ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. CİLT

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. CİLT

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ 1. CİLT

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mehmet Nezir GÜL

EDİTÖRLER
Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Kürşat DULKADİR

KOORDİNATÖR
Aslıhan İLHAN

ETKİNLİK DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Prof. Dr. Feride BACANLI
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Şerife IŞIK
Prof. Dr. Kemal ÖZTEMEL
Dr. Hicran ÇETİN GÜNDÜZ
Dr. Nazife ÜZBE ATALAY
Dr. Mehmet Berkay ÖZÜNLÜ
Arş. Gör. Ümre KAYNAK
Arş. Gör. Sabire KILIÇ
Arş. Gör. Elvan YILDIZ AKYOL
Arş. Gör. Abdullah Mücahit ASLAN

ÖZEL EĞİTİM UZMANLARI
Prof. Dr. Çığıl AYKUT
Dr. Betül YILMAZ
Arş. Gör. Banu KARAAHMETOĞLU

SON OKUMA
Aslıhan İLHAN
Merve LAÇİN
Gülhan ERSOY

BASKI VE CİLT
AFŞAR MEDYA MATBAACILIK SAN. ve TİC. A. Ş.
Ostim O.S.B. Mah. 21. Cad. 1424. Sk. No:8/2 Yenimahalle / ANKARA
Tel: +90 312 472 96 66

GENEL YAYIN NO
7615

TANITICI YAYINLAR DİZİ NO
1651

ISBN
978-975-11-5624-2

Her hakkı saklıdır. Bu yayının tümü ya da bir bölümü T.C. Millî Eğitim Bakanlığından izin almaksızın hiçbir biçimde çoğaltılamaz, basılıp yayınlanamaz.

** Etkinlik yazarları her etkinliğin altında bulunan "Etkinliği Geliştiren" başlığı altında yer almaktadır.

İÇİNDEKİLER

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - HOŞ GELDİN DOSTUM! 22
2. HAFTA - BİLMEKTE FAYDA VAR 28
3. HAFTA - İLGİ VE HOBİ KORİDORU 32
4. HAFTA - ÇİMENTO DUYGULAR 37
5. HAFTA - "KEŞKE"LERİN DEĞİL "İYİ Kİ"LERİN OLSUN 40
6. HAFTA - NELER OLUYOR OKULDA? 46
7. HAFTA - DEĞERLERİMLE DEĞERLİYİM 48
8. HAFTA - HANGİ MESLEK HANGİ DEĞER? 52
9. HAFTA - MESLEKİ DEĞERLERİM NE DURUMDA? 58
10. HAFTA - AMAÇ DEYİP GEÇME 63
11. HAFTA - AKADEMİK GELİŞİM MERDİVENİ 67
12. HAFTA - İLİŞKİLERİMİN ENSTRÜMANI: DUYGULAR 70
13. HAFTA - DEĞERİNİ BİLMEK 74
14. HAFTA - RİSKLİ DURUM GÜVENLİ DAVRANIŞ 78
15. HAFTA - AKLIMDA 87
16. HAFTA - FARKLI PARÇALAR TEK BİR BÜTÜN 90
17. HAFTA - MESLEKLERE NE OLUYOR? 96
18. HAFTA - BİR TORBADA DÖRT ZORBA 101
19. HAFTA - İLETİŞİM KÖPRÜSÜNÜN İKİ AYAĞI: KONUŞMAK VE DİNLEMEK 109
20. HAFTA - SOSYAL AĞDAN SOSYAL BAĞA 114
21. HAFTA - İYİLİK SAĞLIK 119
22. HAFTA - BENİM HAYATIM BENİM KARARIM 122
23. HAFTA - SİBER ZORBALIĞIN SÜPER FARKINDALIĞI 126
24. HAFTA - ZORBALAR ZORDALAR! 135
25. HAFTA - SANAL KANKA 143
26. HAFTA - GÜÇ BENDE ARTIK 149
27. HAFTA - TÜM GÜCÜMLE UÇUYORUM 154
28. HAFTA - YETENEK, İLGİ VE DEĞERLERİMİ DİKKATE ALIYORUM 161
29. HAFTA - GÜVENLİK DUVARIM 166
30. HAFTA - ROLDEN ROLE 169
31. HAFTA - ÇÖZÜM KARAKTERİMDE 173
32. HAFTA - ALAN PUSULAM 179
33. HAFTA - ADIM ADIM ALANIM 186
34. HAFTA - İHTİYAÇ DUYDUĞUMDA BİLİRİM Kİ... 191
35. HAFTA - BAŞARI YÖNTEMLERİM 197
36. HAFTA - NELERİ HATIRLIYORUM? 202

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - ŞEFİM! BİZE BİR FAALİYET! 206
2. HAFTA - HANGİ İSTASYON? 210
3. HAFTA - SEÇİM PUSULASI 218
4. HAFTA - SON KARARIM 226
5. HAFTA - EKSİK PARÇALAR 230
6. HAFTA - AKLIMDAN UÇURMA 235
7. HAFTA - STRATEJİK MİYİM? 244
8. HAFTA - DİLİMİN UCUNDA 251
9. HAFTA - BEN BUNU NASIL ÖĞRENDİM? 256
10. HAFTA - ADIM ADIM 265
11. HAFTA - YAKINLAŞAN UZAK KARİYERİM 271
12. HAFTA - BENİ NELER BEKLİYOR? 278
13. HAFTA - BEDENİMİ SEVİYORUM, ALGILARIMI ETKİLEMEYİN! 285
14. HAFTA - İÇİMDEKİ DENİZ 291
15. HAFTA - İSTEDİKLERİM VE UMDUKLARIM 296
16. HAFTA - UMDUĞUMU BULACAK MIYIM? 302
17. HAFTA - ÇEVREMDEKİLER BU İŞE NE DER? 306
18. HAFTA - DERS MESLEK İLİŞKİSİ 310
19. HAFTA - KOLAY OLMAYACAK ELBET KARAR VERECEĞİM 319
20. HAFTA - AMAÇLARIM YOLUNDA ÖNEMLİ ADIMLAR 322
21. HAFTA - ÇABALARSAM BAŞARABİLİRİM 327
22. HAFTA - SESSİZ DİLİMİZ 331
23. HAFTA - GÜÇLERİMDEN HABER VAR 337
24. HAFTA - ZORLUKLARIMIN FARKINDAYIM 342
25. HAFTA - VAZGEÇME, UMUT ET, ÇABALA 347
26. HAFTA - ÇATIŞMA ÇÖZMEK ARTIK KOLAY 353
27. HAFTA - FİZİKSEL İYİLİK HÂLİ YOLCULUĞUNDA HER ŞEYİM TAMAM MI? 360
28. HAFTA - YÖNETİM BENDE Mİ? 367
29. HAFTA - YERELDE VE DÜNYADA NELER OLUYOR? 375
30. HAFTA - DUYGUMU DÜZENLEDİM ÖĞRENDİM 382
31. HAFTA - TAMAM MI? DEVAM MI? 389
32. HAFTA - ŞİDDET VARSA BEN YOKUM 398
33. HAFTA - TAKIMIMLA GELİŞİYORUM 404
34. HAFTA - BİR ŞEY OLUR! 409
35. HAFTA - YERKÜREYE SAYGI 415
36. HAFTA - NELERİ HATIRLIYORUM? 421

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - YAŞAM KARNEM 425
2. HAFTA - GÜÇLÜ YÖNLERİM 431
3. HAFTA - ÇALIŞ VE BAŞAR! 436
4. HAFTA - KİŞİLİK YAPBOZUM 440
5. HAFTA - AİLE HALKASI 446
6. HAFTA - BAŞARIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN FARKINDAYIM 451
7. HAFTA - ERTELEME BİNGOSU 455
8. HAFTA - DEĞER TÜNELİ 460
9. HAFTA - KARİYER DNA'M 464
10. HAFTA - BAŞARISIZLIK MI VERİ Mİ? 471
11. HAFTA - YENİ BİR YOL DENE 475
12. HAFTA - BİR TANIDIKTAN MEKTUP 480
13. HAFTA - YOLA KOYULMAK 484
14. HAFTA - İÇİMİZDEKİ LİDER 489
15. HAFTA - BAŞKA DÜNYA YOK 493
16. HAFTA - SENSİZ BİR EKSİĞİZ 496
17. HAFTA - BENİM DE KATKIM OLSUN-1 499
18. HAFTA - BENİM DE KATKIM OLSUN-2 505
19. HAFTA - MUTLU SON 507
20. HAFTA - YENİ YOLLAR 512
21. HAFTA - HER DUYDUĞUNA İNANMA 516
22. HAFTA - ALIŞKANLIKLARIM SAĞLIĞIM 521
23. HAFTA - BEDENİNLE BARIŞ SAĞLIKLA YAŞA 527
24. HAFTA - BUGÜN ÇOK İYİ ÇALIŞACAĞIM 531
25. HAFTA - BENİM İÇİN ARKADAŞLIK 535
26. HAFTA - AİLE VE AKRANLAR ETKİSİNDE KARARLAR 538
27. HAFTA - SEÇİMLER, SORUMLULUKLAR, DENGE 541
28. HAFTA - GÜVENİLİR Mİ? 545
29. HAFTA - İNCELE /ARAŞTIR 550
30. HAFTA - KARİYERİMİ PLANLIYORUM 554
31. HAFTA - BENİM KARARIM 558
32. HAFTA - AMAÇLARIM VE SEÇENEKLERİM 565
33. HAFTA - SOSYAL BAĞLAMDA KİMLİĞİM 568
34. HAFTA - YARDIM KAYNAKLARIM 571
35. HAFTA - AMAÇLARIMA DEĞER 579
36. HAFTA - NELERİ HATIRLIYORUM? 584

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - GÜÇ BENDE ARTIK! 588
2. HAFTA - BAŞLAMADAN 594
3. HAFTA - ZAMANI PLANLA, BAŞARIYI YAKALA 597
4. HAFTA - PLANLA VE UYGULA 602
5. HAFTA - FARK ET VE GÜVENLİĞİNİ SAĞLA 606
6. HAFTA - AYNA AYNA SÖYLE BANA 616
7. HAFTA - YOLCULUK BAŞLIYOR! 618
8. HAFTA - BEN YAPARIM 629
9. HAFTA - KARİYERİMİ PLANLIYORUM! 632
10. HAFTA - NEYİ, KİMDEN, NASIL ÖĞRENİYORUM? 638
11. HAFTA - FARKLILIĞI KUCAKLAMAK 643
12. HAFTA - DUYARLI DAVRANIŞLARIM 647
13. HAFTA - OKULDAKİ TERAZİ 652
14. HAFTA - YENİ YOLLAR 656
15. HAFTA - BEN, DUYGUM, DÜŞÜNCEM 661
16. HAFTA - ÖZ GEÇMİŞİM -1 667
17. HAFTA - ÖZ GEÇMİŞİM - 2 671
18. HAFTA - OMZUMDAKİ YÜK 674
19. HAFTA - BENİ NE BEKLİYOR? 677
20. HAFTA - GÖRÜŞMEYE HAZIRIM 681
21. HAFTA - HAYATA BİR GÖNÜLLÜLÜK KAT 688
22. HAFTA - MUTLULUK KARAKTERİMDE SAKLI 694
23. HAFTA - DUYGU ALFABESİ 701
24. HAFTA - MESLEKLERİ KAYNAĞINDAN ÖĞREN 710
25. HAFTA - MESLEKLER VE ÖZELLİKLERİM 713
26. HAFTA - ŞİMDİ KARAR ZAMANI 716
27. HAFTA - VERDİĞİM KARAR 720
28. HAFTA - DEĞİŞİM VE BELİRSİZLİKLE BAŞ EDEBİLİRİM 727
29. HAFTA - SINAVA DAİR DUYGULARIM 731
30. HAFTA - KAYGIM KONTROL ALTINDA 735
31. HAFTA - ÖMÜR BOYU 743
32. HAFTA - BİR SONRAKİ ADIM İÇİN BİLGİLENDİM 746
33. HAFTA - BİR ADIM SONRASI 749
34. HAFTA - YAŞAMIMDA YENİ DÖNEM, DUYGU VE DÜŞÜNCELER 753
35. HAFTA - OKUL YOLCULUĞUM 757
36. HAFTA - NELERİ HATIRLIYORUM? 760

ÖN SÖZ

Bugünün çocuklarının geleceğin sağlıklı, başarılı, erdemli, mutlu ve iyi oluş düzeyi yüksek yetişkinlerine dönüşebilmesi, yürüttüğümüz tüm çalışmaların temel amaçlarından biridir. Bu amaçla başta Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu olmak üzere tüm üst politika belgelerimizin bizlere sunduğu çerçeve doğrultusunda çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.

Eğitim öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan rehberlik hizmetlerini, ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırmak, sınıf rehber öğretmenlerimize bütüncül, kapsamlı ve gelişimsel bir çerçeve sunmak için alanın değerli akademisyenleri ve öğretmenlerimizle "Sınıf Rehberlik Programı"nın geliştirilmesine yönelik çalışmayı tamamlayarak hizmete sunduk. Ardından bu programı uygulama sürecinde kullanılacak, öğrencilerin eğitim süreçlerini geliştirecek ve zenginleştirecek içeriklere duyulan ihtiyacı göz önünde bulundurarak; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademlerine yönelik olmak üzere dört kitaptan oluşan **Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Setini** hazırladık. Elinizde bulunan Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı ve setin diğer kitaplarında; her bir sınıf düzeyine yönelik bir eğitim öğretim yılının tüm haftaları için örnek rehberlik etkinlikleri sunulmaktadır. Gelişimsel, yeterlik temelli, problem odaklı ve kültürel farklılıkları dikkate alan, kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanan bu sette yer alan etkinlikler;

- Sınıf Rehberlik Programında bulunan kazanımlarda olduğu gibi birbirini tamamlayıcı ve bütüncül,
- Çocukların bireysel ihtiyaçlarını temel alan, özelliklerine uygun ve yeteneklerini geliştirici,
- Öğrencinin aktif şekilde sınıf içi çalışmalara katılımına imkân veren, bilimsel ve bireysel farklılıkları destekleyici niteliklere sahiptir.

Rehberlik hizmetlerinin sunumunda alandaki büyük bir ihtiyacı karşılayacağını düşündüğümüz **Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Setinin** tüm öğretmenlerimize, öğrencilerimize ve velilerimize hayırlı olmasını diliyorum. Bu eserin ortaya çıkmasında emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Mehmet Nezir GÜL
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü

ÖN SÖZ

Bilim ve bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, küreselleşme tüm toplumların sosyal ve ekonomik hayatlarında hızlı değişimlere sebep olmaktadır. Bireyler ve ülkeler için ekonomik güvenlik her zamankinden daha fazla yenilikçi, yaratıcı ve tasarıma bağımlı hale geldi. İş birliği yaparak çalışabilme, problemleri hızlı ve yaratıcı bir şekilde çözebilme, esnek olma, belirsizliğe dayanabilme başarının ve günlük yaşamın anahtarı olma yolundadır.

İnsan yaşamının tüm alanlarındaki bu değişimler eğitimcilere yeni sorumluluklar vermektedir. Bireylere eğitim yoluyla kazandırılması gereken çağın gerektirdiği beceriler, genel olarak 21. yüzyıl becerileri şeklinde ifade edilmektedir. Bunlar; **(1) Temel alanlar:** Dil, güzel sanatlar, matematik, fen, küresel farkındalık ve mali okuryazarlık vb. **(2) Öğrenme ve keşfetme becerileri:** Yaratıcılık, kritik düşünme, problem çözme becerileri, vb. **(3) Bilgi, medya ve teknoloji becerileri:** Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı vb. **(4) Yaşam ve kariyer becerileri:** Sorumluluk, esneklik, uyum, girişkenlik, öz-yönetim, sosyal ve kültürlerarası beceriler, liderlik ve benzerleridir.

Dünyadaki söz konusu bu değişimlerden ve yeniliklerden Türkiye de etkilenmektedir. Özellikle değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar karşısında MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sınıf Rehberlik Programlarının yeniden yazılması gereksinimini belirlemiştir. Bu gereksinimi karşılamak için 2019-2020 tarihleri arasında değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar doğrultusunda genel gelişim özellikleri, alanda ortaya çıkan güncel bilimsel bilgiler ve kültürel özelliklere odaklanılarak öğrencilerin güçlü yönlerine vurgu yapan ülkemize özgü *telif bir sınıf rehberlik programı* hazırlanmıştır. Titizlikle yürütülen çalışmalar sonucunda Sınıf Rehberlik Programının *Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal* gelişim alanları ve her bir gelişim alanında yeterlik alanları belirlenmiştir. Her üç gelişim alanı da her sınıf düzeyinde yer alacak şekilde okul öncesinden 12. sınıf düzeyi dahil her öğretim kademesi için her iki eğitim-öğretim dönemini kapsayacak şekilde 36'şar kazanım belirlenmiştir

Sınıf Rehberlik Programı kazanımlarının temel alındığı etkinliklerdeki temel hedef, çocuk ve öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişimlerini sağlamaktır. Etkinlikler kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün olduğunca çocukların ve öğrencilerin etkinlik sürecine aktif katılımını gerektiren, yansıtıcı düşünmelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyacak şekilde hazırlanmıştır.

Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak geliştirilen bu Kitapta sunulan etkinlikler uygulanabilecek örnek etkinliklerdir. Bununla birlikte Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak öğrenci, okul, okulun bulunduğu bağlam ve diğer değişkenlere göre yeni etkinlikler geliştirilebilir. Her bir uygulayıcı, kazanımları kazandıracak şekilde etkinlik geliştirebilir ve uygulayabilir. Geliştirilen bu etkinlikler örnek olarak hazırlanmıştır Buradaki amaç, sınıf rehber öğretmeni ya da okul psikolojik danışmanın/rehber öğretmenin sınıfa hangi ayağı ile gireceğini tarif etmek değildir.

Sınıf Rehberlik Programlarının dayandırıldığı temel bilimsel görüşlere ve Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal gelişim alanlarının özelliklerine uygun 455 kazanım için birer etkinlik geliştirilmiştir. Sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine öğrencilerinin, okulunun ve bölgesinin, ihtiyaçlarına göre uyarlayabileceği etkinlik için bir seçenek sunulmuştur.

Etkinlik geliştirme aşaması pandemi (Covid-19) dönemine denk gelmesi nedeni ile çevrimiçi ortamda yapılan çalıştaylar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi çalıştaylarda sahada çalışan okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine ve öğretmenler ile bir araya gelerek öncelikle Sınıf Rehberlik Programı geliştirme süreci kapsamında geliştirilen kazanımlar ve sınıf rehberlik programının, vizyonu ve misyonu paylaşılmıştır. Katılımcılar etkinlik geliştirme süreci hakkında bilgilendirilmiş ve sonrasında öğretim elemanlarının danışmanlığında okul psikolojik danışmanları ve öğretmenler etkinlikler geliştirmişlerdir. Bu etkinliklerin uygulanabilir, güncel ve amaca uygun etkinlikler olmasına özellikle özen gösterilmiştir. Bunların yanı sıra her bir etkinlik için kazanım değerlendirmesi bölümü eklenerek kazanımın amaca hizmet edip etmediği belirlenmiştir. Bu bölüm ülkemiz psikolojik danışma ve rehberlik çalışmalarında hesap verilebilirlik için önemli bir gelişmedir.

Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerinin hazırlanmasında emeği geçen öğretim elemanlarına Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline ve çalışma sürecinde katkılarını esirgemeyen değerli psikolojik danışmanlara ve öğretmenlere teşekkür eder, etkinliklerin öğrenci, sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanlarına/rehber öğretmenlerine yararlı olmasını dileriz.

Etkinlik Düzenleme Kurulu

GİRİŞ

Okullarımızda verilen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bir bölümünü sınıf rehberlik programları ve bu programda belirlenen kazanımlar temel alınarak uygulanan grup rehberlik etkinlikleri oluşturmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 09/07/2020 tarih ve 17 sayılı kararı ile okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere tüm kademe ve sınıf düzeylerinde yeni sınıf rehberlik programı uygulamaya konmuştur. Bu programın genelinde akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanları ve bu gelişim alanlarının altında da yeterlik alanları belirlenmiştir. Daha sonra her bir sınıf düzeyi için gelişim ve yeterlik alanları temel alınarak kazanımlar belirlenmiştir. Sınıf rehberlik programında her bir sınıf düzeyinde 36 kazanım olmak üzere toplamda 468(1) kazanım bulunmaktadır. Kazanımların öğrencilere aktarılmasında grup rehberliği etkinlikleri önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı ve Etkinlik Düzenleme Kurulu'nun ortak çalışmasıyla her bir kazanım için örnek etkinlikler geliştirilmiştir. Bu kitapta sırasıyla;

1. Sınıf Rehberlik Programı'ndaki kazanımlara ilişkin örnek etkinlikler geliştirilirken dikkat edilen hususlar
2. Etkinliklerin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar
3. İhtiyaç duyulan etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için kullanılabilecek gruplara ayırma örnekleri
4. Özel gereksinimli öğrenciler için öğretimsel uyarlamalar
5. Her bir kazanım için geliştirilen Örnek Etkinliklere yer verilmiştir.

1. ETKİNLİK GELİŞTİRMEDE DİKKAT EDİLEN VE EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Giriş bölümünde de bahsedildiği gibi sınıf rehberlik programındaki kazanımların öğrenciye aktarılmasında grup rehberliği etkinliklerinin önemi büyüktür. Etkinliklerin istenen amaca ulaşabilmesi için etkinlik geliştirmede belirli hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Sınıf rehberlik programında yer alan kazanımlara ilişkin grup rehberliği etkinlikleri geliştirme aşamasında dikkat edilen hususlar aşağıda sunulmuştur. Burada unutulmaması gereken önemli bir nokta kitapçığın sonunda verilen tüm etkinliklerin "örnek" etkinlikler olduğudur. Okul Psikolojik Danışmanları/Rehber Öğretmenleri ve Sınıf Rehber Öğretmenleri, sınıf rehberlik programlarına ve kazanımlara bağlı kalmak kaydıyla, kendi görev yaptığı bölgenin, okulun, sınıfın şartlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak özgün etkinlikler geliştirebilir ve bunları kullanabilir. Özgün etkinlikler geliştirip uygulamak isteyen okul psikolojik danışmanları/rehber öğretmenleri ve sınıf rehber öğretmenlerine bir yol haritası olması açısından örnek etkinliklerin geliştirilmesinde dikkat edilen hususların önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle özgün etkinlikler geliştirmek isteyenlerin Tablo 1'i ve diğer hususları incelemesi yararlı olacaktır.

(1) Her bir sınıf düzeyinde 36. kazanım öğrencilerin sınıf rehberlik programlarına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için ayrıldığından toplamda 455 örnek grup rehberliği etkinliği geliştirilmiştir.

Tablo 1. Etkinlik Geliştirmede Dikkat Edilecek Hususlar

ETKİNLİĞİN ADI (Kazanımla bağlantılı, dikkat çekici bir isim verilmeli)

Gelişim Alanı	Sınıf Rehberlik Programında yer alan gelişim alanı dikkate alınmalıdır.
Yeterlik Alanı	Sınıf Rehberlik Programında yer alan yeterlik alanı dikkate alınmalıdır.
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programında yer alan kazanım ifadesi ve hafta dikkate alınmalıdır.
Sınıf Düzeyi	Sınıf Rehberlik Programında yer alan sınıf düzeyi dikkate alınmalıdır.
Süre	Ders saati ve gelişim düzeyi dikkate alınmalı
Araç-Gereçler	1- Araç- gereçler kısmında süreçte kullanılacak materyalleri net ve açık bir şekilde ifade ediniz ve uygulayıcının materyalleri okuduğunda ne hazırlaması gerektiğini düzgün bir şekilde anlamasını sağlayınız.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Ön hazırlık kısmında uygulayıcının etkinliği uygulamadan önce ne gibi hazırlıklar yaparak sınıfa gitmesi gerektiği hakkında uygulayıcıyı açık ve anlaşılır ifadelerle bilgilendiriniz. 2. Etkinlik içeriği ve araç-gereçler dikkate alınmalı. 3. Etkinlik için gerekli olan *araç gereçlerin hazırlanması* (örneğin çalışma yapraklarının öğrenci sayısı kadar çoğaltılması, çalışma yapraklarının kesilmesi, posterin tahtaya asılması gibi), *sınıf düzeninin ayarlanması* (örneğin U şeklinde oturma, sıraların kenara çekilmesi gibi), *bir hafta önce ya da birkaç gün önce öğrencilerin görevlendirilmesi* gibi.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1- Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz. 2- Etkinlik süreci işlem basamakları şeklinde anlatılmalı. 3- Sürecin belirlenmesinde aşağıdaki tekniklere yer aşağıdaki, başlıklara yer verilmeli farklı tekniklerden yararlanılmalı: **GİRİŞ** • Merak uyandırıcı bir açılış • Etkinlik hedefinin ne olduğunun açıklanması • Etkinlik içeriğinin kısa bir özetinin verilmesi • Bu aşamada öğrencilerin geçmiş öğrenmeleri de uyarılıp gündeme getirilmelidir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	**YAŞANTININ GELİŞTİRİLMESİ** Tasarlayacağımız yaşantının hedef yönünde düşünce, duygu ve davranışları uyarması beklenir. • Yazma egzersizleri (cümle tamamlama, liste yapma, günlük tutma vb.) • Kültür fizik egzersizleri (dans, oyunlar, temel spor hareketleri vb.) • Sanat uğraşıları (resim, müzik, kolaj, çamur etkinlikleri vb.) • Okuma (hikâyeler, şiirler okuma vb.) • Bilgi toplama etkinlikleri (araştırma yapma, grup tartışmaları, röportaj yapma, video/kısa film çekme vb.) **YAŞANTIYA YÖNELİK TEPKİLERİN İFADE EDİLEBİLECEĞİ BİR YÖNTEM OLUŞTURMA** Bu aşamada öğrencilerin kendilerine sunulan yaşantıyla ilgili duygu, düşünce ve davranışsal tepkileri toplanır. **Tartışma soruları** • Öğrenciler bu etkinlikte ne oldu diye tartışmak istemeli • Öğrenciler bu etkinliğe yönelik tepkilerini paylaşmak istemeli • Öğrenciler kendilerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda ne fark ettin, bu etkinlikten sonra yaşamında neyi değiştirmek istersin) • Öğrenciler diğerlerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda sınıf arkadaşların ile ilgili ne öğrendin, bu yaşantı sınıfı nasıl etkilemiş olabilir) • Öğrenciler öğrendiklerini günlük yaşama nasıl aktarabileceklerini düşünmeli (Diğerleriyle birlikte çalışma konusunda bu deneyimden ne elde ettin, burada bugün öğrendiklerinle bağlantılı olarak bu hafta nasıl bir şey yapmak istersin) **TEPKİLERİN İŞLENMESİ** Öğrencilerin etkinlikte deneyimledikleri yaşantıya yönelik tepkilerini alıp bu yaşantılar hakkında ortak yönlerin, farklılıkların, ortaya çıkan temaların belirleneceği aşamadır. **VARGI** Yaşantı tamamlandıktan sonra etkinlikte yaşanılanların özetlenerek ulaşılan sonuçların paylaşılmasıdır. 4. Etkinlik yazıldıktan bir gün sonra okunarak dış bir gözle tekrar değerlendirilmelidir. Etkinliklerde süreçte kullanılan ısınma, etkinlik ya da materyaller arasında ilişki kurulmalı, süreç birbirinden kopuk parçalar hâlinde görünmemelidir.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Etkinliğin amacına ulaşıp ulaşmadığına ilişkin değerlendirme yapmak grup rehberliğinin önemli hedeflerinden biridir. Her ne kadar her şeyi ölçmek mümkün olma da, sonuçta ya da süreçte amaca uygun olarak bir değerlendirme yapmak gereklidir. **Bunun için aşağıdakilerden faydalanılabilir:** • Öğrencilerin etkinliğin amacına erişebilme düzeyini belirlemek (kendini değerlendirmeye yönelik ölçekler, checklist, anket vb.)

Kazanımın Değerlendirilmesi	• Öğrencilerin kazanıma ilişkin davranışları sergilemesini sağlayacak uygulamaları ödev olarak verme (poster hazırlama, günlük tutma, proje hazırlama, röportaj yapma vb.) • Aileler ve öğretmenleri sürece dahil etme (gözlem yapma, öğrenciyi değerlendirme vb.)
Öğretmene Uygulayıcıya Not	• İhtiyaç duyulması hâlinde uygulayıcının dikkat etmesi gereken özel hususlar, alternatif yollar ve alternatif araç-gereçlere yer verilmeli. • (Bu bölüm etkinlik öncesi yapılacak olan hazırlığa ilişkin bilgilerin yer aldığı bölüm değildir. Bu tarz konular etkinliğe hazırlık kısmına yerleştirilmelidir.)
Etkinliği Geliştiren	Etkinliği geliştiren kişi ya da kişilerin isimleri yazılmalı.

1. Etkinliği kazanım ifadesini öğrencilere kazandıracak şekilde planlayınız. Kazanım ifadesinde değişiklik yapmayınız ve özellikle kazanımdaki fiile dikkat ediniz.
2. Etkinlik içeriğini belirlemeden önce mutlaka kazanımla ilgili alan yazını okuyunuz ve kuramsal bilgileri dikkate alınız.
3. Etkinliğin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmasına dikkat ediniz.
4. Etkinliğin bir ders saati (yaklaşık 40 dakika) içerisinde uygulanabilir olmasına dikkat ediniz.
5. Kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün oldukça öğrencilerin sürece aktif katılım sağlayacakları, düşünmelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyan içerikler belirleyiniz. Bu noktada hazırlanacak Çalışma Yapraklarında düz metin yerine içerikle ilgili görsellere (tablo, şekil, fotoğraflar vb.), öğrencilerin dikkatlerini çekecek uygulamalara ya da materyallere yer verebilirsiniz.
6. Etkinlikle ilgili akademik bilgiler verilmesi gerekiyorsa Etkinlik Bilgi Notu şeklinde düzenleyiniz ve alıntı yapılan kaynakların birincil kaynaklar olduğundan emin olunuz.
7. Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz.
8. Araç- gereç gerektirmeyen etkinlikler geliştirmekten kaçınınız.
9. Etkinliğin başlangıç sürecinde öğrencilerin sürece ısınması için yapılacak etkinlikleri, temel kazanımın kazandırılması için uygulanacak etkinliğe oranla görece daha kısa tutmaya özen gösteriniz.
10. Etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için etkinlik yazım kılavuzundaki "Gruplara Ayırma Örnekleri" başlığı altından etkinliğinizin doğasına en uygun olan yöntemi seçiniz.
11. Etkinliğe başlarken geliştireceğiniz etkinliğin doğasına uygun olarak etkinlik amacını bildirebilirsiniz veya bildirmemeyi tercih edebilirsiniz.
12. Süreç basamakları arasındaki geçişi, akışı bozmayacak şekilde yapınız.
13. Sürecin başlangıcında doğrudan etkinliğe geçmek yerine ilgi çekici bir giriş cümlesi ile öğrencilerin dikkatini etkinliğe odaklayınız.
14. Etkinlik geliştirirken etkinliğin temel kazanımı kazandırmaya yönelik ve temel kazanımla alakalı olduğundan emin olunuz.
15. Etkinlik için bir kaynaktan bilgi alma ihtiyacınız olduğunda bilgiyi doğru (birincil) bilgi kaynaklarından aldığınızdan emin olunuz.
16. Etkinliğin içinde herhangi bir kaynaktan alınan tüm bilgileri doğrudan almadan, sadeleştirerek kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

17. Etkinlikleri yazarken klasik örnekler vermekten kaçınınız, daha özgün ve orijinal örnekleri tercih ediniz.
18. Etkinlik yazarken öğrenciye ders verme amacı gütmeyen, kazanımı süreçte kendi kendilerine kazanmalarını sağlayacak etkinlikler yazmaya özen gösteriniz.
19. Oyun temelli, yaratıcı ve hayal kurmaya olanak verecek etkinliklerle süreci eğlenceli hale getirip zenginleştiriniz.
20. Süreç sonunda tartışma soruları sorarak etkinliğin pekiştirilmesini ve anlaşılmasını sağlayınız. Tartışma soruları ile etkinliği pekiştirmeden süreci sonlandırmayınız.
21. Oluşturulan tartışma sorularının kazanım ile tutarlı olmasına ve kazanımı pekiştirmeye yönelik olmasına dikkat ediniz.
22. Etkinlik içinde veya çalışma yapraklarında kullanılan "tanınmış kişilere" örnekler verilirken daha ulaşılabilir, öğrencileri motive edebilecek örnekler vermeye dikkat ediniz.
23. Etkinliklerde örnek sunarken kullanılan isimlere sınıfta o isimde bir öğrenci olabileceğini düşünerek dikkat ediniz, mümkünse uygulayıcıya not olarak sınıfta örnekteki isime sahip bir öğrenci varsa örnekteki ismi sınıfta olmayan bir isimle değiştirebileceğini belirtiniz.
24. Kazanımın değerlendirmesi kısmında öğrencinin kazanımı pekiştirmesini sağlayacak, etkinlik süreci dışındaki sürede yapabileceği, onu aktif kılacak, yaparak ve yaşayarak öğrenmesini sağlayacak yaşantılar kurgulayınız.

2. ÖRNEK ETKİNLİKLERİN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Örnek etkinliklerin verimli şekilde kullanılması ve amacına ulaşması için uygulama sırasında uygulayıcı tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Her bir kazanıma ilişkin etkinliğin uygulanacağı günden bir hafta önce okunması gerekmektedir. Bu sayede ön hazırlık gerektiren etkinlikler için gerekli hazırlığın yapılması kolaylaşacaktır. Bu süreçte;
    - Araç-gereçler kısmı dikkatle incelenmesi ve gerekli araç gereçlerin etkinliğin uygulanacağı güne kadar hazır hale getirilmesi.
    - Uygulayıcı için ön hazırlık kısmının dikkatle incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin uygulama öncesi yapılması
    - Süreç kısmının en az bir kez okunması,
    - İhtiyaç duyulması hâlinde kullanılacak alternatif yöntemler ve eğer varsa özel gereksinimli öğrencileriniz için yapabileceğiniz düzenlemelerin yer aldığı uygulayıcıya not kısmının okunması,
    - Etkinlikte öğrencilere bilgi ya da geribildirim verilebilmesi için hazırlanmış olan etkinlik bilgi notu varsa etkinlik öncesinde incelenmesi önerilmektedir.

- Örnek etkinliklerin süreç kısmında tüm basamaklar açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmiştir ve birbirine bağlıdır. Bu nedenle etkinlik uygulanırken süreçteki hiçbir aşamanın atlanmamasına özen gösterilmesi etkinliğin amacına ulaşması açısından önemli görülmektedir.
- Ders süresi dikkate alınarak olabildiğince fazla gönüllü öğrenciyi sürece katmaya özen göstermek fakat katılım göstermek istemeyen öğrencileri sürece katmaya zorlamamanın etkililiği artıracağı önerilmektedir.
- İki hafta arka arkaya tekrar eden kazanımların içeriklerinin dikkatle incelenmesi, her bir haftada yalnızca o hafta ele alınması gereken konuları ele alıp diğer haftanın konularına değinilmemesi etkinliklerin çerçevesi-

nin daha rahat çizilmesine yol gösterecektir.

- Kazanımlar bir bütün ve birbirini tamamlayıcı şekilde hazırlandığı için etkinliği yapılacak olan kazanım ön bilgiler içeriyorsa sınıf rehberlik programında o konuya ilişkin daha önceki sınıf düzeylerinde yer alan kazanımların dikkatle incelenmesi, eğer öğrencilerin etkinliğin uygulanması sırasında ihtiyaç duyacakları eksik bilgileri varsa etkinlik öncesinde ya da etkinliğin süresini olabildiğince az etkileyecek şekilde öğrencilere aktarılmasının etkinlik sürecini daha etkili hale getireceği düşünülmektedir.

  Örneğin, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında 9. Sınıfta uygulayacağınız karakter güçleri ile ilgili bir etkinliğe ilişkin temel bilgiler sınıf rehberlik programında 7. sınıfta yer alabilir. Fakat bu dönemde 9. sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7. sınıftayken bu program yürürlükte olmadığından öğrencilerinizin karakter güçlerine ilişkin bilgileri, etkinliğin uygulanabilmesi için yeterli olmayabilir. Bu durumda etkinliği uygulayacağınız dersten önceki bir zamanda karakter güçleriyle ilgili kısa bilgiler verebilir ya da öğrencilerden etkinliği yapacağınız güne kadar bu konuda bilgi toplamalarını isteyebilirsiniz. Bunun dışında etkinliğinizin süresini planlayarak etkinlik öncesinde de kısaca karakter güçleri konusuna değinebilirsiniz. Program değişikliği sebebiyle 1-2 sene kadar bu tip durumların yaşanması beklenmektedir.

- Özellikle sosyal duygusal gelişim alanında yer alan bazı konular öğrencilerin bir kısmı için hassasiyet içerebilir (örn. beden imgesi). Bu tip durumlarda öğrencilerin olumsuz etkilenmemeleri için her bir etkinliğin önceden okunması yoluyla risk teşkil eden bir durumlarda sınıf içi öğrenci etkileşiminin kontrolü gibi düzenlemeler ile olumsuzlukların önüne geçilmesi sağlanabilir.

3. GRUPLARA AYIRMA ÖRNEKLERİ

Etkinliklerin geliştirilmesi sürecinde öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerde bulunabilecekleri ve iş birliği yapabilecekleri bir ortam oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Böylece öğrencilere;

- Kendisine olan güveni, konu alanına ilişkin tutum ve ilgi gibi özelliklerini artırma,
- Motivasyonlarını artırma,
- Dinleme, empati, uzlaşma, çatışma yönetimi ve gelecekte karşılaşabilecekleri durumlara transfer edebilecekleri beceriler geliştirmelerine yardım etme,
- "Ait olma" gereksinimlerini karşılamalarına yardım etme,
- Birbirleri hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmalarını, birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlama,
- Başkalarının fikirlerine saygılı olmayı ve hoşgörülü olmayı içselleştirmelerine yardım etme hedeflenmiştir.

Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmesi önemlidir. Aşağıda etkinlik içinde öğrencileri gruplara ayırmada kullanılabilecek örnek çalışmalara yer verilmiştir:

1. Öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum tarihleri Aralık-Şubat ayları arasında olanlar bir grup, Mart-Mayıs ayları arasında olanlar bir grup, Haziran-Temmuz ayları arasında olanlar bir grup, Eylül-Kasım ayları

arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre aylar aralığı azaltılabilir, arttırılabilir).

2. Öğrencilere kardeşleri olup olmadığı sorulur. Tek çocuk olanlar bir grup, 2 kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş olanlar bir grup, 4 kardeş olanlar bir grup gibi gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre tek çocuk ve iki kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş ve daha fazla olanlar bir grup gibi birleştirilerek grup sayıları ayarlanabilir).

3. 4-5 farklı renklerde şekerler bir kutu içine konulur. Öğrencilerin sayısı ve etkinlikte çalışacak grup sayısı dikkate alınarak şekerlerin rengi ve sayısı belirlenebilir. Her öğrencinin kutudan bir şeker alması ve şekerlerin renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.

4. Etkinlikte yer alacak her grup için bir set olacak şekilde küçük kâğıtlar hazırlanır. Her bir sette grupta yer alacak öğrenci sayısı kadar kâğıt bulunmalıdır. Örneğin 30 öğrenciyi 5 gruba ayıracaksanız 5'li kâğıtlardan 6 set oluşturulmalıdır. Her set için bir konu belirlenir ve o konuya ait kavramlar ya da kelimeler kâğıtlara yazılır. Örneğin "değerler" setinde "vatanseverlik, minnettarlık, barış, yardımseverlik, dürüstlük" kelimeleri yer alabilir; "Takım Sporları" setinde "Basketbol, Futbol, Voleybol, Hentbol, Su Topu" yer alabilir. Bu temalar belirlenirken öğrencilerin sınıf seviyelerine dikkat edilmelidir. Her öğrenciden bir kâğıt seçmesi ve sonra arkadaşlarının da içinde yer aldığı seti oluşturmaları ve gruplarını bulmaları istenir.

5. Öğrencilerin isimlerinin ilk harfi alfabenin ilk 7 (ayrılacak grup sayısına göre bu aralık daraltıp, genişletilebilir) harfi ile başlayanlar bir grup, sonraki 7 harfi ile başlayanlar ikinci grubu, sonraki 7 harf ile başlayanlar üçüncü grubu, kalan harflerle başlayanlar dördüncü gruba atanabilir.

6. Öğrencilerin isimlerindeki harf sayısına göre gruplara ayrılabilir. İsminde 4 harf olanlar bir grup, 5 harf olanlar bir grup, 6 harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.

7. Dört mevsim isimleri büyük kartonlara yazılır ve dört farklı köşeye asılır. Öğrencilerden birer mevsim adı söylemeleri istenir ve söyledikleri mevsimin köşelerine gitmeleri istenir. Sınıftaki öğrenciler böylece gruplara ayrılabilir.

8. İçi görünmeyen bir kutuya ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar atılır. Öğrencilerin içlerine bakmadan birer boncuk çekmeleri istenir. Aynı renkte boncuk çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.

9. Öğrencilerden bir kâğıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup şeklinde gruplar oluşturulabilir.

10. Öğrencilerin okula ulaşım şekillerine göre gruplar oluşturulabilir. Yürüyerek gelenler bir grup, ailesi tarafından kendi araçlarıyla bırakılanlar bir grup, servisle gelenler bir grup, otobüs-metro-dolmuşla gelenler bir grup olabilir.

11. Dört ya da beş farklı boyutta öğrenci sayısı kadar çubuk hazırlanır ve bir kutuya konulur. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir.

12. Öğrencilere boş zamanlarında yapmaktan en çok hoşlandığı etkinlik sorularak aynı etkinliği yapmaktan hoşlanan öğrenciler aynı gruplara atanabilir.

13. Öğrencilerden müzik eşliğinde dans etmeleri istenir. Müzik durduğunda üçerli, ikişerli, beşerli grup ol şeklinde yönerge verilebilir.

14. Öğrencilere "aklınızdan bir renk tutun" şeklinde komut verilir. Daha sonra mavi tutanlar kimler? Kırmızı tutanlar kimler? Şeklinde sorularla gruplar oluşturulabilir.

15. Öğrenciler tuttukları takımlara göre gruplara ayrılabilir.

16. Farklı bölgelerden gelen öğrenciler varsa, öğrencilerin doğum yerlerinin olduğu ilin bulunduğu bölgeye göre gruplara ayrılabilir.

17. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek benzer cevapları veren öğrenciler aynı gruplara atanabilir:

    - En sevdiği yemek
    - En sevdiği renk
    - En sevdiği meyve
    - En sevdiği müzik türü
    - En sevdiği oyun
    - En sevdiği çiçek

4- ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİMSEL UYARLAMALAR

Öğrencileri farklı gelişimsel alanlarda desteklemek için hazırlanan bu etkinliklerin uygulayıcıya/öğretmene not kısmında, etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde özel gereksinimli öğrenciler için yapılabilecek öğretimsel uyarlamalara da yer verilmiştir. Bu uyarlamalar farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme için evrensel tasarım ilkeleri kapsamında temellendirilerek çevresel düzenlemeler, materyal uyarlamaları, öğrenme içeriğini farklılaştırma, öğrenme sürecini farklılaştırma ve öğrenme ürünlerini farklılaştırmaya yönelik öneriler şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin/uygulayıcıların etkinlikleri gerçekleştirirken, sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerinin gereksinimlerine göre sürece katılımlarını destekleyecek uyarlamaları yapmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle etkinliklerde yer verilen uyarlama önerilerine ilişkin kavramsal çerçeve bu kısımda da başlıklarıyla özetlenmiştir:

Çevresel Düzenlemeler: Özel gereksinimli öğrencilerin fiziksel çevresini ısı, ışık ve oturma düzeni açısından düzenleme boyutunda; sosyal çevresini ise etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde küçük grup çalışmalarına yer verilmesi ve akranları ile farklı şekillerde bir arada olmasına yönelik düzenlemeler boyutunda ele alınarak çeşitli öneriler sunulmuştur. Örneğin, materyal seçim ve dağıtımında çocuklardan destek alma, küçük grup çalışmalarında öğrencilere akran eşleşmesi yapılması gibi önerilere yer verilmiştir.

Materyal Uyarlamaları: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecine katılımlarını desteklemek üzere etkinlik materyallerinde yapılan değişiklikleri ve düzenlemelere yönelik öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yapraklarındaki yazıların puntolarının büyütülerek veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hale getirilmesi; materyallere tutarken kavramayı artırıcı parçalar/özellikler ekleme gibi önerilere yer verilmiştir.

Öğrenme İçeriğini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin gelişim ve öğrenme özelliklerine göreetkinliklerde öğretilecek içeriğin basitleştirilmesine ya da çeşitlendirilmesine yönelik uyarlama önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, etkinlik sürecindeki çalışmaların özel gereksinimli öğrenciler için küçük parçalara bölünerek aşamalı hale getirilmesi, tartışma sorularının basitleştirilerek öğrencilerin katılımlarının desteklenmesi, öğrenciden etkinliğin tamamı yerine sınırlı miktarının/bölümünün yapılmasının istenmesi etkinliklerin basitleştirilmesine yönelik öneriler kapsamında sunulmuştur. Etkinliklere öğrencilerin gereksinimlerine göre, katılımlarını artırabilecek şekilde müzik, resim gibi çalışmaların eklenmesi ise etkinlikleri çeşitlendirmeye yönelik ele alınmıştır.

Öğrenme Sürecini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin katılımlarını desteklemek üzere etkinlik sürecindeki etkileşimin düzenlenmesine ilişkin öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, özel gereksinimli öğrencilere neyin nasıl yapılacağını anlatmak üzere yetişkin ya da akran desteğinin sunulması, etkinlikte yer alan çalışma yaprakları yapılırken öğrencilerin bireysel olarak desteklenmesi; onlara geribildirim sunulması ve soru sorulduğunda yanıtlara yönelik çeşitli hatırlatıcıların kullanılmasına yönelik öneriler verilmiştir.

Öğrenme Ürünlerini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecinde öğrendiklerini (kazanımlarını) kendi özelliklerine göre farklı şekillerde ifade edebilmesine yönelik uyarlama önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yaprakları ile çalışılırken öğrencilerin farklı şekillerde tepki vermelerine (yazmak yerine resim yaparak ifade etmelerine ya da sözel olarak anlatmak yerine yazarak anlatmalarına) fırsat tanıma, soru sorulduğunda sözel olarak değil resimli kartlardan seçerek yanıt verme gibi öneriler sunulmuştur.

Etkinliklerin gerçekleştirilme sürecinde özel gereksinimli öğrencilerin katılımların desteklenmesine yönelik bu kavramsal çerçevede ifade edilen öğretimsel uyarlamaların, uygulayıcıların/öğretmenlerin öğrencilerini desteklemeye yönelik farkındalık sağlayan öneriler olduğu unutulmamalıdır. Sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin mevcut performansı ve gelişimsel özelliklerine göre bu önerilerden hangilerine etkinliklerde yer verilip verilmeyeceği öğretmenlerin/uygulayıcıların kararı ile belirlenebilir.

5- ÖRNEK ETKİNLİKLER

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

HOŞ GELDİN DOSTUM!

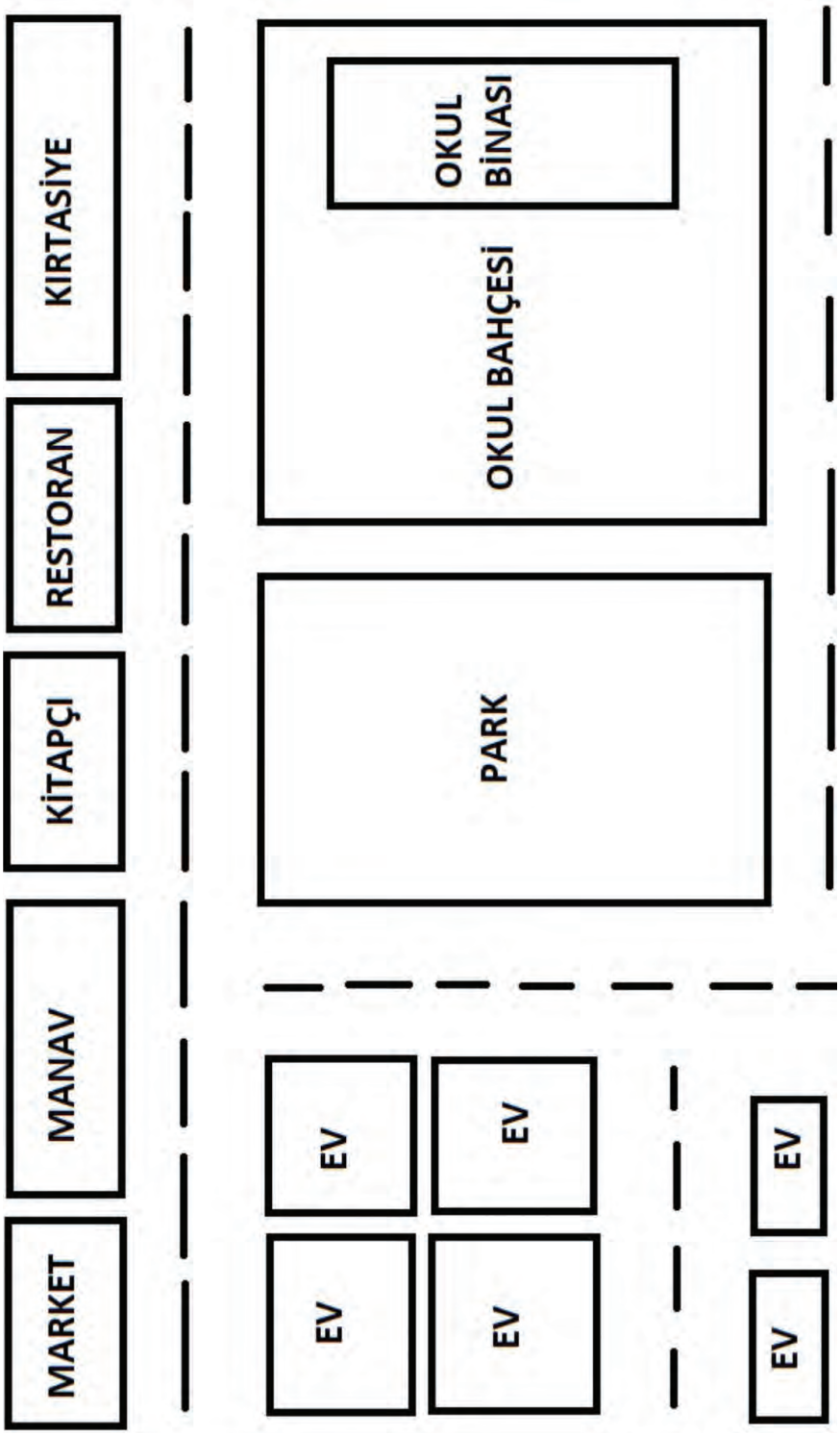
Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okulun yakın çevresini, bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanır / 1. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Okulun yakın çevresinin krokisi 5. Okul binasının krokisi 6. Personel listesi 7. Kâğıt-kalem 8. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1,2 ve 3 öğrencilerin kroki çizimini ve personel şemasını daha iyi anlamaları ve örnek teşkil etmesi amacıyla sınıfa getirilir. 2. Öğrencilere okulun yakın çevresinin ve okul bölümlerinin tanıtılması amacıyla okul çevresinin ve okulun bir krokisi çıkarılarak sınıfa getirilir. 3. Okul personeli ve görevleri üzerine detaylı bilgi sahibi olunur ve personel listesi sınıfa getirilir. 4. (Küçük okullarda) Personelin sınıf ziyaretinin planlanması amacıyla personellerle iletişime geçilir ve ziyaretin kapsamı görüşülür.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının okulumuzun yakın çevresini, bölümlerini ve personellerini tanımak olduğu açıklanır. 2. Öğrenciler oturma düzenine göre üç gruba ayrılır. Birinci gruba **'okulumuzun yakın çevresini tanıtma'**, ikinci gruba **'okulumuzun bölümlerini tanıtma'** ve üçüncü gruba **'okulumuzun personellerini tanıtma'**görevleri verilir, tahtaya örnek krokiler asılır ve öğrencilere kalem-kâğıt dağıtılır. 3. Gruplara aşağıdaki açıklama yapılır: *"Sevgili arkadaşlar, şu an her bir grubun meraklı bir hayali misafiri var. Amacımız misafirimize okulumuzun çevresini, bölümlerini ve personellerini tanıtmak."* 4. Ardından birinci gruba Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama

Süreç (Uygulama Basamakları)	yapılır; *"Birinci grubumuzun görevi misafirini okula getirmek. Misafiriniz gezmeyi seviyor. Acaba bu misafirinizi okula getirirken hangi yolu kullanacaksınız? Yolda hangi dükkân ve kurumlarla karşılaşacaksınız? Sizden bu yolun krokisini çizmenizi ve yol boyunca keşfettiğiniz yerleri kroki üzerine not almanızı istiyorum."* 5. İkinci gruba Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"İkinci grubumuzun görevi okula gelen misafirine okulumuzu gezdirmek. Misafiriniz her yeri görmek istiyor. Acaba okuldaki hangi bölümleri görebilecek? Sizden aranızda görev dağılımı yaparak okulun her bir katının ve bahçesinin krokisini çizmenizi ve üzerine misafirinizin keşfettiği bölümleri yazmanızı istiyorum."* 6. Üçüncü gruba Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Üçüncü grubumuzun görevi misafirine okul personelini tanıtmak. Misafiriniz herkesle tanışmak istiyor. Dolaştırın bakalım koridorlarda, sınıflarda, bahçede… Kısaca okulun her yerinde. Misafiriniz hangi personellerle tanışacak? Sizden misafirinizin tanıştığı personelleri ve bu personellerin görevlerini düşünerek size örnek olarak verilen çalışma yaprağını temel alarak kendi okulunuzun teşkilat şemasını çizmenizi istiyorum."* 7. Öğrencilere çalışma yapraklarını tamamlamaları için 10 dakika süre verilir. 8. Sürenin sonunda her gruptan grupça seçilen birer sözcü tarafından, çizdikleri krokiler/doldurdukları kâğıt sınıfa sunulur. 9. Uygulayıcı tarafından sunumların tamamlanmasının ardından ilk iki grubun krokileri ve üçüncü grubun personel şemasında yazan eksikleri tamamlamak için tahtaya okul çevresi ve okul bölümleri krokileri ile okulun personel listesi asılır. Grup etkinliğinde eksik kalan kısımları uygulayıcı tarafından tamamlanarak sınıfla paylaşılır. 10. Öğrencilere etkinliğin tamamlanmasının ardından düşüncelerin alınması ve dönüt amacıyla şu sorular yöneltilir: • Misafirinizi gezdirirken okulumuz, çevresi ve personelleriyle ilgili siz neler keşfettiniz? • Misafirinizi gezdirirken fark ettiğiniz, okulumuzun yakın çevresinde bulunan ama daha önce fark etmediğiniz yerler var mıydı? • Okulumuzun bölümleri arasında daha önce görmediğiniz/bilmediğiniz yerler var mıydı? • Etkinlikten önce okulda çalıştığını bilmediğiniz bir personel var mıydı? 11. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili arkadaşlar, sabah evden çıkıp okul bittikten sonra tekrar eve dönene kadar birçok yer, okul bölümü ve okul personeliyle karşılaşıyoruz. Etkinliğimiz süresince meraklı misafirimizi gezdirirken okulumuzun çevresinde neler var, okulumuzda hangi bölümler var ve kimler çalışıyor öğrendik. Bu sayede okulumuzu, çevresini ve personellerini daha yakından tanıma fırsatı bulduk."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler, çevrelerindeki okulunu merak eden insanlara okul çevresini, okul bölümleri ve personelleri tanıtması konusunda teşvik edilebilir. 2. Öğrenciler okuldaki çalışanlarla tanışmaları için cesaretlendirebilir. 3. Öğrencilerin okul bölümlerini yerinde görme ve mümkün olduğunca gözlemlemeleri üzerine önerilerde bulunulabilir.

Öğretmene Uygulayıcıya Not	1. Personel sayısının az olduğu küçük okullarda öğrencilerin etkinliklerini tamamlamasının ardından okul personelleri öğrencilerle tanışmak, kendilerini ve görevlerini tanıtmak üzere sınıfa davet edilebilir. 2. Okulun yakın çevresi, bölümleri ve personelini tanıtırken aşağıdaki açıklamalar göz önünde bulundurulabilir: **Yakın çevre:** Parklar, sosyal tesisler, kırtasiye ve marketler, karakollar, kurslar vb. **Okul bölümleri:** Sınıflar, rehberlik servisi, tuvaletler, acil çıkış kapıları, atölyeler, laboratuvarlar, bahçe, spor ve dinlenme alanları, temizlik görevlisi odası, idari birimler ve öğretmenler odası vb. **Personeller:** Temizlik görevlileri, öğretmenler, psikolojik danışmanlar/rehber öğretmenler, idareciler, kantinciler, güvenlik görevlileri, memurlar vb. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun eşleştirme yapılmasına dikkat edilerek akran desteği sağlanabilir. 2. Grupların görevlerini tamamlamaları için gerekirse en süre verilebilir. 3. Tahtaya asılan krokiler ve şemanın büyük boyut ve puntoda ve bunların zemine kontrast renkte hazırlanmasına dikkat materyalde uyarlama yapılabilir. 4. Sorulan sorular basitleştirilerek öğrenme içeriği farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

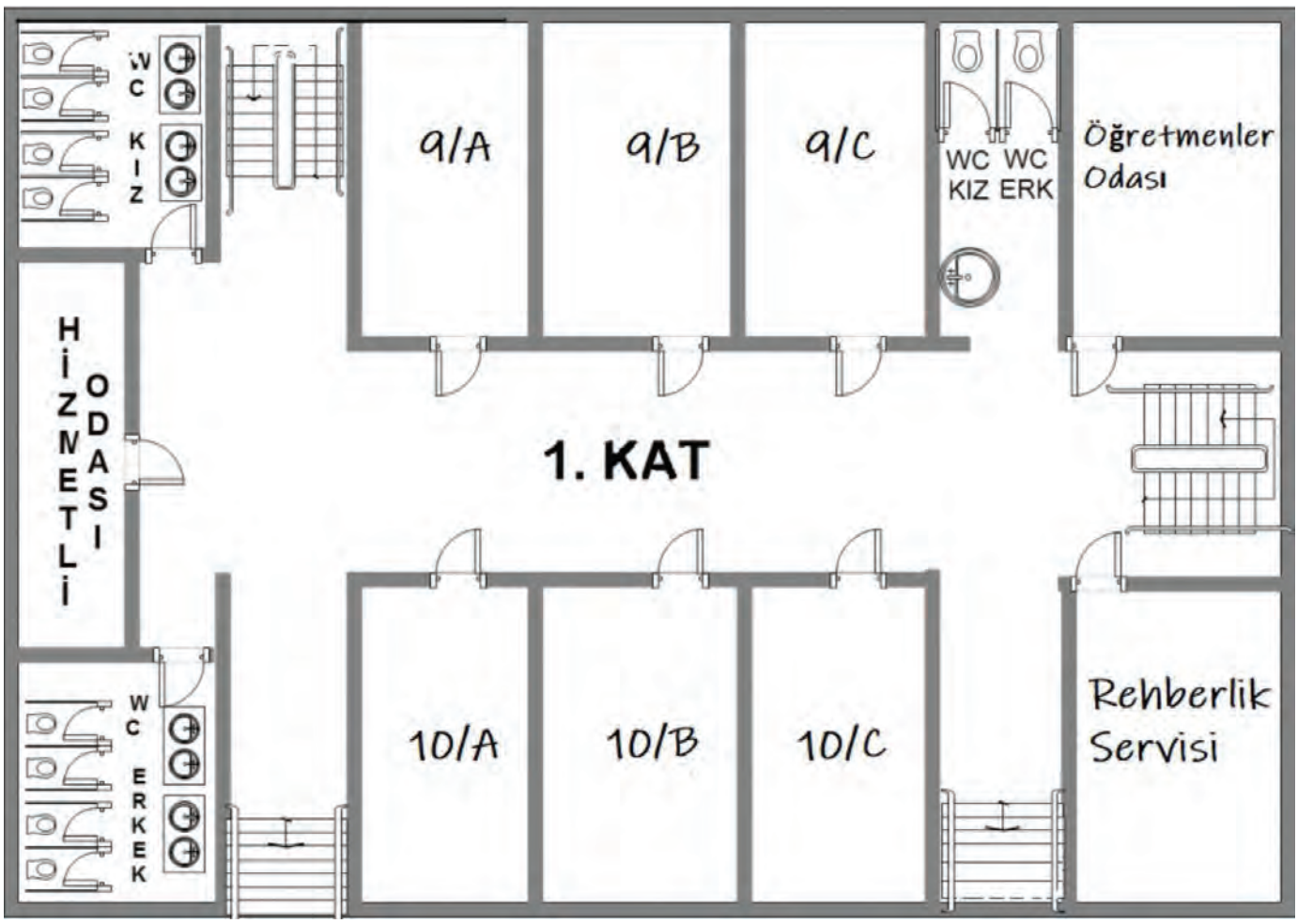
Çalışma Yaprağı 1

Okul Çevresi Krokisi

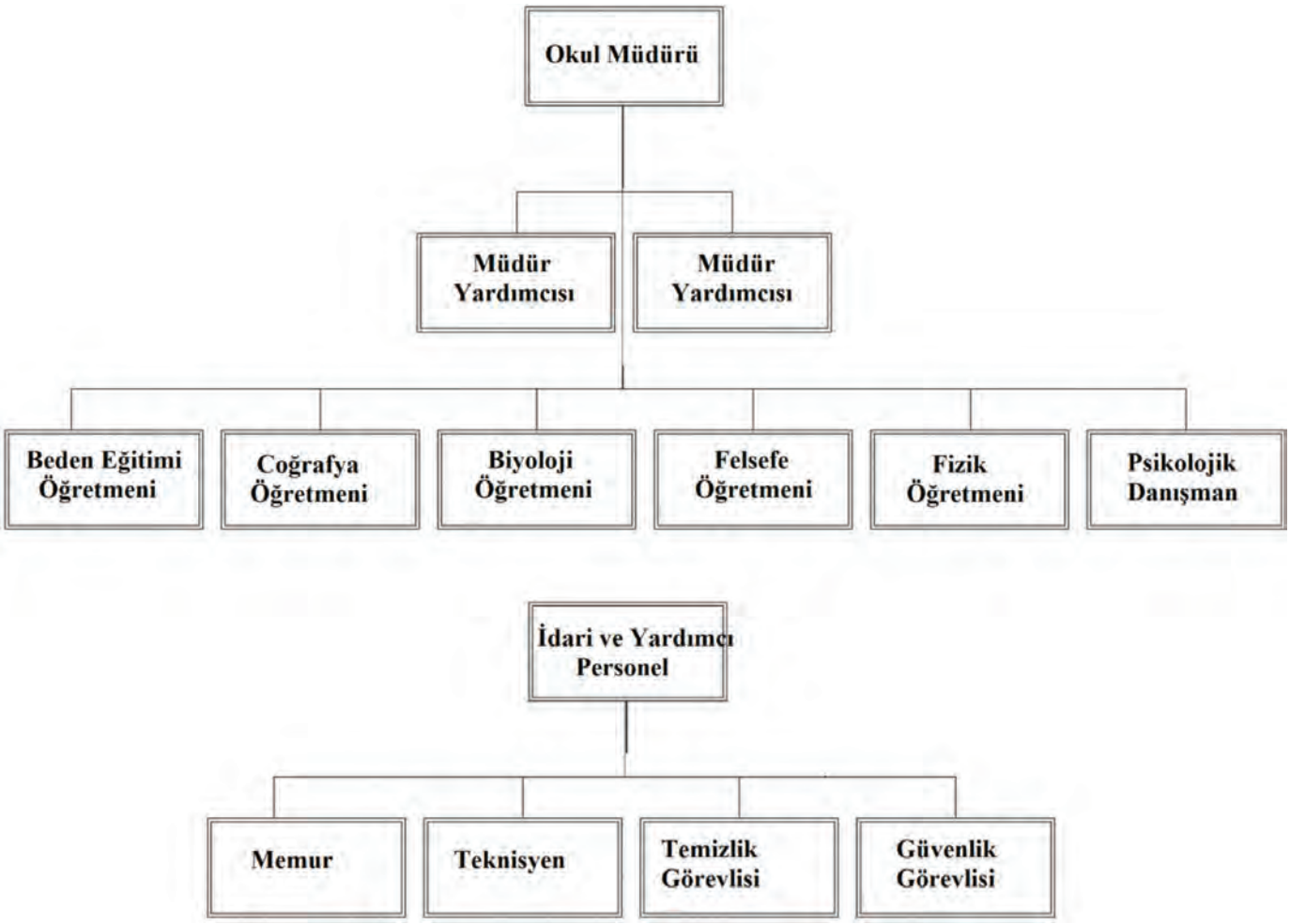
Çalışma Yaprağı 2

Okul Binası Krokisi

Çalışma Yaprağı 3

Okul Teşkilat Şeması Örneği

2. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİLMEKTE FAYDA VAR

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Eğitim öğretim sürecine ilişkin yönetmeliğin kendisini ilgilendiren kısımları hakkında bilgi sahibi olur. /2. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Ortaöğretim yönetmeliğinin öğrenciyi ilgilendiren bölümleri. 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkileşimli tahtanın açık olması, sonrasında gelebilecek yönetmelik maddelerinin arama yaptırarak kolayca bulunmasını sağlayabilir. 2. Yönetmeliklerin öğrenciyi ilgilendiren bölümleri öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak sınıfa getirilmelidir. 3. Uygulayıcı sınıfı numaralara göre gruplarken sıra düzeni küçük grup çalışmasına uygun olarak düzenlenir. 4. Öğrencilerden gelebilecek sorular için yönetmelik maddelerinin önceden okunması işinizi kolaylaştıracaktır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere gruplama yapmak için bir, iki, üç, dört, beş şeklinde numara verilir. Numara verme işlemi başlamadan öğrencilere numaralarını akıllarında tutması söylenir. Numaralandırma işleminden sonra tüm 1 numaralı öğrencilerin bir köşeye, tüm 2 numaralı öğrencilerin bir köşeye, tüm 3 numaralı öğrencilerin bir köşeye tüm 4 numaralı öğrencilerin bir köşeye, tüm 5 numaralı öğrencilerin bir köşeye oturması sağlanır. 2. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylar okunarak etkileşim başlatılır. 3. Okuldaki kurallar kime ve neye göre düzenlenir? sorusu sorularak öğrencilerden gelen cevaplar alınır. 4. Öğrencilerin cevaplarından sonra aşağıdaki bilgi öğrencilerle paylaşılır: *"Örnek olaylar sonrasında yaşanan olumlu ya da olumsuz her şey kurallara göre yapıldı, kişisellik arz etmemekte ve kuralları düzenleyen yönetmeliklerdir. Bizi ilgilendiren yönetmelik Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'dir. Öğrenci, öğretmen, veli ve okulla ilgili paydaşların işleyişi bu yönetmeliğe göre yapılır" şeklinde bir açıklama yapılır. "Bu yönetmeliğin içinde sizleri birinci derecede*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ilgilendiren sınıf geçme bölümü, öğrenci davranışları, ödül ve disipline ilişkin hükümler bölümü ve kılık kıyafetle ilgili bölümler bulunmaktadır."* 5. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak paylaşımları alınır: • Örnek olaylar hakkında ne düşünüyorsunuz? • Etkinlikten sonra neleri fark ettiniz? 6. Öğrencilerden merak eden ya da incelemek isteyenler için sınıf panosuna öğrencileri doğrudan ilgilendiren yönetmelik bölümlerinin asılacağı söylenerek anlamadıkları bir yer olursa sorabilecekleri belirtilerek etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Etkinliğin kalıcılığını sağlamak amacıyla yönetmeliklerin ilgili bölümleri sınıf panosuna asılır.
Öğretmene Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Numaralandırma yapılırken öğrencilerin hatırlamasını kolaylaştırmaya yönelik sayıların yazılı olduğu kâğıtlar kendilerine verilebilir. 2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Panoya asılan yönetmelik bölümünün puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ümit ŞENOĞLU

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay1:

Ahmet çarşamba sabahı her zamankinden erken kalkmış, kahvaltısını yapmış, okul forması yerine Erdal öğretmenin projede görevli öğrenciler için yaptırdığı TÜBİTAK proje tişörtünü üzerine giymişti. Kendisini her zamankinden farklı ve değerli hissediyordu. Yaklaşık üç aydan beri üzerinde çalıştığı TÜBİTAK projesinin sunumu gelip çatmıştı. Bu proje için günlerce çalışmış ve biyoloji öğretmeni olan Erdal öğretmenle çok emek vermişlerdi. Ahmet projesinin sunumunu yapmak için çok heyecanlanıyor, içi içine sığmıyordu. Okuldaki tüm öğrenciler ve öğretmenler onun sunumunu izleyecekti. Ahmet sabahtan akşama kadar projenin yazılı olduğu panonun önünde projesiyle ilgilenen her öğrenci ve öğretmene en küçük detaylarına kadar coşkulu bir şekilde projesini anlattı.(Metnin kalanının küçük grup tartışmalarından sonra okunacağı belirtilir. Öğrencilerden böyle bir durum sonrasında okulda neler yaşanabileceğine ilişkin kendi küçük gruplarında ortalama 4-5 dk. tartışmaları istenir.)

Sunumlar bittiğinde Erdal öğretmen projede görevli öğrencileri yanına çağırarak güzel bir bilim fuarı gerçekleştirdiklerini söyleyerek hepsine çok teşekkür etti ve emeklerinin karşılığı olarak da onlara birer onur belgesi vereceğini söyledi.

Erdal öğretmen, onur belgesini nasıl ve neye göre verebilir? Bunun bir kuralı var mıdır? sorusu sorularak öğrencilerden gelen cevaplar alınır. Onur belgesi verebilmek için okul onur kuruluna öğrenci isimlerinin yazılı olarak bildirilmesi gerektiği ve onur kurulunun onayından sonra onur belgesinin verilebileceği belirtilerek ikinci örnek olay okunur.

Örnek olay 2:

Deniz dokuzuncu sınıfa geldiği günden itibaren oldukça disiplinli, çalışkan ve başarılı bir öğrenci olarak arkadaşlarının ve öğretmenlerinin dikkatini çekmişti. Dokuzuncu sınıfın ilk başından beri derslerini dikkatli bir şekilde dinlemiş, okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni olan Ümit hocayla birlikte bir ders çalışma programı yapmış, bu sayede karateye, arkadaşlarıyla eğlenmeye, ailesine vakit ayırmaya, kitap okumaya yeteri kadar zamanı kalmıştı. Dokuzuncu sınıfın ilk günü, daha dün gibi aklındaydı. Zaman ne çabuk geçmiş, on birinci sınıfın sonuna gelmişti. Bu yıla kadar ne çok anı biriktirmişti arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle… Yaşadıkları film şeridi gibi gözünün önünden geçti. Deniz, sınıfta bunları düşünürken sınıf öğretmenleri Bircan Hanım sınıfa girdi, elinde karneler ve belgeler vardı. Deniz hariç, tüm sınıfın karnelerini ve belgelerini dağıttı başarılı olan öğrencilerini tebrik etti. Deniz kendi karnesi için sabırsızlanıyor, bir şey diyemiyordu.(Metnin kalanının küçük grup tartışmalarından sonra okunacağı belirtilir. Öğrencilerden böyle bir durumda sınıfta ve okulda nelerin yaşanabileceğini gruplarında 4-5 dakika tartışmaları istenir ve öğrencilerden gelen cevaplar alınır ve örnek olayın kalan bölümü okunur.)

Bircan Öğretmen, Deniz'i yanına çağırarak karnesini, takdir belgesini ve üstün başarı belgesini sınıfın huzurunda takdim eder.

Bircan öğretmen diğer öğrencilerden farklı olarak üstün başarı belgesini neye göre vermiş olabilir? sorusu sorularak gelen cevaplar alınır.

Öğrencilerin cevaplarından sonra, ortaöğrenim süresince en az üç ortaöğretim yılının bütününde takdir belgesi alanların ödüllendireceği bilgisi verilerek şimdi diğer bir üçüncü örnek olaya geçileceği belirtilerek üçüncü örnek olay okunur.

Örnek olay 3:

Okulun tertip ve düzeni konusunda oldukça hassas olan Okul Müdürü İsa Bey okulun ilk günlerinden beri okul girişlerinde öğrencilerin kılık kıyafetlerini kontrol ediyordu. Bir süredir birkaç öğrencinin kılık kıyafetlerinin okula uygun olmadığını fark ederek öğrencilerin neden uygun kıyafetle okula gelmediklerini sordu? Öğrencilerini dikkatlice dinledikten sonra kıyafetleri konusunda uyardı ve neden okul kıyafetiyle okula gelmeleri gerektiğini anlattı. Bu uyarı sonrasında bir öğrenci hariç diğer öğrenciler okul kıyafetiyle okula gelmeye başladılar. Okul kıyafetiyle okula gelmeyen öğrenci bir sabah okul girişinde yine Okul Müdürü İsa Bey'in dikkatini çekti ve İsa Bey bu öğrenciyi yanına çağırdı. Neden okula okul kıyafetiyle gelmediğini, özel bir sebebinin olup olmadığını sordu ve ona yardımcı olabileceği bir şeyin olup olmadığını anlamaya çalıştı. Öğrencinin anlattıklarından özel bir durumunun olmadığını ve keyfi bir şekilde okula başka kıyafetle geldiğini anladı. (Örnek olaya burada ara verilerek olay hakkında öğrencilerin kendi aralarında 4-5 dk boyunca küçük gruplarında konuşması istenir ve aşağıdaki soru/sorular sorulur? Sizce bu olay sonrasında okulda neler yaşanır, neler olur? Öğrencilerden gelen cevaplar alınarak örnek olayın kalan bölümü okunur.)

Okul Müdürü İsa Bey, keyfi olarak okul kıyafetlerini giymeyen öğrenci hakkında dilekçe yazarak durumunun disiplin kurulunda görüşülmesini ister denerek örnek olay bitirilir.

Şu soru sınıfa sorularak cevapları alınır.

Okul Müdürü İsa Bey neye dayanarak ya da neye göre öğrenciyi disiplin kuruluna sevk etmiştir?

Örnek olay 4:

X öğrencisi ders esnasında arkadaşlarının saçını çekmekte, tüm sınıf dikkatle dersi dinlerken çıkardığı garip seslerle sınıfın dikkatini dağıtmaktadır. Öğrencisinin durumunu fark eden Yüksel öğretmen ders esnasında öğrencisiyle göz göze iletişim kurarak derse dikkatini vermesi gerektiğini söyler. Bir süre dikkatini derse veren öğrenci diğer derslerde de benzer davranışlar sergiler. Yüksel öğretmen okul rehberlik servisiyle ve aileyle iş birliği yaparak öğrencisinin olumlu davranışlar sergilemesi için çaba sarf eder ve öğrencisine yardımcı olmaya çalışır. Yüksel öğretmenin tüm iyi niyetli çabalarına karşı öğrenci,sınıf içinde arkadaşlarının saçını çekmeye, garip sesler çıkarmaya, arkadaşlarının dikkatini dağıtmaya devam eder.

(Örnek olaya burada ara verilerek olay hakkında öğrencilerin kendi aralarında 4-5 dk boyunca küçük gruplarında konuşması istenir ve aşağıdaki soru/sorular sorulur ve cevaplar alınarak örnek olayın kalan bölümü okunur.)

Sizce bu olay sonrasında okulda neler yaşanır, neler olur?

Öğrencisinin olumlu davranışlar sergilemesi için çaba sarf eden Yüksel öğretmen bir süre sonra yaşananlardan rahatsız olur ve sınıfta yaşanan olayı ve kendisinin neler yaptığını anlatan bir dilekçe yazar ve dilekçeyi okul müdürlüğüne teslim eder.

Örnek olayın kalan kısmı okunduktan sonra su sorular sorulur.

Yüksel hoca dilekçeyi kime yazmıştır? Okuldaki işleyiş nasıldır?

(Gelen cevaplar alınır ve dilekçenin okul müdürlüğüne gideceğini, okul müdürünün gerekli görürse disiplin kuruluna sevk edeceği belirtilir.)

3. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLGİ VE HOBİ KORİDORU

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi ve hobilerini ayırt eder./3. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı- 1 3. Makas 4. Torba/Kutu 5. Kâğıt/ kalem/Tahta Kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinliğe başlamadan önce Çalışma Yaprağı-1'in fotokopisinin çektirilmesi ve işaretli yerlerden kesilip kutu/torbaya konularak sınıfa getirilmelidir. 2. Fotokopi mümkün değilse Çalışma Yaprağı-1'deki ilgi ve hobiler bir kâğıda yazılıp kutu/torbaya konularak sınıfa getirilmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının ilgi ve hobiler arasındaki farkı ayırt etmek olduğu söylenir. 2. "Sevgili öğrenciler şimdi size ilgi ve hobilerimizden bahsedeceğim" denir ve Etkinlik Bilgi Notu'ndaki ilgi ve hobi kavramlarının tanımları açıklanır. 3. Öğrencilere aşağıdaki hikâye anlatılarak etkinliğe başlanır. *"Mehmet Bey çocukluğundan itibaren verimli çalışma yollarını alışkanlık hâline getirmiş bir kişidir. Öğrencilik yıllarında ve şimdiki iş yaşamında da çalışan biri olarak bilinmektedir. Öğrencilik yıllarında çevresinde neler olup bittiğiyle ve sosyal olaylarla çok ilgilenmiştir. Sosyal olayları yazarak ve toplum karşısında anlatarak tartışmayı çok severmiş. Tartışmalarda karşısındaki kişileri ikna etmede başarılıymış. Mehmet Bey şimdi bir yetişkin ve hâlâ aynı özelliklerini sürdürmektedir. Ayrıca, Mehmet Bey, çocukluğundan beri boş zamanlarında bahçe işleri ile uğraşmaktan çok keyif almaktadır. Öyle ki şu anda boş zamanlarında evinin bahçesinde çiçek ve bazı sebzeleri yetiştirmektedir. Bunları dostlarıyla da paylaşmaktadır. O, bu bahçe işlerinin kendisini dinlendirdiğini ve hoşça vakit geçirmesini sağladığını söylemektedir. Mehmet Bey çok isteyerek seçtiği iletişim fakültesini bitirdikten sonra bir gazetenin haber bölümünde çalışmaya başlamıştır. O, zaman zaman gazetecilik mesleğinin yorucu olduğunu*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*söylese de bu mesleği yürütürken yaptığı yazı yazma, toplum karşısında konuşma ve benzerleri etkinliklerini yapmaktan çok keyif aldığını da sık sık dile getirmektedir".* 4. Bu hikâyedeki Mehmet Bey'in ilgileri ve hobileri nelerdir? sorusu sorularak öğrencilerin paylaşımları alınır. 5. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Birinci gruba ilgi grubu ve ikinci gruba hobi grubu ismi verilir. ÇalışmaYaprağı-1'den kesilip kutu/torbaya konulan kâğıtlar öğrencilere oturma sırasına göre veya sınıf listesine göre sırayla çektirilir. 6. Öğrenciler kâğıtta yazılı her bir cümleyi okur ve yazılanın ilgi mi yoksa hobi mi olduğuna karar verir. Bu karar dayanarak ilgi ya da ve hobi grubunun içinde yer alır. Bu şekilde etkinlik bütün öğrencilere uygulatılır. 7. Etkinliğe tartışma sorularıyla devam edilir. • *İlgilerinize örnek verebilir misiniz?* • *Hobilerinize örnek verebilir misiniz?* 8. Bu sorulara verilen cevaplar tartışılır. 9. Öğrencilere soru sorma ve cevap alma sürecinin ardından *"Sevgili öğrenciler; bugün sizinle ilgi ve hobilerin benzer görünseler de birbirinden farklı özelliklerimiz olduklarının ayrımına vardık"* diyerek etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden günlük yaşamda ilgilerini ve hobilerini yazı ya da resimle anlatan bir çalışma yapmaları ve bunları sınıf gazetesinde paylaşmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. İlginin tanımı, hobinin tanımı ve bu iki kavramın çeşitleriyle ilgili tanımları konusunda Etkinlik Bilgi Notu ile Çalışma Yaprağı- 1'deki tanımların dışına çıkılmaya özen gösterilmelidir. 2. Uygulayıcı ilgi ve hobiler hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduğunda aşağıdaki önerilen kaynaklara başvurabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı 1'de yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Süreç basamağında Etkinlik Bilgi Notu'nda yer alan ilgi ve hobi kavramlarının tanımları görsellerle desteklenip sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesine yer verilerek akran desteği sunulabilir. KAYNAK: 1. Kuzgun, Y. (2014). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş (6.b.). Ankara: Nobel Akademik. 2. Kuzgun, Y. (2017). Kendini Değerlendirme Envanteri el kitabı (6.b.). Ankara: Nobel Akademik. 3. Pişkin, M. (2019). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler (Ed.B. Yeşilyaprak), (10. Baskı). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya içinde, s.43-78. Pegem.
Etkinliği Geliştiren	Saadet GÜRARSLAN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İLGİ: Bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödül sözü verilmediği halde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu alandır. İnsan ancak yetenekli olduğun alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Bir kimsenin, giriştiği bir iş ya da bir çalışma alanında başarılı olması kişiye doyum sağlar. Böylece kişi aynı alanda tekrar çalışma isteği duyar. Buna karşılık kişinin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanırsa hevesi kırılır ve o işi tekrar yapmak isteği olmaz (Kuzgun,2019).

HOBİ: Hobi, boş zamanlarda para kazanmak için değil, eğlenerek ve keyif alarak yapılan aktivitelerdir. İnsanlar genellikle hobisini/hobilerini düzenli bir şekilde yapmaya çabalarlar. Hobilere örnekler: Çeşitli ülkelerin paralarını biriktirmek, pul toplamak, çiçek yetiştirmek, okumak, örgü örmek, ahşap boyama ve taş boyama veya benzerlerini yapmak gibi aktiviteler hobilerdir.

Çalışma Yaprağı 1

İLGİLER	HOBİLER
İnsanların tutum ve davranışlarını gözlemlemek.	Kitap okumak.
Matematiksel işlemleri yapmaktan zevk almak.	Yapbozlarla uğraşmak.
Kitap okurken dilin özelliklerine dikkat etmek.	Balık tutmak.
Hayvanların bakımıyla ve yetiştirilmesiyle uğraşmak.	Ahşap malzemeleri boyamak.
Bilgisayar oyunu tasarlamak.	Örgü örmek.
Beste yapmak.	Yemek yapmak.
Yeni bir kıyafet tasarlamak.	Seyahat etmek.
Yeni bir aksesuar tasarlamak.	Film / dizi izlemek.
Mimari yapıların ayrıntılarını incelemek.	Müzik dinlemek.
Teknoloji ve tasarımla uğraşmak.	Bilgisayar oyunu oynamak.
Sosyal ilişkilerde gözlemler yapmak.	Müzik aleti çalmak.
Yeni aletler tasarlamak.	Yüzmek.
Mekanik araç ve gereçleri tamir etmek.	Bulmaca çözmek.
Karşısındakileri ikna etmek.	Doğa yürüyüşü yapmak.
İnsanların sağlığı için araştırmalar yapmak.	Kamp yapmak.
Canlıların anatomisiyle ilgili aktiviteler yapmak	Bisiklete binmek, ata binmek vb.
Çocuklarla ilgili etkinlikler tasarlamaktan hoşlanmak.	Taş toplamak.
Paranın etkili kullanılmasıyla ve ticaretle ilgili etkinlikler tasarlamak ve/ veya yapmak.	Müze ziyareti yapmak.
Matematik ve sosyal olaylarla ilgili problemleri çözmeye hevesli olmak.	Bitki yetiştirmek.

Bir müzik aleti tasarlamak.	Fotoğraf çekmek.
Farklı dillerin yapısını incelemekten hoşlanmak yeni bir dil öğrenmede istekli olmak.	Dans etmek.
Ayrıntılarla uğraşmaktan keyif almak.	Koleksiyon yapmak. (Çeşitli ülkelerin paralarını, pulları, kartpostalları biriktirmek)
El sanatlarında farklı ürünler tasarlamak.	Satranç oynamak.
Düzlem üzerine çizilmiş bir nesneyi üç boyutlu tasarlamak.	Bağ bahçe işleriyle uğraşmak.
Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten onları yetiştirip üretmekten zevk almak.	Belgesel izlemek.

4. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇİMENTO DUYGULAR

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okulunun ve sınıfının bir üyesi olduğunu fark eder. / 4. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Sınıf mevcudu kadar post-it 2. Karton kutu 3. Kalem 4. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 etkinlik öncesinde sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Üzerinde ''Çimento Duygular'' yazan bir karton kutu hazırlanarak sınıfa getirilir. 3. Sınıfa uygulayıcı tarafından sınıf mevcudu kadar post-it getirilir. 4. Öğrencilerin her birinde kalem olup olmadığı önceden kontrol edilerek kalemi olmayan öğrenciler için etkinlikten önce kalem temin edilebilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır. *''Merhaba arkadaşlar, bugün sizlerle okulumuzu ve sınıfımızı bir arada tutan ve tutacak duygularımız hakkında bir etkinlik yapacağız. Bu etkinlikle belki de sizi okulunuza bağlayan ve sizleri bir arada tutan hiç farkında olmadığınız duygularınıza yolculuk yapacaksınız. Hazırsanız başlayalım!''* 2. Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilere dağıtılır. 3. Kâğıtlar dağıtıldıktan sonra aşağıdaki soru ile etkinliğe devam edilir. 4. Öğrenciler sorulan soru ile ilgili fikirlerini paylaştıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır ve açıklama sonunda öğrencilere beş dakika süre verilir. *''Arkadaşlar, size dağıtmış olduğum çalışma yaprağını incelediniz ve sizlere neler çağrıştırdığını paylaştınız. Bizim okulumuzun yapısı da her bina gibi bu görmüş olduğunuz tuğlalardan ve çimentolardan oluşuyor. Bizim okulumuzun yapısında yer alan tuğlalar aslında sizlersiniz. Her birinizin okulumuzu ayakta tutan birer tuğla olduğunu düşünecek olursak bizi bir arada tutan şey çimentomuzdur.* *5. Çimentomuz da aslında bizlerin bir arada olmasını sağlayan okulumuza*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ve sınıfımıza karşı duygularımızdır. Bu çimentolar bazen sağlam ve daha uzun süre dayanırken bazıları ise tuğlaların birbirine daha az tutunmasına sebep olabilir. Örneğin, okulumuza ve sınıfımıza karşı hissetmiş olduğumuz sevgimiz bizleri bir arada tutar. Sizlerin sınıfın ve okulun bir parçası olarak bir arada kalmanızı sağlayan çimento duygularınız sizce neler olabilir? Bu duygularınızı sizlere dağıtmış olduğum post-itlere isimsiz olarak yazarak öğretmen masasında görmüş olduğunuz çimento duygular kutusuna atmanız için sizlere beş dakika süre veriyorum. Süre sonunda bu duygularınızı sesli olarak okuyacağım ve birlikte bu duygular üzerinde tartışacağız.''* 6. Verilen sürenin sonunda Çimento Duygular kutusundan alınan post-itler sırasıyla okunarak okunan her bir duygu hakkında öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları yöneltilir. 7. Bu duygu sınıf ve okul tuğlalarımızın bir arada kalmasına nasıl katkı sağlıyor? 8. Bu duygu olmasaydı sizce sınıfınızda ve/veya okulunuzda neler farklı olurdu? 9. Bu duyguyu okulda en çok ne zaman hissediyorsunuz? 10. Bu duyguyu sınıfta en çok hangi anlarda deneyimliyorsunuz? 11. Tartışma sorularının öğrenciler tarafından cevaplanması sağlandıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır. *"Arkadaşlar, aslında sizin tüm özellikleriniz ve okulumuza, sınıfımıza karşı hissettiğiniz tüm duygular bizlerin çimentosu olarak bizleri bir arada tutuyor. Sizin sağlam duygularla birbirinize bağlı olmanız sizlerin sınıf tuğlalarını sağlamlaştırırken, sağlam sınıf tuğlalarınız okulumuzun da sağlam olmasına katkıda bulunuyor. Sizler okulumuzun ve sınıfınızın değerli üyelerisiniz ve her biriniz ayrı ayrı bu yapıyı oluşturan parçalarsınız. Siz olmadan okulumuz sadece boş bir bina olurdu. Bugün de yapmış olduğumuz etkinlikle binamızı ayakta tutan duygularımız hakkında konuştuk. Şu anda 9. Sınıfın başındasınız, bu duygu kutusunu sene sonuna kadar saklayacağım. Bu sene bittiğinde bu duygu kutusunu son hafta tekrar sınıfımıza getireceğim. Bu duyguları tekrar birlikte değerlendireceğiz.''*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Bu etkinlikten sonra sınıfça bir piknik planlanması için öğrenciler arasında görev dağılımı yaparak bir önceki hafta uygulanan oryantasyon programı çerçevesinde okul rehber öğretmeninden/psikolojik danışmanından yardım alabilirsiniz. 2. Dönem sonunda Çimento Duygular kutusunu tekrar sınıfa getirerek bu duyguların yeniden tartışılmasını sağlayacak bir ortam yaratabilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Çimento Duygular kutusu uygulayıcının kendi imkânları dâhilinde bulabileceği herhangi bir kutu olabilir. 2. Post-itler not kâğıtları ile değiştirilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Not kâğıtlarının dağıtımı sırasında öğrenciden yardım alınarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir. 3. Öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

5. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

"KEŞKE"LERİN DEĞİL "İYİ Kİ"LERİN OLSUN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenir. / 5.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Tahta Kalemi 2- Boya Kalemleri 3- Bant 4- Etkinlik Bilgi Notu 5- Çalışma Yaprağı-1 6- Çalışma Yaprağı-2 7- Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere afiş hazırlamak üzere bir hafta öncesinden boya kalemlerini getirmeleri duyurulur. 2. Çalışma Yaprağı-2 afiş şeklinde hazırlanarak çıktısı alınır ve tahtaya asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklamayla giriş yapılır: *"Sevgili öğrenciler yeni bir okuldasınız ve yeni bir başlangıç yaptınız. Lise öğrencisi olmanızla birlikte sorumluluklarınız da arttı. Bunlardan birisi de okul hazırlığı sorumluluğunuz. Bu başlangıçta keşkeleriniz değil iyikileriniz olsun istiyorsanız yapmanız gereken şeylerden biri okul hazırlığı sorumluluğunu üstlenmenizdir. Okul hazırlığı deyince aklınıza neler geliyor?"* 2. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır ve *"Bugün sizlerle okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarınızı üstlenmenizi amaçlayan bir afiş hazırlama etkinliği yapacağız"* şeklinde etkinliğin amacı açıklanır. 3. Öğrenciler 6 gruba ayrılır. Her gruba Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Tahtaya asılan Çalışma Yaprağı-2'nin öğrenciler tarafından incelenmesi sağlanır. 4. Aşağıdaki yönergeyle devam edilir: *"Sevgili öğrenciler, Çalışma Yaprağı-2'de yer alan örnek afişten faydalanarak her grup okul hazırlığıyla ilgili bir afiş hazırlayacak. Hazırlayacağımız bu afişlerde okul hazırlığı sorumluluğunu üstlendiğiniz zaman «iyi ki»leriniz, okul hazırlığı sorumluluğunu üstlenmediğiniz zaman keşkelerinizin neler olduğu*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*yer almalı. Afişinizin bir de sloganı olmalı. Getirdiğiniz boya kalemleriyle afiş hazırlamaya başlayabilirsiniz."* 5. Afişlerin tamamlanmasının ardından gruplardan birer grup sözcüsü belirlemeleri ve hazırladıkları afişi aşağıdaki sorular doğrultusunda sınıfa tanıtmaları istenir. Her gruba 3 dakika verilir. • Bu afişte neyi anlatmak istediniz? • Sloganınız neydi? • Bu afişi hazırlarken bulmakta zorlandığınız "iyi ki"leriniz nelerdi? • Bu afişi hazırlarken bulmakta zorlandığınız "keşke"leriniz nelerdi? • Bu afişi hazırlamak size neler hissettirdi/farkettirdi? 6. Gruplar sunumunu tamamladıktan sonra tartışma sorularıyla etkinlik değerlendirme süreci başlatılır: • Okul hazırlığıyla ilgili üstlenmeniz gereken hangi sorumluluklarınızın olduğunuzu fark ettiniz? • Bu süreçte keşkelerinizin iyikilerle yer değiştirmesi için yapabilecekleriniz nelerdir? • Okul hazırlığıyla ilgili sorumluluklarınızı yerine getirmenizin size nasıl katkı sağlayacaktır? 7. Tüm grupların paylaşımı tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak eklemeler yapılır ve aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: *"Bugün sizlerle okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarımızı üstlenmenin önemiyle ilgili konuştuk. Okula hazırlıklı gelme ile ilgili aktif sorumluluk alma bizleri başarıya ulaştıracak en önemli faktörlerden biridir. Bu doğrultuda okul hazırlığıyla ilgili sorumluluklarımızın neler olduğunu bilmek, zaman yönetimimizi bu sorumluluklarımızı dikkate alarak yapmak ve sorumluluklarımızın gerektirdiği şekilde davranmak bizi amacımıza ulaştıracaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Tüm grupların bir araya gelerek afişte hazırlamış oldukları keşkeler ve iyi kilerden davranış listeleri oluşturmaları istenir. Bu ifadeleri/görevleri Çalışma Yaprağı-3'te yer alan uygun alanlara yazmaları ve kendilerini bir ay boyunca bu davranışlar açısınadan gözlemleyerek derecelendirmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-2'nin çıktısının alınmadığı durumlarda etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu'nda yer alan okul hazırlığı listesine eklemeler yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'nin büyük boyda ve kontrast renkte bir zemine basılması sağlanarak ve görme bakımından daha işlevsel olması açısından dokunsal özellikler eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Afiş hazırlama sırasında öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Şendağ MERCAN

Çalışma Yaprağı 1

AFİŞ HAZIRLAMA

Çalışma Yaprağı 2

"İYİ Kİ" LERİM VAR BENİM

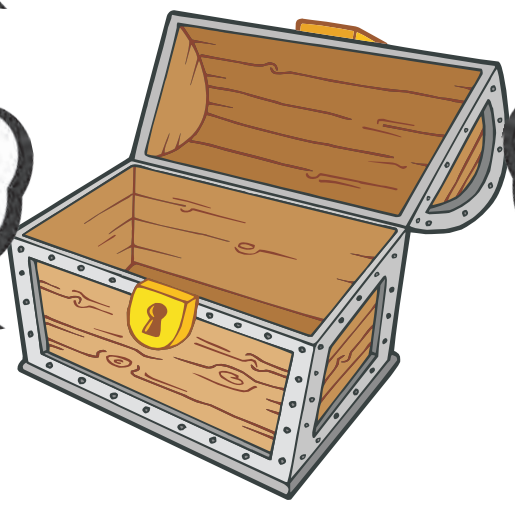
İyi ki ...

İyi ki ...

İyi ki ...

İyi ki ...

İyi ki ...

"İYİ Kİ" LERİM SANDIĞI

Sorumluluklarımı üstlendim, keşkelerimi hapsettim

KEŞKELERİM SANDIĞI

Çalışma Yaprağı 3

	Hiç Uygulayamadım	Nadiren Uygulayım	Ara Sıra Uygulayım	Genellikle Uygulayım	Tamamen Uygulayım
Okul hazırlığı ile ilgili keşkelerim…					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
Okul hazırlığı ile ilgili iyi kilerim…					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

OKUL HAZIRLIĞI

- Düzenli uyku saati oluşturmak.
- Güne erken kalkarak başlamak.
- Düzenli bir beslenme sistemi oluşturmak.
- Kişisel bakımına özen göstermek.
- Okul kılık kıyafet yönetmeliğine uygun hazırlanmak.
- Okula zamanında gitme konusunda planlama yapmak.
- Etkili bir çalışma programı hazırlayıp günlük çalışma sistemi oluşturmak.
- Zamanı etkili kullanmak.

6. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELER OLUYOR OKULDA?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okulun eğitsel imkânları hakkında bilgi edinir. / 6. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Makas 2. Karton 3. Kâğıt/ Kalem/Tahta Kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Bir hafta önceden sınıf 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Her gruba okulun eğitsel imkânlarını içeren konular paylaştırılır (seçmeli dersler, okul kulüpleri destekleme ve yetiştirme kursları, kütüphane, laboratuar, bilgisayar laboratuarı, beden eğitimi, resim, müzik, satranç vs.). 2. Her gruptan konuyla ilgili araştırma yapmaları, bir afiş ve sunum hazırlamaları istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacı belirtilerek etkinliğe başlanır. *"Sevgili gençler etkinliğimizin amacı yeni başladığınız okulun eğitsel imkânlarını tanımak bunlarla ilgili bilgi edinmektir.* *Okul içi kulüp çalışmaları, seçmeli dersler, destekleme ve yetiştirme kursları, resim, müzik, beden eğitimi, satranç vs. gibi imkânlar bizim geleceğe yönelik hedeflerimizi belirlemede, ilgi ve yeteneklerimizi fark etmede önemli rol oynayacaktır."* 2. *"Sevgili gençler geçen hafta sizlerden konuyla ilgili araştırma yapmanızı istemiştim"* denir. Konuyla ilgili hazırlamış oldukları afiş ve sunumları çıkarmaları istenir. 3. Her grup kendi içinden seçtiği bir temsilciyle hazırladığı afişi tahtaya asar ve sunumunu yapar. Sınıf arkadaşlarını konuyla ilgili bilgilendirir. 4. Bilgilendirme sürecinin ardından öğrencilere şu sorular sorulur; • Destekleme ve yetiştirme kurslarının amacı nedir? • Okulumuzda hangi seçmeli derslerin olduğunu öğrendiniz? • En çok hangi kulüp çalışması dikkatinizi çekti? Neden? • Okulun eğitsel imkânlarından nasıl yararlanabilirsiniz? 5. Sorulara verilen cevapların ardından öğrencilere şu şekilde bilgi verilerek

Süreç (Uygulama Basamakları)	etkinlik sonlandırılır. *"Bu etkinliğimizde okulumuzun eğitsel imkânları konusunda bilgi sahibi olduk. Eğitsel imkânların çeşitliliği ve bunlara katılım bizlerin hem akademik hem kariyer hem de sosyal-duygusal gelişimini desteklemektedir. Örneğin, seçmeli dersler sizin kariyer seçiminize yardımcı olurken, laboratuar ve destekleme-yetiştirme kursları akademik gelişiminize destek sağlarken, kulüp faaliyetleri sosyal ve duygusal gelişiminize katkı sağlamaktadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Hazırlanan afişler sınıf veya okul panosuna asılarak öğrencilerin incelemesi sağlanır.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı etkinlik öncesi kendi okulunun eğitsel imkânlarını göz önüne almalıdır, gruplara dağılımı kendi okulunun imkânları kapsamında planlamalıdır. 2. Öğrenci gruplarına güncel seçmeli dersler dağıtılmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Öğrencilerden hazırlayacakları afişleri büyük boyutlarda, büyük punto kullanarak ve kullanacakları görsellerin zemine kontrast renkte olmasına dikkat ederek hazırlamaları istenerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Sunulan afişlerin rahatlıkla görülebilmesi ve duyulabilmesi için oturma düzeni uygun şekilde oluşturularak çevresel düzenleme yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Saadet Yaman GÜRARSLAN

7. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞERLERİMLE DEĞERLİYİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerlerinin farkına varır / 7. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı–1 2. Çalışma Yaprağı–2 3. 20 adet A4 büyüklüğünde farklı renklerde fon kartonu 4. Her öğrenciye beşer adet yapışkanlı kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. 20 adet fon kartonunun her birinin üzerine Çalışma Yaprağı-1 'de verilen değerlerden birer tane değer -tahtadan okunacak şekilde- büyükçe yazılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının yaşamımızdaki değerleri fark etmek olduğu açıklanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 sınıf tahtasına asılır ve uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak Çalışma Yaprağı-1'deki değerler öğrencilere aktarılır: *"Sevgili gençler, hepimizin hayatta bizi biz yapan, diğer insanlarla benzer ve onlardan farklı birçok özelliği var. Tıpkı ailemiz, arkadaşlarımız, fiziksel özelliklerimiz, ilgilerimiz ve yeteneklerimiz gibi değerlerimiz de sahip olduğumuz bize özgü özelliklerimizden. Bu nedenle değerlerimiz; çevremizle kurduğumuz ilişkilerde duygularımızı, düşüncelerimizi ve davranışlarımızı etkileyebilen güçlü yapılardır."* 3. Uygulayıcı tarafından her öğrenciye beşer tane yapışkanlı kâğıt dağıtılır ve *"Sevgili gençler, önünüzdeki kâğıtlara hayatta sahip olduğunuz beş değeri ve neden bu değerlere sahip olduğunuzu açıklayan yaşantı örneklerinizi yazmanızı istiyorum."* açıklaması yapılır. Öğrencilere örnek olması açısından Çalışma Yaprağı-2'de verilen durumlar öğrencilere okunur. 4. Bu çalışma için öğrencilere 7-8 dakika süre verilir. Bu sürede uygulayıcı tarafından, 20 değerin bulunduğu 20 fon kartonu sınıf tahtasına yapıştırılır. 5. Sürenin tamamlanmasının ardından gönüllü öğrencilerden yapışkanlı kâğıtlara yazdıkları değerleri, tahtadaki ilgili değer kartonlarının üzerine yapıştırmaları istenir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	6. Öğrencilerden değerlerini tahtadaki kartonlara yapıştırırken, o değere neden/nasıl sahip olduğunu sınıfla paylaşmaları istenir. 7. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki sorularla süreç yönlendirilir: • Bu süreçte hangi değerlerinizi ilk defa fark ettiniz? • Bu değerleri fark etmek size neler hissettirdi? • Sınıfta en fazla hangi değer/değerlerin ele alındığını gözlemlediniz? 8. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak süreç sonlandırılır: *"Sevgili arkadaşlar, gördüğümüz üzere hayatımızın her alanında olduğu gibi değerlerimiz de bazen bize özgü bazen de diğer arkadaşlarımızla ortak. Bu etkinlikte kendimizin ve arkadaşlarımızın değerlerini, bu değerlere nasıl sahip olduğumuzu ve hayatta karşımıza nasıl farklı şekillerde çıkabileceğini fark ettik."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Benzer değerlere sahip olan öğrencilerden gruplar oluşturularak her bir gruba her hafta bir değer için ortak pano hazırlama görevi verilir.
Uygulayıcıya Not	1. Fon kartonu bulunamadığında 20 değer tahtaya büyük harflerle yazılarak daire içerisine alınabilir ya da bilgisayar çıktısı alınarak önceden tahtaya asılabilir. 2. Öğrenci sayısının çok veya katılımın yoğun olduğu sınıflarda zamanı idareli kullanabilmek adına öğrencilerin tahtaya değerlerini yapıştırırken yapacakları açıklamalar bir veya iki değerle sınırlı tutulabilir, diğer değerler açıklamasız yapıştırılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprakları öğrencilerin gereksinimlerine göre puntoları büyütülerek veya Braille özellikleri eklenerek görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 2. Öğrencilere etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

Çalışma Yaprağı 1

YAŞAM DEĞERLERİ LİSTESİ	
DÜRÜSTLÜK	CESARET
SEVGİ	HOŞGÖRÜ
BAŞARI	DOĞRULUK
SABIR	ADALET
ÖZGÜVEN	İŞ BİRLİĞİ
SAYGI	YARATICILIK
GÜVEN	EMPATİ
SORUMLULUK	ÖZGÜRLÜK
BAĞIŞLAYICILIK	YARDIMSEVERLİK
EŞİTLİK	İÇ HUZUR

Çalışma Yaprağı 2

DEĞER	GÜNLÜK YAŞAMDAN ÖRNEK
SAYGILIYIM, çünkü;	Arkadaşımın oynadığı oyunları sevmememe rağmen onu bu konuda kendi fikirlerimle yargılamıyor, onun oyun anlayışını kabul ediyorum.
BAĞIŞLAYICIYIM, çünkü;	Yakın bir arkadaşım çok önemli bir işi çıktığı gerekçesiyle buluşmaya gelmediğinde, gelmeme sebebinin farklı olduğunu öğrendiğim zaman başta arkadaşıma kızsam da sonrasında onu affettim.
YARDIMSEVERİM, çünkü;	Sınava hazırlanan arkadaşıma yeterli kaynak kitabı olmadığını öğrendikten sonra arkadaşıma kitaplarımı ortak kullanmayı teklif ettim.
DÜRÜSTÜM, çünkü;	Derse neden geç kaldığımı soran öğretmenime yok yazılmayı göze alarak yalan söylemedim ve kantinde oyalandığımı söyledim.

8. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

HANGİ MESLEK HANGİ DEĞER?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi mesleki değerlerinin farkına varır. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Tahta kalemi 4- Renkli/Beyaz kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlikten önce meslek değerleri kartları hazırlanmalıdır. 2- Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır. *"Merhaba öğrencilerim bugün mesleki değerleri öğreneceksiniz, biliyorsanız da pekiştireceğiniz eğlenceli bir etkinlik yapacağız!"* 2. Mesleki değer denildiğinde öğrencilerin aklına neler geldiği ile ilgili 2-3 dakika beyin fırtınası yaptırılır. Uygulayıcı tarafından tahta kalemiyle, tahta ikiye bölünür. Beyin fırtınası sırasında öğrencilerin söyledikleri uygulayıcı tarafından tahtanın sol tarafına yazılır. 3. Beyin fırtınasından sonra şu açıklama yapılır: *"Sevgili öğrenciler, mesleki değer denilince aklınıza ilk gelen çağrışımların hepsini tahtaya yazdık. Şimdi sizlere mesleki değerlerin aslında ne olduğundan bahsedeceğim. Mesleki değerler sizler için bir mesleği değerli kılan özelliklerdir. Bu değerler kişiden kişiye değişebilir. Bir mesleğin en cazip yanı biriniz için o meslekten elde ettiğiniz yüksek kazanç, başka biriniz için güvence, başka biriniz için o mesleğin sahip olunan yeteneği kullanmaya olanak tanıması, diğer biriniz için ise mesleğin toplumsal saygınlığı olabilir. Değerlerle ilgi ve ihtiyaç kavramları arasında yakın ilişkiler vardır. Bu kavramlar zaman zaman birbirinin yerine kullanılmakla birlikte temelde aralarında ince bir ayrım vardır. İhtiyaçlar bizi eksikliği duyulan şeyi elde etmek için harekete geçirirler. İlgiler ise bir aktivitenin özünden elde edilen doyumdur. Her ne kadar içinde bulunduğumuz beklentilerden ve kurallardan etkilense de, hoşlanma veya hoşlanmama biçiminde*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ortaya çıkan ilgilerimiz önemli oranda kişisel tercihlerimizi yansıtır. Değerler ise ulaşmayı isteğimiz hedeflere ve ideallere atfettiğimiz önemdir."* 4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak incelemeleri için 10 dakika süre verilir. 5. Önceden hazırlanan meslek kartlarını eline alan uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki yönerge açıklanır. *"Elimde görmüş olduğunuz bu kartlarda on altı meslek grubuna yer verdim. Bu kartları seçmek için gönüllü olarak teker teker tahtaya çıkacaksınız. Ardından tahtaya çıkan kişinin çektiği meslek kartındaki meslek sahibinin, sizlere vermiş olduğum Çalışma Yaprağı-1'deki meslek değerlerinden hangilerini göz önüne alarak mesleğini seçmiş olabileceğini tahmin etmenizi istiyorum."* 6. Seçilen meslekler ve öğrencilerin geribildirimleriyle ifade edilen meslek değerleri tahtanın boş bırakılmış olan sağ kısmına yazılır. Daha sonra bu geribildirimler üstünde sınıfta öğrencilerle tartışılır. 7. Ardından öğrencilere aşağıdaki soru yöneltilir. *"Sizce bu meslek değerleri solda yazmış olduğumuz meslek değerleri ile örtüşüyor mu?"* 8. Verilen cevaplar doğrultusunda aşağıdaki açıklama yapılır. *"Bugün öğrendiğiniz meslek değerleri bir mesleği seçmenizde en az ilgi ve yetenekleriniz kadar önemlidir. Mesleğinizi değiştirme şansınız olabileceği gibi hiç değiştirmeden de devam edebilirsiniz. Ancak bilmenizi istediğim, her iki şekilde de meslek seçimlerinizde değerlerinizi de göz önüne almanız gerektiğidir. Meslek değerlerinizi dikkate aldığınızda mesleğinizden aldığınız doyum ve keyif de artacaktır."* 9. Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir. • Bugün öğrendiğiniz meslek değerleri sizlerde nasıl bir farkındalık oluşturdu? • Daha önce bu değerleri duymuş muydunuz? • Meslekler ile değerler arasında bir ilişki olabileceğini daha önce düşünmüş müydünüz? 10. Tartışma sorularından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır. *"Bugün sizlerle meslek değerleri hakkında konuştuk ve paylaşımlarda bulunduk. Sizlerden istediğim, bir sonraki hafta kendi meslek değerleriniz hakkında düşünüp bunları not ederek derse gelmeniz. Gelecek hafta sizlerin meslek değerleri üzerine konuşacağız."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Bir sonraki hafta öğrencilerden bu etkinlikte öğrendikleri değerlerden başka meslek değerlerinin de olup olmadığını araştırıp gelmeleri istenebilir. 2. Bir sonraki hafta için öğrencilerden kendi meslek değerleri üstüne düşünüp gelmelerini isteyerek sonraki haftaya bir ön hazırlık yapılabilir.

Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-2'deki meslek değerleri öğretmen tarafından küçük kartlara tek tek yazılarak hazırlanmalıdır. Kartların hazırlanmasında ilgi çekmesi adına renkli kâğıtlar kullanılabilir. 2. Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Gerekiyorsa ek okuma süresi verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1[1]

Meslek Değerleri

1. **Ekonomik Kazanç**: Çok para kazanma ve yüksek hayat standardında yaşama.
2. **Toplumsal Saygınlık**: Toplumda saygın bir yer edinme, yaptıklarından ötürü onurlandırılma.
3. **Sosyal Güvence**: İşsiz kalmama veya gelecekte kendini güvende hissedecek bir gelire veya emeklilik gibi olanaklara sahip olma.
4. **Güvenlik**: İşin tehlikelerden uzak, güvenli ortam ve koşullarda yapılması.
5. **Meslekte İlerleme**: Bilgi ve becerileri geliştirerek meslekte ilerleme olanakları bulma.
6. **Yetenekleri Kullanma**: Bireyin sahip olduğu yetenek ve becerileri işinde kullanabilme olanağı bulma.
7. **Yaratıcılık**: İşin yeniliklere açık olması, özgün şeyler ve düşünceler keşfetme, tasarlama ve bunları uygulayabilme olanağı tanıması.
8. **Bağımsızlık**: Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı olmadan istediği gibi yapabilme.
9. **Güç ve Otorite-Liderlik**: Başkalarını yönetecek ve denetleyecek bir konumda olma.
10. **Risk Alma**: İşin bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç elde etme veya daha üst düzeydeki yerlere gelme olanağı tanıması.
11. **Rekabet**: İşin yarışarak başkalarından üstün olduğunu kanıtlama olanağı tanıması.
12. **İkna**: İşin başkalarını ikna edip, onları etkileyerek belli eylemlere yöneltme olanağı tanıması.
13. **Değişiklik**: İşlerin çeşitli olması, sıkça değişik görev ve etkinlikler yapabilme olanağı tanıması.
14. **Düzenlilik**: Çalışma saatlerinin ve yapılan işlerin rutin ve düzenli olması.
15. **Seyahat**: İşin sıkça seyahat etme gerektirmesi.
16. **Sorumluluk Alma**: İşin önemli oranda sorumluluk üstlenmeyi gerektirmesi.
17. **İş birliği**: İşin başkalarıyla iş birliği yapma ve sorumluluğu onlarla paylaşma olanağı tanıması.
18. **Takım Çalışması**: İşin ekip hâlinde çalışmayı gerektirmesi.
19. **Yalnız Çalışma**: İşin yalnız başına çalışmayı gerektirmesi.
20. **Arkadaşlık**: İş arkadaşlarıyla dostane ilişkilerin olduğu bir işte çalışma.
21. **Esnek Çalışma Saatleri**: Çalışma saatlerini bireyin kendisinin belirleyebilmesi, gerektiğinde ofise gelmeden de çalışma imkanının olması.

22. **Tanınma**: Çevresinde bilinen bir kişi olma, adını duyurma.
23. **Yardım**: İşin icrasının insanlarla ilişki kurmayı ve onlara yardım etmeyi gerektirmesi.
24. **Estetik**: İşin icrasının güzeli bulma ya da yapma faaliyetlerinde bulunmayı gerektirmesi.
25. **Özel Yaşam**: İşin kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanıması.
26. **İş Sükûneti**: İşin sakin ve huzurlu bir ortamda gerginlikten uzak icra edilmesi.
27. **Değerlerle Uyuşum**: Yapılan işin, bireyin inanç, değer ve düşünceleriyle uyuşması.
28. **Yenilik**: İşin yeniliklere açık olması, kendini güncelleyebilmesi.
29. **Macera**: İşin tehlikeli, ilginç ve çetrefilli durumlarla karşılaşabilme olanağı tanıması.
30. **Üniforma Giyme**: Üniforma giyilen bir iş sahibi olmak (Subaylık, hakimlik, doktorluk vs.)
31. **Sayılarla Çalışma**: İşin icrasının sayılarla ve verilerle çalışmayı gerektirmesi.
32. **Fiziksel Etkinlikler**: İşin önemli oranda fiziksel etkinlikler yapmayı, bedensel olarak çalışmayı gerektirmesi.
33. **Alet ve Makine Kullanma:** İşin icrasının önemli oranda alet ve makine kullanmayı gerektirmesi.
34. **Takma ve Kurma İşleri**: İşin icrasının önemli oranda takma ve kurma faaliyetlerinden oluşması.
35. **El becerisi ile çalışma**: İşin el ve parmak becerisi gerektirmesi.

KAYNAK:
Pişkin, M. (2012). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. İçinde B. Yeşilyaprak (Ed.), Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya (ss:60-62), (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çalışma Yaprağı 2

Meslek Kartlarına Eklenecek Meslekler

1- Doktor

2- Mühendis

3- Mimar

4- Oyuncu

5- Öğretmen

6- Arkeolog

7- Polis

8- Yazar

9- Kuaför

10- Psikolog

11- Diş Hekimi

12- Veteriner

13- Avukat-Hâkim

14- Eczacı

15- Fizyoterapist

16- Hemşire

17- .....

18- .....

19- .....

20- .....

Not: Uygulayıcı belirtilen mesleklere ek olarak dilediği kadar mesleği meslek kartlarına ekleyerek kartları çeşitlendirebilir.

9. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKİ DEĞERLERİM NE DURUMDA?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi mesleki değerlerinin farkına varır. / 9. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ya da dijital ortamda yansıtılır. 2- Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 3- Meslek değerlerini hatırlamak adına Etkinlik Bilgi Notu incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Mesleki değerleri hatırlatmak amacıyla uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ve aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler geçen hafta mesleki değerlerin neler olduğunu öğrendiniz. Hatırlamanız amacıyla bu değerleri tahtaya asıyorum/yansıtıyorum. Bugün bu mesleki değerlerle ilgili bir etkinlik yapacağız."* 2. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i inceledikten sonra aşağıdaki açıklama yapılarak gönüllü öğrencilerden gelen cevaplar alınır ve bu cevaplar da tahtaya yazılır: *"Peki, bu meslek değerleri dışında aklınıza başka hangi meslek değerleri geliyor?"* 3. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-2 dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmaları için 15 dakika süre verilir: *"Çalışma Yaprağı-2'de bir kare ve bu karenin kenarlarında daireler görüyorsunuz. Sizden istediğim karenin içine seçmeyi düşündüğünüz mesleği/meslekleri yazın. Dairelerin içine ise bu mesleğin/mesleklerin hangi değerleri karşılamasını istediğinizi yazın. Mesleki değerler için tahtada yazılı olanları ve aklınıza gelen başka meslek değerlerini de kullanabilirsiniz.* 4. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşmaları sağlanır. 5. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Bu etkinlikte neler fark ettiniz? • Size en yakın ve en uzak hissettiğiniz meslek değeri nelerdir? • Meslek değerlerinizin farkında olmak size nasıl bir yarar sağlar? • Değerlerinize uygun olabilecek başka meslekler neler olabilir? 6. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: *"Meslek değerleri size, bazı ihtiyaçlarınıza öncelik verdiğiniz bazılarını ise daha geri planda tutabildiğiniz bir tercih çerçevesi sunar. Kiminiz bir işte liderliğe önem verirken kiminiz tanınır bir kişi olmaya önem veriyor olabilir. Ayrıca meslek değerleri zamanla gelişim ve değişim gösterebilir. Mesleki değerlerinizin farkına vardığınızda kendinize uygun mesleği seçme şansınızı da artırmış olursunuz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi evlerinde dolap, pano vb. yerlere asmaları ve ilerleyen zamanlarda kendilerinde fark ettikleri yeni mesleki değerleri yazmaları istenebilir. Bu değerlerini karşılayabilecek yeni meslekler keşfettiklerinde bunu eklemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrencilerin hatırlamakta zorlandığı meslek değerleri Etkinlik Bilgi Notu yardımıyla öğrencilere hatırlatılır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 de yer alan yazıların puntosu büyütülerek, dokunsal özellikler eklenerek veya kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'nin yapılma sürecinde öğrencilere bireysel destek sunulabilir. Yapılması gerekenlerin sayısı sınırlandırılarak etkinlik basitleştirilebilir. 3. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

Meslek Değerleri

1. Yeteneği kullanma ve geliştirme
2. Yaratıcılık
3. İlgileri geliştirme
4. İşlerin çeşitli olması
5. Kazanç
6. Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme
7. Sosyal güvence
8. İlerleme
9. Ün-şöhret sahibi olma
10. Risk Alma
11. Liderlik
12. Bağımsızlık
13. İş birliği
14. Toplumsal saygınlık
15. Yarışma

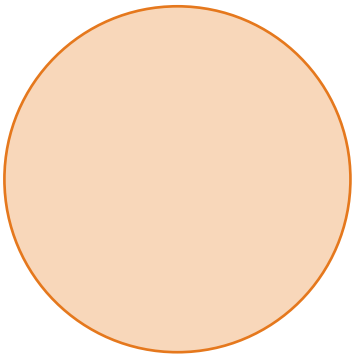

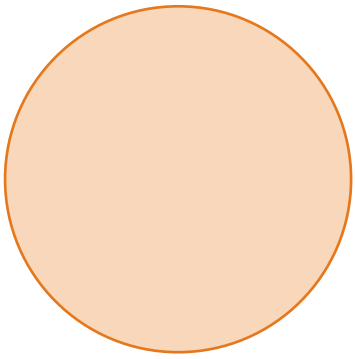

Çalışma Yaprağı 2

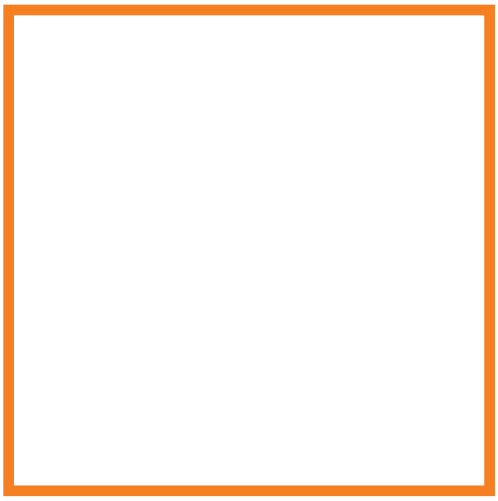
Bu mesleğin karşılamasını istediğim mesleki değer

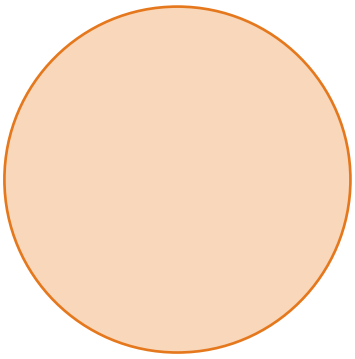

Bu mesleğin karşılamasını istediğim mesleki değer

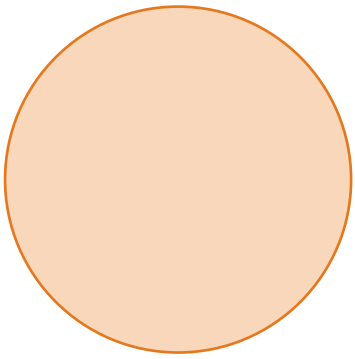

Seçmek istediğim meslek/meslekler

Bu mesleğin karşılamasını istediğim mesleki değer

Bu mesleğin karşılamasını istediğim mesleki değer

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

MESLEK DEĞERLERİ[1]

1. **Yeteneği kullanma ve geliştirme:** Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme.
2. **Yaratıcılık:** Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.
3. **İlgileri geliştirme:** Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma.
4. **İşlerin çeşitli olması:** İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.
5. **Kazanç:** Çok para kazanma.
6. **Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme:** İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.
7. **Sosyal güvence:** İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma (emeklilik vb.).
8. **İlerleme:** Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.
9. **Ün-şöhret sahibi olma:** Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.
10. **Risk Alma:** Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabilme.
11. **Liderlik:** Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.
12. **Bağımsızlık:** Kendi işinin sahibi olabilme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.
13. **İş birliği:** Başkalarına danışarak sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme.
14. **Toplumsal saygınlık:** Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma.
15. **Yarışma:** Başkaları ile yarışarak başkalarına üstün olduğunu kanıtlama.

(1) KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2011). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

10. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇ DEYİP GEÇME

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik gelişimi için amaçlar oluşturur. / 10. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Kurşun kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf mevcudu kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır. 2. Grup sayısı kadar Çalışma Yaprağı-2 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: *"Sevgili öğrenciler hepinizin gelecek ile ilgili planlarınız ve akademik amaçlarınız var. Bu hedeflerinize ulaşabilmeniz için belirlediğiniz amaçlarınızın net ve anlaşılır olması önemlidir. Bugün yapacağımız bu etkinlikte akademik amaçlarınızı oluşturmanızı hedefliyoruz."* 2. Sınıftaki öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve bu çalışmayı bireysel olarak tamamlayacakları söylenir. 3. Öğrencilerden kendilerine verilen çalışma yaprağında yer alan tablonun ilgili sınıf düzeyine yönelik akademik amaçlarını yazmaları istenir. 4. Öğrenciler amaçlarını yazmayı tamamladıktan sonra 3-4 kişilik gruplara ayrılır ve her grup Çalışma Yaprağı-2'de yer alan soruları temel alarak birbirlerinin amaçlarını bu sorular kapsamında tartışmaları ve amaçlarına son hallerini vermeleri istenir. 5. Gönüllü öğrencilerden yazdıkları akademik amaçlarını arkadaşları ile paylaşmaları istenir. 6. Aşağıdaki sorular ile sürece devam edilir: • İlk başta Çalışma Yaprağı-1'de amaçlarınızı yazarken neleri dikkate aldınız? • Grup çalışmanızda amaçlarınız ile ilgili neleri fark ettiniz? 7. Tüm sınıf üyeleri katılım gösterdikten sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Sevgili öğrenciler bugün akademik gelişimimiz için amaç belirlemenin önemli olduğunu, amaç belirlerken de amaçların belirli, ölçülebilir, ulaşılabilir, gerçekçi, zaman planlaması olma gibi özellikleri dikkate alarak oluşturulması gerektiğini fark ettik."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu yılın sonu için belirledikleri amaçları yıl sonunda değerlendirmeleri, amaçlarına ulaşma düzeylerine göre sonraki yılların amaçlarını, etkinlikte yer alan amaç belirleme sorularını dikkate alarak düzenlemeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Öğretmen hem bireysel hem de grup çalışmalarına katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 4. Hem bireysel hem de grup etkinliklerinin tamamlanması için gerekirse ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Hatice İNCİ-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

12. Sınıfın Sonu			
11. Sınıfın Sonu			
10. Sınıfın Sonu			
9. Sınıfın Sonu			
Akademik Amaçlarınız			

Çalışma Yaprağı 2

Mesela amacınız lisede başarılı olmak olabilir. Ama amacınızı böyle belirledi iseniz bu amaca nasıl ulaşacaksınız, ne zaman ulaşacaksınız, ulaştığınızı ne gösterecek gibi sorulara bu cümle ile cevap vermekte zorlanırsınız. Bu sorular cevapsız kaldıkça amacınıza ulaşma yolunda motivasyonunuz düşebilir, amacınıza ulaşmanız zorlaşabilir.

Bunun yerine aşağıdaki soruları temel alarak amaçlarınızı oluşturursanız sizin için daha ölçülebilir, ulaşılabilir, gerçekçi ve zaman planlaması olan amaçlar belirlemiş olursunuz.

Şimdi sizler de az önce belirlediğiniz amaçları aşağıdaki soruları temel alarak grupça tartışabilir ve amaçlarınızı tekrar gözden geçirerek düzenleyebilirsiniz.

1- Tam olarak ulaşmak istediğin amaç ne?

2- Bu amaca ulaştığını nasıl anlarsın/Bu amaca ulaştığının göstergesi ne olur?

3- Bu amacın gerçekleşme olasılığı ne? Yüzde kaç?

4- Bu amaç senin için neden önemli?

5- Bu amaçlara ulaşmak için nelere ihtiyacın var?

6- Bu amaca ulaşmak için ihtiyacın olan kaynaklar (maddi, emek, zaman, materyal) sen de var mı?

7- Bu amaca ulaşmak için ne kadar zamana ihtiyacın var?

8- Bu amacı gerçekleştirmek için başlama ve bitiş tarihi planların neler?

11. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AKADEMİK GELİŞİM MERDİVENİ

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okula devam etme ile akademik gelişimi arasındaki ilişkiyi değerlendirir. /11.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge verilerek etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, gelecekte kendisine millî sporcu olma hedefi koyan bir sporcuyu düşünelim. Bu sporcunun düzenli ve istikrarlı olarak antrenman programlarına katılım sağlamasının hedefine ulaşmasındaki rolü sizce nedir? Bunu düşünmeniz için 2 dakika süreniz bulunmaktadır. Ardından gönüllü arkadaşlarımız paylaşımda bulunabilir."* 2. Tüm paylaşımların ardından aşağıdaki bilgi verilerek etkinliğin amacı öğrencilerle paylaşılır: *"Dünya Artistik Jimnastik Şampiyonası'nda altın madalya kazanarak Türkiye adına bir ilki gerçekleştiren İbrahim ÇOLAK, başarısının ardında düzenli ve devamlı antrenman programlarının yattığını belirterek; "Tam 19 yıl bu 90 saniye için çalıştım!" açıklamasını yapmıştır. Elde ettiği bu başarısında birçok faktör olmasına rağmen düzenli ve devamlı antrenmanların çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Antrenmanlarda antrenörlerinden ve çalışma arkadaşlarından aldığı desteklerle çok iyi motive olduğunu açıklamıştır. Biz de bugün okulumuza düzenli devamlılık sağlamamızın akademik gelişimimize etkisini değerlendireceğimiz bir etkinlik gerçekleştireceğiz."* 3. Aşağıdaki yönerge öğrencilere iletilerek Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır: *"Sevgili öğrenciler, okula sağladığımız devamlılık bizim için bir merdivenin basamaklarını çıkmak gibidir. Bizi ulaşmak istediğimiz noktaya taşır. Okula devamlılık gösterdikçe merdivenin sonunda birçok kazanım elde ederiz ve bu kazanımlarımızın hepsi bizim okula bağlılığımızı arttırarak akademik gelişimimizi destekler. Sizlere dağıtacağım Çalışma Yaprağı 1' de yer alan basamaklarda okula devam etmenizi, kendinizi okula ait hissetmenizi ve okula bağlılık göstermenizi sağlayabilecek cümleler bulunmaktadır .İlk örnek size yol göstermesi için verilmiştir. Cümleler karışık bir şekilde oluşturulmuş olup herhangi bir önem sırası bulunmamaktadır. Bu cümleleri akademik gelişimle ilişkisi üzerine düşünerek tamamlamanız gerekmektedir. Ayrıca, kendi özgün düşünceleriniz ile*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*doldurmanız için boş basamaklar bırakılmıştır. Bu basamakları tamamlamak için 10 dakika süreniz bulunmaktadır."* 4. Daha sonra süreç aşağıdaki tartışma sorularıyla devam ettirilir. • Okula düzenli devamlılık gösteren ve devam sağlamada güçlük çeken bir öğrencinin akademik gelişimi arasında nasıl farklılıklar olabilir? • Düzenli devam ettiğiniz ve herhangi bir mazeretle katılamadığınız dersler arasında hangi farklılıklar olabilir? • Akademik başarınızın artmasının okula düzenli devamlılıkla nasıl bir ilişkisi olabilir? • Okula düzenli devamlılık sağladığınızda gösterdiğiniz ders başarısı hakkında ne düşünüyorsunuz? • Okulda katıldığımız faaliyetler ve kurduğumuz olumlu ilişkiler akademik gelişimimize nasıl etki edebilir? • Bugünkü etkinlik sonucunda neyi fark ettiniz? 5. Aşağıdaki açıklama yapıldıktan sonra etkinlik sonlandırılır: *"Değerli öğrenciler, kendimizi okula ait hissetmemiz ve düzenli devamlılık göstermemiz olumlu okul yaşantıları geçirmemizi sağlayarak akademik gelişimimizi olumlu yönde etkiler. Okulda kurduğumuz kişilerarası ilişkiler, katıldığımız sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler zihnimizi daha meraklı ve çevreye daha duyarlı hale getirir. Düzenli devamlılık sayesinde derslerimizi daha iyi takip edebilir ve derslerde yaşadığımız sorunlara daha etkili çözümler üretebiliriz. Bireysel olarak daha geç kavrayabileceğimiz konularda öğretmenlerimizden ve arkadaşlarımızdan destek alarak motive olabiliriz. Böylece daha iyi eğitsel faaliyetler yürütebiliriz. Okulu sahiplenerek gösterdiğimiz devamlılık belirlediğimiz başarı hedeflerine ulaşmamızda bize yardımcı olacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin okula düzenli devam ettiği ve düzenli katılım gösteremediği zamanları ders çalışma verimliliği, yazılı ve deneme sınavı sonuçları açısından değerlendirmesi istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 4. Çalışma yapraklarının tamamlanması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Mustafa DALGIÇ

Çalışma Yaprağı 1

AKADEMİK GELİŞİM MERDİVENİ

Okula düzenli devam ettiğimde öğretmenlerimle kurduğum bağ güçlenebilir. Böylece derslerde öğretmenime dikkatimi daha çok verebilirim. Derslere daha çok katılabilir ve ihtiyaç duyduğumda öğretmenlerimden daha rahat yardım isteyebilirim. Bütün bunlar akademik gelişimimi olumlu yönde etkiler.

Okula düzenli devam ettiğimde olumlu arkadaşlık ilişkileri kurabilirim. Bunun akademik gelişimime katkıları: .....
.....
.....
.....

Okula düzenli devam ettiğimde sosyal, kültürel ve sportif aktivitelere katılım sağlayabilirim. Bunun akademik gelişimime katkıları: .....
.....
.....
.....

Okula düzenli devam ettiğimde sınıfta ve okulda alınan kararlara katılım sağlayabilirim. Bunun akademik gelişimime katkıları: .....
.....
.....
.....

Okula düzenli devam ettiğimde işlenen konulardan haberdar olurum. Bunun akademik gelişimime katkıları: .....
.....
.....
.....

Okula düzenli devam ettiğimde .....
.....
.....
.....

Okula düzenli devam ettiğimde, ...
.....
.....
.....

12. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLİŞKİLERİMİN ENSTRÜMANI: DUYGULAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Kişilerarası ilişkilerde duyguları ifade etmenin önemini fark eder. / 12. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Zarf 3- Kalem 4- Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1' de her grup için ayrı belirtilmiş cümleler ve duygu kelimeleri kesilir. Duygu kelimeleri zarfa konur. Grup sayısı kadar duygu zarfları oluşturulur. Her gruba bir cümle ve bir zarf gelecek şekilde materyal hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere duygular ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bilgisi verilir ve aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır. *"Sevgili öğrenciler, duygular olaylar karşısında ne hissettiğimizi, ihtiyaçlarımızı, tepkilerimizi yansıtması ve ilişkilerimizi yönlendirmesi bakımından önemlidir. Şimdi size belli aralıklarla mutlu, üzgün, öfkeli gibi duygu durumları söyleyeceğim Sizlerden yüz ifadelerinizi ve beden dilinizi kullanarak sizlere vereceğim duygu yönergesine göre sınıfta serbestçe yürümenizi istiyorum. Mutlu olarak yürüyelim. Üzgün olarak yürüyelim. Öfkeli olarak yürüyelim. Heyecanlı olarak yürüyelim. Kaygılı olarak yürüyelim. Şaşkın olarak yürüyelim. Utanmış olarak yürüyelim."* 2. Öğrencilerin duygu durumları ile yürümesi sona erdikten sonra herkesin yakınındaki kişiyle ikili eşleşmesi istenir ve ikili olarak sınıftaki herhangi bir sıraya oturmaları istenir. Öğrencilerin sırayla en son yaşadıkları bir olayı ve hissettikleri duyguyu konuşmadan beden dili ile eşlerine anlatmaları, anlatımın ardından olayın ve duygunun ne olduğunun tahmin edilmesi istenir. Gruplara anlatımları için 10 dakika süre verilir. 3. Grup çalışmalarının ardından öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve gönüllü olan öğrencilerden paylaşımları alınır. • Duygularınızı ifade ederken anlaşılmadığınızı gördüğünüzde neler hissettiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Duygularınızı ifade ederken anlaşıldığınızı gözlemlediğinizde neler hissettiniz? • Grup arkadaşınızın kendi duygularını ifade etmeye çalışırken kolaylaştırmak için neler yaptınız? • Duygularınızı beden dili aracılığıyla ifade etmek için hangi stratejileri/ yolları kullandınız? 4. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Çalışma Yaprağı-1' de yer alan bir cümle ve içinde duyguların bulunduğu zarflar gruplara dağıtılır. Öğrencilerden zarflardan birer duygu çekmeleri istenir ve çektikleri duyguyu gruptakilere göstermemeleri gerektiği söylenir. Önlerinde bulunan cümleyi, çektikleri duyguyu yansıtacak şekilde gruba okumaları ve gruptakilerin duyguyu tahmin etmesi istenir. 5. Gruptaki her üyenin okuması bittiğinde cümlenin farklı duygular aracılığıyla yansıtılması ile cümlenin anlamında bir değişiklik olup olmadığı sorulur. Öğrencilerden gönüllü olanların paylaşımları alınır. 6. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir. 7. İlişkilerimizde duyguları ifade etmenin önemi nedir? 8. Hissedilen duygunun fark edilerek ifade edilmesinin kişiye katkıları var mıdır? Neden? 9. Duygularımızı nasıl ifade edebiliriz? 10. Duyguların ifade edilmediği veya yanlış ifade edildiği durumlarda ilişkilerimiz nasıl şekillenir? Örnekle açıklayabilir misiniz? 11. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır. *"Sevgili öğrenciler, bazı zamanlar duygularımızı fark etmekte veya onları ifade etmekte zorlanabilmekteyiz. Ama bu durum duygularımızın varlığını değiştirmez ve farklı davranışlarımızda çıkış yolu bulurlar. Bu etkinlikte duygularımızın ifade edilmesi ile ilgili bazı pratikler yaptık. Kişinin duygularıyla ilgili konuşması, bu duyguları anlaması ve kontrol etmesi için en kısa yoldur. Yapılan araştırmalarda duyguları sözel ya da sözel olmayan yollarla ifade etmenin fiziksel ve ruhsal sağlık üzerinde olumlu etkileri olduğu, ruh sağlığı ile birlikte kişilerarası ilişkileri devam ettirmek için önemli olduğu bilinmektedir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Duygu ifade günlüğü tutmaları istenebilir. Duygu ifade günlüğüne, günlük hayattaki ilişkilerinde hissettikleri duygular, ilişkilerinde duygularını nasıl ifade ettikleri, duygularını ifade etmede zorlandıkları ilişkiler, duygularını ifade ederken kendilerini rahat hissettikleri ilişkiler ve duygularını ifade etmek için alternatif stratejilerinin neler olduğu yazılabilir.

Uygulayıcıya Not	1. Duygu ile yürüme aşamasında her öğrencinin verilen duygunun rolüne girildiği gözlemlendikten sonra bir sonraki duyguya geçilebilir. Her duygu durumuna birer dakika verilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'den bilgisayar çıktısı alınamadığı durumlarda duygular ve cümleler elle yazılarak oluşturulabilir. Zarfın olmadığı durumlarda torba veya kese kullanılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik başlangıcında sınıfta yürüme sürecinde akran eşlemesi yapılarak öğrencilerin birbirine destek olmaları sağlanabilir. 2. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin etkinlik sürecine katılımları desteklenebilir. 3. Grupların oluşturulma sürecinde öğrencilerin onlara destek olabilecek akranları ile bir arada olmasına dikkat edilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Ece ERDEN

Çalışma Yaprağı 1

GRUBUN CÜMLESİ	DUYGU KELİMELERİ		
"SEN DE Mİ GELECEKSİN?"	MUTLULUK	ÜZÜNTÜ	HAYAL KIRIKLIĞI
	KAYGI	ŞAŞKINLIK	KORKU
	ÖFKE	HEYECANLI	UTANÇ
" YURT DIŞINA GİDİYORUM"	MUTLULUK	ÜZÜNTÜ	HAYAL KIRIKLIĞI
	KAYGI	ŞAŞKINLIK	KORKU
	ÖFKE	HEYECANLI	UTANÇ
" YAZAR MI OLACAKSIN?"	MUTLULUK	ÜZÜNTÜ	HAYAL KIRIKLIĞI
	KAYGI	ŞAŞKINLIK	KORKU
	ÖFKE	HEYECANLI	UTANÇ
" BUNU NEDEN YAPTIN? "	MUTLULUK	ÜZÜNTÜ	HAYAL KIRIKLIĞI
	KAYGI	ŞAŞKINLIK	KORKU
	ÖFKE	HEYECANLI	UTANÇ
"OKULUMUZA O GÖREVLİLER GELDİ "	MUTLULUK	ÜZÜNTÜ	HAYAL KIRIKLIĞI
	KAYGI	ŞAŞKINLIK	KORKU
	ÖFKE	HEYECANLI	UTANÇ

KAYNAK:
Kuyumcu, B. (2012). Türk ve İngiliz Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik İyi Oluş Duygusal Farkındalık ve Duygularını İfade Etmelerinin Ülke ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,
Cilt: 14, Sayı: 2.

13. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞERİNİ BİLMEK

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerleri ile meslek değerlerini ayırt eder. /13.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi Notu 3- 2 Farklı Renkte Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlik Bilgi Notu incelenir. 2- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının yaşam değerleri ile meslek değerlerini ayırt etmek olduğu açıklanır. 2. Çalışma yaprağı 1 öğrencilere dağıtılır ve karışık verilen değerlerden, *"yaşam değerlerini"* birinci kalem ile *"meslek değerlerini"* ise ikinci kalemle işaretlemeleri istenir. Eğer her iki grupta ortak olan değer ya da değerler var ise her iki renk kalem ile işaretleme yapmaları istenir. Yeterli süre verilir. 3. Süre bitiminde değerlerin yaşam değerleri ve meslek değerleri olarak ayrılması, öğrencilerin cevapları alınarak ve Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak tamamlanır. 4. Aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler Çalışma Yaprağı 1'deki değerleri, yaşam değerleri ve meslek değerleri olarak ayırt ettik. Şimdi de Çalışma Yaprağı 1'de yer alan insan figürüne sizin kendi yaşam değerlerinizi ve meslek değerlerinizi yazmanızı istiyorum. Değerlerinizi yazarken işaretleme yaptığınız renkleri dikkate alarak yaşam değerlerinizi yaşam değerlerini işaretlediğiniz renk kalem ile meslek değerlerinizi de meslek değerlerini işaretlediğiniz renk kalem ile yazabilirsiniz"* 5. Tartışma soruları ile sürece devam edilir: • Yaşam değerleri ile meslek değerlerini ayırt edebildiniz mi? • Kendi yaşam değerlerinizi ve meslek değerlerinizi belirlerken nelere dikkat ettiniz? • Yaşam değerlerinizi meslek değerlerinizden ayıran noktalar nelerdir?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Yaşam değerleriniz ve meslek değerlerinizi bulurken keyif aldığınız noktalar nelerdir? • Yaşam değerlerin ile meslek değerlerini bulurken zorlandığınız noktalar nelerdir? • Hangi değerlerinizi ilk defa fark ettiniz? 6. Süreç aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır: *"Değerleriniz önceliklerinizi belirler. Hayatta verdiğiniz kararları büyük ölçüde etkilerler. Değerler için arzu edilen sonuçlara götüren araçlar diyebiliriz. Yaşam değerleri bireyin davranışlarında yol gösterici iken meslek değerleri, mesleği kişi için önemli yapan özelliklerdir. Bu etkinlikteki meslek değerlerinin yanı sıra özel yaşam, iş sükûneti, değerlerle uyuşum, sayılarla çalışma, takma ve kurma işleri gibi meslek değerleri de vardır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Meslek sahibi insanların yaşam değerleri ve mesleki değerleri gözlemlenebilir, röportaj yapılabilir. 2. Meslek sahibi insanlara, meslek seçiminde yaşam değerleri ile meslek değerlerinin ne gibi bir role sahip olduğu sorulabilir. 3. Seçmeyi düşündüğü meslek alanlarında hangi yaşam değerleri ya da meslek değerleri ile nasıl gibi bir bağ kurulabileceği sorulabilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1' de yaşam ve meslek değerlerini işaretlemek için farklı renkte kalem olmaması durumda, öğrencilere işaretlemeyi ilk grup için daire ikinci grup için dikdörtgen kutucuk içine alarak yapabilecekleri söylenebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'deki yazıların puntosu büyütülerek ve insan figürünün kenarları kabartmalı olacak şekilde kontürlenerek (örneğin tutkal ile) görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 2. Çalışma yaprağının yapılma sürecinde öğrencilere bireysel destek olunabilir. 3. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Tuğba EROĞLU

Çalışma Yaprağı 1

Sosyal Güvence
Eşitlik
Toplumsal Saygınlık
Üniforma
Bağışlayıcılık
Güven
Giyme
Yenilik
Özgüven
Sabır
Adalet
İç Huzur
Estetik
Seyahat
Değişiklik
Empati
Yardımseverlik
İş birliği
Dürüstlük
İkna
Sevgi
Ekonomik Kazanç
Tanınma
Rekabet
Arkadaşlık
Özgürlük
Bağımsızlık
Güvenlik
Macera
Yardım
Hoşgörü
Yaratıcılık
Başarı
Sorumluluk
Düzenlilik
Meslekte İlerleme
Fiziksel Etkinlikler
Risk Alma
Saygı
El becerisi ile çalışma
Takım Çalışması
Güç ve Otorite-Liderlik
Cesaret
Sorumluluk Alma
Doğruluk
Alet ve Makine Kullanma
Yetenekleri kullanma
Esnek Çalışma Saatleri
Yalnız Çalışma

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yaşam Değerleri

1. Dürüstlük
2. Cesaret
3. Sevgi
4. Hoşgörü
5. Başarı
6. Doğruluk
7. Sabır
8. Adalet
9. Özgüven
10. İş birliği
11. Saygı
12. Yaratıcılık
13. Güven
14. Empati
15. Sorumluluk
16. Özgürlük
17. Bağışlayıcılık
18. Yardımseverlik
19. Eşitlik
20. İç Huzur

Meslek Değerleri

1. Ekonomik Kazanç
2. Toplumsal Saygınlık
3. Sosyal Güvence
4. Güvenlik
5. Meslekte İlerleme
6. Yetenekleri Kullanma
7. Yaratıcılık
8. Bağımsızlık
9. Güç ve Otorite-Liderlik
10. Risk Alma
11. Rekabet
12. İkna
13. Değişiklik
14. Düzenlilik
15. Seyahat
16. Sorumluluk Alma
17. İş birliği
18. Takım Çalışması
19. Yalnız Çalışma
20. Arkadaşlık
21. Esnek Çalışma Saatleri
22. Tanınma
23. Yardım
24. Estetik
25. Yenilik
26. Macera
27. Üniforma Giyme
28. Fiziksel Etkinlikler
29. Alet ve makine Kullanma
30. El Becerisi ile çalışma

Ortak Değerler

Yaratıcılık

İş birliği

14. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

RİSKLİ DURUM GÜVENLİ DAVRANIŞ

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okul ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamlara karşı kendisini korur. / 14.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Poster 1 2- Çalışma Yaprağı-1 3- Çalışma Yaprağı-2 4- Çalışma Yaprağı-3 5- Çalışma Yaprağı-4 6- Etkinlik Bilgi Notu 7- Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesinde uygulayıcı tarafından Okul İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun okuldaki riskli durum ve alanları belirlemek amacıyla hazırladığı rapor kuruldan temin edilerek gözden geçirilmeli, imkân dâhilinde ise etkinlik tamamlandığında öğrencilerle paylaşılmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 her bir formdan iki adet olmak üzere çoğaltılır. 3. Etkinlik bilgi notu okunur. 4. Tahtaya yapıştırılacak poster A3 boyutunda hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Poster uygulayıcı tarafından tahtaya yapıştırılarak aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Tahtada gördüğünüz görselde iki durum bulunmaktadır. Sizlerden bu iki durumu incelemenizi istiyorum. Ne görüyorsunuz? Resimler sizin için ne ifade ediyor? Her iki resmi ayrı ayrı değerlendiriniz ve karşılaştırınız."* 2. Öğrenciler görseli inceleyip paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki bilgi paylaşılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)

"Birinci görseldeki köpekbalığı zarar verebilecek durumları temsil etmektedir. Zarar verebilecek her şey tehlike olarak adlandırılır. İkinci görselde köpekbalığı olan denizde tedbirsiz biçimde yüzmek riskli durumu oluşturmaktadır. Tehlikelerin zarar verme ihtimali riski oluşturur."

3. Etkinliğin amacının okul ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamlara karşı kendilerini koruyabilmek olduğu açıklanır.

4. Öğrenciler 6 gruba ayrılır.

5. Gruplar kura ile "okul içi", "okul bahçesi" ve "okul çevresi" olarak adlandırılır (Her isimde 2'şer grup oluşturulur.)

6. Gruplara isimlerine göre Çalışma Yaprağı 1-2-3'ten kurada hangi grup çıkmış ise (okul içi/okul bahçesi/okul çevresi) o grubun Çalışma Yaprağı dağıtılır.

7. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

"İş sağlığı ve güvenliği kurulu sene başında oluşturularak okulun öğrenci, öğretmen ve personeli için daha güvenli bir yer hâlini alması için riskli durumları ve alınabilecek tedbirleri belirlemektedir. Böylece sene boyunca okuldaki faaliyetler daha verimli ve sorunsuz şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Sizden şu an dahil olduğunuz grupların her birinin okul iş sağlığı ve güvenliği kurulunu temsil ettiğini düşünmeniz ve eğer kurul üyesi olsaydınız dâhil olduğunuz grubun ismine göre okul içi, okul bahçesi ya da okul çevresindeki riskleri ve bu riskler karşısında alınabilecek tedbirleri belirlemeniz istenmektedir. Hem sınıf arkadaşlarınız hem de okuldaki diğer öğrencilerin karşılaşabileceği riskleri ve alınabilecek tedbirleri grupça tartışarak belirleyiniz ve çalışma kâğıdına yazınız."

8. Gruplara verilen süre sonunda grupça sözcü olarak belirlenen bir öğrenci yazılan riskli durumlar ve ortamlar ile alınabilecek tedbirleri sınıfla paylaşır.

9. Etkinlik Bilgi Notu'nu öğrencilere okunur.

10. Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir:

    - Okul ve çevresinde daha önce riskli bir durumla karşılaştınız mı? (Cevabınız evet ise nasıl bir yol izlediniz, nasıl bir önlem aldınız?)
    - Okulda ve çevresinde daha önce bilmediğiniz hangi riskleri fark ettiniz?
    - Riskli durumlarda neler yapabileceğinizi düşünüyorsunuz?
    - Grup olarak diğer grupların belirlediği risk ve tedbirler için neler düşünüyorsunuz?
    - Grup olarak diğer grupların belirlediği risk ve tedbirler için sizin eklemek istediğiniz şeyler var mı?
    - Grubunuzun yazdığı veya diğer grupların yazdığı riskli durumlarla daha önce karşı karşıya kalan oldu mu? (Cevabınız evet ise bu durumlarda nasıl davrandınız, sonrası için ne gibi önlemler aldınız?)
    - Etkinlik sonrasında neler fark ettiniz?

11. Öğrencilere okulun sahip olduğu ve kendilerini güvende hissetmelerini sağlayan özelliklerin neler olduğu sorulur. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	12. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılarak etkinlik sonlandırılır. *"Tehlikeler her zaman vardır ama risk hâlini almaması bizim davranışlarımıza bağlıdır. Etkinliğin başında incelediğiniz posterde yer alan iki resimde görüldüğü gibi tehlikeler karşısında tedbir aldığımızda riskler azalmaktadır. Bu nedenle bugün konuştuğumuz alınabilecek tedbirler ile birlikte sizlerin güvenli davranışları sergilemeniz ve riskli bir durum karşısında okuldan destek almanız okulun hem siz hem de arkadaşlarınız için daha güvenli bir yer olmasına katkı sağlamaktadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere etkinlikte yer aldıkları gruba göre okul içi, okul bahçesi ya da okul çevresinde bir hafta boyunca karşılaştıkları riskli durumları ve kendilerini nasıl koruduklarını gözlemlemelerini isteyebilirsiniz. 2. Öğrencilerden belirledikleri risk ve tedbirleri raporlaştırmalarını isteyebilirsiniz. 3. Okul ve çevresindeki yüksek/orta/düşük riskli bölgeleri risk üçgeni (Çalışma Yaprağı 4) ile görselleştirmelerini ve sınıf panosuna asmalarını isteyebilirsiniz. 4. Okul komisyon raporuna ulaşma imkanları varsa bu rapor ile öğrencilerin grupça hazırladıkları raporu karşılaştırmalarını isteyebilirsiniz. 5. Sivil savunma kulübü tatbikat planını öğrencilerle paylaşarak incelemelerini isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinlikte kullanılacak poster etkileşimli tahta/bilgisayar desteğiyle tahtaya yansıtılarak paylaşılabilir bu imkanlar yoksa poster çıktısı tahtaya asılabilir ya da poster A4 çıktısı şeklinde çoğaltılarak öğrencilerin 3-4 kişilik gruplar hâlinde incelemesi sağlanabilir. 2. Daha farklı risk durumları ve bu durumlarda alabilecekleri önlemler öğrencilerle paylaşılmak istenirse sivil savunma kulübü tatbikat plan ve raporu incelenebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 2. Grup çalışması sırasında akran desteği sağlanabilir. 3. Risk ve risk durumları görsellerle anlatılarak öğretmen desteği sağlanabilir. 4. Kazanımların değerlendirilmesi sırasında hazırlanacak olan raporun başlıkları öğrenciye verilerek geri bildirim sunulabilir.
Etkinliği Geliştiren	Sinem FARİZ

Çalışma Yaprağı 1

(OKUL İÇİN)

RİSKLER	TEDBİRLER
1-	1-
2-	2-
3-	3-
4-	4-
5-	5-
6-	6-

Çalışma Yaprağı 2

(OKUL BAHÇESİ)

RİSKLER	TEDBİRLER
1-	1-
2-	2-
3-	3-
4-	4-
5-	5-
6-	6-

Çalışma Yaprağı 3

(OKUL ÇEVRESİ)

RİSKLER	TEDBİRLER
1-	1-
2-	2-
3-	3-
4-	4-
5-	5-
6-	6-

Çalışma Yaprağı 4

YÜKSEK RİSK

1- .....
2- .....
3- .....
4- .....
5- .....

ORTA RİSK

1- .....
2- .....
3- .....
4- .....
5- .....

DÜŞÜK RİSK

1- .....
2- .....
3- .....
4- .....
5- .....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

1. Her sene okul idaresi, öğretmenler ve okul personelinden oluşan iş sağlığı ve güvenliği kurulu okulda ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamları belirleyerek gerekli tedbirleri alır.

2. Okul içerisinde; kantin, merdivenler, çay ocağı, tuvaletler, laboratuvar ve atölyelerdeki elektrikli aletler, kimyasal maddeler, hijyen bakımından yemekhane vb. riskli ortamları oluşturmaktadır.

3. Okul çevresinde; gölet, açık çukur, internet kafe, parklar vb. riskli ortamları oluşturmaktadır.

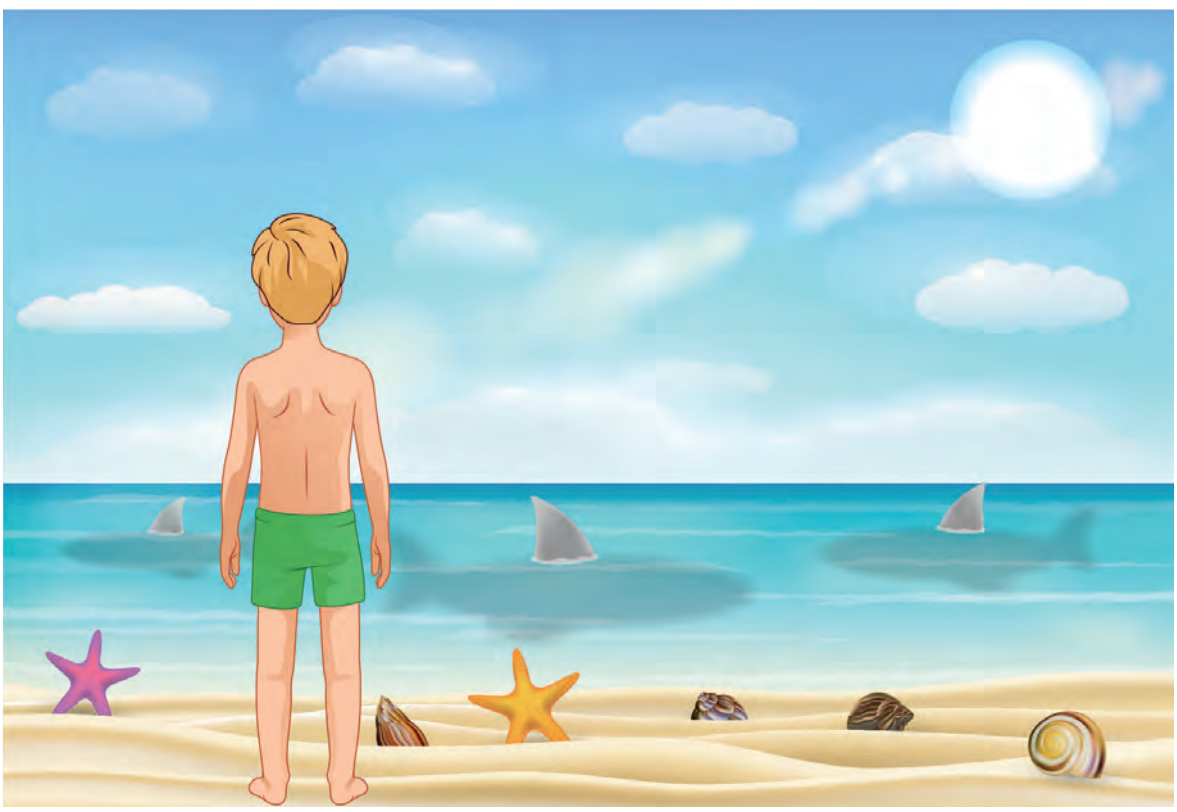
4. Riskli durumlar okul duvarına tırmanma, güvenli olmayan gıdaları alma, atölye ve laboratuvarda uyulması gereken kuralları ihlal etme gibi davranışlar sonucunda da yaşanabilmektedir.

5. Riskli durum/ortamlardan korunmak için şunları yapabiliriz:

- Tehlike oluşturabilecek ortamlardan uzak durmak
- Tehlike oluşturabilecek ortamlarda bulunan arkadaş çevresinden uzaklaşmak
- Tehlike oluşturabileceğini düşündüğünüz durumları sınıf rehber öğretmeni ve okul idaresiyle paylaşmak
- Okul kurallarına aykırı ve güvenli olmayan davranışlardan kaçınmak.

POSTER

15. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AKLIMDA

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını tekrar inceler./ 15. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Tahta kalemi 2- Etkileşimli tahta/ Projeksiyon 3- Çalışma Yaprağı-1 (Kariyer Amaçlarımı Gözden Geçiriyorum)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrenci sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 (Kariyer Amaçlarımı Gözden geçiriyorum) çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır. *"Sevgili öğrenciler ilkokula, ortaokula giderken büyükleriniz tarafından ne olmak istediğiniz zaman zaman sorulmuştur. Sizlerde bir meslek adı söylemişsinizdir. Kimler hatırlıyor?"* • İlkokul yıllarında istediğiniz meslekeler nelerdi? Verilen cevaplar tahtaya yazılır. • Ortaokul yıllarında istediğiniz meslekler nelerdi? Verilen cevaplar tahtaya yazılır. 2. Paylaşımlardan sonra etkinliğin amacı öğrencilerle paylaşılır. *"Bugün sizlerle uygulayacağımız Aklımda etkinliğinin amacı kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı tekrar incelemeniz."* 3. Tüm öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak aşağıdaki yönerge verilir. *" 8. Sınıfta hepiniz Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na girdiniz. Hatırlarsanız geçmiş yıllarda ya da Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na hazırlanırken kısa vadeli (1-2 yıl) kariyer amaçlarınızı ve uzun vadeli (5 yıl ve sonrası) kariyer amaçlarınızı planladınız. Şimdi buradasınız."* *"Elinizdeki bu çalışma yaprağının üst kısmında belirtilen yere Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı öncesinde oluşturduğunuz kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı yazmanızı istiyorum. Alt kısmında belirlenen değişen kariyer amaçlarınız varsa yazınız."* (Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını yazmaları için 10 dakika süre verilir.) 4. Çalışma Yaprağı 1'i doldurmalarının ardından süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Ortaokulda Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na hazırlanırken belirlediğiniz kısa vadeli kariyer amaçlarınız nelerdi? • Ortaokulda Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na hazırlanırken belirlediğiniz uzun vadeli kariyer amaçlarınız nelerdi? • Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı belirlediğinizde temel aldığınız faktörler hangileriydi? • Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızın lise seçiminde katkısı nelerdi? • Belirlediğiniz bu kariyer amaçlarından hangileri geçerliliğini koruyor? geçerliliğini koruduğunuz kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızın • gerekçeleri nelerdi? • Değişen kariyer amaçlarınız hangileriydi? Değiştirme gerekçeleriniz nelerdi? • Sekizinci sınıf yada daha önce oluşturduğunuz kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı tekrar gözden geçirmeniz size nasıl bir katkı sağladı? 5. Tüm paylaşımlardan sonra aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır. *"Bugün yaptığımız etkinlikte ortaokulda Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na hazırlanırken belirlediğiniz kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı gözden geçirdiniz. Bazı amaçlarınız geçerliliğini korurken bazılarının değiştiğini fark ettiniz. Kararlar zaman içerisinde değişebilir. Çalışma yaprağında yazdığınız kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı ara ara gözden geçirerek güncellemeniz üniversite seçiminde katkı sağlayacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Bugünkü ekinliği düşünerek bundan sonraki kısa ve uzun vadeli kariyer amaçları üzerine düşünmeleri istenebilir. 2. Kısa ve uzun vadeli amaçlarında okul değişkliği yapmak isteyen öğrencilerin okul PDR servisinden destek almaları sağlanabilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in yapılma sürecinde öğrencilere bireysel olarak rehberlik edilebilir. 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir. 3. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Şendağ MERCAN

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER AMAÇLARIMI GÖZDEN GEÇİRİYORUM

Kısa Vadeli Kariyer Amaçlarım:

Uzun Vadeli Kariyer Amaçlarım:

Değişen Kısa Vadeli Kariyer Amaçlarım:

Değişen Uzun Vadeli Kariyer Amaçlarım:

16. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

FARKLI PARÇALAR TEK BİR BÜTÜN

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Fiziksel, duygusal, sosyal ve kültürel açıdan bireysel farklılıkları kabul eder. / 16. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı 4- 4 adet post-it 5- 4 adet bloknot kâğıdı 6- 4 adet sandalye/sıra
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı, kolaylık sağlaması açısından post-itlere uygulama öncesinde Fiziksel Farklılıklarımız, Duygusal Farklılıklarımız, Sosyal Farklılıklarımız ve Kültürel Farklılıklarımız yazarak etkinlik sırasında vakit kazanabilir. 2. Uygulayıcı etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatifler Uygulayıcıya Not kısmında belirtilmiştir.) seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapmalıdır. 3. Uygulayıcıya Not kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır. *"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin de aşina olduğunu düşündüğüm bir konuda sizlerle bir etkinlik yapacağız. Konumuz bireysel farklılıklar! Hepinizin bildiği gibi bizleri birbirimizden farklı kılan çok fazla özelliğimiz var. Hiçbirimiz tıpatıp aynı değiliz. Bu farklılıklar bazen fiziksel, bazen duygusal bazen sosyal bazen de kültürel olabiliyor. Bu farklılıklar aslında sizi siz yapan biricik özellikleriniz ve her biri çok kıymetli."* 2. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta veya projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak öğrencilerin görseli incelemeleri sağlanır. Ardından aşağıdaki açıklama yapılarak gönüllü öğrencilerin fikirlerini paylaşmaları sağlanır. *"Tahtaya yansıttığım görselde görmüş olduğunuz menüler dünyanın farklı*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ülkelerindeki okullarda öğrenim gören öğrencilerin okullarında çıkan yemek menüleri. Sizce bu yemeklerin birbirinden oldukça farklı olmasının ne gibi sebepleri olabilir?"* 3. Aşağıdaki açıklama yapılır. *"Dünyanın farklı ülkelerinde sizler gibi okula devam eden öğrencilerin bambaşka bir kültürle yetişmeleri yedikleri yemekleri bile nasıl değiştiriyor değil mi? Aslında aynı şekilde aynı ülke içinde de kültürel farklarımızdan dolayı birçok zenginliğe sahip değil miyiz? Ülkemizin farklı coğrafyalarında bambaşka yemekler yiyip bambaşka müzikler dinleyebiliyor, birçok farklı gelenek göreneğe şahitlik edebiliyoruz. Bu farklılıklar ile burada bulunuyor, bulunduğunuz ortama ayrı birer renk katıyorsunuz. Elbette bireysel farklılıklarınız kültürel farklarla sınırlı değil. Fiziksel, duygusal ve sosyal farklılıklarınızla da aynı çatı altında bulunuyorsunuz. Gelin bu farklılıklarınızı ne kadar kabul edebiliyor, onlarla ne kadar barışık olabiliyorsunuz hep birlikte görelim!"* *4. Görevlendirilen iki öğrenciden uygulayıcı tarafından etkinlik öncesinde sınıfa getirilen dört sandalyenin yan yana dizilmesi istenir.* 5. Sandalyeler sıralandıktan sonra daha önceden hazırlanmış olan post-itler sırasıyla (birinci sandalyeye fiziksel farklılıklarımız, ikinci sandalyeye duygusal farklılıklarımız, üçüncü sandalyeye sosyal farklılıklarımız, dördüncü sandalyeye de kültürel farklılıklarımız olacak şekilde) sandalyelere yapıştırılır. 6. Dört bloknot kâğıdı 1-2-3-4 şeklinde numaralandırılarak katlanır. Ardından gönüllü bir öğrenci seçilerek bu kâğıtlardan dilediğini seçmesini istenir. Öğrencinin seçtiği numaraya karşılık gelen sandalyeye oturmasını sağlanır. Daha sonra Çalışma Yaprağı-2 kısmında belirtilen sandalye soruları öğrenciye yöneltilir. Bu şekilde gönüllü olan öğrenciler her seferinde katlı ve numaralı kâğıtlardan hangi sandalyeye oturacaklarını seçerek bu sandalyeler için belirlenmiş sorulara verdikleri cevapları sınıf ile paylaşır. 7. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir. • Oturmuş olduğunuz sandalyelerde kendinizi olmadığınız biri gibi hayal ettiğinizde neler hissettiniz? • Etkinlik sırasında günlük hayatta kabul etmekte zorlandığınız bir farklılığı keşfettiniz mi? • Daha önce sizden fiziksel, kültürel, duygusal ve/veya sosyal yönden farklı olan birisi ile empati kurmuş muydunuz? • Bireysel farklılıklarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz? • Sizce bu farklılıklar sizlere ne gibi zenginlikler katıyor? • Hepimizin aynı olduğu, hiçbir bireysel farklılık göstermediğimiz bir dünyada yaşamak sizce nasıl olurdu? • Günlük hayatınızda sizden farklı olan insanların bu farklılıklarına ne kadar saygı gösterip bu farklılıkları ne kadar kabul edebiliyorsunuz? • Bir kişinin bu farklılıkları kabul ettiğini nereden anlarsınız? 8. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. *"Bugün sizlerle bireysel farklılıklarınız hakkında konuştuk. Her biriniz birbirinizden farklı, tek ve biriciksiniz. Birbirinizden birçok yönden farklısınız ve bu farklılıklar sizi siz yapan özellikleriniz. Bu farkları kabul etmek sizi her zaman zenginleştirip size birçok yeni bakış açısı kazandırabilir. Sizler de bu farklılıklarınızı kabullenerek kendinizi zenginleştirebilirsiniz!''*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizden çevrelerinde bu farklılıkları kabul eden insanları gözlemlemelerini ve bu gözlemleri kendi davranışları ile ifade etmelerini isteyebilirsiniz. (Örneğin kültürel bir farklılığa hoşgörü ile yaklaşan bir insanı gözlemleyerek kendisi de bu farklılığı hoşgörüyle karşılamalı.) 2. Öğrencilerinizden kendisinde bu farklılıklardan kabul etmekte zorlandıklarını (varsa) belirleyerek bunu kabul etmek adına neler yapabileceğini düşünmesini isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir. *Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.* *Öğrenci sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.* *Etkinlik öncesinde A3 boyutunda bir poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.* 2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan sandalye soruları öğrencilere yöneltilirken fiziksel farklılıklar sandalyesi sorularında yer alan özellikle kilo, boy gibi konularda hassas olan öğrenciler için aşağıdaki alternatif sorulardan yararlanılacaktır. *Tel takmayan bir öğrenci için tel taktığını hayal etmesi,* *Gözlük kullanmayan bir öğrenci için gözlük kullandığını hayal etmesi,* *Farklı ve alışılmadık bir saç rengi ile kendisini hayal etmesi, kendisini kısa saçlıysa uzun; uzun saçlıysa kısa saçlı hayal etmesi.* 3. Sosyal farklılıklar sandalyesindeki gelir durumunu içeren soruda ise maddi durumu konusunda hassas olan öğrenciler için aşağıdaki alternatif sorulardan yararlanılacaktır. *Okula ulaşım sağlamada kullandığın ulaşım şeklini şu ankinden farklı hayal et (Örneğin, servisle okula ulaşım sağlayan bir öğrencinin her sabah yürüyerek okula gelmek zorunda olduğunu hayal etmesi gibi). Neler hissediyorsun? Yaşadığın evi şu ankinden çok daha farklı hayal et (Örneğin, müstakil bir evde yaşıyorsa bir apartman dairesinde yaşadığını, apartman dairesinde yaşıyorsa bir köy evinde veya bir gecekonduda yaşadığını hayal etmesi gibi). Neler hissediyorsun?* Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan görseller her ne şekilde kullanılacak olursa olsun (projeksiyon ile ya da çıktı şeklinde) görsellerin net ve boyutlarının büyük olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Sandalyelere oturmak için gönüllü olan öğrencilerin soruları anlayıp cevap vermeleri için gerekirse ek süre verilebilir. 4. Öğrencilerin soruları sözel olarak cevaplamalarının yanı sıra jest, mimik ya da rol oynama gibi şekillerde de cevap vermelerine izin verilerek farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

İran

Pirinç pilavı, kebap, ızgara domates

Güney Kore

Kimçi, pirinç, balkabaklı patates çorbası, pankek, yeşil soğan, salatalık ve havuç salatası

Japonya

Çorba, pirinç, tavuk eti veya balık, salata ve süt

İngiltere

Kızarmış patates, havuç, pirinç lapası, salata, meyve ve çikolatalı waffle

Amerika

Şeftali, mısır, tavuk ve çorba

Türkiye

Çorba, sebze ya da et yemeği, pilav ya da makarna, elma

Çalışma Yaprağı 2 [1]

FİZİKSEL FARKLILIKLAR SANDALYESİ SORULARI

- Kendini bundan 15 kilo daha kilolu/zayıf hayal et. Neler hissediyorsun? (Kilolu veya zayıf ayrımında öğrencinin mevcut kilosunun tam zıddı olacak şekilde düşünmesi istenecektir.)
- Kendini bundan 10 cm daha kısa/uzun olarak hayal et. Neler hissediyorsun? (Kısa veya uzun ayrımında öğrencinin mevcut boyunun tam zıddı olacak şekilde düşünmesi istenecektir.)

DUYGUSAL FARKLILIKLAR SANDALYESİ SORULARI

- Duygusal olarak kendinde baskın olduğunu düşündüğün özelliklerin (mizaç gibi) nelerdir? (Duygusal, alıngan, iyimser, kötümser vb.). Bu özelliklerinin tam zıddı özelliklere sahip olsaydın neler hissederdin?
- Bir olay karşısında seninle aynı duyguları hissetmeyen birinin yerine kendini koy ve o kişi olduğunu düşün. Neler hissediyorsun?

SOSYAL FARKLILIKLAR SANDALYESİ SORULARI

- Ailendeki bireylerin gelir düzeylerinin şu an sahip olduğunuz şartların tam tersi olduğunu hayal et. (Düşük ise yüksek, yüksek ise düşük, orta ise daha düşük hayal etmesi istenir.) Neler hissediyorsun?
- Ailenin şu anda sahip olduğundan çok daha kalabalık bir aile olduğunu ve senin de birçok kardeşe sahip olduğunu (ya da zaten bu durumda olan öğrenciler için tam zıddını hayal etmesi istenir.) hayal et. Neler hissediyorsun?

KÜLTÜREL FARKLILIKLAR SANDALYESİ SORULARI

- Sahip olduğun ve alışık olduğun gelenek ve göreneklerin aksine kendini çok farklı gelenek görenekleri içeren bir düğünde hayal et. Hiç alışık olmadığın oyunlar oynanıyor ve çok farklı müzikler duyuyorsun. Düğün yemekli ve bu yemekler senin hiç de alışık olmadığın baharatlar ile zenginleştirilmiş. Kendini nasıl hissediyorsun?
- Sınava girdin ve başka bir şehirde istediğin okulu kazandın. İlk gününde insanların hiç şive kullanmadan konuştuğunu gördün. Bu senin için geldiğin şehirdeki alıştığın insanların konuşmalarından oldukça farklı ve sadece sen kendi yaşadığın şehre özgü bir şive kullanıyorsun. Kendini nasıl hissediyorsun?

(1) KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2011). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş.* Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

17. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKLERE NE OLUYOR?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleklerin zaman içindeki değişimini ve gelişimini takip eder. / 17. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- A4 Kağıdı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Bir hafta öncesinden öğrenciler 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Her gruptan bir meslek seçmesi istenir ve seçilen mesleklerin farklı alanlardan olmasına özen gösterilir (toplum bilimleri alanı, sağlık alanı, mühendislik alanı, eğitim alanı vb. gibi). 2. Grup üyeleri ortak bir şekilde belirledikleri mesleğin geçmişten günümüze nasıl bir değişim ve gelişim sürecine girdiğini şu başlıkları dikkate alarak bir hafta boyunca araştırırlar: eğitim koşulları ve süresi, çalışma alanları, kullanılan araç-gereçler ve çalışma ortamı, mesleki gelişim olanakları, mesleğin gerektirdiği özellikler ve mesleğin geleceği. 3. Her grup için bir adet A4 kâğıdı hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının mesleklerin zaman içindeki değişimini ve gelişimini takip etmek olduğu açıklanır. 2. Gruplar üyeleri ile bir araya toplanır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama okunur: *"Sevgili öğrenciler zamanın akışı içinde her şey değişmektedir. Bu değişimlerin olumlu ya da olumsuz yansımaları olabilir. Meslekler de içinde bulunulan zamandan, toplumsal değişimlerden, sanayiden ve teknolojiden etkilenerek bazen gelişerek daha iyi bir duruma gelirlerken bazen de yok olabilirler. Sizler de aslında bu söylediklerimden hareketle bir hafta boyunca grup arkadaşlarınızla birlikte seçtiğiniz bazı mesleklerin zaman içindeki gelişimini ve değişimini araştırdınız. Şimdi her gruba öğretmenlik mesleğinin zaman içindeki gelişimini ve değişimini değerlendiren bir form vereceğim."* 3. Her gruba Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerin incelemeleri istenir. 4. Her gruba bir adet A4 kağıdı verilir. Araştırdıkları mesleklerin zaman içindeki gelişimi ve değişimine ilişkin Çalışma Yaprağı-1'deki örnekten yola

Süreç (Uygulama Basamakları)	çıkarak bir metin hazırlamaları için 15 dakika süre verilir. Grup üyeleri dilerlerse tıpkı Çalışma Yaprağı-1'de olduğu gibi kendi yazılarının kenarına da resim çizebilir ve renkli kalemler kullanabilirler. 5. Metinleri hazırlayan grupların paylaşmaları sağlanır. Bu paylaşımlarda gerekirse grupların Çalışma Yaprağı-1'de yer alan başlıklar açısından tartışmaları sağlanır. 6. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir. • Mesleklerin zaman içindeki değişimi ve gelişimi konusunda neler fark ettiniz? • Araştırdığınız mesleğin en çok hangi alanda (eğitim koşulları ve süresi, çalışma alanları, kullanılan araç-gereçler ve çalışma ortamı, mesleki gelişim olanakları, mesleğin gerektirdiği özellikler, mesleğin geleceği) değişim ya da gelişim gösterdiğini gözlediniz? Niçin? • Araştırdığınız mesleğin en az hangi alanda değişim ya da gelişim gösterdiğini gözlediniz? Niçin? • Meslekler nasıl değişim ve gelişim gösterirler? • Bu etkinlikte zorlandığınız noktalar neler oldu? • Araştırdığınız bu meslek gelecek zamanda sizce nasıl bir gelişim ve değişim gösterecektir? 7. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: *"Yaşamdaki birçok şey gibi meslekler de zaman içinde belli süreçlerden geçmektedir. Bu süre içinde meslekler yaşanılan çağın gereklilikleri ve ihtiyaçları karşısında tıpkı yaşayan bir canlı gibi değişir ve gelişim gösterir. Bu sayede ya çağın ihtiyaçlarına cevap vererek daha uygun bir forma kavuşur ya da yaşanılan çağın ihtiyaçlarına cevap veremeyerek yok olabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler bireysel olarak ilgi duydukları meslekler için de Çalışma Yaprağı-1'i örnek alarak bir form hazırlayabilirler. 2. Öğrencilerin yok olan mesleklerle ilgili bilgi toplayıp bu mesleklerin gösterdiği değişim, gelişim ve bu mesleklere zaman içinde neden ihtiyaç duyulmadığı ile ilgili bilgi toplamaları sağlanabilir. 3. Gelecekte ön plana çıkacak meslekler araştırılıp bu meslekler panoya asılabilir. 4. Dijital Devrimden çok etkilenen meslekler (Örneğin, mühendislikler, mimarlık ve sağlık meslekleri ve benzerleri) de araştırılıp Çalışma Yaprağı-1 formuna göre incelenebilir. Özellikle bu tanıtım yapılırken kaynaklardaki görsellerden yararlanılması önerilebilir. 5. Mesleklerdeki değişim ve gelişimleri anlatan videoları izlemeleri ve izlediklerini rapor etmeleri de istenebilir. Kaynak olarak İŞKUR'un meslekleri tanıtan çalışmaları kullanılabilir.

Uygulayıcıya Not	1. Eğer mümkünse Çalışma Yaprağı-1 renkli çıktı olarak çoğaltılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Mesleklerin zaman içindeki değişimi ve gelişimini gösteren zaman çizelgeleri hazırlanarak anlatım görsellerle zenginleştirilebilir. 4. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

Eğitim Koşulları ve Süresi

Öğretmenlik eğitim koşulları ve süresi yıllar içinde değişmiştir. 1950'lere kadar 6 yıllık ve 3 yıllık öğretmen eğitimleri verilirken 1974'ten sonra 2 yıllık verilmiştir. Günümüzde ise üniversitelerin çeşitli öğretmenlik lisans bölümleri aracılığıyla 4 yıllık ve İngilizce hazırlık eğitimi veren üniversitelerde ise 5 yıllık öğretmenlik eğitimi verilmektedir.

Çalışma Alanları

Geçmişte özel ve bireysel eğitimin yaygın olmaması sebebiyle öğretmenler sadece devlet kurumlarında çalışabiliyorlardı. Günümüzde ise özel okullar ve özel öğretim kurumlarında da çalışabiliyorlar. Ayrıca bireysel ders alma olanağı ile öğretmenler herhangi bir eğitim kurumunda çalışmadan da özel ders vererek evlerinden çevrim içi ya da yüz yüze çalışabilmektedirler.

KULLANILAN ARAÇ-GEREÇLER VE ÇALIŞMA ORTAMI

Geçmişte öğretmenler kara tahta veya beyaz renkli tebeşirlerle ve büyük çoğunlukla da sınıflarda ders anlatırken, günümüzde çok farklı özellikteki tahtalar, yazım araçları bunun yanında bilgisayarlar, çeşitli sunum cihazları, etkileşimli tahtalar ve etkileşimli sınıflar gibi teknolojik imkânlar yardımıyla hem sınıf içinde hem de sınıf dışında ders anlatabilmektedirler.

Mesleki Gelişim Olanakları

Geçmiş yıllarda öğretmenler kendi alanları ile ilgili oldukça kısıtlı imkânlara sahiplerdi ve dolayısıyla gelişimleri bu durumdan olumsuz etkilenebiliyordu. Günümüzde öğretmenler birçok öğretmenlik alanında bulunan yüksek lisans ve doktora gibi daha üst eğitim olanakları ile gelişimlerine katkı sunabiliyorlar. Ayrıca öğretmenlerin lisans eğitimleri süresince yan dal ve çift an dal imkânları ile farklı bilim alanlarında da kendilerini geliştirme imkânları vardır.

Mesleğin Gerektirdiği Özellikler

Değişen yaşam koşulları, gelişen sanayi ve artan teknolojik imkânlar göz önüne alınarak öğrencilerin eğitim ihtiyaçları da değişmektedir. Geçmişte öğretmenlerin sadece derslerini anlatmaları ve bazı temel koşulları yerine getirmeleri yeterli iken, günümüzde çağı yakalayabilmeleri için bilgisayarlarla ve teknolojik yeterliliklerle iç içe olmaları ve bunları yakından takip etmeleri gerekmektedir.

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN GELECEĞİ

Teknolojik imkânların gelişimi ile birlikte gelecekte belki de okullara ihtiyaç duyulmayacak ve dolayısıyla öğretmenler artık sınıfta değil tamamen evlerinden ders anlatabileceklerdir. Belki de öğretmenlik mesleği için robot öğretmenler üretilecektir. Belki de bu robot öğretmenler her dersle ilgili bilgi sahibi olabilecek ve tek bir robot öğretmen bütün dersleri anlatabilecektir. Kitaplara, defterlere ya da kaleme ihtiyaç duyulmadan belki de bütün bilgiler dijital bir şekilde aktarılabilecektir.

18. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR TORBADA DÖRT ZORBA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Zorbalık ve türlerini bilir. / 18. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3 4- Çalışma Yaprağı-4 5- Çalışma Yaprağı-5 6- Etkinlik Bilgi Notu 7- Yapıştırıcı/Bant 8- Torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-5'teki örnek olaylar kesilerek torbanın içine atılır. 2. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3 ve Çalışma Yaprağı-4 A3 formatında birer adet çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere zorbalık denildiğinde akla nelerin geldiği sorulur. 2. Gönüllü öğrencilerden cevapları alındıktan sonra gruba ayırma yöntemlerinden yararlanılarak öğrenciler 4 gruba ayrılır. 3. Her grubun kendi temsilcisini seçmesi ve temsilcilerden torbadan birer örnek olay seçmeleri istenir. 4. Etkinlik bilgi notu uygulayıcı tarafından okunur. Ardından aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler kısaca zorbalığı ve türlerini tanıdık. Şimdi seçtiğiniz örnek olayları okuyun ve bunları aranızda tartışın. Daha sonra hangi örnek olayın hangi zorbalık türüne girdiğini bulun. Bunun için 10 dakika süreniz bulunuyor."*

Süreç (Uygulama Basamakları)	5. Gruplara verilen süre sonunda örnek olaylar grup temsilcileri tarafından yüksek sesle okunur ve hangi zorbalık türüne girdiği söylenir. 6. Daha sonra gruplara örnek olaylarının içerdiği zorbalık türüne ait grup sloganı posterleri (Çalışma Yaprağı-1,2,3 ve 4) dağıtılır. Her grubun kendi sloganını yazması istenir. Grup sloganlarının zorbalık türlerine karşı bilinç uyandıracak şekilde yazılması istenir. Yazılan grup sloganları grup temsilcileri tarafından okunduktan sonra tahtaya asılır. 7. Etkinlik aşağıdaki tartışma sorularıyla devam ettirilir: • Bugün zorbalıkla ilgili neler fark ettiniz? • Bir davranışa zorbalık demek için neler olması gerekir? • Bu kadar zorbalık türü olduğunu biliyor muydunuz? • Zorbalık türlerinden en çok hangisini gözlemliyorsunuz? • Daha önceden bilmediğiniz fakat bugün fark ettiğiniz bir zorbalık türü oldu mu? 8. Tartışma sorularının ardından aşağıdaki açıklama ile etkinliğe son verilir: *"Sevgili öğrenciler bugün sizlerle zorbalığın ne olduğu üzerinde tartıştık. Zorbalık türleriyle ilgili okulda karşılaşabileceğiniz örnek olaylar okuduk. Zorbalığın farklı türlerinin olduğunu öğrendiniz. Zorbalığın ne kadar zarar verici olduğunu gördünüz.Bazen zorbalığa uğradığımızın farkına varamayabiliriz. Artık kendi davranışlarınızın ve çevrenizdeki diğer kişilerin zorbaca davranışlarda bulunup bulunmadıklarının farkına varabilirsiniz. Zorbalık süreklilik gösterebilir. Zorbalık yapan kişi bunu uzun süre yapmaya devam edebilir. Böyle bir durumda kaldığınızda öğretmenlerinizden veya rehberlik servisinden yardım alabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin bir hafta boyunca kendi ve çevrelerindeki kişilerin davranışlarını zorbalık çerçevesinde gözlemlemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrencileri gruplara ayırırken grup sayısı gruplarda 5-6 öğrenci olacak şekilde sınıf mevcuduna göre ayarlanmalıdır. Grup sayısının örnek olaylardan fazla olduğu durumlarda aynı örnek olay birden fazla gruba verilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Kübra SANER

Çalışma Yaprağı 1

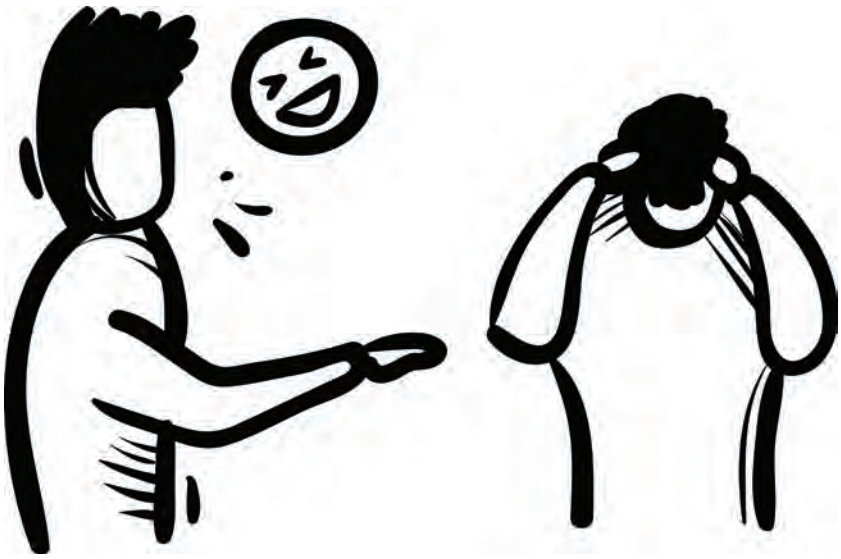
FİZİKSEL ZORBALIK

GRUP SLOGANI

Çalışma Yaprağı 2

SÖZEL ZORBALIK

GRUP SLOGANI

Çalışma Yaprağı 3

PSİKOLOJİK ZORBALIK

GRUP SLOGANI

Çalışma Yaprağı 4

SİBER ZORBALIK

GRUP SLOGANI

Çalışma Yaprağı 5

ZORBALIK TÜRLERİ ÖRNEK OLAYLARI

9. sınıf öğrencisi Ahmet, yiyecek bir şeyler almak için öğle arasında kantine iner. Bugün gerçekten çok acıkmış olan Ahmet kantin sırasını beklemeye başlar. Kantinde de çok sıra vardır. Ahmet bir süre sonra sıranın kendisine geldiğini görünce çok sevinir. Tam bir şeyler alacakken arkadan gelen Erdem ve arkadaşları sıraya girmeden Ahmet'in önüne geçerler. Ahmet sıranın kendisinde olduğunu söylediğinde ise Erdem onu omzundan hızlıca iter ve Ahmet sıranın dışına kadar savrulur.

Sizce bu örnek olay hangi zorbalık türüne aittir?

9. sınıf öğrencisi Emel, teneffüste hava almak için bahçeye çıkar. Emel, diğer sınıfta olan arkadaşları Burcu ve Melis'i görünce vakit geçirmek için onların yanına gider. Emel "Merhaba arkadaşlar" diye seslenir fakat diğerlerinden bir karşılık alamaz. Burcu ve Melis aralarında fısıldaştıktan sonra oturdukları yerden kalkarlar ve gidip Emel'in olmadığı bir yere otururlar.

Sizce bu örnek olay hangi zorbalık türüne aittir?

9. sınıf öğrencisi Kübra, teneffüste vakit geçirmek için bahçeye çıkmaya karar verir. Kübra merdivenleri hızlı hızlı inerken aniden ayağı kayar ve yere düşer. Kübra'yı yerde düşmüş halde gören Sergen hemen telefonunu çıkarıp Kübra'nın fotoğrafını çeker. Kübra ne kadar yapmamasını söylese de Sergen bu fotoğrafı sosyal medyada paylaşır.

Sizce bu örnek olay hangi zorbalık türüne aittir?

9. sınıf öğrencisi Derin biraz çekingen bir öğrencidir. Söz söyleme sırası kendisine geldiğinde heyecanlanınca biraz kekeleyerek konuşur. Bu yüzden anlattıkları bazen zaman alır. Diğer arkadaşları onu sabırla ve anlayışla dinlerken Selim onunla sürekli dalga geçer. Derin bir gün arkadaşlarıyla konuşurken Selim gelerek "kekemelerle konuşmayın çok vaktinizi alır." demiştir.

Sizce bu örnek olay hangi zorbalık türüne aittir?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Okullarda zorbalığın görülme sıklığı son yıllarda artış gösteriyor ve birçok öğrencinin de bu olaylarla bir şekilde karşı karşıya kaldıkları biliniyor. En basit anlamıyla zorbalık bir kişinin başka bir kişiyi kasıtlı olarak incitmesi, o kişiye karşı saldırgan davranışta bulunmasıdır. Hem zorba davranışlar gösterenlerin hem de bu davranışlara maruz kalanların zarar görme ihtimalleri tabi ki oldukça yüksektir. Zorbalığa uğramış kişi kendisini mutsuz ve korkmuş hisseder. Şiddet ve zorbalık kavramları birbiri yerine kullanılabiliyor fakat şiddetin her türü zorbalık sayılabilirken zorbalığın her türü şiddet içermeyebilir (örn; lakap takma).

Zorbalığı fiziksel, sözel, psikolojik ve siber olarak 4 gruba ayırabiliriz. Fiziksel zorbalık; bir başkasına zarar vermek amacıyla itmek, vurmak gibi doğrudan fiziksel saldırı şeklinde olabilir. Bazı zorbalar diğerlerine hoş olmayan sözel ifadelerde bulunur ve bu sözel zorbalıktır. Psikolojik zorbalık bir kişinin başka biri üzerinde üstünlük ve baskı kurmasıdır. Son olarak siber zorbalık teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal medya üzerinden uygulanabilen zorbalıktır.[1]

(1) Çınkır, Ş. ve Kepenekci, Y.K. Öğrenciler Arası Zorbalık. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 34, 236-253.

19. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLETİŞİM KÖPRÜSÜNÜN İKİ AYAĞI: KONUŞMAK VE DİNLEMEK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Başlangıç sosyal becerilerini kullanır. /19. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Küçük Yumuşak Bir Top 2- Kalem 3- Çalışma Yaprağı-1 4- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlik Bilgi Notu okunur. 2- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki yönerge ile etkinliğe giriş yapılır. *"Sevgili öğrenciler, kişilerarası ilişkilerde sağlıklı bir iletişim kurabilmemiz için bir takım becerilere ihtiyaç duyarız. Bu becerileri sosyal beceriler olarak adlandırırız. Bugün birlikte deneyimleyeceğimiz konuşmayı başlatma, sürdürme, sorular sorma ve dinleme günlük hayatta en sık kullanılan sosyal becerilerimizdir.[1] Şimdi çember oluşturmanızı istiyorum. Sizler bir gençlik kampında bir araya gelmiş birbirlerini hiç tanımayan bireylersiniz. Şimdi sizlerden birine top atarak konuşmayı başlatacağım. Sizlerde sırayla birbirinize soru sorarak bir konuşma başlatın ve top geldikçe başlattığımız konuya ek yeni konular açarak konuşmayı sürdürün. Topu hiç almayan arkadaşlarınıza atmaya özen gösterin. Sizlere "kamp sona eriyor" yönergesini verdiğimde konuşmayı sonlandırmaya yönelik cümleler kullanarak, grubun konuşmasını sona erdirelim. "* 2. Gençlik kampında konuşma başlatma, sürdürme sürecinin ardından öğrencilerin en yakınındaki kişiyle ikili eşleşmeleri istenir. 3. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir.

(1) Uzamaz, F. (2000) , Ergenlerde Sosyal Beceriler ve Değerlendirme Yöntemleri, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 6.

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Sırayla birbirinize en son okuduğunuz romanı ana hatları ile anlatmanızı, roman ile ilgili neler düşündüğünüzü ve neler hissettiğinizi kısaca anlatmanızı istiyorum. 'Eşler değişsin' yönergesi verildiğinde başka kişilerle ikili eş olup bir önceki eşinizin anlattıklarını kendinize aitmiş gibi karşınızdaki eşinize tekrar anlatın. Birbirinize romanı anlatırken ne hissettiğinizi, ne düşündüğünüzü söyleyebilir, konu hakkında sorular sorabilirsiniz."* 4. Eş değiştirerek roman anlatma işleminde, öğrencilere yeterli süre tanınır ve 3 kez eş değişimi yaptırılır. Anlatım işlemleri sona erdiğinde öğrencilerden gönüllü olanların en son dinledikleri anlatımı kendilerinin ifadeleriymiş gibi anlatmaları istenir. Romanı ilk okuyan ve anlatan öğrencinin kim olduğu sorulur ve anlatımlar üzerindeki değişim öğrencilerle birlikte değerlendirilir. 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin bir önceki çalışmadan yola çıkarak dinleme yöntemlerini değerlendirmeleri ve etkili bir dinleyici olmak için neler yapılması gerektiği hakkında fikir yürütmeleri istenir. Fikirlerini çalışma yaprağındaki boşluklara yazmaları istenir. Öğrencilere yeterli süre tanındıktan sonra gönüllü olanların fikirlerini diğer öğrencilerle paylaşmaları istenir. 6. Grup paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak etkin dinleme yöntemleri özetlenir. 7. Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir. • Günlük hayatta konuşmaları başlatırken nelere dikkat edersiniz? • Arkadaşınızla veya bir yakınızla konuşurken nasıl dinlenilmek istersiniz? • Etkin dinleme yöntemleri kullanıldığında iletişimde nasıl bir değişiklik olur? 8. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır. *"Sevgili öğrencilerim iletişim kurarken bazen konuşmayı nasıl başlatacağımız ya da sonlandırabileceğimiz konusunda zorluk yaşayabiliyoruz. Bazense iyi bir dinleyici ile karşılaşmadığımızda olumsuz duygular hissediyoruz ya da başka birini dinlemediğimizde yanlış anlaşılmalar nedeniyle iletişimimiz de bozulmalar yaşanabiliyor. Bunların üstesinden gelebilmek için birbirinizle yaptığınız bu etkinlikleri çoğaltarak konuşma ve dinleme yaşantıları ile ilgili pratik kazanabilirsiniz. Zorlandığınız becerilerde bireysel destek almak için okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek alabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden yeni kişilerle konuşma başlatmalarını sağlayacak örnekleri paylaşıp deneyimlemesini motive edilebilir ve sonrasında üzerinde konuşulabilir. Bu örnekler: • Bir mağazayı arayıp bazı ürünler hakkında bilgi almak. • Durakta beklerken yanındaki birine otobüs ile ilgili veya gideceğin adresle ilgili sorular sormak. • Sinemada bilet sırasında film hakkında konuşma başlatmak vb. 2. Öğrencilerin günlük yaşamda iletişim kurarken etkili dinleme yöntemlerini kullanmaları ve sonucunda iletişimlerinin nasıl etkilendiğini anlatan birkaç cümle yazarak panoya asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not	1. Kamp etkinliğinde sınıf mevcudu kalabalık ise sınıfı 5-6 kişilik gruplara ayırarak ufak çemberler oluşturulabilir veya çember oluşturulmadan öğrencilerin oturduğu yerden topu atarak konuşma süreci şekillendirilebilir. 2. Roman anlatma etkinliği sınıfın durumuna göre film anlatma, başa gelen bir olayı anlatma, hafta sonu neler yapıldığını anlatma, en son gidilen başka bir şehri anlatma şeklinde değiştirilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Sosyal beceriler öğretmen tarafından gösterilerek öğretmen desteği sağlanabilir. 3. Kazanımların değerlendirilmesi sürecinde öğrencinin kendi yaşantısından bir örnek alınarak tepki vermesi için fırsat sunulabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ece ERDEN

Çalışma Yaprağı 1

ETKİN BİR DİNLEYİCİ OLMAK İÇİN NELER YAPILMALI?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ETKİN BİR DİNLEME İÇİN

- Dinlerken bedensel olarak dinleme durumuna girin ve dikkatle dinleyin.
- "Hımm", "evet" gibi sözcüklerle konuşulanı takip ettiğinizi belirtin.
- Söylenenleri duyduğunu ve anladığınızı ifade etmek için konuşan kişinin anlattıklarını tekrar edin, özümleyin ve geri bildirim de bulunun.
- Konuşanın duygularını isimlendirin.
- Konuşan kişiyi dinlerken anlamaya özen göstererek dinleyin. [2]

2 Navaro, L. (2001) , Gerçekten Beni Duyuyor Musun? , İstanbul: Remzi Kitabevi.

20. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SOSYAL AĞDAN SOSYAL BAĞA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Başlangıç sosyal becerilerini kullanır. /20. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Oluşturulacak Grup Sayısı Kadar İp Yumağı 2- Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Sınıf mevcudu dikkate alınarak 5-6 kişilik gruplar olacak şekilde tahmini grup sayısı belirlenerek ip yumağı hazır edilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere, sosyal ilişkilerde kendini tanıtma, birbirini tanıtma, takdir etme ve teşekkür etme gibi davranışlar hiç yer almasaydı ilişkilerin nasıl bir halde olacağı sorularak etkinliğe giriş yapılır. Gönüllü olan öğrencilerin fikirlerini paylaşmaları için 5 dakika süre verilir. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır. *"Sevgili öğrenciler, toplumsal yaşamda hepimiz ailemizle, arkadaşlarımızla, öğretmen- öğrenci ilişkilerimizde sürekli bir etkileşim hâlindeyiz. Bu etkileşim durumundayken bazı sosyal becerileri kullanmaya ihtiyaç duyarız.[1] Bu sosyal becerilerden bazıları tanışma, olumlu düşüncelerimizi ifade etme ve teşekkür etme gibi davranışlardır. Bu davranışlar olmadığında ilişkilerin nasıl etkilendiği ile paylaşımlarda bulundunuz. Şimdi hazırsanız bu becerileri kullanarak ilerleyeceğimiz etkinliğe geçelim."* 2. Kendinizi ya da bir başkasını tanıtırken ya da takdir ederken hangi ifadeleri kullanırsınız? Sorusu ile etkinliğe devam edilir ve öğrencilerin cevapları alınır. 3. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ve oradaki örneklerden yola çıkılarak öğrencilere kendini tanıtırken, başkasını tanıtırken, birini takdir ederken ve birine teşekkür ederken kullanabilecekleri cümleler ve bilgi notları paylaşılır. 4. Öğrencilerden sınıfın mevcuduna göre 5-6 kişilik gruplar oluşturulur. Aşağıdaki yönerge ile etkinliğe devam edilir. *"Sevgili öğrenciler, şimdi her gruba birer yumak ip dağıtacağım. Yumağı*

(1) Gülaçtı, F. (2009) , Sosyal Beceri Eğitimine Yönelik Programın Üniversite Öğrencilerinin, Sosyal Beceri, Öznel ve Psikolojik İyi Olma Düzeylerine Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Süreç (Uygulama Basamakları)

verdiğim öğrenci ile veya grup içinde gönüllü olan bir öğrenciden başlamak üzere ipin ucunu tutarak kendinizi gruptaki arkadaşlarınıza biraz önce çalışma yaprağında öğrendiklerinize benzer şekilde tanıtmanızı istiyorum. Kendisini tanıtan öğrenci ipin bir ucundan tutarak yumağı grubundaki başka bir öğrenciye verecektir. Yumağı alıp kendisini tanıtan öğrenci aldığı ipin bir kısmından tutup tekrar yumağı başka bir öğrenciye verecektir. Bu şekilde birbirinizi tanıma süreciniz devam edecektir. Kendinizi, adınızla beraber hobiler,hayattaki hedeflerimiz, aile üyeleri vs. gibi birden fazla yönden tanıtmaya dikkat ediniz. Bu çalışmayı yaparken birbirinizi dikkatlice dinlemeniz, hem sağlıklı sosyal ilişkiler oluşturabilmeniz hem de verilen bilgileri bir sonraki çalışmada kullanacağınız için önemli."

5. Gruplardaki öğrencilerin kendilerini tanıtmaları için yeterli süre tanınır ve kendini tanıtma işlemini bitiren grupların ellerindeki ipleri bırakmadan beklemeleri söylenir. Gruplardaki bütün öğrencilerin kendini tanıtma işlemi sona erdiğinde, yumak en son kimin elinde kaldıysa yumağın bir ucundan tutarak bu sefer gruptaki bir arkadaşını çalışma yaprağındakine benzer şekilde birkaç özelliği ile tanıtması ve gruptan bir arkadaşına yumağı vermesi ile süreç devam ettirilir.

6. Çemberdeki bütün öğrencilerin kendini tanıtması ve başkasını tanıtması sağlandıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır.

"Sevgili öğrenciler, toplumsal hayatta sosyalleşme ve ilişki kurma sürecinde ilk adım olan kendimizi tanıtma ve başkasını tanıtma ile ilgili bazı deneyimler elde ettik. Yavaş yavaş aramızda bir sosyal ağın oluşmaya başladığını gördük. Şimdi ise bu adımı biraz daha öteye taşıyıp ellerinizden tuttuğunuz ipi bırakmadan, yumak en son kimde kaldıysa ondan başlayarak gruptan bir arkadaşınıza takdir içeren bir cümle söylemenizi istiyorum. Kullandığınız takdir cümlesi, arkadaşınızda olumlu gördüğünüz bir başarı, tutum veya davranış olabilir."

7. Etkinlik takdir cümlelerinin söylenmesinin ardından yumak bırakılmadan bir önceki aşamalardaki adımlar izlenerek gruptan birine bir düşüncesi, davranışı ve tutumundan dolayı teşekkür etme şeklinde ile devam ettirilir.

8. Gruptaki öğrenciler, son aşamayı da tamamladıktan sonra her grubun kendi oluşturdukları ağı incelemeleri istenir.

9. Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir.

    - Kendinizi ve başkalarını tanıtırken nasıl bir yol izlersiniz? Sıklıkla hangi cümleleri kullanırsınız?
    - Sizi olumlu yönden ifade eden takdir cümlelerini duyduğunuzda hissettiklerinizi ve düşüncelerinizi paylaşır mısınız?
    - Günlük hayatta hangi durumlarda teşekkür etme davranışı gösterirsiniz?
    - Bu etkinlik sonucunda daha önce bilmediğiniz neleri öğrendiniz? Neleri fark ettiniz?

10. Etkinlik süresince yaşanılanlar aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır.

"Sevgili öğrenciler, bugünkü etkinliğin genelinde ilişki başlatma ve sürdürmeye dönük beceriler ile ilgili çalışmalar yürüttük. Toplumsal hayatta birbirimizi tanıyarak sosyal ağlar oluştururuz. Olumlu duygu ve düşüncelerin paylaşılması gibi beceriler ile sosyal ağlarımız sosyal bağlara dönüşür. Böylece ilişkilerimiz güçlenir."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni ile iş birliğine girilerek sosyal beceri anketleri veya ölçekleri uygulanabilir. 2. Öğrencilerin kendini tanıtma, başkasını tanıtma, takdir etme ve teşekkür etme davranışları gözlemlenebilir. [2]
Uygulayıcıya Not	1. Alanın yeterli olduğu veya öğrenci sayısının az olduğu durumlarda, grup sayısı azaltılabilir ve etkinlik ayakta çember oluşturularak gerçekleştirilebilir. Alanın yeterli olmadığı ve kalabalık sınıflarda öğrenciler, grupları ile sıralarda yan yana ve arka arkaya olacak şekilde konumlandırılabilir. 2. Etkinlikteki 4 aşama boyunca sınıfınızdaki öğrencilerin ipi tutmada zorlanacağını düşünüyorsanız ilk 2 aşamada bir ağ oluşturup ağı incelemeleri istenip ardından ipi sarıp son iki aşama için yeni bir ağ oluşturmalarını isteme şeklinde süreci şekillendirebilirsiniz. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesine yer verilerek akran desteği sağlanabilir. 2. Öğrencilerin kendini tanıtma, başkasını tanıtma, takdir etme ve teşekkür davranışları etkinlik öncesi öğretmen tarafından gösterilerek destek sağlanabilir. 3. Etkinlik sırasında ip öğrenciye geçtiğinde öğretmen yönerge ve geri bildirim sunarak destek sağlayabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ece ERDEN

2 Şentürk, S. (2010) , Liseli Ergenlerin Yalnızlık Algısının, Sosyal Beceri, Benlik Saygısı ve Kişilik Özellikleri Bağlamında Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Çalışma Yaprağı 1

SOSYAL AĞDAN SOSYAL BAĞ OLUŞTURMA YOLCULUĞUNDA KULLANILABİLECEK İPUCULAR

- **KENDİNİ TANITMA**

Merhaba benim adım .....
..... lisesinde okuyorum.
Serbest zamanlarımı gitar/ bağlama çalarak ve spor yaparak geçiriyorum.
Peki ya senin adın nedir, neler yapmaktan hoşlanırsın?
..... Seninle tanıştığıma memnun oldum.

Bilgi Notu: Kendini tanıtırken karşındaki kişi ile göz teması kurmanız, gülümsemeniz ve kendi kültürüne uygun selamlaşmanız (tokalaşma vb.) tanışma sürecini kolaylaştırabilir.

- **BAŞKASINI TANITMA**

Merhaba, arkadaşımın adı.....
Benim sınıfta sıra arkadaşımdır.
..... çok güzel şiirler yazar.

Bilgi Notu: Tanıştırdığınız kişinin adı soyadı, nerede okuduğu veya çalıştığı, mesleği, nereli olduğu hakkında bilgiler verebilirsiniz.

- **TAKDİR ETME- İLTİFAT ETME**

Bugün tarih dersinde yaptığın konuşma oldukça ilgi çekiciydi.

Çevrendeki insanlarla çok güzel ilişkiler kuruyorsun.

Çok iyi bir okuyucusun, senden sürekli yeni şeyler öğreniyorum.

Çevreye ve hayvanlara karşı duyarlısın.

Bilgi Notu: Sosyal ilişkilerde takdir- iltifat cümleleri sadece fiziksel özellikler ile sınırlandırılmayıp, kişinin olumlu kişilik özelliği, olumlu tutum ve davranışları, bakış açısı, ilgilendikleri faaliyetler ve yetenekleri üzerindende iltifat-takdir cümleleri geliştirilebilir.

- **TEŞEKKÜR ETME**

Beni bugün dikkatli bir şekilde dinlediğin ve anlamaya çalıştığın için teşekkür ederim.

Okula gelemediğim gün eksiklerimi tamamlamak üzere defterini verdiğin için teşekkür ederim.

Bugün keyifli bir zaman geçirdim. Zamanını ayırdığın için teşekkür ederim.

Teşekkür ederim, beğenmene sevindim.

Hakkımdaki olumlu düşüncelerin için teşekkür ederim.

Bilgi Notu: Teşekkür etme davranışı, sosyal ilişkilerde kişileri değerli ve farkına varılmış hissettirir. Olumlu bir eylemin yanı sıra iltifat ve takdir aldıktan sonra da minnet duygularımızı yukarıdaki örneklerden faydalanarak ifade edebiliriz.

21. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İYİLİK SAĞLIK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	İyilik hâlini destekleyen davranışlar açısından kendini gözden geçirir. / 21. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu 2- 4 adet farklı renkte fon kartonu 3- 4 adet farklı renkte şapka 4- Tahta kalemi 5- Yapıştırıcı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır ve tahtaya asılmak üzere sınıfa getirilir. 2. 4 farklı renkte orta boy fon kartonu, üzerlerine iyilik hâli ögeleri (kişisel bakım, fiziksel aktivite, uyku düzeni, beslenme) yazılarak tahtaya asılmak üzere sınıfa getirilir. 3. Fon kartonlarıyla aynı renklerde, yine fon kartonundan, dört ayrı basit koni şapka hazırlanır ve sınıfa getirilir. 4. Tahta kalemi ve yapıştırıcı temin edilerek sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerle etkinliğin amacının 'iyilik hâlimizi destekleyen davranışlar açısından kendimizi gözden geçirmek' olduğu açıklanır. 2. Ardından dört iyilik hâli bileşeninin yer aldığı fon kartonları tahtaya belirli aralıklarla asılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilere aktarılır: *"Sevgili öğrenciler, iyilik hâli 'en iyi ve en uygun düzeyde sağlıklı olmaya yönelmiş davranışlar[1]' olarak tanımlanan bir kavramdır. Bugünkü etkinliğimizde iyilik hâlimizi destekleyen davranışları konuşacak ve kendimizi bu kapsamda değerlendireceğiz. Peki, sizce iyilik hâlimizi destekleyen davranışlar neler olabilir?"* 3. Bu tartışma süreci için sınıf dört gruba ayrılır ve her bir grup bir iyilik hâli bileşeninden (kişisel bakım, fiziksel aktivite, uyku düzeni, beslenme) sorumlu olur. Gruplara iyilik hâlinin bu bileşenini destekleyen davranışları tartışmaları için beş-on dakika süre verilir. 4. Sürenin tamamlanmasının ardından her gruptan bir sözcü tartışma sonucunda

Süreç (Uygulama Basamakları)	buldukları davranış örneklerini sınıfla paylaşır. Uygulayıcı tarafından uygun davranış örnekleri tahtadaki ilgili bileşenin altına not edilir. Ardından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya asılarak liste zenginleştirilir. 5. Sonrasında uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *''Şimdi ise aranızdan gönüllü dört kişiyi tahtaya davet ediyorum. Bu arkadaşlar tahtadaki her bir iyilik hâli bileşeninin şapkasını sırayla takıp kendini o bileşendeki davranışlar açısından değerlendirecek. Bakalım kendi iyilik hâlimiz için neler yapıyoruz?''* 6. Yönergenin ardından öğrenciler tahtaya gelerek kendi iyilik hallerini tahtadaki bileşenler kapsamında değerlendirirler. Gönüllü öğrenciler ve süre yeterli oldukça sürece devam edilir. 7. Gönüllü öğrencilerin öz değerlendirmelerinin tamamlanmasının ardından öğrencilere şu sorular yöneltilir: • Bu etkinlikte iyilik hâlinizle ilgili neleri fark ettiniz? • Hangi şapkayı taktığınızda kendinizi nasıl hissettiniz? • İyilik hâlinin hangi bileşeninde kendinizi daha aktif ya da pasif buldunuz? • Hangi iyilik hâli bileşenini ya da bu bileşeni destekleyen davranışlarını ilk defa öğrendiniz? • Bu etkinlikten sonra iyilik hâlinizin hangi bileşenini geliştirmek istersiniz? • Bu etkinlikten sonra iyilik hâlinizi etkileyen hangi davranışları gerçekleştirmek ya da artırmak istersiniz? 8. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından aşağıdaki yönerge sınıfla paylaşılarak etkinlik sonlandırılır: *''Sevgili öğrenciler, bu etkinlikte iyilik hâlimizi oluşturan parçaları ve destekleyen davranışları ele aldık; kendimizi bu kapsamda değerlendirdik. Artık iyilik hâlimizi oluşturan parçaları ve bunları destekleyen davranışları daha iyi tanıyoruz ve iyilik hâlimizi daha da geliştirmek adına bilinçli ve farkında adımlar atabileceğiz.''*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden iyilik hâlini oluşturan bileşenler ve destekleyen davranışlar kapsamında yakın çevrelerini gözlemlemeleri istenebilir ve bilgilerini aktarmaları konusunda cesaretlendirilebilir. 2. Sınıf/Okul düzeyinde iyilik hâli panosu oluşturulabilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir. 4. İyilik hâli ve onu tanımlayan davranışlar görsellerle zenginleştirilerek, tanımlanarak öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU[1]

İYİLİK HÂLİ VE İYİLİK HÂLİNİ DESTEKLEYEN DAVRANIŞLAR

KİŞİSEL BAKIM

-Duş almak
-Diş fırçalamak
-Tırnak kesmek
-Kıyafet temizliği

FİZİKSEL AKTİVİTE

-Yürüyüş/Koşu yapmak
-Esneme egzersizleri yapmak
- Çeşitli sportif faaliyetlerde yer almak

BESLENME

-Kahvaltı yapmak
-Öğün atlamamak
-Dengeli beslenmek
-Benzer saatlerde yemek

UYKU DÜZENİ

-Erken yatıp erken kalkmak
-Vücudun ihtiyaç duyduğu kadar uyumak
-Her gün benzer saatlerde uyumak

(1) KAYNAK:
Owen Korkut, F., Demirbaş Çelik, Nur.'' Yaşam Boyu Sağlıklı Yaşam ve İyilik Hali''. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar 2018; 10(4):440-453

22. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

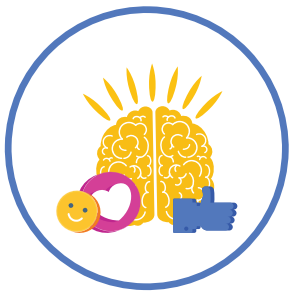
BENİM HAYATIM BENİM KARARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kendi özellikleriyle kariyer kararlarını ilişkilendirir / 22. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı 1 ve Çalışma Yaprağı 2 öğrenci sayısı kadar arkalı önlü çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğe aşağıdaki yönerge ile başlanır: *"Sevgili öğrenciler, sizlerin de bildiği gibi her birimiz farklı ve bizi biz yapan kişilik özelliklerine sahibiz. Bu kişilik özelliklerimiz diğer insanlarla ilişkilerimizi, problemlerle başa çıkma yöntemlerimizi, hatta ayakkabı ve kıyafet seçimlerimizi dahi etkilemektedir. Bugün de sizlerle bu kişilik özelliklerimizin kariyer kararlarımızla ilişkisi üzerine çalışacağız."* 2. Ardından Çalışma Yaprakları öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Kişilik, bireyleri diğer bireylerden ayıran zihinsel, bedensel ve ruhsal özelliklerden oluşan bir bütündür. Şimdi sizlerden 'Kişilik Özelliklerim' formunu incelemenizi ve sizde en belirgin olduğunu düşündüğünüz 5'er adet özelliği işaretlemenizi isteyeceğim.* 3. Tüm öğrenciler "kişilik özelliklerim" kısmını doldurduktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *"Çalışmamızın bir kısmının kişilik özellikleri bir kısmının ise kariyer kararlarımızla alakalı olduğundan bahsetmiştim. Peki kariyer nedir? Kariyer bir ömür boyu yaşanan olaylar dizisidir. Yaşam boyu üstlendiğimiz birçok rolü içermekle birlikte özellikle iş ve mesleğe ilişkin roller üzerinde de durmaktadır. Bu nedenle kariyer kararı alan seçimi, üniversite seçimi, meslek seçimi gibi birçok noktayı da içine almaktadır. Şimdi sizlerden Çalışma Yaprağı-2 kısmını çevirerek dairelerin içine almış olduğunuz kariyer kararlarını yazmanızı istiyorum. Lütfen bunun dışındaki kısımlara işaretleme yapmayın"* 4. Öğrenciler yazma işlemini tamamladıktan sonra ellerindeki çalışma yaprakları toplanır ve karıştırılarak rastgele tekrar öğrencilere dağıtılır ve

Süreç (Uygulama Basamakları)	öğrencilerden kendi ellerindeki çalışma yapraklarının her iki yüzünü de incelemeleri ve "Akran Formu" başlığı altındaki soruları cevaplamaları istenir. 5. Ardından gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 6. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra aşağıdaki sorular tüm sınıfa yöneltilir: • Formu doldururken öne çıkan kişilik özellikleriniz ve kariyer kararlarınız arasında bir ilişki fark ettiniz mi? • Kariyer kararlarımızı alırken kişilik özelliklerimizi dikkate almak gerekli midir? Neden? • Kişilik özelliklerine uygun olmayan kariyer kararları veren bir bireyin ileride ne tip sorunlarla karşılaşabileceğini düşünüyorsunuz? 7. Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Çalışmamızın ilk başlarında kariyerin kişinin bir ömür boyu yaşadığı olaylar dizisi olarak tanımlanabileceğini söylemiştik. Kişinin söz konusu olduğu her durumda kişilik ve kişilik özellikleri de devreye girmektedir. Bu sebeple kişilik özelliklerimizi kariyer kararları verirken dikkate almamız, bu uzun yolda ayak numaramıza uygun bir ayakkabı seçmek gibidir. Sizler de bu yolda rahat etmek isterseniz öncelikle ayakkabı numaranızı öğrenmeli sonra da o numaraya uygun ayakkabılar seçmelisiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden mbs.meb.gov.tr (Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi) ve https://yokatlas.yok.gov.tr/ (YÖK Atlas) adreslerine kendilerini ve meslekleri tanımaları için giriş yapmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Kişilik özellikleri ile ilgili öğrenciye geri bildirim sunularak kişilik özelliklerini bulmasında öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ömer Faruk ÖZTÜRK - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

KİŞİSEL ÖZELLİKLERİM

ÖZELLİKLER		ÖZELLİKLER	
Sakin		Asi	
Yalnızlığı tercih eden		Gayretli	
Sanata ilgili		Dikkat çekmeyen	
Düzensiz		Disiplinli	
Sabırlı		Hoşgörülü	
Hayal gücü kuvvetli		Öne çıkan	
Yardımsever		Uysal	
Sorumluluk Sahibi		İş birliği yapan	
Rahat		Durgun	
Uyuşuk, eli ağır		Sosyal	
Rekabetçi		Canlı	
Hırslı		Atılgan	
Tutarlı		İyimser	

Çalışma Yaprağı 2

KARİYER KARARLARIM

AKRAN FORMU

1. Arkadaşınızın kişilik özellikleri ile kariyer kararları uyumlu mu?

2. Neden uyumlu/uyumsuz olduğunu düşünüyorsunuz?

3. Arkadaşınızın kişilik özelliklerinden yola çıkarak kariyer kararları konusunda nasıl önerilerde bulunursunuz?

23. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SİBER ZORBALIĞIN SÜPER FARKINDALIĞI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Siber zorbalığın yaşamındaki etkilerini fark eder. / 23. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Etkinlik Bilgi Notu-1 5. Etkinlik Bilgi Notu-2 6. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta imkânı yoksa Çalışma Yaprağı-1 uygun şekilde (Öğretmene Uygulayıcıya Not kısmında belirtilmiştir.) çıkarılarak etkinlikten önce sınıfa getirilir. 2. Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-2'deki örnek olaylar kesilerek 4 gruba dağıtılmak üzere hazırlanır. 3. Çalışma Yaprağı-2 kesilmeden önce, uygulayıcı için de bir adet çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-3, dört adet çoğaltılır. 5. Etkinlikten önce ön hazırlık olması adına Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilerin göreceği bir şekilde tahtaya yansıtılarak (veya A3 posteri şeklinde tahtaya asılarak) etkinlik başlatılır. 2. Öğrencilere gördükleri resmi yorumlamaları için 5 dakika süre verilir. Öğrencilerin fikirlerini sınıf ile paylaşmasının ardından aşağıdaki açıklama yapılır. *Sevgili arkadaşlar, geçtiğimiz haftalarda zorbalık türleri hakkında bir etkinlik yapmıştık. Sizlerin de bu resmi yorumlarken ifade ettikleriniz aslında bizim bugün yapacağımız etkinlikte ele alacağımız bir zorbalık türü ile ilişkili. Bu*

Süreç (Uygulama Basamakları)

zorbalık türünün adı Siber Zorbalık. Öncelikle sizlere siber zorbalığın tanımını yapmak istiyorum. Siber zorbalık, dijital teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilen zorbalıktır. Bu tür zorbalıklar sosyal medyada, mesajlaşma platformlarında, oyun platformlarında ve cep telefonlarında görülebilir. Hedef seçilen kişileri korkutmaya, kızdırmaya ya da utandırmaya yönelik olarak tekrarlanan bir davranıştır. Sosyal medyada bir kişi hakkında yalanlar yaymak ya da utandırıcı fotoğraflar yayınlamak, mesajlaşma platformlarından incitici mesajlar ya da tehditler yollamak, başka birinin kimliğiyle başkalarına kötü mesajlar göndermek gibi davranışlar buna örnek verilebilir. Şimdi sizleri gruplara ayıracağım ve sizlere grupça tartışmanızı istediğim örnek olaylar vereceğim. Daha sonra bu örnek olaylar hakkında fikirlerinizi alacağım. Hazırsanız başlayalım!" [1]

3. Öğrenciler, gruplarda 5-6 öğrenci olacak şekilde ve sınıf mevcuduna göre 4 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-2'den daha önceden kesilerek hazırlanmış olan 4 örnek olay her grup için bir örnek olay olacak şekilde gruplara dağıtılır. Çalışma Yaprağı-3 her grup için birer tane olacak şekilde dağıtılır. Her grup için bir yazman seçilir. Gruplardan, kendilerine verilen örnek olayları Çalışma Yaprağı-3'te yer alan fiziksel, duygusal ve sosyal etkiler açısından kendi aralarında tartışarak değerlendirmeleri istenir. Gruplardaki yazmanlar Çalışma Yaprağı-2'deki örnek olay tartışmalarına katılmanın yanı sıra grupta söylenenleri çalışma yaprağına yazar. Grupların bu örnek olayları kendi aralarında tartışması ve çalışma yaprağını doldurması için 10 dakika süre verilir.

4. Sürenin sonunda Çalışma Yaprağı-2'deki örnek olaylar her grubun kendi grubu dışındaki örnek olayları da duyması adına uygulayıcı tarafından okunarak sınıf ile paylaşılır. Grupların fikirlerini sırayla sınıf içinde paylaşmaları sağlanır. Ardından aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir.

    - Örnek olayları okuduğunuzda neler hissettiniz?
    - Örnek olaydaki kişi siz olsaydınız bu konu hakkında neler yapardınız?
    - Bir kişinin siber zorbalığa maruz kaldığını nasıl fark edersiniz?
    - İnternetin güvenli bir şekilde kullanılmaması sizce nasıl sonuçlara sebep olabilir?
    - Çevrenizde siber zorbalığa maruz kalan bir yakınınız oldu mu? Bu konu hakkında neler yaptılar?

5. Tartışma soruları cevaplandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan siber zorbalık ile ilgili bilgiler öğrencilerle paylaşılır ve etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır.

"Bugün sizlerle günümüzde oldukça yaygın olan bir zorbalık türü hakkında etkinlik yaptık. Bu örnekleri hem bu zorbalığa maruz kalan hem de bu zorbalığı yapan kişiler bağlamında tartıştık. Her iki durumda da internetin güvenli bir şekilde kullanılmamasının oldukça yıkıcı sonuçlara yol açabileceğini gördünüz. Arkadaşlar, bu zorbalık türünün yol açabileceği dijital izler yaşamımızı oldukça uzun vadede etkileyebilir. İnternet dediğimiz platformdaki bilgilerin ve verilerin silinmesi imkânsız denecek kadar zordur. Eğer siber zorbalığa maruz kaldığınızı düşünüyorsanız veya insanları bu konuda mağdur etmekten kendinizi alamıyorsanız güvendiğiniz bir yetişkinden muhakkak yardım almalısınız. Bu konuyla ilgili rehberlik servisine de başvurabilirsiniz."

(1) Siber zorbalık tanımı https://www.unicef.org/turkey/siber-zorbal%C4%B1k-nedir-ve-nas%C4%B1l-%C3%B6nlenir internet sitesinden alınmıştır.

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizden siber zorbalığa maruz kalan kişiler hakkında haberler bularak bu haberlerdeki kişilerin senaryolarını bu kişiler mağdur olmayacak şekilde değiştirmelerini isteyebilirsiniz. 2. Siber zorbalık hakkında emniyet birimleri tarafından bir bilgilendirme sunumu yapılması için rehberlik servisinden destek alabilirsiniz. 3. https://internetyardim.org.tr/dosya/EGsWX.pdf sitesindeki Gençlere Yönelik Kitapçık sınıf mevcudu kadar çıkarılarak öğrencilere dağıtılabilir. 4. Öğrencilerinizden 2015 yapımı olan ''The Cyberbully'' adlı filmi izleyerek filmdeki başrol oyuncusu açısından yaşanan siber zorbalığın fiziksel duygusal ve sosyal etkilerini değerlendirmelerini isteyebilirsiniz. 5. Öğrencilerinizden, siber zorbalığı azaltmak ya da önlemek konusunda bir afiş çalışması yapmalarını isteyerek hazırlanan afişleri okul panolarına asabilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına ulaşma imkânı yoksa Çalışma Yaprağı-1, A3 boyutunda bir poster şeklinde çıkarılarak öğrencilerin göreceği bir şekilde tahtaya asılır. 2. Çalışma Yaprağı-3'te öğrencilerin örnek olaylar için doldurması gereken kısımların açıklamaları Etkinlik Bilgi Notu-1'de verilmiştir. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-3 ile ilgili soruları Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak cevaplanabilir. 3. Grup sayısının örnek olaylardan fazla olduğu durumlarda aynı örnek olay birden fazla gruba verilebilir. 4. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan etkiler boyut ve sıklık olarak kişiden kişiye değişebilir. Öğrenciler her örnek olay için bütün etkilerin kutucuklarını doldurmak zorunda bırakılmamalıdır. Gruplar kendi örnek olaylarında hangi etkilerin yoğun olarak yaşandığını düşünüyorlarsa o kutucukları doldurulmalıdır. Burada önemli olan nokta, örnek olayda yaşanan durumun bu olayı yaşayan kişinin yaşam düzenine etki ederek bir değişikliğe yol açtığının öğrenciler tarafından anlaşılmasıdır.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Örnek Olay 1

Uzun zamandır İnstagram'dan bana mesaj atan birisi var. Kim olduğunu bilmiyorum ve ortak arkadaşımız dahi yok. İlk başlarda çok umursamamıştım fakat ben cevap vermedikçe habersiz çekilmiş fotoğraflarımı bana atmaya başladı. Bu fotoğraflarımı kimsenin görmesini istemiyorum ve beni bu fotoğrafları okul grubuna atmakla tehdit ediyor. Benimle ilgili çok az kişiyle paylaştığım birkaç şeyi de biliyor. Okula giderken veya tek başıma bir yere gitmem gerektiğinde korkuyorum. Kendimi büyük bir çıkmazda hissediyorum.

Örnek Olay 2

Geçen haftadan beri gözüme uyku girmiyor. Her şey Pazar günü sabahı evde çok sıkılmamla başladı. Aslında yakın bir arkadaşıma şaka yapmak istemiştim. Bende sosyal medya hesaplarının şifresi vardı. Ben de bizim arkadaş grubumuza onun adına mesajlar gönderdim. Tepkisini görüp gülecektim sonra da ona mesajları atanın ben olduğunu söyleyecektim hepsi bu. Ama kendime engel olamadım ve bu şakayı çok uzattım. Arkadaş grubumuzdakiler yazdıklarıma çok sinirlenip hesabını çaldığım arkadaşımı arayıp hakaretler etmişler. Olayın boyutu büyüyünce ben de arkadaşıma bunu yapanın ben olduğunu söyleyemedim. Üst sınıflardan arkadaşımı tehdit etmeye sınıfımıza gelenler oldu. Herkes bunu yapanın o olduğunu düşünüyor. Arkadaşım sürekli ağlıyor ve bana okula bir daha gelmeyeceğini söyledi. İşlerin bu noktaya geleceğini hiç düşünemedim. Ne yapacağımı bilemiyorum.

Örnek Olay 3

Çok ilgi çekici biri olduğumu düşünmüyorum ancak birkaç aydır benden çok hoşlanan birisi vardı. Sosyal medya üzerinden yaklaşık üç ay konuştuk ve birbirimizi hiç görmedik. Onunla konuşmak bana çok iyi geliyordu ve özgüvenim yükselmişti. 2 gün önce öğrendim ki yan sınıfımızdan üç arkadaşım beni üç aydır işletiyormuş. İki gündür neredeyse hiçbir şey yemiyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum, yer yarılsa da içine girsem…

Örnek Olay 4

Her gün okuldan eve gelince online olarak oynadığım bir oyun var. Tanımadığım birçok insanla aynı platformda online oyun oynuyoruz. Mesaj kutusu üstünden de özel olarak yazışabiliyoruz. Ben de bu platform üzerinden biriyle tanıştım. Birkaç hafta konuştuk ve benden bazı fotoğraflar istedi. Böyle fotoğraflar gönderemeyeceğimi söyledim ve bir daha görüşmek istemediğimi belirttim. Bunun üzerine beni ikna etmek için birçok güzel şey söyledi. Ben de dayanamadım ve istediği fotoğrafları attım. İki gün önce benden daha açık fotoğraflar göndermemi istedi ancak ben göndermek istemedim. Bir anda çok sinirlendi ve önceki attığım fotoğrafları aileme ve arkadaşlarıma atarak beni herkese rezil edeceğini söylüyor. Başka fotoğraf atmak istemiyorum, ama atmazsam ve diğer fotoğraflarım görülürse ne olacak? Ne yapacağımı bilmiyorum.

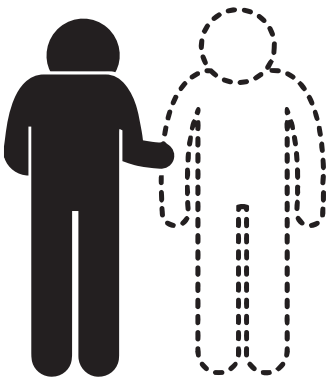
Çalışma Yaprağı 3

FİZİKSEL ETKİLER

PSİKOLOJİK ETKİLER

SOSYAL ETKİLER

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

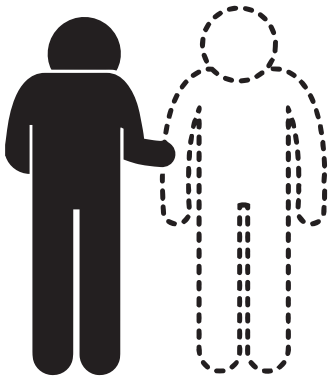
FİZİKSEL ETKİLER

Baş ağrısı, yorgunluk, karın ağrısı, uyuyamama, halsizlik, kusma, mide bulantısı, yemek yiyememe, vücutta bazı bölgelerde ağrılar, titreme gibi fiziksel belirtilerdir.

PSİKOLOJİK ETKİLER

Utanma, sevilen şeylere karşı ilginin kaybedilmesi, öfke, endişe, korku, intikam duygusu, yalnızlık hissi, çaresizlik gibi duygu durumunda değişikliğe yol açan etkilerdir.

SOSYAL ETKİLER

Aile ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri, yakın çevre ile ilişkilerin bozulması, kendini çevreden soyutlama, topluluk içinde bulunmak istememe gibi sosyal etkilerdir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Siber Zorbalık Nedir?

- Son yıllarda sıklıkla duymaya başladığımız "siber zorbalık" kavramı, internetin yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan yeni bir zorbalık türüdür. Sosyal ağlar, mesaj grupları, videolar ve dijital oyunlar en çok çocuklar ve siz gençler için birtakım riskler barındırmaktadır. Çocukların ve gençlerin çevrimiçi ortamda karşılaştıkları en önemli risklerden biri de siber zorbalıktır. Siber zorbalık, çocukların ya da ergenlerin başka çocuklar ya da ergenler tarafından internet, dijital teknolojiler ya da cep telefonları aracılığıyla eziyet, tehdit, taciz, küçük düşürülme, utandırılma ve benzeri şekillerde hedef alınmasını ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle, elektronik iletişim araçları kullanılarak bir kişi ya da gruba yönelik zarar veya rahatsızlık verici eylemlerde bulunmak şeklinde tanımlanabilir.

Siber Zorbalık ile Hangi Durumlarda Karşılaşabilirsiniz?

- Arkadaşlar arasında şakalaşmalar hep olur; ama özellikle çevrimiçi ortamlar söz konusu olduğunda biri sadece eğlence mi arıyor yoksa sizi incitmek mi istiyor bunu ayırt etmek güç olabilir. Kimi durumlarda ''şaka" denilir ve gülüp geçilir. Ancak; kendinizi incinmiş hissediyorsanız ve başkalarının sizinle birlikte gülmek yerine size güldüğünü düşünüyorsanız o zaman şaka fazla ileri gitmiş demektir. Söz konusu kişiye artık durmasını söyledikten sonra bile şaka devam ediyorsa ve bu konuda hâlâ üzüntü duyuyorsanız yapılan iş zorbalık sayılabilir. Zorbalık, özellikle de çevrimiçi ortamda gerçekleştiğinde, istenmedik bir şekilde tanımadıklarınız da dâhil olmak üzere geniş bir çevrenin ilgisini çekebilir. Böyle bir durum ortaya çıktığında bu durum hoşunuza gitmemişse buna katlanmak zorunda değilsiniz. Kendinizi kötü hissediyorsanız ve olay durmuyorsa o zaman yardım almakta yarar vardır. Siber zorbalığın durdurulması yalnızca zorbalık edenleri ihbar etmekle sınırlı kalan bir şey değildir; aynı zamanda herkesin çevrimiçi ve gerçek hayatta saygıyı hak ettiğini kabul etmekle ilgilidir. Aynı zamanda siber zorbalık yasal bir suçtur. Yüz yüze zorbalık ve siber zorbalık çoğu kez birlikte gerçekleşir. Ancak siber zorbalık geride dijital iz bırakır; bu da aslında istismarın durdurulmasını sağlayacak yararlı ipuçları temin edebilir.

Siber Zorbalığa Maruz Kalmanın Sonuçları Nelerdir?

- Siber zorbalığa maruz kalmanın sonuçları; duygusal ve davranışsal sonuçlar olmak üzere ele alınabilir. Siber zorbalığa uğramanın yarattığı duygusal sonuçlar arasında ilk sıralarda,
  - ❑ Kızgınlık,
  - ❑ Endişe,
  - ❑ Üzüntü,
  - ❑ Hayal kırıklığı

  yer almaktadır. Bu duygular okul yaşamını, arkadaş ve aile ilişkilerini de etkilemektedir. Siber zorbalığa maruz kalmış olan bireyler arkadaşlarına karşı güven duygularını yitirdiklerini ve kendilerini yalnız hissettiklerini ifade etmektedirler.
  Görüldüğü gibi siber zorbalık, bir psikolojik şiddet biçimidir. Paylaşımların internet ortamında hızla yayılması ise yaşanan bu psikolojik şiddeti daha da büyütmektedir. Bu nedenle çevrimiçi ortamda paylaşım yaparken başkalarının duygularını hesaba katmak, başka bir deyişle kendinizi onun yerine koyabilmek çok önemlidir.

Dijital Ortamda Güvenliğimi Nasıl Sağlayabilirim?

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaşamımızın her alanına yayıldığı günümüz ortamına, dijital çağ ya da bilişim çağı gibi isimler verilmektedir. Bu ortamda yaşayan bireylerin bu ortamın sağladığı olanaklardan güvenli bir biçimde yararlanabilmesi için çeşitli bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. Dijital ortamın olanaklarından iyi bir biçimde yararlanabilme ve ortamdaki risklerle baş etme becerisi dijital okuryazarlık olarak adlandırılmaktadır. İnternet çağında dijital okuryazarlık, neredeyse geleneksel okuryazarlık kadar gereklidir. Bu nedenle ailemiz ve öğretmenlerimizle iş birliği yaparak bu becerileri kazanmak ve geliştirmek için adımlar atmalıyız. Böylece bilinçli ve sorumlu dijital yurttaşlar hâline gelebiliriz.

24. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

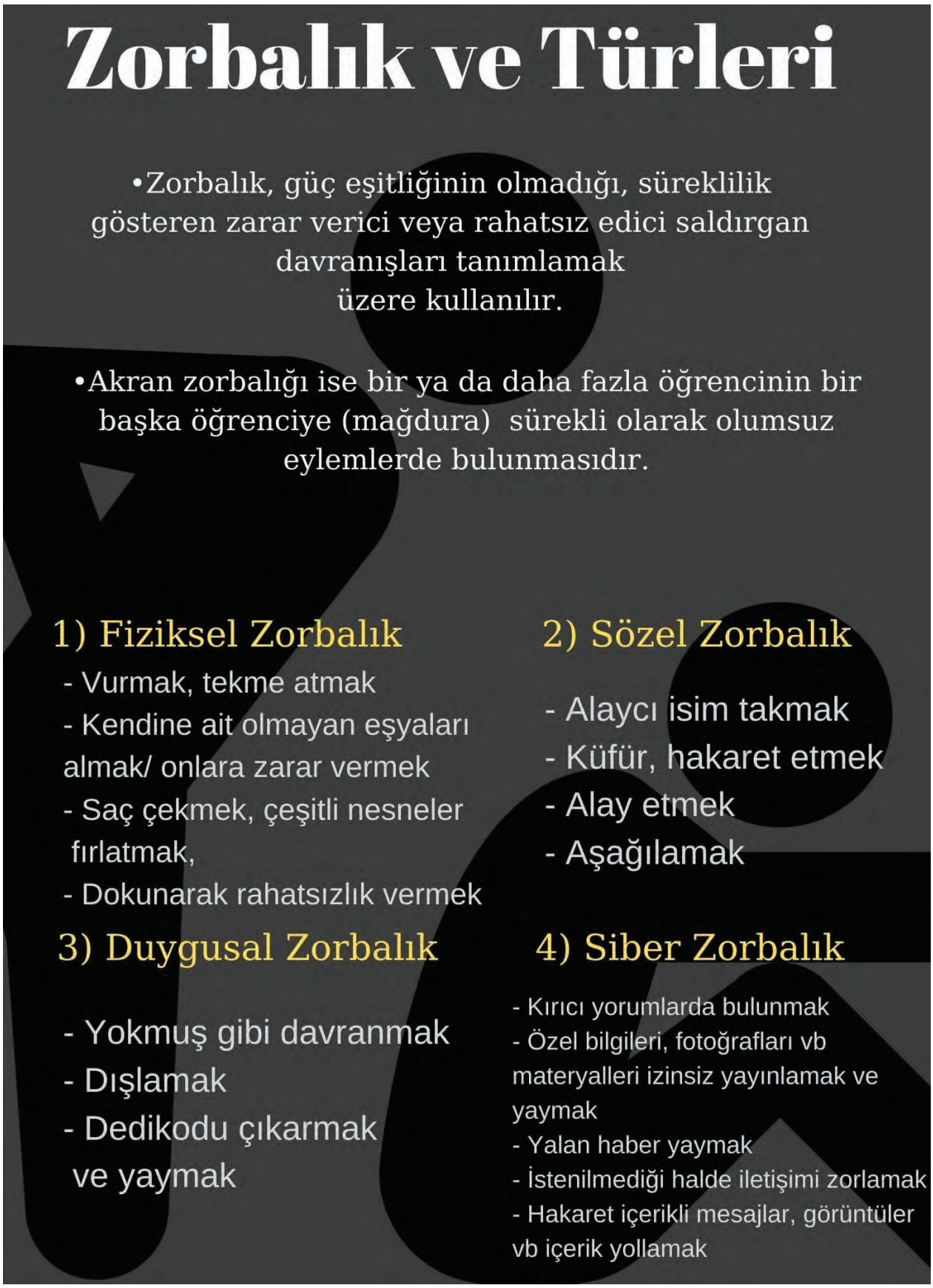
ZORBALAR ZORDALAR!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Zorbalıkla baş etme yollarını kullanır. / 24. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu-1 2- Etkinlik Bilgi Notu-2 3- Çalışma Yaprağı-1 (3 Sayfa) 4- 3 adet Makas 5- 6 adet küçük kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik sürecinde tahtaya asılmak üzere Etkinlik Bilgi Notu-1, Etkinlik Bilgi Notu-2 ve Çalışma Yaprağı-1 birer adet çoğaltılarak (toplam 9 sayfa olacak şekilde) sınıfa getirilir. 2. 3 adet makas ve 6 adet kutu temin edilir. Kutulardan üçünün üzerine *'etkili yöntemler'*, diğer üçüne ise 'etkisiz yöntemler' yazılır ve her gruba bu setten birer adet dağıtmak üzere sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının 'Zorbalıkla baş etme yollarını kullanmak' olduğu açıklanır. 2. Ardından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, hepimiz zaman zaman sınıfımızda, okulumuzda, aile içerisinde ya da akrabalarla iken fiziksel, duygusal, sözel ve/veya siber zorbalığa maruz kalabiliriz. Bugünkü etkinliğimizde zorbalıkla baş etme yollarını, zorbalık karşısında nasıl kullanacağımızı öğreneceğiz."* 3. Yönergenin ardından hatırlatma amacıyla Etkinlik Bilgi Notu-1 sınıfa okunur ve tahtaya asılır. 4. Sonrasında uygulayıcı tarafından sınıf oturma düzenine göre üç gruba ayrılır ve her gruba Çalışma Yaprağı-1'den birer örnek olay, makas ve ikişer kutu (bir etkili yöntemler, bir etkisiz yöntem kutusu olmak üzere) dağıtılır. Aşağıdaki yönergeyle süreç öğrencilere açıklanır: *"Şu an önünüzdeki çalışma yaprağında bir adet zorbalık temalı örnek olay ve altında da mağdurun ve seyircilerin göstermiş olabileceği olası tepkiler*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*bulunuyor. Ancak bu davranışların bazıları zorbalıkla baş etmede etkili ve verimliyken bazıları da etkisiz ve faydasız. Sizden bu tepkileri makasla keserek etkilileri bir kutuya etkisizleri diğer kutuya koymanızı istiyorum"* 5. Açıklamanın ardından öğrencilere süreç için beş dakika süre verilir. Sürenin tamamlanmasının ardından uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu – 2 tahtaya asılır ve öğrencilere olası hataların düzeltilmesinde rehberlik edilir. 6. Süreç tamamlandıktan sonra uygulayıcı: 'Evet gençler, artık bir zorbalıkla karşılaştığımızda hangi yöntemlere başvurabileceğimizi biliyoruz. Şimdi ise her bir grup kendi kutularından seçtiği bir etkisiz ve bir etkili zorbalıkla başa çıkma yöntemini sırasıyla canlandıracak' açıklamasının ardından gruplara beş dakika süre verir. Gruplar bu süre zarfında zorbayı, mağduru ve seyircileri oynayacak arkadaşlarını seçer ve senaryolarını oluştururlar. 7. Sürenin tamamlanmasının ardından tüm gruplar tahtada canlandırmalarını yapar. Sonrasında öğrencilere şu sorular yöneltilir: • Canlandırma yapmak üzere seçtiğiniz zorbalıkla başa çıkma yöntemlerini nasıl belirlediniz? • Zorbalık karşısında başa çıkma yöntemlerini kullanarak yaptığınız canlandırmada, kendinizi etkisiz yöntemleri kullandığınız canlandırmaya göre nasıl hissettiniz? • Diğer gruplarda olsaydınız hangi yöntemleri seçerdiniz? Neden? • Hangi yöntemleri ilk defa bu etkinlikte öğrendiniz? • Bu etkinlikten önce zorbalık karşısında mağdur/seyirci olarak hangi tepkileri veriyordunuz? Bu etkinlikten sonra neleri farklı yaparsınız? 8. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, bugünkü etkinliğimizde bir zorbalığa maruz kaldığımızda bununla nasıl başa çıkabileceğimizi gördük. Bu yöntemler sayesinde zorbalık karşısında daha bilinçli ve kendinden emin adımlar atabiliriz. Böylece hem kendimizi hem de çevremizi zorbalıktan koruyabiliriz. Kim bilir, belki zorbalık yapan kişiyi de!"*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler, öğrendikleri zorbalıkla baş etme yollarını kullandıklarında karşılaştıkları sonuçları arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle paylaşabilirler. 2. Öğrenciler yakın çevrelerindeki tanıdıklarının zorbalıkla baş etme yollarını kullanıp kullanmadıklarını gözlemleyebilir, onlarla bu yollar üzerine röportaj yapabilir ve onları bu yollar üzerine bilgilendirebilir. 3. Velilere, öğrencilerinin zorba veya mağdur olup olmadıklarını tespit ve duruma müdahale edebilmeleri amacıyla akran zorbalığı seminerleri/eğitimleri/broşürleri düzenlenebilir.

Uygulayıcıya Not	1- Olumsuz örnek canlandırmalarında fiziksel ve sözel örneklerde aşırıya kaçılabilecek sınıflarda/gruplarda bu kısım yalnızca sözel yolla sınıfla paylaşılabilir. 2- Rol oynama konusunda hazır bulunuşluğun düşük olduğu sınıflarda örnek senaryolar hazırlanabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1- Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2- Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3- Süreç basamağında zorbalıkla başa çıkmada kullanılan etkili ve etkisiz yöntemler öğretmen tarafından gösterilerek ya da söylenerek destek sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

ZORBALIKLA BAŞETME YOLLARI

MAĞDUR OLARAK

- Şakaya vurmak, ciddiye almamak
- Kendini suçlamamak
- Ortamı terk etmek
- Zorbalık yapanlardan uzak durmak
- Birinden yardım istemek (aile, öğretmen, psikolojik danışman/rehber öğretmen)
- Hayır demek, uyarmak ve durmalarını söylemek
- Yeni arkadaşlar edinmek

SEYİRCİ OLARAK

- Zorbaya 'Dur' demek
- Mağdur olan arkadaşa destek olmak
- Mağduru ortamdan uzaklaştırmak
- Bir yetişkin çağırmak
- Zorbayı sözel ya da bedensel olarak desteklememek (gülümsememek, yanında durmamak vb.)
- Olaya sesiz kalmamak
- Sessiz, yalnız ve mutsuz sınıf üyeleriyle arkadaşlık etmek

Çalışma Yaprağı 1

Efe, Mert'i kantin sırasında ne zaman görse bir şey almayacak bile olsa kantin sırasına girmekte ve Mert'i sürekli dürtmekte, onu ileriye doğru itmekte ve sıkıştırmaktadır.

Mert Ne Yapmalı?

- Hiç ses çıkarmamalı
- Nöbetçi öğretmene durumu bildirmeli
- Alacağını almadan gitmeli
- Arkasına dönüp Efe'yi net bir dille uyarmalı

Sıradakiler Ne Yapmalı?

- Efe kendilerine bir şey yapmadıkça sessizce durmalı
- Efe'yi uyararak sıradan çıkarmalı
- Efe'nin bu hallerine içlerinden geldiği gibi gülmeli ve ona katılmalı
- Mert'e yanında olduklarını söylemeli ve destek olmalı

Melek coğrafya sınavından aldığı zayıf not sebebiyle sınıftaki bir arkadaş grubu tarafından lakap takılmış ve alay konusu olmuştur.Öğretmen sınıfa her soru sorduğunda grup tarafından 'Melek bilir Melek yapar, Melek harikadır' gibi alaycı cümleler söylenmekte, Melek'in sınav notu durduk yere sınıfta dillendirilmektedir.

Melek Ne Yapmalı?

- Hiçbir şey yapmadan insanların bunu unutmasını beklemeli
- Konuyu şakaya vurup'hakikaten bu nasıl not ya'diyerek eğlenmeli
- Düşük aldığı için kendine kızmalı ve susmalı
- Sınıf rehber öğretmeniyle durumu paylaşmalı

Sınıftakiler Ne Yapmalı?

- Gruptakiler gibi Melek'le onlar da eğlenmeli
- Gruptakiler bu davranışları sergilerken gülmemeli
- Melek'le sohbet etmeli ve sınavla ilgili duygularını ve düşüncelerini dinlemeli
- Melek'e başka lakaplar takmalı

Ezgi gizlilik ayarı olmayan sosyal medya hesabına yüklediği fotoğraflarının, yan sınıftan Mahmut tarafından sahte bir hesapta kullanıldığını fark eder. Mahmut bu hesap aracılığıyla insanlara uygun fiyata oynadığı online oyunda geçerli oyun parası satmaktadır.Sınıftan birkaç kişi sosyal medyada gezinirken Ezgi'nin fotoğrafları olan bu hesabı fark ettiler.

Ezgi Ne Yapmalı?

- Durumu okul idaresine bildirmeli, hesap ayarlarını da gizli yapmalı
- Mahmut'un hesabından fotoğraflarını alıp sahte hesap açmalı
- Mahmut'u hesabı kapatması konusunda net bir dille uyarmalı
- Mahmut'un sahte hesaptan paylaştığı fotoğraflarının altına hakaret içerikli yorumlar yazmalı.

Sahte Hesabı Görenler Ne Yapmalı?

- Oyunu oynayanlar uygun fiyattan oyun parası almaya devam etmeli
- Mahmut'u topluca gidip uyarmalı,hesabı kapatmazsa okul idaresine gideceklerini söylemeli
- 'Bu mesele ikisinin arasında' diyerek araya girmemeli
- Hesabın sahte olduğuna yönelik kapatma şikayetinde bulunmalı

25. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SANAL KANKA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sanal arkadaşlığı arkadaşlık ilişkileri kapsamında sorgular. / 25. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 oluşturulacak grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından sınıfı 6 gruba ayırmak için öğrencilere şu yönerge verilir: *"En öndeki 6 öğrenci (her bir öğrenci bir sayı söyleyerek) 1'den 6 ya kadar sayın (en önde oturan öğrenci 1 der, sonraki öğrenci 2 der 6 ya kadar devam eder.) şimdi diğer öğrenciler de aynı şekilde 1 den 6 ya kadar saysın şimdi sınıfta 1 diyenler bir grup 2 diyenler bir grup 3'ler bir grup 4'ler bir grup 5'ler bir grup 6'lar bir grup olsunlar. Aynı sayıyı söyleyen öğrencilerden grup oluşturulur."* 2. Grup oluşturulduktan sonra şu yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, sosyal bir varlık olarak yaşamınızda sağlıklı arkadaşlık kurmanın sizleri her yönden geliştirdiğini biliyoruz. Sizleri seven, güvenen, değer veren arkadaşlarınızın olması sizi hem mutlu eder hem de zorluklarla mücadelenizde destek sağlar. Çevrenizdeki insanların, arkadaşlarınızın, ailenizin, sevdiğiniz değer verdiğiniz kişilerin oluşturduğu topluluğa sosyal ağ diyoruz. Son zamanlarda sosyal ağımızda yeni bir iletişim kaynağı olarak sosyal medya da yani sanal bir ağ da yer almaya başladı. Sizlerin de zaman zaman sosyal medyada yüz yüze gelmediğiniz fakat mesajlar ve paylaşımlara verilen tepkiler yoluyla ya da birebir iletişime geçtiğiniz arkadaşlarınız olabilir. Seçtiğiniz arkadaşlar bazen sizin yaşamınıza katkı sağlar bazen de birtakım çatışmalar yaşayabilirsiniz. Burada arkadaşlarınızı hangi kriterlere göre seçtiğiniz ve nelere dikkat ettiğinizi düşünmenizi istiyorum."* 3. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 oluşturulan gruplara dağıtılır ve çalışma yapraklarında bulunan sorular üzerine 10 dakika kendi aralarında

Süreç (Uygulama Basamakları)	konuşmalarına izin verilir. Sonrasında her gruptan bir sözcü seçilerek grupların paylaşımları alınır. 4. Grupların paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki tartışma soruları ile süreç sürdürülür: • Arkadaş seçiminizde dikkate aldığınız kriterleri bulmaya çalışırken zorlandınız mı? • Yüz yüze gelebildiğiniz arkadaşlarınızla sanal arkadaşlarınızı düşündüğünüzde kriterleriniz benzerlik gösteriyor mu? • Yüz yüze arkadaşlarınızla neler yaparsınız? • Sanal arkadaşlarınızla neler yaparsınız? • Sanal arkadaşların artıları ya da eksileri nelerdir? • Arkadaşlık ilişkilerinizdeki beklentilerinizi sanal arkadaşlıkların karşılayabileceğini düşünüyor musunuz? Nasıl? 5. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra etkinlik şu açıklamayla sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler bugün sanal ve gerçek arkadaşlarımızı seçerken nelere dikkat ediyoruz bunu fark ettiniz. Yüz yüze iletişim kurabildiğimiz arkadaşlıklarımızla sanal arkadaşlıklarımızı karşılaştırma fırsatı bulduk belki de. Hangi ihtiyaçlarımızı, isteklerimizi, duygularımızı ve sevinçlerimizi hangi tür arkadaşlarımızla paylaşabileceğimizi fark ettik."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler arkadaş seçimi ve öncelik verdikleri kriterler açısından gözlemlenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Grup çalışmalarında uygulayıcının aralarda dolaşarak öğrencileri paylaşmaya teşvik etmesi faydalı olabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar, sorulan sorular ve verilen yönergelerde kullanılan dil sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Etkinlik sırasında öğretmen geri bildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

YÜZ YÜZE ARKADAŞLIKLARINIZDA YAKIN ARKADAŞLARINIZIN ÖZELLİKLERİ NELERDİR? ARKADAŞ SEÇERKEN KRİTERLERİNİZ NELERDİR? NEDEN KRİTERLERİNİZ VARDIR?

Çalışma Yaprağı 2

SANAL ARKADAŞLIKLARDA SEÇTİĞİNİZ SANAL ARKADAŞLARINIZIN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

ARKADAŞ SEÇERKEN KRİTERLERİNİZ NELERDİR?

NEDEN KRİTERLERİNİZ VARDIR?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

SANAL ARKADAŞLIK

"Arkadaşlık, iki veya daha fazla kişi arasındaki aktif ve destekleyici davranışları ifade etmekte kullanılan bir terimdir" Arkadaşlık; her bir bireyin karşılıklı olarak mutluluğu ve hatırı ile alakalı olan ve içtenliğin ölçülerini içeren kesin kişisel bir ilişkidir. Bu nedenle şüphesiz yaşamımızda önemi büyüktür. Kişiler arasındaki ilişkilerin niteliğini belirlemekte de kullanılan "arkadaşlık" terimi, karşılıklı bilgi edinme, etkilenme ve itibar ile birlikte zor zamanlarda birbirlerine yardım etme ve destek olma anlamına gelmektedir. Dünyada pek çok ülke ve pek çok kültürde arkadaş ve arkadaşlık kavramlarına çok fazla değer verilmiş, arkadaşlığın önemi tüm büyük dinler tarafından vurgulanmıştır. Toplum yaşantımıza baktığımızda akrabalık ve arkadaşlık ilişkilerinin her zaman önemli yer edindiğini görürüz. Eski Türk geleneklerinde "arkadaş" teriminin kökeni arkadaşlığın önemini çok iyi vurgulamaktadır. Rivayete göre eski Türklerde savaş zamanında askerler, ok atarlarken sırtlarını kayaya veya ağaca dayayarak arkalarından gelebilecek herhangi bir saldırı ya da tehlikeden kurtulmayı amaçlarlarmış. Zaman içinde sırtlarını dayadıkları taş, 'arkadaş" deyiminin "arkadaş" deyimine dönüşerek güvenilir kişilere verilen isim hâlini aldığı söylenmektedir.

Arkadaş olan kişiler arkadaşlıklarına önem verir, birbirlerine bağlılıklarını ve fedakârlıklarını sunarlar. Genellikle zevkleri bir noktada birleşir veya benzerlik gösterir. Arkadaşlar, birbirlerine zaman ayırır, birlikte vakit geçirir, sıkıntılarını, sevinçlerini paylaşırlar ve hatta zaman zaman birbirlerine yaşam koçluğu ya da akıl hocalığı bile yapabilirler. İnsanların karakterlerinin şekillenmesinde de kısmen bile olsa arkadaşlığın bir payı vardır. Arkadaşlık zamanla ve genellikle arkadaş olarak seçilen kişilerin aşağıdaki özellikleri göstermesi ile başlar.

- Arkadaşı için iyi niyetler besleme ve en iyi olanı isteme,
- Sempatik olma ve empati yapabilme,
- Arkadaşına gerçekleri söylemenin çok zor olduğu zamanlarda bile dürüst olma ve yaptığı benzer hatalarına karşı uyarma,
- Karşılıklı saygı ve anlayış daha farklı bir bakış açısıyla, arkadaşlığın özellikleri şu şekilde özetlenebilir:
- Belirli insanların gönüllü etkileşimleriyle gerçekleşen bir ilişkidir.
- Arkadaşlığın temeli, iki birey arasındaki dayanışmaya bağlıdır.
- Bir arkadaşlığın oluşabilmesi için belirli süreli bir etkileşimin olması gerekir.

Çevrim içi ilişki kurma davranışları konusunda çok az sayıda çalışma yapılmasına rağmen, internet ortamında gelişen bu tür ilişki kurma şekilleri hususunda pek çok iletişim türleri tanımlanmıştır. Bütün bu çalışma ve tanımlamalardan ortaya çıkan ortak özellik, internetin (sanal ortam), bireylere samimiyet içeren maksatlı bir iletişim kurma kabiliyeti verdiğidir. Devam eden ilişkilere yardımcı olan iletişim davranışlarını artıran internet, öte yandan daha fazla anti sosyal davranışların gelişmesine sebep olur.

Sanal iletişim kurma metotlarını kullanım oranının tahmin edilenden çok daha fazla olduğu görülmüştür. Örneğin iş yerinde yapılan e-posta ile yazışmalar, sanal iletişimlerin kişisel olmayan yanlarını gösterir. Bu konuda yapılan çalışmalar, sanal âlemde kurulan kişisel olmayan ilişkiler ile kullanıcıların genellikle sosyalleştiklerini, ilişkilerini sürdürdüklerini, oyun oynadıklarını ve e-posta yolu ile duygusal destek aldıklarını bildirirler. İnternet ortamında yüz yüze konuşmada kullanılan jest ve mimiklerin eksikliği, klavyenin kullanımıyla giderilmeye çalışılır. Örneğin gülümsemeyi ifade etmek için ":-)" ifadesi kullanılır.

Aynı zamanda kullanıcılar, duygu ifadeleri ve metindeki sinirlendirici sözler yardımı ile konuşmalarını sürdürürler veya konuşmalarına ara verirler. Arkadaşça bir mesaj almak ya da mesaj vermek isteyen bir kişi örneğin, metinde bir "sırıtma" veya "yalnızca şaka" anlamlarına gelen bir kelime veya ibare yerleştirerek arkadaşlarına sataşabilir. Böylece insanlar bilgisayar destekli iletişimin teknik sınırlamalarının üstesinden gelmeye çalışırlar. İnsanların bilgisayar destekli iletişimin teknik sınırlamalarının üstesinden gelmelerindeki diğer bir yol, yalnızca ilave iletişim kanalları ile bilgisayar destekli iletişimi tamamlamaktır. Bilgisayar destekli iletişimi tamamlayıcı olarak e-posta ve telefon gibi araçlar kullanılabilir.

Bilgisayar destekli iletişimin örneğin utangaç ve içedönük kişilerin daha kolay iletişim kurmasını sağladığı yapılan çalışmalarla desteklenmiştir. Sanal arkadaşlığın sınırları kaldırma ve anında iletişim sağlama gibi birçok katkıları bulunsa da olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Yüz yüze olmama ve anonim olma durumları kötüye kullanıldığında çevrimiçi ilişkiler zarar verici olabilmektedir.

KAYNAK:
Korukçu Sarıcı, M.B. (2009). Gençlerin internet sohbet ortamlarında kurdukları arkaşdaşlıklar: Sanal arkadaşlık fenomeni üzerine bir araştırma (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-aglarda-sosyal-destek-beklentisi-olcegi-toad_0.pdf adresinden erişilmiştir.

26. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇ BENDE ARTIK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder. / 26. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu-1 2- Etkinlik Bilgi Notu-2 3- 5 adet 1,5 metre uzunluğunda ip 4- Müzik için etkileşimli tahta/bilgisayar/cep telefon 5- Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerin yaşına uygun sevdikleri müzikler hazırlanır. 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 A3 formatında bir adet çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 A4 formatında çıktı alınarak etkinlik öncesinde uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Bugünkü etkinliğin amacının karakter güçlerini fark etmek olduğu söylenir ve etkinlik bilgi notu tahtaya asılır. 2. Sınıftan 10 tane gönüllü öğrenci istenir.(Sınıfın kullanım alanına göre bu sayı değişebilir.) 3. Öğrenci sayısının yarısı kadar(5 tane) ip yere aralarında 30-40cm boşluk olacak şekilde yan yana sıralanır. 4. Her ipin başına ve sonuna bir öğrencinin yüz yüze bakacak şekilde geçmesi istenir. 5. Öğrencilere şu yönerge verilir: 6. *"Sevgili öğrenciler yerdeki ipleri birer asma köprü olarak düşünün. Müzik başladığında her köprünün başındaki öğrenci ipi bir köprü gibi düşünerek ipin üzerinde yürümeli, arkadaşıyla karşılaştığı noktada ona tahtada yazılı karakter güçlerinden kendinde en belirgin olduğunu düşündüğü en az 3 özelliği söylemeli. Arkadaşınızın söylediği ona ait karakter güçlerini de aklınızda tutmanız gerekli.(Ör. Liderlik, mizah, cesur olma). Müzik durduğunda tüm öğrenciler başka bir köprünün başına geçecek ve müziğin yeniden başlamasıyla yeni arkadaşının karakter güçlerini öğrenecek ve kendi*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*karakter güçlerini de ona söyleyecek."* Süreç boyunca öğrencilerin karakter güçlerine ilişkin soruları olursa Etkinlik Bilgi Notu-2'den faydalanılarak açıklama yapılır. 7. Etkinlik bitirildikten sonra öğrencilerin ilk yerlerine (iplerin başına) geçmeleri istenir. 8. Konuştukları arkadaşlarının karakter güçlerini hatırladıkları kadarıyla söylemeleri istenir. Çekingen davranan öğrenciler desteklenir. 9. Süreç tamamlanınca sınıfa şu sorular yöneltilir: • Çalışmaya katılan arkadaşlarınızda fark ettiğiniz fakat söylenmeyen başka karakter güçleri var mı? • Eğer varsa arkadaşlarınızın hangi davranışlarından ötürü bu karakter gücüne sahip olduğunu düşünüyorsunuz? 10. Tüm öğrencilerden cevapları alındıktan sonra ders süresi gözetilerek yeni gruplar oluşturulur ve süreç tekrarlanır. 11. Aşağıdaki sorular ile süreç devam ettirilir: • Kendinizde hangi karakter güçlerinin olduğunu fark ettiniz? Bunları fark etmek size nasıl hissettirdi? • Arkadaşlarınızın karakter güçleri üzerinde düşündüğünüzde yeni fark ettiğiniz karakter güçleri oldu mu? • Daha az düzeyde sahip olduğunuz karakter güçlerinden hangilerini geliştirmek istersiniz? 12. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır; *"Sevgili öğrenciler her insanda 24 karakter gücü bulunduğu düşünülmektedir. Bunlardan bazısı kişide güçlü olarak bulunur bazısının da kişi tarafından geliştirmesi gereklidir. Kendinizin ve çevrenizdekilerin karakter güçlerinin farkına vararak hem kendinizi daha iyi tanımanız hem de çevrenizdeki insanlarla daha sağlıklı iletişim kurmanız mümkün olacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Aile bireylerinin karakter güçleri üzerinde düşünmeleri ve bunlar üzerine aile içi paylaşımda bulunmaları istenir. 2. https://www.viacharacter.org/survey/account/register#youth linkinden kendi karakter güçlerini değerlendirmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı ip bulamazsa yere 1,5 metre uzunluğunda çizgiler çizebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Karakter gücünü oluşturan değişkenler için öğretmen örnekleyerek destek sağlayabilir. 4. Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren	Seyit KARABURÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

KARAKTER GÜÇLERİ

YARATICILIK	MERAK	ÖĞRENME AŞKI	AÇIK FİKİRLİLİK	ÇOK YÖNLÜ BAKIŞ AÇISI
CESUR OLMA	AZİM	DÜRÜSTLÜK	YAŞAM COŞKUSU	SOSYAL ZEKÂ
SEVME SEVİLME	NEZAKET	BEN	LİDERLİK	TAKIM ÇALIŞMASI
ADİL OLMA	AFFEDİCİLİK	ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	ÖZ-DÜZENLEME	TEDBİRLİLİK
ESTETİK VE MÜKEMMELLİĞİN TAKDİRİ	ŞÜKRAN DUYMA	UMUT	MİZAH	MANEVİYAT

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Karakter güçleri tanımı:

Karakter güçleri duygu, düşünce ve davranışlarla ortaya konan bütün olumlu özelliklerdir. Çok boyutlu olan güçlü karakterin bileşenleri karakter güçleri olarak adlandırılır. Bu bileşenler bireylerde farklı derecelerde bulunur bulunur ve bireysel farklılıklar şeklinde karşımıza çıkar. Karakter güçlerine bireyin yaşadığı ortam ve çevreden de etkilenerek şekillenir, değişime açıktır.

Karakter güçlerinin akademik, kariyer ve sosyal duygusal alanların gelişimi açısından önemi:

Karakter güçleri, hem zihinsel ve fiziksel yönden sağladığı katkı sayesinde koruyucu bir rol oynar. Aynı zamanda yeni ortam ve durumlara uyum sağlamayı kolaylaştırmada ve sürdürmede yararlıdır. Bu sayede birey hem zihinsel hem fiziksel olarak güçlü hissedeceğinden okul başarısı ve yeterlikleriyle ilgili olumlu sonuçlar elde edecektir.

Karakter güçleri, stres ve işlevsizliği azaltırken olumlu çıktıları da arttırmaktadır. Bu sayede mutlu olan birey yaşamda daha işlevsel olmaya çabalayacaktır. Bunun için bireyin çabası olumsuz özelliklerini azaltmak ve olumlu özelliklerini artırtmak yönünde olmalıdır.

Karakter güçleri:

1. **Yaratıcılık:** Sorunların çözümünde üretken ve orijinal yollar düşünme gücüdür. Bireyin ortaya koyduğu orijinal durum kişinin kendisinin ya da diğerlerinin yaşamına olumlu katkı sağlamalıdır.

2. **Merak:** Yaşamın bütününe ilişkin ilgi duyma, etkileyici konular bulma, keşfetme gücüdür. Meraklı bireyler yaşantısal olarak orijinallik, değişiklik ve zorluk peşinde olurlar.

3. **Öğrenme aşkı:** Yeni bilgi, beceri ve konularda daha yeterli hale gelmeye duyulan ilgidir. Bu bireyler yeni bilgi ve beceriler edinmeye ya da var olan bilgi ve becerilerini sağlamlaştırmaya yönelik olumlu bir motivasyon içindedirler.

4. **Açık fikirlilik:** Olayları her açıdan düşünme ve inceleme, sonuçlara hemen karar vermeme, kanıtlar karşısında fikirlerini değiştirebilme gücüdür. Önceki inançları terk edebilme, kendi inançlarıyla çelişen kanıtları önemseme, inançların yeni kanıtlara göre yeniden gözden geçirilmesi gibi özellikler bu yeterlilik içinde yer alır.

5. **Çok yönlü bakış açısı:** Diğerlerine akılcı öneriler getirebilme gücüdür. Bireyin diğerlerini dinlemesini, onların dediklerini değerlendirmesini ve iyi önerilerde bulunmasını sağlar.

6. **Dürüstlük:** Kişinin kendi duygu ve davranışlarının sorumluluğunu almasıdır. Dürüst bireyler kendi davranışlarının duygularının sorumluluğunu alır ve kabul ederler, onları sahiplenirler.

7. **Cesur olma:** Tehdit, zorluk ve acıdan korkmama, engel olsa da doğruyu söyleme gücüdür. Cesaret korkuya rağmen yapılması ihtiyaç olan şeyleri yapma yeteneğidir.

8. **Azim:** Başlanılan işi bitirmek, belirli görevleri tamamlamaktan keyif almak, engellere rağmen amaç yönelimli belirli bir hareket tarzında gönüllü olarak ısrarcı olmaktır.

9. **Yaşam coşkusu:** Yaşama enerji ve heyecanla yaklaşma, işleri yarım yapmama, yaşamı bir macera gibi canlı ve aktif yaşamayla ilgili karakter gücüdür.

10. **Nezaket:** İnsanların yararına ve iyi olan işler yapmak, onlara yardım etmek, onlarla ilgilenme, onların lehine şefkatle bir şeyler yapma çabasıdır.

11. Sevme ve sevilme: İnsanlarla yakın ilişkilere değer verme, karşılıklı paylaşma ve diğerlerine yakın olmadır.

12. Sosyal zekâ: İnsanların ve kendi güdülerinin, duygularının farkında olma, farklı sosyal durumlarda ne yapacağını bilmedir. Sosyal zekâ kişinin yakınlık ve güven duyma, grup üyeliği özelliklerini içerir ve diğerleriyle ilişkileriyle ilgilidir.

13. Adil olma: Sağlıklı toplumsal yaşamın temelini oluşturan ve yaşamı daha adil ve eşit yapmayla ilgili erdem boyutudur. Bütün insanlara aynı şekilde davranma, diğerleriyle ilgili kararlarda kişisel duyguların yanlılığa yol açmasına izin vermeme, herkese eşit şans verme olarak tanımlanır.

14. Liderlik: Grup aktivitelerini organize etmek süreci izleme, grubu cesaretlendirmedir.

15. Takım çalışması: Bir grup ya da ekibin bir üyesi olarak çalışma, gruba sadık olmadır. Kişinin hem kendisi hem de üyesi olduğu grubun da yararı için var olmasıdır.

16. Affedicilik: Hata yapanları affetmek, diğerlerine ikinci bir şans vermek, kindar olmamaktır. Affedicilik merhametin bir şekli olarak da görülebilir.

17. Alçak gönüllülük: Başarılarını vurgulayıp ilgi çekme peşinde olmamak, hatalarını ve kusurlarını kabul etmedir. Alçak gönüllü kişiler başarılarını vurgulayıp ilgi çekme peşinde olmazlar. Hatalarını ve kusurlarını kabul ederler.

18. Tedbirlilik: Kişinin seçimleriyle ilgili dikkatli olması, gereksiz risk almamak, sonradan pişman olunacak şeyler yapmamaktır.

19. Öz-düzenleme: Kişinin davranışlarını ve duygularını düzenlemesi, displinli olma, duygularını kontrol edebilmesidir. Öz-düzenleme her türlü aşırılığı kontrol etme ve düzenleme yeteneğidir.

20. Estetik ve mükemmelliğin takdiri: Yaşamın farklı alanlarındaki estetiği, mükemmelliği ve becerili performansı fark etme ve takdir etmedir.

21. Şükran duyma: Gerçekleşen iyi şeyler için şükür dolu olmanın farkında olma, şükür ifade etmeye zaman ayırmadır.

22. Umut: Gelecekten en iyisini beklemek ve bunu başarmak için çalışmak şeklinde tanımlanır. Umut ve iyimserlik geleceğe ilişkin bilişsel, duygusal ve güdüsel bir tavrı temsil eder.

23. Mizah: Gülmeyi sevmek, diğer insanları güldürmek, olayların mizahi yanını görme, şakalar yapma şeklinde tanımlanır. Eğlenceli bir bakış açısı, diğerlerini güldürme yeteneği mizahın olası anlamları arasındadır.

24. Maneviyat: Daha yüksek amaçlar için ve evrenin anlamı üzerine sağlam inançlar taşıma, evrendeki yerini bilmek, yaşamın anlamı hakkında tutarlı inançlara sahip olmadır.

KAYNAK:
Kabakçı,F.Ö. (2013). Karakter Güçleri Açısından Pozitif Gençlik Gelişiminin İncelenmesi. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,Ankara.

27. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

TÜM GÜCÜMLE UÇUYORUM

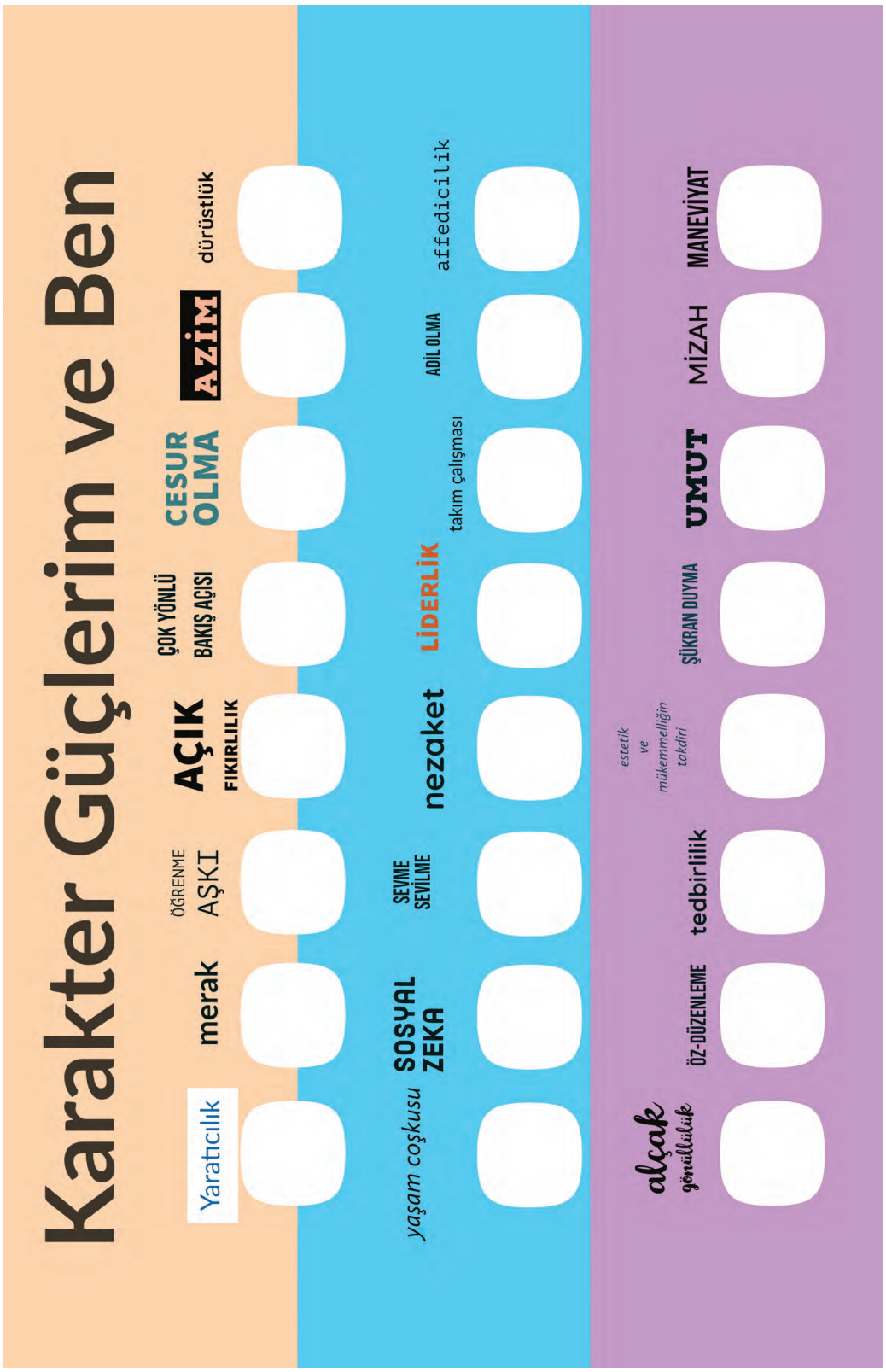
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder. / 27. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Her öğrenci için A4 kâğıdı 2- Müzik için etkileşimli tahta/bilgisayar/cep telefonu 3- Çalışma Yaprağı-1 4- Etkinlik Bilgi Notu-1 5- Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Her öğrenci için A4 kâğıdı hazırlanır. 2- Öğrencilerin yaşına uygun sevdikleri müzikler hazırlanır. 3- Çalışma Yaprağı-1 A3 boyutunda çıktı alınır ve ders başında tahtaya asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere önceki haftaki etkinlikte karakter güçleri konusunun ele alındığı hatırlatılarak güçlü, yeterli, geliştirmesi gereken karakter güçleri hakkında fikir değiştirip değiştirmedikleri sorulur. Eğer değişiklik yapan öğrenci varsa gerekçesi birkaç cümleyle dinlenir. 2. Bu hafta yapılacak etkinlik için kullanılacak A4 kâğıdı gösterilir ve nasıl bir etkinlik yapacakları konusunda öğrencilerden fikirleri alınır. Ardından her öğrenciye A4 kâğıtları dağıtılır ve aşağıdaki yönerge okunur. *"Sevgili öğrenciler sizden elinizdeki kâğıtlardan size özgü kâğıt uçaklar yapmanızı istiyorum. Uçaklarınızın tamamlanmasının ardından tahtadaki Çalışma Yaprağı-1'de yer alan karakter güçlerim ve ben listesinden en çok hangi 3 karakter gücünü kullanıyorsanız onları uçakların kanatlarına yazmanızı istiyorum."* 3. Öğrencilerin uçaklarını hazırlamasının ardından şu yönerge verilir: *"Şimdi sırasıyla(numara sırası, oturma sırası vb.) elinizdeki kâğıt uçağı havaya kaldırarak elinizden fırlatmadan uçurarak tahtaya kadar gelmenizi uçağınızla yazdığınız karakter güçlerine dokunmanızı ve ardından uçağınızın kanadına*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*yazdığınız karakter güçlerinizi tahtada ilgili gücün altına işaretlemenizi(çarpı, artı, tik işareti konabilir) istiyorum."* 4. İşaretlemeler bittiğinde tahtadaki Çalışma Yaprağı-1'de yer alan karakter güçlerim ve ben listesinden yapılan seçimler ve sayıları toplanarak yanına toplam işaretleme sayısı yazılır. 5. *Öğrencilere şu değerlendirme soruları sorulur:* • *En çok işaretlenen karakter gücü/güçleri hangisidir? Sizce de bu karakter güçlerinin görülme sıklığı sınıfta gerçekten fazla mı?* • *Bu karakter gücünü/güçlerini yansıtan örnek davranışlar nelerdir?* • *En az işaretlenen karakter gücü/güçleri hangisidir? Sizce de bu karakter güçlerinin görülme sıklığı sınıfta gerçekten az mı?* • *Bu karakter gücünü/güçlerini yansıtan örnek davranışlar nelerdir? Bunları geliştirmek için neler yapılabilir?* 6. *Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:* *"Sevgili öğrenciler karakter güçlerinizi öğrendikten sonra güçlü, yeterli, geliştirmesi gerekli düzeyleri olduklarını da unutmayınız. Bunların kişiliğinizin boyutlarını oluşturduğunu ve her insanda farklı derece ve düzeyde bulunabileceğini hatırlayınız. Ayrıca vazgeçilmez/ayrılmaz birer parçanız olduğunu da aklınızdan çıkarmayınız."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	Öğrencilerden; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve kâğıt uçaklarını eve götürmeleri ve uçağın boş yerlerine aile fertlerinin güçlü karakter güçlerini yazmaları ve odalarında/çalışma alanlarında görünür bir yere asmaları istenebilir. 2. Aile/yakın çevre ya da arkadaşlarıyla kendi güçlü karakter güçlerini vurgulayan örnek olayları/davranışları paylaşmaları istenebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan güçlü yanlarını sürdürmesi ve geliştirilebilir olanları da desteklemesi için gerekli faaliyetleri içeren günlük tutması istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Her öğrenci için A4 kâğıdı temin edilemezse öğrencilerden defterlerinden birer yaprak koparmaları istenir. 2. 24 karakter gücünün herkes tarafından okunabilmesi ve rahat işaretleme yapılabilmesi için A3 kâğıdına çıktı alınabilir.(Çıktı alınamazsa tahtaya liste elle yazılarak yanlarına öğrencilerin işaretleme yapması istenir.) 3. Tahtaya işaretleme esnasında birden fazla öğrenci kalktığı durumlarda birden fazla tahta kalemi (öğrenci kalemiyle de işaretleme yapabilir) hazır bulundurulur. 4. İhtiyaç hâlinde önceki hafta kullanılan Çalışma Yaprağı-2'deki Karakter güçleri ve açıklamalarından yararlanılır. 5. İhtiyaç duyulursa bilgi notunda yer alan uçak katlama modelleri öğrencilere

Uygulayıcıya Not	gösterilebilir, etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. 6. Sınıftaki öğrencilerin tamamına kâğıt uçakla tahtaya dokunması işlemi yaptırılır. Sınıfın kalabalık olması hâlinde öğrenciler 2 şerli ya da 3 erli olarak da tahtaya kalkabilir, Öğrencilerin tahtaya kalktığı ve işaretleme yaptığı sürece müzik çalınır. 7. Uygulayıcı ihtiyaç hâlinde Etkinlik Bilgi Notu-2'ndaki cevap anahtarını bir önceki haftanın bilgilerini hatırlamak ve öğrencilere hatırlatmak amaçlı kullanabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan yazıların rahatlıkla anlaşılması için çalışma yaprağı büyük puntoda ve daha büyük boyutlarda basılarak ve görme bakımından daha işlevsel olması açısından dokunsal özellikler eklenerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Uçak yapımında yardımcı olması açısından Etkinlik Bilgi Notu-1 ihtiyaç duyan öğrencilere dağıtılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Etkinlik sırasında öğretmen öğrencilerin çalışmalarına geribildirim vererek öğrencilere destek sunabilir. 4. Öğrencilerin kendilerini yeniden değerlendirmeleri ve uçak yapmaları sırasında gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Seyit KARABURÇAK

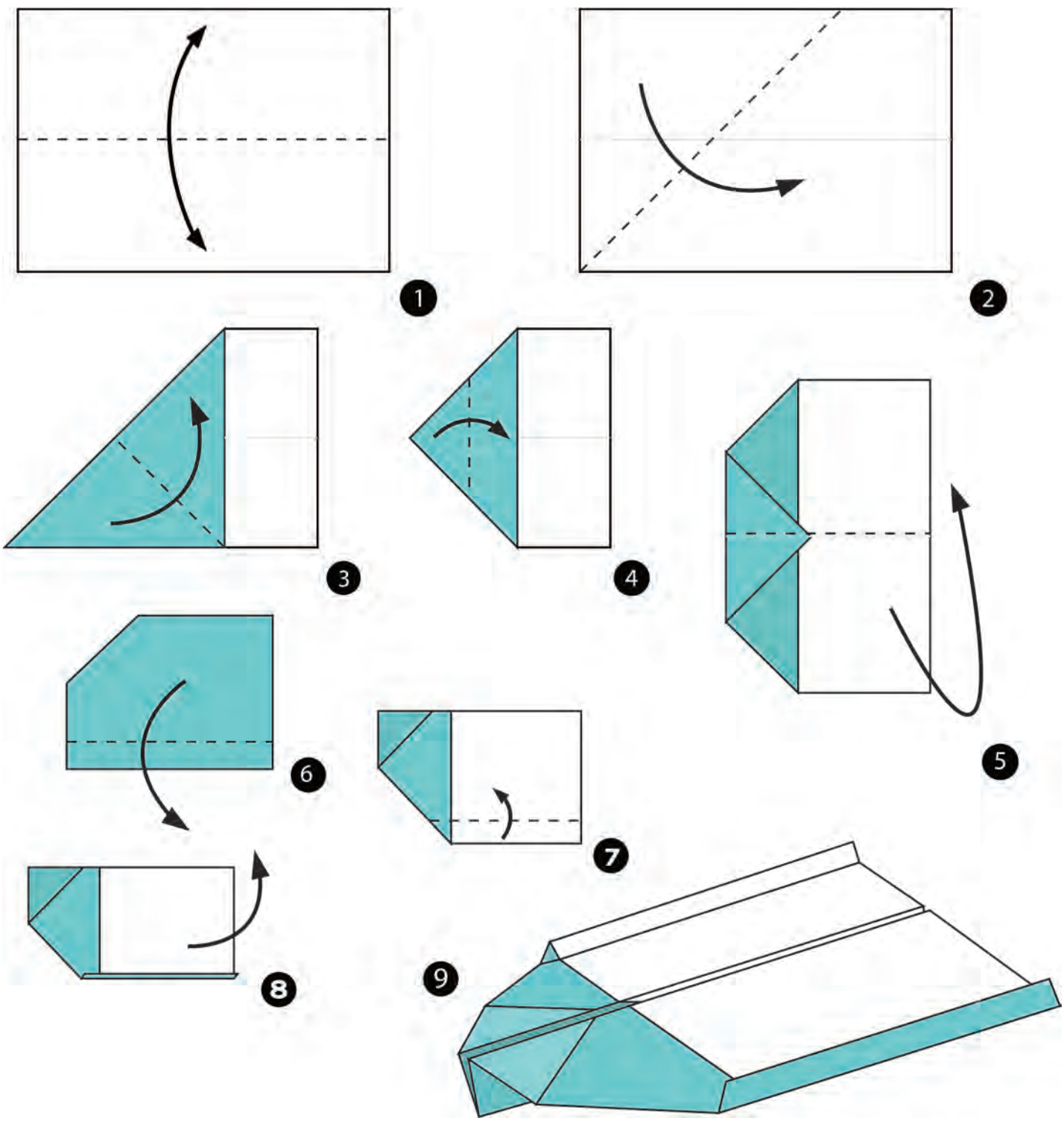
Çalışma Yaprağı 1

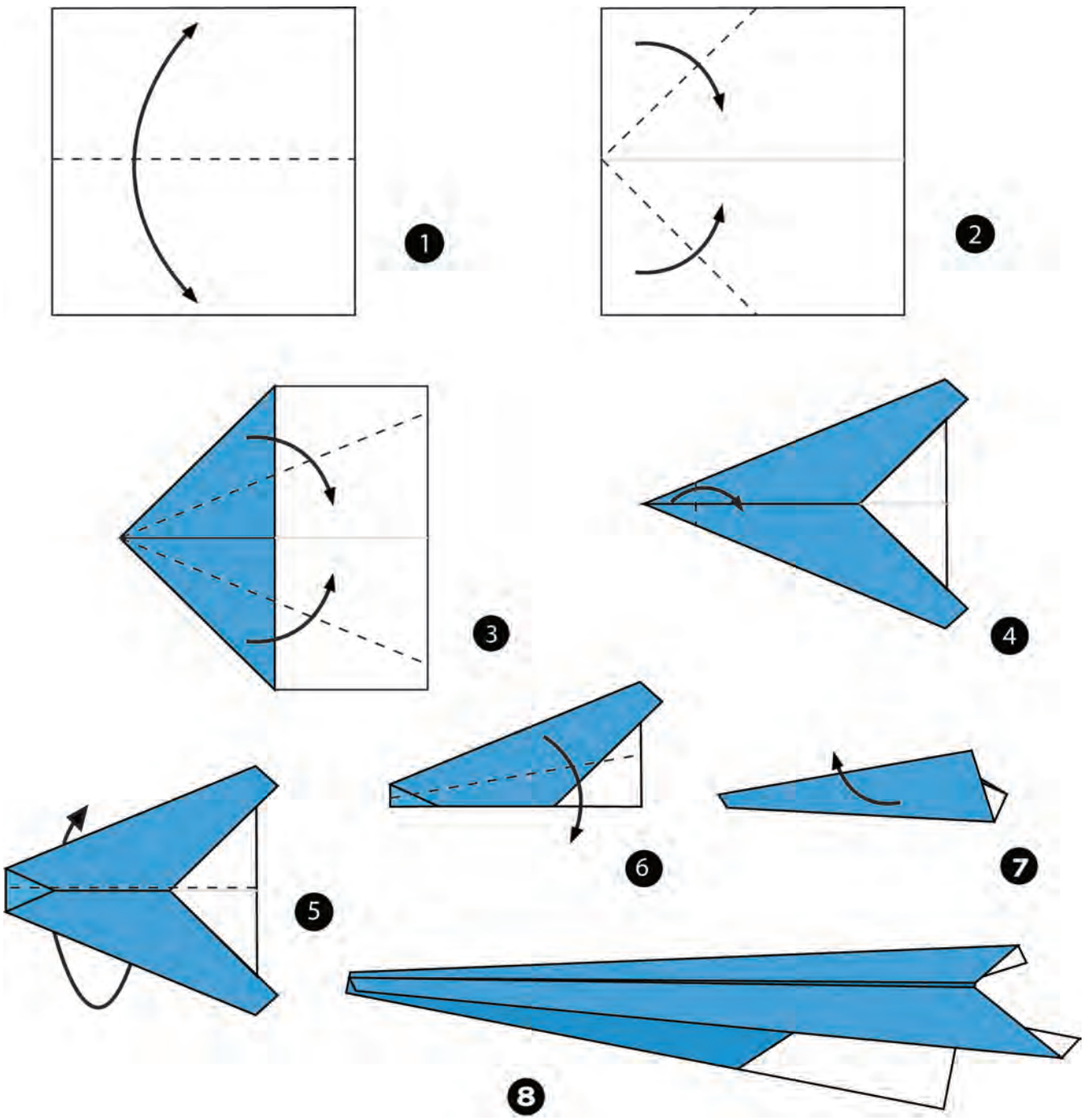
KARAKTER GÜÇLERİM VE BEN LİSTESİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

UÇAK MODELLERİ VE KATLAMA ŞEKİLLERİ

1
2
3
4
5
6
7
8

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

KARAKTER GÜÇLERİ KONTROL LİSTESİ CEVAP ANAHTARI

Sıra	MADDE	Karakter gücü
1	Arkadaşlarım tarafından lider olarak görülürüm.	Liderlik
2	Yeni ve farklı şeyler üretmeyi severim.	Yaratıcılık
3	Sürekli daha fazlasını keşfetmek isterim.	Merak
4	Bir konuyu farklı açılardan öğrenmeye çabalarım.	Öğrenme Aşkı
5	Diğer arkadaşlarımın görüşlerini katılmasam bile dinlerim.	Açık fikirlilik
6	Olumsuzluklarla karşılaşsam da umudumu kaybetmem.	Çok yönlü bakış açısı
7	Yeni bir şey öğreneceksem korkmadan o işe atlarım.	Cesur olma
8	Bir konuda çalışırken bütün emeğimi veririm.	Azim
9	Duygu ve düşüncelerimi ailem ve arkadaşlarıma açıkça anlatırım.	Dürüstlük
10	Genelde enerji doluyum ve etrafa neşe saçarım.	Yaşam coşkusu
11	Arkadaşlarımın hasta olması, zarar görmesine çok üzülürüm.	Sosyal zekâ
12	İnsanların iyi hissetmeleri/mutlu olmaları için söylenecek doğru kelimeyi her zaman bulurum.	Sevme ve sevilme
13	Çevremdekilere karşı hoş ve nazik davranmaya önem veririm.	Nezaket
14	Toplumsal olaylara karşı duyarlıyımdır.	Takım çalışması
15	İşin doğruluğundan emin olduğum konularda kim olursa olsun herkese eşit yaklaşırım.	Adil olma
16	Birisi beni üzdüğünde eğer özür dilerse onu affederim.	Affedicilik
17	Yaptığım işlerde ve derslerdeki başarılarımı abartmam.	Alçak gönüllülük
18	Sorunlarla karşılaşsam da verilen görevi en iyi şekilde yapmaya çalışırım.	Öz düzenleme
19	Yeni kararlar alırken mutlaka olumlu ve olumsuz yanlarını gözden geçiririm.	Tedbirlilik
20	Arkadaşlarımdan güzel bir resim yapan, güzel şarkı söyleyen olduğunda onu tebrik ederim.	Estetik ve mükemmellik takdiri
21	Aileme yaptıkları için teşekkür etmekte tereddüt etmem.	Şükran duyma
22	Gelecekle ilgili olumlu bakış açısına sahibim.	Umut
23	İnsanları güldürmek ve eğlendirmekte başarılıyım.	Mizah
24	Yaşamın anlamını ve yaşamdaki amacımı sürekli sorgularım.	Maneviyat

28. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

YETENEK, İLGİ VE DEĞERLERİMİ DİKKATE ALIYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate alır. / 28. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Uygulayıcı, alan/bölüm/dal/dersler, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerle ilgili ön bilgiler edinmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere alan/bölüm/dal/ders seçimiyle ilgili ne düşündükleri sorulur ve konuşmak isteyen öğrencilerden cevapları alınır. 2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, siz de farkındasınız ki alan/bölüm/dal/ders seçimimiz hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden seçimimizi yapmadan önce kendimizi gerçekçi bir şekilde tanımalıyız. Yetenek, ilgi ve değerlerimizin farkında olmak buradaki en önemli basamaktır. Biliyorsunuz ki seçimlerimizde dikkate alacağımız noktalar yetenek, ilgi ve değerlerimiz olacaktır. Şimdi sizlere dağıtacağım Çalışma Yaprağı-1'i incelemenizi isteyeceğim. Burada yetenek ve ilgi alanlarına ait örnekler yer alıyor. Kendinizde olduğunu düşündüğünüz yetenek ve ilgi alanlarını yanlarındaki boşluklara işaretleme yapın. Bunun için 10 dk süreniz olacak."* 3. Verilen sürenin ardından öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, şimdi size dağıttığım Çalışma Yaprağı-2'yi incelemenizi istiyorum. Burada da değerler yer alıyor. Burada yer alan değerleri yanlarındaki boşluğa yazarak 1'den 9'a kadar önem sırasına göre derecelendireceksiniz. Bunun için 5 dk süreniz bulunuyor."* 4. Verilen sürenin ardından Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 üzerinde konuşulur. Öğrencilerin yetenek, ilgi ve mesleki değerlerini belirtmeleri ve değerlendirmeleri sağlanır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	5. Ardından Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve öğrencilerden doldurmaları istenir. Öğrenciler çalışma yapraklarını doldurduktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla etkinliğe devam edilir: • Alan/bölüm/ders/dal seçiminde kendimizi tanımamız ne kadar önemlidir? • Seçimlerimizi yaparken neleri dikkate almalıyız? • Yetenek, ilgi ve değerlerimizin farkında olmak ne kadar önemlidir? • Seçimlerimizi yaparken yetenek, ilgi ve değerlerimizi göz önünde bulundurmak önemli midir? Neden? • Bu etkinlik size ne kazandırdı? 6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, gördüğünüz gibi alan/bölüm/dal/ders seçiminiz hayatınızla ilgili önemli bir karardır. Bu yüzden böylesine önemli bir konuda sağlıklı ve isabetli kararlar verebilmelisiniz. Bu şekilde başarılı bir yaşam sürebilirsiniz. Bugün bu sağlıklı kararları alabilmek için yetenek, ilgi ve değerlerimizi dikkate almamız gerektiğini gördük. Bu konuyla ilgili ihtiyaç duyduğunuzda rehberlik servisine başvurabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerden sahip olduklarını düşündükleri yetenek, ilgi ve değer alanlarıyla ilgili bilgi toplamaları ve kendi özellikleriyle karşılaştırmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprakları büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal uyarlaması yapılabilir. 2. Değerleri önem sırasına koymak ve Çalışma Yaprağı-3'te yer alan soruların yanıtlanması sırasında öğretmen öğrencilerin etkinliğine katılarak onları destekleyebilir. 3. Öğrencilerin etkinliklerde yer alan görevleri tamamlayabilmeleri için gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan soruların yazı ile cevaplanmasının yanında sözel olarak cevaplanması da kabul edilerek öğrenme ürünleri farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Kübra SANER

YETENEKLER	SÖZEL	Bir yazıyı hızlı bir biçimde söyleyebilme	Bir parçayı bir kere okuduktan sonra hemen özetleyebilme	Akıcı bir üslupla güzel yazı yazabilme
	SAYISAL	Bir problemin çözümünü veren denklemi hemen kurabilme	Bir problemin çözüm yolunu öğrendikten sonra benzer problemleri çözebilme	Bir problemin, size öğretilen çözüm yolundan farklı çözüm yollarını bulabilme
	ŞEKİL UZAY	Bir makinenin şemasına bakarak makineyi kurabilme	Bir evin planına baktığınızda, evin yapılmış hâlini göz önünde canlandırabilme	Yabancısı olduğunuz kapalı bir mekânda yönünüzü kolaylıkla bulabilme
İLGİLER	TEMEL BİLİM	Bir çiftliğin yöneticisi olmayı düşünme	Gelecekte kendini bir laboratuarda araştırmacı olarak düşleme	Fizik, kimya ya da matematik alanında bir sorunla ilgili inceleme ya da proje yapma
	SOSYAL BİLİM	Söz ve davranışlarımızın başkaları üzerindeki etkisini öğrenmeye çalışma	İnanç ve düşüncelerinizi başkalarına kolaylıkla aktarılabilme	Ailenin tarih boyunca değişimi konulu bir makaleyi okumaktan hoşlanma
	CANLI VARLIK	Yeni çiçek türleri yetiştirmeyi deneme	Evde bir hayvan (kuş, balık, kedi vb.) besler, bakımını yapma	Bahçede kaliteli meyve yetiştirmek isteme
	İKNA	Evleri dolaşıp, bir ürünün tanıtımını yapmaktan hoşlanma	Konuşurken çevrenizdeki insanlara görüşlerinizi onlara kabul ettirebilme	Sizin gibi düşünmeyen insanlarla uzun tartışmalara girme
	MEKANİK	Evde bozulan aletleri onarma	Tahta ve metalden ev eşyaları yapma	Elektrikli oyuncakların nasıl işlediğini inceleme
	EDEBİYAT	Edebiyat ve tiyatro eleştirilerini okuma	Hikaye, deneme, anı, şiir yazmayı deneme	Edebiyat ödüllerini izleme, ödül alan eserleri okuma
	İŞ AYRINTI.	Bir işe başlamadan önce bütün ayrıntıları önceden planlama	Bir işin ince ayrıntıları ile uğraşma	Ödevlerinizi zamanında, düzgün ve temiz bir biçimde yapma
	TİCARET	Pazarlama ve satış konusunda bir kursa devam etme	Yaz aylarında bir dükkan ya da ticarethanede çalışma	Çocukluğunuzda arkadaşlarınıza çikolata, bilye gibi şeyler satma
	GÜZEL SANAT.	Resim sergisini, sanat galerilerini gezme	Sanat sohbetlerine katılma	Konserleri, müzik programlarını izleme
	MÜZİK	Müzik aletleri sergisini gezme	Beste yapma	Başkalarına dinletilecek düzeyde bir müzik aleti çalabilme
	SOSYAL YARDIM	Felakete uğrayan insanlar için yardım kampanyalarına katılma	Boş vakitlerinizde yoksul çocuklara parasız ders verme	Bir hastanede gönüllü olarak çalışma

Çalışma Yaprağı 2

MESLEKİ DEĞERLERİM

..... Yeteneği Kullanma

..... Yaratıcılık

..... Yarışma

..... İş birliği

..... Değişiklik

..... Düzenli Yaşam

..... Liderlik

..... Kazanç

..... Ün Sahibi Olma

Çalışma Yaprağı 3

Alan/bölüm/dal/ders seçerken nelere dikkat etmeliyiz?

Yetenek ve ilgi alanlarının alan/bölüm/dal/ders seçiminde nasıl bir rolü var?

Alan/bölüm/dal/ders seçiminde mesleki değerlerin rolü nedir?

29. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENLİK DUVARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel güvenliği için ''Hayır!'' demeyi alışkanlık hâline getirir. / 29. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu 2- Bir adet boş kutu 3- Sınıf mevcudunca küçük kâğıt-kalem 4- Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik sürecinde tahtaya asılmak üzere Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılarak sınıfa getirilir. 2. İçine öğrencilerden gelecek örnek olayların atılacağı bir adet boş kutu ve öğrenci sayısınca küçük kâğıt ve kalem temin edilerek sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının 'Kişisel güvenliğimiz için 'Hayır' demeyi alışkanlık hâline getirmek' olduğu açıklanır. 2. Ardından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *'Sevgili öğrenciler, zaman zaman bazen tanıdığımız bazen de tanımadığımız insanlar kişisel güvenliğimizi tehdit edecek istek ve davranışlarda bulunabilirler. Böyle durumlarda kendimizi yaşanabilecek olumsuzluklardan korumak için sınırımızı çizip bu olumsuz istek ve davranışları reddetmemiz gerekir. Peki, sizce hangi durumlar karşısında 'hayır' dememiz gerekir ve kendimizi bu olumsuzluklardan koruma şekilleri neler olabilir?* 3. Yönergenin ardından öğretmen tahtayı ikiye bölerek bir kısmına 'Hayır Dememiz Gereken Durumlar' ve diğer kısmına da 'Hayır Deme Şekilleri' yazar. Sonrasında gönüllü öğrencilerin fikirlerini paylaşmaları için sınıfa beş-on dakika tartışma süresi verilir. Paylaşımların tamamlanmasının ardından tahtaya Etkinlik Bilgi Notu asılır ve öğrencilerden gelen uygun örneklerle zenginleştirilir. 4. Sürecin tamamlanmasının ardından öğrencilere *''Sevgili gençler, peki sizler kendi yaşamınızda 'hayır' demenizi gerektiren hangi durumlarla karşılaşıyorsunuz?''*yönergesi verilir ve öğrencilerden yaşamlarındaki bu gibi olayları,kendi isimleri ve olay içerisindeki şahısların isimlerini belirtmeden küçük kâğıtlara anonim şekilde yazmaları ve katlayıp kutuya atmaları istenir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	Öğrencilere kâğıtlar dağıtılır ve bu kısım için beş dakika süre verilir. 5. Örnek olayların kutuda toplanmasının ardından kutudan rastgele seçilecek olayların tahtada canlandırılması üzere gönüllü ve yeterli sayıda öğrenci seçilir. Öğrencilere canlandırma esnasında tahtada yer alan "Hayır Deme Şekilleri"nden faydalanabilecekleri hatırlatılır. Toplanan örnek olay sayısı ve gönüllü öğrenci sayıları da dikkate alınarak birkaç örnek olay sınıf önünde canlandırılır. 6. Canlandırma sürecinin tamamlanmasının ardından öğrencilere şu sorular sorulur: • Karşılaştığınız kişisel güvenliğinizi tehdit eden durumlar karşısında 'hayır' demek size nasıl hissettirdi? • Canlandırılan olaylara benzer olaylar yaşadınız mı? Bu olayların canlandırılması ve çeşitli şekillerde 'hayır' denilerek sonuçlanması size nasıl hissettirdi? • Hangi hayır denilecek durumları ve hayır deme şekillerini ilk defa öğrendiniz/kullandınız? • Kendi hayatınızda hangi hayır deme yöntemlerini kullanıyorsunuz? • Bu etkinlikten sonra hangi hayır deme yönetimini kullanmak istersiniz? Neden? 7. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından uygulayıcı etkinliğe yönelik şu yönergeyi sınıfla paylaşarak etkinliği sonlandırır: *"Değerli öğrenciler, bu etkinlikte de gördüğümüz üzere hepimiz yaşamımızda kişisel güvenliğimizi tehdit eden durumlarla karşılaşabiliyoruz. Artık bu durumları ve bu durumlara verebileceğimiz tepkileri daha iyi tanıyor ve hayır deme şekillerini daha iyi biliyoruz. Bu sayede kişisel güvenliğimizi tehdit eden durumlara karşı daha bilinçli olup kişisel güvenliğimizi daha iyi sağlayabileceğiz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı öğrencilerden toplanan örnek olaylar arasından kişisel güvenliğin tehdidiyle ilgili olmayanları elemelidir. 2. Sınıf mevcudu, örnek sayıları ve canlandırma süreleri gözetilerek en az 2-3 örneğin sınıfta canlandırılmasına dikkat edilmelidir. Kalan örnekler süre kalması hâlinde sınıfta sözlü olarak tartışılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Örnek olaylar öğretmen tarafından gösterilerek ya da görsellerle anlatılarak destek sağlanabilir. 4. Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

HAYIR DEMEMİZİ GEREKTİREN DURUMLAR

- Madde, alkol ya da sigara kullanımının önerilmesi
- Özel bölgelerimize dokunulması ya da bunun teklif edilmesi
- Tanımadığımız ya da güvenmediğimiz kişilerce fiziksel ya da sanal ortamda fotoğraf, video veya diğer özel bilgilerimizin paylaşılmasının istenmesi
- Borcunu ödemeyen tanıdıklarımızın sürekli para, kitap vb. kaynaklarımızı istemesi
- Ödevlerimizin ders notlarımızın ve diğer çalışmalarımızın arkadaşlarımız tarafından sürekli istenmesi
- Arkadaşlarımızın sınavda bizden kopya çekmek istemesi

HAYIR DEME ŞEKİLLERİ

- Ben dilini kullanarak 'Hayır' demek
- Görmezden /duymazdan gelmek
- Ortamı terk etmek
- Güvenilir birinden yardım istemek
- Çığlık atmak/bağırmak

30. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ROLDEN ROLE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Toplumsal rollerinin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmediğinde karşılaşabileceği sorunları değerlendirir. / 30. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Kâğıt-kalem 3- Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf üç gruba bölüneceği için her bir grup için dört ayrı masa dört ayrı toplumsal rol için atanır. Bu masaların üzerine birer adet toplumsal rol ismi yapıştırılır (Aile üyesi, arkadaş, öğrenci, vatandaş). 2. Çalışma Yaprağı-1 üç adet çoğaltılır ve her bir role ait sorumluluklar gruplara dağıtılmak üzere ayrı ayrı kesilir. Dördüncü kopya etkinlik sürecinde sınıf tahtasına asılmak üzere sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerle etkinliğin amacının 'toplumsal rollerimizin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmediğimizde karşılaşabileceğimiz sorunları değerlendirmek' olduğu açıklanır. 2. Ardından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, hepimizin yaşamın farklı alanlarında ve farklı zamanlarında sahip olduğu, sergilediği çeşitli davranışlar var. Bu davranışlar okulda, evde, arkadaşlarla, markette, sokakta birbirinden farklılık gösterir. Toplumun bireylerden konumuna bağlı olarak beklediği bu davranışlara 'rol' diyoruz. Bugün sizlerle toplumsal rollerimiz ve sorumluluklarımızla ilgili bir etkinlik gerçekleştireceğiz."* 3. Yönergenin ardından sınıf oturma düzenine göre üç gruba ayrılır ve her gruba dört ayrı masa verilir. Her bir masaya ayrı toplumsal rol yazılıp yapıştırılır. Ardından her gruba dört farklı rolün sorumlulukları kesilerek karışık olarak dağıtılır. Ardından *'Şu an her grubumuzda dört adet toplumsal rol masası ve bu rollere ait üçer adet sorumluluk bulunuyor. Acaba hangi sorumluluklar hangi toplumsal rolümüzle ilgili? Cevapları grupça bulup uygun olan toplumsal rol masasına koyabilirsiniz."* Bu süreç için öğrencilere beş dakika süre verilir. 4. Süreç sonrasında uygulayıcı Çalışma Yaprağı-1'i sınıf tahtasına asarak olası yanlış eşleştirmeleri düzeltir. Sürecin tamamlanmasının ardından; 'Şimdi

Süreç (Uygulama Basamakları)	sizlerden grubunuz içerisindeki toplumsal rol masalarından birine geçmenizi ve bu masadaki sorumlulukları yerine getirmediğinizde yaşamda ne gibi sorunlarla karşılaşılabileceğinizi tartışmanızı istiyorum.'' yönergesi verilir ve öğrenciler kendi grupları içerisindeki dört toplumsal rol masasına dağılır. Bu tartışma süreci için öğrencilere beş dakika süre verilir. 5. Sürecin tamamlanmasının ardından; *"Şimdi ise gruplardaki toplumsal rol masaları, masalarını birleştirerek tekrar bir araya gelecek ve birbirleriyle kendi masalarında yer alan sorumlulukları yerine getirmediklerinde karşılaştıkları/karşılaşabilecekleri sorunlara yönelik kendi görüşlerini aktarıp tartışacaklar."* denir. Bu süreç için de öğrencilere on dakika süre tanınır. Ardından her gruptan birer sözcü tartıştıkları ve karşılaşabilecekleri sorunları sınıfla paylaşır. 6. Paylaşımlar tamamlandıktan sonra öğrencilere şu sorular yöneltilir: • Hangi toplumsal rolün/rollerin gerektirdiği sorumluluklara uyduğunuzu/uymadığınızı fark ettiniz? • Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklara uymadığınızda karşılaştığınız sorunlar nelerdir? • Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklara uymadığınızda başka hangi sorunlarla karşılaşabilirsiniz? • Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmediğinizde karşılaştığınız/karşılaşabileceğiniz sorunlar size nasıl hissettiriyor? • Diğer toplumsal rol masalarıyla birleştiğinizde toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklara uyulmadığında karşılaşılan hangi sorunları ilk defa fark ettiniz? • Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklara uyulmadığında karşılaşılan hangi sorun sizi düşündürdü/şaşırttı? Neden? 7. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırır: *"Sevgili öğrenciler, bu etkinlikte de gördüğümüz ve tartıştığımız üzere tek bir insanın bile hayatın birçok alanında birçok rolü bulunuyor. Sahip olduğumuz bu toplumsal roller bize bulunduğumuz ortama uyum sağlamak konusunda yardımcı olduğu gibi bu rollere uymadığımız zamanlarda da çeşitli sorunlarla karşılaşabiliyoruz. Artık yaşamımızdaki bu rolleri, gerektirdiği sorumlulukları ve onlara uyum göstermediğimizde ortaya çıkabilecek sorunları daha iyi tanıyoruz. Bu sayede kendimizi ve rollerimizi daha iyi gözlemleyip rollerimiz ve sorumluluklarımız konusunda daha bilinçli davranabiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere etkinlikteki toplumsal rollerin dışındaki rolleri, bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları ve bunları yerine getirmemenin doğurabileceği sonuçları araştırmaları önerilebilir. 2. Öğrencilere yakın çevrelerindeki insanların sahip olduğu toplumsal rol ve sorumlulukları ve onları yerine getirmediklerinde karşılaştıkları sorunları gözlemlemeleri ve gelecek hafta sınıfta paylaşmaları önerilebilir. 3. Sınıfça/okulca toplumsal roller ve gerektirdiği sorumluluklar panosu hazırlanabilir.

Uygulayıcıya Not	1- Öğrencilerin toplumsal rol masalarına dağılmaları sürecinde masalardaki öğrenci sayılarının yakın olmasına dikkat edilmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1- Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2- Akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 3- Kazanımın değerlendirilmesi aşamasında gözlem çizelgeleri hazırlanıp öğrenciye verilerek öğrenme ürünleri farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

Çalışma Yaprağı 1

TOPLUMSAL ROLLER VE SORUMLULUKLARIMIZ

Aile Üyesi Olarak:

-Ev kurallarına uyum sağlamak.

-Ebeveynlere, kardeşlere ve (varsa) diğer aile üyelerine saygı göstermek.

-Evi ilgilendiren konulara dahil olmak ve ev işlerine yardımcı olmak.

Arkadaş olarak:

-Destekleyici ve zor zamanda yanında olmak.

-Empati kurmak ve anlayış göstermek.

-Beraber vakit geçirmek.

Öğrenci Olarak:

-Ödevlerine ve sınavlarına hazırlıklı olmak.

-Öğretmenler, okul yöneticileri ve diğer personellerle iyi ilişkiler kurmak ve sürdürmek.

-Okul ve sınıf kurallarına uyum sağlamak.

Vatandaş Olarak:

-Çevresine ve çevre temizliğine karşı duyarlı olmak.

-Diğer insanlara ve fikirlere karşı saygılı ve hoşgörülü olmak.

-Her türlü ayrımcılığa karşı olmak.

31. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇÖZÜM KARAKTERİMDE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini zorluklar karşısında kullanmayı bilir. / 31. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu 2- Çalışma Yaprağı-1 3- Makas 4- Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlik Bilgi Notu etkinlik sürecinde tahtaya asılmak üzere A3 formatında bir kopyası alınarak sınıfa getirilir. 2- Çalışma Yaprağı-1'deki hikâyeler öğrencilere dağıtılmak üzere toplamda sınıf mevcuduna denk gelecek şekilde mümkün olduğunca eşit sayıda çoğaltılır. Hikâyeler katlanarak kutuya atılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerle etkinliğin amacının 'sahip olduğumuz karakter güçlerini zorluklar karşısında kullanmayı bilmek' olduğu açıklanır. 2. Ardından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, hepimiz zaman zaman yaşamımızda zorluklarla karşılaşıyoruz. Bu zorluklarla başa çıkmak için de çeşitli yollar ve kaynaklar kullanıyoruz. Bu kaynaklardan önemli bir tanesi de sahip olduğumuz karakter güçleridir. Şimdi size dağıtacağım örnek zorlu olaylarda karakter güçlerinden faydalanarak çözüm/ler üretmenizi istiyorum."* 3. Kutu sınıfta gezdirilir ve her öğrenci birer örnek olay seçerek üzerinde çalışmaya başlar. Karakter güçlerinin hatırlatılması ve öğrencilerin çalışma sürecinde yararlanması için tahtaya Etkinlik Bilgi Notu asılır. Bu süreç için öğrencilere on dakika süre verilir. 4. Sürenin tamamlanmasının ardından aynı hikâye numarasına sahip öğrenciler bir araya gelerek aralarında grup oluştururlar ve kendi çözümlerinde kullandıkları karakter güçlerini ve sebeplerini aralarında tartışırlar. 5. Tartışmanın tamamlanmasının ardından her gruptan birer sözcü tahtaya gelerek kendi hikâyelerindeki çözüm yolunda kullandıkları karakter güçlerini

Süreç (Uygulama Basamakları)	ve kullanma sebeplerini sınıfla paylaşır. 6. Tüm grup sözcülerinin paylaşımlarının ardından öğrencilerden düşüncelerinin alınması ve dönüt amacıyla şu sorular yöneltilebilir: • Karşılaştığınız örnek hikâyede aklınıza ilk gelen karakter gücünüz neydi? • Hangi hikâyede kullanılan hangi karakter güçlerini kendinize daha yakın hissettiniz? • Zorluklar karşısında daha çok hangi karakter güçlerinizi kullanıyorsunuz? • Kendi hikâyeniz için birleştiğiniz grupta hangi karakter gücünün/güçlerinin zorluklar karşısında kullanılabileceğini ilk defa fark ettiniz? • Hangi karakter gücünün/güçlerinin zorluklar karşısında kullanılabileceğini görmek sizi şaşırttı? • Bu etkinlikten sonra hangi karakter güçlerini hayatınızdaki zorluklar karşısında kullanmak istersiniz? 7. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından etkinliğe yönelik şu yönerge sınıfla paylaşılarak etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, yaşamda sahip olduğumuz birçok karakter gücü var. Bu etkinlikte sahip olduğumuz karakter güçlerinin yaşamımızda bize eşlik ettiği kadar karşılaştığımız zorluklarda da çözüm yolumuz olabildiğini gördük. Artık karakter güçlerimizi daha yakından tanıyoruz ve onları zorluklar karşısında çözüm yolu olarak kullanabileceğimizi daha iyi biliyoruz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere etkinlikteki toplumsal rollerin dışındaki rolleri, bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları ve bunları yerine getirmemenin doğurabileceği sonuçları araştırmaları önerilebilir. 2. Öğrencilere yakın çevrelerindeki insanların sahip olduğu toplumsal rol ve sorumlulukları ve onları yerine getirmediklerinde karşılaştıkları sorunları gözlemlemeleri ve gelecek hafta sınıfta paylaşmaları önerilebilir. 3. Sınıfça/okulca toplumsal roller ve gerektirdiği sorumluluklar panosu hazırlanabilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Karakter gücünü oluşturan değişkenler için öğretmen örnekleyerek destek sağlayabilir. 3. Öğrencinin kendi yaşamında karşılaştığı bir zorluk karşısında kullandığı karakter güçlerini paylaşmaya dair bir örnek üzerinden geri bildirim sunulabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

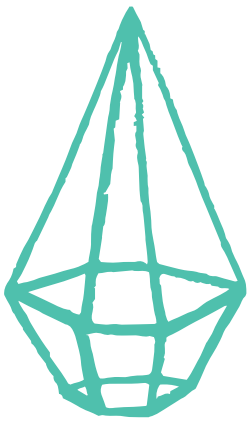
ÇÖZÜM KARAKTERİMDE KARAKTER GÜÇLERİMİZ

- Yaratıcılık
- Merak
- Öğrenme Aşkı
- Açık Fikirlilik
- Çok Yönlü Bakış Açısı
- Dürüstlük
- Cesur Olma
- Azim
- Yaşam Coşkusu
- Nezaket
- Sevme ve Sevilme
- Sosyal Zekâ
- Adil Olma
- Liderlik
- Takım Çalışması
- Affedicilik
- Alçak Gönüllülük
- Tedbirlilik
- Öz düzenleme
- Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri
- Şükran Duyma
- Umut
- Mizah
- Maneviyat

KAYNAK:
Kabakçı, Ö . (2016). Karakter Güçleri ve Erdemli Oluş: Güçlü Yanlara-Dayalı Psikolojik Danışma ve Değerler Eğitimine Yeni Bir Yaklaşım . Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi , 6 (45) , 25-40 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpdrd/issue/42745/515925

Çalışma Yaprağı 1

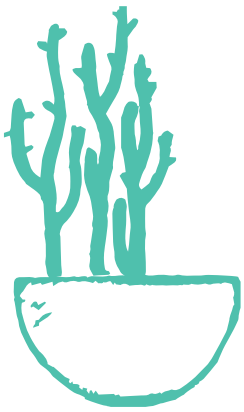
1

Merhaba, ben Serpil. Şu an elimde çevre sorunlarıyla ilgili bir proje var ancak nasıl tamamlayacağımı bilmiyorum. Sanki hep aynı çalışmaları yapıyormuşum gibi geliyor. Sanırım çevre sorunlarına tek bir noktadan bakıyorum. Biraz araştırma yapmak gerekiyor, birçok farklı kaynak var. Bu konuda çalışma yapmış çeşitli insanlar, dinlenecek bir çok görüş var. Peki bu projeyi tamamlayabilmek için sizce hangi karakter güçlerinden faydalanmalıyım?

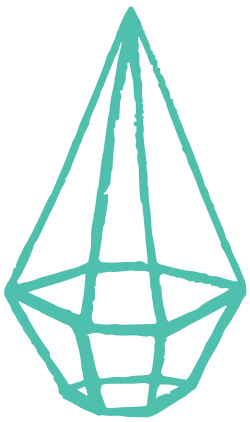

Problemin çözümünde hangi karakter güçlerinden faydalandınız?

Problemin çözümünde neden bu karakter güçlerinden faydalandınız? Bu karakter güçleri sorunu nasıl çözdü?

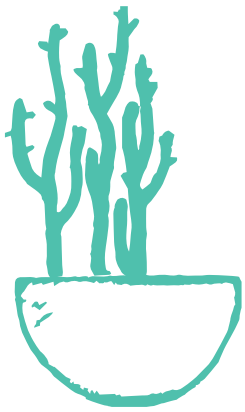
2

Merhaba ben Selim, bugünlerde bir şirketten yöneticilik, başka bir şirketten de araştırma geliştirme biriminden iş teklifi aldım ve açıkçası seçim yapmakta zorlanıyorum. İş konusunda genel anlamda dikkatli bir insanımdır ve adım atmadan önce tüm şartları değerlendiririm. Ancak bunu yaptıktan sonra da elimden geleni ardıma koymam ve riskleri de alarak emin bir şekilde yoluma devam ederim. Bu süreçte de sürekli olarak ne yaptığımı nerede olduğumu denetlerim. Diğer insanlarla çalışmayı, onları yönlendirmeyi ve planlamalar yapmayı da severim.Tabii bunu yaparken de insanlara karşı adil ve doğru olmayı da elden bırakmam. Sizce iş tekliflerinden birini seçmek konusunda hangi karakter güçlerimden faydalanmalıyım?

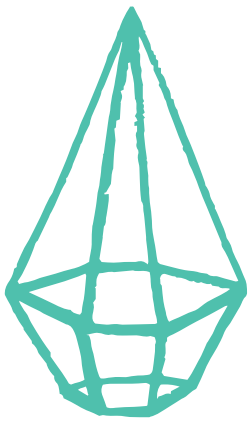

Problemin çözümünde hangi karakter güçlerinden faydalandınız?

Problemin çözümünde neden bu karakter güçlerinden faydalandınız? Bu karakter güçleri sorunu nasıl çözdü?

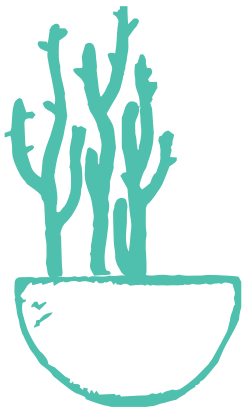
3

Merhaba ben Buket, bu sıralar en yakın arkadaşım Gökçe ile aramız biraz kötü. Geçenlerde biraz kırdık birbirimizi. Aslında birbirimizi çok sever sayarız, aramızdan su sızmaz. İkimizde hayat doluyuzdur mesela, gelecekte bizi güzel şeylerin beklediğine inanırız. Kalplerimiz de yumuşaktır, çok uzun süre küs kalamayız. Birbirimizi hatalarımızla kabul etmeyi de aramızdaki dostluğun kıymetini de bilir; varlığının devamını dileriz. Kendimizde ve birbirimizde bulduklarımız için memnunuzdur. Sizce aramızdaki sorunu çözmek için hangi karakter güçlerimden faydalanmalıyım?

Problemin çözümünde hangi karakter güçlerinden faydalandınız?

Problemin çözümünde neden bu karakter güçlerinden faydalandınız? Bu karakter güçleri sorunu nasıl çözdü?

32. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ALAN PUSULAM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçiminde karar verme becerisini kullanır. / 32. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1, 2- Çalışma Yaprağı-2, 3- Çalışma Yaprağı-3, 4- Çalışma Yaprağı-4, 5- Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3 ve Çalışma Yaprağı-4'te yer alan görseller poster şeklinde A3 formatında hazırlanarak tahtaya asılır. 2. Çalışma Yaprağı-4 öğrenci sayısı kadar A4 formatında çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere *"Sevgili öğrenciler. Artık 9. Sınıfın sonlarına yaklaşmış bulunuyoruz. Bu süreçte karar vermeniz gereken önemli kariyer adımlarından biri de alan seçimidir. Bugün sizlerle geçmiş haftalarda kariyer amaçlarınızla ilgili yaptığınız etkinlikleri de göz önünde bulundurup alanınızı belirlemeye çalışacağız."* yönergesi verilerek süreç başlatılır. 2. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir: • Alan seçimi ile ilgili seçeneklerinizin neler olduğunu söyleyebilir misiniz? • Alan seçiminizle ilgili herhangi bir karara varabildiniz mi? • Bu karar verme sürecinde neleri dikkate aldınız? 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra *"Evet sevgili öğrenciler. Daha önceki etkinliklerde de anlatıldığı gibi alan seçimi sürecinde oluşturduğunuz amaçlar doğrultusunda karar verme süreçlerinizi gerçekleştirirken dikkate almanız gereken belli başlı faktörler bulunmaktadır. Bu faktörler arasında ilgileriniz, yetenekleriz, mesleki değerleriniz, derslerdeki başarı durumunuz, seçmeyi planladığınız mesleklerle alanların ilişkisi, seçmeyi planladığınız*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*alanlarla derslerin ilişkisi yer almaktadır."* yönergesi verilerek tahtada asılı olan posterlerin öğrenciler tarafından incelenmesi istenir. 4. Posterler incelenirken Çalışma Yaprağı-4'ü örnek olarak bir öğrenci üzerinde göstermek için öğrenciler arasından bir gönüllü seçilir. "Sevgili öğrenciler adaları inceledikten sonra şimdi de Alan Rotamızı bir arkadaşınızla uygulamaya çalışacağız. Arkadaşınızla örnek uygulamayı yaptıktan sonra size dağıtacağım Çalışma Yaprağı 4'te benzer uygulamayı kendi alan seçimlerinize uyarlamanızı bekliyorum." Yönergesiyle gönüllü öğrencinin Çalışma Yaprağı-4'teki bilgileri adım adım sınıfla paylaşılarak doldurulur. 5. Gönüllü öğrenciyle birlikte; • Alan seçiminde önemli olan alana yerleştirme puanı tahmini olarak hesaplanır, • Alan puanına ve kendi isteğine uygun alan/alan alternatifleri sorulur, • Belirtilen alan/alan alternatiflerinin gerektirdiği temel dersler posterden yararlanarak belirlenir, • Belirlenen temel dersler kapsamında hoşlandığı ve başarılı olduğu dersler sorulur, • Hoşlanılan ve başarılı olunan dersler göz önünde bulundurularak alan/alan alternatiflerine karar verilir. 6. Gönüllü öğrenciyle yapılan uygulamanın ardından, tüm öğrencilere Çalışma Yaprağı-4 dağıtılarak *"Şimdi sizlerden alan seçimi sürecinde az önce arkadaşınızla yaptığımız uygulamayla birlikte dikkate almanız gereken faktörlerle ilgili alan rotanızı, tahtada asılı olan posterlerden de faydalanarak doldurmanızı istiyorum."* öğrenciler alan rotalarını tamamlandıktan sonra tartışma soruları ile süreç devam ettirilir: • Kariyer amaçlarınız doğrultusunda alan rotanızı doldururken ne düşündünüz/hissettiniz? • Alan rotanızı oluştururken dikkate aldığınız faktörlerin dışında başka faktörler var mı? Bunlar neler olabilir? 7. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra *"Sevgili öğrenciler kariyer yolculuğunuzda önemli duraklardan biri olan alan seçimi durağındayız. Bugün sizlerle alan rotanızı belirlerken size uygun alanı bulmaya çalıştık. Bunu yaparken özellikle derslerle alanları ilişkilendirmeye çalıştık. Alan seçimine karar verme süreci sadece ders başarısıyla sınırlandırılamayacak kadar geniş olabilir. Bu durumda karar vermekte zorlanabilirsiniz. Bir sonraki etkiliğimizde karar verme sürecinde izleyeceğiniz adımları ele alacağız. Haftaya sizden alan rotalarınızı yanınızda getirmenizi istiyorum." diyerek süreç sonlandırılır.*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerden, amaçladıkları alan hakkında üst sınıflardaki öğrencilere ve öğretmenlerine merak ettikleri soruları sormaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı -1, Çalışma Yaprağı -2, Çalışma Yaprağı -3, Çalışma Yaprağı 4'te yer alan görseller A3 formatında hazırlanamıyorsa 4 görsel de görünebilecek şekilde tahtaya yansıtılır. 2. Alan adaları okul türlerine göre uyarlanabilir. Uygulayıcı okulda bulunan alanlar ve dersler hakkında bilgi toplayarak öğrencilere konu hakkında bilgi verir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Alan-Ders Adaları

İlgi, Yetenek ve Meslek Değerleri Adaları

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

Alan-Meslek Adaları

Çalışma Yaprağı 4

Alan Rotam

33. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ADIM ADIM ALANIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçiminde karar verme becerisini kullanır. / 33. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı -1 2- Çalışma Yaprağı -2 3- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1'de yer alan görsel poster şeklinde A3 formatında hazırlanarak tahtaya asılır. 2- Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3- Derse girmeden önce Etkinlik Bilgi Notu uygulayıcı tarafından gözden geçirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere *"Sevgili öğrenciler, bir önceki etkinliğimizde alan seçimine yönelik karar verme sürecinde dikkate alacağımız faktörleri göz önünde bulundurarak size uygun alanı bulmaya çalıştınız. Bu hafta yanınızda getirmek üzere sizden istediğim alan rotalarınızı çıkarmanızı istiyorum."* yönergesi verilerek aşağıdaki sorular sorulur. • Alan rotanızda ulaştığınız size uygun alan ile ilgili üst sınıflardaki öğrenciler ya da öğretmenlerinize sorduğunuz soruların ardından nasıl bir kanıya vardınız? 2. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra tahtaya asılan Çalışma Yaprağı-1, Etkinlik Bilgi Notu'nda yer alan açıklamalar doğrultusunda öğrencilere anlatılır. 3. Kariyer karar verme basamakları ile ilgili öğrenciler bilgilendirilirken aşağıdaki yönerge verilir ve Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır: *"Bu basamaklar her türlü karar verme sürecinde kullanabileceğiniz basamaklardır. Bu basamaklar ardışık bir şekilde ilerler. Herhangi bir basamakta tıkandığınızı hissederseniz, bir önceki basamağa dönerek yolunuza devam edebilirsiniz."* 4. Öğrencilere aşağıdaki yönerge ve Çalışma Yaprağı-2'yi tamamlamaları için belli bir süre verilir: *"Çalışma Yaprağı-2'de sizlere dağıtmış olduğum karar verme basamaklarını alan seçimi süreçlerinize uyarlamanızı istiyorum. Aslında ilk 5 basamağa ilişkin,*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*birçok bilgiyi geçen haftaki etkinlik ve kazanım değerlendirme sürecimizde edinmiş olduk. Sizden, basamaklarda yer alan sorulara sırasıyla cevap vererek ilerlemenizi, tıkandığınızda bir önceki basamağı gözden geçirerek yeniden ilerlemenizi istiyorum. Basamakların sonuna geldiğinizde, alan seçimi ile ilgili karar verme süreçlerinizin büyük ölçüde şekilleneceğini düşünüyorum."* 5. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • Alan seçimi sürecinizde karar verme basamaklarını tamamlayabildiniz mi? Bu basamaklarda ilerlerken en çok nerelerde zorlandınız? Neden? • Hangi basamakları tamamlamak sizin için daha kolay oldu? Neden? • Basamakların sonuncusuna ulaştığınızda neler hissettiniz? Neden? • Geçen hafta hazırladığınız alan rotasında elde ettiğiniz alan ile bu haftaki karar verme süreci sonucunda elde ettiğiniz alan seçimi arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız. 6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge verilerek süreç sonlandırılır: *"Yaşamınızda karar vermenizi gerektiren birçok durumla karşı karşıya kalacaksınız. Alan seçimi de içinde bulunduğunuz gelişim döneminde gerçekleştirmeniz gereken en önemli karar verme süreçlerinden biri. Bu noktada bu basamakları izlemeniz sizi amaçlarınıza ulaştıracaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Kariyer karar verme basamaklarını uygulayarak yaptıkları alan seçiminin sonuçlarını; aileleriyle, öğretmenleriyle paylaşabilir, onların görüşlerinden de faydalanabilirler. Bu görüşmeler sonucunda alan seçimi kararlarını değiştirmek gerekirse okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden yardım isteyebilirler. Ancak yeni kararlarını onlara öğretilen KARAR VERME BASAMAKLARINI kullanarak vermeleri istenebilir. 2. Öğrencilerin http://mbs.meb.gov.tr/ adresinden ulusal mesleki bilgi sistemine erişim sağlamaları istenir. Orada yer alan yetenek, ilgi ve meslek değerleri ölçeklerini doldurup karar verirken bu faktörleri yeniden gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 A3 formatında hazırlanamıyorsa görsel tahtaya yansıtılabilir. 2. Etkinlik bir önceki haftanın etkinliğiyle bağlantılı olduğundan uygulayıcı hazırlık sürecinde buna dikkat etmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik sırasında yapılan açıklamalar, sorulan sorular ve verilen yönergelerde kullanılan dil sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük punto ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Etkinlik yaprakları ile çalışmaya başlanmadan önce alan/dal/dersten farklı bir örnekle karar verme süreci çalışılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması için gerekirse ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Kariyer Karar Verme Basamakları

Çalışma Yaprağı 2

KARAR VERME BASAMAKLARI

1- Güçlüğü Farketme Bulma	2- Problemi Tanımlamak

3- Seçenekler Hakkında Bilgi Toplamak	4- Toplanan Bilgileri İstekleri Karşılama Açısından Değerlendirmek

5- Değerleri Bilmek	6- Seçenek ve Sonuçları

7- Belirlenen Seçeneği Uygulamaya Koymak	8- Değerlendirme

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARAR VERMENİN BASAMAKLARI

Karar verme davranışının ortaya çıkabilmesi için şu koşulların bulunması gerekmektedir:

-Karar verme ihtiyacını ortaya çıkaran güçlüğün (sorunun)varlığı ve bu sorunun birey tarafından fark edilmesi

-Güçlüğü giderecek birden fazla seçeneğin bulunması

-Bireyin seçeneklerden birine yönelme özgürlüğüne sahip olması

Karar vermenin ne olduğu veya nasıl karar verildiği konularıyla ilgilenen bilim adamları verilen kararın türü ne olursa olsun karar vermenin bir süreç içinde gerçekleştiğini belirtmektedirler. Bu süreç boyunca karar verecek kişinin aşağıdaki sekiz basamağı izlemesi gerektiği önerilmektedir.(Bergman ve Rudman,1985).Her basamaktaki parantez içindeki soruları karar verici o basamakta mutlaka cevaplamalıdır.

1.Güçlüğü(problemi/sorunu)fark etmek/bulmak: (Karar verilecek şey/problem nedir?)

2.Problemi tanımlamak: (Bu kararın elementleri/öğeleri nelerdir?)

3.Seçenekler hakkında bilgi toplamak:(İkinci adımda tanımladığım bu kararı vermek için hangi bilgiye ihtiyacım var?)

4. Toplanan bilgileri istekleri karşılama açısından değerlendirmek: (En önemli ve en önemsiz bilgi hangisidir?)

5.Değerleri belirlemek:(Ne istiyorum? Benim değerlerim benim kararımı nasıl etkileyecek? Benim değerlerimi, ailem ve yakınlarımın değerleri nasıl etkileyecek?)

6. Seçenekler ve sonuçları:(Bu problemin en olası çözümü nedir?Bu seçeneklerin her birinin sonuçları nelerdir?Her bir seçenek ve sonuç hangi riskleri içeriyor?)

7.Belirlenen seçeneği uygulamaya koymak:(Ben gerçekten bu karar konusunda ne yapacağım?Ne zaman ve nerede bu kararı uygulayacağım?)

8. Değerlendirme :(Benim değerlerim ,topladığım bilgiler uygulamaya koyduğum kararımla uyumlu mu?Ben gelecekte de aynı kararı verebilir miyim?)

Araştırmalar genellikle ergenlerin karar vermenin üçüncü basamağından altıncı basamağına hemen atladıklarını göstermektedir.Oysa,dördüncü basamak karar vermenin en önemli basamağıdır.Çünkü bu basamak seçenekler hakkında bilgi toplamayı içerir.Beşinci basamak da ergenin değerlerini/isteklerini açıkladığı basamaktır.Bu basamağı atlamak seçeneklerin birbiriyle karşılaştırılmasını olumsuz etkiler.Çünkü karar verme değer ve isteklerinizi açıklama ve gerçekleştirme çabasıdır.Dolayısıyla sonradan pişman olmayacağınız kararlar vermek için bu kez basamakta istenilen davranışları sırasıyla yerine getirmek ve her bir basamaktaki soruları açık bir şekilde cevaplamak gerekmektedir.

Bir karar verme sürecinin ilk ve en önemli aşaması ,karar verilmesi gereken bir sorunun fark edilmesi ve karar sorumluluğunun üstlenilmesi sürecidir.İkinci aşaması ise ,sorunu giderebilecek seçeneklerin araştırılması ,seçeneklerin sağlayacağı olanakların ve kişiye getireceği sorumlulukların belirlenmesi ve seçeneklerin benzer ve farklı yönlerinin belirlenmesi sürecidir.

KAYNAK:
Bacanlı, F. (2008). Kariyer karar verme süreci. R. Özyürek (Editör). Kariyer Yolculuğu. Ankara: Ses Reklam.

34. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İHTİYAÇ DUYDUĞUMDA BİLİRİM Kİ...

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir. / 34. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3 4- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu A3 formatında birer adet çoğaltılır. 2- Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3- Çalışma Yaprağı-3 36 adet çoğaltılır. 4- Etkinlik Bilgi Notu gözden geçirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1- Etkinliğin amacının kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilmek olduğu açıklanır. 2- Aşağıdaki açıklama ile etkinlik başlatılır: *"Yardım arama davranışı; temelde kişi, problem ve yardım alınacak kaynak olmak üzere çok boyutlu bir durumdur. Hayatımızın her anında yardıma ihtiyaç duyabilir ya da başkalarına yardım edebiliriz. Geçmiş yaşantınızı düşündüğünüzde kimlerden, nasıl yardım istemiş olabilirsiniz?"* 3- Gönüllü öğrenciler paylaşımda bulunduktan sonra öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ve aşağıdaki açıklama ile devam edilir: *"Sevgili öğrenciler şimdi sizlerden Çalışma Yaprağı-2'yi doldururken Çalışma Yaprağı-1'den yararlanarak yardım istediğiniz bir durumu düşünmenizi istiyorum. Çalışma Yaprağı-2'de daha önceden yardıma ihtiyaç duyduğunuz bir zamanda nasıl yardım istediğinizi kişi/kurum, zamanı içerecek şekilde yazmanızı istiyorum."* 4- Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmaları için yeterli süre verildikten sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır.

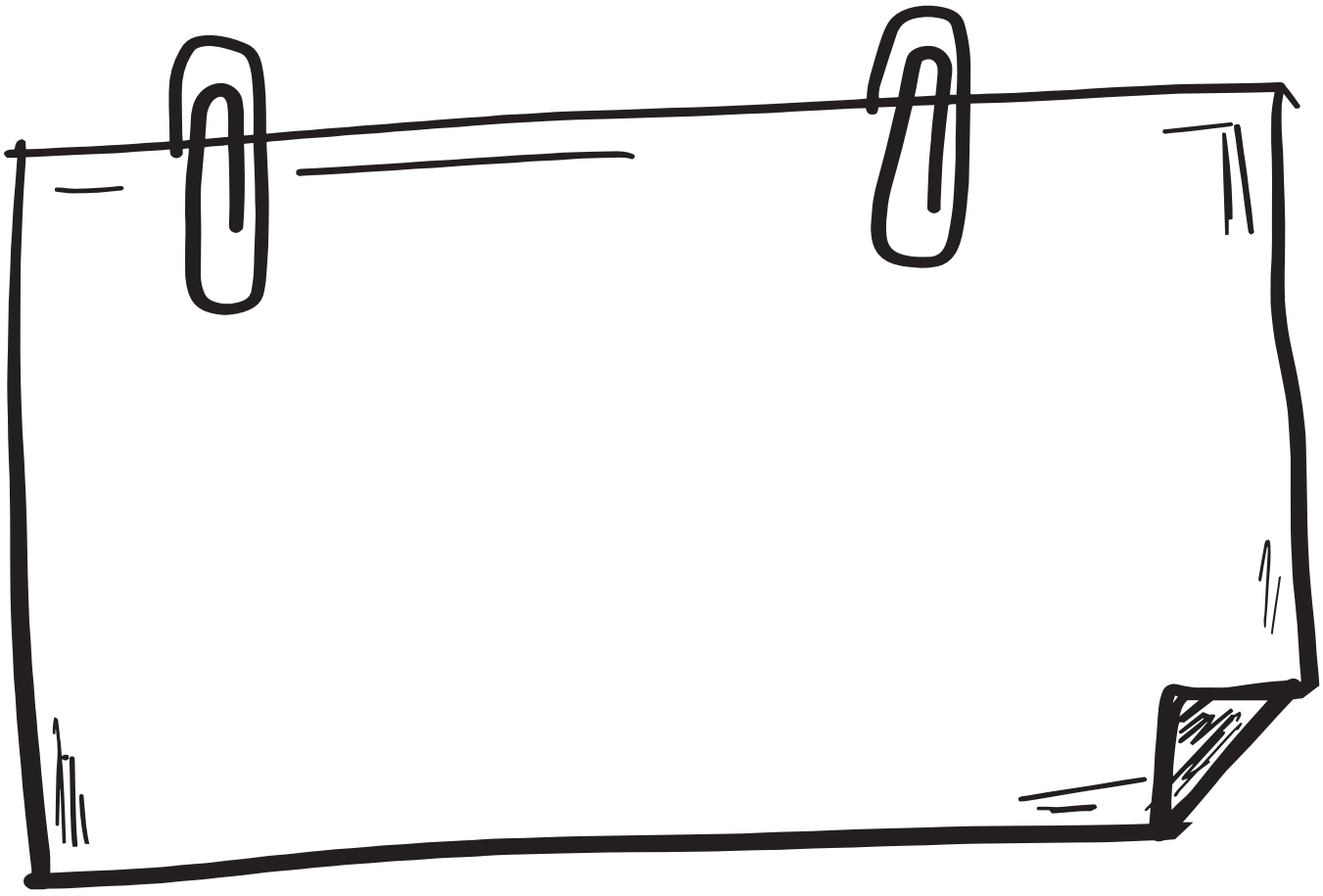
Süreç (Uygulama Basamakları)	5- Etkinlik Bilgi Notu tahtaya asılır. Sınıf öğrenci sayısına göre 6 gruba ayrılır. Her gruptan yardım etme sürecine dikkat ederek bir Yardım Rehberi hazırlaması istenir. Kura yöntemi ile gruplara Psikolojik Yardım Rehberi, Fiziksel Yardım Rehberi, Aile Yardım Rehberi, Arkadaş İlişkileri Yardım Rehberi, Sosyal Yaşam Yardım Rehberi, Okul yardım Rehberi başlıkları verilir. Gruplara Yardım Rehberi hazırlamaları için Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. 6- Grupların çalışmalarının ardından gönüllü birer öğrenci tarafından hazırladıkları Yardım Rehberleri sınıfa sunulur. Hazırlanan Yardım Rehberleri sınıf/okul panosuna asılarak sergilenir. 7- Tartışma soruları ile sürece devam edilir: • Yardım alma ile ilgili neleri fark ettiniz? • Yardım isterken güçlük yaşadığınız ve yaşamadığınız durumlar nelerdir? • Bu etkinlikten sonra yardım isterken neleri farklı yapacaksınız? • Yardım Rehberi hazırlanmasında keyif aldığınız ya da zorlandığınız noktalar nelerdir? • Yardım isteme konusunda kendinizi nasıl değerlendirirsiniz? 8- Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"İnsanlar yaşamları boyunca zorlu yaşam olayları ile karşı karşıya kalabilmektedirler. İnsanlar kimi zaman kendi potansiyellerini kullanarak kimi zamanda diğer insanların sağladığı destekle dilediği çözüme ulaşabilir. Yardım alma öğrenilebilir ve hayatımızı kolaylaştıran önemli bir beceridir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerden bir hafta boyu kendi davranışlarını gözlemlemeleri istenip yardım isteme günlüğü tutmaları istenebilir. 2- Öğretmen ve ebeveynlerini yardım isteme davranışı bakımından gözlemlemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1- Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2- Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğine dair örnek durumlar öğretmen tarafından gösterilerek ya da söylenerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3- Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-4 öğretmen desteği sağlanarak tamamlatılabilir. 4- Gurup çalışması sırasında akran desteği sağlanabilir. 5-Kazanımlar değerlendirilirken öğretmen tarafından hazırlanacak bir gözlem listesini öğrencinin doldurması sağlanarak öğrenme ürünü farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Tuğba EROĞLU

Çalışma Yaprağı 1

Annem	Babam	Abim	Ablam	Kardeşim
Öğretmenim	Polis	Doktor	Zabıta	Hemşire
Güvenlik Görevlisi	En yakın Arkadaşım	Yurt Arkadaşım	Sınıf Arkadaşım	Satış Elemanı
Okul İdaresi	Komşu	Temizlik Görevlisi	Kantin Görevlisi	PDR Servisi
Okul	Hastane	Market	İtfaiye	Pastane
Etütte	Yurtta	Ulaşımda	Sosyal Medyada	Kişilerarası İlişkilerde
Derse girerken	Teneffüste	Öğle arası	Ders Çıkışı	Okuldan Sonra
Yemekte	Ders Başlamadan	Derste	Eve giderken	Hasta olunca
Canım sıkıldığında	Geleceğimi Planlarken	Araştırma yaparken	Anlaşmazlık yaşadığımda	Kitap/ Film seçiminde

Çalışma Yaprağı 2

Yardım istediğim bir durum :

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KAYNAK:
Koç, C. (2016). Yardım İsteme Ölçeği(YİÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi(KEFAD), 17(1),1-17

Çalışma Yaprağı 3

..... YARDIM REHBERİ

35. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

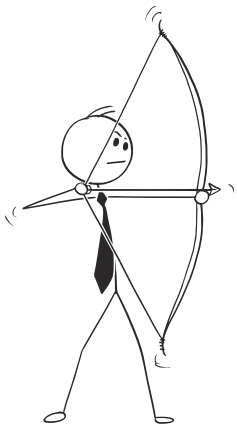
BAŞARI YÖNTEMLERİM

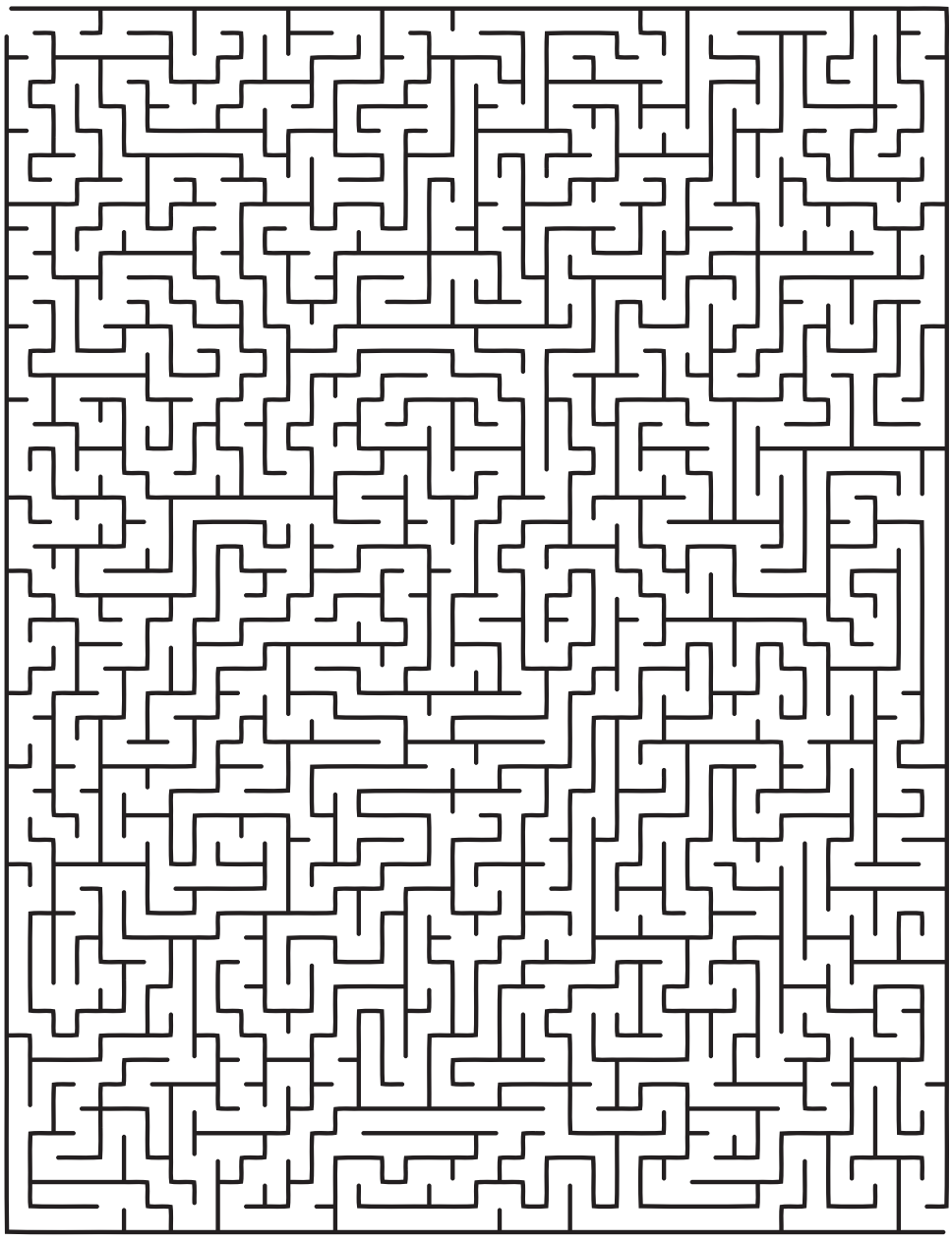
Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarını gerçekleştirme konusunda kendini değerlendirir. 35. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1-Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *"Okul yaşamı bir yolculuk gibidir ve akademik başarı bu yolculukta önemli bir hedeftir. Başarılarımıza ulaşmadan önce bazı hedeflerimiz olur ve hedefimize ulaşmak için çaba, strateji ve yöntemler kullanırız. Size verilen kâğıtta labirenti tamamlarken oku hedefe ulaştırmak için çeşitli yollar denemeniz gerekebilir. Lütfen labirenti 5 dakika içinde tamamlamaya çalışın."* 2. Aşağıdaki yönerge ile etkinliğe devam edilir: *"Akademik başarı kişinin akademik yaşantısındaki hedeflerini elde edebilmesidir. Öğrencilerin bir eğitim öğretim yılı sonunda derslerinden almış olduğu puanların ortalaması şeklinde tanımlanmaktadır. Başarı denildiğinde aklımıza okul başarısı ve sınavlardan elde edilen başarı gelebilmektedir. Başarıya ulaşmış olmak için başlangıçtaki hedefleri gözden geçirmek gereklidir. Hedeflerinizle ne kadar uyumlu olduğu ölçüde kendinizi başarılı ya da başarısız olarak düşünebilirsiniz. Ayrıca başarıya ulaşmak için kullandığınız yöntemler de oldukça önemlidir."* 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Doldurmaları için yeterli süre verilir. 4. Formlar doldurularak aşağıdaki sorular sorulur: • Sene başında belirlediğiniz başarı hedefinizle mevcut başarı durumunuz hakkında ne düşünüyorsunuz? • Başarı hedeflerine ulaşmak için kullanılan yöntemlerden en sık ve en

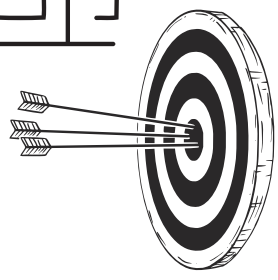
Süreç (Uygulama Basamakları)	az kullandığınız yöntemler hangileridir? • Başarınızı arttırmak daha önce kullanmadığınız ya da az kullandığınız yöntemlerden hangisini daha fazla kullanmayı düşünüyorsunuz? • Bu formu doldururken neyi fark ettiniz? 5. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Akademik başarı öğrencilerin okulda ulaşmak istediği hedeflerden biridir. Bu hedefe ulaşmak için birçok yöntemi kullanmalıyız. Bunları kullandığımız ölçüde başarılı olabilir ve bu başarıyı sürekli hale getirebiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Son yıllarda üniversite sınavında derece yapmış öğrencilerin videolarını izlemeleri konusunda yönlendirilebilir. 2. Başarıya ulaşmak için kullanılan yöntemleri uygulamakta destek almaları için rehberlik servisinden yardım almaları için motive edilebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarının tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'e kabartma gibi dokunsal özellikler eklenerek ve çalışma Yaprağı-2'nin puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Etkinlik sırasında öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılıp geri bildirim vererek destek sunabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ömer Faruk ÖZTÜRK

Çalışma Yaprağı 1

"Ok atan adam" figüründen başlayarak çizgilerin üzerinden geçmeden "hedef tahtasına" ulaşınız.

Çalışma Yaprağı 2

BAŞARI HEDEFLERİNE ULAŞMA YÖNTEMLERİ DEĞERLENDİRME FORMU

Başlangıç hedeflerin

Başarı durumun

BAŞARI HEDEFLERİNE ULAŞMA YÖNTEMLERİ

ZAMANIN İYİ PLANLANMASI
- Planlamak
- Hazırlık
- Konsantre olmak
- Öncelikleri saptamak
- İyi bir günlük plan

ÇALIŞMA ORTAMININ DÜZENLENMESİ
- Isı, ışık ve havalandırma
- Sessizlik
- Çalışma masası (Yalnızca çalışmak içindir)
- Dikkat çekici uyaranlardan arındırılması
- Düzenleme

ÇALIŞMA SÜRELERİNİN VE ARALIKLARININ PLANLANMASI
- Çalışmaya ayrılan süre
- Dinlenme süresi

NOT TUTMA
- Yararlarını fark etme (aktif katılım, hatırlama, tekrar)
- Konsantre olma
- Kendi kısaltma sisteminizi oluşturma
- Ana noktaları yazma
- Öğretmenin ipuçlarını yakalama

AKTİF DİNLEME
Dinleme amaçlı ve aktif bir süreçtir

ETKİLİ OKUMA

ÖZET ÇIKARMA
- Özetlemeye hazırlık
- Uygulama/özetleme
- Gözden geçirme

GÜDÜLENME

Senin Kullandığın Yöntemler

Hangi yöntemleri sürdürmeliyim?

Hangi yöntemleri kullanmaya başlamalıyım?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

BAŞARI HEDEFLERİNE ULAŞMADA KULLANILAN YÖNTEMLER

ZAMANIN İYİ PLANLANMASI

- Planlamak
- Hazırlık
- Dikkatini vermek
- Öncelikleri saptamak
- İyi bir günlük plan

ÇALIŞMA ORTAMININ DÜZENLENMESİ

- Isı, ışık ve havalandırma
- Sessizlik
- Çalışma masası (Yalnızca çalışmak içindir)
- Dikkat çekici uyaranlardan arındırılması
- Düzenleme

ÇALIŞMA SÜRELERİNİN VE ARALIKLARININ PLANLANMASI

- Çalışmaya ayrılan süre
- Dinlenme süresi

NOT TUTMA

- Yararlarını fark etme (aktif katılım, hatırlama, tekrar)
- Dikkatini vermek
- Kendi kısaltma sisteminizi oluşturma
- Ana noktaları yazma
- Öğretmenin ipuçlarını yakalama

AKTİF DİNLEME

- Dinleme amaçlı ve aktif bir süreçtir

ÖZET ÇIKARMA

- Özetlemeye hazırlık
- Uygulama/özetleme
- Gözden geçirme

GÜDÜLENME

36. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELERİ HATIRLIYORUM?

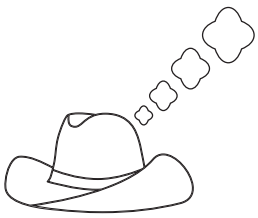
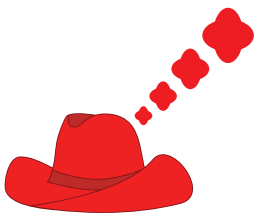
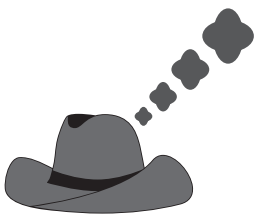
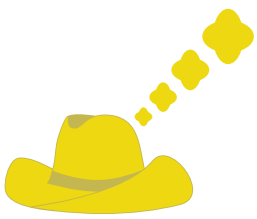
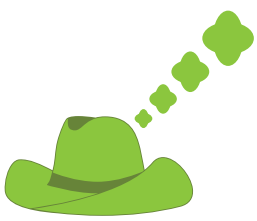
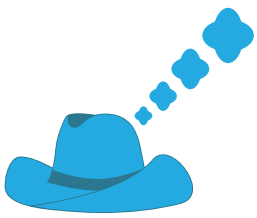
Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır. / 36. Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Altı şapka düşünce tekniği gözden geçirilir. 3. Çalışma Yaprağı 1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Sınıftaki öğrenciler 6 gruba ayrılırlar. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerden her şapkanın yanında yer alan soruları kendi aralarında tartışmaları ve ortak ya da farklı duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve not etmeleri istenir. 4. Grupların 15 dakika içerisinde çalışmalarını tamamlaması beklenir. 5. Ardından sırası ile grup üyeleri sene boyunca yapılan sınıf rehberlik etkinliklerine ilişkin yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini sırası ile paylaşır. Paylaşımlar çalışma yaprağındaki şapka sırasına göre gerçekleştirilir. 6. Öğrencilere *"Önce beyaz şapkayı takıyoruz. Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?"* sorusu yöneltilir. Tüm gruplar düşüncelerini paylaşır. Ardından kırmızı şapka takılır. Benzer yönerge ile devam edilir. 7. Tüm gruplar paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan bir anıyı paylaşır mısınız? • Katılmaktan en keyif aldığınız etkinlikler ve katılmaktan çok hoşlanmadığınız etkinlikler hangileridir? 8. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

Süreç (Uygulama Basamakları):	*"Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri ile akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınız planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik etkinliklere katıldınız. Kendinizi tanırken, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirip, kişiler arası becerileri geliştirmek için çalıştınız. Meslekleri tanırken çalışma ve üretmenin anlamını önemini değerlendirdiniz. Bütün bu bilgi ve beceriler sizlerin yaşamda daha sağlıklı olmanız, iyi olmanız ve güçlü yanlarınızı geliştirmeniz için önemlidir. Bu dönemin sonuna geldik. Bundan sonra da öğrendiğiniz bilgi ve becerileri gözden geçirip uygulamaya devam edebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi:	1. Öğrencilerden sınıf rehberlik etkinliklerine yönelik duygularını ve düşüncelerini anlatan bir resim yapmaları istenir. Resim EBA üzerinden paylaşılabilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinliğin EBA üzerinden canlı derslerde gerçekleştirilmesi hâlinde öğrencilere bireysel olarak belirli bir süre verilip duygu ve düşünceleri üzerine konuşmaları için fırsat tanınabilir. 2. Çalışma Yaprağı EBA'ya yüklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 2

NELERİ HATIRLIYORUM?

Bu sene rehberlik etkinliklerinde pek çok çalışma yaptınız. Bu etkinliklere ve yaşantılarınıza ilişkin duygu ve düşüncelerinizi birlikte tartışıp paylaşır mısınız?

	Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik duygularınız neler? Sizi heyecanlandıran etkinlikler neler?
	Rehberlik etkinliklerinde yaşadığınız olumsuz düşünce ve duygular var mı? Varsa neler?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik iyimser düşünceleriniz neler? Avantajlı yanları neler?
	Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için düşünceleriniz neler?
	Rehberlik etkinliklerinde öğrendiklerinizi yaşamınıza aktarabilme ve uygulayabilme konusunda düşünceleriniz nelerdir?

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ŞEFİM! BİZE BİR FAALİYET!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir. / 1. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Beş adet A4 kâğıdı, 2. Makas 3. Beş farklı renkte kalem 4. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 10 farklı faaliyet kesilir ve öğrencilerin görmemesi sağlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır: *"Değerli gençler, bugün sizinle okul içinde ya da okul dışında katıldığınız yarışmalar, törenler, spor aktiviteleri, müzik aktiviteleri, halk oyunları, tiyatro veya sinemaya gitme, konferansa ya da panele katılma, geziye katılma, fuarları ziyaret etme, şiir dinletisine katılma, proje hazırlama, sergi ya da kermeslere katılma gibi çok çeşitli etkinliklerin gelişiminize olan katkılarını değerlendirmeniz için bir etkinlik yapacağız."* 2. Daha sonra sınıf beş gruba ayrılır. 3. *"Şimdi her grup kendine bir isim versin ve bir de grup şefi seçsin. Bir de her grup kendine hızlı yazı yazan bir yazman belirlesin."* denilir ve grup isimleri tahtaya yazılır. Bu sırada uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 10 farklı faaliyet kesilerek görünmeyecek şekilde katlanır ve öğrencilerin seçmesi için hazır hale getirilir. Her gruba farklı renkte bir kalem verilir ve her gruba birer A4 kâğıdı verilir. 4. Sonrasında öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Grup şeflerinizi seçmiştiniz ve onlar restorandaki şefler gibi aslında. Şimdi grup şefleri grubunuzdaki A4 kâğıdını alarak yanıma gelecekler ve benim keserek katladığım faaliyet kâğıtlarından birini seçerek A4 kâğıdı üzerine zımbalayacaklar. Daha sonra grup şefleri yerlerine geçecekler ve etkinliği başlatacağım. Bir restorandaki şefler nasıl ki masaya bir yemekle geliyorsa onlar da size yemek değil ama bir etkinlikle gelecekler. Sizden istediğim şeflerinizin*

Süreç (Uygulama Basamakları)

seçtiği kâğıtta yazan etkinliği düşünerek bu etkinliğin sizin gelişiminize olan katkısını yazmanınız yardımıyla maddeler hâlinde A4 kâğıdınıza alt alta yazmanız. Bunun için size 7 dakika süre vereceğim. Mümkün olduğunca çok şey yazmaya çalışın çünkü her madde grubunuza 1 puan kazandıracaktır."

5. Şefler tarafından kâğıtlardan biri seçilip A4 kâğıdına zımbalanır. Şefler tekrar gruplarında yerlerini aldıktan sonra etkinlik başlatılır.

6. 7 dakika süre dolduktan sonra öğrencilere durmaları söylenir. *"Şimdi kâğıtları değiştireceğiz. Her grup şefi, grubunun kâğıdını başka bir gruba versin ve verdiği grubun kâğıdını alsın (uygulayıcı tarafından grupların farklı kâğıt alıp almadıkları kontrol edilir)."* Her grup farklı bir kâğıt aldıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

"Elinizdeki kâğıdın faaliyeti az önce yazdığınız faaliyetten farklı. Şimdi şunu yapacağız: Önceki grubun yazdığından farklı şeyler yazarak bu faaliyetin daha başka yararlarını yazmaya çalışacağız. Ne kadar çok yararını yazarsanız size o kadar puan kazandıracak. Unutmayın aynı yararları yazmayacaksınız. 7 dakikalık süreniz başladı."

7. Süre dolduktan sonra kâğıtlar toplanır ve şu açıklama ile devam edilir: *"Önce kâğıtlara yazmış olduğunuz faaliyetlerin bize olan yararlarını okuyacağım. Daha sonra puanlarınızı toplayacağız."*

Kâğıtlarda yazılı olan yararlar okunduktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

"Her gruba farklı kalem vermiştik bu yüzden hangi grubun hangi kâğıda kaç tane madde yazdığı bu sayede görülebiliyor. Kâğıtlara yazdığınız yararları şu kriterleri göz önüne alarak puanlayacağım: iş birliği yapma, takım hâlinde çalışma, zamanı yönetme, adil rekabet etme, takıma liderlik etme, kazanma ve kaybetme duygusu yaşama, farklı kültüre sahip insanlarla arkadaşlık kurma, başarmak için istekli olma, estetik duyarlılık kazanma, yaratıcılık, fedakârlık gösterme, kendine güven ve saygı duyma, diğer insanlara güven ve saygı duyma, karmaşık durumlar karşısında karar verme, fiziksel olarak sağlıklı bir bedene sahip olma, sağlıklı kilo verme, geceleri daha iyi uyuma, sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinme, zararlı alışkanlıklardan uzaklaşma."

8. Uygulayıcı tarafından her grubun farklı kâğıtlara yazdığı maddeler puanlama kriterleri dikkate alınarak değerlendirilir. Puanlama kriterlerinin yetersiz kaldığı noktalarda kendi değerlendirmesi ve sınıfın da görüşü alınarak puanlar toplanır ve tahtada grupların karşılarına puanları yazılır. Birinci olan grup diğer gruplar tarafından alkışlanır ve tebrikler sunulur. Eşitlik olması durumunda diğer gruplar eşit olan grupları alkışlar ve sonunda bütün öğrenciler bu etkinlikteki çabaları için uygulayıcı tarafından alkışlanır ve tebrik edilir.

9. Daha sonra aşağıdaki tartışma soruları sorularak cevaplar alınır.

   - Bu derste yaptığımız etkinlik size neler kazandırdı?
   - Farklı faaliyetlerde yer alma durumunuz arttıkça faaliyetlerin size farklı kazanımlar katma ve fayda sağlama olasılıkları da arttı mı? Bu konuda siz neler söylersiniz?
   - Bugüne kadar başka hangi eğitsel ve sosyal etkinliklere katıldınız? Bunların sizin gelişiminize ne gibi katkıları oldu?

10. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Bugün burada duyduğumuz bütün faaliyetler aslında sizlerin gelişimi için oldukça faydalı. Bu faaliyetlere katılarak kendinizi daha fazla keşfedebilirsiniz."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Etkinlikler sınıf panosuna listelenerek asılabilir ve öğrenciler katıldıkları etkinliğin karşısına işaret koyabilir, isimlerini yazabilir. 2. Öğrencilerden katılmak istedikleri etkinlikler için eylem planı oluşturmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrencilerin elinde bulunan farklı renklerdeki kalemler de kullanılabilir. Önemli olan üç farklı renkte kalem olmasıdır. Öğrenciler kalem alışverişi yapabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'den kesilen faaliyet kâğıtlarından şefler tarafından seçilmeyenler olabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Akran eşleşmesi yapılarak sosyal ortam düzenlenebilir. 2. Öğrencinin olduğu gruba ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma kağıdındaki yazıların puntoları büyütülerek ve gerekiyorsa kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak materyal uyarlaması yapılabilir. 4. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

OKUL İÇİNDE/DIŞINDA YER ALINABİLECEK ÇEŞİTLİ EĞİTSEL VE SOSYAL FAALİYETLER

Sergi ya da Kermeslere Katılma	Çeşitli Şenliklerde, Gösterilerde, Törenlerde ya da Tanıtım Günlerinde Görev Alma
Spor Aktiviteleri (Egzersizler, Koşu, Vücut Geliştirme, Futbol, Basketbol, Voleybol, Diğer Sportif Etkinlikler) ve Turnuvalara Katılma	Müzik Aktivitelerine ve Halk Oyunlarına Katılma
Tiyatroya veya Sinemaya Gitme	Çeşitli Yarışmalara Katılma
Konferansa ya da Panele Katılma	Pikniklere ya da Gezilere Katılma
Fuarları Ziyaret Etme	Şiir Dinletisine Katılma
Arkadaşlarla Proje Hazırlama	Müzeleri Ziyaret Etme

2. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

HANGİ İSTASYON?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Okul içinde veya dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerini dikkate alır. / 2.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Makas 2- Bant 3- Kalem 4- Etkinlik Bilgi Notu 5- Çalışma Yaprağı-1 6- Çalışma Yaprağı-2 7- Çalışma Yaprağı-3 8- Çalışma Yaprağı-4
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu önceden okunur. 2. Sınıfta 6 istasyon belirlenir. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan istasyon isimleri kesilerek istasyonlara yapıştırılır. 3. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-4 bir adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının okul içinde veya dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yetenekleri dikkate alma olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak ilgi ve yeteneğin tanımı yapılır. 3. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönergeyle devam edilir: *"Sizlere verdiğim bu çalışma yapraklarında ilgi alanları ve yeteneklerin neler olduğu bilgisi bulunmaktadır. Şimdi sizden bu bilgileri okuyup kendi ilgi alanlarınız ve yetenekleriniz hakkında düşünmenizi istiyorum. Bunun için 5 dakika zamanınız var"*

Süreç (Uygulama Basamakları)

4. Daha sonra aşağıdaki yönerge verilerek etkinlik sürecine devam edilir.

"Sevgili öğrenciler yaşamımızı bir tren yolculuğuna benzetirsek ineceğimiz bir istasyon mutlaka olacaktır. Burada önemli olan ineceğimiz istasyonu bilmemizdir. Böylece gideceğimiz yere daha kolay ulaşırız. Şimdi sizinle bir tren yolculuğu yapalım. Bu yolculukta farklı istasyonlar bulunmaktadır. Ben geldiğimiz istasyonla ilgili bilgi verdiğimde bu istasyon size uygunsa trenden inebilirsiniz. Bu arada birden fazla istasyonu tercih edebilirsiniz. Kimlerin hangi istasyon/istasyonlarda olduğunu yazacağımız için hangi istasyonda indiğinizi ve kaç istasyon gezdiğinizi unutmayın.

Sevgili öğrenciler ilk istasyonumuz SANAT İSTASYONU. Bu istasyonda drama, tiyatro, resim, el sanatları, halk oyunları etkinlikleri var. Sanat istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin.

Sıradaki istasyonumuz MÜZİK İSTASYONU. Bu istasyonda müzik dinleme, şarkı söyleme, enstrüman (Gitar, Keman, Piyano, vb) çalma, beste yapma gibi etkinlikler var. Müzik istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin.

Sıradaki istasyonumuz BİLİM ve TEKNOLOJİ İSTASYONU. Bu istasyonda matematik, fizik, kimya ve biyoloji ile ilgili çalışmalar, bilimsel araştırmalar teknolojik yenilikler, doğa ve çevreyle ilgili çalışmalar var. Bilim ve teknoloji istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin.

Sıradaki istasyonumuz EDEBİYAT İSTASYONU. Bu istasyonda kitap okumayı sevenler, yazmayı sevenler, şiire ilgili olanlar, farklı dillere merakı olanlar var. Edebiyat istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin.

Sıradaki istasyonumuz SPOR İSTASYONU. Bu istasyonda voleybol, basketbol, futbol satranç turnuvaları düzenliyor. Spor istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin.

Sıradaki ve son istasyonumuz SOSYAL BİLİMLER İSTASYONU. Bu istasyonda Tarihle ilgilenenler, Felsefeyle ilgilenenler, Psikoloji alanında araştırma yapanlar, Arkeolojiye merakı olanlar, insanlara yardımcı olmayı sevenler var. Sosyal bilimler istasyonunda olmak isteyenler bu istasyonda insin."

5. Daha sonra kimlerin hangi istasyon/istasyonlarda yer aldığı sorularak Çalışma Yaprağı-4'te yer alan başlıkların altına öğrencilerin isimleri yazılır.

6. Aşağıdaki sorulara etkinlik değerlendirme süreci başlatılır.

   - İlginizin olduğu istasyon/istasyonlar hangileriydi?
   - Yeteneğinizin olduğu istasyon/istasyonlar hangileriydi?
   - Hem ilginizin hem de yeteneğinizin olduğu istasyon/ istasyonlar hangileriydi?
   - Okul içinde ya da dışında bir etkinliğe katılırken ilgilerinizi ve yeteneklerinizi dikkate almanız size nasıl bir katkı sağlar?
   - Bu etkinliği uygulamak sizlere neleri fark ettirdi?

7. Paylaşımlardan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

"Bugün okul içinde ve okul dışında katılacağınız etkinliklerde ilgi ve yeteneklerinizi dikkate almanız gerektiğini öğrendiniz. İlgi ve yeteneklerinizi dikkate alarak seçeceğiniz okul içi ve okul dışı etkinlikler yaşamınızda yapmak istediklerinize yardımcı olacak ve sizlerin daha mutlu, daha üretken olmanızı sağlayacaktır."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler eğitsel kulüp seçimlerini yaparken bu yapılan çalışmaları ve kendi ilgi ve yeteneklerini göz önünde bulundurabilirler.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 tek sayfa kullanılarak arkalı ve önlü olarak çoğaltılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik Bilgi Notu ve Çalışma yapraklarında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Etkinlik Bilgi notunda yer alan kavramlar öğrenciye öncesinde sunularak öğretmen desteği sağlanabilir. 3. Çalışma yaprakları öğretmenle birlikte ve geribildirim sunularak doldurularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Etkinlik Bilgi notunun okunması ve çalışma yapraklarının tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Şendağ MERCAN

Çalışma Yaprağı 1

SANAT İSTASYONU

MÜZİK İSTASYONU

SPOR İSTASYONU

SOSYAL BİLİMLER İSTASYONU

BİLİM VE TEKNOLOJİ İSTASYONU

EDEBİYAT İSTASYONU

Çalışma Yaprağı 2

YETENEKLERİMİZ

Yetenek Alanları	
Sözel Yetenek	Bu yetenek, sözcükleri (kelimeleri) belleme, onları uygun yerlerde kullanma, sözcüklerle ifade edilen kavramları anlayabilme ve anlatabilme gücünü ifade eder. Okunan bir parçada ne anlatıldığını anlamak bu yetenekle ilgilidir.
Sayısal Yetenek	Bu yetenek bilindiği gibi sayılar arasındaki ilişkiyi görebilme, sayılarla verilen problemleri çözebilme gücüdür. Bu yeteneğin de iki alt bölümü vardır.
Şekil İlişkilerini Görebilme	Resimleri, geometrik şekilleri ayrıntıları ile algılama, şekiller arasındaki biçimi, büyüklük vb. yönlerden benzerlik ve farkları görebilme gücünü ifade eden bu yetenek teknik ve sanayi alanlarında başarı için gereklidir.
Uzay İlişkilerini Görebilme	Bir cismin uzayda veya bir şeklin kâğıt üzerinde döndürüldüğü, kaydırıldığı zaman alacağı biçimi göz önünde canlandırma, bir şekli üç boyutlu görebilme, bir plana veya krokiye bakarak binayı canlandırabilme gücünü gösteren bu yetenek mimarlıkta, makine ve inşaat mühendisliğinde, teknik ve sanayi dallarında gereklidir.
Mekanik Yetenek	Bu yetenek bir alet veya makinenin işleyişini anlayabilme, alet ve makineleri şemasına bakarak kurabilme, işletebilme ve onarabilme gücü olup bütün teknik mesleklerde başarı için gereklidir.
Müzik Yeteneği	Sesleri ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk öğrenebilme, bir müzik aleti çalabilme, besteler yapabilme gücünü ifade eder.
Güzel Sanatlar Yeteneği	Resim, karikatür, heykel, el işleri gibi sanat ürünlerini üretebilme gücünü ifade eder.
Tiyatro Yeteneği	Bir olayı sahnede canlandırma, olaydaki kişileri canlandırma gücünü ifade eder.
Bedensel Yetenekler	Kas koordinasyonuna sahip olma, çeşitli spor dallarında dans, bale gibi etkinliklerde başarılı olma gücünü ifade eder.

KAYNAK:Kuzgun, Y. (2000a). Meslek Danşmanlığı. Ankara: Nobel Yayıncılık. Kuzgun,Y.(2000b). Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Çalışma Yaprağı 3

İLGİLERİMİZ

İlgi Alanları	
Temel Bilim	Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır.
Sosyal Bilim	Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.
Canlı Varlık	Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir.
Mekanik İlgi	Bu ilgisi yüksek olan kimseler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır.
İkna	Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır.
Ticaret	Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtma ve satma gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi pazarlama ve reklamcılık ile yakından ilgilidir.
İş Ayrıntıları	Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarla karakterize edilir.
Edebiyat	Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.
Güzel Sanatlar	Bu ilgi alanı daha çok resim, heykel ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymakla ifadesini bulur.
Müzik	Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir.
Sosyal Yardım	Sosyal yardım ilgisi, insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur.

KAYNAK: Kuzgun, Y. (2000a). Meslek Danşmanlığı. Ankara: Nobel Yayıncılık. Kuzgun,Y.(2000b). Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Çalışma Yaprağı 4

SANAT İSTASYONU

MÜZİK İSTASYONU

SPOR İSTASYONU

SOSYAL BİLİMLER İSTASYONU

BİLİM VE TEKNOLOJİ İSTASYONU

EDEBİYAT İSTASYONU

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEKLER VE İLGİLER

Yetenekler

Yetenek, "bir şeyi öğrenebilme, belli bir becerinin veya bilginin öğretiminden yararlanabilme gücü" olarak tanımlanabilir. İnsan pek çok şeyi öğrenebilme ve yapabilme gücüne değişik düzeylerde sahip olarak dünyaya gelir. Buna " gizilgüç" (kapasite) deriz. Bu gizil güç, yaş ilerledikçe kullanılarak geliştirilir. Böylece insan yaşamının değişik dönemlerinde giderek daha karmaşık işleri daha iyi yapabilir hale gelir. Yani çevre ile etkileşimde bulundukça ve çok çeşitli öğrenme deneyimleri geliştirdikçe insan kapasitesini kullanmakta ve daha sonraki dönemlerde yeni şeyler öğrenmeye hazır olmaktadır. İşte yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği kısmına bakarak onun daha sonra gireceği eğitim sürecinden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza olanak veren davranışlar bütünüdür.

İlgiler

İnsanlar yaptıkları herhangi bir işten, katıldıkları herhangi bir etkinlikten doyum sağlamak isterler. Bir kimse yaptığı herhangi bir işin sonunda para, takdir, ödül gibi çeşitli kazançlar elde edebilir. Bundan başka bir de işin kendisi kişiye doyum sağlayabilir. Yani kişi o işi yapmakla mutlu olabilir, uzun ve yorucu bir çalışma süresinin sonunda kendisini huzurlu ve ruhen dinlenmiş hissedebilir. Böyle bir kimse, kısıtlayıcı koşullar altında dahi o işi tekrar tekrar yapma isteği duyabilir. Kısaca herhangi bir zorlama altında olmadığı ya da kendisine bir ödül vaat edilmediği halde bir kişi kendiliğinden bazı faaliyetlere girişiyor ve bundan doyum sağlıyorsa bu kimsenin o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bireyin seçme özgürlüğü olduğu durumlarda gerçek ilgiyi saptama olasılığı daha yüksektir. Bir kimse önünde çeşitli faaliyet imkânları bulunduğu halde hep belli bir faaliyet türüne yöneliyorsa o faaliyete ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli bir alandır. İnsan yalnızca yetenekli olduğu alanlarda başarılı çalışmalar yapabilir.

KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2000a). Meslek Danşmanlığı. Ankara: Nobel Yayıncılık. Kuzgun,Y.(2000b). Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara: ÖSYM Yayınları.

3. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SEÇİM PUSULASI

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate alır. / 3.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 (Seçim Pusulası) 3. Lise türüne göre seçmeli ders çizelgesi 4. Bilgisayar/Etkileşimli tahta/Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik bilgi notu bir hafta önceden uygulayıcı tarafından sınıf panosuna asılır. Ayrıca MEB'e bağlı dijital ortamlarda (Örneğin; EBA'da) öğrencilerle paylaşılır. 2. Çalışma Yaprağı -1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik öncesinde lise türüne göre alan/bölüm/dal/ders seçim çizelgesini derse getirilmek üzere hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından *"Bugün sizinle alan/bölüm/dal/ders seçiminizi yaparken yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizi dikkate almamız gerektiğiyle ilgili bir etkinlik yapacağız. Sevgili öğrenciler, seçimler hayatın pusulalarıdır. Her seçim bizi ayrı bir yola götürür. Bu seçimlerden birisi de kendinize uygun meslek seçimi yapmanızdır. Ancak kendinize uygun bir meslek seçimi yapabilmeniz için önce bu yılın sonunda kendinize uygun bir alan/dal/dersler seçmeniz gerekmektedir. Çünkü seçeceğiniz alan/bölüm/dal/dersler sizin ilerde yükseköğretimde öğrenimini yapacağınız meslekle ilişkilidir. Bu nedenle size uygun alan /dal /ders seçerken dikkate almanız gereken birtakım özellikleriniz vardır. Bu özelliklerin başında da yetenekleriniz, ilgileriniz ve mesleki değerleriniz gelmektedir."* yönergesi verilerek etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 hakkında bilgi verildikten sonra bu materyal öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: *"Bu çalışma yaprağına yetenek, ilgi, mesleki değer, başarılı olduğunuz dersler, yapacağınız seçimler ve hedeflerinizi yazmanızı istiyorum. Özellikleriniz ve seçimlerinizin uygunluğunu değerlendirdikten sonra düşüncelerinizi pusulanın alt kısmındaki oka yazmanızı istiyorum. Bunun*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*için 15 dakika süreniz var".* 3. Süreç tartışma soruları sorularak sürdürülür. • Yetenekli olduğunuzu düşündüğünüz alanlarla başarılı olduğunuz dersler ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersler birbiriyle uyumlu mu? • İlgi alanlarınız ile başarılı olduğunuz dersler ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersler birbiriyle uyumlu mu? • Mesleki değerlerinizle başarılı olduğunuz dersler ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersler birbiriyle uyumlu mu? • Yetenekleriniz, ilgileriniz ve mesleki değerlerinizle başarılı olduğunuz dersler ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersler birbiriyle uyumlu değilse nasıl bir yol izleyebilirsiniz? • Yetenekleriniz, ilgileriniz ve mesleki değerlerinizle başarılı olduğunuz derslerin ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersler üzerindeki etkisi konusunda ne düşünüyorsunuz? 4. Gönüllü öğrencilerden cevapları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. *"Sevgili öğrenciler gelecek yaşantınızı büyük ölçüde etkileyecek önemli bir karar olan alan/bölüm/dal/ders seçimlerinizde yetenek, ilgi ve mesleki değerlerinizi dikkate alarak karar vermeniz ilerde işinizde dolayısıyla da hayatınızda daha mutlu bir birey olmanızı sağlayacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler dönem içerisinde sınavlar bittiğinde e-okul sistemi aracılığıyla derslere ilişkin başarı notlarını Çalışma Yaprağı-1 (Seçim Pusulası)' de yaptıkları seçimlerle karşılaştırarak kendi kariyer portföylerini hazırlayabilirler.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılacak. Bir hafta önceki etkinlik yapıldıktan sonra öğrencilere dağıtılacak. Öğrencilerden bu bilgi notunu okumaları ve etkinliğin yapılacağı gün yanlarında getirmeleri istenir. Etkinlik Bilgi Notunu çoğaltma imkânının olmadığı okullarda uygulayıcı bu materyalden 2-3 tane çoğaltarak tahtaya etkinliği yapma sürecinde asar. 2. Etkileşimli tahta, bilgisayar veya projeksiyon bulunmayan okullarda öğretmen Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Çizelgesini tahta kalemiyle tahtaya yazmalı veya poster hâline getirip tahtaya asmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik Bilgi notu ve Çalışma Yapraklarında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Etkinlik Bilgi notunda yer alan kavramlar öğrenciye öncesinde sunularak öğretmen desteği sağlanabilir. 3. Çalışma Yaprağı'1 öğretmenle birlikte ve geribildirim sunularak doldurularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Çalışma Yaprağı 1'in tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.

Uygulayıcıya Not	Faydalanılacak kaynakların adları aşağıda sunulmuştur. • Kuzgun, Y. (2019). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş (6.b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. • Kuzgun, Y. (2017). Kendini Değerlendirme Envanteri el kitabı (6.b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. • Pişkin, M. (2019).Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler (Ed. B. Yeşilyaprak), (10. Baskı). *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya içinde, s.43-78.* Pegem Akademi.
Etkinliği Geliştiren	Mustafa DALGIÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEK

Yetenek, öğrenme gücü, belli bir eğitimden yararlanabilme gücü olarak tanımlanabilir. Yetenek, kalıtımla getirilen gizilgücün, eğitim ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. Böylece bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği becerilere bakarak onun yeni bir eğitimden ne kadar yararlanabileceği kestirilebilir. Bir kişi bir alandaki yeteneğini yani öğrenme gücünü tanımak için o güne kadar o alanda yaptığı çalışmalardan elde ettiği başarılarına bakabilir(Kuzgun, 2017).

Yetenek Türleri

Sözel Yetenek

Sözel Akıcılık: Zengin bir sözcük dağarcığına ve çağrışım gücüne sahip olma, duygu ve düşünceleri, değişik sözcükler kullanarak etkileyici bir biçimde ifade edebilme, akıcı bir üslupla konuşabilme ve yazabilme, orijinal ve sanat değeri olan kompozisyonlar yazabilme.

Sözel Akıl Yürütme: Sözcükler ve/veya ifadeler arasındaki benzerlik ve farkları görebilme, okuduğunu anlayabilme, düşünceleri açık ve anlaşılır bir biçimde aktarabilme.

Genel Yetenek

Bir problemin kaynağını görebilme ve problem çözüm yolları bulabilme gücüdür.

Genel Akademik Yetenek

Soyut kavramları öğrenebilme, sembollerle akıl yürütebilme gücüdür.

Sayısal Yetenek

Hesaplama: Sayılarla dört işleme dayalı hesapları çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme, bir işlemdeki hatayı çabucak bulabilme.

Sayısal Akıl Yürütme: Matematik ilke ve kavramları kullanarak problemleri çözebilme, sayılar arasındaki ilişkileri görebilme.

Şekil-Uzay Yeteneği

Şekil Algısı: Nesnelerin, resimlerin veya geometrik şekillerin detaylarını algılama, nesneler, resimler veya şekiller arasında gölge, genişlik, boy vb. özellikler yönünden farkları görebilme.

Uzay İlişkilerini Görebilme: Bir şeklin düzlem üzerinde ya da bir cismin uzayda döndürülmesi ile alacağı biçimi göz önünde canlandırabilme, açınımı verilmiş bir cismin kapalı hâlini görebilme veya tersini yapabilme.

Renk Algısı: Renkleri tanıma, renklerdeki benzerlikleri ve farkları algılama, aynı renkteki iki cisimde ton farkını görebilme.

Bellek: Sözcükleri, sayıları, sembolleri çabucak belleme ve uzun zaman hatırda tutma.

Ayrıntıyı Algılama: Çevredeki uyarıcıları ve aralarındaki farkları çabucak ve doğru bir şekilde algılayabilme.

Mekanik Yetenek

Bir alet veya makinenin çeşitli parçaları arasındaki ilişkiyi, bir aletin işleyişindeki temel ilkeyi görebilme, bir aleti işletebilme, onarabilme, bir şemaya göre bir aleti kurabilme.

El Becerisi: Elleri ve kolları kolaylıkla ve ustalıkla hareket ettirebilme, nesneleri kaldırma, döndürme ve yerleştirme hareketini çabuk ve düzgün bir biçimde yapabilme.

Parmak Becerisi: Parmakları doğru ve hızlı bir biçimde kullanarak küçük objeler üzerinde çalışma, çok ince işleri yapabilme.

El-Göz İş birliği: Eli ve gözü birbiriyle uyum hâlinde ve hızlı bir biçimde kullanabilme, ipliği iğne deliğinden geçirme gibi işleri çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme (Kuzgun,2017).

İLGİ

İlgi, bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödül sözü verilmediği halde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu alandır. İnsan ancak yetenekli olduğun alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Bir kimsenin, giriştiği bir iş ya da bir çalışma alanında başarılı olması kişiye doyum sağlar. Böylece kişi aynı alanda tekrar çalışma isteği duyar. Buna karşılık kişinin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanırsa istekleri kırılır ve o işi tekrar yapmak isteği duymaz olur(Kuzgun, 2019).

İlgi Türleri

Temel Bilim: Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Sosyal Bilim: Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Canlı Varlık: Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir.

Mekanik İlgi: Bu ilgisi yüksek olan kimseler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır.

İkna: Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren ilgi alanıdır.

Ticaret: Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtma ve satma gibi faaliyetlerle ilgili alandır. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekten olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.

İş Ayrıntıları: Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Edebiyat: Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Güzel Sanatlar: Bu ilgi alanı daha çok resim, heykel ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymayla ilgili alandır.

Müzik: Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir.

Sosyal Yardım: Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarla ilgi alandır.

MESLEKİ DEĞER

Meslek faaliyetlerinin sonunda beklenen doyum genellikle meslek değeri olarak adlandırılır. İlgilerin de belli faaliyetlerin yapılması sırasında yaşanan mutluluğu ifade eden bir kavram olduğuna değinilmişti. Ancak ilgi, faaliyetin özünden duyulan doyumu, değer ise o faaliyetin yapıldığı ortamdan ve getirdiği toplumsal ödüllerden kaynaklanan doyumları içerir.

İlgiler daha çok meslek alanlarından birine yönelişimizde rol oynayan kişilik özelliğimizdir. Değerler ise genelde belli bir meslek alanında iş ya da pozisyon tercihinde etkili olmaktadır. Bilindiği gibi belli bir meslek alanında çok değişik iş ve pozisyonlar vardır.Bunlar bireylerin değişik ihtiyaçlarına farklı düzeyde cevap verebilmektedirler. Değerleri yakından tanıyan bir kimse, bunlara uygun iş ve pozisyonlarına kolaylıkla bulabileceği mesleklere yönelebilir ve eğitimi sırasında kendini o pozisyonların gereklerine göre hazırlar.

Yeteneği kullanma ve geliştirme: Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme.

Yaratıcılık: Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.

İlgileri geliştirme: Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma.

İşlerin çeşitli olması: İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.

Kazanç: Çok para kazanma.

Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme: İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.

Sosyal güvence: İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma.

İlerleme: Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.

Ün-şöhret sahibi olma: Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.

Risk alma: Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabilme.

Liderlik: Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.

Bağımsızlık: Kendi işinin sahibi olabilme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.

İş birliği: Başkalarına danışarak, sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme.

Toplumsal saygınlık: Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma.

Yarışma: Başkaları ile yarışarak, başkalarına üstün olduğunu kanıtlama.

Bağımsızlık: Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı olmadan istediği gibi yapabilme.

Özel yaşam: İşin, kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanıması.

İkna: İşin başkalarını ikna edip, onları etkileyerek belli eylemlere yöneltme olanağı tanımasıdır.

KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2019). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş (6.b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
Kuzgun, Y. (2017). Kendini Değerlendirme Envanteri el kitabı (6.b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Çalışma Yaprağı 1

SEÇİM PUSULASI

Öğrenci Adı-Soyadı
Sınıfı

SEÇTİĞİM YETENEK ALANI VEYA ALANLARI

BAŞARILI OLDUĞUM DERSLER (İLK 5 TANE YAZINIZ)

SEÇTİĞİM İLGİ ALANI VEYA ALANLARI

MESLEKİ HEDEFİM

SEÇTİĞİM MESLEKİ DEĞER ALANI VEYA ALANLARI

SEÇMEYİ DÜŞÜNDÜĞÜM ALAN/ BÖLÜM/DAL/DERSLER

SEÇİMLERİNİZİN UYUMLU OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? DEĞİLSE LÜTFEN SEBEBİNİ YAZINIZ.

4. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SON KARARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamındaki karar verme sürecini etkileyen faktörleri açıklar. / 4.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu'nda verilen örnek grafik dikkate alınarak özellikleri belirtilen grafik A3 kâğıdında hazırlanarak sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1- Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinliğin amacı açıklanır. *"Sevgili öğrenciler, karar verme becerisi yaşamımızda yer alan çok önemli bir beceridir. Hayatımızı devam ettirirken birçok konuda karar almamız gerekir. Yaşam kalitemiz aldığımız kararlardan etkilenir. Bu nedenle verdiğimiz her karar bizi belirsizliklerden de kurtarır. Bir konu hakkında karar vereceğimiz zaman birçok faktörün etkisi altında kalabiliriz. Bugün yapacağımız bu etkinlikte yaşamdaki karar verme sürecini etkileyen faktörlerin neler olduğunu hatırlayıp bu faktörlerin etkisini açıklamayı amaçlıyoruz."* 2- Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. *"Sevgili öğrenciler, elinizde bulunan kâğıtlarda bir durum örneği yazılmıştır. Fakat bu örneğin devamı boş bırakılmıştır. Sizlerden bu örneği dikkatlice okuyup tamamen kendinize göre tamamlamanızı istiyorum. Bu tamamlama işlemini yaparken "siz olsanız nasıl davranırdınız?, nelerden etkilenirdiniz?, kararınızı neye göre verirdiniz?" gibi sorulardan yararlanmanızı bekliyorum. Bunun için süreniz 5 dakika."* 3- Öğrenciler kendilerine verilen örnek durumu tamamlarken uygulayıcı tarafından önceden grafik şeklinde hazırlanmış A3 kâğıdı tahtaya asılır. 4- Öğrencilere verilen süre bittikten sonra uygulayıcı tarafından tahtadaki grafik aşağıdaki gibi açıklanır: *"Sevgili öğrenciler, tahtada gördüğünüz gibi yaşamda karar verme sürecini etkileyen faktörleri grafiğin yatay kısmına, rakamları da grafiğin dikey kısmına yazdım. Sizlerden daha önce tamamladığınız örnek durumu bir kere daha gözden*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*geçirip grafikte yer alan faktörlerin hangisi veya hangilerinden etkilendiğinizi belirlemenizi istiyorum."* 5- Verilen süre bitince faktörler sırayla okunur ve öğrencilerin hangi faktörden etkilendiklerine göre el kaldırmaları istenir. Her faktör için toplam kişi sayısı kaldırılan eller sayılarak belirlenir ve grafikte uygun yerler işaretlenir. Bütün maddeler için bu işlem tekrarlanır. Sonrasında bu faktörlerin sayısını gösteren grafik oluşturulur. 6- Grafik tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu'ndaki bilgiler dikkate alınarak aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • Oluşturduğumuz bu grafikte çoğunluk hangi faktörlerden etkilenmiş görünüyor? • Yaşamımızda karar verirken kişisel özelliklerimizden nasıl etkileniriz? • Yaşamımızda karar verirken aile üyelerinden nasıl etkileniriz? • Karar verme sürecinde çevre nasıl bir rol oynar? • Günlük yaşamınızda verdiğiniz kararlarda en çok hangi faktörlerden etkilenirsiniz? 7- Öğrencilerin tartışma sorularına verdikleri cevaplar alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklamayla süreç sonlandırılır: *"Günlük yaşamda hepimiz yiyeceğimiz yiyecekten giyeceğimiz kıyafete kadar birçok karar verme durumu ile karşı karşıya kalırız. Bazen kişisel özelliklerimiz, bazen ailemiz, bazen de içinde bulunduğumuz çevre vereceğimiz bu kararları etkiler. Kararlarımızı etkileyen bu faktörlerin farkında olmamız daha sağlıklı ve isabetli kararlar vermemize yardımcı olur."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden yaşamlarında verdikleri 3 önemli kararı hatırlamaları ve bu karar verme sürecinde etkilendikleri faktörlere dayalı olarak kişisel grafiklerini oluşturmaları istenir.
Öğretmene Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek durumun çoğaltılarak dağıtılması önerilir. Bu mümkün olmadığında ise tahtaya örnek durum yazılarak öğrencilerin boş bir kâğıda geçirmeleri için ek bir süre verilir. 2. A3 kâğıdına önceden hazırlanmış olan grafik, hazırlık fırsatı bulamayan uygulayıcılar için tahtaya çizilerek bu aşama tamamlanabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için, 1. Etkinlik Bilgi Notu ve Çalışma yaprağı 1'de yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan kavramlar öğrenciye öncesinde sunularak öğretmen desteği sağlanabilir. 3. Çalışma Yaprağı 1'de yer alan örnek durum öğrenci düzeyine göre farklılaştırılarak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 4. Çalışma Yaprağı 1 öğretmenle birlikte ve geribildirim sunularak doldurularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 5. Etkinlik Bilgi Notunun okunması için ve çalışma yapraklarının tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Hatice İNCİ

Çalışma Yaprağı 1

Üniversite öğrenimini başarıyla tamamladıktan sonra yurt dışından bir firmadan çok güzel bir teklif alan Aysun kararsızdır. Mesleki olarak kendini geliştirebileceği ve birçok başarıya imza atabileceği bu konuda karar vermek onun için hiç kolay olmamıştır. Çünkü .....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar verme süreci zor ve emek isteyen bir süreçtir. Karar verme sürecinde birçok faktör devreye girmekte ve bu faktörler kararlarımız üzerinde etkili olmaktadır. Bu faktörlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

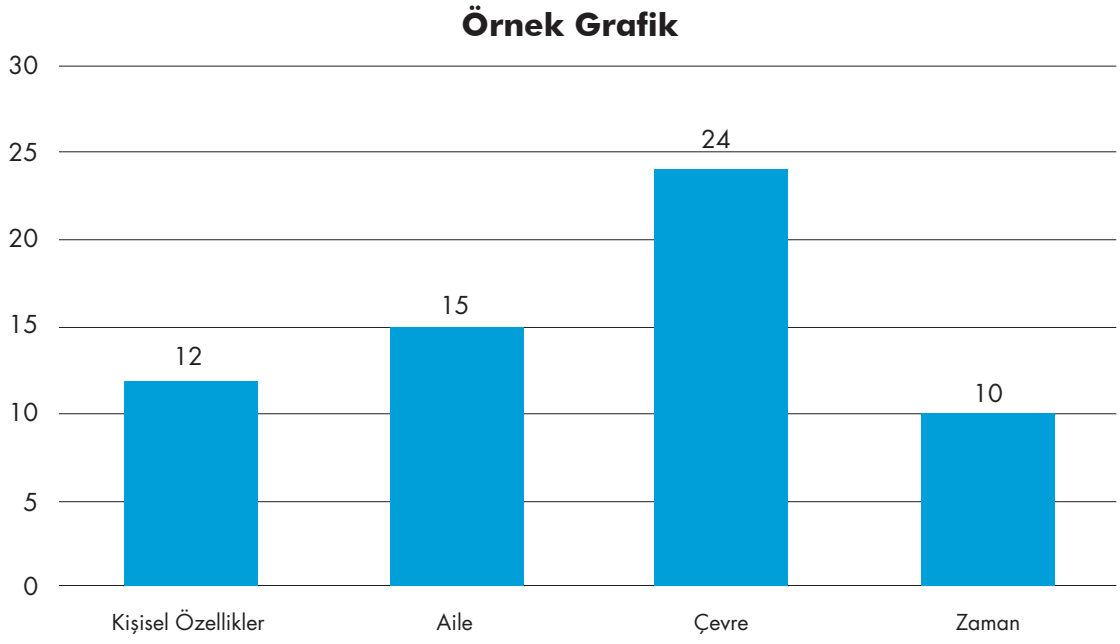
Kişisel Özellikler: Karakter, değerler, geçmiş deneyimler, fiziksel özellikler, mizaç, kararın algılanma tarzı, karar vericinin riske karşı tutumu, önyargılar, yanlış genellemeler, ihtiyaçlar ve beklentiler vb. özellikler.

Aile: Aile ile olan ilişki, ailenin eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik durum, aile yapısı vb. özellikler.

Çevre: İçinde yaşanılan ülke, dünyanın sosyo-ekonomik durumu, politik faktörler, çevresel faktörler, tarihsel faktörler v.b. özellikler.

Zaman: Zaman etkeni de kararları etkileyebilen faktörlerden biridir. Etkili kararlar verebilmek için yeterli zamana sahip olmak gerekir.

Örnek Grafik

Uygulayıcı yukarıda verilen grafiği oluştururken grafiğin yatay bölümüne yaşamdaki karar verme sürecini etkileyen faktörleri, dikey bölümüne ise sınıf mevcuduna göre rakamları yazar.

5. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

EKSİK PARÇALAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Karar alma basamaklarını kullanır. / 5.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3 4- Torba ya da kutu 5- Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının, karar alma basamaklarını kullanmak olduğu açıklanır. 2. Öğrenciler gruplara ayırma tekniklerinden biri kullanılarak 6 farklı gruba ayrılır. Her gruptan birer temsilci seçmeleri istenir. 3. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan ve önceden kesilerek bir torba içine konan karar alma basamakları kartları grup temsilcilerine çektirilir. 4. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 tüm gruplara dağıtılır. 5. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilerek süreç yönlendirilir: *"Sevgili öğrenciler, sizlerden günlük yaşamınızda sıklıkla karşılaştığınız bir karar alma durumunu ele alarak örnek olaylar oluşturmanızı ve Çalışma Yaprağı-2'ye not almanızı istiyorum. Bu örnek olayları Çalışma Yaprağı-3'de yer alan karar alma basamaklarına uygun olarak tasarlayacaksınız. Yalnız bu örnek olaylarda bir farklılık olacak. Her grubun oluşturacağı örnek olayda karar alma basamaklarından biri eksik olacak. Torbadan çekmiş olduğunuz karar alma basamağı kartında hangi basamak yer alıyorsa, o basamağa örnek olayınızda yer vermeyeceksiniz. Siz örnek olayları hazırlayıp sınıfla paylaştıktan sonra, arkadaşlarınız hangi basamağın eksik olduğunu bulmaya çalışacaklar. Bunun için süreniz 5 dakikadır."*

Süreç (Uygulama Basamakları)	6. Süre sonunda her grup temsilcisi oluşturdukları örnek olayı sınıfla paylaşır ve diğer öğrencilerin eksik basamağı bulmaları istenir. 7. Tüm grupların paylaşımları tamamladıktan sonra tartışma soruları ile süreç yönlendirilir: • Örnek olaylarda eksik olan basamakları bulmaya çalışırken neler hissettiniz/düşündünüz? • Siz olsanız eksik olan basamakları nasıl tanımlarsınız? • Günlük yaşamınızda karar alırken bu basamakları kullanıyor musunuz? Zorlandığınız basamaklar genelde hangileri oluyor? • Karar alma basamaklarını kullanarak aldığınız kararlarla kullanmadan aldığınız kararların sonuçlarını karşılaştırdığınızda neler fark edersiniz? 8. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Günlük yaşamımızda pek çok seçenekle karşı karşıya kalıyoruz. Bu seçenekler arasında karar alacağımız zaman bazı basamakları takip etmek, kendimize en uygun seçeneği belirlemek için oldukça önemlidir. Aldığımız kararlar yaşamımızın akışını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle karar alırken ya o ya da bu şeklinde düşünmek yerine karar almada sırasıyla yapılması gerekenleri uygulamak daha etkili olabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin daha önce almış oldukları önemli bir kararı ele almaları ve bu durumu karar alma basamaklarına göre analiz etmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-3 büyük bir poster şeklinde hazırlanarak tahtaya asılabilir ya da etkileşimli tahta/projeksiyon aracılığıyla tahtaya yansıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 büyük punto ile basılarak ya da Braille yazı eklenerek materyal desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Şerife IŞIK, Nazife ÜZBE ATALAY, Abdullah Mücahit ASLAN

Çalışma Yaprağı 1

KARAR ALMA BASAMAKLARI KARTLARI

1- PROBLEMİ TANIMLA

2- OLASI SEÇENEKLERİ LİSTELE

3- SEÇENEKLERİN OLUMLU/OLUMSUZ YANLARINI KARŞILAŞTIR

4- EN İYİ SEÇENEĞE KARAR VER

5- VERİLEN KARARI UYGULAMAK İÇİN PLAN YAP

6- KARARINI DEĞERLENDİR

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK OLAY FORMATI

Karar Alma Sürecine Yönelik Ele Alınan Durum:

.....

.....

.....

Örnek Olay:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eksik Karar Alma Basamağı:

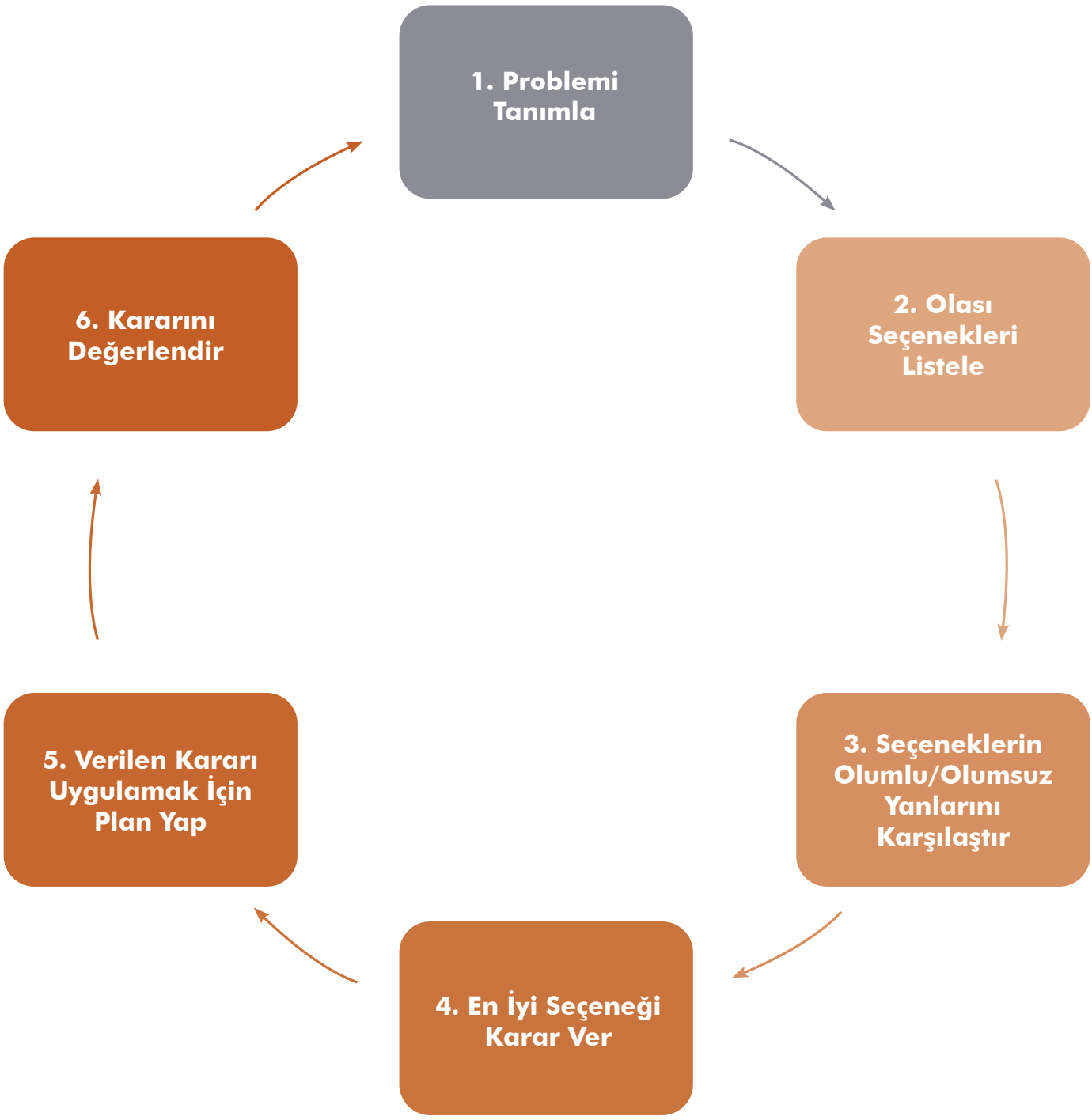
.....

.....

.....

.....

Çalışma Yaprağı 3

6. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AKLIMDAN UÇURMA

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar. / 6.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3 4- Çalışma Yaprağı-4 5- Çalışma Yaprağı-5 6- Renkli karton 7- Renkli post-it 8- Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3, Çalışma Yaprağı-4 ve Çalışma Yaprağı-5 grup sayısı kadar (5 adet) çoğaltılır. 2. Öğrenci sayısı kadar post it ve bir adet renkli karton ders öncesinde hazırlanmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, okul başarısını etkileyen en önemli faktörlerden birisi, öğrencilerin sahip olduğu öğrenme ve verimli çalışma stratejileridir. Bugün yapacağımız bu etkinlikte öğrenme ve verimli çalışma stratejilerinin neler olduğu üzerinde duracağız".* 2. Tüm öğrenciler sınıf oturma düzeninde sırayla bir, iki, üç, dört ve beş şeklinde numaralandırılır. Öğrencilere verilen numaraları akılda tutmaları söylenir. 3. Daha sonra yeni bir gruplama yapılarak, tüm bir numaralı öğrenciler bu masaya, iki numaralı öğrenciler bu masaya, üç numaralı öğrenciler bu masaya, dört numaralı öğrenciler bu masaya, beş numaralı öğrenciler bu masaya şeklinde yönlendirilerek hazırlanan beş farklı masaya (grup köşesine) yerleştirilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	4. *Öğrencilere "Sevgili öğrenciler her öğrenen birey öğrenme sürecinde birtakım stratejiler kullanmaktadır. Şimdi yapacağımız çalışmada her grubun kendilerine az sonra verilecek olan öğrenme stratejileri hakkında uzmanlaşmalarını bekliyoruz"* şeklinde bir açıklama yapılır. 5. Yapılan açıklamadan sonra etkinlik ile ilgili aşağıdaki yönerge paylaşılır: *"Bir numaralı grup Çalışma Yaprağı-1'de yer alan dikkat stratejilerini okuyunuz ve önemli gördüğünüz yerlerin altını çiziniz;* *İki numaralı grup Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tekrar stratejilerini okuyunuz ve önemli gördüğünüz yerlerin altını çiziniz;* *Üç numaralı grup Çalışma Yaprağı-3'de yer alan anlamlandırmayı artıran stratejileri okuyunuz ve önemli gördüğünüz yerlerin altını çiziniz;* *Dört numaralı grup Çalışma Yaprağı-4'de yürütücü biliş stratejilerini okuyunuz ve önemli gördüğünüz yerlerin altını çiziniz;* *Beş numaralı grup Çalışma Yaprağı-5'de duyuşsal ve güdüsel stratejileri okuyunuz ve önemli gördüğünüz yerlerin altını çiziniz."* 6. Tüm öğrenciler okumayı bitirince okuduklarından önemli gördükleri noktaları kendi aralarında beş dakika paylaşmaları/tartışmaları istenir. 7. Paylaşımlardan sonra tüm grupların ilk yapılan gruplamaya göre yerlerine geçmesi istenir. Her grupta bir, iki, üç, dört, beş numaradan öğrenciler olacak şekilde yerlerine geçen öğrencilerden, bir numaralı öğrenciden başlayarak önce uzmanlaştıkları konularını ikişer dakika süreyle küçük grupta anlatmaları istenir. 8. Böylece tüm öğrencilerin beş farklı strateji (dikkat stratejileri, tekrar stratejileri, anlamlandırmayı artıran stratejiler, yürütücü biliş stratejileri ve duyuşsal ve güdüsel stratejiler) hakkında bilgi sahibi olması sağlanır. 9. Öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları sorularak süreç devam ettirilir: • En çok hangi stratejileri kullanıyorsunuz? • Bu stratejiler, öğrenmenizi nasıl etkilemektedir ve ne gibi sonuçları olmaktadır? • Bu tür stratejileri kullananlar hangi öğrenme yollarını dener? 10. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır: *"Her öğrenci farklı stratejiler kullanabilir ve mümkün olduğunca çeşitli stratejiler kullanmak öğrenmeyi daha verimli ve kalıcı hale getirecektir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere önceden hazır edilen post-itler dağıtılır. Etkinlik kapsamında çalıştıkları konu hakkında akıllarında kalan kendilerince önemli gördükleri noktaları kelimeler ya da bir cümleyle post-itlere yazmaları ve kartona yapıştırmaları istenir. 2. Öğrencilerin öğrenme stratejilerine dair akıllarında kalan post-itlere yazılmış kelimelerin ve cümlelerin yapıştırıldığı karton sınıf duvarına/panosuna asılır.

Uygulayıcıya Not	1. Gruplama çalışmalarında öğrencilere numaralarını unutmamaları mutlaka hatırlatılmalıdır. 2. Öğrenci paylaşımlarında her öğrencinin kendini ifade edebilmesi ve eşit söz hakkı için gruplarda bir zaman tutucu bulundurulmalıdır. 3. Öğrenci gruplamaları yapılırken uygulayıcının grup oluşturma ve ayrıl birleş metodu hakkında bilgi sahibi olması uygulayıcının işini kolaylaştırır. 4. Öğrencilerden gelebilecek sorulara karşı uygulayıcının materyal içeriğine hâkim olması önerilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Numaralandırma yapılırken sayılarını hatırlamayı kolaylaştırmaya yönelik sayıların yazılı olduğu kâğıtlar kendilerine verilebilir. 2. Etkinlik yönergesi okunduktan sonra neyin nasıl yapılacağına bir kez de model olunarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Etkinlik bilgi formları puntoları büyütülerek ve kontrast zemin üzerine yapıştırılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 4. Grup içerisinde akran desteği sunularak etkinliğe katılımı artırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ümit ŞENOĞLU

Çalışma Yaprağı 1

DİKKAT STRATEJİLERİ [1]

- Çevreden gelen bilginin benim için gerekli olanlarının kısa süreli belleğe geçişini sağlayan en önemli sürecin dikkat olduğunu bilirim, dikkatimi belirginleştirmeye ve arttırmaya çalışırım.
- Dikkati yöneltmede anahtar sözcüklerin ve temel düşüncelerin altını çizerim.
- Öğrenmemeye çabalarken dikkat stratejilerinden en uygununu seçerek kullanırım.
- Dikkatimi yöneltmede, altını çizerken, okunan metinde önemli düşüncelerle, önemli olmayanın ayırt etmeye çalışırım.
- Anahtar sözcükleri, temel düşünceleri fiziksel olarak yerleştirir, böylece gözden geçirme ve anımsamanın hızlı ve etkili gerçekleşmesini sağlarım.
- Okuduğum metnin altını çizerek var olan bilgimle yeni öğrendiğim bilginin birleştirilmesine hız veririm.
- İnceleme sorularına göz atar metin hakkındaki soruları yanıtlamaya çalışırım.
- Okuduğum metinin kenarına not alarak konuyu tekrar eder, zihnimi yeni bilgiye hazırlar ve zihnimin yeni bilgiyi kodlamasına yardımcı olurum.
- Bilinmeyen sözcükleri yuvarlak içine alırım, anlaşılmayan yerlere soru işareti gibi işaretler koyarak önemli düşünceleri gösteren işaretler ve açıklamalarla dikkatimi yoğunlaştırmaya çalışırım.
- Dikkatimin odaklaşmasında metindeki başlıklar, alt başlıklar, şekil, grafik, şema ve benzeri faktörlerin etkili olduğunu bilirim.
- Metini okumadan önce başlıklara, tablolara, şemaları gözden geçirerek zihnimde ön örgütleyici oluşturabilirim.

(1) Sübaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. 28 Temmuz 2020 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm adresinden erişildi.

Çalışma Yaprağı 2

TEKRAR STRATEJİLERİ (2)

- Tekrar stratejilerinin bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılmasına yardım ettiğini bilirim.
- Tekrar ve gruplama stratejileri ile kısa süreli belleğimin depolama potansiyelini arttırıp daha kolay hatırlarım.
- Bilgiyi olduğu gibi basit şekilde tekrar ederek kısa süreli bellekte daha fazla kalmasını sağlarım.
- Bilginin uzun süreli bellekte depolanmasını sağlamak için, bilgiyi kendime göre anlamlı kılmaya çalışırım.
- Eski konu ile yeni konu arasında bağ kurarak olguları zihinsel olarak ya da sesli tekrar ederim.
- Bir metini aynen kopya eder ya da önemli tümceleri tekrarlarım.
- Öğrenilecek metin düz yazı türündeyse konuyu sesli olarak tekrarlarım.
- Öğrenilecek metin düz yazı türündeyse bazı bölümleri aynen alıntılarım.
- Öğrenilecek metin düz yazı türündeyse yazarım.
- Öğrenilecek metin düz yazı türündeyse yazının önemli kısımlarının altını çizerim.

(2) Sübaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. 28 Temmuz 2020 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm adresinden erişildi.

Çalışma Yaprağı 3

ANLAMLANDIRMAYI ARTIRAN STRATEJİLER [3]

- Anlamlandırılan bilgilerin uzun süreli belleğe geçişi kolaylaştırdığını ve anlamlı bir bütün oluşturduğunu bilirim.
- Yeni öğrendiğim bilgiye anlam verilebilmek için konu ile ilgili önbilgilerimi yoklar ilişkilendirmeye çalışırım.
- Karmaşık öğrenme amaçlarının gerçekleşmesinde kendi kendime açıklamalar yapar soru sorar yaratıcı sözel ya da görsel imajlarla bilinenlerden yeni bilgi için benzetimler oluşturabilirim.
- Kendime ya da başkalarına soru sorarak düşünme stratejisini kullanmanın etkili bir kodlama tekniği olduğunu bilirim.
- Soru sormanın, okunan materyalin anlaşılmasına yardım ettiğini bilirim.
- Kendi kendime soru sormanın sorun çözme becerisini arttırdığını bilirim.
- Eklemleme stratejisinin, var olan bilgi ile yeni bilgiler arasında ilişkiler kurulmasını sağladığını bilirim
- Eklemleme stratejisinin yeni bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe, bilinenle yeni bilgi arasında ilişki kurularak ve birlik yaratarak geçişine yardımcı olduğunu bilirim.
- Bazen bir telefon numarasını anlamlı bir tarihle, birisinin yaş günü ile ilişkilendiririm. Böylece telefon numarasının anlamlı hale getirerek ve uzun süreli bellekte kalma olasılığını arttırabilirim.
- Benzetimlerin, yeni bilginin daha önceden bilinen eski bilgi kullanılarak, somut olarak açıklanmasına yardımcı olduğunu bilirim.
- Örgütleme stratejilerinin gruplama, terim ya da düşünceleri bir araya getirme, küçük alt parçalara bölme gibi özellikler taşıdığını bilirim.
- Örgütleme stratejisini kullanarak materyali yeniden yapılandırır ve kendim için anlamlı hale getiririm.
- Yeniden düzenlemede not alma, özetleme, uzamsal(geometrik) temsilciler oluştururum.
- Kendi tümcelerim ile ana düşünceleri saptar, önemli düşünce ve noktaları özetleyerek, birleştirerek etkili not alabilirim.
- Doğru olarak not alarak yeni bilgiyi, var olan bilgiyle etkili bir biçimde ilişkilendirilir ve işlenmiş olarak düzenleyebilirim.

(3) Sübaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. 28 Temmuz 2020 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm adresinden erişildi.

Özetleme yaparken

- Metindeki önemsiz bilgiyi belirlemek ve çıkarma,
- Metindeki ana düşünceyi belirlemek ve kendi sözcükleri ile anlatma,
- Her paragraftaki ana düşünceyi belirlemek ve yeniden anlatma,
- Metinin ana düşünceleri ile yardımcı düşüncelerini anlamını bozmadan kısa olarak bütünleştirme gibi noktalara dikkat ederim,

Kavram haritası oluştururken;

- Temel düşünceyi ya da diğerlerinin üstündeki en temel ilkeyi belirleme,
- Temel düşünceyi ya da kavramı destekleyen ikincil düşünceleri ve kavramları belirleme,
- Ana düşünceyi haritanın en tepesine ya da ortasına yerleştirme,
- Ana düşünce etrafındaki ikincil düşünceleri, ana düşünce ve birbirleriyle ilişkilerini görsel olarak gruplama gibi noktalara dikkat ederim.

Çalışma Yaprağı 4

YÜRÜTÜCÜ BİLİŞ STRATEJİLERİ (4)

- Belli öğrenme stratejilerini kullanarak yeteneklerim ve kendi düşünmelerime ilişkin düşünürüm.
- Kendimi gözlemler, izler, düzenlemeler yaparak öz düzenlememi yapabilirim.
- Kullandığım öğrenme stratejileri ve kendi öğrenme sürecime ilişkin anlayış kazanmaya çalışırım.
- Öğrenilecek durumun öğrenilmesinde en uygun stratejiyi seçer, kullanır, izler ve değerlendirir, gerekirse yeniden düzenleme yaparım.
- Öğrenilen bilginin öğeleri arasındaki ilişkiler kurar bilgi ya da düşüncelerle sahip olduğum temel bilgiler ve yaşantılarım arasında yapısal ve kavramsal düzenlemeler yapabilirim.
- Bir öğretim ünitesi ya da etkinlik için öğrenme hedeflerimi saptarım.
- Ulaşmak istediğim hedeflere ulaşma düzeyimi belirler ve gerektiğinde hedeflere ulaşmak için kullandığım stratejileri değiştiririm.

(4) Sübaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. 28 Temmuz 2020 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm adresinden erişildi.

Çalışma Yaprağı 5

DUYUŞSAL STRATEJİLER [5]

- Kendi kendime çalışırken, zihnimin ya da ilgimin başka yöne çekildiğini fark ederim ve gerekli düzenlemeleri yaparım.
- Ortamlarımı öğrenmeler için düzenlerim. (Örneğin; kütüphanede sessiz bir yer bulurum, belirli bir yolla çalışma masamı düzenlerim vb.)
- "Bunu anlayamadım", "Bu projeyi yapma olasılığım zayıf" gibi kendi kendine olumsuz düşünmelerin güdülenmeyi düşürdüğünü bilir olumlu düşüncelerle neleri yapabileceğime odaklanırım.
- Kendi kendime öğrenirken öğrenilecek konunun kendime ne derece uygun olduğunu belirlemeye çalışırım.
- Çalışmalarımda "Bu benim için önemli mi?", "Bunun benim için şimdi ve gelecekte değeri nedir?", "Bunu neden öğrenmem gerekir?" gibi sorulara olumlu yanıtlar vererek, ilgimi sürdürmeye ve öğrenme deneyimime devam ederim.
- Kendimle ilgili olumlu öz-konuşmalar yaparak, güvenimi sağlanmaya ve arttırmaya çalışırım.
- Güvenimi olumsuz etkileyen etmenleri tespit etmeye çalışarak bu yönlerimi güçlendirmeye çalışırım.
- Kendi öğrenme sorumluluğumu alarak nasıl öğrenirim, nasıl anımsarım, nasıl motivasyonumu sağlarım sorularının cevabını bulmaya çalışırım.

(5) Sübaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. 28 Temmuz 2020 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Millî_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm adresinden erişildi.

7. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

STRATEJİK MİYİM?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar / 7. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Makas 2. Poşet dosya 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan her bir strateji grubu içindeki cümleler kesilir ve aynı stratejiye ait cümlelerin hepsi aynı poşet dosyaya koyulacak şekilde kesilen cümleler toplam 5 poşet dosyaya koyulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır: *"Değerli gençler, bugün, eğitim hayatınız için önemli olan öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklayabileceğiniz bir etkinlik gerçekleştireceğiz. Bu etkinlik sonrasında öğreneceğiniz stratejileri ders çalışırken, yeni şeyler öğrenirken yeri geldikçe kullanabilirsiniz."* 2. Sonrasında "Sizce öğrenmeyi öğrenme ne anlama gelebilir?" sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 3. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Her birimiz bir şeyi öğrenirken farklı stratejiler kullanırız. Öğrenmeyi öğrenme; kişinin kendi öğrenme şekillerini tanıması, bir şeyi öğrenirken ne tür stratejilerden yararlandığını bilmesi, bu stratejileri gerektiğinde kendisine en uygun şekilde seçerek kullanabilmesidir. Bu stratejiler uygun kullanıldığında sizlere yaşam boyu kolaylık sağlayabilir."* 4. Öğrenciler gruplara ayırma yöntemlerinden biri seçilerek beş gruba ayrılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Bu etkinlik sürecinde 5 çeşit öğrenme stratejisi öğreneceğiz. Bu stratejilerin isimleri kısaca; anlama ve hatırlama (1), ezberleme (2), kontrol (3), keşfetme (4) ve özetlemedir (5). Her gruba bir strateji vereceğim. Her stratejinin altında, karışık kelimelerle yazılı olan 3 cümle göreceksiniz. Grupça tartışarak bu cümleleri anlamlı hale getirmek için kelimeleri doğru sıraya koymanız gerekiyor.*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*Çünkü bu cümleler ders çalışırken sizlere yarar sağlayabilir."* 5. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 5 grup kesilmiş cümlelerin olduğu 5 poşet dosya gruplara birer tane verilecek şekilde dağıtılır. 6. Cümleler gruplara dağıtıldıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *"Gördüğünüz gibi cümlelerdeki kelimeler karışık sırayla verilmiş ancak bu cümleleri doğru ve anlamlı bir hale getirmeniz için cümlelerin içinde 2 ipucu var. Cümlelerin içinde büyük harfle başlayan sözcük aslında o cümlenin ilk kelimesi (1. ipucu) ve yanında nokta (.) olan sözcük ise o cümlenin son kelimesidir (2. ipucu). Bunları göz önüne alarak cümlelerin anlamlı ve doğru hallerini hemen alt kısımlarında yer alan çizgili kısma yazınız. Bunun için 15 dakika süreniz var. Birlikte grup içinde tartışarak doğru cümle ifadesini bulmaya çalışın. İyi şanslar."* 7. Süre tamamlandıktan sonra her gruptan stratejilerinin başlığını ve yazdığı cümleleri okuması istenir. Gruplar cümleleri okurken uygulayıcı, hatalı yazılan cümleleri Etkinlik Bilgi Notunu göz önüne alarak düzeltir. 8. Daha sonra *"Bu stratejiler sizce her derste ve her koşulda işe yarar mı? Her bir stratejinin daha gerekli ve daha kullanışlı olduğu farklı ders ve koşullar olabilir mi? Nasıl?"* sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Bu stratejileri çeşitli dersler ve günlük okuma-yazma etkinlikleriniz için kullanabilirsiniz. Örneğin bir şiiri ezberlemeniz istendiğinde belki ezberleme stratejilerini daha çok kullanmanız gerekirken; bir metnin ana fikrini ifade edebilmek ya da o metin hakkındaki sorulara cevap verebilmek ve kendi cümlelerinizle yorum yapabilmek için anlama, hatırlama ve özetleme stratejilerini kullanmanız gerekebilir. O sebeple mükemmel stratejilerden çok her şey için özelliğine uygun ve etkili stratejilerden bahsetmek daha uygundur. Sizler için de en önemli olanın sizlere ve öğrenim deneyiminize en uygun stratejiyi belirleyip kullanmak olduğunu düşünüyorum, sizlerin deneyerek, kendinizi test ederek stratejileri öğrenim deneyimlerinize uygun şekilde kullanacağınıza inanıyorum."* 9. Sonrasında aşağıdaki tartışma soruları ile sınıf içi etkileşime devam edilir: • Bu stratejiler nasıl öğrendiğiniz konusunda sizde bir farkındalık oluşturdu mu? • Siz daha çok hangi stratejileri kullanıyorsunuz? • Bu stratejilerden hangilerini en çok hangi amaçlarla kullanıyorsunuz? 10. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Bu stratejilerden yola çıkarak nasıl öğrendiğimizin biraz da olsa farkına varmayı amaçladık. Bilgileri nasıl yorumlayıp ortaya koyabileceğimizi ve bu bilgilerden yola çıkarak yeni bilgilerimizi nasıl oluşturabileceğimizi anlamaya çalıştık. Her biriniz buradaki stratejilerden bazılarını diğerlerine oranla daha çok kullanıyor olabilir ya da bazı stratejiler konusunda kendinize daha çok güveniyor olabilirsiniz. Bu stratejilerinizin çeşitliliğini ne kadar artırırsanız ve stratejileri nerde ne için nasıl daha etkili kullanabileceğinizi öğrenirseniz başarıya ulaşma ve öğrendiklerinizi yaşamınıza uyarlama ihtimalinizin de o kadar artacağını söyleyebiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Sonraki haftalarda öğrencilerin derslerinde hangi stratejileri kullandıklarını ifade etmeleri ya da stratejileri panoya asarak kendilerini değerlendirmeleri istenebilir. 2. Öğrenciler stratejilerini çeşitlendirmeleri konusunda cesaretlendirilebilirler.

Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan Bilgiyi Özetleme Stratejisi'nin 3. cümlesinin iki ayrı cümleden oluştuğu ilgili gruba hatırlatılır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Grup çalışması sırasında akran eşleme yapılabilir ve gerekiyorsa ek süre verilebilir. 2. Çalışma kağıdında yazan cümlelerin puntosu büyütülerek ve kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 3. Her bir strateji grubuna özgü ipucu olabilecek hatırlatıcı görseller çalışma kağıdına eklenerek materyaller uyarlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

Ezberleme Stratejileri
1. Cümle: metindeki çalışırken her Ders şeyi ezberlemeyi denerim.
2. Cümle: çalışırken ezberlemeyi mümkün Ders olduğu fazla ayrıntıyı denerim. kadar
3. Cümle: Ders konuyu anlatabilecek ezbere kadar çalışırken çok defa okurum.

Keşfetme Stratejileri
1. Cümle: bilginin Ders bu ne kadar faydalı okul dışında olabileceğini çalışırken düşünürüm.
2. Cümle: Ders çalışırken arasında yaşantım dokümanla kurarak bu bağ dokümanı daha anlamayı kendi iyi denerim.
3. Cümle: metindeki çalışırken bilginin uyuştuğunu gerçek ders ne kadar yaşamla anlarım.

Kontrol Stratejileri
1. Cümle: öğrenmem çalışmaya tam olarak düşünerek Ders başlarım. ne gerektiğini
2. Cümle: konulardan arasında çalışırken denerim. başka edindiğim önceki yeni bilgiler bilgilerimle bağlantı kurmayı Ders
3. Cümle: çalışırken, anlamadığım birararım. Ders kavuşturmak şey olursa bunu ek bilgiler açıklığa için

Anlama ve Bilgiyi Hatırlama Stratejileri
1. Cümle: insanlarla okuduktan içeriğini sonratartışırım. Metni metnin diğer
2. Cümle: altını Metnin çizerim. kısımlarının önemli
3. Cümle: kendi kullanarak özetlerim. Metni kelimelerimi

Bilgiyi Özetleme Stratejileri
1. Cümle: çok Özeti mümkün önce, metni okurum. olduğunca defa yazmadan
2. Cümle: alan alıp Metinde yer gerçeklerin benim önemli özetimde yer kontrolalmadıklarını ederim.
3. Cümle: (1)cümlelerin önemli genelini okurum, en Metnin çizerim altını. (2) Bu kendi cümleleri kullanarak olarak kelimelerimi yazarım. özet

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Ezberleme Stratejileri

1. Cümle: Ders çalışırken metindeki her şeyi ezberlemeyi denerim.

2. Cümle: Ders çalışırken mümkün olduğu kadar fazla ayrıntıyı ezberlemeyi denerim.

3. Cümle: Ders çalışırken konuyu ezbere anlatabilecek kadar çok defa okurum.

Keşfetme Stratejileri

1. Cümle: Ders çalışırken bu bilginin okul dışında ne kadar faydalı olabileceğini düşünürüm.

2. Cümle: Ders çalışırken, bu dokümanla kendi yaşantım arasında bağ kurarak dokümanı daha iyi anlamayı denerim.

3. Cümle: Ders çalışırken, metindeki bilginin, gerçek yaşamla ne kadar uyuştuğunu anlarım.

Bilgiyi Özetleme Stratejileri

1. Cümle: Özeti yazmadan önce, metni mümkün olduğunca çok defa okurum.

2. Cümle: Metinde yer alan önemli gerçeklerin, benim özetimde yer alıp almadıklarını kontrol ederim.

3. Cümle: Metnin genelini okurum, en önemli cümlelerin altını çizerim. Bu cümleleri, kendi kelimelerimi kullanarak özet olarak yazarım.

Kontrol Stratejileri

1. Cümle: Ders çalışmaya tam olarak ne öğrenmem gerektiğini düşünerek başlarım.

2. Cümle: Ders çalışırken başka konulardan edindiğim önceki bilgilerimle, yeni bilgiler arasında bağlantı kurmayı denerim.

3. Cümle: Ders çalışırken, anlamadığım bir şey olursa, bunu açıklığa kavuşturmak için ek bilgiler ararım.

Anlama ve Bilgiyi Hatırlama Stratejileri

1. Cümle: Metni okuduktan sonra metnin içeriğini diğer insanlarla tartışırım.

2. Cümle: Metnin önemli kısımlarının altını çizerim.

3. Cümle: Metni kendi kelimelerimi kullanarak özetlerim.

8. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DİLİMİN UCUNDA

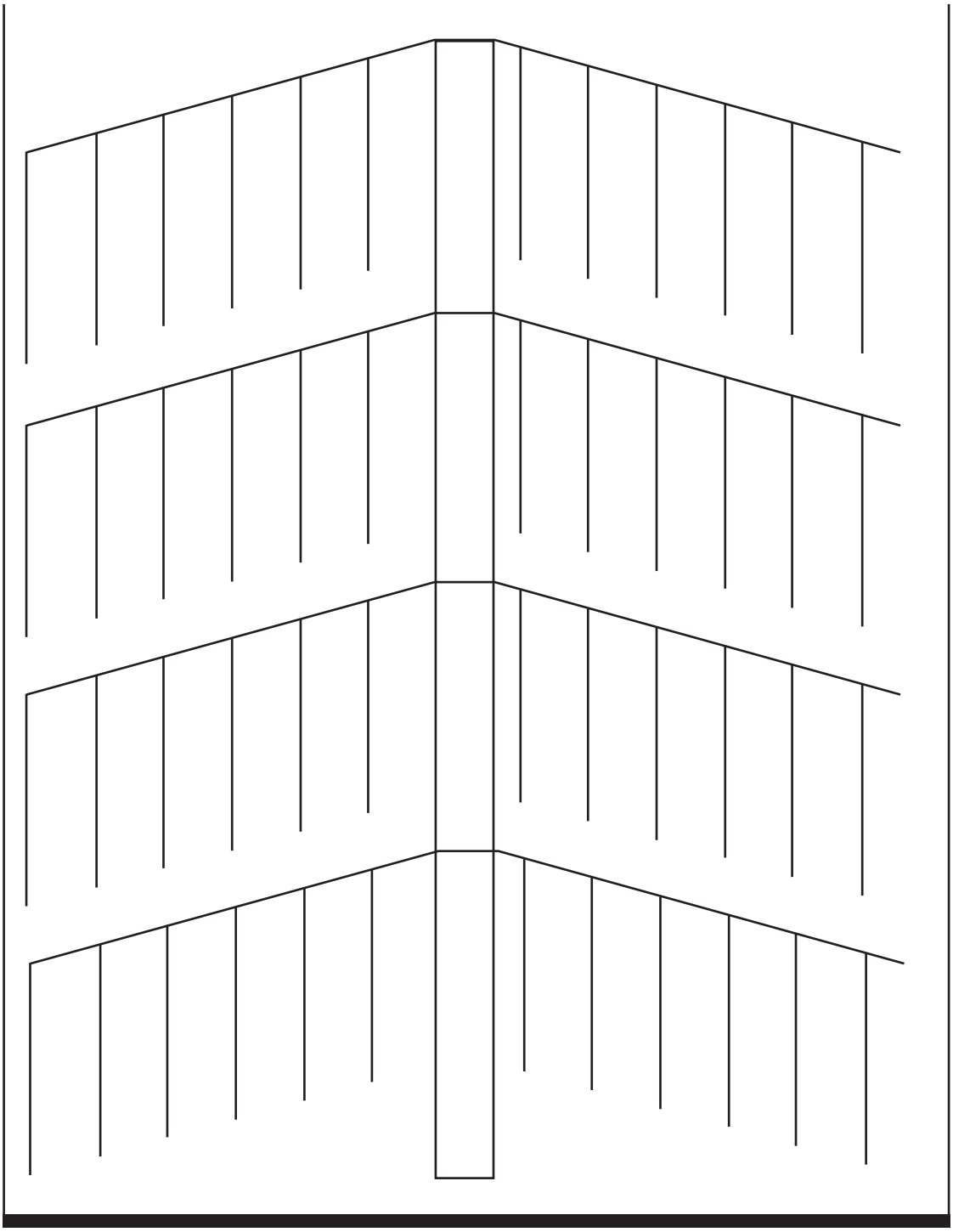
Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörleri açıklar. / 8.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Etkinlik Bilgi Notu 2- Çalışma Yaprağı-1 3- Kutu/Torba 4- Küçük not kâğıtları ve renkli kalemler
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Etkinlik Bilgi Notu grup sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 2- Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki paylaşım yapılarak süreç başlatılır. *"Sevgili öğrenciler zaman zaman bir ismi, kelimeyi ya da sayıyı hatırlamaya çalışırız. Dilimizin ucundadır ama sanki beynimizde bir engele takılmıştır. Bununla ilgili sınıfımıza yöneltmek istediğim bir soru var. Acaba kaç rakamı sırasıyla sayabilecek şekilde aklınızda tutabilirsiniz?"* 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımlarının ardından aşağıdaki bilgi verilerek etkinliğin amacı açıklanır. *"Guiness hafıza rekortmeni Eran KUTZ hobi olarak ilgilendiği hafıza alanında kendisini olağanüstü geliştirerek ender bir yetenek hâline geldi. Sadece bir kere duymasına rağmen 500 basamaklı bir sayının basamaklarını baştan sona ve sondan başa doğru söyleyebiliyor. Bu gösterisiyle Guiness Rekorlar Kitabı'nda "Hafıza Hünerleri" alanında yer almaya hak kazandı. Kutz, insan beyninin kendini her yaşta yenileyebildiğini ve bu gücün boşa gitmesine izin verilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Bizler de bugün hatırlama konusunda yaşadığımız güçlükler ve unutmamıza neden olan sebeplerle ilgili bir etkinlik gerçekleştireceğiz."* 3. Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörlerin neler olduğu aşağıdaki açıklama ile belirtilir. *"İnsanlar; bilgilerin kullanılmaması, bilgiyi yanlış yerleştirme, ket vurma, (ileriye ket vurma, geriye ket vurma) bastırma, karışma, bilgiyi değiştirme, organik*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*nedenler etkisiyle hafızasında depoladığı bilgileri geri getirmede zorlanırlar veya bilgiyi geri getirmeyi başaramazlar. Bizler de bu faktörleri birlikte değerlendirip hayatımızdaki etkileri üzerine konuşacağız."* 4. Öğrenciler 7 farklı gruba ayrılarak aşağıdaki yönerge verilir: *"Kutuya öğrenci mevcudumuz kadar karışık biçimde yedi farklı renkle işaretlenmiş küçük kâğıtlar bırakacağım. Aynı renk işaret bulunan kâğıtları seçen öğrenciler bir grup olacaktır. Her grubun bir sözcüsü olması gerekiyor. Etkinliğimizle ilgili gruplara bilgi notu dağıtacağım ve inceleme için üç dakikamız var."* 5. Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtıldıktan sonra örnek senaryonun düşünülerek doldurulması istenir ve aşağıdaki yönerge verilir: *"Çalışma Yaprağı-1'i daha rahat doldurabilmeniz için sizlerle bir örnek durum paylaşmak istiyorum. Önemli bir sınavınızın olduğu bir günü düşünelim. Sınavda sorularla karşılaştığınızda bazı bilgileri zihninize getirmeye çalışıyorsunuz ama zorluklar yaşıyorsunuz. Bu bilgileri bir yerlerde gördüğünüzü, arkadaşınızla konuştuğunuzu veya öğretmeninizden dinlediğinizi düşünüyorsunuz ancak bir türlü hatırlayamıyorsunuz. Bu zorlukları ve sorunları yaşamanıza neler etki edebilir? Balığın üzerindeki oklara konu başlıklarını (bilgilerin kullanılmaması, yanlış yerleştirme, ileriye ket vurma, geriye ket vurma, bastırma, karışma, bilgiyi değiştirme, organik nedenler) yazalım."* 6. Öğrencilere konu başlıkları dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Şimdi her grubun bir tane konu başlığını görev olarak vereceğim. Kendi konu başlığınızı aranızda değerlendirerek farklı alt nedenler ve çözüm önerileri üretmeniz gerekiyor. Etkinliğin son kısmında Çalışma Yaprağı-1'e yazdıklarınızı aranızdan seçtiğiniz grup sözcüsü bizimle paylaşacak. Örnek durumu tartışmanız ve Çalışma Yaprağı-1'i doldurabilmek için 10 dakika süreniz bulunmaktadır."* 7. Öğrencilere verilen süre sona erdiğinde Çalışma Yaprağı-1 tahtaya çizilir ve aşağıdaki açıklama verilir: *"Evet arkadaşlar gruplarımızın konu başlıklarıyla ilgili sözcülerimiz paylaşımlarını yapacaklar. Ben de balığın oklarına bu paylaşımları yazacağım. Sonrasında hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan her bir neden için eklemek istediklerinizi de yazacağım."* 8. Bütün paylaşımlardan sonra süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir: • Hatırlamamızı zorlaştıran ve unutmamıza neden olan faktörlerle ilgili sizin de yaşantılarınız oldu mu? • Herkesin unutmasına ve hatırlamakta zorlanmasına neden olan faktörler farklılık gösterebilir mi? • Bilgiyi daha iyi muhafaza edip geri getirmek için hangi stratejileri izlemek gerekir? • Zihninizde canlandırdığınız ama birbiriyle karıştırdığınız cevaplar sizce hangi faktör/faktörlerle ilişkili olabilir? • Hatırlamamak ve unutmak hangi durumlarda olumlu hangi durumlarda olumsuz olabilir? • Peki, bu faktörler sizin için geçerli mi? Nasıl önlemler alabilirsiniz? • Bu etkinlikten sonra değiştirmeniz gereken bir şeyler fark ettiniz mi? Neler denemeyi düşünüyorsunuz?

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden hatırda tutmalarını kolaylaştırmak için günlük tutmaları, akademik çalışmalarını kaydettikleri bir ajanda oluşturmaları istenebilir. 2. Zekâ oyunları ve bulmacalardan yararlanarak beyni daha aktif kılabilecekleri belirtilebilir. 3. Okuldaki zekâ oyunu kurslarını takip edebilecekleri belirtilebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinlikte belirtilen sürenin etkili kullanılabilmesi için zaman yönetimine özellikle dikkat edilmelidir. 2. Konu başlıkları dağıtılırken öğrencilerin isteklerine göre paylaşım yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruba ayırmak için kullanılan kâğıtlara dokunsal özellikler eklenerek materyal uyarlaması yapılabilir. 2. Grup çalışması sırasında grupta bulunan bir arkadaşı ile akran eşleşmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Balık kılçığı diyagramı A3 ya da daha büyük kâğıt formatında hazırlanarak kullanımı için destek sunulabilir. 4. Gerekiyorsa ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Mustafa DALGIÇ

Çalışma Yaprağı 1

BALIK KILÇIĞI DİYAGRAMI

ETKİNLİK BİLGİ NOTU
HATIRLAMAYI ZORLAŞTIRAN VE UNUTMAYA NEDEN OLAN FAKTÖRLER

Bilgilerin Kullanılmaması: Kullanılmayan ve tekrar edilmeyen bilgiler zaman içerisinde unutulur. Sık kullanılan bilgiler alışkanlık hâline geldiği için çabuk unutulmaz.
Yanlış Yerleştirme: Bilginin yanlış bir şemaya yerleştirilmesi nedeniyle hatırlanamamasıdır.
Ket Vurma: Öğrenilen bilgilerin birbirini etkileyerek unutturması veya hatırlanmasını zorlaştırmasıdır. İki tane çeşidi vardır:
a) İleriye Ket Vurma; Eski öğrenilen bilginin yenilerini unutturması veya hatırlanmasını zorlaştırmasıdır.
b) *Geriye Ket Vurma*; Yeni öğrenilen bilginin eski bilgileri unutturması veya hatırlanmasını zorlaştırmasıdır.
Bastırma: Bireyin kendisini rahatsız eden şeylerin bilinç dışına itilerek unutulmasıdır.
Karışma: Öğrenilen bir bilgi biriminden önce veya sonra öğrenilen benzer bilgiler bu bilgi birimiyle karışır ve geri getirmede zorluk yaşanır.
Bilgiyi Değiştirme: Önceden hafızamızda olan bir bilginin yeni bilgi öğrenildikten sonra yeni bilginin daha çok kullanılarak diğer bilginin yerine geçmesi.
Organik Etkenler Nedeniyle Unutma: Ölen beyin hücrelerinin kendini yenileyememesi, beyinde hücre kaybının olması unutmaya sebep olabilir. Ayrıca amnezi, yaşlılık, frengi, tümör, ateşli hastalıklar, alkol, uyuşturucu, sigara unutmaya neden olmaktadır.

KAYNAK:
Civelek, Murat, Öğrenme Psikolojisi (PDF Belgesi), 5 Haziran 2020 tarihinde **https://www.yumpu.com/tr/document/read/15781209/ogrenme-psikolojisi** adresinden erişildi.
Kaspi, İpek. "Guiness Hafıza Rekortmeni Eran Katz İstanbul'da". *http://www.salom.com.tr/arsiv/haber-92363-guinness_hafiza__rekortmeni_eran_katz_Istanbulda_.html*. Şalom Gazetesi. 17.09.2014. Web. 12.06.2020

9. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEN BUNU NASIL ÖĞRENDİM?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendisini değerlendirir / 9. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı – 1 (a,b,c) 'Örnek Olaylar' 3. Çalışma Yaprağı – 2 'Kontrol Listesi' 4. 3 Adet Makas ve 3 Adet Boş Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrenci sayısınca Çalışma Yaprağı – 2 çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı 1'deki örnek olaylar sınıf üç gruba bölüneceği için a, b ve c formları gruplardaki öğrenci sayıları kadar çoğaltılmalıdır. 3. Okunmak ya da tahtaya asılmak/yansıtılmak üzere bir adet Etkinlik Bilgi Notu hazırlanır. 4. 3 adet makas ve 3 adet boş kutu temin edilerek sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerle etkinliğin ismi paylaşılır ve amacının 'öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendimizi değerlendirmek' olduğu açıklanır. Tahtaya Etkinlik Bilgi Notu asılır/yansıtılır ya da sınıfa okunur. 2. Ardından aşağıdaki yönergeyle etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, geçtiğimiz haftalarda sizlerle öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini tanımıştık. Bugün ise bu bilgilerimizi yeniden hatırlayacağız ve eğitim hayatımızda hangi stratejileri kullandığımızı gözden geçireceğiz"* 3. Yönergenin ardından sınıf oturma düzenine göre üç gruba ayrılır. Sonrasında gruplara Çalışma Yaprağı 1'deki bir örnek olay, kutu ve makas dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır: *"Önünüzdeki hikâyeler, bir öğrenme süreci içindeki kahramanımızın bu süreçte kullanmış olduğu öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini keşfetmeniz için hazırlandı. Hikâyenin alt kısmında yer alan stratejilerden kahramanımızın kullandığını düşündüğünüz stratejileri keserek kutuya atmanızı istiyorum"* 4. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için beş dakika süre verilir. Sürenin

Süreç (Uygulama Basamakları)	tamamlanmasının ardından gruplardan birer sözcü hikâyeleri ve kutuları ile tahtaya gelerek sınıfa hikâyelerini okur, sonra da keşfettikleri stratejileri sınıfla paylaşır. Grup sözcülerinin paylaşımlarının ardından uygulayıcı ekleme/çıkarma yapmaları üzere sınıfı cesaretlendirir. Tüm grupların paylaşımlarını tamamlamasının ardından da uygulayıcı tarafından gerektiği takdirde düzeltmeler yapılır. 5. Sonrasında tüm öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve 'Sevgili gençler, önünüzde öğrenme ve verimli çalışma stratejilerinin bulunduğu bir kontrol listesi bulunuyor. Bu listede kullandığınız stratejilerin karşısındaki boşluğa ✓ ya da X işareti koyarak devamında bu stratejiyi neden kullandığınızı açıklamanızı istiyorum. Ardından sıra arkadaşınızla kullandığınız stratejileri inceleyebilirsiniz.' yönergesi verildikten sonra öğrencilere on dakika süre verilir. 6. Etkinliğin tamamlanmasının ardından öğrencilerden düşüncelerinin alınması ve dönüt amacıyla şu sorular yöneltilebilir: • Hangi hikâye kahramanını kullandığı stratejiler açısından kendinize daha yakın hissettiniz? • Etkinliğin ardından hangi stratejileri kullandığınızı fark ettiniz? • Hangi stratejileri kullanmaktan daha çok verim/keyif alıyorsunuz? • Bu etkinlikten sonra hangi stratejileri kullanmaya başlamak/bırakmak istersiniz? • Kullandığınız stratejilerden hangileri diğer arkadaşlarınızla benzer/farklı? • Arkadaşlarınızdan farklı stratejiler kullanmak size nasıl hissettirdi? • Arkadaşlarınızdan farklı stratejiler kullanıyor olmanızın sebepleri ne olabilir? 7. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından etkinliğe yönelik şu yönerge sınıfla paylaşılarak etkinliki sonlandırılır: *"Tıpkı hayatın diğer alanlarında olduğu gibi öğrenme ve verimli çalışma stratejileri bakımından da birbirimizle benzer ve birbirimizden farklı yönlerimiz var. Sahip olduğumuz yeteneklerimiz, öğrenme stillerimiz ve kişiliğimiz gibi birçok özelliğimiz strateji seçimlerimizde bizim için belirleyici oluyor. Kendi kişisel özelliklerimize uygun ve verim alacağımız stratejiler seçtiğimiz zaman bu bizim akademik başarımızı artıracak ve kariyer hedeflerimize emin adımlarla yürümememizi sağlayacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere kullandıkları stratejileri kullanma sebepleri üzerine arkadaşlarıyla tartışmaları önerilebilir. 2. Öğrencilere hangi stratejileri hangi derslerde kullandıklarına yönelik bir tablo hazırlayıp odalarına asmaları önerilebilir. 3. Öğrenciler daha önce kullanmadıkları stratejileri kullanmak üzere cesaretlendirilebilir. 4. Öğrenciler aile bireylerinin öğrenme stratejileri üzerine gözlem yapmaları konusunda cesaretlendirilebilir.

Uygulayıcıya Not	1- Çalışma Yaprağı – 1'deki örnek olaylar için cevap anahtarı; a) Kontrol, anlama ve hatırlama, amaç belirleme, plan yapma, zorlanılan dersten vazgeçmeme. b) Keşfetme, ezberleme, zamanı verimli kullanma, çalışma ortamını düzenleme, derse hazırlıklı gitme. c) Bilgiyi özetleme, tekrar yapma, farklı kaynaklardan yararlanma, not tutma, mola vererek çalışma. 2- Sınıf mevcudunun fazla olduğu sınıflarda grup çalışmalarını kolaylaştırmak adına bir örnek olay iki gruba verilip toplamda üç yerine altı grup oluşturulabilir. 3- Öğrencilerin daha önceki haftalarda ele alınan stratejileri hatırlamaması durumunda Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısınca dağıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1- Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2- Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek ve öğretmen geribildirim sunarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3- Çalışma Yaprağı-2 büyük puntoda basılmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Ezberleme:

Ders çalışırken metinde yer alan her şeyi ezberlemeyi denemek.
Ders çalışırken mümkün olduğu kadar fazla ayrıntıyı ezberlemeyi denemek.
Ders çalışırken konuyu ezbere anlatabilecek kadar çok defa okumak.

Keşfetme:

Ders çalışırken bu bilginin okul dışında ne kadar faydalı olabileceğini düşünmek.
Ders çalışırken bu dokümanla kendi yaşantısı arasında bağ kurarak dokümanı daha iyi anlamayı denemek.
Ders çalışırken metindeki bilginin gerçek yaşamla ne kadar uyuştuğunu anlamak.

Kontrol:

Ders çalışmaya tam olarak ne öğrenilmesi gerektiğini düşünerek başlamak.
Ders çalışırken başka konulardan edinilen önceki bilgilerle, yeni bilgiler arasında bağlantı kurmayı denemek.
Ders çalışırken okunan metnin anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etmek.
Ders çalışırken hâlâ anlaşılmayan kavramların ne olduğunu bulmaya çalışmak.
Ders çalışırken metinde yer alan önemli noktaların hatırlandığından emin olmak.
Ders çalışırken anlaşılmayan bir şey olursa, bunu açıklığa kavuşturmak için ek bilgiler aramak.

Anlama ve Bilgiyi Hatırlama:

Metni okuduktan sonra metnin içeriğini diğer insanlarla tartışmak.
Metnin önemli kısımlarının altını çizmek.
Metni kendi kelimelerimi kullanarak özetlemek.
Metni sesli bir şekilde bir başkasına okumak.

Bilgiyi Özetleme:

Özeti yazmadan önce metni mümkün olduğunca çok defa okumak.
Metinde yer alan önemli gerçeklerin kendi özetimde yer alıp almadıklarını kontrol etmek.
Metnin genelini okumak, en önemli cümlelerin altını çizmek. Bu cümleleri, kendi kelimelerimi kullanarak özet olarak yazmak.

KAYNAK:
UYAR, Ş., DOĞAN, N. (2014). ''PISA 2009 Türkiye Örnekleminde Öğrenme Stratejileri Modelinin Farklı Gruplarda Ölçme Değişmezliğinin İncelenmesi''. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, (10/2014), 30-43

VERİMLİ ÇALIŞMA STRATEJİLERİ

1. Amaç belirleme
2. Plan yapma
3. Zamanı verimli kullanma
4. Çalışma ortamını düzenleme
5. Derse hazırlıklı gitme
6. Tekrar yapma
7. Farklı kaynaklardan yararlanma
8. Not tutma
9. Mola vererek çalışma
10. Zorlanılan dersten vazgeçmeme

Çalışma Yaprağı 1a

Gülfidan bu yıl üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanmaya başlamış çok heyecanlı bir genç. Gelecek yıl üniversitede olmak istiyor. Bu yüzden çalışmalarına artık daha çok odaklanıyor. Yavaş yavaş önüne yollar seçenekler koymuş durumda, bu sayede gitmek istediği yönü netleştirmiş ve emin adımlarla devam edebiliyor. Bu yolu da parçalara bölmüş; kendisine günlük, haftalık ve aylık duraklar eklemiş. Edebiyat dersinden pek fazla haz etmiyor olmasına rağmen artık kendisi için önemini fark etmiş, edebiyat kitaplarından köşe bucak saklanmayı bırakmış; dinlenmiş ve keyifli olduğu zamanlarda bu dersle de yavaş yavaş ilgilenmeye başlamıştır. Çalışmaları sırasında da neleri öğrenmenin ona faydalı olacağını düşünmeye ve yeni konulara geçmeden önce eski bilgilerini yoklamaya başlamıştır. Düzenli olarak da çalıştıklarını anlayıp anlamadığını gözden geçirmiş ve anlamadıklarını ek bilgilerle zenginleştirmiştir. Bu öğrenmelerini daha kalıcı hale getirmek için de bazen ders çalıştıktan sonra öğrendiklerini ailesine de okumuş, hatta bazen onlarla bu konuları tartışmıştır. Zaman zaman da önemli gördüğü noktaların altını çizer ve kendi ağzından özetler çıkarmaktadır.

Ezberleme	**Amaç Belirleme**	**Plan Yapma**
Keşfetme	**Zamanı Verimli Kullanma**	**Çalışma Ortamını Düzenleme**
Kontrol	**Derse Hazırlıklı Gitme**	**Tekrar Yapma**
Anlama ve Bilgiyi Hatırlama	**Farklı Kaynaklardan Yararlanma**	**Not Tutma**
Bilgiyi Özetleme	**Mola Vererek Çalışma**	**Zorlanılan Derslerden Vazgeçmeme**

Çalışma Yaprağı 1b

Mert akademik yaşamında kendisine en uygun yaklaşımları seçmeye çalışan bir öğrenci. Evde olduğu zamanlarda çok uzun süreler ders çalışmamakta ancak ders çalışacağı süreyi ve o sürede yapacaklarını iyi planlıyor, zamanını israf etmiyor. Bu yüzden ders çalıştığı ortamda dikkatini dağıtacak telefon, bilgisayar, dergiler gibi araçları ortamdan kaldırıyor ve genellikle ders çalışma masasında ve sandalyesinde çalışıyor. Çalıştığı süre zarfında da çalışmalarını ertesi gün okulda işlenecek dersleri gözden geçirerek bitirmekte, böylelikle derse katılımını ve öğrenme düzeyini artırabilmektedir. Mert aynı zamanda öğretmenlerine sürekli sorular da soran bir öğrenci. Derste öğrendikleri için mutlaka ''öğretmenim bu gerçek hayatta ne işimize yarayacak?'' sorusunu sormakta ve cevap aramaktadır. Dedesinin bahçesinde bitkilerle uğraşmayı çok seven Mert; coğrafya ve biyoloji dersinde öğrendiklerini sürekli dedesiyle tartışmakta ve öğrendiklerinin karşılığını bahçe ile uğraşırken görmek onu çok mutlu etmektedir. Bu yüzden Mert bu derslerde öğrendiği her şeyi hafızasına atmaya ve unutmamaya çalışmaktadır. Öğrendiklerini dedesiyle de tüm detaylarıyla paylaşabilmek için zihnine yazmaktadır.

Ezberleme	**Amaç Belirleme**	**Plan Yapma**
Keşfetme	**Zamanı Verimli Kullanma**	**Çalışma Ortamını Düzenleme**
Kontrol	**Derse Hazırlıklı Gitme**	**Tekrar Yapma**
Anlama ve Bilgiyi Hatırlama	**Farklı Kaynaklardan Yararlanma**	**Not Tutma**
Bilgiyi Özetleme	**Mola Vererek Çalışma**	**Zorlanılan Derslerden Vazgeçmeme**

Çalışma Yaprağı 1c

Narin yaklaşmakta olan sınav dönemi için hazırlıklarını artık artırmış bir öğrenci. Okulda anlatılanları 'söz uçar yazı kalır' düşüncesiyle sadece dinlememekte, bu konuları ders esnasında defterine de aktarmaktadır. Çalışmalarına sınavda çıkacak konuları genel olarak okuyarak başlamış, ardından okuduğu metinlerde önemli gördüğü yerlerin altını çizmiş ve kendi cümleleriyle özetler çıkarmıştır. Sonrasında da özetlerini konuyu iyi ele alıp almaması açısından değerlendirmiştir. Buna ek olarak Narin hem özetlerini hem de o gün okulda işlenen konuları evde olduğu zaman düzenli olarak yeniden gözden geçirmektedir. Çalışırken hem defterini hem çeşitli kitapları ve ansiklopedileri kullanmakta; hatta yabancı dil derslerinde bilgisayar oyunları ve dijital telefon uygulamalarından dahi yararlanmaktadır. Ayrıca yaptığı çalışmaları uzun ve tek parça olarak tercih etmemekte, kırk dakika çalıştıktan sonra on dakika çalıştıklarını gözden geçirmekte ve on dakika da dinlenmektedir. Böylece yeniden ders çalışmaya başladığında daha dinlenmiş ve rahat hissetmektedir.

Ezberleme	**Amaç Belirleme**	**Plan Yapma**
Keşfetme	**Zamanı Verimli Kullanma**	**Çalışma Ortamını Düzenleme**
Kontrol	**Derse Hazırlıklı Gitme**	**Tekrar Yapma**
Anlama ve Bilgiyi Hatırlama	**Farklı Kaynaklardan Yararlanma**	**Not Tutma**
Bilgiyi Özetleme	**Mola Vererek Çalışma**	**Zorlanılan Derslerden Vazgeçmeme**

Çalışma Yaprağı 2

ÖĞRENME VE VERİMLİ ÇALIŞMA STRATEJİLERİM

( ) Ezberleme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Keşfetme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Kontrol stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( )Anlama ve bilgiyi hatırlama stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Bilgiyi özetleme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Amaç belirleme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Zamanı verimli kullanma

.....

( ) Derse hazırlıklı gitme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Farklı kaynaklardan yararlanma stratejisini kullanıyorum Çünkü

.....

( ) Mola vererek çalışma stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Plan yapma stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Çalışma ortamını düzenleme stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Tekrar yapma stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Not tutma stratejisini kullanıyorum çünkü

.....

( ) Zorlanılan derslerden vazgeçmeme stratejisini kullanıyorum çünkü

10. HAFTA

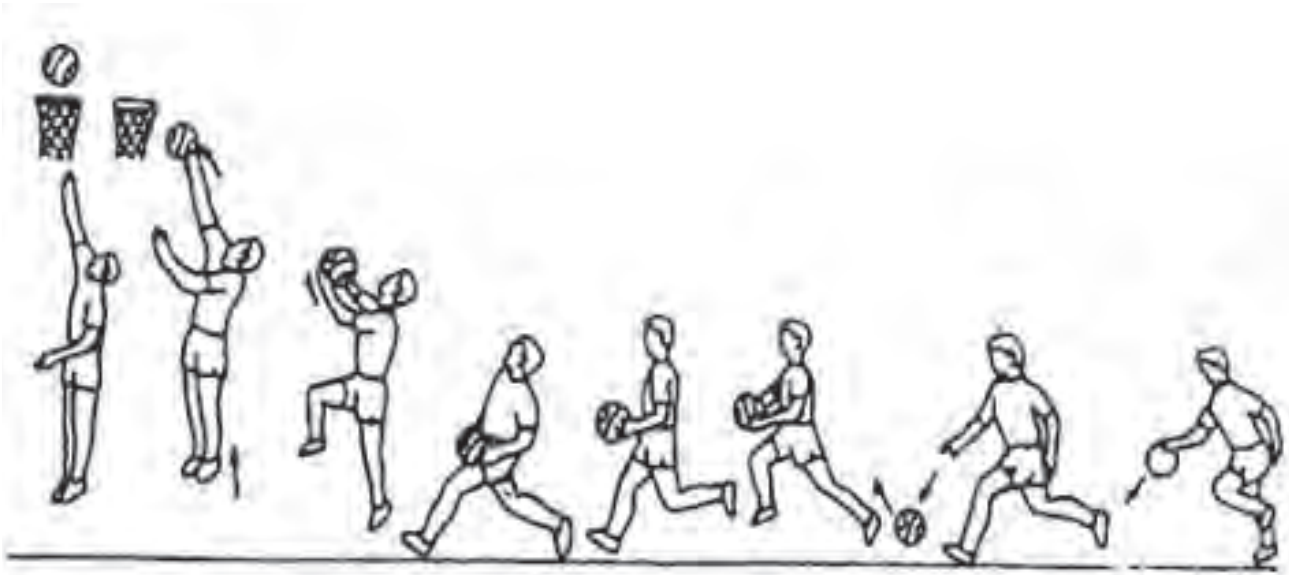
10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ADIM ADIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler. / 10. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde çıktı alınır ya da ekrana yansıtılır. 2- Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3- Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 4- Etkinlik Bilgi Notu gözden geçirilir.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrenci sayısınca Çalışma Yaprağı – 2 çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı 1'deki örnek olaylar sınıf üç gruba bölüneceği için a, b ve c formları gruplardaki öğrenci sayıları kadar çoğaltılmalıdır. 3. Okunmak ya da tahtaya asılmak/yansıtılmak üzere bir adet Etkinlik Bilgi Notu hazırlanır. 4. 3 adet makas ve 3 adet boş kutu temin edilerek sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde tahtaya asılır ya da yansıtılır. Aşağıdaki sorularla tartışma başlatılır: • Şekil 1 ve Şekil 2'de neler dikkatinizi çekti? • Şekildeki kişinin amacı ne olabilir? Hangi şekilde amaca ulaşmak daha kolay? Neden? 2. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile devam edilir: *"Evet, sizlerin de belirttiği gibi Şekil 1'de basket atmaya çalışan kişinin adım adım onu amacına götürecek şekilde ilerlediğini ve Şekil 2'deki kişinin ise uzaktan, rastgele bir deneme yaptığını görüyoruz. Adım adım planlanan davranışların hedefe ulaştırma ihtimali daha fazladır. Bu etkinliğimizin amacı ise kısa vadeli kariyer amaçlarımızı belirlemenizdir."* 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak hedef belirlemede dikkat edilecek hususlar öğrenciler ile paylaşılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	Aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler Çalışma Yaprağı 1'de her bir puzzle parçasını birinci ve ikinci döneme ilişkin kariyer amaçlarınızı, alan-dal seçimi ve seçmeli ders seçimi ile ilgili kariyer amaçlarınızı, birinci ve ikinci dönem not ortalamasına dair kariyer amaçlarınızı dikkate alarak her parçaya bir kısa vadeli amaç yazarak doldurmanızı istiyorum. Bunun için 10 dk süreniz olacaktır."* 4. Süre bittiğinde tartışma soruları ile devam edilir: • Bu kısa vadeli kariyer amaçlarını neleri temel alarak oluşturdunuz? • Daha önce oluşturduğunuz kısa vadeli kariyer amaçları ile benzerlikleri/ farklılıkları nelerdir? • Kısa vadeli kariyer amaçlarınızı belirlerken keyif aldığınız ya da zorlandığınız noktalar nelerdir? • Bu hedeflere ulaşmak için ihtiyaç duyacağınız kaynaklar ve destekler nelerdir? 5. Öğrencilere dağıtılan Çalışma Yaprağı-3'te yer alan Örnek Eylem Planı gibi bir plan hazırlamaları ve plan üzerinde kendini değerlendirmeleri istenir. 6. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır. *"Arabaya bindiğimizde nereye gideceğimizi bilmeden yola çıkmışsak oradan oraya sürüklenebileceğimiz gibi amacımız olmadan da kariyer yolculuğumuz istediğimiz şekilde tamamlanmayabilir. Bu nedenle her öğrencinin kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemesi, bu amaçlara ne zaman ulaşmayı planladığını saptaması, bu amaçlara ulaşabilmek için yapması gerekenleri bilmesi ve amaçlarını gerçekleştirmek için çaba göstermesi gerekir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Kısa vadeli kariyer amaçları belirlendikten sonra öğrenciler Eylem Planı oluşturma konusunda cesaretlendirilebilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu ve Örnek Eylem Planı dikkate alınarak kısa vadeli kariyer amaçlarını belirlemeleri ve poster hâline getirip odalarına asmaları istenebilir. Bu poster üzerinde kısa vadeli kariyer amaçlarına ulaşma düzeylerini değerlendirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarının nasıl doldurulması gerektiğine ilişkin yapılan açıklamalar daha açık ve net bir dille ifade edilerek ya da aşamalandırılarak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 2. Öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılıp geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma yapraklarının tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Öğrencilerin yazarak cevaplamaları yerine sözel olarak da cevap vermeleri istenerek farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir. 5. Çalışma Yağrağı-1'in büyük boyutlarda basılmasına ve Çalışma Yaprağı-3'ün büyük puntosunun büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Tuğba EROĞLU

Çalışma Yaprağı 1

8.adım 7.adım 6.adım 5.adım 4.adım 3.adım 2.adım 1.adım

Şekil 1

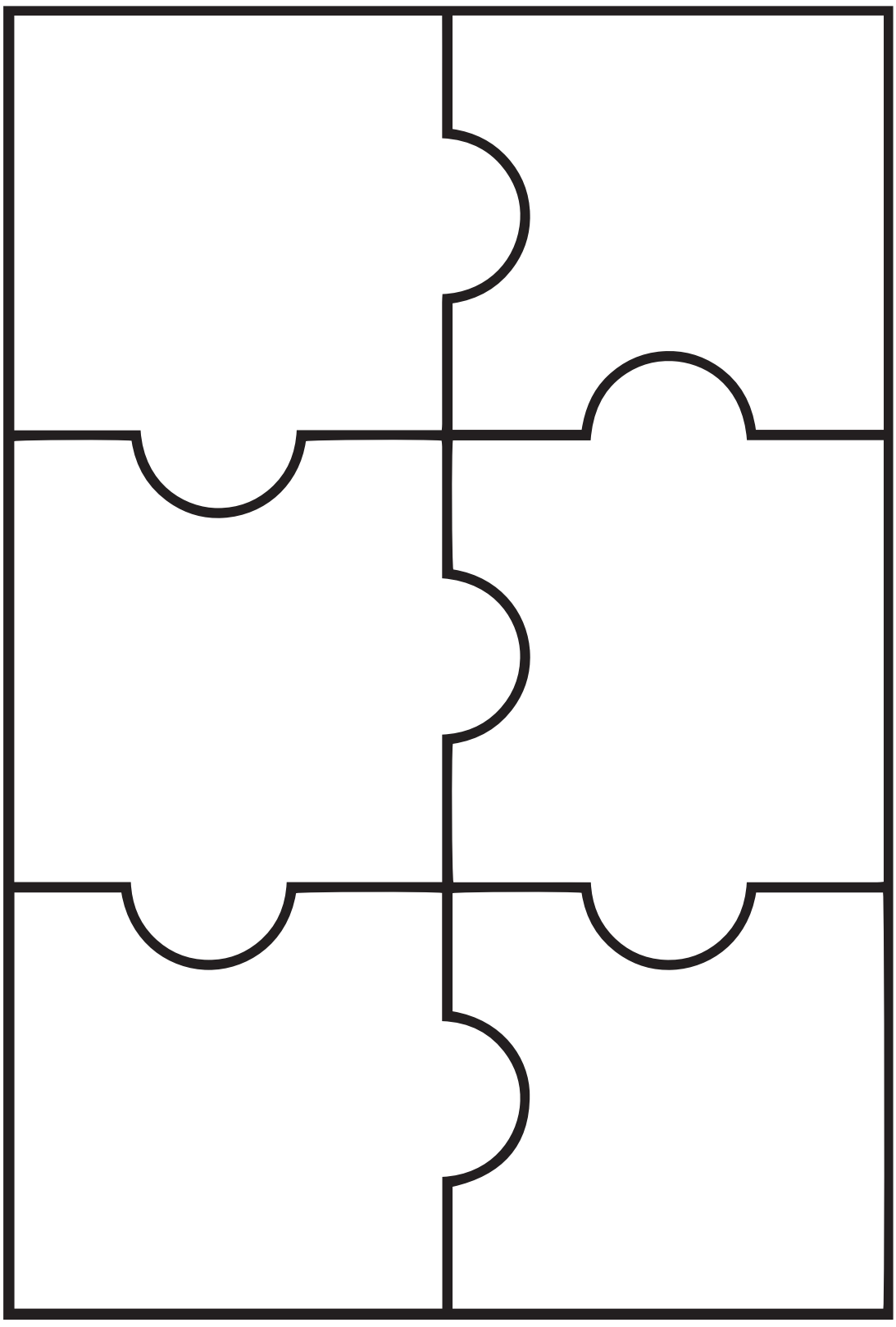

Şekil 2

1.adım

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

ÖRNEK EYLEM PLANI

HEDEF:

EYLEM:

TARİH/SÜRE:

BAŞARILDI MI?

EVET

Niçin başarılabildi?

.....

.....

HAYIR

Niçin başarılamadı?

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Hedef belirlemede dikkat edilecek hususlar:

1. Hedefler belirli (özgül) olmalı: Hedeflerin açık ve netliği. Başlangıç aşamasında hedeflerin sınırları iyi çizilmiş olmalı

2. Hedefler gözlenebilir olmalı: Kariyer hedeflerinin somut olması

3. Hedefler zamana özgü/ zamana dayalı olmalı: Zamanı belirtilmiş

4. Hedefler ulaşılabilir/başarılabilir olmalı: Mantıklı ve ulaşılabilir amaçlar

5. Hedefler ilişkili olmalı: Hedefin sizin için neden önemli olduğu

11. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YAKINLAŞAN UZAK KARİYERİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler. / 11. hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Poster 2- Çalışma Yaprağı-1 3- Çalışma Yaprağı-2 4- Çalışma Yaprağı-3 5- Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Tahtaya yapıştırılacak poster A3 boyutunda hazırlanır. 2- Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinlik öncesi tahtaya yapıştırılan Poster öğrencilere gösterilerek *"Tahtadaki görseli incelemenizi istiyorum. Ne görüyorsunuz?"* yönergesi verilir. 2. Öğrencilere görseli incelemeleri için birkaç dakika süre verilerek gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra etkinliğin amacının uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemek olduğu açıklanır. 3. Öğrencilere *"Görselde iki farklı resim bulunmaktadır. İki resmi de oluşturan küçük parçalardır. Resimleri oluşturan küçük parçalar yakından bakıldığında birbirinden bağımsız gibi görünüyor olsalar da her küçük parçanın resmin meydana gelmesi için gerekli olduğu görülmektedir. Küçük parçalar bir araya gelerek ilk resimde bir köpek ikincisinde ise yarışa başlama pozisyonuda duran bir koşucuyu oluşturmaktadır. İncelediğiniz bu görseli bir hafta önce ele aldığınız kısa vadeli kariyer amaçlarınızı düşündüğünüzde nasıl yorumlarsınız? Her bir parçanın kısa vadeli kariyer amaçlarınızdan birini temsil ettiğini düşündüğünüzde şeklin bütünü sizin için ne ifade eder?"* yönergesi verilerek posterdeki görselin amacı açıklanır ve bir önceki hafta işlenen tema ile bağ kurulur. 4. Gönüllü öğrenciler yönergede yer alan sorulara yönelik cevaplarını sınıfla paylaşmaları için cesaretlendirilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)

5. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra, *"Geçen hafta ele aldığınız gibi kısa vadeli kariyer amaçları ders notunu yükseltmek, dersi geçmek, istenilen alan/dal seçimi vb.1-2 sene gibi bir sürede ulaşabileceğiniz amaçları oluşturmaktadır. Uzun vadeli kariyer amaçları, kısa vadeli kariyer amaçlarınızın gerçekleştirilmesi yoluyla ulaşabileceğiniz bu nedenle daha fazla zaman ve çaba gerektiren amaçlardır. Kendinizi daha iyi tanımak, yeteneklerinizi geliştirmek, çevredeki olanaklar/değişimler ile yaşam ve mesleki değerlerinizi belirlemek, meslekleri tanımak, üniversite eğitimi almak, yurtiçi/yurtdışı staj deneyimi vb."* yönergesi ile süreç devam ettirilir.
6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Öğrencilerden uzun vadeli kariyer amaçları üzerinde düşünerek noktaları birleştirip şekli tamamlamaları, uzun vadeli kariyer amaçlarını ve bu amaca ulaşmalarına katkı sağlayacak kısa vadeli kariyer amaçlarını Çalışma Yaprağı-1'e yazmaları istenir.
7. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i tamamladıktan sonra Çalışma Yaprağı-2 (örnek eylem planı) ve Çalışma Yaprağı-3 (eylem planım) dağıtılır. Öğrencilerden örnek eylem planını incelemeleri istenir ve öğrencilere *"Uzun vadeli kariyer amaçlarınızı belirlemek kadar onları gerçekleştirmek için neler yapmanız gerektiğini tespit etmek ve somut hale getirmek de önemlidir. Elinizdeki örnek eylem planını (Çalışma Yaprağı-2) incelemenizi bir önceki çalışma yaprağından da yararlanarak (Çalışma Yaprağı-1) yazdığınız uzun vadeli kariyer amaçlarınızdan bir tanesini seçerek kendi eylem planınızı (Çalışma Yaprağı-3) hazırlamanızı istiyorum. Hazırlayacağınız planda uzun vadeli kariyer amacınıza ulaşmanıza katkı sağlayacak eylemler üzerinde düşünerek bu eylemleri listelemenizi ve amaçlarınıza ulaşmanız için gereken süreyi yazmanızı istiyorum."* yönergesi verilir. Öğrencilere eylem planlarını oluşturmaları için belirli bir süre verilir.
8. Bütün öğrenciler eylem planlarını tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerin eylem planlarına ilişkin paylaşımları alınır.
9. Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir:
    - Uzun vadeli kariyer amaçlarınız için gereken eylemleri belirlerken ne hissettiniz? Bu duygular sizin için ne ifade ediyor?
    - Uzun vadeli kariyer amaçlarınız için eylem planı hazırlamak size neler hissettirdi/düşündürdü?
    - Eylem planınızı gerçekleştirebileceğinize ne kadar inanıyorsunuz? Neden?
    - Eylem planınızı gerçekleştirmenize neler yardımcı olur?
    - Geçen hafta ele aldığınız kısa vadeli kariyer amaçlarınızın bu hafta konuştuğumuz uzun vadeli kariyer amaçlarınıza ulaşmanıza katkıları sizce nelerdir?
10. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra, *"Bazı kariyer amaçlarınız daha kısa süre, bazıları daha uzun süre ve çaba sonrasında ulaşabileceğiniz amaçlardır. Etkinliğin başında incelediğiniz görseldeki küçük parçalar gibi kariyeriniz için gerçekleştireceğiniz her eylem öncelikle kısa vadeli kariyer amaçlarınıza ulaşmanıza yardımcı olacaktır. Kısa vadeli kariyer amaçlarınızı gerçekleştirerek tıpkı görseldeki resmin bütününü küçük parçalar sayesinde görmemiz gibi uzun vadeli kariyer amaçlarınıza ulaşmanız mümkün olacaktır. Bu nedenle kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı belirleyip eylem planı hazırlayarak amaçlarınızı dönem ve sene sonunda değerlendirmeniz, gerçekleştirilemeyen eylemler ve amaçlar için yeni eylem planı oluşturmanız sizi kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınızı gerçekleştirmeye biraz daha yaklaştıracak ve motive edecektir. Kariyeriniz için şu an gerçekleştirdiğiniz her eylem sizin uzak kariyer resminizi şekillendirmektedir ve istediğiniz resmi çizmek sizin elinizdedir."* yönergesi ile süreç sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-2'de yer alan diğer uzun vadeli kariyer amaçları için de eylem planı hazırlamaları istenebilir. 2. Hazırladıkları eylem planlarını dönem ve yıl sonunda değerlendirerek gerçekleştirilen ve gerçekleştirilemeyen eylemleri belirleyerek yeni bir plan hazırlamaları istenebilir. 3. Öğrencilerden uzun vadeli kariyer hedeflerinden bir tanesini afiş/poster şeklinde görselleştirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinlikte kullanılacak poster etkileşimli tahta/bilgisayar desteğiyle tahtaya yansıtılarak paylaşılabilir bu imkânlar yoksa poster çıktısı tahtaya asılabilir ya da poster A4 çıktısı şeklinde çoğaltılarak öğrencilerin 3-4 kişilik gruplar hâlinde incelemesi sağlanabilir. 2. Fotokopi imkânı kısıtlıysa Çalışma Yaprağı-2 (örnek eylem planı) etkileşimli tahta/bilgisayar desteğiyle yansıtılarak paylaşılabilir ya da öğrencilerin 3-4 kişilik gruplar hâlinde incelemesi için oluşturulabilecek grup sayısı kadar çoğaltılabilir. 3. Sınıfta çizim yapmakta zorlanabilecek bir öğrenci (fiziksel engel vb.) mevcutsa Çalışma Yaprağı-1'deki çizimi yapmadan kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını ifade etmesi ve Çalışma Yaprağı-3'teki eylem planını sözel olarak oluşturması istenebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprakları ile çalışma sırasında ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve 3'te yer alan etkinliğin tamamı yerine sınırlı miktarının yapılması istenerek öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 3. Öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 4. Çalışma yapraklarının puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Sinem FARİZ

POSTER 1[1]

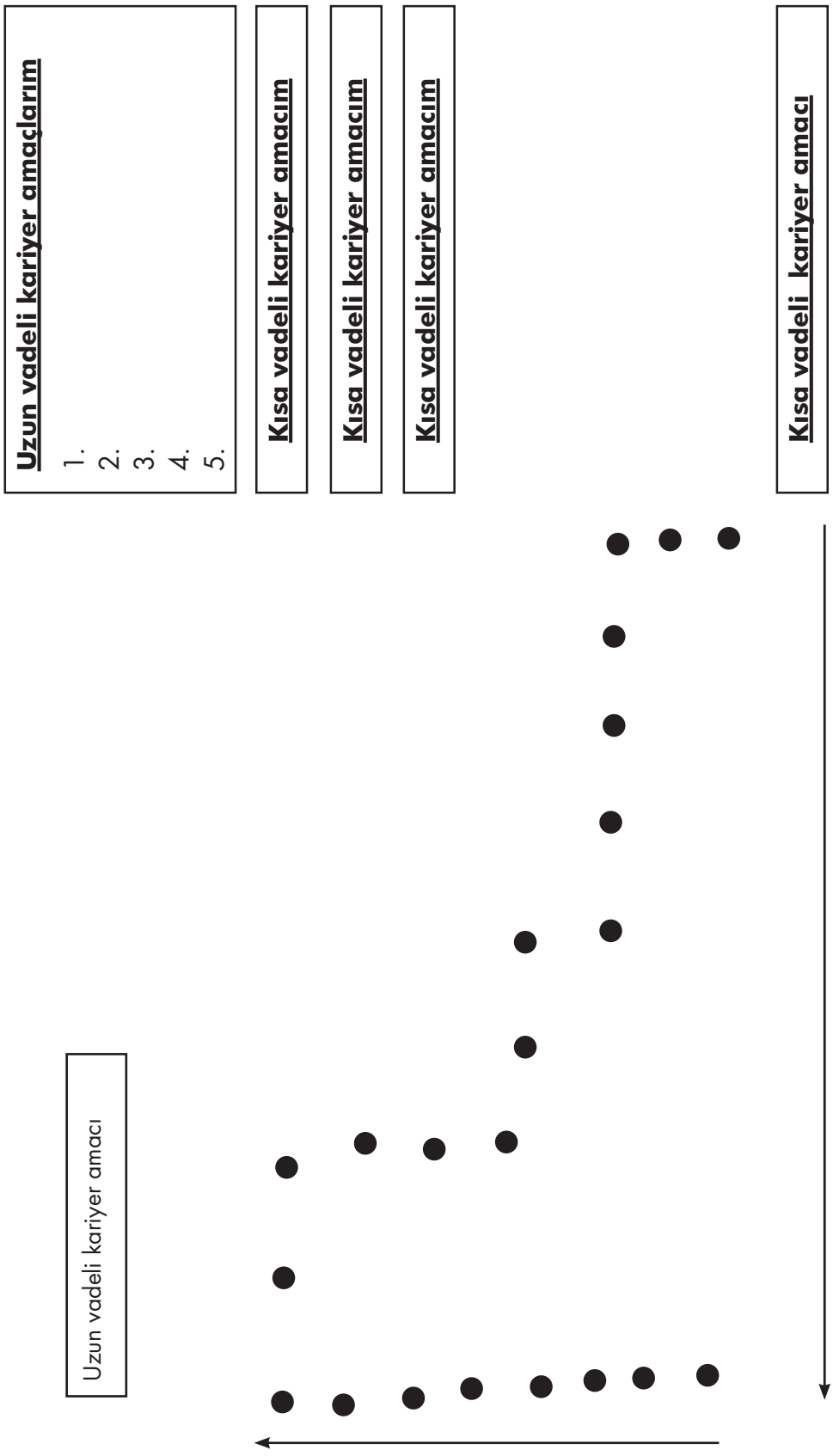

(1) Görsel https://www.psikolojibilimi.gen.tr/algida-organizasyon-orgutlenme-nedir/ adresinden alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 1

(UZUN VADELİ KARİYER AMAÇLARIM)

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK EYLEM PLANI

Uzun Vadeli Kariyer Amacı (2 yıl ve daha fazla)
Hedef: Yüksek bir diploma notuyla liseden mezun olmak
Eylem: 1. Okula düzenli devam etmek 2. Okul kurallarına uymak 3. Dersleri dikkatli takip etmek 4. Evde ders tekrarı yapmak 5. Kendi öğrenme stratejilerini bilmek ve uygulamak 6. İlgi ve yeteneklere uygun ders/alan/dal seçimi yapmak 7. 9, 10, 11. Ve 12.sınıf süresince çalışmayı sürdürmek ve sınavlardan yüksek puan almak 8. Gerçekleştirilemeyen ya da uygulamakta zorlanılan eylemler için destek almak (ders öğretmeni/sınıf rehber öğretmeni/okul rehber öğretmeni)
Tarih/Süre: 4 yıl
Başarıldı mı? ☺ Evet ☹ Hayır **Niçin başarıldı?** • Okula düzenli devam edildi. • Günlük, haftalık ve aylık ders çalışma programlarıyla düzenli ders çalışıldı ve tekrar yapıldı. • Öğrenme stratejileri doğrultusunda kendi öğrenmesine en fazla yardımcı olan stratejiler kullanıldı. • Öğrenmekte zorluk yaşanan konularda öğretmen ve arkadaşlardan destek alındı. • Derslerde öğrenilen konular farklı kaynaklardan da takip edilerek öğrenme yaşantısı zenginleştirildi. • Okul rehberlik servisinden ilgi ve yetenekler, ders/alan/dal seçimi konularında destek alındı. • İlgi ve yetenekler doğrultusunda seçmeli ders/alan/dal seçimi yapıldı. • Her sınıf seviyesinde hedeflenen amaçlar ile sene sonunda ulaşılan amaçlar karşılaştırılarak ulaşılamayan amaçlar mevcutsa nedenleri tespit edildi ve yeni bir eylem planı hazırlandı. **Niçin başarılmadı?**

Çalışma Yaprağı 3

EYLEM PLANIM

Uzun Vadeli Kariyer Amacı (2 yıl ve daha fazla)
Hedef:
Eylem: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
Tarih/Süre:
Başarıldı mı? **Evet** **Hayır** **Niçin başarıldı?** **Niçin başarılmadı?**

12. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİ NELER BEKLİYOR?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarıyla seçmek istediği kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurar. / 12.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Bir hafta önceden öğrencilerin Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminden seçmek istedikleri kariyerlerin akademik koşullarını incelemeleri istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1- Etkinliğin amacı belirtilerek süreç başlatılır. *"Sevgili öğrenciler, uzun soluklu bir yolculuk öncesinde gideceğimiz yer hakkında sağlıklı fikirler edinmemiz ve ulaşacağımız yerin şartlarını incelememiz gerekmektedir. Bugün etkinliğimizde seçmek istediğimiz kariyerlerin akademik koşulları ve akademik amaçlarımızın ilişkisini değerlendireceğiz."* 2- Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır ve uygulayıcı tarafından burada yer alan örnek kariyer öğrencilere okunur. 3- Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılarak Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. *"Değerli öğrenciler, paylaşılan örnek kariyerden yola çıkarak seçmek istediğiniz kariyer/kariyerleri, akademik amaçlarınızı ve bu kariyerin gerektirdiği akademik koşulları dağıtılacak olan Çalışma Yaprağı-2'e yazınız. Bilgi sahibi olmadığınız akademik koşullarla ilgili benzer kariyer hedefi olan arkadaşlarınızla bilgi alışverişi yapabilirsiniz. Çalışma Yaprağı-2'yi tamamlamanız ve ardından akademik amaçlarınız ile seçmek istediğiniz kariyerin akademik koşulları arasındaki ilişki hakkında düşünmeniz için 15 dakika süreniz bulunmaktadır."* 4- Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'i doldurmalarının ardından süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir. • Akademik amaçlarınız ve seçmek istediğiniz akademik kariyere giriş yapabilmek için ön eğitimde başarılı olunması gereken derslerin uyumluluk düzeyi

Süreç (Uygulama Basamakları)	hakkında ne düşünüyorsunuz? • Akademik amaçlarınız ile seçmek istediğiniz kariyerin eğitiminde okutulacak olan derslerin uyumluluk düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz? • Kariyerin gerektirdiği özellikler (yetenek, ilgi ve değerler) ile akademik amaçlarınızın uyumluluk düzeyi hakkında ne düşünüyorsunuz? • Akademik amaçlarınız ve seçmek istediğiniz akademik kariyerde eğitim sonrası ilerleme durumu hakkında ne düşünüyorsunuz? • Akademik amaçlarınız ve seçmek istediğiniz kariyerin meslek eğitimine giriş koşullarının (puan türü, başarı sıralaması vb.) uyumu hakkında ne düşünüyorsunuz? • Seçmek istediğiniz akademik kariyer ile ilgili yeni öğrendiğiniz akademik koşul oldu mu? • Seçmek istediğiniz kariyerin akademik koşullarını incelediğinizde belirlediğiniz akademik amaçlarınızı yeterli buluyor musunuz? • Bugün burada öğrendiklerinle bağlantılı neler yapmayı düşünüyorsun? 5- Tartışma sorularına yönelik öğrenci paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, akademik amaçlarımızı oluştururken seçmek istediğimiz kariyerin akademik koşullarını göz önüne almamız ileride bizi bekleyen durumlara karşı daha bilinçli hale getirir. Planlamamızı, zaman yönetimimizi ve hedeflerimizin işlevselliğini gözden geçirerek daha sağlıklı sonuçlar elde etmemizi sağlar. Böylelikle kariyer hazırlığımızı daha emin adımlarla sürdürebiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (http://mbs.meb.gov.tr/)aracılığıyla A'dan Z'ye Meslekler bölümünden seçmek istedikleri kariyerlerin akademik koşulları hakkında bilgi edinebilecekleri belirtilebilir. 2. Yükseköğretim Öğretim Kurumlarının başarı sıralamaları, net ortalamaları, kontenjan bilgileri vb. konularında YÖK Atlas (https://yokatlas.yok.gov.tr) programını kullanmaları önerilebilir. 3. Öğrencilerin seçmek istedikleri kariyerlerle ilgili meslek elemanlarını ziyaret etmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılamadığı durumlarda büyük poster boyutunda çıktı alınarak tahtaya asılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 tamamlanırken öğrencilerden eksik dolduranlar olursa benzer kariyer alanını seçen arkadaşlarıyla bilgi alışverişi yapabilmeleri için uygun ortam oluşturulmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi tamamlamaları için ek süre verilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılıp geri bildirim sunarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamı yerine sınırlı bir miktarını yapması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Mustafa DALGIÇ

Çalışma Yaprağı 1

AKADEMİK AMAÇLARIM

1- Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimlerle ilgili derslerde başarılı olmak.

2- Kendi özelliklerine uygun şekilde alan/bölüm/dal/ders seçiminde bulunmak.

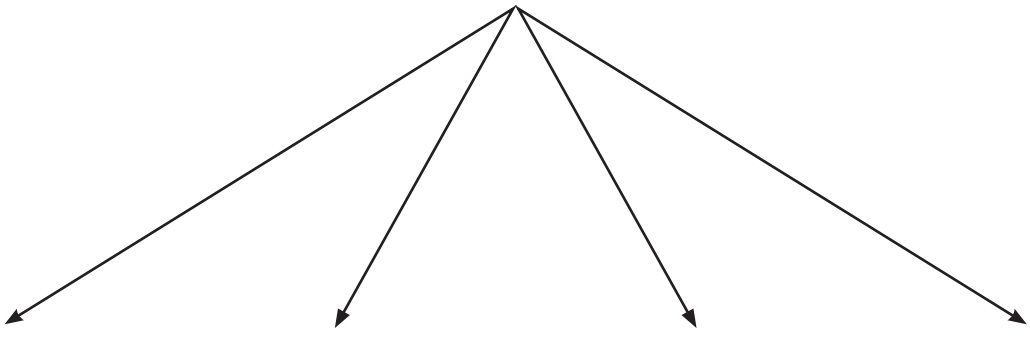
3- Üniversite sınavlarına etkili bir şekilde hazırlanmak.

4- Yetenek, ilgi ve değerlere göre eğitsel ortamlara katılmak.

SEÇMEK İSTEDİĞİM KARİYER/KARİYERLER

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ

KARİYERİN GEREKTİRDİĞİ AKADEMİK KOŞULLAR

Ön Eğitimde Başarılı Olunması Gereken Dersler	**Kariyerin Gerektirdiği Özellikler (Yetenekler, İlgiler, Kişilik Özellikleri)**	**Meslek Eğitimine Giriş Koşulları ve Puan Türü**	**Eğitim Süresi, Okutulacak Dersler, Diploma ve Meslekte İlerleme**

Ön Eğitimde Başarılı Olunması Gereken Dersler

Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler ile ilgili dersler, Psikoloji

Kariyerin Gerektirdiği Özellikler (Yetenekler, İlgiler, Kişilik Özellikleri)

Sınıf öğretmeninin hem alanı ile hem de öğretmenlik mesleği ile ilgili niteliklere sahip olması gerekir.
Sözel ve sayısal düşünme yeteneği gelişmiş,
Düşüncelerini başkalarına açık bir biçimde aktarabilen,
İyi bir öğrenme ortamı sağlayabilen,
Dikkatli, işine özen gösteren,
Mesleğinin sorunları ile ilgilenen ve çözüm yolları bulmaya çalışan,
İnsanlarla iyi iletişim kurabilen; sevecen, hoşgörülü, sabırlı,
Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayabilen,
Kendini geliştirmeye istekli, coşkulu, yaratıcı kimseler olmaları gerekir.

Meslek Eğitimine Giriş Koşulları ve Puan Türü

Lise veya dengi okul mezunu olmak,
Yükseköğretim Kurumları Sınavında (YKS) "Sınıf Öğretmenliği" lisans programı için yeterli **"Eşit Ağırlık"** puanı almak,
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Tercih Bildirim Formunda "Sınıf Öğretmenliği" lisans programı ile ilgili en az bir yükseköğretim programını tercih etmek gerekmektedir.

Eğitim Süresi, Okutulacak Dersler, Diploma ve Meslekte İlerleme

Mesleğin **eğitim süresi 4 yıldır.** 4. sınıfta (7. yarıyılda) 1 ay süreyle ilköğretim okullarında alan uygulaması ve staj yapılır. 8. Yarıyılda ise "Uygulama Semineri" vardır.

1. YIL: Genel Tarih, Genel Coğrafya, Temel Matematik, Yurttaşlık Bilgisi, Eğitime Giriş, Psikolojiye Giriş, Sosyolojiye Giriş, Felsefeye Giriş, Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi, Türk Dili, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Resim-Müzik, Beden Eğitimi.

2. YIL: Türk Edebiyatı, Türk Tarihi, Ülkeler Coğrafyası, Temel Kimya, Genel Biyoloji, İlkokullar İçin Matematik, Gelişim Psikolojisi, Öğrenme Psikolojisi, İstatistik, Araştırma Teknikleri, Yabancı Dil, Müzik, Resim İş ve Yazı, Beden Eğitimi ve Oyun.

3. YIL: Okuma ve Yazma Öğretimi, Türkçe Öğretimi, Matematik Öğretimi, İlkokullar İçin Sosyal Bilgiler, İlkokullar İçin Fen ve Tabiat Bilgisi, Ölçme ve Değerlendirme, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Din Kültürü ve Ahlak, Sağlık Bilgisi ve İlkyardım, Resim İş ve Yazı Öğretimi, Müzik Öğretimi, Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, İlkokullarda Gözlem, Yabancı Dil.

4. YIL: Fen ve Tabiat Bilgisi Öğretimi, Hayat ve Sosyal Bilgisi Öğretimi, Eğitim Teknolojisi, Rehberlik ve Ruh Sağlığı, Bilgisayar Kullanma ve Öğretimi, Halk Eğitimi, İlköğretimde Program ve Geliştirilmesi, Okul Yönetimi ve denetimi, Özel Eğitime Giriş, Çocuk Edebiyatı, Türk Kültürü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil, Yan Alan, Staj Çalışmaları ve Uygulama Semineri dersleri verilmektedir.

Meslek eğitimini tamamlayanlara alanı belirten "Lisans Diploması" ve ''Sınıf Öğretmeni" unvanı verilir.

Lisans eğitiminden sonra alanlarında mastır (yüksek lisans) ve doktora eğitimi alarak akademik kariyer yapabilirler. Yükseköğretim kurumlarında araştırma görevlisi, doçent, profesör gibi unvanlarla öğretim üyesi olarak görev yapabilirler. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslek okullarında görev alanlar idarecilik yapabilmektedir (Müdür, Müdür Yardımcısı vb.). Meslek elemanları Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan müfettişlik sınavlarında başarılı oldukları takdirde alanlarında müfettişlik yapabilirler. Ayrıca yapılan sınavda başarılı olmaları durumunda başöğretmen ve uzman öğretmen olabilirler. Özel bilgi ve yetenek isteyen müzik, resim-iş, beden eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde hizmet-içi eğitim kurslarıyla yetiştirildikleri takdirde yurtiçi ve yurtdışında eğitici-öğretici olarak görev alabilirler.

Daha Ayrıntılı Bilgi İçin Başvurulabilecek Yerler

-Türkiye İş Kurumu Web Sitesi (https://www.iskur.gov.tr)

-Türkiye İş Kurumu Meslek Bilgi Merkezleri

-YÖK (http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz)

Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (http://mbs.meb.gov.tr/)

-YÖK Atlas (https://yokatlas.yok.gov.tr)

-ÖSYS Başvuru Kılavuzu

- Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu

-Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar

-İlgili Eğitim Kurumları

KAYNAK:
Ulusal mesleki bilgi sistemi. Erişim tarihi: 24 Temmuz 2020. Erişim adresi http://mbs.meb.gov.tr/.

Çalışma Yaprağı 2

AMAÇLARIM VE KOŞULLARIM

AKADEMİK AMAÇLARIM

1-

2-

3-

4-

SEÇMEK İSTEDİĞİM KARİYER/KARİYERLER

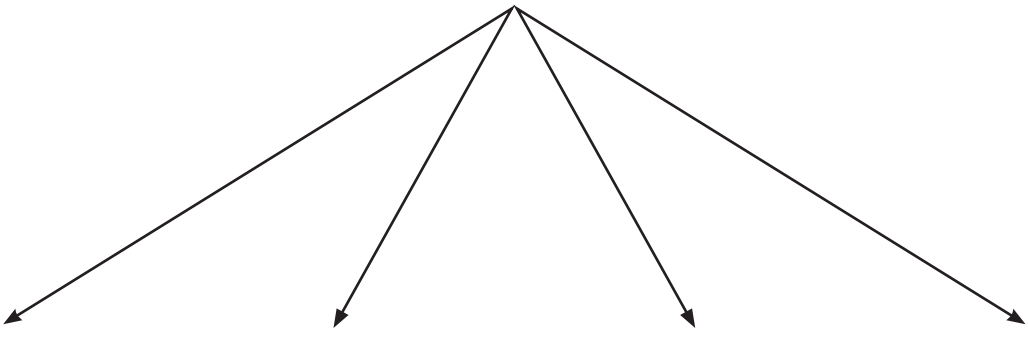
1-

2-

3-

4-

KARİYERİN GEREKTİRDİĞİ AKADEMİK KOŞULLAR

Ön Eğitimde Başarılı Olunması Gereken Dersler

Kariyerin Gerektirdiği Özellikler (Yetenekler, İlgiler, Kişilik Özellikleri)

Meslek Eğitimine Giriş Koşulları ve Puan Türü

Eğitim Süresi, Okutulacak Dersler, Diploma ve Meslekte İlerleme

Ön Eğitimde Başarılı Olunması Gereken Dersler

Kariyerin Gerektirdiği Özellikler (Yetenekler, İlgiler, Kişilik Özellikleri)

Meslek Eğitimine Giriş Koşulları ve İlgili Puan Türü

Eğitim Süresi, Okutulacak Dersler, Diploma ve Meslekte İlerleme

13. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEDENİMİ SEVİYORUM, ALGILARIMI ETKİLEMEYİN!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Beden imgesini etkileyen faktörler açısından kendini değerlendirir. /13.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2- Etkinlik Bilgi Notunu okuyunuz.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının beden imgesini etkileyen faktörler açısından kendini değerlendirmek olduğu açıklanarak giriş yapılır. 2. Süreç aşağıdaki açıklama ile devam ettirilir: *"Sevgili öğrenciler bugünkü etkinliğimiz beden imgemizle ilgili. Beden imgemiz, bedenimizle ilgili algılamalarımız, tutumlarımız, düşüncelerimiz, inançlarımız, duygularımız ve davranışlarımızı kapsayan çok boyutlu bir kavramdır. Kişinin bedeninin görünümüyle ilgili zihninde çizdiği resim, diğer bir deyişle bedenimizin kendimize görünen biçimidir. Beden imajı kişinin kendi bedenine dair algı, inanç, düşünce, duygu ve davranışlarını kapsar. Kişinin kendi bedeniyle etkileşimde bulunması olarak değerlendirilebilecek bu durum olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir. Beden imgesi, vücudun şekline, görünüşüne, duyusal süreçlerine dayanmakla birlikte kişinin kendi varlığını hissetmesi ve bunun dışavurumudur. Bireyin bedenine dair algıladığı şeylerin toplamıdır. Dolayısıyla fiziksel olduğu kadar sosyal ve kültürel boyutları da bulunmaktadır. Kişinin beden imajı özneldir. Dışarıdaki kişi sağlıklı olarak görülse de kişi kendisini sağlıksız olarak algılayabilir. Kişinin kendi bedeni ile ilgili algılarını etkileyen farklı faktörler olabilir. Bu gün sizlerle bu faktörler üzerinde duracağız ve bu faktörlerin siz nasıl etkilediğini değerlendireceğiz. "* 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve her öğrencinin çalışma yaprağını doldurması istenir: *"Ergenlik döneminde önemli görevlerden birisi kim olduğunuz, ne yapmak istediğiniz, nasıl birisi olmak istediğiniz ile ilgili bütünleşmiş görüşler geliştirebilmeniz ve buna uygun yaşayabilmenizdir. Bu dönemde kendiniz*

Süreç (Uygulama Basamakları)

bir grubun üyesi olarak görebilir, neleri sevdiğiniz ya da sevmediğinizin farkında olabilir, kendi değerlerinize göre yaşamaya yönelebilirsiniz. Farklı insanlar açısından farklı şekillerde tanımlandığınızı fark edersiniz. Örneğin arkadaşlarınıza göre kararlı, ailenize göre sabırlı birisi, öğretmenlerinize göre neşeli birisi olarak tanımlandığınızı fark edersiniz. Sahip olmak istediğiniz özelliklerin yanında sahip olmak istemediklerinizi bilirsiniz. Bazen neşeli, bazen ise bir den kaygılı olabilir, arkadaşlarınızın yanında farklı ailenizin yanında farklı hissedebilirsiniz. Kendiniz bazen farklı kişilerle karşılaştırabilir, kararsız hissedebilirsiniz. Tüm bu süreç gelişiminizin doğal bir parçasıdır ve sonunda bir kimlik oluşturursunuz. Kimliğiniz sizi tanımlayan, sizin kim olduğunuzu gösteren, kariyeriniz, değerleriniz, bedeninize ilişkin görüşleriniz gibi pek çok parçayı içerir. Sağlıklı bir kimlik gelişiminin parçası da bedeninizi olduğu gibi sevip kabul etmek, olumlu bir beden imgesine sahip olmaktır. Ancak bazen kişiler bedenleri ile ilgili olumsuz algılara da sahip olabilirler. Kişinin kendi bedeni ile ilgili görüşlerini etkileyen çok çeşitli faktör vardır. Bu faktörler sizin kendinizle ile ilgili olabileceği gibi (cinsiyetiniz, kişilik özellikleriniz, yaşınız) sosyokültürel nedenler (aile, medya, akranlar) ile de ilgili olabilir. Burada beden imgesini etkileyen faktörlerden bazılarını ele alarak sizin kendi bedeninize yönelik görüşlerinizi nasıl etkilediğini değerlendireceğiz."

4. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:

    - Yaş, cinsiyet ya da kişisel özelliklerinizin beden imgeniz üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir? Duygu, düşünce ya da davranışlarınıza etkilerine örnekler neler olabilir?
    - Medyanın beden imgeniz üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir? Duygu, düşünce ya da davranışlarınıza etkilerine örnekler neler olabilir?
    - Ailenizin beden imgeniz üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir? Duygu, düşünce ya da davranışlarınıza etkilerine örnekler neler olabilir?
    - Akranlarınızın beden imgeniz üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir? Duygu, düşünce ya da davranışlarınıza etkilerine örnekler neler olabilir?
    - Bu faktörlerin olumsuz etkilerinden korunmak için neler yapılabilir?
    - Bu etkinliğe ilişkin duygularınız nelerdir?

5. Öğrencilerin tartışma soruları çerçevesinde düşünceleri alındıktan sonra etkinlik aşağıdaki gibi sonlandırılır:

"Bedenimizi nasıl algıladığımız, hangi faktörlerin etkisinin olduğunu fark etmek önemli. Bu etkinlikte bedenimize yönelik duygu, düşünce ve davranışlarınız etkileyen, beden imgeniz üzerinde etkili faktörlere değindik. Bu faktörlerin olumlu bir beden imgesi kazanmanızda engelleyici rolleri varsa bunları fark etmek ve etkilerini ortadan kaldırmak için çalışmak önemlidir. Unutmayın kendinizi değerli, yetenekli, önemli ve kabul görücü biri olarak algılama düzeyiniz, bedensel görünüşünüzü sevmeniz ve kabul etmeniz ve kendinize güven duymanız, kendinize değer vermeniz, kendinizi onaylamanız ve değerli bulmanız kendinize saygınızı etkiler."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere beden imgelerini etkileyen faktörler ile ilgili daha ayrıntılı incelemeler yapabilecekleri söylenir. 2. Kendi beden imgelerini olumsuz etkileyen faktörleri Çalışma Yaprağı-1 üzerinde belirleyerek olumluya çevirmek için görüşler üretebilirler.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıfta çalışma yapılırken öncelikle bazı kurallar hatırlatılmalıdır. Öğrencilerin kendi beden imgeleriyle ilgili ifadelerine yorum yapılmamasına, yargıda bulunulmamasına dikkat edilmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ, Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

BEDEN İMGESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Aşağıda beden imgesini etkileyen çeşitli faktörlere yer verilmiştir. Bu fakörlerin sizin kendi bedeninizi algılamanızı nasıl etkilediğini değerlendiriniz.

	Bedenime yönelik duygularımı nasıl etkiliyor?	Bedenime yönelik, düşüncelerimi nasıl etkiliyor?	Bedenime yönelik, davranışlarımı nasıl etkiliyor?
Yaş, Cinsiyet ya da kişilik özellikleri			
Medya (TV, Sosyal medya, dergiler vb.)			
Aile			
Akranlar			

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Ergenlik Döneminde Beden İmgesi

Ergenlik döneminde bedene olan ilgi ergenliğin sonlarına kadar belirli oranda devam eder. Ergenler, bedenlerinde görülen değişikliklere karşı çok duyarlıdırlar. Bedendeki değişimler kimi zaman şaşkınlık, kimi zamanda da hoşnut olma ile karşılanır. Beden yapısı, imgesi ve görünümü onlar için birer kuşku kaynağıdır. Kendi bedenlerindeki büyüme sürecini anlayabilmek, fiziksel görünümlerini kabul etmek, beden bakımlarını gerçekleştirmek, günlük yaşamda ve her tür etkinlikte bedenlerini etkili kullanabilme gereksinimi içindedirler. Kısaca, beden benliğin simgesi durumuna geçer. Beden imgesi, ergenlik döneminde özümlenmesi gereken kritik bir psikolojik olgudur.

Beden İmgesinin Gelişimini Etkileyen Etmenler

Beden imgesinin gelişimini etkileyen etmenler farklı başlıklar altında toplanabilir. Bireysel faktörler, sosyokültürel faktörler ya da psikolojik faktörler beden imgesini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilir. Bu faktörler bazıları şöyledir:

Biyolojik Etmenler

Beden imgesinin gelişimin etkileyen biyolojik etmenler arasında yaş, beden kitle indeksi ve cinsiyeti sayabiliriz. Biyolojik etmenler diğer sosyo-kültürel ve psikolojik etmenlerle etkileşerek, beden imgesinin gelişiminde rol oynar. Örneğin; cinsiyet kalıtımla belirlenmesine karşın, toplumda kadın ve erkek için ideal beden tipi, kişilerarası ilişkiler, sosyal baskı, aile, akranlar ve medyadan alınan mesajlar, benlik saygısı ve depresyon gibi konuların tümü cinsiyetle etkileşerek, beden imgesinin biçimlenmesinde rol oynayacaktır.

Sosyokültürel Etmenler

Beden imgesinin gelişimi yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu yüzden farklı dönemlerde, insan yaşamında son derece merkezi rol oynayan diğerlerinden etkilenmesi kaçınılmazdır. Ergenlerin beden imgesi daha çok akranlarla etkileşimlerden, küçük çocuklarınki en çok ailelerinden, yetişkinlerinki ise muhtemelen romantik arkadaşlarından etkilenecektir. Sosyokültürel etmenlerin en önemlileri arasında aile, akranlar ve medya yer almaktadır.

Akranlar

Akranların birbirinin dış görünümüyle dalga geçmesi, lakap takması, fiziksel olarak çekici bulmadığını sözel ya da bedensel olarak ifade etmesi, dışlaması beden imajı gelişimi için tehdittir. Bireyin beden imajı oluşturmasında sözel mesajlar kadar sözel olmayan mesajlar da etkilidir.

Aile

Ailesel etkilere bakıldığında başlıca iki mekanizma ortaya çıkmaktadır. İlki, ailenin yeme alışkanlığı ve davranışlarında işlevsel bozukluklara model olmasıdır. İkincisi ise, kiloya ilişkin fikir ve tutumlarını yorum ve alay biçiminde doğrudan çocuğa aktarmasıdır. Yüksek düzeyde alay ve dış görünüşe ilişkin geribildirim, psikolojik bozukluk düzeyini de yükseltmektedir.

Medya

Geleneksel medya içinde yer alan televizyon, dergi gibi medya araçlarının sundukları yazılı ve görsel içeriklerde ideal beden mesajları verilmektedir. Medyadaki idealler erkekleri de yönlendirmekle beraber daha çok kadınları etkilemektedir. Bunun sebeplerinden biri medyada kadınlara yönelik yer alan diyet ve zayıflamaya teşvik eden görsellerin, reklamların ve yazıların erkeklere yönelik olanlardan çok daha fazla olmasıdır. Medyada güzel ve çekici olarak sunulan kadınlar hep uzun boylu ve ince bellidir. Medya araçlarını takip edenler ''Beğenilmek, çekici olmak ve başarılı olmak istiyorsan zayıf olmalısın'' mesajı almaktadır.

KAYNAK:
Dinç B (.2010) Ergenlik döneminde beden imgesinin gelişimi üzerine aile, akran ve televizyonun etkilerinin incelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü , Ankara
Karabulut, R. B. (2019). Ergenlerin Benlik Saygıları ile Beden İmajlarının Sosyal Medya Kullanımı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul

14. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

İÇİMDEKİ DENİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmaları arasında bağ kurar. / 14. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 ayrıca tahtaya asılmak/yansıtılmak üzere hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin ismi öğrencilerle paylaşılır ve amacının 'gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmalar arasında bağ kurmak' olduğu açıklanır. 2. Ardından öğrencilere yöneltilecek aşağıdaki yönergeyle etkinliğe giriş yapılır: *"Sevgili gençler, sizden kendinizin üç yıl önceki hâlinizi düşünmenizi istiyorum. Üç yıl önceki kendinizi hangi film, kitap ya da müzikle tanımlardınız?"* 3. Gelen cevapların üzerine bu kez "Kendinizi bugünlerde hangi film, kitap ya da müzikle tanımlardınız?" sorusu yöneltilir ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. 4. Sonrasında aşağıdaki sorular sorulur: • Üç yıl önceki ve şimdiki hâlinizi tanımlarken yapmış olduğunuz seçimler arasında benzerlik ve farklılık var mı? Ne gibi benzerlikler ya da farklılıklar var? • Sizce üç yıl önceki ve şimdiki hâlinizi tanımlarken yapmış olduğunuz seçimlerin farklı olmasına sebep olan etkenler nelerdir? 5. Tahtaya Çalışma Yaprağı-1 yansıtılır/asılır ve öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'deki duyguları tahmin etmeleri istenir. 6. Paylaşımların tamamlanmasının ardından aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili gençler, bu tartışmada da gördüğümüz gibi zaman geçtikçe hepimizin*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*hayattaki tercihleri ve duyguları değişkenlik gösterebiliyor. Özellikle şu an içinde bulunduğumuz ergenlik dönemi bu değişimlerin en yoğun yaşandığı dönemlerden biridir."* 7. Ardından öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 ve 2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Önünüzdeki çalışma yapraklarında son iki okul gününüze dair çeşitli zaman aralıkları ve olaylar bulunuyor. Bunların altına o sırada hissettiğiniz duyguları ifade edebilmeniz amacıyla hazırlanmış emoji numaralarını yazmanızı istiyorum."* 8. Daha sonra aşağıdaki tartışma sorularına geçilir: • Gün içerisinde duygularınızın değişkenlik göstermesi size nasıl hissettiriyor? • Duygu değişimleri yaşadığınız zamanlarda bu durum davranışlarınıza nasıl yansıyor? • Ergenlik dönemi ile birlikte duygulanım durumlarınızda farklılıklar olduğunu düşünüyor musunuz? Ne gibi farklılıklar? • Gün içinde duygularınızda ani ve keskin değişimleri sıklıkla yaşadığınız oluyor mu? Neler yaşıyorsunuz? • Size göre içinde bulunduğunuz dönem duyguları yaşamak açısından nasıl bir dönem? • Yaşamın farklı dönemleri ile (bebeklik, yetişkinlik, yaşlılık) duyguların hissediliş biçiminde ya da yaşanma biçimlerinde farklılıklar olduğunu düşünüyor musunuz? Ne gibi farklılıklar? 9. Tartışma sürecinin tamamlanmasının ardından aşağıdaki yönerge sınıfla paylaşılarak etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili gençler, hayatımızın her döneminde aynı gün içerisinde hatta aynı olay karşısında bile farklı farklı ve çok sayıda duygu hissedebiliriz. Ergenlik döneminde bu duygu değişimleri ve geçişleri daha sık yaşanabilir. Çok üzgünken birden mutlu olabileceğimiz gibi şaşkınken de birden sinirlenebiliriz. Bu duygu değişimlerimizi fark etmek ve onları kabul etmek; bu dönemi verimli ve sağlıklı geçirmemizi sağlayacak en büyük yardımcılarımızdır. Bu dönemde duygu değişimleri ve geçişleri bizi etkiliyorsa spor, sanat gibi etkinliklerle ilgilenme, duygularımızın ve duygularımızdaki dalgalanmaların farkında olma, olumlu ya da olumsuz tüm duygularımızı uygun şekilde ifade etme kendimizi ve çevremizi bu dalgalanmaların olası olumsuz etkilerinden koruyacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere yaşadıkları duygu dalgalanmalarını Çalışma Yaprağı-2'deki gibi bir hafta boyunca takip etmeleri önerilebilir.

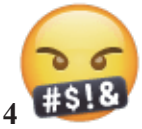
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük boyutta hazırlanarak ya da dokunsal özellikleri farklılaştırılarak materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'deki boşluklara emojilerin numarasını yazmak yerine kendi emojilerini çizmelerine de izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Burak TAŞPINAR

Çalışma Yaprağı 1

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

Çalışma Yaprağı 2

GÜN-1

Sabah uyandığımda	Kahvaltı yaparken	Okul yolunda	İlk derste	Teneffüste	Arkadaşlarla sohbet ederken	Derse katılırken
Öğle arasında	Çıkış saati geldiğinde	Eve vardığımda	Ders çalışırken	Ailemle sohbet ederken	Evde bir tartışma olduğunda	Uyumak için yatağa gittiğimde

GÜN-2

Sabah uyandığımda	Kahvaltı yaparken	Okul yolunda	İlk derste	Teneffüste	Arkadaşlarla sohbet ederken	Derse katılırken
Öğle arasında	Çıkış saati geldiğinde	Eve vardığımda	Ders çalışırken	Ailemle sohbet ederken	Evde bir tartışma olduğunda	Uyumak için yatağa gittiğimde

15. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

İSTEDİKLERİM VE UMDUKLARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır. / 15. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1- Makas 2- Çalışma Yaprağı-1 3- Çalışma Yaprağı-2 4- Etkinlik Bilgi Notu-1 5- Etkinlik Bilgi Notu-2 6- Torba/Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 18 maddelik 3 tablo, her öğrencide bir adet tablo olacak şekilde çoğaltılır ve kesilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan cümleler çizgili kısımlardan kesilerek katlanır ve torba/kutuya atılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve 2 okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki yönerge ile giriş yapılır: *"Sevgili öğrenciler, yaşamdaki birçok belirsiz durum üzerine düşünürken aslında bunlarla ilgili çeşitli beklentilere ve amaçlara da sahibizdir. Örneğin gelecek hafta bir aylığına farklı bir ülkeye tatile çıkacağınızı düşünün. Bu tatile ilişkin beklentileriniz neler olurdu ve bu tatilde neler yapmayı amaçlardınız?"* 2. Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir: *"Muhtemelen her biriniz çok farklı beklentiler içinde ve çok çeşitli amaçlara sahip olarak bu tatili gerçekleştirmeyi planladınız. Bu tatille ilgili beklenti ve amaçlarınızın oluşumunda çok farklı etkenler söz konusu olabilir. Mesela iklim olarak kiminiz sıcak bir ülkeye gitmeyi ve yeni insanlarla tanışmayı planlarken kiminiz daha soğuk bir ülke hayali kurmuş ve aslında dinlenmek için o ülkeyi tercih etmiş olabilirsiniz. Kiminiz dinlenmek amacıyla tatil yapmak isterken kiminiz yeni kültürler tanımak amacıyla tatil yapmak istemiş olabilir. Tıpkı bu örnekte olduğu gibi kariyer yaşamımıza ilişkin de bazı amaçlara ve beklentilere*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*sahibizdir."* 3. Etkinlik Bilgi Notu-1'den yer alan bilgiler dikkate alınarak öğrencilere kariyer beklentileri ve amaçları örnek verilerek açıklanır. 4. Çalışma Yaprağı-1'den kesilen bir adet tablo öğrencilere dağıtılır. 5. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan cümlelerin kesilmiş ve katlanmış halde bulunduğu torba/kutu karıştırılarak bir kâğıt seçilir. Seçilen cümle ve cümlenin numarası sesli bir şekilde öğrencilere okunur. Öğrencilerden; okunan cümlenin bir kariyer beklentisi cümlesi olduğunu düşünüyorlarsa tabloda yer alan ilgili cümle numarası karşısına küçük bir daire çizmeleri; okunan cümlenin bir kariyer amacı cümlesi olduğunu düşünüyorlarsa tabloda yer alan ilgili cümle numarası karşısına bir üçgen çizmeleri istenir. Okunan cümle torba/kutuya tekrar atılmaz ve bu şekilde cümleler bitene kadar devam edilir. 6. Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan cevap anahtarı öğrencilere okunarak verilen cevapların kontrol edilmesi sağlanır ve varsa anlaşılmayan cümleler ve cevaplar öğrencilerle tartışılır. 7. Öğrencilerden kendi kariyerlerine ilişkin beklentilerini ve amaçlarını Çalışma Yaprağı-1'in arkasına yazmaları istenir. 8. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir. • Kariyer beklentileri ile kariyer amaçları arasında ne gibi farklar vardır? • Bu etkinlik kariyer amaçlarınızı ve kariyer beklentilerinizi düşünmenizde size neler sağladı? • Kariyer beklentileriniz ve kariyer amaçlarınız arasında ne gibi farklılıklar ve benzerlikler bulunmaktadır? 9. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: *"Kariyeri bir yolculuğa benzetecek olsaydık varmak istediğimiz duraklar kariyer amaçlarımızken; bu yolculuğu tamamladığımızda ne olacağına dair inançlarımız ve yolculuktan neler beklediğimiz kariyer beklentilerimizi oluşturabilirdi. Kariyer amaçlarımız ve kariyer beklentilerimiz ileride seçmeyi düşündüğümüz kariyer yaşamımız için birer eylem aracıdır ve bizi harekete geçirmeye yardımcı olurlar."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	İlerleyen haftalarda okul rehberlik servisi yardımıyla öğrencilere "Mesleki Sonuç Beklentisi Ölçeği (McWhirter, Rasheed ve Crothers, 2000, Türkçe'ye uyarlayan: Işık, 2010)" uygulanarak kariyerlerine ilişkin beklentilerini değerlendirmeleri sağlanabilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tablolarda işaretleme yapma aşamasında akran eşleştirmesi yapılarak öğretim süreci farklılaştırılabilir. 2. Öğrencilerden kariyerlerine ilişkin beklenti ve amaçlarını kağıdın arkasına yazmalarının istenmesi yerine sözel olarak da anlatmaları istenerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir. 3. Etkinliğin tamamlanması için gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

1. Cümle	1. Cümle	1. Cümle
2. Cümle	2. Cümle	2. Cümle
3. Cümle	3. Cümle	3. Cümle
4. Cümle	4. Cümle	4. Cümle
5. Cümle	5. Cümle	5. Cümle
6. Cümle	6. Cümle	6. Cümle
7. Cümle	7. Cümle	7. Cümle
8. Cümle	8. Cümle	8. Cümle
9. Cümle	9. Cümle	9. Cümle
10. Cümle	10. Cümle	10. Cümle
11. Cümle	11. Cümle	11. Cümle
12. Cümle	12. Cümle	12. Cümle
13. Cümle	13. Cümle	13. Cümle
14. Cümle	14. Cümle	14. Cümle
15. Cümle	15. Cümle	15. Cümle
16. Cümle	16. Cümle	16. Cümle
17. Cümle	17. Cümle	17. Cümle
18. Cümle	18. Cümle	18. Cümle

Çalışma Yaprağı 2

1. Cümle: Yazar olmak istiyorum.
2. Cümle: Millî bir yüzücü olduğumda uluslararası yarışmalarda daha kolay derece elde edebileceğime inanıyorum.
3. Cümle: Grafik tasarımcısı olmaktan neler bekliyorum?
4. Cümle: Avukat olmanın beni memnun edeceğine inanıyorum.
5. Cümle: Telekomünikasyon mühendisi olmak amaçlarımdan biridir.
6. Cümle: Bir sosyal medya uzmanı olma ve ünlü şirketlere danışmanlık yapma hedefim var.
7. Cümle: Yeteneklerimi, sokak dansı yaparak kullanabileceğimi umuyorum.
8. Cümle: Köklü bir dergide edebiyat eleştirmenliği yapmayı amaçlıyorum.
9. Cümle: Ben iyi bir doktor olursam ne olacak?
10. Cümle: Tanınmış bir fotoğraf sanatçısı olmak için çalışıyorum.
11. Cümle: Anayasa raportörü olduğumda kendimi oldukça başarılı hissedeceğime inanıyorum.
12. Cümle: Amacım, yerel olanla küresel olanı buluşturan bir yönetmen olmak.
13. Cümle: Hücresel ve moleküler tıp alanında uzmanlaşmak istiyorum.
14. Cümle: Kaymakam olursam annem ve babam benimle gurur duyacaklardır.
15. Cümle: Bir rap müziği sanatçısı ya da DJ olmak ve müziğimle insanlık sorunlarına dikkat çekmek istiyorum.
16. Cümle: Beden eğitimi öğretmeni olduğumda fiziksel olarak sağlıklı nesiller yetiştirebileceğime inanıyorum.
17. Cümle: Reklamcılık bölümü okursam çok yönlü düşünebileceğime ve takım çalışması yapabileceğime inanıyorum.
18. Cümle: Davranışsal ekonomi uzmanı olduğumda bunun nasıl bir yararı olacak?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

Çoğu zaman kariyer hayalimizden bahsederken ya da geleceğimize ilişkin konuşurken farkında olmasak da amaç ve beklenti kelimelerine başvururuz. Kariyer amacı bir kişinin belirli faaliyetlerde bulunma ya da belirli sonuçlar üretme niyetidir. Örneğin, bir yazılım mühendisi olmak istemeniz ya da bir mağaza müdürü olmak istemeniz kariyer amacınıza bir örnektir. Kariyer beklentisi ise kişinin belirli davranışları yaptıktan sonra ortaya çıkabilecek durum ya da sonuçlarla ilgili kişisel inançlarıdır. Örneğin, 'yazılım mühendisi olduğumda ne olacak?' ya da 'başarılı bir mağaza müdürü olduğumda bunun sonucunda ne elde edebilirim?' gibi sorulara vereceğiniz yanıtlar kariyer beklentilerinizi açığa çıkarmanıza yardımcı olabilir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Cevap anahtarı ve uygun çizimler ekte gösterildiği gibidir.

△ ⟶ Kariyer amacı cümlesi ○ ⟶ Kariyer beklentisi cümlesi

CEVAP ANAHTARI

1. Cümle △
2. Cümle ○
3. Cümle ○
4. Cümle ○
5. Cümle △
6. Cümle △
7. Cümle ○
8. Cümle △
9. Cümle ○
10. Cümle △
11. Cümle ○
12. Cümle △
13. Cümle △
14. Cümle ○
15. Cümle △
16. Cümle ○
17. Cümle ○
18. Cümle ○

KAYNAK:
McWhirter, E. H., Rasheed, S., & Crothers, M. (2000). The effects of high school career education on social-cognitive variables. *Journal of Counseling Psychology*, 47, 330-341.
Işık, E. (2010). *Sosyal bilişsel kariyer teorisi temelli bir grup müdahalesinin üniversite öğrencilerinin kariyer kararı yetkinlik ve mesleki sonuç beklenti düzeylerine etkisi* (Doktora tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

16. HAFTA

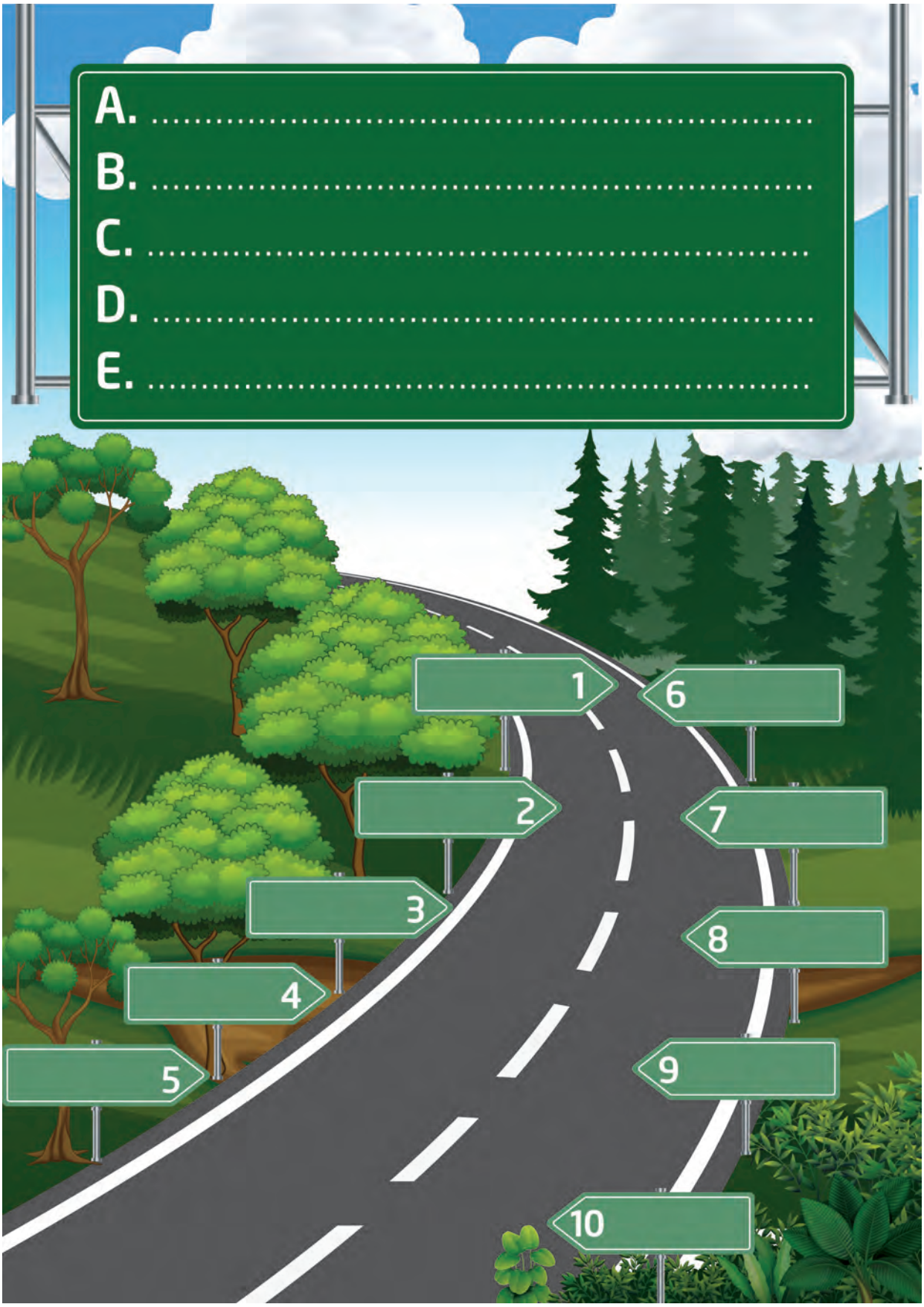
10. SINIF ETKİNLİKLERİ

UMDUĞUMU BULACAK MIYIM?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır. / 16. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 uygulayıcı tarafından sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır. 2- Etkinliğin yapılacağı günden önce öğrencilerden 15. Haftada belirlemiş oldukları kariyer beklentileri ve kariyer amaçları ile 10. ve 11. Haftada belirlemiş oldukları kısa vadeli ve uzun vadeli kariyer amaçlarını sınıfa getirmeleri istenmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: *''Sevgili arkadaşlar, geçtiğimiz hafta kariyer amaçları ve kariyer beklentileri hakkında sizlerle keyifli bir etkinlik yapmıştık. Yaptığımız etkinlikte kariyer amaçlarının ve kariyer beklentilerinin ne olduğunu öğrenmiştiniz. Artık sizlerin kariyer amaçları ve beklentileri hakkında konuşacağız. Ardından sizden bu beklentilerinizi ve amaçlarınızı karşılaştırmanızı isteyeceğim. Bu karşılaştırmayı yaparken sizlerden istemiş olduğum önceki haftalarda doldurduğunuz etkinlik formlarınızdan faydalanabilirsiniz. Hazırsanız başlayalım!''* 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır, ardından aşağıdaki açıklama yapılarak öğrencilere 10 dakika süre verilir. *''Etkinliğimizin birinci kısmı ile başlayalım. Sizlere dağıtmış olduğum Çalışma Yaprağı-1'de gördüğünüz yolu kariyer süreciniz olarak düşünebilirsiniz. Yolda gördüğünüz küçük boş tabelalar ise sizlerin kariyer beklentilerini temsil ediyor. Kariyer beklentilerinizi bu tabelalara yazmanızı istiyorum. Kariyer amaçlarınızı ise yolun sonundaki büyük tabelaya yazacaksınız. Bu tabelaların her birini sonuna kadar doldurmak zorunda olmadığınız gibi eğer yetersiz gelirse sizler de istediğiniz kadar tabela ekleyebilirsiniz. Ardından etkinliğimizin ikinci kısmına geçeceğiz!''* 3. Süre sonunda Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğin ikinci kısmına geçilir. Açıklamanın ardından öğrencilere işaretleme

Süreç (Uygulama Basamakları)	yapmaları için 10 dakika süre verilir. *''Şimdi ikinci kısma geçelim. Sizlere dağıttığım Çalışma Yaprağı-2'de bir tablo görüyorsunuz. Bu tablodaki harfler yolun sonundaki büyük tabelanıza yazmış olduğunuz kariyer amaçlarınızın harfleri. Büyük tabeladaki her bir amacınız için küçük tabelalarınıza yazmış olduğunuz kariyer beklentilerinizi ayrı ayrı değerlendirin. Örneğin A sizin bir kariyer amacınız olsun. 1 nolu tabela ise bu amacınıza yönelik beklentiniz olsun. A kariyer amacınız bu beklentiniz ile uyumluysa A sütununun altında 1 nolu Kariyer Beklentinizin ''Uyumlu'' kutucuğuna çarpı koyun. Eğer A kariyer amacınız bu beklentiniz ile uyumlu değilse A sütununun altında 1 nolu Kariyer Beklentinizin ''Uyumsuz'' kutucuğuna çarpı koyun. Büyük tabelanıza yazdığınız kariyer amaçlarınızı küçük tabelalardaki kariyer beklentilerinizle ilişkilendirmelisiniz. Bu süreci büyük tabelada yer alan her bir kariyer amacınız için ayrı ayrı gerçekleştiriniz.''* 4. Süre sonunda öğrencilerin yaptıkları tablo işaretlemelerini sınıfta açıklayarak paylaşmaları istenir. 5. Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir: • Daha önce kariyer amaçlarınız ile kariyer beklentilerinizi bir arada değerlendirmiş miydiniz? • Kariyer amaçlarınız ile kariyer beklentilerinizin nasıl bir ilişkisi olduğunu düşünüyorsunuz? • Kariyer amaçlarınız ile kariyer beklentilerinizi karşılaştırmanız sizlere nasıl bir katkı sağladı? • Kariyer amaçlarınızın kariyer beklentileriniz ile uyumlu ve uyumsuz olduğu durumları nasıl değerlendiriyorsunuz? 6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: "Bugün sizlerle kariyer amaçlarınız ve kariyer beklentileriniz hakkında konuştuk. Bu amaçlarınız ile beklentilerinizi karşılaştırdınız. Kariyer amaçlarınız ile kariyer beklentileriniz her zaman bire bir örtüşmek zorunda değil. Ancak kariyer amaçlarınızı oluştururken bu amaçların kariyer beklentileriniz ile ne kadar uyumlu olduğunu dikkate almanız ileride kariyer planlamanıza oldukça yardımcı olabilir!''
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizden dönem sonunda kariyer amaçlarını ve kariyer beklentilerini yeniden karşılaştırmasını isteyebilirsiniz. 2. Öğrencilerinizden çevrelerindeki yakınları ile kariyer beklentileri ve kariyer amaçları yönünden bu kişilerin kendini değerlendirdiği bir röportaj yapmasını isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrenciler eğer Çalışma Yaprağı-1'e tabela eklemek isterse Çalışma Yaprağı-2'ye de satır ve sütun eklemeleri konusunda yönlendirilmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik yapraklarının tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

KARİYER BEKLENTİLERİ	KARİYER AMAÇLARI									
	A		B		C		D		E	
	Uyumlu	Uyumsuz	Uyumlu	Uyumsuz	Uyumlu	Uyumsuz	Uyumlu	Uyumsuz	Uyumlu	Uyumsuz
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

17. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

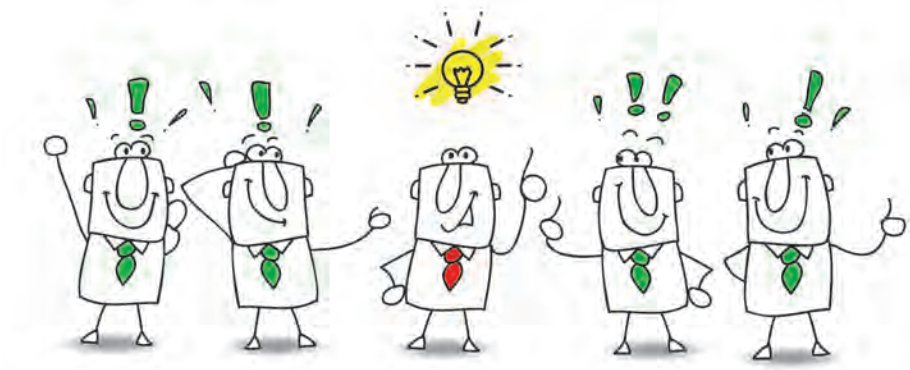
ÇEVREMDEKİLER BU İŞE NE DER?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer karar verme süreçlerinde kendi görüşleri ile aile ve yakın çevresinin görüşlerini karşılaştırır. / 17. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere kariyer karar verme süreçlerinde kimlerin görüşlerinden faydalandıkları sorularak etkinlik başlatılır. Gönüllü olan öğrencilerin fikirlerini sınıf ile paylaşması için süre verilir. 2. Aşağıdaki açıklama ile sürece devam edilir: "Sevgili arkadaşlar, insanlar yaşamlarıyla ilgili her gün birçok karar verirler. Kariyer ile ilgili kararlar da insanların vermek zorunda olduğu kararlar arasında yer almaktadır. Sizlerin de az önce belirtmiş olduğu gibi bu kararları verirken bazı kişilerin desteğine ihtiyaç duyarız. Bu insanlar bazen ailemizden biri olabilirken bazen de yakın çevremizden desteğine ve bilgisine güvendiğimiz yakınlarımız olabilir. Bugün sizlerle yapacağımız etkinlikte destek aldığınız kişilerin görüşlerinin sizin kararlarınızla ne kadar örtüştüğünü değerlendirmenizi isteyeceğim. Hazırsanız başlayalım!" 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. 4. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan bilgiler Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak öğrencilere açıklanır. 5. Öğrencilere aşağıdaki yönerge okunarak Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için 10 dakika süre verilir. "Arkadaşlar, şimdi sizlerden dağıttığım çalışma yaprağını incelemenizi istiyorum. Az önce çalışma yaprağınızda yer alan 1. Kısım'a ait başlıkların bilgilendirmesini yapmıştım. Sizlerden bu başlıklara göre ailenizin ve/veya yakın çevrenizdeki insanların kariyer kararlarınızda etkili olan görüşlerini yazmanızı istiyorum. Bunun için 10 dakika süreniz var." 6. Sürenin sonunda öğrencilere 10 dakika daha zaman tanınarak aşağıdaki

Süreç (Uygulama Basamakları)	yönerge verilir: ''Şimdi de sizlerden 2. Kısım'da yer alan Benim Görüşlerim alanını kariyer kararlarınızı değerlendirerek ve bu kısma kendi görüşlerinizi yazarak doldurmanızı istiyorum.'' 7. Süre sonunda öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de yer alan her iki kısmı da (1. Kısım: Çevremdekiler Bu İşe Ne Der ve 2. Kısım: Benim Görüşlerim Neler) karşılaştırarak çalışma yaprağında doldurdukları görüşleri paylaşmaları istenir. Gönüllü öğrencilere söz verilerek karşılaştırmalarını paylaşmaları sağlanır. 8. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir. • Etkinlik sırasında kariyer karar verme süreçlerinizde ailenizin ve/veya yakın çevrenizin görüşleri hakkında neleri fark ettiniz? • Kariyer karar verme süreçlerinizde ailenizin/yakın çevrenizin görüşleri ile sizin görüşlerinizin en çok hangi kategoride örtüştüğünü/örtüşmediğini düşünüyorsunuz? Neden? • Kendi görüşlerinizle ailenizin/yakın çevrenizin görüşlerinizi karşılaştırmanız sizlere neleri fark ettirdi? 9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: "Bugün yaptığımız etkinlik ile kariyer kararlarınızda etkili olan ailenizin/yakın çevrenizin görüşleri ile kendi görüşlerinizi karşılaştırdınız. Kariyer kararlarınızı verirken bu görüşleri karşılaştırmanız sizlere yardımcı olabilir. Bu görüşler her zaman bire bir örtüşmek zorunda değil ancak sizlerin görüşleri kadar kıymetli olan yakınlarınızın görüşlerini almanız sizler için farklı bakış açıları oluşturacak ve daha uygun kararlar vermenize yardımcı olabilir."
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizin yakın çevrelerinin kendilerinin düşündüğü beklentilerini yine yakın çevresine sorarak bu beklentilerin kendi algıladıkları gibi olup olmadığını değerlendirmelerini isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken öğretmen öğrenciye geribildirim vererek destek sağlayabilir. 3. Çalışma yaprağının tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

1. KISIM: ÇEVREMDEKİLER BU İŞE NE DER?

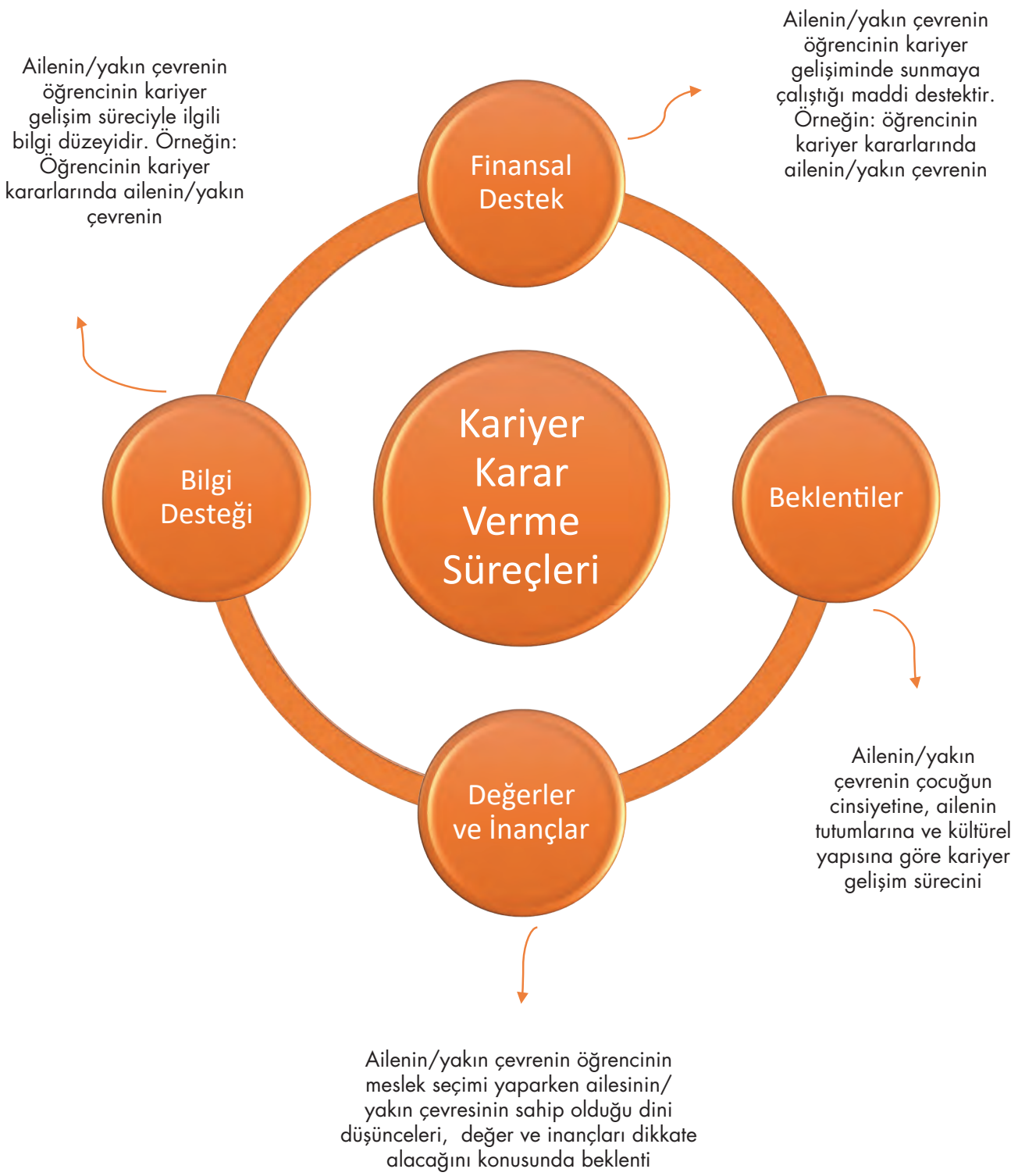
Ailemin ya da Yakın Çevremdeki Kişilerin Görüşleri			
Finansal Destek	**Bilgi Desteği**	**Beklentiler**	**Değerler**

2. KISIM: BENİM GÖRÜŞLERİM NELER?

Benim Görüşlerim

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KAYNAK:
Dursun, A. & Kara, A. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinde kariyer karar verme güçlüklerinin yordayıcısı olarak kariyer kararı yetkinlik beklentisi ve kariyer seçiminde aile etkisi. Journal of Turkish Educational Sciences, 17(1),39-55.

18. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DERS MESLEK İLİŞKİSİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Derslerin mesleklerle ilişkisini açıklar. / 18. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 çıktı alınır ve ilgili yerlerden grup çalışması için kesilerek hazır hale getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının derslerin mesleklerle ilişkisini açıklamak olduğu söylenir ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Sevgili öğrenciler, eğitim hayatınız boyunca birçok farklı ders aldınız ve almaya devam etmektesiniz. Bu derslerin her biri birçok meslekle doğrudan veya dolaylı ilişkilidir. Bugünkü etkinliğimizde hangi derslerin hangi mesleklerin ilişkili olabileceğini bulmaya çalışacağız."* 2. Öğrenciler 5 gruba ayrılır ve her gruba önceden hazırlanmış olan Çalışma Yaprağı-1'deki ders gruplarından bir tanesi verilir. 3. Aşağıdaki yönerge paylaşılır: *"Arkadaşlar, her gruba farklı bir ders alanı ve bu ders alanın ilişkili olabileceği meslekleri yazmanız gereken formlar dağıtıldı. Sol sütunda grubunuza gelen ders alanı bulunmakta bu sütuna bu alandaki dersler neler ise onları yazmanızı, sağ sütuna ise bu derslerle ilişkili olan olası meslekleri yazmanızı istiyorum. Alanların altında yer alan dersler sizlere örnek olması için verilmiştir, bu alandaki diğer dersleri sizler grupça ekleyerek tamamlayınız."* 4. Grupların çalışmalarını tamamladıktan sonra her grup kendi ders alanı ve bu alandaki derslerle ilişkili olan olası meslekleri tüm sınıfla paylaşır. Her grubun sunumundan sonra aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir: • Arkadaşlarınız kendi alanlarında bazı dersleri belirtmişlerdir. Bu derslerin ilişkili olduğu mesleklere yönelik sizin eklemek istediğiniz meslek var mı?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Arkadaşlarınıza ek olarak bu ders alanında yer alan başka ders var mı? Varsa bu ders hangi mesleklerle ilişkili olabilir? 5. Tüm grupların sunumları tamamladıktan uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak ders meslek ilişkilendirmesine eklemeler yapılır. 6. Aşağıdaki sorularla sürece devam edilir. • Bugün daha önce düşünmediğiniz hangi derslerin hangi mesleklerle ilişkili olabileceğini fark ettiniz? • Seçmeyi düşündüğünüz mesleklerle hangi dersler arasında ilişki olabilir? • Derslerle mesleklerin ilişkisini fark etmek neden önemlidir? 7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, bugün burada derslerin olası mesleklerle ilişkisini anlamaya çalıştık. Sizin de fark ettiğiniz gibi bir dersin birden fazla meslekle ilişkili olabileceği gibi bir meslek de birden fazla dersle ilişkili olabilir. Önemli olan bu ilişkileri fark edip kariye planlamanızı bu ilişkileri de dikkate alarak planlamanızdır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Bir meslek çalışanı ile röportaj yaparak o mesleğin eğitimini alırken hangi dersleri aldıklarını sormasını ve bu derslerin lisedeki derslerle ilişkisini anlatmasını isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı görev yaptığın okulun türü ve özelliklerine bağlı olarak ders alanlarını güncelleyebilir. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan meslek dersleri alanı meslek liseleri için eklenmiştir. Bu liselerde uygulama yapılırken öğrenciler 6 gruba ayrılmalıdır. 2. Sınıf mevcuduna göre 5'ten fazla grup oluşturulması gereken durumlarda Çalışma Yaprağı-1'de yer alan ders alanları grup sayısına göre ayarlanmalı, aynı ders alanı birden fazla gruba verilerek süreç yürütülmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma yaprağının tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Nilgün ATAY-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Matematik Fen Bilimleri Alanındaki Dersler (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik vb.)	İlişkili Olan Olası Meslekler

Sosyal Bilimler Alanındaki Dersler (Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya vb.)	İlişkili Olan Olası Meslekler

Türkçe Matematik Alanındaki Dersler (Türk Dili ve Edebiyatı, Matematik vb.)	İlişkili Olan Olası Meslekler

Yabancı Dil Alanındaki Dersler (İngilizce, Almanca, Fransızca vb.)	İlişkili Olan Olası Meslekler

Özel Yetenek Alanındaki Dersler (Resim, Müzik, Beden Eğitimi vb.)	İlişkili Olan Olası Meslekler

Meslek Dersleri	İlişkili Olan Olası Meslekler

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Matematik Fen Bilimleri Alanıyla İlişkili Olan Olası Meslekler

• Gemi Makineleri İşletme Müh.	• İç Mimarlık
• Aktüerya	• İlköğr. Mat. Öğrt.
• Aktüerya Bilimleri	• İmalat Mühendisliği
• Astronomi ve Uzay Bilimleri	• İnşaat Mühendisliği
• Balıkçılık Teknolojisi Müh.	• İstatistik
• Beslenme ve Diyetetik	• İstatistik ve Bilg. Bilimleri
• Bilgisayar	• İşletme Mühendisliği
• Bilgisayar Mühendisliği	• Jeodezi ve Fot. Müh.
• Bilgisayar Öğretmenliği	• Jeofizik Mühendisliği
• Bilgisayar Sistemleri Öğrt.	• Jeoloji Mühendisliği
• Bilg.Tekn. ve Bilişim Sist.	• Kimya
• Bilgisayar ve Kontrol Öğr.	• Kimya- Biyoloji Müh.
• Bilgisayar ve Öğr. Tek. Öğrt.	• Kimya Mühendisliği
• Bilişim Sistemleri Müh.	• Kimya Öğretmenliği
• Bilişim Sistemleri ve Tekn.	• Kontrol Mühendisliği
• Biyokimya	• Maden Mühendisliği
• Biyoloji	• Makine Mühendisliği
• Biyoloji Öğretmenliği	• Malzeme bilimi ve Müh.
• Biyomedikal Mühendisliği	• Matematik
• Biyomühendislik	• Gıda Mühendisliği
• Çevre Mühendisliği	• Güverte
• Deniz Teknolojisi Müh.	• Havacılık Elektrik ve Elekt.
• Deniz Ulaştırma İşletme Müh.	• Havacılık ve Uzay Müh.
• Deri Mühendisliği	• Hemşirelik
• Diş Hekimliği	• Hemşirelik ve Sağlık Hiz.
• Ebelik	• Hidrojeoloji Mühendisliği
• Eczacılık	• Enformasyon Teknolojileri
• Elektrik Mühendisliği	• Fen Bilgisi Öğretmenliği
• Elektrik-Elektronik Müh.	• Finans Matematiği
• Elektronik Mühendisliği	• Fizik
• Elekt. ve Haberleşme Müh.	• Fizik Mühendisliği
• Endüstri Mühendisliği	• Fizik Öğretmenliği
• Endüstri Ürünleri Tasarımı	• Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
• Endüstriyel Tasarım	• Gemi İnşaatı Mühendisliği

Türkçe Matematik Alanıyla İlişkili Olan Olası Meslekler

• Antropoloji	• Turizm İşl. ve Otelcilik
• Avrupa Birliği İlişkileri	• Turizm ve Otel İşletmeciliği
• Bankacılık	• Turizm ve Otelcilik
• Bankacılık ve Finans	• Ulaştırma ve Lojistik
• Bilgi ve Belge yönetimi	• Uluslararası Finans
• Çalışma Eko. ve Endüstri İlişkileri	• Uluslararası İlişkiler
• Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	• Uluslararası İ. ve Avrupa Birl.
• Denizcilik İşletmeleri Yönetimi	• Uluslararası Loj.ve Taşımacılık
• Ekonometri	• Uluslararası Ticaret
• Ekonomi	• Uluslararası Tic.ve Finansman
• Ekonomi ve Finans	• Uluslararası Tic. ve İşl.
• Ekonomi-Yönetim Bil. Prog.	• Üstün Zekâlılar Öğretmenliği
• Enformatik	• Yönetim Bilişim Sistemleri
• Ev Ekonomisi	• Sermaye Piyasası
• Felsefe	• Seyahat İşletmeciliği
• Felsefe Grubu Öğretmenliği	• Seyahat İşl. ve Turizm Rehberliği
• Hukuk	• Sınıf Öğretmenliği
• İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	• Sigortacılık
• İktisat	• Sigortacılık ve risk yönetimi
• İşletme	• Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği
• İşletme Bilgi Yönetimi	• Siyaset Bilimi
• Kamu Yönetimi	• Siyaset Bilimi ve Kamu Yön.
• Konaklama İşletmeciliği	• Siyaset Bilimi ve Uluslararası İ.
• Küresel ve Uluslarrası İl.	• Sosyal Hizmetler
• Maliye	• Sosyoloji
• Moda ve Tasarımı	• Turizm İşletmeciliği
• Muhasebe Bilgi Sistemleri	• Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
• Muhasebe ve Finansal yönetim	• Sağlık İdaresi
• Okul Öncesi Öğretmenliği	• Sağlık Kurumları İşletmeciliği
• Peyzaj Mim.ve kentsel tasarım	• Sanat ve Sosyal Bilimler Programları
• Psikoloji	• Reklamcılık

Sosyal Bilimler Alanıyla İlişkili Olan Olası Meslekler

• Arkeoloji	• Sinema ve Televizyon
• Arkeoloji ve Sanat Tarihi	• Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
• Basın ve Yayın	• Sümeroloji
• Coğrafya	• Tarih
• Coğrafya Öğretmenliği	• Tarih Öğretmenliği
• Çağdaş Türk Lehçeleri ve Ed.	• Televizyon Gazeteciliği
• Gazetecilik	• Türk Dili ve Edebiyatı
• Geleneksel Türk El Sanatları	• Türk Dili ve Edebiyatı Öğr.
• Görme Engelliler Öğr.	• Türk Halk Bilimi
• Halkbilimi	• Türkçe Öğretmenliği
• Halkla İlişkiler	• Zihin Engelliler Öğretmenliği
• Halkla İliş. ve Reklamcılık	• İşitme Engelliler Öğretmenliği
• Halkla İlişkiler ve Tanıtım	• Medya ve İletişim Sistemleri
• Hititoloji	• Radyo, Televizyon ve Sinema
• İlahiyat	• Reklamcılık ve Halkla İlişkiler
• İletişim	• Sanat Tarihi
• İletişim Sanatları	• Seramik
• İletişim Tasarımı	• İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğr.

Dil Alanıyla İlişkili Olan Olası Meslekler

• Alman Dili ve Edebiyatı	• İngiliz Dili ve Edebiyatı
• Almanca Öğretmenliği	• İngilizce Öğretmenliği
• Amerikan Kültürü ve Edebiyatı	• İspanyol Dili ve Edebiyatı
• Arap Dili ve Edebiyatı	• İtalyan Dili ve Edebiyatı
• Arapça Öğretmenliği	• Japon Dili ve Edebiyatı
• Bulgar Dili ve Edebiyatı	• Japonca Öğretmenliği
• Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı	• Karşılaştırmalı Edebiyat
• Çin Dili ve Edebiyatı	• Kore Dili ve Edebiyatı
• Dil Bilimi	• Latin Dili ve Edebiyatı
• Eski Yunan Dili ve Edebiyatı	• Leh Dili ve Edebiyatı
• Fars Dili ve Edebiyatı	• Mütercim-Tercümanlık
• Fransız Dili ve Edebiyatı	• Rus Dili ve Edebiyatı
• Fransızca Öğretmenliği	• Sinoloji
• Hindoloji	• Turist Rehberliği
• Hungaroloji	• Turizm ve Rehberlik
• İngiliz Dil Bilimi	• Urdu Dili ve Edebiyatı
• Yunan Dili ve Edebiyatı	

Özel Yetenek Alanıyla İlişkili Olan Olası Meslekler

• Aksesuar tasarım	• Tekstil
• Bale	• Türk musikisi
• Baskı sanatları	• Tiyatro
• Caz	• Üflemeli ve vurmalı çalgılar
• Çizgi film	• Trompet
• Dans	• Spor yöneticiliği
• El sanatlar	• Beden eğitimi öğretmenliği
• Fotoğraf ve video	• Sanat tasarımı
• Grafik tasarımı	• Tezbih (süsleme)
• Kompozisyon (bestecilik)	• Tuba
• Nefesli çalgılar	• Türk halk oyunları
• Opera	• Saksafon
• Moda tasarımı	• Viyola
• Mutfak sanatları ve yönetimi	• Viyolonsel
• Resim	• Yaylı çalgılar
• Resim öğretmenliği	• Tekstil
• Seramik ve cam	• Spor bilimleri

KAYNAK:
Meslek listelerine http://cankayaram.meb.k12.tr/ adresinden erişilmiştir.

19. HAFTA

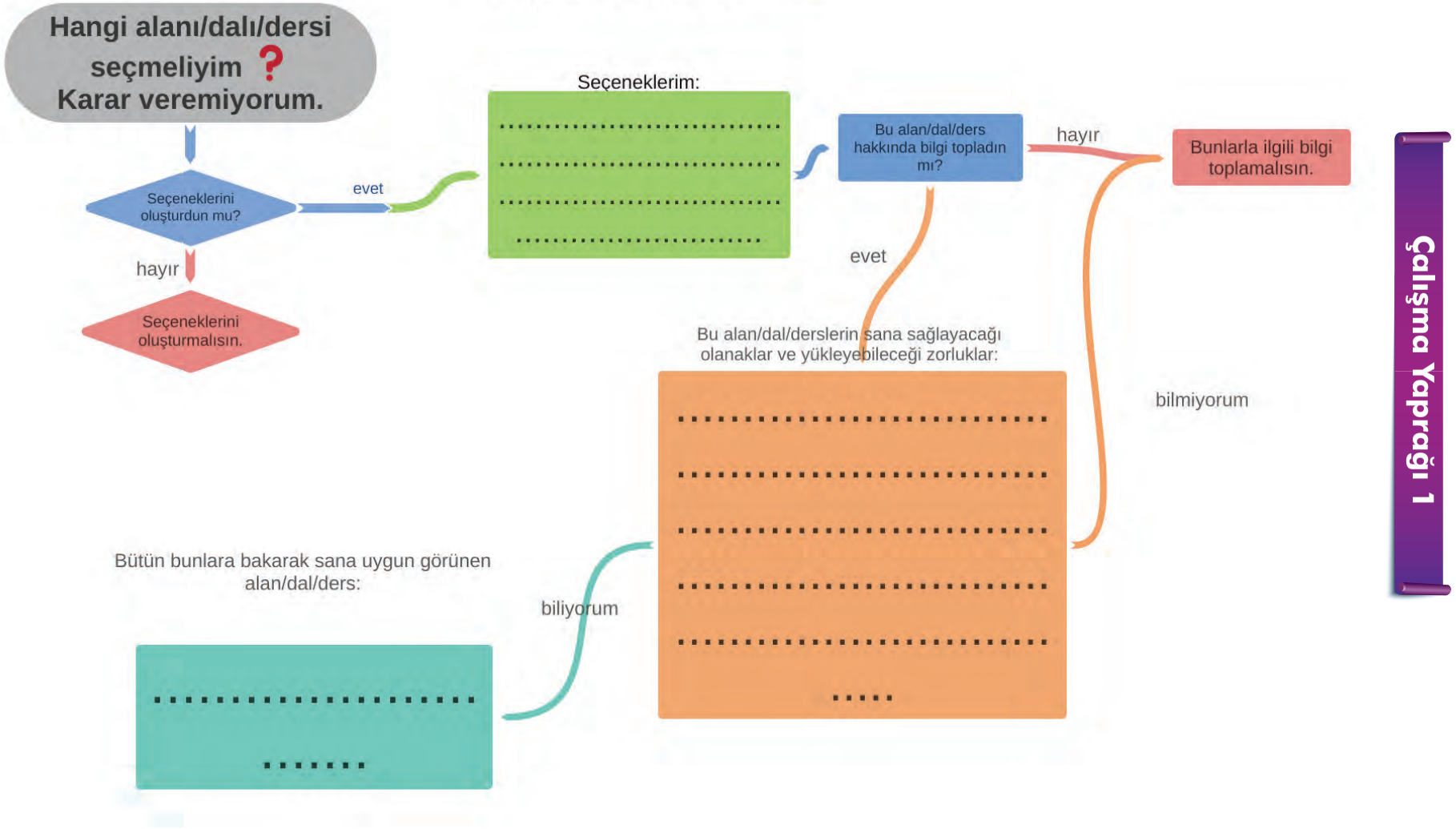
10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KOLAY OLMAYACAK ELBET KARAR VERECEĞİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Ders/alan/dal seçerken karar verme becerisini kullanır. / 19. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2- Okulda uygulamada olan ve öğrencilerin seçmeleri beklenilen alanlar/dallar/dersler ile ilgili okul idaresi ya da Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisinden bilgi alınarak etkinlik sırasında bilgi sahibi olmayan öğrenciler bilgilendirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının ders/alan/dal seçerken karar verme becerilerini kullanmak olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama okunur: "Sevgili öğrenciler insanlar ihtiyaçlarını karşılama çabası verirken aslında bir taraftan da sürekli karar vermektedirler. Karar verme, bir gereksinimi gidereceği kesin olan belli bir tek hedef bulunmadığında, yaşanan sıkıntıyı gidermek amacıyla seçeneklerden birine yönelmektir (Kuzgun, 2011). Sizler de yaşamınız boyunca birçok karar verme durumuyla karşı karşıya kalabiliyorsunuz. Sözgelimi okulda hangi alanı/dalı/dersi seçeceğinize ilişkin kafanızda çeşitli soru işaretleri olabilir. Bu karar verememe durumuyla ilişkilidir. Bugün yapacağımız etkinlikle önceden bildiğiniz karar verme becerilerini kullanarak ders/alan/dal seçiminizi kolaylaştırmaya çalışacağız." 3. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerin incelemeleri istenir. 4. Daha sonra öğrencilerden okullarında bulunan ders/alan/dalları göz önüne alarak Çalışma Yaprağı-1'deki diyagramı takip edip doldurmaları istenir. Gerekirse diyagramın ne demek olduğu aşağıdaki tanıma benzer olarak öğrencilere açıklanır. "Diyagram, herhangi bir olayın gelişim ve değişimini gösteren grafiktir." 5. Çalışma Yaprağı-1' i dolduran öğrencilerden gönüllü olanların paylaşmaları sağlanır. Paylaşımlardan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir: "Her kararda olduğu gibi bu karar diyagramında da bir problem yer almaktadır: hangi ders/alan/dalı seçmeliyim? Bu sorunu gidermek için seçeneklerin

Süreç (Uygulama Basamakları)	araştırılması ve bu seçenekler hakkında bilgi toplamak oldukça önemlidir. Seçenekler hakkında ne kadar iyi, doğru ve ayrıntılı bilgiye sahip olursanız, bu seçenekler yoluyla elde edeceğiniz olumlu ya da olumsuz sonuçlara ilişkin de o kadar açık bir fikre sahip olursunuz. Daha sonra bu seçeneklerin size sağlayacağı olanaklar ya da size yükleyebileceği bedelleri göz önüne alarak her bir seçeneğin farklı ve benzer yönlerini değerlendirmelisiniz. Bu sayede size uygun seçeneği belirlemeniz daha kolay olacaktır." 6. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir. • Bu diyagramı doldururken ders/alan/dal seçiminizle ilgili neler fark ettiniz? • Diyagramı düşündüğünüzde hangi kısımla ilgili bilgi toplamaya ihtiyacınız var gibi görünüyor? • Diyagram sonucunda kendinize uygun dersi/alanı/dalı belirlediyseniz bu planınızı uygulamaya nereden başlardınız? 7. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: "Değerli öğrenciler bugün ders/alan/dal seçiminizi kolaylaştırabilmek adına bir uygulama gerçekleştirdik. Her kararda bir miktar kayıp vardır ancak önemli olan kaybı en aza indirerek istekleri karşılayacak seçeneği bulmaktır. Bu etkinlikle henüz hangi alanı/dalı/dersi seçeceğinizi belirleyememiş olabilirsiniz. Bütün karar süreçlerinde olduğu gibi burada da kendinizi ve seçenekleri iyi tanımanız başarılı bir karar vermede önemlidir. Ders/alan/dal seçimiyle ilgili karar vermekte ve kendinizi tanımakta yaşadığınız zorluklar için okul rehberlik servisine başvurabilirsiniz."
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Diyagramı tamamlayarak kendine uygun alanı/dalı/dersi belirleyen öğrenciler rehberlik servisi aracılığıyla planlarını uygulamaya koymaları için cesaretlendirilebilir. 2. Öğrenciler diyagramdaki hangi aşamada zorluk yaşıyorlarsa o aşamalara ilişkin bilgi toplamaları ve bu konuda rehberlik servisinden ve gerekirse üst sınıflardaki öğrencilerden bilgi almaları istenebilir. 3. Alan/dal/ders seçimlerinden sonra öğrencilerden seçtikleri alanı/dalı/dersi değerlendirmeleri istenebilir. Seçtiği alandan/daldan/dersten memnun olmayan öğrenciler rehberlik servisine yönlendirilebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Okulun eğitim programı türüne (meslek lisesi, Anadolu lisesi vb.) göre *"alan, dal, ders"* kelimelerinden sadece biri kullanılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak öğretim süreci farklılaştırılabilir. 3. Öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük boyutlarda basılarak, görme bakımından daha işlevsel olması açısından dokunsal özellikler eklenerek ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

ALAN/DAL/DERS SEÇİMİ DİYAGRAMI

20. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM YOLUNDA ÖNEMLİ ADIMLAR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçimi yapar. / 20. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 ve 3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2- Çalışma Yaprağı-2 poster şeklinde hazırlanarak tahtaya asılır veya yansıtılır. 3- Öğrencilerden kariyer amaçlarıyla ilgili daha önce yapmış oldukları etkinlik notları getirmeleri bir hafta öncesinden istenebilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden kariyer amaçlarını düşünmeleri istenir. 2. Aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, sizlerle daha önce de kariyer amaçları ile ilgili etkinlikler yapmıştık. Belirlemiş olduğunuz bu amaçlarınızı şimdi tekrar hatırlayacağız. Bunun için size dağıtacağım Çalışma Yaprağı-1'i doldurmanızı istiyorum. Ardından sınıfça paylaşacağız."* 3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-2 poster şeklinde tahtaya asılır/yansıtılır ve öğrencilerle birlikte incelenir. 4. Aşağıdaki yönerge verilir: *"Sevgili öğrenciler, kariyer amaçlarımızın farkına varmanızın ardından şimdi alan/dal/dersleri içeren Çalışma Yaprağı-2'yi inceleyeceğiz. Burada alanlar ve ilgili dersler yer alıyor. Bildiğiniz gibi alan/dal/ders seçimlerimizde birçok faktör etkili olmaktadır. Bunlardan en önemlileri yetenek, ilgi ve değerler ve bu kapsamda belirlediğimiz kariyer amaçlarımızdır. Tüm bunları dikkate alıp kariyer amaçlarınızı belirleyecek ve bu amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*seçimi yapacaksınız. Şimdi sizlere Çalışma Yaprağı-3'ü dağıtacağım. Burada hepiniz kariyer amaçlarınız doğrultusunda alan/dal/ders seçimlerinizi içeren profil oluşturacaksınız. Bu profili oluşturmak çalışma yaprağındaki kutucukları doldurun."* 5. Çalışma Yaprağı-3'ün doldurulmasının ardından aşağıdaki tartışma soruları ile etkinlik devam ettirilir: • Kariyer amaçlarınıza ulaşmak için hangi adımları atmanız gerekmektedir? • Alan/dal/ders seçimlerinizde hangi etmenler dikkate alınmalıdır? • Kariyer amaçlarınıza ulaşmanızda alan/dal/ders seçiminiz nasıl bir köprü olacaktır? 6. Tartışma sorularının ardından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, bugün öncelikle kariyer amaçlarınız ve bu amaçlarınız doğrultusunda yapacağınız alan/dal/ders seçimi üzerinde durduk. Çünkü geleceğinizi ancak bu amaçlarınız ile yönlendirebiliriz. Bu yüzden adımlarımızı belirlediğimiz amaçlarımız doğrultusunda atmalıyız. Bu adımlardan en önemlilerinden biri de alan/dal/ders seçimlerimizdir. Bugün kendi amaçlarımıza göre hangi alan/dal/dersi seçmemiz gerektiği üzerinde durduk. Bunları birbirleriyle ilişkilendirdik."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerden kariyer amaçlarını düşünerek ilerleyen süreçte değişen kariyer amaçlarının olması durumunda alan/dal/ders seçimlerini yeniden değerlendirip gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı 1 ve 3 ile çalışırken öğretmen öğrenciye geribildirim vererek destek sağlayabilir. 2. Çalışma yapraklarının tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı 2'nin uzaktan da rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük boyutlarda basılmasına ve diğer çalışma kâğıtlarının da daha büyük puntolarda hazırlanmasına dikkat edilerek materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Kübra SANER

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER AMAÇLARIM

1.....
.....
.....
.....
.....

2.....
.....
.....
.....
.....

3.....
.....
.....
.....
.....

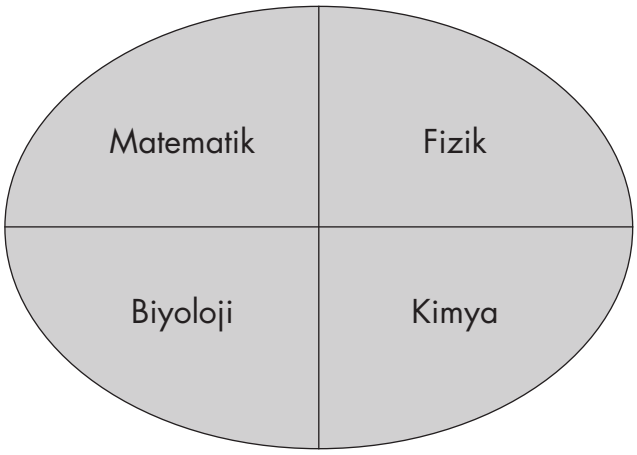
4.....
.....
.....
.....
.....

5.....
.....
.....
.....
.....

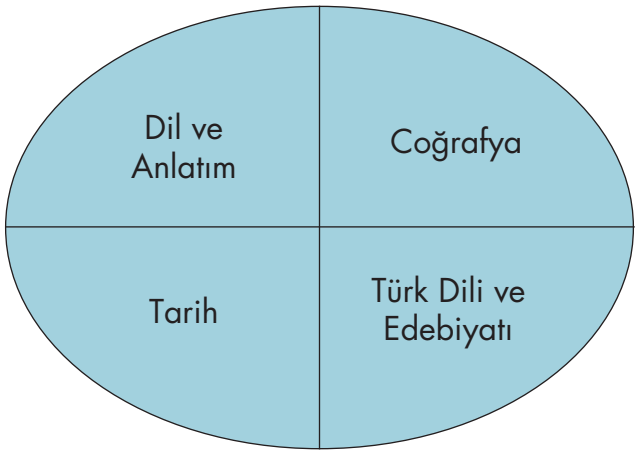
6.....
.....
.....
.....
.....

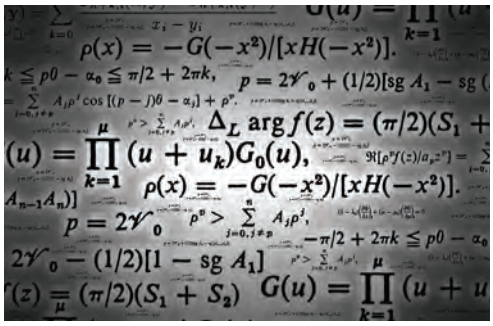
Çalışma Yaprağı 2

FEN BİLİMLERİ

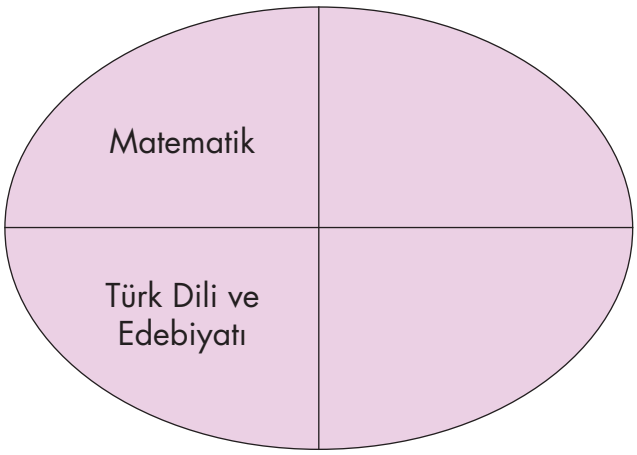

SOSYAL BİLİMLER

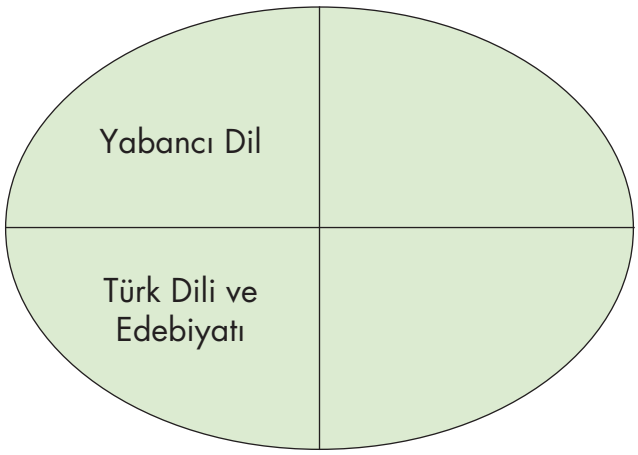

TÜRKÇE-MATEMATİK

YABANCI DİL

Çalışma Yaprağı 3

Kariyer Amaçlarım:

Seçeceğim alan/dal:

İlgi duyduğum dersler:

Amacıma götürecek dersler:

Başarılı olduğum dersler:

21. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇABALARSAM BAŞARABİLİRİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirir. /21. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi Notu 3- Etkileşimli tahta ya da Telefon ya da Bilgisayar 4- Hoparlör
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- https://www.youtube.com/watch?v=_eLU5W1vc8Y (TomasoAlbinoni-Adagio) meditasyon müziğini indirir. 2- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3- Etkinlik Bilgi Notu gözden geçirilmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından bugünkü çalışmada akademik hedeflere ulaşmada çaba göstermenin önemi üzerine bir çalışma yapılacağını açıklanır. 2. Aşağıdaki sorularla etkinlik süreci başlatılır. • Akademik hedefler ve bu hedeflere ulaşma sürecinde eğitsel çabanın rolü var mıdır? Varsa nasıl bir rolü vardır? • Geçmişteki akademik hedeflerinizi ve bu hedeflere ulaşma sürecinizi düşündüğünüzde gösterdiğiniz eğitsel çabanın rolü nedir? 3. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve uygulayıcı tarafından müzik açılır ve hayal kurma (imajinasyon) etkinliği Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak başlatılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden belirledikleri hedefleri için bir 'eğitsel çaba günlüğü' tutmaları istenebilir. Bu günlükte hedeflerini gerçekleştirme yolundaki deneyimlerini ve zorluklarla mücadelelerini anlatabilirler. 2. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i etkinlik sürecinde belirledikleri akademik hedefler dışındaki yeni akademik hedefleri için kullanmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Ses ya da müzik sisteminin olmadığı durumlarda hayal kurma etkinliğinde müzik kullanılmadan sessiz bir ortam oluşturularak etkinlik yürütülebilir. 2. Uygulayıcı etkinlik öncesinde Etkinlik Bilgi Notunu birkaç kez okuyarak ses tonunu hayal kurma etkinliği için uygun şekilde ayarlamalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken görevler parçalara bölünerek ve aşamalı hale getirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN-Ömer Faruk ÖZTÜRK

Çalışma Yaprağı 1

Akademik Hedefim Ne?

Hedefime ulaştığımı nasıl anlayacağım?

Bu hedef benim için ne kadar zor?

○ Hiç ○ Biraz ○ Çok

Yapabilir miyim?

○ Evet, kesinlikle
○ Büyük olasılıkla
○ Belki
○ Büyük ihtimalle yapamam

Hedefimle ilgili bir hayal kırıklığı yaşamam durumunda bu görevi neden bırakmamalıyım?

Bu hedefe ulaşmayı düşündüğümde bana ne ya da kim ilham veriyor?

Şu Anki Durumum

Bu hedefe ulaşma sürecinin yüzdelik olarak düşünürsem şu an yüzde kaçtayım?

Şu anki eğitsel çaba düzeyim ne?

Eğitsel Çaba

Bu akademik hedefe ulaşmak için gerekli olan eğitsel çaba düzeyi nedir?

Belirlediğim akademik hedefe ulaşmak için ben ne yapmalıyım?

Akademik hedefime ulaşırken karşılaştığım engelleri aşmada eğitsel çabanın rolü nedir?

En Yakın Şarj İstasyonu

Akademik hedefime ulaşma sürecinde eğitsel çaba kapsamında neler yapıyorum? Bu yaptıklarımdan hangileri işe yarıyor? Hangilerinin değişmesi gerek?

Daha önce başarısızlık yaşadığımda üstesinden gelmeme neler etki etti?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Hepinizin derin nefes almanızı istiyorum. Burnunuzdan yavaşça alın ve ağzınızdan yavaşça verin... Nefes alırken göğüs kafesinizin genişlediğini hissedin.

Yavaşça gözlerinizi kapatın. Kendinizi bir nehrin başında hayal edin…

Nehrin başında durmuş karşıdaki güzel manzarayı izlemeye çalışıyorsunuz ama nehrin bu tarafından görünmüyor. Arkadaşlarınız, aileniz nehrin karşısında sizi bekliyor. Karşıya geçmeniz için tek yol nehirdeki taşlardan, kayalıklardan yardım almak.

İlk önce karşıya geçmekten vazgeçiyorsunuz ancak geçenler bu manzaranın hayatınızda görüp görebileceğiniz en güzel manzara olacağını söylüyor.

Siz de paçalarınız sıvayıp ilk taşa adımınızı atıyorsunuz. Suyun gürültülü akışı ilk başlarda gözünüzü korkutsa da manzaranın hayaliyle bir kaç adım daha attınız bile. Nehir biraz büyük geliyor gözünüze...

Nehrin ortasına doğru kayalıklara, taşlara basa basa ilerlemişsiniz. Yorulduğunuzu, yavaş yavaş dizlerinizin titrediğini hissediyor ve geri dönmeyi düşünüyorsunuz. Göreceğiniz güzelliğin hayali daha ağır basıyor ve ilerlemeye devam ediyorsunuz.

Bazı kayalıklar biraz yüksek ve ayaklarınıza batıyor. Suyun soğukluğu da etkilemeye başlıyor ama tepenizdeki güneş sizi ısıtıyor. Karşıya geçmeye çok az kaldı. Ama o da ne, üzerinde durduğunuz taşa yakın bir taş ya da kayalık pek görünmüyor.

Sağa sola dikkatle bakıyorsunuz. İçinizden 'burada kaldım galiba' diye düşünüyorsunuz. Akıntı sizi zorlamaya başlıyor, gücünüz de tükenmek üzere ancak bir yol bulmaya gayretlisiniz. Arayan gözleriniz akan suların altında basamak olabilecek bir taş görüyor. Son bir gayretle atıyorsunuz ayağınızı...

Evet, başardınız ve son bir adımınız kaldı müthiş manzarayla buluşmanıza. Sonraki adımınız sizi hayalinizden çok daha güzel olan bu görüntüyle bir araya getiriyor.

Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz.

22. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SESSİZ DİLİMİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sosyal ipuçlarını yorumlayarak uygun tepkiler verir. / 22. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 2- Etkinlik Bilgi Notu okunmalıdır. 3- Grup sayısı oluşturma konusunda sınıf mevcudu göz önüne alınmalıdır. Grup oluştururken çalışma yaprağına 1,2,3,4,5 sayıları yazılarak karıştırılır, sonrasında buna göre aynı sayıyı seçen öğrenciler grup olur.1'ler bir grup 2'ler bir grup vb.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler bugün etkinlik konumuzu söylemeyeceğim sizin tahmin etmenizi istiyorum. Şimdi ayağa kalkın lütfen,1,2,3 tıp diyelim ve susalım, birazdan çeşitli duygu ifade eden kelimeleri söyleyeceğim, mümkün olduğu kadar konuşmadan sadece beden, mimik hareketleriyle bu duyguyu yansıtmaya çalışın. Ayrıca defter, kitap ya da varsa şapka mont gibi eşyalar da kullanabilirsiniz. Duyguyu yansıttıktan sonra göz ucuyla da diğer arkadaşlarınıza bakın aynı duyguyu kim nasıl yansıtıyor. Hazırsanız başlayalım."* 2. Uygulayıcı tarafından sıra ile aşağıdaki duyguları verilir, her duygu için 1-2 dakika süre verilir: *"Hevesli-coşkulu, utanmış, şüpheli, öfkeli, mutlu, bitkin, korkmuş, tiksinmiş."* 3. Etkinliğe şu yönergeyle devam edilir: *"Biraz önce beden dilinizle duyguları yansıttınız. Şimdi de yine bedenimizi kullanarak mesaj verelim. Söylediğim kelimeleri sözsüz anlatmaya çalışın. Yine sonrasında diğer arkadaşlarınızı izleyin.* *Ellerinizle, merhaba, nefis, dur, hoşça kal, küs.*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*Kaşlarınızla, öfke, şaşkınlık, kızgınlık, üzüntü, merak.* *Başınızla, hayır, onaylama, dinlemeye istekli oluş, farkındayım.* *Parmaklarınızla, söz alabilir miyim?, git, gel, sus, kızgınlık, beğenme, merhaba."* 4. Etkinlik konusunu tahmin edip etmedikleri sorulur. Şu açıklamayla devam edilir: *"Sevgili öğrenciler sosyal bir varlık olarak yaşamımız boyunca iletişim hâlindeyiz. İletişimin en çok sözlü iletişim kısmına odaklanıyoruz ama ses tonu, sesin hızı, şiddeti, beden dili, mimikleri içeren sözsüz iletişimi ve içinde bulunulan ortam, olay ve kişiye bağlı özellikleri içeren sosyal ipuçlarını yorumlamak da sözlü iletişim kadar önemlidir. Sözsüz mesajlarda jest, mimikler olduğu kadar ortamı, ortamdaki diğer bağlamları da göz önünde bulundurmak gerekir. Kişilerarası iletişimlerde hem sözlü iletişim hem de sosyal ipuçları mesajlar aynı anda kullanılır. Hatta sözsüz mesajlar iletişimde kullanılan mesajların bazen daha büyük bir kısmını oluşturur."* 5. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılırken yazılan 1,2,3,4,5 sayıları karışık dağıtılır 1'ler bir grup, 2'ler bir grup, 3'ler bir grup, 4'ler bir grup, 5'ler bir grup şeklinde oluşturulur. 6. Paylaşımlardan sonra tartışma sorularıyla devam edilir. • Grup çalışmanızda okul müdürü, hayırsever ve öğrenci rollerinde hangi sosyal ipuçlarını yakaladınız? Bu ipuçlarını fark etmek iletişim sürecinizi nasıl etkiledi? • Günlük yaşamınızda aile, arkadaş ilişkilerinizde sosyal ipuçlarını yorumlayarak kurduğunuz iletişim anılarınızdan örnekler verir misiniz? Bu anlarda sosyal ipuçlarını yorumlama iletişiminiz nasıl etkiledi? 7. Etkinlik aşağıdaki açıklamanın öğrencilerle paylaşılmasıyla sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, bu etkinlikle iletişimde kendini ifade etmek kadar karşımızdaki insanların duygularını, beden dilini anlayıp buna uygun tepki vermenin, yaşadığımız olay ve kişinin özelliklerini, bağlamı dikkate alarak sosyal ipuçlarını fark edip bu ipuçlarını yorumlayarak tepki vermenin de önemli olduğunu fark ettik. "*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu akşam eve gittiklerinde aile üyelerinin sosyal ipuçlarını nasıl yorumlayıp tepki verdiklerini gözlemlemeleri, gözlemlerini aile üyeleri ile paylaşarak değerlendirmeleri istenir. 2. Öğrencilerden sosyal ipuçlarını okuma ve yorumlamada kendilerini nasıl geliştireceklerine dair araştırma yapmaları ve bunları kişilerarası ilişkilerinde kullanmaları, deneyimlerini sınıftaki diğer arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not	1. Sınıf U şeklinde oturabilirse birbirlerinin mimiklerini görebilirler. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Grupların verilen görevi tamamlaması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

Etkili Sözsüz Mesajlar	Etkisiz Sözsüz Mesajlar
Etkili göz teması kurmak	Doğrudan ya da boş boş bakmak
Konuşan kişiye dönük ve eğik olmak	Gözleri sık sık kaçırmak
Rahat ve açık bir beden pozisyonu almak	Sorgulama, kuşku içeren bir biçimde bakmak
Sessizliğe izin vermek	Arkaya ya da yan dönerek dinlemek
Bedensel yakınlık oluşturmak	Kolları kavuşturmak
Jest ve mimikleri etkili kullanmak	Jest ve mimikleri sık ya da çok seyrek kullanmak
Karşıdaki kişiyle fiziksel olarak eşit düzeyde durmak	Hareket hâlinde olmak
Sesi etkili kullanmak	Herhangi bir nesneyle oynamak
Bedensel temasta bulunmak	Konuşan kişiden daha yüksekte durmak
Uygun anlarda gülümsemek	Hiçbir bedensel tepki vermemek
Baş hareketlerini etkili kullanmak	Baş hareketlerini çok sık kullanmak

"Sosyal İpuçları" kapsamında dikkate alınması gereken diğer bağlamlar:

Olayın geçtiği zaman, olayda yer alan kişilerin duyguları ve bu duyguları nasıl ifade ettikleri, yaşanan olaya bağlı özellikler (olayın kişiler için önemi, olayın algılanma şekli vb. gibi), yukarıda yer alan etkili sözsüz mesajları okuyarak bunlara uygun tepkiler verebilmek ve ortama-kişilere uygun olarak kendinizi ayarlamak…

"Sevgili öğrenciler her grup kendi içinde çalışma yaprağındaki etkili ve etkisiz olan davranışları okusun. Şimdi de şunu hayal etmenizi istiyorum. Grup olarak yıllardır okula yapılmasını istediğiniz basket sahası için bir hayırseverin okula gelerek yardım talebi olmuştur fakat okul müdürü beden dilini, ses tonunu, bildiği tüm iletişim tekniklerini kullanarak yardımsever kişiyi kalorifer kazanını tamir ettirmek istemektedir. Okul müdürü, hayırsever ve öğrencilerin temsilcileri olarak siz bir toplantı yapacaksınız. Bu kapsamda hepiniz bir rol alıp bu roller kapsamında bir canlandırma yapmanızı istiyorum. Sosyal ipuçlarını yorumlayarak okul müdür ve hayırsever kişi arasında nasıl bir denge kurup nasıl çözüm yolu bulacaksınız? Grupça bunu canlandırmanızı istiyorum."

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sosyal beceriler; kişiler arası etkileşimin ve belirli bir sosyal durum ya da bağlamın gerektirdiği davranışları yerine getirmeyi ve bunun sonucunda başarılı sosyal etkileşimi ve olumlu sosyal sonuçlar elde edilmesini sağlayan öğrenilmiş davranışlardır.

İletişim: Sözlü ve sözsüz iletiler aracılığıyla karşılıklı olarak duygu, düşünce bilgi aktarımı.

Etkili İletişim: Beden dili, sözcüklerin dili, ses ve nefes kullanımı, kişilerin temsil sistemleri, sevgi dilleri, empati kurma yöntemleri gibi konuların bilinmesi ve uygulanmasıyla başarılı, uyumlu, dengeli iletişim kurma süreci.

İletişim Becerileri: Sözel mesajlarla sözel olmayan mesajları uyumlu olarak kullanarak açık ve öz "ben" diliyle konuşabilme, etkin dinleyebilme, bireyin karşısındaki kişilerle etkin ve etkili ilişkiler kurabilmesini sağlayan, bireyin toplum içinde yaşamını kolaylaştıran saygı ve empati temelli davranışlar bütünü.

Sözlü İletişim: Kaynak ve alıcı arasındaki konuşmanın her türü; yazılmış ya da yazılmamış sözcüklerin söylenmesiyle gerçekleşen ses ve işitmeye dayalı iletişim türü.

Sözsüz İletişim: Söz dışındaki sesleri de içeren, sözel olmayan göstergelerden oluşan iletişim düzgüleri.

Etkili iletişim becerileri kapsamında yazılı iletişim, sözlü iletişim kadar sözsüz iletişim unsurlarının da doğru ve yerinde kullanılması önemlidir. Çünkü uygun sözsüz iletişim öğeleriyle desteklenmiş bir konuşma ya da sunum dinleyenler üzerinde daha olumlu bir etki bırakacaktır ve kişiyi değerli kılacaktır. Sözlü/sözel iletişim ve sözsüz/sözel olmayan iletişim aynı sistemin iki oluşturucusudur ve iletişimde bulunurken, her ikisi de birlikte kullanılmalıdır. Sözel olmayan iletişim türleri arasında beden dili (jestler, mimikler, baş hareketleri, göz teması, dokunma, duruş) paralingüistik (tonlama, vurgu gibi dil-ötesi öğeler), iletişim mesafesi (uzam dili), zaman iletişimi (kroksemik), kişisel sunum (eşyalar ve giyim ve yaşanılan ortam) sayılabilir. Sözel olmayan iletişimin özellikleri arasında, iletişimsizliği olanaksız kılma, duygu ve coşkuları dile getirme, insanlar arasındaki ilişkileri tanımlama, sözel içerik hakkında bilgi verme, güvenilir mesajlar sağlama, kültüre göre biçimlenme, çift anlamlılık ve belirsizlik sayılabilir (Arslanoğlu, 2013, s.59). Bu bağlamda sözsüz iletişim öğelerini, özellikle de yinelenmesi olanaklı olmayan ilk izlenim oluşturmak için, bir başka anlatımla öncelikle beden dilini iyi analiz etmek ve etkin kullanmak, etkili bir iletişim kurabilmek açısından öğrenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir beceridir.

KAYNAK:
Arslanoğlu, İ. (2013). *Sağlıklı insan ilişkileri ve etkili iletişim*. Ankara: Pegem Akademi.

23. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇLERİMDEN HABER VAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösterir/23. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Etkileşimli tahta 4- Kalem 5- Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Öğrencilerden dersten 1 hafta önce karakter güçlerini hatırlamaları amacıyla kendi karakter güçlerinden en güçlü bulduklarıyla ilişkili sosyal medya, tv, gazete de yer alan 3 örnek olayı yazılı ve görsel olarak sınıfa getirmesi istenir. 2- Çalışma Yaprağı-2 dersten önce her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 gösterilir. 2. Aşağıdaki sorular sorulur: • Haberler sırasına göre hangi karakter güçlerini içermektedir? • Sizce haberde nasıl bir olay gerçekleşmiştir? 3. Öğrencilerden geçen haftadan hazırlayıp getirdikleri benzer sosyal medya, tv, gazete de yer alan kendi karakter güçlerinden en güçlü bulduklarıyla ilişkili 3 örnek olayı sınıftaki arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Paylaşım bitince aşağıdaki sorular yöneltilir. • Örneklerdeki olaylarda hangi karakter güçlerini fark ettiniz? • Kendinizle en çok ilişkilendirdiğiniz örnek olay ve karakter gücü hangisi oldu? Neden? 4. Paylaşımların ardından öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Sevgili öğrenciler şimdi elinizdeki Çalışma yaprağı 2: Benim Haberim formuna sınıfa getirdiğiniz örnek olaylardaki karakter gücünüzü de anlatan birer haber hazırlamanızı istiyorum. Haberde; karakter gücünüzü anlatan bir başlık oluşturmanızı, karakter gücünüzü anlatan bir resim/şekil/logo çizmenizi, örnek bir olay metni yazmanızı, istiyorum."* 5. Öğrencilere çalışmalarını tamamlamaları için yeteri kadar zaman verildikten sonra gönüllü olanlardan başlayarak tahtada/sırasında haber çalışmasını paylaşması istenir. Paylaşımlar tamamlanınca aşağıdaki sorular sorulur: • En beğendiğiniz haber hangisiydi? Neden? • En çok hangi karakter gücüyle ilgili çalışanlar zorlandı? Neden? • En çok hangi karakter gücüyle ilgili çalışanlar zorlanmadı? Neden? 6. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler karakter güçlerimiz yaşamın her alanındaki olaylarda karşınıza çıkar. Bugünkü örnek olaylarda farklı karakter güçlerinin yaşamdaki rolünü bir kez daha fark ettiniz. Sizler bu güçlerinizin farkında olmalı ve sürekli geliştirmek için çaba harcamalısınız. Bu konuda arkadaşlarınızdan, ailenizden ve çevrenizdekilerden destek almayı ihmal etmeyin."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerden sosyal medyada, televizyonda, gazetede okudukları/gördükleri haberlerden yola çıkarak olumsuz olaylarda hangi karakter güçlerini kullanarak sonuçları olumlu hale getirebilecekleriyle, bu olayların olumlu hikâyelerini yazmaları istenir. 2- Geliştirilmesi gerektiğini düşündükleri karakter güçleriyle ilgili çevre desteği alma konusunda istekli ve ısrarcı olmaları söylenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılamıyorsa çıktı alınarak öğrencilere gösterilir ve sorular yöneltilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 dersten önce çoğaltılamazsa öğrencilere boş birer A4 kağıdı ya da defterlerinden 1 sayfaya aynı formu oluşturmaları istenir. 3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2 resim/şekil/logo çizimi aşamasında sınıfa getirdikleri örnek olay çıktılarındaki görsellerden de faydalanılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük boyutlarda yansıtılmasına ya da basılmasına dikkat edilerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm etkinlikler yerine belirli bir kısmının tamamlanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 4. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Seyit KARABURÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Karakter Güçleri Haberleri

Sabiha Gökçen'de görevli taksici bulduğu telefonu ve parayı sahibine verdi.

KAYNAK:
https://www.mynet.com/sabiha-gokcenden-gorevli-taksici-buldugu-telefonu-ve-parayi-sahibine-verdi-110105290952 adresinden 12/08/2020 tarihinde erişilmiştir.

Annesiz kalan köpekler için 'süt seferi' yapıyor.

KAYNAK:
https://www.lazhaber53.com/annesiz-kalan-kopekler-icin-sut-seferi-yapiyor/22932/ adresinden 12/08/2020 tarihinde erişilmiştir.

Kadınlardan kanserli çocukları sevindiren proje: Organik oyuncak

KAYNAK:
https://www.sozcu.com.tr/hayatim/yasam-haberleri/kadinlardan-kanserli-cocuklari-sevindiren-proje-organik-oyuncak/ adresinden 12/08/2020 tarihinde erişilmiştir.

Türkiye Yelken Federasyonu'ndan çevreye duyarlılık

KAYNAK:
https://www.fanatik.com.tr/turkiye-yelken-federasyonundan-cevreye-duyarlilik-2052065 adresinden 12/08/2020 tarihinde erişilmiştir.

Çalışma Yaprağı 2

BENİM HABERİM FORMU

Haber Başlığı

Haber Resmi / Şekli / Logosu

Örnek Olay Metni

24. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZORLUKLARIMIN FARKINDAYIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder. / 24. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Çalışma Yaprağı -2 3. Çalışma Yaprağı -3 4. Projeksiyon ya da Etkileşimli tahta
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı -2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı -3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan görsel tahtaya yansıtılır ve öğrencilerden görselde yer alan *"10.sınıftaysanız hayat gerçekten çok zor..."* ifadesine yönelik görüşler alınarak süreç başlatılır. 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra öğrenciler sınıf mevcuduna göre 5'er kişilik gruplara ayrılır. 3. Her gruba Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. 4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır. *"Sevgili öğrenciler hayatımızda güzel anların yanı sıra yaşadığımız bir takım zorluklar da var. Bazen benzer sorunlar yaşadığımızı fark edebiliriz. Ancak, benzer sorunlar yaşasak bile yaşamımızdaki zorluk ve güçlüklere yaklaşım şeklimiz birbirinden farklı olabilir. Sizlere dağıtmış olduğum formu inceleyiniz. Bu formlara özellikle aile, arkadaş, okul yaşamınız ya da ekonomik ve kişisel özelliklerinize ilişkin zorluk ya da güçlük olarak tanımlayabileceğiniz durumları yazmanızı istiyorum."* 5. Öğrencilere grup olarak etkinliği tamamlamaları için 10 dakika süre verilir. 6. Etkinlik tamamlandıktan sonra, gruplarda yer alan her öğrencinin yazılan zorluklara ilişkin en önemli gördüğü bir güçlüğü belirlemesi ve sınıf ortamında paylaşması istenir. 7. Tüm öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra gruplara dağıtılan

Süreç (Uygulama Basamakları)	formlar uygulayıcı tarafından toplanır. 8. Süreç tartışma soruları ile devam ettirilir: • Her grup farklı kategorilerde, farklı zorluk ve güçlüklerden bahsetti. Diğer grup üyeleri ile benzer zorluklar yaşadığını düşünenler var mı? • Yaşadığınız güçlükler ve zorluklar sizleri nasıl etkiliyor? • Bu zorluk ve güçlükler karşısında neler hissediyorsunuz? • Bu zorluklar ve güçlüklerle nasıl başa çıkıyorsunuz? • Sizce bu durumlarla başa çıkma şeklimiz birbirimizden farklılaşıyor mu? 9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra, uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır. *"Bugün sizlerle, yaşamımızda karşılaştığımız zorluklar ve güçlüklere ilişkin farklı bakış açıları geliştirmeye çalıştık. Aslında birçok açıdan benzer güçlükler yaşadığımızı fark ettik. Bunun yanı sıra her birimizin bu durumlara yaklaşım şekli birbirinden farklı da olabilir. Burada unutmamamız gereken hayatımızda çıkışların olduğu kadar inişlerin de olabileceğidir. Yaşamımız her zaman istediğimiz yönde olumlu olarak gitmeyebilir. Aslında güçlük ve zorluklar yaşamımıza anlam katan yönlerdir. Önemli olan bu durumlarla başa çıkma süreçlerimize, çaba, emek, sabır ve zaman gibi değişkenleri ekleyebilmektir."* 10. Öğrencilere katılımları için teşekkür edilerek süreç sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 ev ödevi olarak dağıtılır. Öğrencilerden, her bir kategoriden kendilerini en çok etkilediğini düşündükleri 1 adet zorluk ya da güçlük belirlemeleri istenir. Öğrencilerden ad-soyadı gibi kendilerini tanıtıcı bilgileri form üzerine yazmamaları istenir. 2. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-3'ü bir sonraki etkinlik tarihine kadar uygulayıcıya teslim etmeleri istenir. Bir sonraki etkinlikte sınıf ortamında paylaşım yapılacaktır.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1'deki görsel tahtaya yansıtılamıyorsa, yalnızca söz tahtaya yazılabilir. 2. Öğrencilere bir sonraki etkinlik tarihinden önce, kazanım değerlendirmesi kapsamında dağıtılan formları teslim etme hususunda hatırlatma yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma yaprağı-3'te yer alan tüm görevler yerine sınırlı bir kısmını yapmaları istenerek öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 3. Öğrencilerin en önemli gördüğü bir güçlüğü belirlemesi ve sınıfla paylaşması sırasında ek süre verilerek öğretmen desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

"10.sınıftaysanız hayat gerçekten çok zor..."

Çalışma Yaprağı 2

Kişisel	Ekonomik	Okul	Arkadaş ilişkileri	Aile ilişkileri

Aile İlişkileri	Arkadaş İlişkileri	Okul	Ekonomik	Kişisel
1.	1.	1.	1.	1.
Bu zorluk hayatımı nasıl etkiliyor?	**Bu zorluk hayatımı nasıl etkiliyor?**	**Bu zorluk hayatımı nasıl etkiliyor?**	**Bu zorluk hayatımı nasıl etkiliyor?**	**Bu zorluk hayatımı nasıl etkiliyor?**
Nasıl Başa Çıkıyorum?	**Nasıl Başa Çıkıyorum?**	**Nasıl Başa Çıkıyorum?**	**Nasıl Başa Çıkıyorum?**	**Nasıl Başa Çıkıyorum?**
Bir arkadaşın benzer durumu yaşasa ona ne önerirdin?	**Bir arkadaşın benzer durumu yaşasa ona ne önerirdin?**	**Bir arkadaşın benzer durumu yaşasa ona ne önerirdin?**	**Bir arkadaşın benzer durumu yaşasa ona ne önerirdin?**	**Bir arkadaşın benzer durumu yaşasa ona ne önerirdin?**

25. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

VAZGEÇME, UMUT ET, ÇABALA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder./ 25. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Projeksiyon ya da Etkileşimli Tahta 3. Video
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. 24. Haftada öğrencilerden kazanım değerlendirmesi kapsamında istenen Çalışma Yaprağı -3'ler derse girmeden önce kâğıtlar kontrol edilerek öğrenciler; madde kullanımı, intihar, şiddet, cinsel istismar gibi zorlukları yazmışsa o kâğıtlar ayıklanarak sınıfa getirilmez. Kalan çalışma yaprakları sınıfa getirilir. 2. https://www.youtube.com/watch?v=9H_YsX9d2X0 linkinde yer alan video derse girmeden önce indirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, geçen haftaki etkinliğimizin sonunda sizlere verdiğim Çalışma Yaprağı-3'ü doldurup bana teslim ettiniz. Şimdi bu kâğıtların içinden rastgele bir tanesini seçeceğim. Seçtiğim kâğıttan her kategoriye ait bir zorluğu tahtaya yazacağım."* 2. Aşağıdaki sorularla süreç devam ettirilir. Gönüllü öğrencilerden soruların cevapları alınırken istedikleri kategoriden birini seçerek paylaşım yapmaları istenir. • Bu zorluk, arkadaşınızın hayatını nasıl etkilemiş olabilir? • Bu zorluğun üstesinden gelebilmesi için ona ne önerirsiniz? 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: *"Geçen haftaki ev ödeviniz sayesinde bazı zorlukların hayatınızı nasıl etkilediğini fark ettiniz. Bunun yanında zorluklarla baş etme yöntemlerinizin birbirinden*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*benzer ve farklı yönlerini keşfetmiş oldunuz. Bu noktada üzerinde durmamız gereken en önemli konulardan biri, bu zorlukların her zaman yaşamımızda olacağı ve anlamlı bir yaşam için bu zorluklarla başa çıkma sürecinde bazı faktörleri dikkate almamız gerektiğidir. Bu faktörler arasında emek, mücadele, pes etmeme, vazgeçmeme olduğu gibi zaman da yer almaktadır. Şimdi sizlere bu doğrultuda video izletmek istiyorum"* 4. https://www.youtube.com/watch?v=9H_YsX9d2X0 linkinde yer alan İnci Kefalleri Asla Geri Dönmez videosu tüm öğrencilere izletilir. 5. Video tamamlandıktan sonra süreç tartışma soruları ile devam ettirilir: • Bu videoda kimler nasıl zorluklar yaşıyor olabilir? • Videoda anlatılanlar size neler hissettirdi/düşündürdü? • Mustafa Hoca yaşadığı zorluklarla başa çıkma sürecinde hangi değişkenleri kullanmıştır? (Öğrencilerden gelen cevaplarda emek, çaba, mücadele, pes etmeme, zaman vb değişkenler dile getirilmediyse uygulayıcı tarafından eklemeler yapılır) • Siz yaşamınızda zorluklarla başa çıkma sürecinde hangi değişkenleri kullanıyorsunuz? 6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra, uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak öğrencilerin konu üzerine düşünmeleri sağlanır ve gönüllü öğrencilerden düşüncelerini sınıf ile paylaşmaları istenir. *"Mustafa Hoca'nın yaşadığı zorluklarla baş ederken emek, mücadele, pes etmeme, vazgeçmeme gibi değişkenleri kullandığını gördük. Bunlar tek başlarına yeterli değildi. Zamana da ihtiyaç vardı. Mücadelesiyle zamanla insanlar bilinçlendi ve sorunun üstesinden gelmeyi başardı. Yine aynı şekilde inci kefallerinin akarsulara doğru ters akıntıya karşı yolculuklarında da mücadele, pes etmeme ve zaman vardı. Göçlerini tamamlayana kadar durmadılar, beslenmediler. Buradan hareketle hayatımızda yaşadığımız zorlukların üstesinden gelebilmemiz; vereceğimiz emek, mücadele ve zamanla ilintili olduğunu söyleyebiliriz. Mustafa Hoca mücadele ederken korkup pes etseydi veya bu mücadelesinde ne yaparsa yapsın başarıya ulaşamayacağına inansaydı belki de inci kefalleri bir şehrin simgesi olamayacaktı. Hayatımızda pes ederek, sabretmeyerek ve belki de bazı zorlukları çabalasak bile aşamayacağımıza inanıp baştan vazgeçerek birçok fırsatı kaçırıyor olabilir miyiz? Bunu bir düşünelim."* 7. Öğrencilere katılımları için teşekkür edilerek süreç sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden Cep Herkülü Naim Süleymanoğlu filmini derste anlatılan temel konuları baz alarak izlemeleri ve sınıftaki sıra arkadaşlarıyla değerlendirmeleri istenebilir. 2. Angela Duckworth'ün Azim adlı kitabını okumaları; kitapta en etkilendikleri kısımları aile üyeleriyle paylaşmaları istenebilir. 3. Atatürk ve silah arkadaşlarının Kurtuluş Savaşı'nda ortaya koydukları mücadelelerin emek, pes etmeme, vazgeçmemenin yanında zaman kavramları çevresinde değerlendirerek kompozisyon yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not	1. Videonun izletilemediği durumlarda (bilgisayar, internet olmadığı durumlarda) Etkinlik Bilgi Notunda yer alan içerik uygulayıcı tarafından öğrencilere okunur. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin gösterilen videoyu rahatça görebileceği ve duyabileceği şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil (değişken kelimesi gibi) kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İNCİ KEFALLERİ ASLA GERİ DÖNMEZ

(Prof.Dr. Mustafa SARI'nın TEDX konuşması)

Dünyada sadece Van Gölü'nde yaşayan bir balık türü olan inci kefali yaşamını Van Gölü'nün tuzlu sodalı sularında geçiriyor. Ama gölün suları balığın üremesine uygun olmadığı için ilkbahar aylarında büyük sürüler hâlinde akarsulara göç ediyor. Bu öyle bir göç ki gelincikler açtığında mayıs sonu haziran başı gibi Van Gölü'nün çevresindeki tüm dereler akıntının tersine giden balıklarla doluyor. Bu balık göçe başladığı anda beslenmiyor, yem almıyor ve göçü tamamlanıncaya kadar inanılmaz zahmetlere katlanıyor. Önüne çıkan engelleri, şelaleleri zıplayarak bazen uçarak geçmeye çalışıyor. Bu esnada önüne çıkan doğal ve doğal olmayan bir sürü düşmanıyla mücadele ediyor. İşte benim hayatımla balığın hayatının kesiştiği yer de tam burada başlıyor.

Ben 1992 yılında Van Gölü kenarına genç bir asistan olarak gittim. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde inci kefali ile ilgili çalışmaya başladım. Bir doktora tezi hazırladım. Doktora tezimi hazırladığım zaman inci kefali ile ilgili olarak Van'da şöyle bir manzara vardı. Valiliğin karşısında üreme zamanında her sabah yirmi kamyon dolusu inci kefali satılıyordu. İnci kefalinin yumurtaları kamyon kasasının kenarlarından yollara akıyor, kırmızı kırmızı utanç izleri bırakıyordu. Neredeyse bir şehir komple balık kokuyordu. Bu esnada aslında herkes balık korunuyor gibi yapıyor ama aslında balık korunmuyordu. İşte doktora tezim esnasında ben bu balıkla ilgili çalışmalar yaptım. Stok tespitini yaptım ve alternatif bir balıkçılık yönetim modeli geliştirdim.

İlk iş olarak tarım Bakanlığı'na gittim. İlgili Şube Müdürü'ne heyecanla anlattım. Genç bir asistanım heyecan kulaklarımdan fışkırıyor. Anlatıyorum ama beni dinleyen müdürün kafamı kaldırdığımda sayıkladığını gördüm. Hatta sayıklamakla kalmayıp bana "Ya Hoca gölde kaç ton balık tespit ettin" diye sordu. Ben de 43.000 ton dedim. Şube Müdürü "İyi bana yaklaşmışsın" dedi. Nasıl olur siz de mi stok tahmini yaptınız dedim. Çünkü stok tahmini yapmak zor bir iş. Ben 3 yılda yaptım. 27.000 balık ölçtüm neredeyse. Bu 3 yılın her günü arazide oldum. Şube Müdürü: "Çay içiyorduk şöyle bir baktık, bahse girdik. Ben de 50.000 ton demiştim" dedi. Yani benim o kadar uğraşmama gerek yokmuş. Müdür bey bir bakışla her şeyi görmüş. Tabii Tarım Bakanlığından ümidi kestim. Üniversitedeki bölümümün başkanlığına gittim. Bölüm Başkanı dedi ki "Kardeşim ben senin yaptığını kabul etmiyorum. Seni de beğenmiyorum zaten. Bana göre aşırı avcılık değil yetersiz avcılık var. Avcıları artırmak lazım dedi. Dekana gittim " Vallahi ben anlamam" dedi. Rektöre gittim. "Vallahi benim işim değil" dedi. Valiye gittim beni ilgiyle dinledi dinledi sonra "Ya hoca burası terör bölgesi. Ben insanların güvenliğini sağlamakla mükellefim. Ben şimdi insanların canlarının emniyetini sağlamaktan kaygı duyarken, sen bir göl dolusu balık çıkarıyorsun başıma. Deli misin kardeşim git başımdan" dedi. Neyse sonuçta valiyi ikna ettim. Herkesin katıldığı bir toplantıyla inci kefalinin sürdürülebilir balıkçılığı için yapılması gerekenleri açıkladım. Ama toplantıda benim anlattıklarım tartışılmadı. Toplantıda Vali ile bir kaçak balıkçının tartışması ve kavga etmeleri olay oldu. Bu kavgadan insanlar korktu? Bir anda 200 tane kızgın insanla baş başa kaldım. Yani bu toplantıdan hiçbir şey elde edemedim.

Bir karar verdim. Bundan sonra bu balığın, bu acınacak haldeki balığın geleceği için eğer ben bir şey yaparsam yapacağım. Başka kimseden fayda yok. Madem bilime değer vermiyorlar ben de gideceğim bu kaçak balıkçılarla anlaşacağım ve bu işi çözeceğim. Kaçak balıkçılarla altı ay süren bir anlaşma sürecimiz geçti. Yapmayın etmeyin demekle olmuyor bu iş. En sonunda benim el yazımla yazdığımız bir anlaşma imzaladık. Balıkçılar, 2 yıllığına av yasaklarını Tarım Bakanlığı'ndan tamamen kaldırılmasını talep ediyor. 2 yıl biz bol bol balık avlayalım. Balık satıcıları da yüksek fiyattan balığımızı satın alsınlar. Biz de 2 yılın sonunda kafamıza göre herkes kendine bir iş bulsun. Biri mermerci olsun biri seracı olsun biri inek yetişirsin gibi… Peki nasıl uygulayacağız. Her şeyi yazdık hesap ettik. Fakat bir sorun var.

Balıkçılar diyorlar ki devlet zaten uygulamıyor bu av yasağını bizi kötü vatandaş durumuna düşürme Hoca git devletle konuş. 2 yıllığına av yasaklarını kaldırsın. Sürekli Tarım Bakanlığı'na av yasaklarını devam ettirin diye öneren ben bu sefer Tarım Bakanlığı'nın kapısını tüm av yasaklarını kaldırın biz böyle bir anlaşma yaptık diye çaldım. Tarım Bakanlığı beni mahkemeye verdi. İnci kefalinin neslini tükettirmek, balıkçılarla çıkar ilişkisine girmek, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile Tarım Bakanlığı'nın arasını bozmak suçuyla hakimin karşısına çıktım. Çok şükür beraat ettim. Çünkü yüzümüz ak. Yaptığımız yanlış bir şey yok. Balıkçılar şimdi oradan karar çıkmayınca dediler ki "Hoca biz zaten şüphelenmiştik. Sen bize tamam dedin. Bizi ikna ettin. Ama gittin devlete dedin ki sakın kaldırmayın av yasaklarını". Balıkçı ile de aramız bozuldu. Kaldım orta yerde. Ne yapabilirim?

Bu arada İnci kefali çaresiz. Tonlarca balık avlanmaya devam ediyor Balıklar atlıyorlar çaresiz bir şekilde. Bu sefer işin başında yalnızdım ama daha sonradan bir sürü insan etrafımda yavaş yavaş toplanmaya başladı. Eski bir arabayla dolaşıyorum Van Gölü'nün çevresinde. Sürekli insanlara anlatıyorum. Elimde bir bilgisayar. Bak Ahmet emmi bak Ayşe Teyze diye sürekli anlatıyorum. Elimde eğitim setleri var. Araba bazen çalışmıyor. İtekliyor köylüler yola devam ediyoruz öylece. Acıyorlar bana üzülüyorlar. Evliyim, arkadaşlarımız ev alıyorlar, arabalarını yeniliyorlar her şey değişiyor. Hanım soruyor bana "Bizim paralar nerede". Üzgünüm, paralar Van Gölü'nde, inci kefaline gidiyor diye karşılık veriyorum.

Bir sürü kurum kuruluşun içinde bir sürü vicdanlı insan var. Onlar harekete geçtiler bir şeylerin değişmesi gerektiğine inandılar. Van Gölü'nün çevresindeki Ahmet Emmi, Yusuf Dayı, Ayşe Teyze bana destek olmaya başladılar. Bu turlar sonuç vermeye başladı. İnci kefalinin kaçak avcılığı bir nebze de olsun önlenmeye başladı. Kamu kurumları harekete geçmeye başladı. Sürekli inci kefali ile ilgili haberler çıkıyor. Ama bu durum kaçak balıkçıları çok mutsuz etti. Alın bu Mustafa Hoca'yı. Biz bunu burada istemiyoruz diye sürekli baskı yapmaya başladılar. Bir taraftan da bana tehdit telefonları arttı. Gittiğim yerlerde tehdit ediliyorum. Evimi arıyorlar çocuğunu kaçıracağız diyorlar. O günlerde bir de hakimin çocuğunu kaçırdı bu kaçak balıkçılar. Böyle olunca korktum ve bir yol ayrımına geldiğimi düşündüm. Çünkü bir karar verecektim ya devam edecektim ya da bırakıp başka bir yerde başka bir mücadeleyle hayatımı sürdürecektim. Eşimle konuşmaya karar verdim. Yol ayrımındayız. Bugüne kadarki yaptıklarımızı burada bırakacağız, gideceğiz ya da burada mücadele etmeye devam edeceğiz dedim. Eşim "Ölecek kadar seviyor musun? Ölecek kadar istiyor musun bu işi?" diye sordu. İstiyorum dedim. Eşim, "O zaman devam et. Sen ölürsen çocuklara ben bakarım" dedi. Sağ olsun bu verdiğimiz karar tüm ailemizin hayatını pozitif yönde etkiledi. Olumsuz yönde de etkileyebilirdi.

Bu eğitimler esnasında bir balıkçı bana bir gün dedi ki "Hocam sen geliysen bize anlatıysen iyle iyle. Biz diyik sana he valla he valla. Sonra sen gidiysen işine biz de gidiyek işimize. Babam bu iş böyle olmaz. Bize para vereceksin. Derenin kenarına geleni de dövecem gelmeyeni de dövecem. Bak sorun nasıl çözülür". Bizim balıkçının önerisinin yanlış olduğunu tartışmaya gerek yok. Fakat Allah ondan razı olsun ufkumuzu açtı. Çünkü ben gidiyorum anlatıyorum diyorum ki bak Ahmet dayı ekosistem diye bir şey var. Çiçekler, balıklar, böcekler. Her şey bu ekosistemin içinde. Sen şimdi bu balıkları avladığında bu zincir kopuyor. Ahmet dayı dinliyor. He Vallah diyor. Çiçeklerden bahsediyorum He vallah diyor. Sonra ben gidiyorum üniversiteye onlar da kaçak balığa. Bu iş böyle olmaz. Anladık ki bizim mekanik ekoloji anlatımlarımız işe yaramıyor Bize öğretilen katılımcılık teorisi en azından Van Gölü'nün çevresinde çevresel konularda çalışmıyor. Yeni bir balıkçılık yönetim modeli geliştirmiştik. Şimdi de yeni bir katılımcılık modeli geliştirdik. Tamamen özgün bir ekolojik anlatımı benimsedik. Bu sonuç verdi on beş balıkçı köyünün, on iki tanesi kaçak avcılıktan vazgeçti. Üç tane kaldı ama onlar diyorlar ki bizi öldürsen de kurşuna dizsen de bir kişi sağ kalırsak, kalkacak o bir kişi balıkçılık yapmaya devam edecek. İş inada bindi. Bildiğim her şey iflas etti. Bilim iflas etti. Ben köylü kökenliyim. Köylünün davranışını bilirim. Yok arkadaş işlemiyor.

Van Gölü çevresinde sosyo folklorik araştırma diye bir araştırma başlattık. Vazgeçenler neden vazgeçti. Vazgeçmeyenler neden ısrar ediyorlar. Bunu bulmak için harekete geçtik ve 8 köy hedeflemiştik. Ancak 24 köyde durabildik. Anladık ki bizim balıkçılar üreme dönemindeki kaçak avcılıkta ısrar etmiyorlar. Her türlü değişime direniyorlar. Değişime direnç var bu çok güzel, çok memnun edici. İnsanlarla kavga etmeye gerek yok. O zaman ben bu insanların değişim dirençlerini hafifletecek bir yol bulursam balığı da korurlar başka şeyler de yapabiliriz beraber. Bu esnada şunu görmüştük hanımlarına ulaştığımız balıkçıların kısa süre içerisinde kaçak balıkçılığı terk ettiğini görmüştük. Dedik ki

hanımlardan yürüyelim. Çünkü bizim kültürümüzde her ne kadar ataerkil bir toplumsak da erkeğin genellikle arkasında Ayşe teyzem karar verir. Biz de dedik ki Van Gölü çevresindeki balıkçı köylerinde doğru ve dengeli beslenmede balığın yeri ve önemi. Ne güzel bir başlık değil mi kimseye değmez dokunmaz. Ve bu çalışma ile 24 köyde kadınlara yönelik çalışmalar yaptık. Sonuç itibariyle kaçak balıkçılıkla ısrar eden köye gittiğimizde gözlerimizi yaşartan bir manzara ile karşılaştık. Balıkçı eşi, kocası ve oğulları kaçak balık avlamaya gidemezsin diye balıkçı teknesinin üstüne tezek yığınını yapmış. Tezek çok kıymetlidir. Tandır ekmek pişireceksiniz tezeğe ihtiyacınız var. Banyoya gireceksiniz tezeğe ihtiyacınız var. Kışın sobayı yakacaksınız tezeğe ihtiyacınız var. Gözlerimizi yaşartan bu olayla karşılaştık. Yani bizim bu uzun meşakkatli zahmetli inci kefali ile ilgili mücadelemize son noktayı, geri dönülemez noktayı, umut dolu noktayı analar koydu. Kadınlar koydu, onlara hürmet ediyorum.

Peki nereye geldik biz şimdi? Geldiğimiz yer bu işte kaçak balıkların satıldığı meydanda, Van'da şimdi inci kefali heykeli var. Van Gölü'nün çevresinde İnci Kefali Ortaokulu var. İnci Kefali İlkokulu var. Van Emniyet Müdürlüğü, Erciş Kaymakamlığı, Muradiye Kaymakamlığı'nın logosunda atlayan inci kefalleri... İnci kefalinin cirosu 1.2 milyon dolardan 12 milyon dolara çıktı. Ben devlet memuruyum. Benim maaşım aynı. Para o bölgedeki insanların cebine girdi.

İnci kefali yolculuğu işte böyle zorlu bir yolculuk... İnci kefali bugün Van Gölü'nün çevresinde yaşamını sürdürüyor. İnci kefali aradığını bulduğu için tüm engellemelere rağmen asırlardır derelere gelmeye devam ediyor. Vazgeçmediği için İnci kefali yaşamaya devam ediyor. Ben aradığımı bulduğum için 23 yıl yaşadım Van Gölü'nün kenarında. Bir aile kurdum. İki tane pırlanta gibi evlat yetiştirdim. Siz aradıklarınızı buldunuz mu? Ya bulamadıysanız ya da beğenmediğiniz hoşlanmadığınız şeyler varsa işte şu anda tam zamanı... Şimdi inci kefali gibi vazgeçme, umut et diyeceksiniz. Çünkü ben mücadele etmeyi bunları yapmayı inci kefalinden öğrendim. Şelaleden geriye gidiş yok. İnci kefalleri asla geri dönmez. O zaman sıra sizde. Eğer cesaret toplamak isterseniz bahar aylarında gelincikler açtığında inci kefalleri Van Gölü'nün çevresinde hasretle sizi bekliyor olacak...

26. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇATIŞMA ÇÖZMEK ARTIK KOLAY

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Çatışma çözme becerilerini kullanır. / 26. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, 2 ve 3 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan çatışma durumu örneği etkinlik öncesinde okunabilir, uygulayıcının kendisi için bir adet çıktısı alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerin etkinliğe ısınmalarını sağlamak amacıyla çatışmanın ne olduğu, hangi durumların çatışma olarak kabul edilebileceği sorularak etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerle çatışma ile ilgili konuştuktan sonra her öğrenciye Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları için 5 dakika süre verilir. 3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra aşağıdaki sorular sorularak etkinlik devam ettirilir: • Ne tür bir çatışma durumu belirttiniz? • Çatışma durumunu çözmek için hangi yöntemleri kullandınız? • Bu yöntemler çatışmayı çözmenize yardımcı oldu mu? Kullandığınız yöntemler sizce uygun muydu? 4. Daha sonra uygulayıcı öğrencilere aşağıdaki açıklamayı yapar: *"Sevgili öğrenciler, gördüğünüz gibi hepimiz diğer kişilerle olan ilişkilerimizde çatışma durumu yaşayabiliriz. Bu çatışma durumlarını çözmek için çeşitli yöntemler kullanırız. Yöntemlerimiz işe yarayabileceği gibi durumu içinden çıkılmaz bir hale de sokabilir. Bu yüzden doğru çatışma çözme becerilerini kullanmamız*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*kişilerarası ilişkilerimizde çok önemlidir. Bu etkinlikte Ben Sorun Çözebilirim Modeli üzerinde duracağız. Bu model genel olarak farklı düşünme becerilerine odaklanır. Bu modelin en önemli özelliği kişilere sorun çözmeye yönelik ne yapacaklarını ya da düşüneceklerini değil nasıl düşüneceklerini öğretmesidir. Buna göre, insanların nasıl hissettiği değerlendirilebilir, ne yapılacağına karar verilebilir ve bir fikrin iyi bir fikir olup olmadığı belirlenebilir. Şimdi size bir örnek olay okuyacağım. Bu olaydaki kişiyi kendiniz olarak hayal etmenizi istiyorum. Sonrasında size dağıtacağım Çalışma Yaprağı 2'yi okuduğum bu örnek olaydaki çatışma durumunu kendiniz olarak düşünüp duruma çözüm üretirken kullanacaksınız. Bunun için 10 dakika süreniz olacak."* 5. Etkinlik Bilgi Notu uygulayıcı tarafından okunur. Daha sonra her öğrenciye Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. 6. Etkinlik aşağıdaki tartışma sorularıyla devam ettirilir: • Örnek olayı okunduğunda neler düşündünüz ve hissettiniz? Benzer çatışmalar yaşıyor olabilir misiniz? • Çatışma durumlarının çözümünde hangi adımları uygulamak gereklidir? Siz çatışma çözme yönteminizde bu adımlarının hangilerini nasıl uyguluyorsunuz? Ne tür sonuçlar alıyorsunuz? • Çatışma çözmede sorunu doğru tanımlamanın önemini nedir? • Çatışma çözmede kendi yönteminiz ile ben sorun çözerim yöntemi arasındaki farklılıklar neler, yönteminizin uygunluğunu nasıl değerlendiriyorsunuz? • Çatışma durumunu çözerken olası sonuçları düşünmek neden önemlidir? • Çatışma çözerken farklı yöntemler düşünür müsünüz? Başka hangi yöntemler kullanılabilir? 7. Tartışma soruları cevaplandırıldıktan sonra etkinliğe aşağıdaki açıklamayla son verilir: *"Sevgili öğrenciler, bugünkü etkinliğimizde çatışma durumunda hangi yöntemleri kullandığımızı konuştuk. Kullandığımız yöntemlerin çatışma çözerken etkili olup olmadığını, uygun yöntemleri kullanıp kullanmadığımızı fark ettik. Daha sonra çatışma çözerken kullanabileceğimiz ben sorun çözebilirim modelini tanıdık. Bu yöntemin çatışma çözerken bize katkı sağlayabileceğini ve etkili sonuçlar verebileceğini gördük. Bu yöntem bize ne düşüneceğimizle ilgili değil nasıl düşüneceğimizle ilgili yardımcı olacaktır. Çözüm yolları düşünürken alternatif çözüm yolları bulmamızı da sağlayacaktır. İnsan ilişkilerimizde çatışma durumlarını sık sık yaşayabiliriz. Önemli olan bu durumlarda kullandığımız uygun yöntemlerin bizi çözüme götürmesidir. Sevgili öğrenciler bu konuyla ilgili ihtiyaçlarınız için rehberlik servisine de her zaman başvurabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Bir hafta boyunca yaşadıkları çatışma durumlarını gözlemlemeleri ve bir durumu belirleyip bu durum için çatışma çözerken ben sorun çözerim modelini uygulayarak çözüm üretmeleri istenir. Bir hafta sonra gönüllü öğrencilerden çalışma yaprağını sınıf ile paylaşmaları istenebilir. 2. Öğrenciler, çatışma çözme konusunda zorlandıkları veya kaygılandıkları noktalarda, ihtiyaç duyduklarında rehberlik servisinden yardım almaları konusunda teşvik edilir.

Uygulayıcıya Not	1. Etkinlik Bilgi Notu okunurken öğrencilerden isterlerse örnek olayı daha iyi hayal edebilmeleri için gözlerini kapatabilecekleri belirtilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin çalışma yapraklarını tamamlamaları için gerekirse ek süre verilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Çalışma yaprakları daha büyük puntolarda hazırlanarak ya da Braille yazı eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Çalışma yapraklarında yer alan tüm etkinliklerin tamamlanması yerine sınırlı bir kısmının tamamlanması istenerek öğrenme içeriği farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Kübra SANER

Çalışma Yaprağı 1

ÇATIŞMA ÇÖZERKEN BENİM YÖNTEMİM

YAŞADIĞIM ÇATIŞMA DURUMU (Son zamanlarda yaşadığınız veya hatırladığınız bir durumu düşünerek doldurunuz.)	
ÇATIŞMA ÇÖZERKEN KULLANDIĞIM YÖNTEM	
KULLANDIĞIM BU YÖNTEM ÇATIŞMA ÇÖZMEMDE ETKİLİ OLDU MU? NEDEN?	**Evet)** **Hayır)**

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ÇATIŞMA DURUMU ÖRNEK OLAY

10. Sınıf öğrencisisin. Sınıfında çok sevdiğin ve sürekli yan yana olduğun bir arkadaşın var. Her teneffüste bu arkadaşınla vakit geçirirsin. Okul sonrası da bu arkadaşınla buluşursun. Ödevlerinizi birlikte yapıp, birlikte ders çalışırsınız. Bazen de film izleyip dışarıda çıkarsınız.

Bir gün yine okuldan sonrası için arkadaşını eve davet edersin. Arkadaşın da seni kırmaz ve davetini kabul eder. Son teneffüs zili çaldıktan sonra okuldan çıkar ve sizin eve gidersiniz. Çok ödeviniz vardır ve aynı zamanda iki gün sonra da sınavınız olacaktır.

Sen:

- "Bugün çok ödevimiz var. Öncelikle ödevlerimizi bitirmeliyiz. Daha sonra da sınavımıza çalışmalıyız. Bu sınavdan yüksek almak istiyorum."

Arkadaşın:

- "Bence iki gün önce izleyemediğimiz filmi bugün izlemeliyiz. Filmi çok merak ediyorum. Ödevlerimizi sonra da yaparız. Üstelik sınava daha iki gün var. Sınava yarın çalışırız."

Sen:

- "Önce ödevlerimizi yapalım, sonra da sınava çalışalım. Sınava son gün çalışırsak yüksek puan alamayız. Filmi de sınavdan sonra izleriz."

Arkadaşın:

- "Ben buraya ödev yapmak için gelmedim. İzleyemediğimiz filmi bugün izleriz diye düşünmüştüm. Filmi merak ediyorum ve izlemek istiyorum. Film izlemeyeceksek ben gidiyorum." diyerek eşyalarını alır ve evden dışarı çıkar. Sen de arkadaşının bu davranışına şaşırır, ne yapacağını bilemezsin.

Çalışma Yaprağı 2

ÇATIŞMA DURUMUNDA BEN SORUN ÇÖZERİM

Ne oldu? Sorun ne?	
Ne hissediyorsun?	
Sorun karşısında ne yaptın?	
Böyle yapınca sonuç ne oldu?	
Bu sonuç karşısında ne hissettin?	
Bunu çözmek için farklı çözüm yolu ne olabilir?	
Bu iyi bir fikir mi?	
Uygunsa kendini kutlayabilirsin **Uygun değilse yeni yollar keşfetmen gerekiyor.**	

Çalışma Yaprağı 3

ÇATIŞMA ÇÖZERKEN BEN SORUN ÇÖZERİM YÖNTEMİ[1]

YAŞADIĞIM ÇATIŞMA DURUMU	
ÇATIŞMA DURUMUNDA BEN SORUN ÇÖZERİM	
KULLANDIĞIM BU YÖNTEM ÇATIŞMA ÇÖZMEMDE ETKİLİ OLDU MU? NEDEN?	**Evet)** **Hayır)**

(1) Zorlu, H. ve Öğülmüş, S. Ben Sorun Çözebilirim (BSÇ) Programının etkililiği: Okul öncesi dönemi çocukları üzerinde deneysel bir araştırma. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(1), 270-288.

27. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

FİZİKSEL İYİLİK HÂLİ YOLCULUĞUNDA HER ŞEYİM TAMAM MI?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	İyilik hâline ilişkin edindiği bilgileri yaşamında uygulamayı alışkanlık hâline getirir. /27. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2 5. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 çıktı alınarak etkinlik öncesinde tahtaya asılır ya da etkileşimli tahta aracılığıyla tahtaya yansıtılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler, tahtadaki çalışma yaprağından da gördüğünüz üzere bugün iyilik hâlini ve onun bir boyutu olan fiziksel iyilik hâlini konuşacağız. İyilik hâli, mümkün olduğu kadar sağlıklı olmaya yönelmiş, beden, akıl ve ruhun bütünleştiği, bireysel olarak amaçlara sahip olma ve daha anlamlı yaşam geçirme hedefi olan, sosyal, kişisel ve ekolojik olarak tüm alanlarda işlevsel olan bir yaşam sürdürmek anlamında kullanmaktadır. Tanımdan ve çalışma yaprağından anlayacağınız gibi iyilik hâli 5 boyuttan oluşmaktadır. Bunlar sosyal, bilişsel, spritüal, fiziksel ve duygusal iyilik hâli boyutlarıdır. Bugün sizlerle beslenmeyi, fiziksel egzersizi, öz bakımı ve uykuyu içine alan fiziksel iyilik hâlini ele alacağız. Fiziksel iyilik hâli ile ilgili etkinliğe geçmeden önce sizlere bir soru sormak istiyorum. Sizce İyilik hâli boyutlarının yıldız sembolü ile gösterilme nedeni ne olabilir?" yönergesi verilerek etkinlik başlatılır.* 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'den de yararlanılarak, yıldız sembolünün ne anlama geldiği aşağıdaki açıklama ile yapılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"İyilik hâlinin beş boyutlu yapısı dikkate alındığında, her boyutun birey için belli bir derecede doyurucu olması hâlinde bir yıldız gibi parladığı şeklinde düşünüldüğünden bu yapıyı anlatırken yıldız sembolü kullanılmıştır. İyilik hâli boyutlarından herhangi biri ya da daha fazla boyutun doyurucu nitelikte olmaması durumunda ise bireyin yıldızının sönmeye başladığı fikri yürütülmüştür. Şimdi buradan yola çıkılarak yıldızınızın daha fazla parlaması için önemli olan boyutlardan fiziksel iyilik hâli ile ilgili edindiğimiz bilgiler ile geliştirdiğimiz veya geliştirmemiz gereken alışkanlıklarımızın üzerinde duracağız."* 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. *"Sevgili öğrenciler herkes yaşamda bir yolculuk hâlindedir. Şimdi sizlerin de fiziksel iyilik hâli için bir yolculuğa çıkmanızı istiyorum. Size bu yolda eşlik edecek arabanın her bir tekerleği öz bakımı, fiziksel egzersizi, beslenmeyi ve uykuyu temsil etmektedir. Yolculuğa çıkmadan önce tekerleklerin durumuna bakılması gerekiyor. Kendinizin günlük hayattaki öz bakım, fiziksel aktivite, beslenme ve uyku düzeniniz ile ilgili bilgileri, önemsediklerinizi, rutin olan alışkanlıklarınızı çalışma yaprağındaki ilgili başlıkların altına yazmanızı istiyorum."* 4. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması için öğrencilere 10 dakika süre verilir. 5. Etkinlik Bilgi Notu-2'den yararlanılarak fiziksel iyilik hâli yolculuğunda ihtiyaç duyulabilecek bilgiler öğrencilerle paylaşılır. *"Sevgili öğrenciler, fiziksel iyilik hâli yolculuğuna çıkarken sizlerin ihtiyaç duyabileceği bazı bilgiler edindik. Bu bilgilerden yola çıkarak arabanıza ve tekerleklerinizi temsil eden 4 boyuttaki alışkanlıklarınıza bakım yapmanız gerekse çalışma yaprağındaki yazdıklarınıza neleri eklemek istersiniz? Eklemek istediklerinizi tekrar çalışma yaprağındaki uygun yerlere yazmanızı istiyorum."* 6. Fiziksel iyilik hâli ile ilgili edindiği bilgiler çerçevesinde, hâlihazırda var olan alışkanlıkları veya alışkanlık edinmek istedikleri davranışları paylaşmak isteyen gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 7. Tartışma soruları ile süreç yönlendirilir: • Fiziksel iyilik hâlini olumlu etkileyen alışkanlıklarınız nelerdir? • Fiziksel iyilik hâlini olumsuz etkileyen alışkanlıklarınız nelerdir? • Yeterli ve dengeli beslenme için ne tür alışkanlıklar edinilmesi gerekir? • Yeterince uyuyor musunuz? Yeterince uyumadığınızda bu durumdan nasıl etkileniyorsunuz? • Fiziksel aktivitenizi artırmak için neler yapılabilir? • Öz bakımın genel sağlığa katkıları nelerdir? 8. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra süreç aşağıdakine benzer bir ifade ile sonlandırılır. *"Fiziksel iyilik hâli her yaş grubunda önemli olmakla birlikte yoğun fiziksel gelişim ve değişimlerin olduğu ergenlik döneminde beslenme, fiziksel aktivite, uyku ve öz bakım ile ilgili yeterli alışkanlıkların elde edilmemesi sağlık problemlerine neden olabilmektedir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerin kendi fiziksel iyilik hallerini değerlendirebilecekleri günlük rutinler belirlemeleri ve uyup uymadıklarını değerlendirebilecekleri kontrol listeleri oluşturmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not	1. İhtiyaç duyulursa Etkinlik Bilgi Notu-2, tüm öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya yansıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil (spritüal, ekolojik kelimeleri gibi) kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi tamamlamaları için ek süre verilebilir. 3. Öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1'in büyük boyutlarda basılmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir. 5. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'deki sorulara yazılı olarak cevap vermelerinin yanı sıra sözlü olarak da cevap vermelerine izin verilerek öğrencilerin farklı biçimlerde tepki vermelerine fırsat oluşturulabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ece ERDEN

Çalışma Yaprağı 1

İYİLİK HÂLİ YILDIZI

Yaşamı Anlamlandırma ve Hedef Odaklı Olma

ETKİNLİK BİLGİ NOTU - 1[1]

İYİLİK HÂLİ: İyilik hâli, bireyin duygusal ve fiziksel gereksinimlerini anlaması ve yaşam biçimini bu gereksinimleri doyurmaya yönelik olarak düzenlemesini içeren bir kendine bakma sürecidir. İyilik hâlini optimal düzeyde sağlıklı olmaya yönelmiş, beden, akıl ve ruhun bütünleştiği, bireysel olarak amaçlara sahip olma ve daha anlamlı yaşam geçirme hedefi olan, sosyal, kişisel ve ekolojik olarak tüm alanlarda işlevsel olan bir yaşam sürdürmek anlamında kullanmaktadır. Tanımlarda sıklıkla iyilik hâlinin bir seçim, bir süreç, bir yaşam biçimi olduğu; çok boyutlu olsa da bütüncül bir yapıya sahip olduğu; denge ile ilgili olduğu; öznel, algısal ve göreli olma özelliği gösterdiği ve sağlıklı insanların özelliklerini temel aldığı vurgulanmaktadır.

İYİLİK HÂLİ BOYUTLARI

SPRİTÜEL İYİLİK HÂLİ	Yaşamı anlamlandırmayla ilgilidir. Spirituel iyilik hâlinde yaşamın amacını ve anlamını araştırma, daha büyük bir güçle paylaştığı bağlantıları fark etme gibi özellikler vardır. Spirituel iyilik hâli iyi olan birey, kendini tamamlanmış ve yaşamdan doyum alan biri olarak hissetmektedir.
PSİKOLOJİK/ DUYGUSAL İYİLİK HÂLİ	Sağlıklı olmanın daha çok içsel deneyimlere ilgili olan boyutudur ve duyguların farkındalığı, duyguları kontrol edebilme, kendine, yaşam durumlarına ve çatışmalara gerçekçi, olumlu ve geliştirici olarak bakabilme gibi özellikleri içermektedir.
SOSYAL İYİLİK HÂLİ	Bireylerin diğer bireylerle, toplumla, çevreyle ve doğayla etkileşimin niteliği ve derecesini gösteren bu boyut, aile, arkadaşlar ve diğer önemli kişiler tarafından alınan sosyal desteği de içermektedir. Bu boyutta hem cins ve karşı cinsle sağlıklı ilişkiler de yer almaktadır.
BİLİŞSEL/ENTELEKTÜEL/ MESLEKİ İYİLİK HÂLİ	Bu boyutta, entelektüel olarak aktif olmayı sevme, bilgilerini kendisi ve toplum için kullanma, kendini zihinsel olarak zorlayacak etkinlikler arama, problem çözme gibi özellikler yer almaktadır.
FİZİKSEL İYİLİK HÂLİ	Sağlıklı olmanın fiziksel yanlarına değinen bu boyut, genel olarak dengeli beslenme, fiziksel olarak aktif olma, düzenli uyku, doktor kontrolü gibi fiziksel sağlığa yönelik davranışları yerine getirme gibi sağlıklı yaşam biçimine ilişkin öğeleri içermektedir.[1]

(1) **KAYNAK**:Owen, D. & Owen, F. (2012). İyilik Hali Yıldızı Modeli uygulanması ve değerlendirilmesi. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 3(9). 24-33.

Çalışma Yaprağı 2

UYKU

BESLENME

FİZİKSEL AKTİVİTE

ÖZ BAKIM

ETKİNLİK BİLGİ NOTU - 2[2]

FİZİKSEL AKTİVİTE

• Hafif düzey:

Yavaş yürüme, rutin ev işleri, araba yıkama, bahçe işleri, basit aerobik, ısınma hareketleri, yavaş yüzme veya suda yürüme

• Orta düzey:

Hızlı yürüme, bisiklet kullanma, dans etme, yüzme tenis oynama

• Yüksek düzey:

Tırmanma, yokuşta bisiklet kullanma, koşma, ağırlık çalışma,

ÖZBAKIM

• Yüz, ağız, göz ve kirpik; saç, kulak, boyun, el ve tırnaklarınızı temiz tutun.

• Beden, koltukaltı, genital bölge ayak ve ayak tırnaklarınızı temiz tutun.

• Ağız ve diş, kulak, burun temizliğinize özen gösterin.

• Günlük bakım ve banyonuzu yapın. Yaşadığınız çevreyi ve ortamı temiz tutun.

• Kişisel bakım aletlerinizi (diş fırçası, tırnak makası) kimseyle paylaşmayın, onları ortalık yerlerde bırakmayın.

• Bulaşıcı hastalığı olanların eşyalarını kullanmayın.

• Tuvaletleri temiz kullanın.

• İklim koşullarına uygun kıyafet tercih edin.

BESLENME

• Çok şişman ya da aşırı zayıf değil, ideal vücut ağırlığında olun.

• Abur cuburla ve sürekli aynı yiyecek içeceklerle beslenmeyin.

• Katkı maddesi içeren yapay gıdalardan uzak durun.

• Enerji ve besin içeren yiyeceklerin her çeşidinden yeterli miktarlarda yiyin.

• Bir öğünde tıka basa yemek yerine, yiyeceklerinizi öğünlere bölün.

• Kaynağı ve üretim süreci belirsiz gıdalarla değil, hijyenik gıdalarla beslenin.

• Yiyeceklerinizi bilinçsizce değil; rengini, tazeliğini, tadını ve kokusunu değerlendirerek alın.

• Ambalajlı ürünleri gözü kapalı değil, etiketlerini okuyup inceleyerek alın.

• Herhangi bir kronik hastalığınız yoksa günde en az 2 litre su tüketmeye özen gösterin.

UYKU

• Herkes için geçerli olan sabit bir uyku süresi yoktur. Bu süre kişiden kişiye, bünyeden bünyeye farklılık gösterebilir. Ancak insanların büyük bir bölümü için ortalama uyku süresi 6-8 saattir. Bununla beraber insan, hayatının farklı evrelerinde daha az veya daha çok uykuya ihtiyaç duyabilir.

• Gereğinden az veya çok uyumak sağlık açısından sakıncalıdır.

• Uykudan kısa süre önce ağır yemekler yemeyin.

• Kahve ve kafeinli içecekleri çok tüketmeyin, özellikle uyku saatine yakın zamanlarda bu tür içecekleri içmemeye dikkat edin.

• Işık açıkken uyumaya çalışmayın, uyumak için mümkün olduğunca karanlık bir ortam oluşturun.

• Gece geç saatlere kadar beklemeyin, çok geç olmadan yatın.

(2)

(2) **KAYNAK**: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_03/31013006_lise_saYlYklY_yaYam_kitap.pdf, Sitesinden erişilmiştir.

28. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YÖNETİM BENDE Mİ?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir. / 28. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Etkinlik Bilgi Notu 5. Etkileşimli tahta/Projeksiyon cihazı 6. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-3 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Etkileşimli tahta/Projeksiyon cihazı imkânı olmaması durumunda Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 etkinlikten önce A3 posteri şeklinde çıkarılır. 3. Kalemi olmayan öğrenciler için etkinlik öncesinde kalem temin edilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik başlatılır. Açıklamanın sonunda sorulan soruya gönüllü öğrencilerin cevap vermesi sağlanır: *''Sevgili arkadaşlar, bugün yapacağımız etkinlik sizlerin de oldukça aşina olduğu bir konu hakkında. Bilişim teknolojileri kullanımı! Önce bilişim teknolojilerinin tanımını yapalım, bakalım sizlerin bilgisiyle uyuşuyor mu? Bilişim teknolojileri; her türlü bilgi ve verinin toplanmasında, bu verilerin işlenmesinde, bilgi ve verilerin depolanmasında, internet ve ağ sistemleri aracılığıyla bir yerden bir yere iletilip son kullanıcıların hizmetine ve kullanımına sunulmasında kullanılan iletişim teknikleri ve bilgisayarlar dâhil bütün bu teknolojileri kapsayan teknoloji sistemidir.[1] Peki, sizler bu teknolojinin kullanımında ne kadar kendinizi yönetebiliyorsunuz ve bu teknolojileri ne kadar doğru kullanabiliyorsunuz hiç düşündünüz mü?''*

(1) https://www.elektrikrehberiniz.com/bilisim-teknolojileri/bilisim-teknolojileri-nedir-12389/#:~:text=Bilişim%20teknolojileri%3B%20Her%20türlü%20bilgi,teknikleri%20ve%20bilgisayarlar%20dahil%20bütün sitesinden alınmıştır.

Süreç (Uygulama Basamakları)

2. Etkileşimli tahta/projeksiyon cihazı yardımıyla Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır ve aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin fikirlerini sınıf ile paylaşmaları sağlanır:

''Önce bilişim teknolojilerini kullanarak ulaştığımız haberler ne kadar doğru bundan başlayalım. Şimdi sizlerden tahtaya yansıttığım haberleri incelemenizi istiyorum. Bu haberler internette yayınlanan ve birçok kişinin okuduğu haberler. Siz bu haberler hakkında neler düşünüyorsunuz? Bir haberin doğru olup olmadığını nereden anlarsınız?''

3. Öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları sağlandıktan sonra Çalışma Yaprağı-2 etkileşimli tahta yardımıyla tahtaya yansıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır:

''Bir haberin doğru olup olmadığını anlamak ancak aldığımız haberin kaynağının güvenilir olup olmadığını araştırmakla mümkündür. Tahtada gördüğünüz yöntemlerle internette gördüğünüz haberlerin doğruluğunu test edebilirsiniz. Gerçek hayatta bir işimiz olduğunda nasıl bu işte uzman bir kişinin yardımına gereksinim duyuyorsak, doğru bilgiye de bilişim teknolojileri yardımıyla ancak doğru kaynaklardan ulaşabiliriz. Görmüş olduğunuz haberler aslında internetin bütün kaynaklarına güvenemeyeceğimize birer örnek değil mi? Güvenilir kaynakları kullanmak bilgiye daha doğru yoldan ulaşmanızı sağlamaya yardımcı olacaktır. Güvenilir kaynaklar hakkında yeterince bilgi sahibi değilseniz psikolojik danışma ve rehberlik servisinden servisinden yardım alabilirsiniz.''

4. Açıklamanın ardından aşağıdaki yönerge verilerek öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır:

''Şimdi de etkinliğimizin bu teknolojileri kullanırken ne kadar zaman geçirdiğiniz ve yine bu teknolojileri nasıl amaçlarla kullandığınız hakkındaki kısmına geçelim. Günlük olarak hepimiz bilişim teknolojilerinden yararlanıyoruz. Kimi zaman merak ettiğimiz şeyleri Google yardımıyla araştırıyoruz, kimi zaman sosyal medyada dolaşıyoruz, hava durumunu bile bu teknolojiler sayesinde öğrenebiliyoruz! Tüm bunları düşünerek gün içinde bu teknolojileri kullanma sürenizi düşünmenizi istiyorum. Dağıttığım çalışma yaprağında bu teknolojileri kullanım amaçlarınızı (Oyun oynamak, sosyal medya kullanmak, araştırma yapmak, film/dizi izlemek, video izlemek gibi…) ve günlük kullanım sürenizi ilgili yerlere yazmanızı istiyorum.''

5. Ardından Etkinlik Bilgi Notundaki açıklamalardan yararlanılarak öğrencilere paylaşımları ile ilgili gerekli açıklamalar yapılır.

6. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir.

   - İnternet kullanımında kendi yaş grubunuza uygun olan saat aralığına göre kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
   - Çalışma yaprağınıza yazdığınız internet kullanım alanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
   - Bilişim teknolojileri kullanımında kendinizi yönetme konusunda kendinizi nasıl değerlendirdiniz? Kendinizi yönetmenizi kolaylaştıran özellikleriniz neler? Geliştirmeniz gereken özellikleriniz neler?
   - Sizce bilişim teknolojilerini kullanmada kendinizi yönetmenin önemi nedir?

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün bilişim teknolojilerinin kullanımında kendinizi yönetebilmeniz hakkında bir etkinlik yaptık. Bilişim teknolojileri kullanımında kendinizi düzenlemenin

Süreç (Uygulama Basamakları)	*öneminden bahsettik. Siz de bu bilgilerden yararlanarak kendi yaşamınızı, çevrenizi, çalışma düzeninizi ve diğer günlük faaliyetlerinizi göz önüne alarak kendinizi bilişim teknolojileri kullanımı konusunda düzenleyebilir ve bu bilgiler ışığında kendinize en uygun planlamayı yapabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizden bilişim teknolojilerine ayırdığı vakitleri ve kullanma amaçlarını yazılı ya da teknolojik uygulamalardan birini kullanarak günlük olarak not etmelerini ve bu notlara göre kendilerini değerlendirmelerini isteyebilirsiniz. 2. Öğrencilerinizden etkinlikte öğrendikleri bilgiler ışığında kendilerine uygun bir bilişim teknolojileri kullanım planı hazırlamalarını isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta imkânı yoksa Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2, A3 boyutunda poster olarak çıkarılarak tahtaya asılır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin büyük boyutlarda basılmasına ya da tahtaya yansıtırken rahatlıkla görülebilecek boyutta olmasına dikkat edilmelidir. 2. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken etkinlik parçalara bölünerek basitleştirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

UNUTULMAZ İNTERNET YALANLARI(2)

85 Dolarlık Faturaya 1000 Dolarlık Bahşiş!

Bir internet sitesinde yayınlanan haber aynen şu şekildeydi: "ABD'li ünlü iş adamı milyarder **Donald Trump**, 85 dolarlık bir fatura için tam 1.000 dolar bahşiş verdi." Bu haber bir anda öylesine yayıldı ki, dev TV kanallarında bile verilmeye başlandı.

Her ne kadar kendisini müthiş iyiliksever biri gibi gösterse de, Trump bu haberi yalanladı. Olayın geçtiği şehirde bile bulunmadığını söyleyen Trump, bu habere anlam verememişti.

Ve işte gerçek: Haberi yayınlayan web sitesi, insanların ilgisini çekmek için böylesine bir yalana başvurmuştu. Başarısız olduğu da söylenemez herhalde...

Britney Spears ve Justin Timberlake öldü!

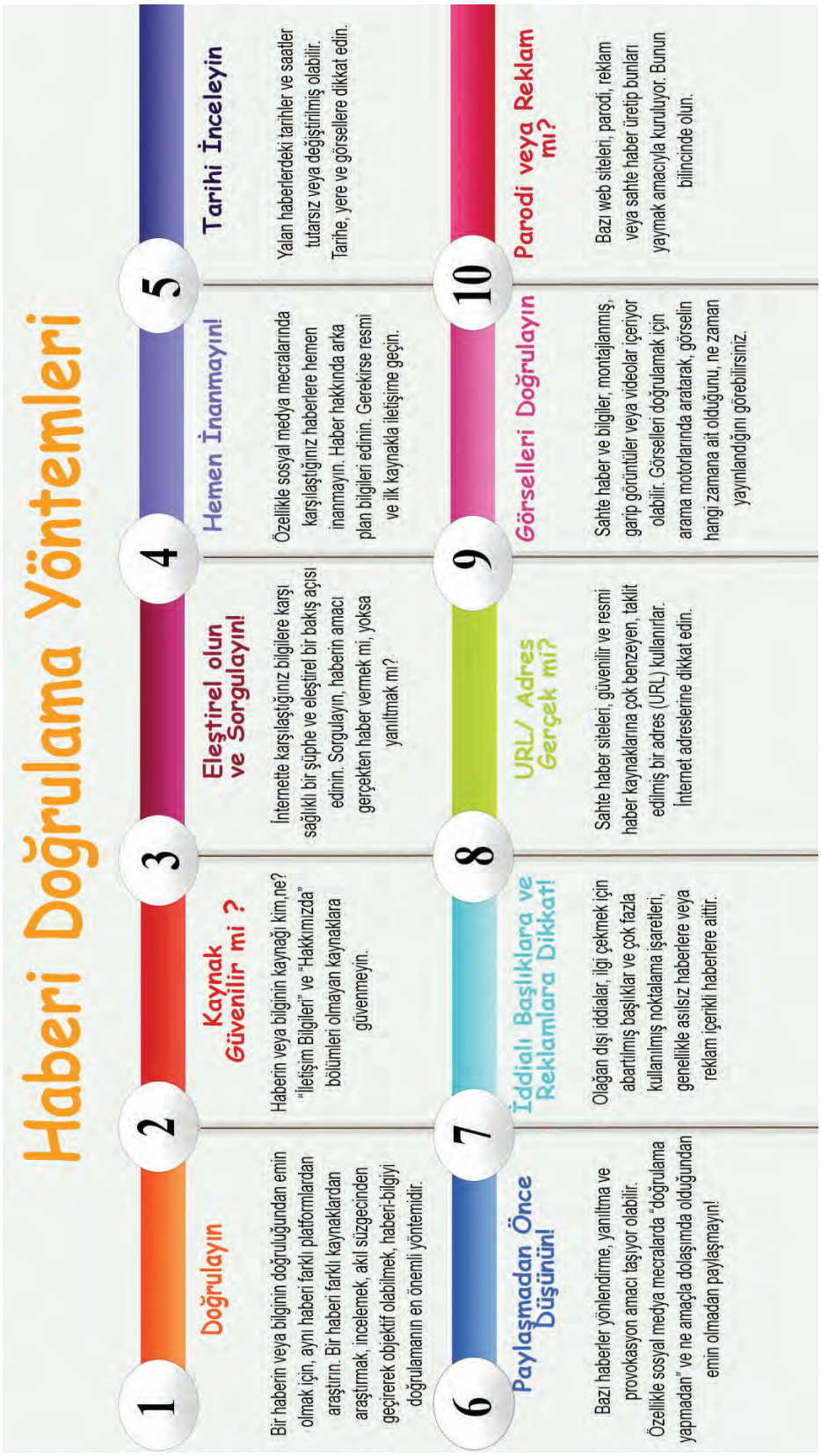

E-posta kutunuza pek çok yalan ölüm haberi düşüyor olabilir. Ama bunlardan hiçbiri, Britney Spears ve Justin Timberlake'in bir araba kazasında öldüğü kadar ses getirmedi. Bir ABD radyosunda dile getirilen bu iddia, bir anda tüm interneti sardı. Sanatçıların hayranları yas tutmaya başlamak üzereyken, iki sanatçının plak şirketi Jive Records açıklama yapma ihtiyacı duydu. İkisi de yaşıyordu ve böyle bir trafik kazası da olmamıştı.

Bu iddiayı neden ortaya attığı halen bilinmiyor; ama bu yalan, radyo DJ'inin görevine mal oldu.

(2) https://www.millîyet.com.tr/teknoloji/unutulmaz-8-internet-yalani-1544933 sitesinden alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 2

(3) https://www.guvenliweb.org.tr/blog-detay/dogru-habere-ulasmanin-dogru-yontemleri sitesinden alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 3

Birinci Kısım

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ GÜNLÜK NE KADAR KULLANIYORUM?

İkinci Kısım

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ HANGİ AMAÇLARLA KULLANIYORUM?

Üçüncü Kısım

Bilişim teknolojileri kullanımda kendimi yönetmek için kullandığım stratejiler/Ek olarak yapmam gerekenler…

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Bilişim Teknolojilerinin Amacına Uygun Kullanılmasının Önemi (4)

Bilişim teknolojilerinin gelişmesi insanların birbiriyle olan iletişimini kolaylaştırırken, birçok yenilikleri de beraberinde getirmiştir. İnternet, haberleşmeden bilgi paylaşımına, habercilikten medyaya, tanıtım ve reklamdan seyahat ve tatile, kamu hizmetlerinden bankacılık ve ticarete, eğlenceden sosyal ilişkiler ve kültürler arası etkileşime, çevre ve sağlıktan eğitime ve günlük yaşamı ilgilendiren pek çok alanda olumlu getiriler ve yenilikleri hayatımıza getirmiştir.

İnternet eğlenceden, bilgi edinmeye; sosyal hayatı zenginleştirmeden, ekonomik çevrede yeni iş fırsatlarının doğmasına kadar birçok fırsat sunmasının yanı sıra başta gizlilik ve güvenlik kaygıları olmak üzere çeşitli risk ve zararların da oluşmasına sebep olmuştur. Sanal dünya olarak adlandırılan internet platformlarının insanoğlunun günlük yaşamının bir parçası hâline gelmeye başlaması bu platformlardaki risklerin de gerçek hayat problemlerine dönüşmesine başlamasına neden olmuştur. Bu risk ve zararları şöyle özetleyebiliriz:

- Yanlış ve/veya Zararlı Bilgiye Erişim,
- Siber Zorbalık,
- Sanal Dolandırıcılık,
- Kişisel Bilgilerin Paylaşımı ve Kimlik Hırsızlığı (identity theft),
- Zararlı Yazılımlar,
- İnternet Bağımlılığı,
- Sağlık Sorunları (İnternetin başında aşırı zaman geçirmeye bağlı olarak görülebilecek fiziki rahatsızlıklar)
- Yabancılarla Çevrimiçi ve Çevrimdışı İletişim,
- Şiddet/Nefret/Irkçılık Faaliyetleri.

(4) https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/dlGoa.pdf sitesinden alınmıştır.

İnternet Bağımlılığı[5]

İnternet bağımlılığı hakkında yapılan araştırmalara göre tanımlanmış bazı belirtiler aşağıdaki gibidir;

- Tolerans belirtileri: Sürekli bir şekilde artan çevrimiçi zaman geçirme ihtiyacı,
- Geri çekilme belirtileri: İnternet kullanımının sonuçlarını endişe içinde karşılama, internet hakkında takıntılı düşüncelere kapılmak,
- Planlanan zamandan daha fazla süre internette kalmak,
- İnternet kullanımını azaltmak için sürekli bir istek duymak,
- İnternette yapılan faaliyetlere fazla zaman harcamak,
- İnternet yüzünden sosyal ve mesleki faaliyetleri beklemeye almak veya bırakmak.
- İnternet kullanımına bağlı fiziksel veya psikososyal problemler yaşanmasına rağmen interneti aşırı kullanmaya devam etmek.

İnternet Kullanımında Kendinizi Düzenlemek[6]

OKUL ÖNCESİ YAŞ GRUBU
günde **30 dakika**

İLKOKULDA
günde **45 dakika**

ORTAOKULDA
günde **1 saat**

LİSE ÇAĞINDA
günde **2 saat**

Pedagoji Derneği ve Yeşilay 0-2 yaş grubundaki çocukların tablet, televizyon, bilgisayar, telefon ve diğer teknolojik aletlere maruz kalmasının uygun olmadığını bildirmektedir. 3-6 yaş grubu çocuklar için günlük maksimum kullanım süresi günde 20-30 dakika, okul öncesi yaş grubu için günde 30 dakika, ilkokul için günde 45 dakika, ikinci yarıyılı için günde 1 saat, lise çağı için ise günde 2 saat olarak önerilmektedir.

Sizler de kendi yaşamınızı, çalışma programınızı, aile ve arkadaş ilişkilerinizi dengeleyerek bu önerilerle kendinize uygun saati ayarlayabilir ve buna uygun şekilde hayatınızda bilişim teknolojilerinden kendinizi düzenleyerek faydalanabilirsiniz.

(5) https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/0BT9T.pdf sitesinden alınmıştır.
(6) https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji-bagimliligi sitesinden faydalanılmıştır.

29. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YERELDE VE DÜNYADA NELER OLUYOR?

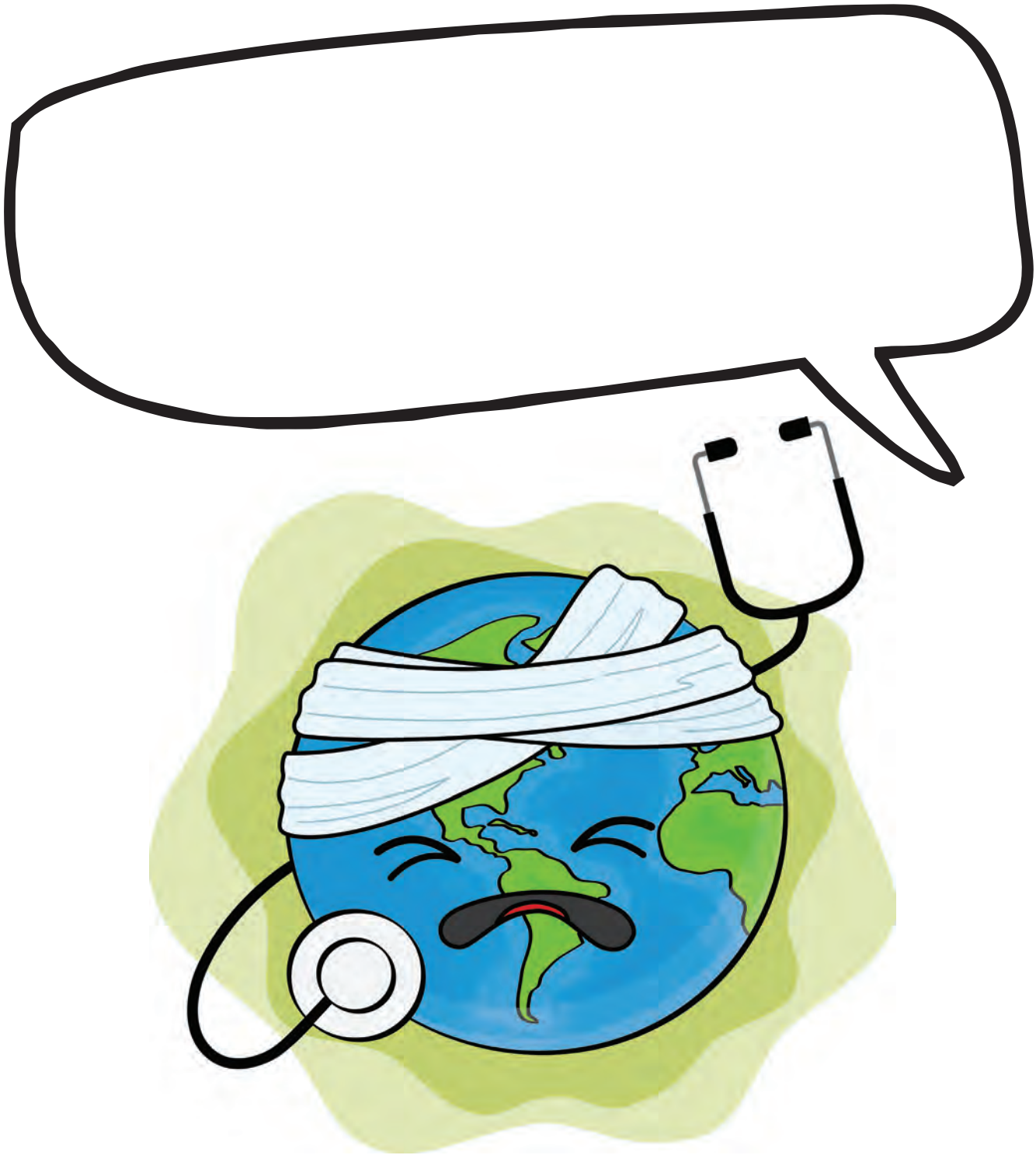
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları fark eder. /29. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1- Çalışma Yaprağı-1 2- Çalışma Yaprağı-2 3- Çalışma Yaprağı-3 4- Etkinlik Bilgi Notu 5- Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1- Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde hazırlanır. 2- Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 3- Çalışma Yaprağı-3 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde tahtaya asılır ya da yansıtılır. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler tahtadaki posterde gördüğümüz üzere dünya size bir soru sormuş. Peki, sizler dünyamızın ne gibi problemleri olduğunu düşünüyorsunuz? Hadi biraz düşünelim. Kimler paylaşmak ister?"* 2. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. Küresel sorunlar için öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 3. Aşağıdaki açıklama ile devam edilir: *"Küresel Vatandaşlık kavramını duydunuz mu? Küresel vatandaşlık, küresel ölçekte bireylerin ve toplulukların sosyal, politik, çevresel ve ekonomik eylemleri için dünya çapında kullanılan bir terimdir. Küresel vatandaş dünyayı görebilen ve anlayan kişidir. Küresel vatandaş, kendisini yükselen bir sürdürülebilir dünya topluluğunun parçası olarak gören ve eylemleri ile o topluluğun değerlerini ve pratiklerini destekleyen bir kişidir. Küresel vatandaşlar toplumlarında, sorunlar ve çözümlerine ilişkin aktif rol alarak, dünyayı daha eşit, adil ve sürdürülebilir*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*kılmak için başkaları ile birlikte uyumlu çalışırlar . Bugün için diğer bir kavramımız Sosyal Girişimcilik. Sosyal girişimcilik; kâr amacı gütmeyen, ticari veya kamusal sektörler içinde gerçekleşebilen sürdürülebilir, yenilikçi, sosyal değer yaratan faaliyetlerdir. Sosyal girişimcilik genellikle ticari girişimcilik ile karıştırılır. Bu iki girişimcilik türü birbirinden çıkar yönü ile ayrılır. Ticari girişimler de amaç kişisel fayda sağlamak iken sosyal girişimler de amaç toplumsal fayda sağlamaktır. Bugün bu kavramlar ışığında sizlerle yerel ve küresel sorunlar hakkında bir etkinlik yapacağız. Yerel sorun bir bölgede, ilde ya da ilçede yaşayan bir kısım insanları etkilerken küresel sorun tüm dünyayı etkilemektedir. Peki, sizlerin Yerel Sorunları nelerdir?"* 4. Öğrencilerden gelen yanıtlar tahtaya yazılır. 5. Sınıf öğrenci sayısına göre 6 kişilik gruplara ayrılır. Her gruba Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Aşağıdaki yönerge ile devam edilir: *"Şimdi her gruptan konuştuklarımızı dikkate alarak ve göz önünde bulundurarak Küresel sorunlar ile ilgili Çalışma Yaprağı 2'yi, Yerel sorunlar ile ilgili Çalışma Yaprağı 3'ü doldurmanızı istiyorum. Çalışma Yapraklarında sizden istenen sorunun bireysel etkileri, toplumsal etkileri, sorunu çizerek ifade edilmesi ve sorunla ilgili önerileriniz. Grupta herkesin katkısı olmasını istiyorum. Bunun için 20 dakika süreniz olacaktır."* 6. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3'ü doldurduktan sonra her gruptan bir temsilci grup çalışmalarını sınıfa sunar. 7. Tartışma soruları ile sürece devam edilir: • Yerel ve Küresel sorunlar ile ilgili bu etkinlikte neleri fark ettiniz? • Bu etkinlik sonucunda sınıfta ne gibi değişiklikler olabilir? • Bu etkinlikle bağlantılı olarak hayatında neleri değiştirmek istersin? • Küresel Vatandaşlık ve Sosyal Girişimcilik Kavramlarını nasıl değerlendirirsiniz? 8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"İçinde yaşadığımız dünyanın ortak sorunları olduğu kadar ülkelerin, bölgelerin kendi içinde bazı benzer sorunları da bulunmaktadır. Hem yerel hem küresel sorunlar insan yaşamını farklı şekillerde etkilemektedir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden yerel ve küresel sorunlarla ilgili poster hazırlamaları istenebilir. 2. Öğrencilerden yerel sorunlar ile ilgili röportaj yapmaları istenebilir. 3. *"Yarının Suyu"* belgeselini izlemeleri istenebilir. 4. Yaşanan bölgedeki yerel sorun Sosyal Girişimcilik bağlamında değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı küresel sorunlar hakkında bilgi edinmek için Etkinlik Bilgi Notundan yardım alabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Açıklamalarda kullanılan cümleler kısaltılarak ve yine açıklamada geçen *"Küresel vatandaşlık", "Sosyal girişimcilik", "Ticari girişimcilik"* gibi kavramlar örneklerle açıklanarak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren	Tuğba EROĞLU

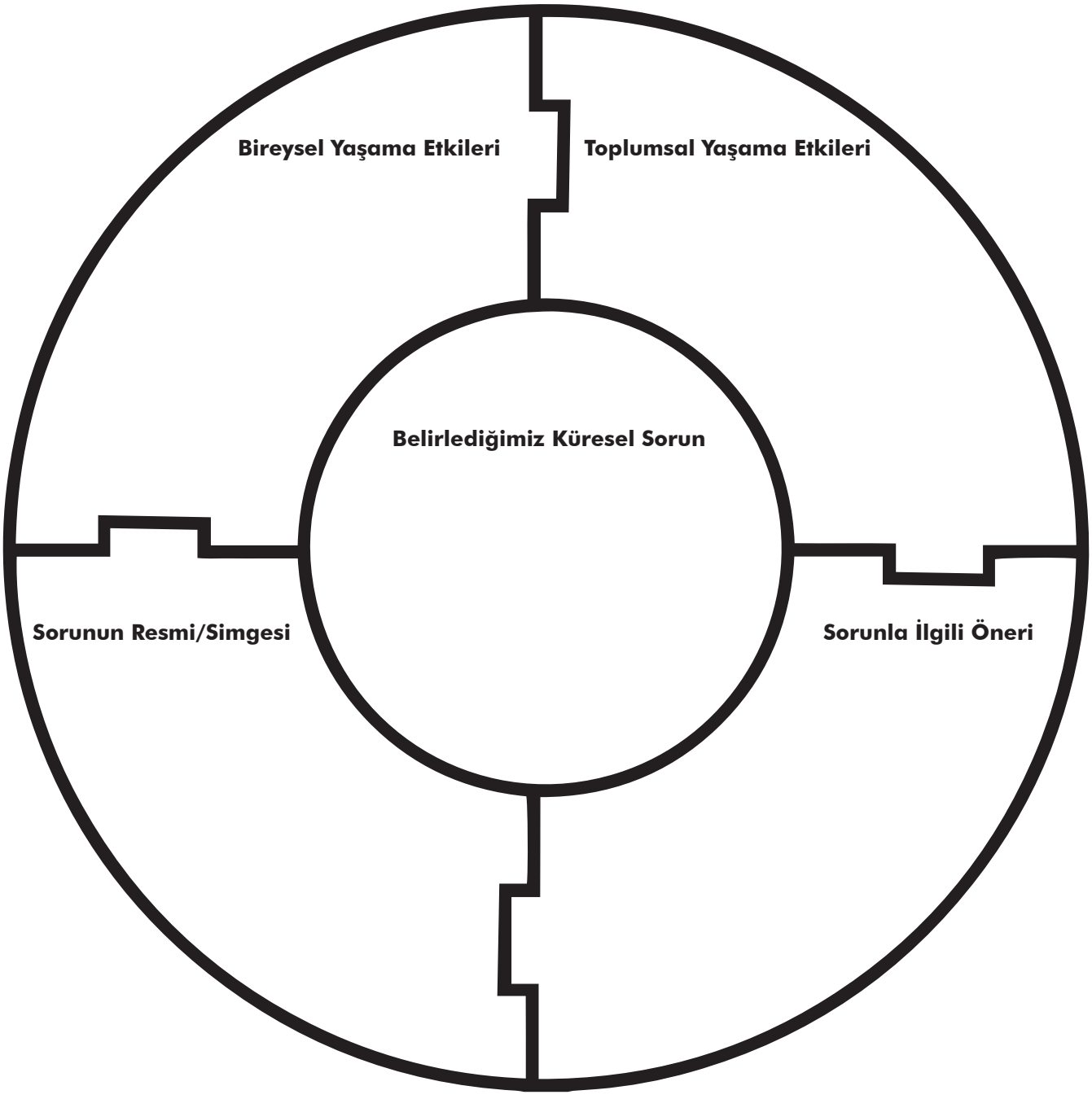
Çalışma Yaprağı 1

Sizce ben hangi sorunlarla baş etmeye çalışıyorum?

Çalışma Yaprağı 2

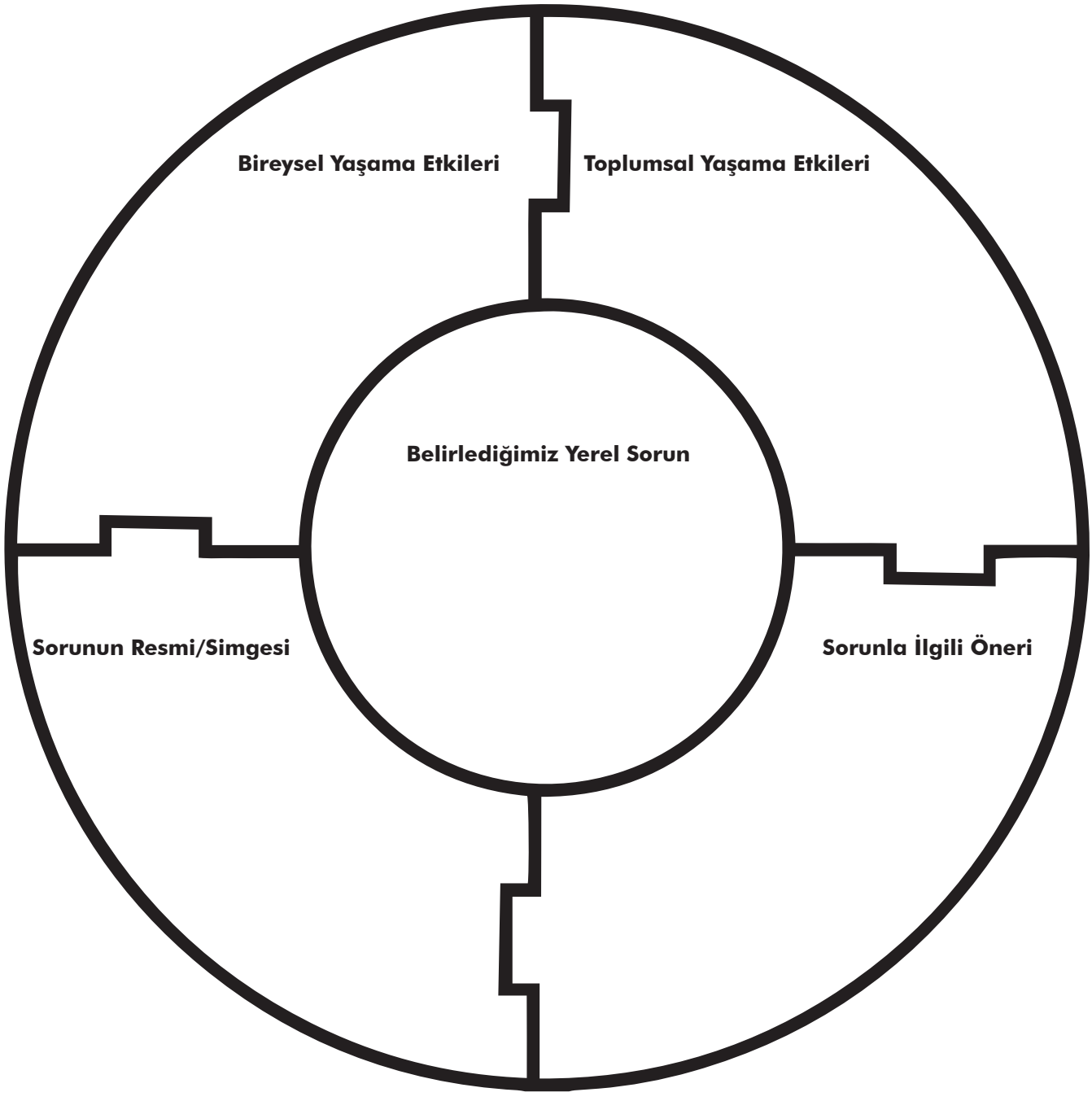
Haydi Şimdi Dünya Vatandaşı Olarak...

Çalışma Yaprağı 3

YEREL SORUN

Şimdi de Yerel Girişimci oldunuz..

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Küresel Sorunlar Neler Olabilir?

- Yoksulluk
- Ekonomik Krizler
- Doğanın ve Çevrenin Tahrip edilmesi
- İklim Değişikleri
- Demografik Sorunlar
  (ortalama yaşam beklentilerinin artması, yaşlı nüfus sorunu ve genç nüfus oranındaki azalmalar)
- Göç Sorunları
- Küresel Terör Sorunu
- Küresel Sağlık Sorunu (bulaşıcı hastalıklar…)

30. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGUMU DÜZENLEDİM ÖĞRENDİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenme ortamlarındaki duygularını düzenler. / 30. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Makas 4. Torba/Kese
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 mümkünse A3 boyutunda ve renkli çıktı alınır. 2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan 12 durum her öğrenciye bir durum gelecek şekilde uygun yerlerden kesilir. Kesilen durumlar katlanarak torbaya/keseye atılır. 3. Sınıf mevcudu göz önüne alınarak Çalışma Yaprağı-1'de yer alan her sayfa çoğaltılabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının öğrenme ortamlarındaki duyguları düzenlemek olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama okunur: *"Sevgili öğrenciler yaşadığımız birçok deneyim duygularımızla yakından ilişkilidir. Duygular ilişkilerimize ve yaşamlarımıza da rehberlik ederler. Sevindirici bir haber sonrası duyduğunuz coşku, dinlenirken hissettiğiniz rahatlama ve huzur ya da sınavlar öncesinde yaşadığınız huzursuzluk bu deneyimlere örnek olarak verilebilir. Okul saatleri içinde yaşadığınız farklı deneyimler yoluyla da çok çeşitli duygular hissedebilirsiniz. Bu duygular okulda ve özellikle de ders esnasında kafanızı meşgul edebilir ve öğrenme isteğinizi arttırabilir ya da azaltabilir. Ancak bu duygularınızı düzenleyerek onların sizi daha az etkilemesini sağlayabilirsiniz. Peki, bu nasıl olacak?"* 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Birazdan okul ve sınıf içinde yaşadığınız bu duyguları düzenlemeye yönelik bir etkinlik gerçekleştireceğiz. Bunu yaparken duygu düzenleme kavramından ve stratejilerinden faydalanacağız. Duygu düzenleme öncelikle duygularımızın değişebileceğine inanarak başlamaktadır. Çeşitli olaylar sonucu bir duyguyu nasıl yaşadığımız, nasıl ifade ettiğimiz, o olaya yüklediğimiz anlamlar duygularımızı düzenleme açısından önemlidir. Bazen duygularımızı o kadar yoğun yaşarız ki o duygular bizi yaptığımız işlerden alıkoyarak düşünce ve davranışlarımızı etkisi altına alabilir ve yapacağımız işlere odaklanmakta zorlanırız. Bugün özellikle öğrenme ortamlarında yaşadığımız duyguları düzenleme üzerinde duracağız. Şimdi duygu düzenleme stratejilerini tahtaya asacağım/yansıtacağım."* 4. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır/yansıtılır ve öğrencilerin incelemeleri istenir ve aşağıdaki açıklama ile devam edilir: *"Şimdi sizlere bazı durum kartları seçtireceğim. Bu durum kartları öğrenme ortamlarında yaşayabileceğiniz çeşitli olayları içeriyor."* 5. Kesilerek torbaya/keseye atılan durum kartlarından her öğrencinin bir adet seçmesi sağlanır ve öğrencilerin durumları incelemeleri istenir. Aşağıdaki açıklama okunur: *"Bu durumlar sonucu yaşadığınız duygular oldukça yoğun olabilir ve bu yoğun hislerden ötürü sınıfta ya da okulda öğrenebileceklerinize dikkatinizi veremeyebilirsiniz. Durumların altında bir bulut simgesi ve bir çember görüyorsunuz. Sizden istediğim seçtiğiniz bu olayı yaşadığınızda hangi duyguyu hissettiğinizi çember içine yazmanız. Yaşadığınız durumun öğrenme ortamınızdaki deneyiminizi nasıl etkilediğini değerlendirerek bunu öğrenmenizi olumlu şekilde etkileyecek hale getirmek için duygu düzenleme stratejilerinden yola çıkarak neler yapabileceğinizi ise bulut simgesi içine yazın. Örneğin dersteyken yeterince hazırlanamadığın bir sınavın ertelendiği haberini aldın ve çok sevindin. Bu haberle dikkatini daha fazla dağıtmamak için öğretmenin söylediklerini not alabilirsin ve derse odaklanmaya çalışabilirsin. Önemli bir sınav öncesinde çok kaygılandın ve bu kaygını yönetmek için nefes egzersizleri yapabilir, hissettiklerinle ilgili biriyle konuşabilir ya da yazabilirsin."* 6. Gönüllü öğrencilerin kartlarına yazdıkları duygu ve duygu düzenleme stratejilerini sınıfla paylaşmaları sağlanır. Bu stratejilerin amaçları doğrultusunda işe yarayıp yaramadığını düşünmeleri istenir. 7. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir. • Paylaşılan kartlardaki örnek olaylarda siz neler hissederdiniz ve siz duygularınızı nasıl düzenlerdiniz? • Öğrenme ortamlarında en çok hangi duyguları hissediyorsun? • Hissettiğin duygulardan en çok hangilerini düzenlemede zorlanıyorsun? 8. Aşağıdaki açıklamayla öğrencilere teşekkür edilir ve etkinlik sonlandırılır: *"Değerli öğrenciler bugün özellikle öğrenme ortamlarınızdaki duygularınızı düzenlemenizi sağlayabilecek bir etkinlik gerçekleştirdik. Bu stratejiler yardımıyla yoğun duygularınızı düzenlemeniz, öğrenme ortamlarınızda odaklanmanızı ve daha verimli bir öğrenme gerçekleştirmenizi kolaylaştırabilir."*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden farklı öğrenme ortamlarında yaşadıkları duyguları not alıp, bu duyguların öğrenme yaşantılarını etkilerini değerlendirmeleri istenir. Gerekli durumlarda bugün etkinlikte öğrendikleri duygu düzenleme stratejilerini kullanarak bu öğrenme ortamlarındaki duygularını düzenlemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	• Çalışma Yaprağı-1'in A3 boyutunda çıktısının alınamadığı durumlarda çalışma yaprağı tahtaya yansıtılabilir veya A4 boyutunda birden fazla çıktı alınarak öğrencilere dağıtılıp açıklanabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Düşünme ve boşlukların doldurulması etkinliğinin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Düşünme ve boşlukların doldurulması süresince öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

DUYGU DÜZENLEME STRATEJİLERİ

1. **Durumu Seç:** Yaşayabileceğin duygu/duyguları tahmin ederek koşullarını seçebilirsin. Örneğin; yorucu ve stresli bir günün ardından pikniğe gitme yerine evde kalıp bir film izlemeyi seçmek.

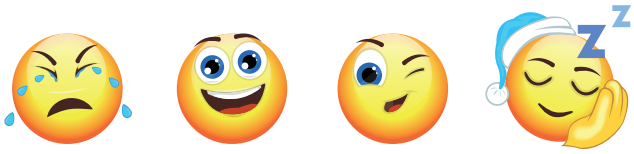
2. **Durumu Değiştir:** İçinde bulunduğun durum üzerinde değişiklik yapabilirsin. Örneğin; annenin odanı dağınık gördüğünde seni eleştirmesine kızıyorsan annen odaya gelmeden önce dağınıklığı toplayabilirsin.

3. **Dikkatini Başka Bir Şeye Yönlendir:** İçinde bulunduğun durumun belirli yönlerini göz önüne alabilirsin. Örneğin; zayıf aldığın dersi düşünerek okula gitmemek yerine okulda arkadaşlarınla geçirdiğim keyifli vakitleri aklına getirerek duygunu değiştirebilirsin.

4. **Farklı Açıdan Bak:** İçinde bulunduğun duruma başka bir açıdan bakabilirsin. Örneğin; annenin seni azarlamasıyla üzülebilecekken annenin seninle ilgili gerçekten endişelendiği için öyle davrandığını düşünerek kendini daha iyi hissedebilirsin.

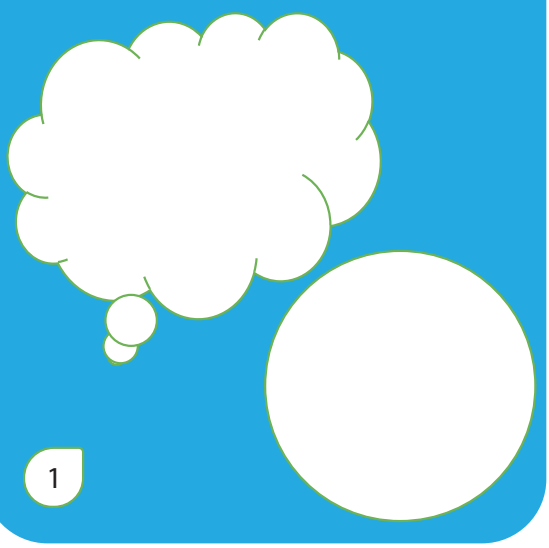
5. **Değerlendirme Yap:** Duygusal tepkin ortaya çıkmadan önce düzenleme yapabilirsin. Örneğin; arkadaşının bir davranışından hoşlanmıyorsan onunla karşılaşmadan önce ya da karşılaştığın esnada arkadaşının bu davranışının altında yatan sebepleri değerlendirebilirsin.

Bugün nasıl hissediyorsun?

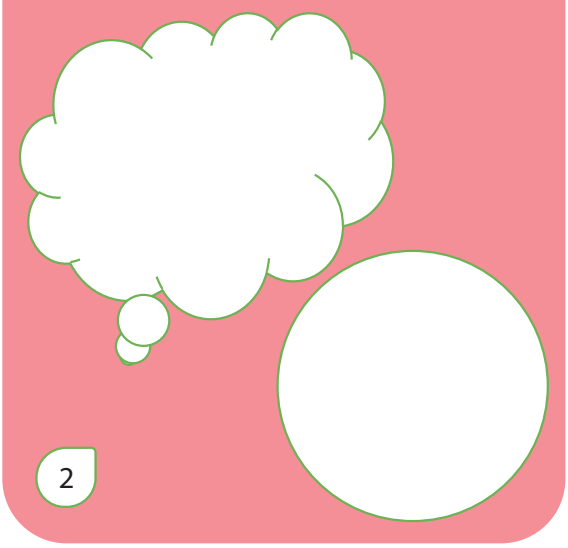
Çalışma Yaprağı 2

Öğretmen derste önemli bir konu anlattı ve sınavda bu konuya yer vereceğini söyledi. Ancak sen konuyu yeterince anlamadın.

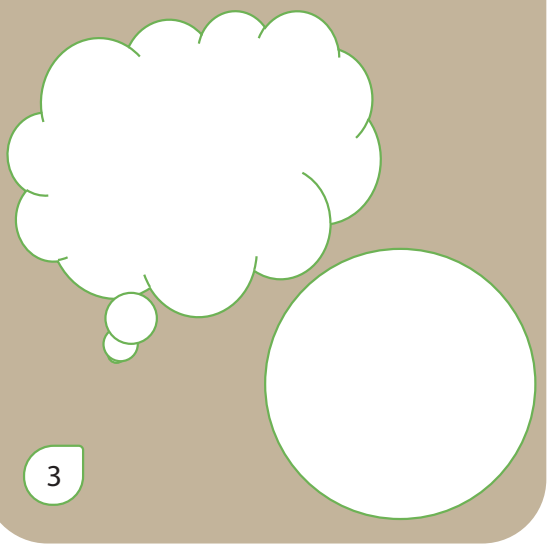
1

Bir konuya çok çalıştın, emek harcadın ve sonunda çok iyi öğrendin. Hatta kütüphanede arkadaşına da konuyu anlatarak onun da anlamasına katkı sağladın.

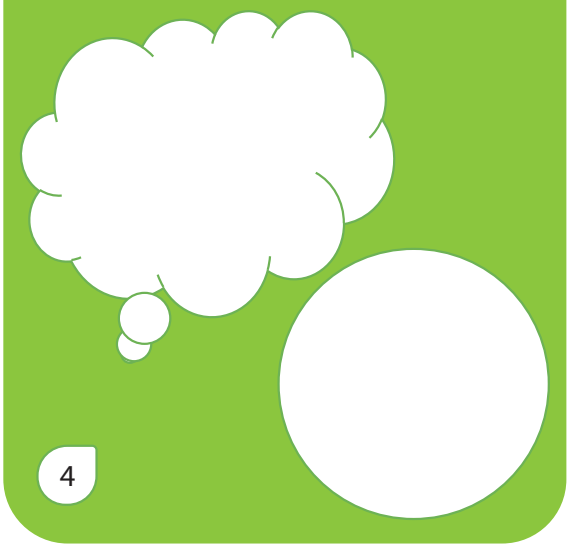
2

Ders esnasında bir soruya parmak kaldırdın ve söz sana verildi. Ancak sorunun cevabını yanlış söyledin.

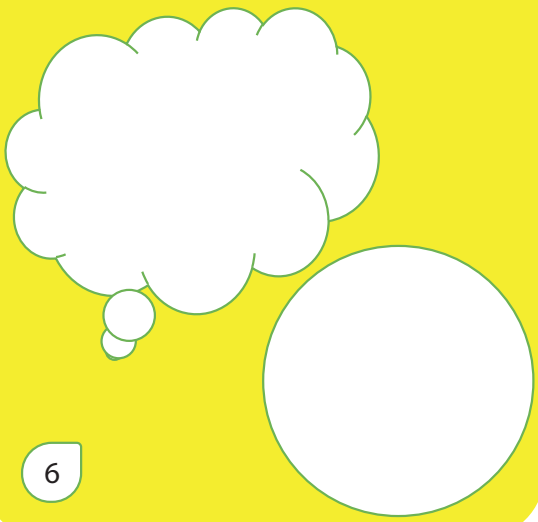
3

O gün derste çok iyi dinlediğin bir konuyu eve geldiğinde tekrar etme gerekliliği duymadın.

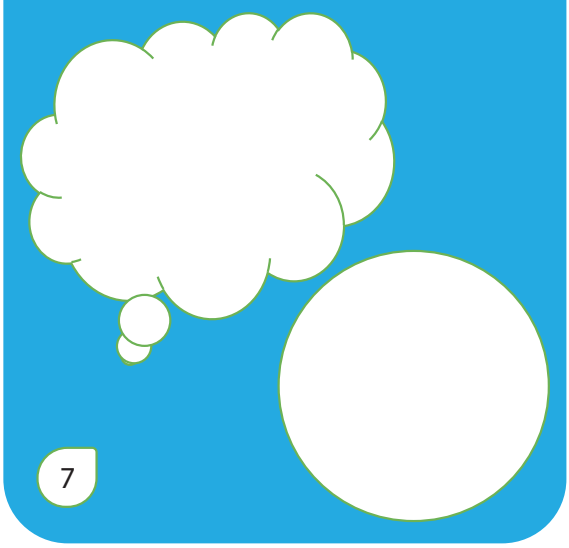
4

Derste öğrendiğin bir konu ilgini çok çekti ve ders sonrası o konu hakkında öğretmeninle görüşüp başka kaynaklar istedin.

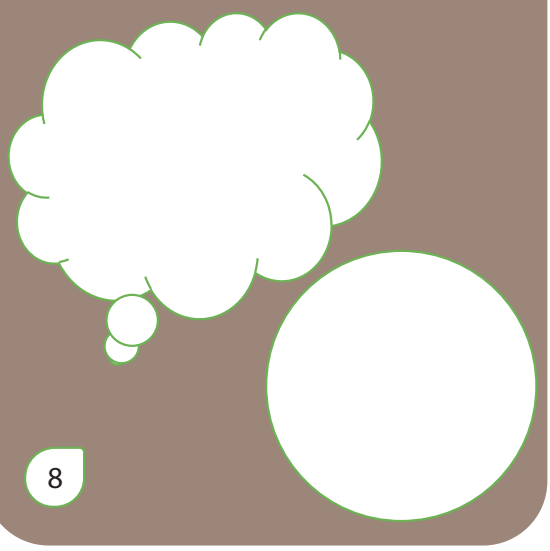
6

Uyarmana rağmen sınıf arkadaşın ders sırasında el kol şakaları yapmaya devam ediyor.

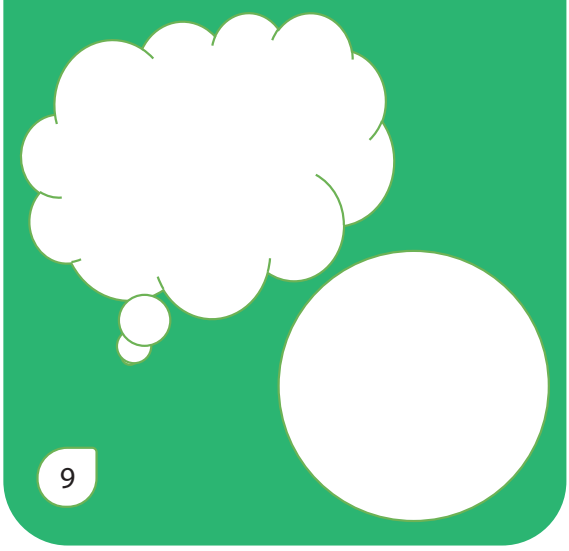
7

Bir derse çok çalıştın ama istediğin gibi bir başarım (performans) gösteremedin.

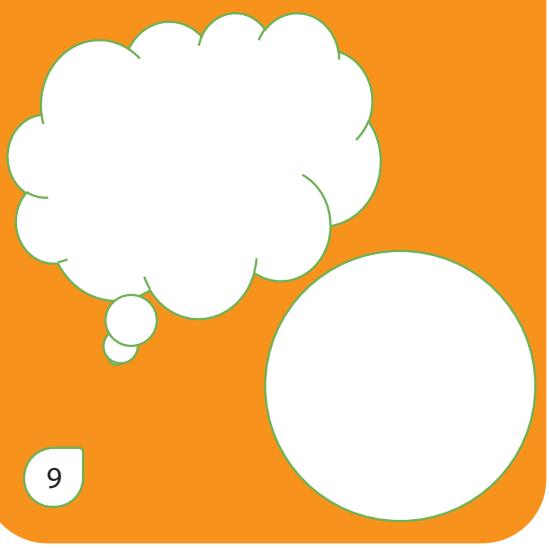
8

Çalışma masanda ders çalışırken bir anda daha önce masana koymuş olduğun tenis topun eline geldi ve çalışmayı bırakıp onunla oynamaya başladın.

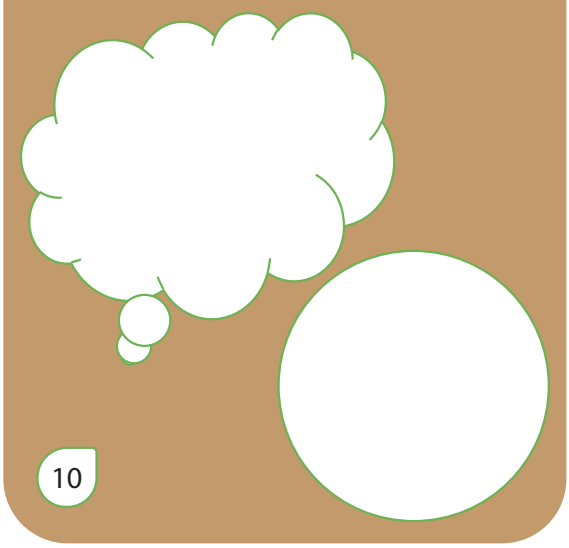
9

Sınav zamanı yaklaştı, kütüphaneye çalışmaya gittin ve çalışmaya başladığında çok fazla konunun biriktiğini gördün.

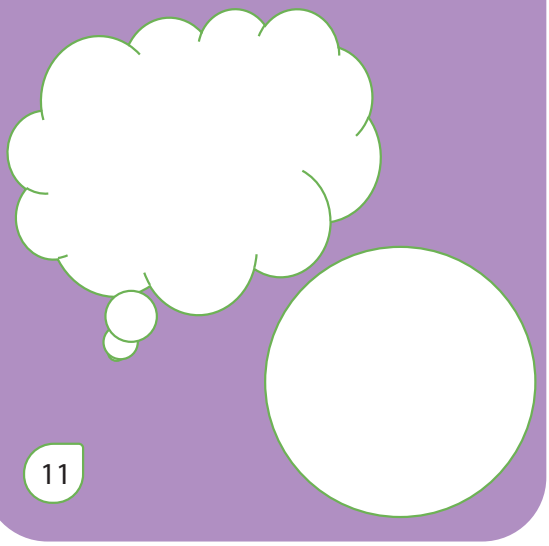
9

Okulunuzda yaptığınız bir çalışma nedeni ile okulunuzu temsil etmek üzerine bir proje seçildiniz.

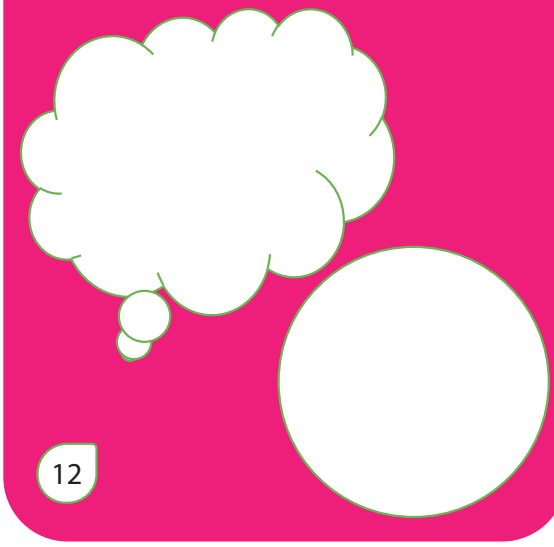
10

Birkaç gündür özenle hazırladığın ödevini evde unuttuğunu fark ettin. Bununla uğraşırken okula geç kaldın.

11

Okuduğun ve çok sevdiğin bir romanın bu hafta derste ele alınacağını öğrendin.

12

31. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

TAMAM MI? DEVAM MI?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır / 31. Hafta (Arkadaşlık ilişkilerini sonlandırma gerektiren durumlara odaklanır.)
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Çalışma Yaprağı-5 6. Çalışma Yaprağı-6 7. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1,2,3,4,5 ve 6'da yer alan örnek olayların 1 adet çıktısı alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Sevgili öğrenciler. Bugün sizlerle arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren durumlar üzerinde duracağız. Sosyal bir varlık olarak insanın hayatını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için bir başkasına ihtiyacı vardır. Bir başkası olarak nitelendirdiğimiz kişilerden biri de arkadaşlarımızdır. Onlarla hayatımıza dair birçok konuyu paylaşıp, birbirimize destek oluyoruz. Arkadaşlık kurma ve bunu sürdürebilme ne kadar önemli bir beceriyse, gerektiğinde arkadaşlığı sonlandırabilme de o kadar önemli bir beceridir. Bazı durumlar arkadaşlık ilişkimizi zedeleyip, ilişkimizi sonlandırmamıza sebep olabilir. "* 2. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir: • Hangi durumlarda arkadaşlığınızı sonlandırmanız gerekebilir? • Daha önce arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken bir durumla karşı karşıya kaldınız mı? Paylaşmak ister misiniz? • Arkadaşlığınızı sonlandırmanız gerektiği bir durumda nasıl hissedersiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra sınıf 6 gruba ayrılır ve her gruptan bir grup temsilcisi seçmeleri istenir. 4. Çalışma Yapraklarında yer alan örnek olaylar gruplara rastgele dağıtılır. Öğrencilere "Sizlere dağıtılan örnek olayları okumanızı ve grup olarak öykünün hemen altında yer alan soruları cevaplamanızı istiyorum. Örnek olaylara ilişkin değerlendirmelerinizi benzer durumla karşı karşıya kalmış olsaydınız neler hissedeceğinizi, neler düşüneceğinizi ve nasıl davranacağınızı ele almalısınız." yönergesi verilir. Öğrencilere paylaşımlarını tamamlamaları için belirli bir süre verilir. 5. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra her grubun, grup temsilcisi sırayla örnek olayları tüm sınıfa okur ve grup olarak yaptıkları paylaşımları özetler. Bu özetlemeleri yaparken örnek olayda vurgulanan ana tema "TAMAM MI, DEVAM MI?" kararları ifade edilir. 6. Tüm grupların paylaşımları tamamlandıktan sonra tahtaya "TAMAM MI, DEVAM MI? yazısı büyük harflerle yazılır. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır. *"Evet sevgili öğrenciler, örnek olaylarda arkadaşlık ilişkilerimizi zedeleyen bazı durumlardan bahsettik. Şimdi sizlerden örnek olaylarda yer almayan ancak sizlerin kendi yaşantılarınızda ya da yakın çevrenizdeki gözlemlerinize dayalı olarak ifade edebileceğiniz arkadaşlık ilişkisinin sonlandırılmasını gerektiren durumlara örnek verebilir misiniz?"* 7. Öğrencilerin verdiği örneklerdeki temel tema, bir ya da iki kelime ile tahtaya not alınarak bir kavram haritası oluşturulur. Öğrencilerin örnek vermede zorlandığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notu'nda yer alan temel kavramlar öğrencilere yöneltilerek o kavramlar doğrultusunda arkadaşlıklarını sonlandırmayı düşüp düşünmeyecekleri ile ilgili sorgulamaları sağlanır. 8. Paylaşımlar tamamlandıktan sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler gerek örnek olaylarda gerekse paylaşımlarınızda aynı olaya tepkilerinizin farklı olabileceğini gördük. Aynı durum karşısında kimileri arkadaşlığını sonlandırabilirken kimileri de sonlandıramayabiliyor. Bu tamamen tercih ve arkadaşlık sonlandırma becerisiyle ilgilidir. Etkinliğin başında da söylediğim gibi arkadaşlık kurma ve sürdürme ne kadar önemli beceriyse, arkadaşlığı sonlandırmak da önemli bir beceridir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden kavram haritasını göz önünde bulundurarak, arkadaşlığın sonlandırılmasını gerektiren durumları düşündüklerinde, hâlihazırda sürdürdükleri olumsuz arkadaşlık deneyimlerini gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıf mevcudu 6 gruba ayrılırken, gruplara ayrılma tekniklerinden yararlanılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Tahtadaki kavram haritasının tüm öğrenciler tarafından rahatlıkla görülebilecek boyutta ve koyu renkte oluşturulmasına dikkat edilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

"Ela ile Elif çok yakın iki arkadaştır. Bir gün Elif, Ela'nın çok üzgün olduğunu fark ederek yanına gitmiş, yardım edebileceği bir şey olup olmadığını sormuştur. Ela genelde olmadığı kadar çok gergin ve utangaç bir tavırla, "Evet var. Ancak nasıl söyleyebilirim bilmiyorum. Aslında anlatmak da istiyorum ama çok utanıyor ve korkuyorum." Demiştir. Elif, Ela'yı uzun zamandır kendisini tanıdığını, kendisine güvenebileceğini söyleyerek rahatlatmıştır. Bunun üzerine Ela, Elif'e içinde bulunduğu durumu anlatmış ve ondan fikirlerini almıştır. Birisi ile yaşadığı durumu paylaşmanın rahatlığı içerisinde olan Ela, ertesi gün biraz daha rahat bir şekilde okula gelmiştir. Elif ile Ela'nın ortak arkadaşları olan Gamze Ela'yı görür görmez yanına gitmiş ve iyi olup olmadığını sormuştur. Ela iyi olduğunu söylese de Gamze'nin bu tavrına şaşırmıştır. Gamze ile biraz sohbet edince Elif'in dünkü konuşmaları Gamze'ye anlattığını fark etmiştir."

Bu durum sizin için bir problem oluşturur mu? Neden? Problem olarak görüyorsanız bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz? (Sizin için problem oluşturmuyorsa bu durumu problem olarak algılayabilecek kişileri düşünerek süreci devam ettirebilirsiniz.)

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki durumu yaşasanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi? Neden?

Çalışma Yaprağı 2

"Çok yakın iki arkadaş olan Ahmet ve Ali aynı zamanda sınıf arkadaşlarıdır. Evleri birbirine yakın olan iki arkadaş okula birlikte yürüyerek gidip gelirler. Ahmet, sakin yapısıyla genelde sınıfta sessiz kalmayı tercih eden bir öğrencidir. Sorumluluk sahibi ve başarılı yapısı ile öğretmenlerinin her zaman gözdesi olmuştur. Ali Ahmet'i çok sevse de özellikle ailesinin sürekli kendisine onu örnek göstermesi nedeniyle bazen ona karşı öfkeli hissedebilmektedir. Diğer sınıf arkadaşları da Ali ile benzer hisler içerisindedir. Sınıf arkadaşları bir gün Ahmet'e çok hoş olmayan bir şaka yaparlar ve şakanın sonunda onunla ciddi biçimde alay ederler. Arkadaşları ve öğretmenleri önünden kendini çok mahcup hisseden Ahmet'e bu şakayı yapan ve alay edenler arasında yakın arkadaşı Ali de bulunmaktadır."

Bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz?

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki durumu yaşasanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi?

Çalışma Yaprağı 3

"Mert ve Sena çok yakın arkadaşlardır. Sena'nın ailesinin maddi durumu gayet iyi durumdadır ve harçlığını çoğu zaman Mert'le paylaşır. Mert babasının işsiz olduğunu öne sürerek son zamanlarda Sena'dan sık sık borç para almış; Sena da sorgulamadan Mert'e istediği her zaman para vermiştir. Sena, Mert'in son zamanlarda içine kapandığını ve kendisinden daha çok para istemeye başladığını fark eder ve bu durumu araştırmaya karar verir. Mert'in okul çıkışlarında nerelere gittiğini, kimlerle birlikte takıldığını öğrenmeye çalışır. Bu çabalarının sonucu olarak Sena, Mert'in bahis oynadığını öğrenir. Okul sonrası vaktinin büyük bir kısmını bahis oynatılan büfede geçiren Mert son zamanlarca ciddi paralar kaybetmiştir. Ailesi zor durumda olduğu için Mert'e güvenen Sena ise ciddi anlamda hayal kırıklığına uğramış ve üzülmüştür."

Bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz?

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki durumu yaşasanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi?

Çalışma Yaprağı 4

"Gökhan derslerini düzenli olarak çalışan, öğretmen ve arkadaşları tarafından sevilen bir öğrencidir. Okula yeni gelen Bartu ile arkadaşlık etmeye başlayan Gökhan okula devamsızlık yapmaya başlar. Geç saatlere kadar Bartu ile gezmeye başlayan Gökhan'ın ders başarısı da ciddi anlamda düşer. Hem Bartu hem de Gökhan orta halli bir aileye sahiptirler. Akşamları gezerken ciddi paralar harcayan Bartu'nun parası bitince ertesi gün Gökhan'a para getirmesini söyler. Bartu'ya bu kadar parayı ilesinden nasıl aldığını soran Gökhan aldığı cevapla sarsılır. Bartu zaman zaman babasının cebinden ya da okuldaki arkadaşlarının çantalarından gizlice para aldığını söyler. Bartu Gökhan'a birlikte gezerken para harcadıkları için her zaman kendisinin ödeyemeyeceğini, kendisinin de para bulması gerektiğini söyler."

Bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz?

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki durumu yaşasanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi?

Çalışma Yaprağı 5

"Ufuk ve Sarp aynı sokakta oturan ve sık sık birlikte futbol oynayan arkadaşlardır. Normalde futbol oyunundan sonra sohbet eden iki arkadaş farklı okullarda okumaktadır. Daha sonra Sarp'ın okul kaydı, Ufuk'un olduğu okula ve sınıfa ailesi tarafından aldırılmıştır. Yeni sınıf arkadaşları ilk günden itibaren Sarp'ın kulaklarıyla alay edince Ufuk, Sarp'tan uzak kalmak için özen göstermiş ve onunla konuşmak istememiştir."

Bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz?

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki durumu yaşasanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi?

Çalışma Yaprağı 6

"Sude en yakın arkadaşı olan Zeynep'in kendisi hakkında olumsuz konuştuğunu ortak arkadaşlarından duyar. Hemen ardından sınıfa koşar, Zeynep'i bulur ve ona öfkeyle bağırarak hakaret eder. Neler olduğunu anlayamayan Zeynep, Sude'yi sakinleştirmek istese de Sude, Zeynep'i sert bir şekilde iter. Zeynep neye uğradığını şaşırır ve yere düşüp canı acıdığı için ağlamaya başlar."

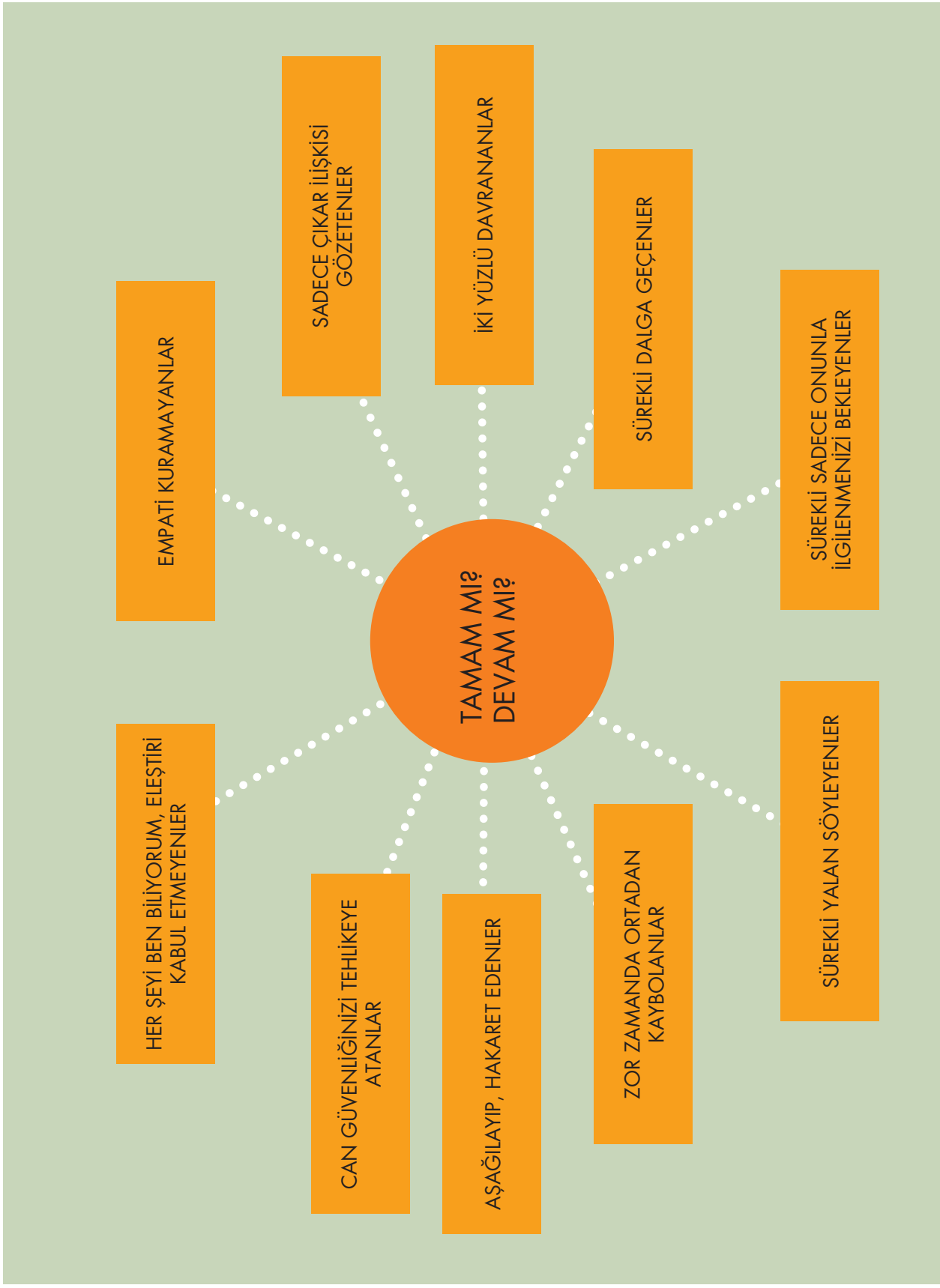
Bu problem durumuna genel olarak nasıl bir isim verebiliriz?

Bu problem durumu ile karşı karşıya kalan kahramanlarımız nasıl bir tepki vermelidir?

Siz örnek olaydaki kişilerin yerinde olsanız nasıl hisseder ve nasıl bir tepki verirdiniz?

Bu durum sizin için arkadaşlığınızı sonlandırmanız gereken durumlar arasında yer alabilir mi?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

32. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ŞİDDET VARSA BEN YOKUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır / 32. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Kutu, Makas, Tebeşir / Tahta Kalemi 5. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'den 5 adet çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan şiddet türleri kesilerek bir kutu içerisine koyulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere "Sevgili öğrenciler, geçen hafta sizlerle arkadaşlığın sonlandırılabileceği bazı durumlar hakkında konuştuk. Bugün de sizlerle arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren en önemli durumlar arasında yer alan arkadaş ilişkilerinde şiddet üzerinde duracağız. Öncelikle arkadaş ilişkilerinde şiddet size neyi çağrıştırıyor?" yönergesi verilerek etkinlik başlatılır. 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra, Çalışma Yaprağı-2 tüm öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 kapsamında hazırlanan broşürü incelemeleri için belirli bir süre verilir. 3. Öğrencilere *"Görüldüğü gibi arkadaş ilişkilerinde şiddet, pek çok farklı türde kendini gösterebilen ve hem maruz kalan hem de maruz bırakana kalıcı zararlar verebilen durumların bütünüdür."* yönergesi verildikten sonra sınıf mevcudu 5 farklı gruba ayrılır. Her gruptan, birer adet grup temsilcisi belirlemeleri istenir. 4. Tüm gruplara Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylar dağıtılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	Örnek olaylarla ilgili sorulara cevap vermeleri istenir. Öğrencilere grup çalışmalarını tamamlamaları için belirli bir süre verilir. 5. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra, grup temsilcilerinden örnek olaylardaki sorulara verdikleri cevapları sınıfla paylaşmaları istenir. Paylaşımlar aşağıdaki sorular kapsamında değerlendirilir: • Örnek olaylarda şiddete maruz kalan tarafların arkadaşlıklarını sonlandırması gerektiğini düşünüyor musunuz? Neden? • Bu tarafların arkadaşlarını sonlandırmadıkları takdirde nasıl bir süreçle karşı karşıya kalacağını düşünüyorsunuz? • Aynı örnek olayları 5 farklı grup olarak incelediniz. Sizce değerlendirmenizde benzerlik ve farklılık gösteren yönler nelerdir? Bu benzerlik ya da farklılıkların kaynağı ne olabilir? 6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilere şiddet döngüsü hakkında bilgi verilir. 7. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Görüldüğü üzere kişisel güvenliğimizi tehdit edecek ya da bizi sürekli rahatsız eden durumlar karşısında kendimizi korumak adına önlem almadığımız takdirde şiddet döngüsü devreye girebilmektedir. Şiddet döngüsü gerilimin hissedilmesi ile başlar ve şiddet eylemleri görmezden gelindiği sürece gerilimin giderek artma ihtimali yükselir. Bu çerçevede arkadaşlık ilişkilerinizi yapılandırmanızı temenni ediyorum." yönergesi verilerek süreç sonlandırılır.*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan şiddet türlerine ilişkin kâğıtlar etkinlik kapsamında ayrılan grupların temsilcileri tarafından kutulardan çekilir. Her gruptan, kendilerine düşen şiddet türüne göre gazete haberlerini kullanarak kolaj yapmaları istenir. Hazırlanan kolajlar "ŞİDDET VARSA BEN YOKUM" başlığı altında sınıf panosuna asılır. 2. Öğrencilerden yakın çevrelerinden başlayarak etraflarındaki ikili ilişkileri şiddet döngüsü çerçevesinde incelemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıf mevcudu 5 gruba ayrılırken, gruplara ayrılma tekniklerinden yararlanılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan yazı ve görsellerin rahatlıkla anlaşılması için materyal büyük boyutlarda basılarak, Braille yazı eklenerek ya da görme bakımından daha işlevsel olması açısından dokunsal özellikler eklenerek materyal desteği sağlanabilir. 3. Etkinlik sırasında yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil sadeleştirilerek ve kısa cümleler kullanılarak etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Cuma ATALAY

Nil ile Burak çok iyi arkadaşlardır. Birlikte ders çalışıp teneffüslerde de genelde birlikte vakit geçirirler. Nil sınıf arkadaşı olan Melih ile sohbet edip paylaşımlarda bulunduğunda Burak buna ciddi anlamda öfkelenir. Burak, yine çok öfkelendiği bir gün Nil'in kolundan sert bir şeklide tutup, Melih'le konuşmaması konusunda onu uyarmıştır. Nil ise Melih'in iyi bir arkadaşı olduğunu söylemiş ve bu konuda Burak'ın kendisine karışmaması gerektiğini açıkça ifade etmiştir. Nil ayrıca bir daha kolundan bu şekilde tutmamasını söyler. Buna daha da öfkelenen Burak arkadaşlarıyla birlikte okul çıkışında Melih'i sıkıştırmıştır. Burak ve arkadaşları, Melih'i Nil'den uzak durması konusunda uyarmış ve eğer bunu yapmazsa ona fiziksel şiddet uygulayacakları konusunda tehdit etmişler. Bunu duyan Nil, Melih'in başına gelenlerden üzülür.	1. Bu örnek olayda hangi tür şiddeti gözlemliyorsunuz? Tarafları ve açıklamaları ile paylaşınız. 2. İki arkadaş arasında yaşanan bu durum arkadaşlıklarını sonlandırmayı gerektiriyor mu? Neden? 3. Siz örnek olayda geçen isimler arasında hangisinin yerinde olmak isterdeniz ve ne yapardınız?
Yakın arkadaş olan Pelin ve Kerem aralarında sık sık tartışma yaşamaktadırlar. Pelin, Kerem'in diğer kız arkadaşlarıyla konuşmaması konusunda ona baskı yapmaktadır. Kerem diğer kız arkadaşlarıyla derslerle ilgili konuşsa bile Pelin hemen o anda, herkesin içinde ona müdahale eder. Pelin, Kerem'in telefon şifresini zorla alıp sık sık telefonunu karıştırıp mesajlarını okur. Kerem'in sosyal medyadaki paylaşımlarına bakarak beğenmediği bir paylaşım olduğu zaman kaldırmasını ister. Pelin genelde Kerem'in yaptığı her davranış karşısında eleştirme eğilimi içerisindedir. Çok yakın bir zamanda Pelin, Kerem'in ona almış olduğu doğum günü hediyesini çok basit bulduğunu Kerem'in yüzüne söylemiştir. Pelin "Arkadaşlarıma alınan hediyelere bak bir de bana gelen hediyeye bak" diyerek diğer arkadaşlarının yanında Kerem'i mahcup ederek aldığı hediyeyi de küçümser. Bu durumda canı çok sıkılsa ve üzülse de Kerem, sırf arkadaşlıkları bozulmasın diye sesini çıkarmaz.	1. Bu örnek olayda hangi tür şiddeti gözlemliyorsunuz? Tarafları ve açıklamaları ile paylaşınız. 2. İki arkadaş arasında yaşanan bu durum arkadaşlıklarını sonlandırmayı gerektiriyor mu? Neden? 3. Siz örnek olayda geçen isimler arasında hangisinin yerinde olmak isterdiniz ve onun yerinde olsanız ne yapardınız?

Çalışma Yaprağı 2

ARKADAŞ İLİŞKİLERİNDE ŞİDDET NEDİR?

Arkadaş ilişkisinde karşı tarafa acı verici/yaralayıcı fiziksel veya psikolojik güç ve tehdit kullanımını içeren söz, mimik ve davranışların tümüdür.

ARKADAŞ İLİŞKİLERİNDE ŞİDDET TÜRLERİ

Fiziksel Şiddet

Kişinin, arkadaşının bedenine kasıtlı olarak zarar vermesidir. (vurma, itme, eşya fırlatma gibi)

Dijital Şiddet

Kişinin teknolojik araçları arkadaşını kontrol etmek için kullanması ve bu araçlar aracılığıyla arkadaşını tehdit etmesidir. (telefon şifresinin istenmesi, telefonun izinsiz karıştırılması, sosyal medyada paylaşılacak resim- videolara müdahale etme gibi)

Sosyal Şiddet

Kişinin arkadaşının sosyal ilişkilerini kısıtlaması, kontrol etmesi ve sosyal çevresinden soyutlaması, yalnızlaşmasına neden olacak şekilde davranmasıdır. (diğer arkadaşlarla ilgilenildiğinde suçlanmak, küsmek okul ya da toplum karşısında rezil etmek)

Psikolojik Şiddet

Kişinin, arkadaşının kendine olan güvenini ve saygısını zedeleyecek biçimde konuşması ve davranmasıdır. (lakap takma, hakaret etme, küçük düşürme, tehdit etme)

Israrlı Takip

Kişinin sürekli arkadaşını izlemesi ve takip etmesidir. Takip davranışı, arkadaşında korku uyandırmayı, ona gözdağı vermeyi ve güvencesiz hissettirmeyi hedefler.

Çalışma Yaprağı 3

FİZİKSEL ŞİDDET

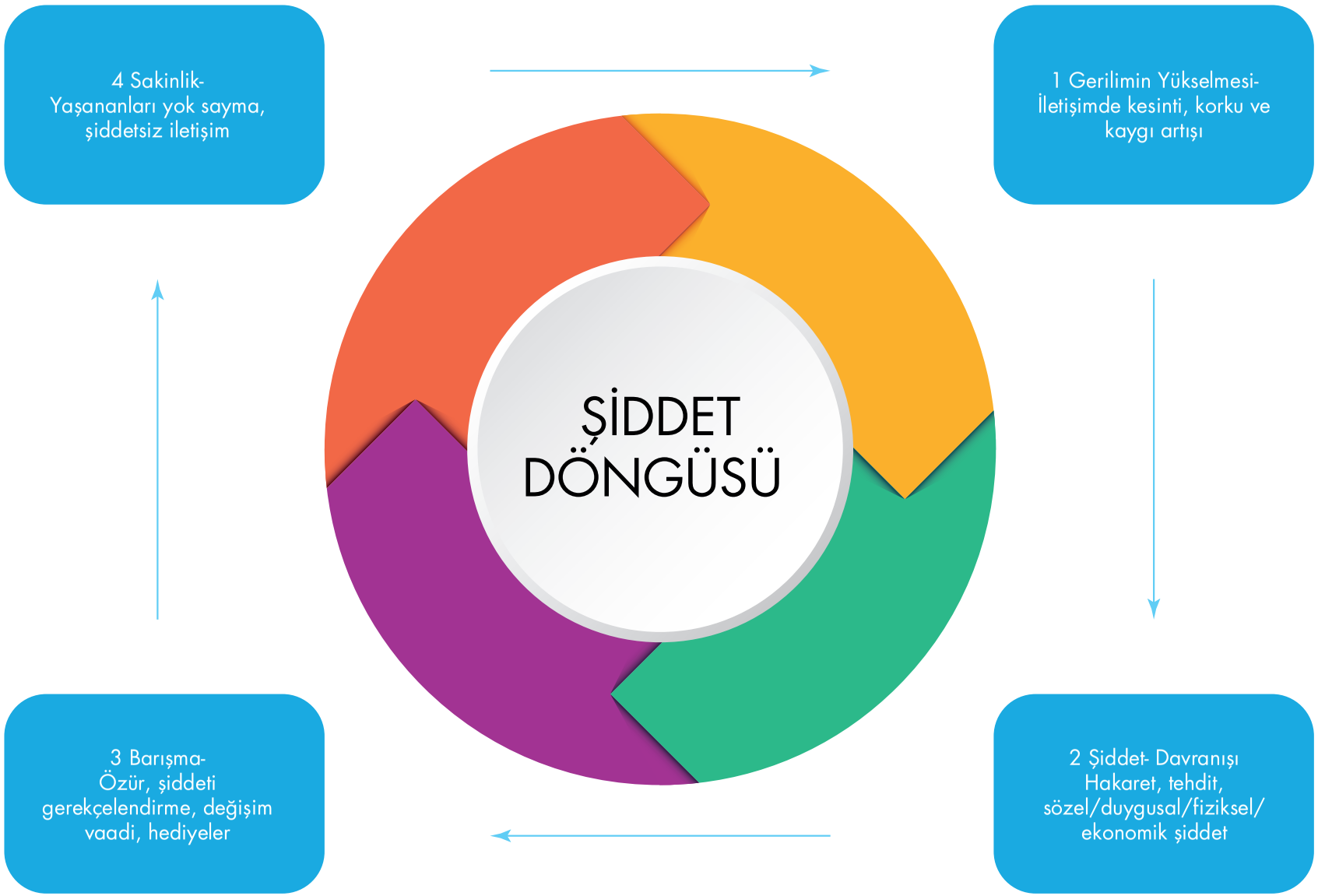
DİJİTAL ŞİDDET

SOSYAL ŞİDDET

PSİKOLOJİK ŞİDDET

ISRARLI TAKİP

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

33. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

TAKIMIMLA GELİŞİYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Takım çalışmalarının kişisel gelişimine olan etkilerini fark eder. / 33. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'deki senaryolar etkinlikten önce grup sayısı dikkate alınarak ikişer adet çoğaltılır. (Aynı senaryo farklı iki gruba gelecek şekilde)
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilerek etkinlik başlatılır. Gönüllü öğrencilere söz verilerek cevaplarını sınıf ile paylaşmaları istenir: *"Arkadaşlar bugün sizlerle bir takım çalışması yapacağız. İngilizcede takım anlamına gelen TEAM kelimesinin açılımının ne olduğunu biliyor musunuz?"* 2. Gönüllü öğrencilerin paylaşımlarından sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *''TEAM kelimesinin açılımı Together Everyone Achieve More. Yani Hep birlikte Daha Fazlasını Başarabiliriz! Bugün bu slogandan yola çıkarak sizlerle bir etkinlik yapacağız. Sizleri önce gruplara ayıracağım ardından sizlere senaryolar dağıtacağım. Bu senaryolardaki her bir karakterin başı dertte! Sizden istediğim her grup üyesi katılacak şekilde bu karakterlerin güvenle evlerine dönmelerini sağlayacak bir senaryo üretmeniz. Farklı çözüm önerilerini grupta oylayabilirsiniz. Ayrıca her bir senaryodaki karakter için bu karakterlerin evlerine dönmelerine yardımcı olacağını düşündüğünüz 5 nesnenin grupça bir listesini yapmanızı istiyorum. Sizlere güveniyorum ve nasıl sonuçlar çıkacak merakla bekliyorum, hazırsanız başlayalım!''* 3. Sınıf 6 gruba ayrılarak her bir gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan senaryolardan biri dağıtılır. Grupların senaryoları ve listeleri oluşturmaları için 15-20 dakika süre verilir. 4. Süre sonunda grupların sırayla senaryolarını ve listelerini sınıf ile paylaşmaları sağlanır. 5. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir. • Etkinlik sırasında sizce takıma nasıl bir katkıda bulundunuz? • Sorunun çözümünde nasıl bir rol oynadınız?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Etkinlik sırasında grupta anlaşamadığınız bir konu oldu mu? Olduysa bunu nasıl çözdünüz? • Bu etkinlikte kendinizle ilgili neleri keşfettiniz? • Takım çalışmasının sizlerin kişisel gelişimine ne gibi etkileri olabilir? 6. Öğrencilerin tartışma sorularına cevap vermesinin ardından etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır: *''Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle bir takım çalışması etkinliği yaptık. Etkinliğimizdeki karakterler sizlerin başarılı senaryoları sayesinde evlerine kavuştular. Her biriniz farklı özelliklerinizle takıma destek olurken kendi kişisel gelişiminize de katkıda bulundunuz. Takım çalışmaları sayesinde, etkinliğimizde olduğu gibi çözümün bir parçası olabilirsiniz. Bu çalışmalarda sorumluluk almayı, güven duymayı, farklı fikirlere hoşgörü göstermeyi öğrenirken organizasyon ve iletişim yeteneğinizi de geliştirerek kişisel gelişiminize daha birçok katkıda bulunabilirsiniz. Kısacası takımınız sizi geliştirir!''*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerinizden bireysel çalışma ile takım çalışmasını kendi kişisel gelişimlerine katkıları bakımından karşılaştırmalarını isteyebilirsiniz. 2. Öğrencilerinizden bugüne kadar hangi takım çalışmalarının hangi kendilerine nasıl katkı sağladığını değerlendirmelerini isteyebilirsiniz. 3. Öğrencilerinizden kendi grupları dışındaki senaryoları aileleri veya yakın çevrelerinden kişilerle çözmelerini isteyebilirsiniz. 4. Öğrencilerinizden günlük hayatta karşılaştıkları bir sorunda takım olarak plan yapıp bu sorunu çözmelerini isteyebilirsiniz.
Uygulayıcıya Not	1. Grup sayısı, gruplarda 5-6 öğrenci olacak şekilde sınıf mevcuduna göre ayarlanmalıdır. Senaryolar da grup sayısına göre çoğaltılmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

Senaryo 1

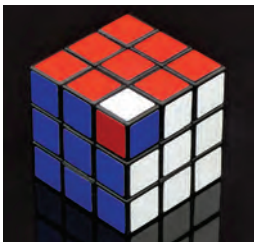

Issız bir adada kayboldum. Yanımda sadece çadırım ve içinde de bir şişme yatağım var. Gemiler bu tarafa çok nadir uğruyor. Yemek için ise denizden tutabildiğim kadarıyla balık tutup karnımı doyuruyorum. Evimi çok özledim ve artık çok sıkıldım. Evime dönmeme yardım eder misin?

EVİME NASIL DÖNECEĞİM?

EVİME DÖNMEME YARDIMCI OLACAK 5 NESNE

1-

2-

3-

4-

5-

Senaryo 2

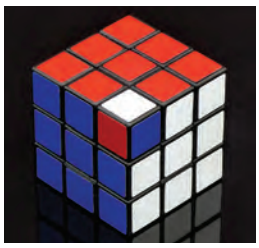

Tek başıma bir maceraya atılmak istedim. Çok da güvenli olmayan bir tekne ile okyanusa açıldım. Yön bilgime çok güvendiğim için yanıma harita da almamışım. Amacım birkaç saat okyanusta vakit geçirip evime dönmekti. Şimdi okyanusta ne yana dönsem her yer aynı geliyor. Sanırım kayboldum. Evime dönmeme yardım eder misin?

EVİME NASIL DÖNECEĞİM?

EVİME DÖNMEME YARDIMCI OLACAK 5 NESNE

1-

2-

3-

4-

5-

Senaryo 3

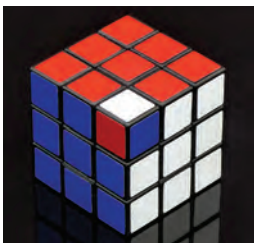

Kardeşimle ormanda biraz vakit geçirmek istedik. Babam da bize bir piknik sepeti hazırladı. Çok güzel vakit geçirdik, sepetteki her şeyi de neredeyse bitirdik. Çok eğlenceli bir gündü. Zamanın nasıl geçtiğini anlamadık, geldiğimiz yoldan eve geri dönüyorduk fakat geldiğimiz yol eve çıkmadı. Akşam olmak üzere, sanırım kaybolduk. Evimize dönmemize yardım eder misin?

EVİME NASIL DÖNECEĞİM?

EVİME DÖNMEME YARDIMCI OLACAK 5 NESNE

1-

2-

3-

4-

5-

34. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR ŞEY OLUR!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi alışkanlık hâline getirir. / 34. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. A4 Kâğıdı 5. Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf mevcudunun yarısı kadar A4 kâğıdı hazırlanır. A4 kâğıtları ikiye bölünür. 2. Sınıf mevcudunun yarısı kadar Çalışma Yaprağı-2 diğer yarısı kadar Çalışma Yaprağı-3 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi alışkanlık hâline getirmek olduğu açıklanır ve aşağıdaki açıklama okunur: *"Sevgili öğrenciler bugün hayatımızda önemli bir yeri olan ve uyduğumuzda bizim için olumlu sonuçlar doğurabilecek 'yönerge' kavramı üzerinde duracağız. Yönerge, bir konuda veya durumda izlenecek yolları belirten buyruklar, kurallar ya da talimatlardır. Bu talimatlar bizler için önemli bir rehberdir. Şimdi kısa bir uygulama yapacağız. Sizlere buradan sırasıyla yönergeler okuyacağım ve bu yönergelere dayanarak bazı çizimler yapmanızı ve yazılar yazmanızı isteyeceğim. Bu uygulama için 3 kuralımız var. Birincisi, kimse birbirinin çizimine bakmayacak. İkincisi, her yönergeyi bir defa okuyacağım. Üçüncüsü, okuduğum yönerge ile ilgili bana ya da arkadaşlarınıza soru sormak yok. Bu yüzden yönergeleri iyi dinlemelisiniz. Hazırsanız başlayabiliriz."* 2. Her öğrenciye bir adet yarım A4 kâğıdı verilir ve aşağıdaki yönergeler kurallar dikkate alınarak dağıtılan A4 kağıdına öğrencilerin çizim yapmaları istenir:

Süreç (Uygulama Basamakları)

- *"Kâğıdınızın tam ortasına ön yüzü sizin solunuza doğru bakan içi boş bir küp çizin.*
- *Küpün sağ yan yüzünü hafifçe karalayın.*
- *Küpün ön yüzünün tam ortasına içi karalanmış küçük bir daire çizin.*
- *Bir köşesi küpün ön yüzünün alt orta noktasına denk gelen bir kare çizin.*
- *Çizdiğiniz karenin içine, karenin üst köşesinden başlayıp alt köşesinde biten, son harfi küçük diğer harfleri büyük olan 'kare' yazısını yazın."*

3. Öğrencilerin çizimi tamamlandıktan sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere gösterilir. Öğrencilerden kendi çizimleri ile Çalışma Yaprağı-1'de yer alan çizimi karşılaştırmaları istenir. Benzerlikler ve farklılıklar tartışılır. Aşağıdaki açıklama ile sürece devam edilir:

"Sevgili öğrenciler bazılarınız şekli doğru ya da doğruya yakın bazılarınız ise yönergede belirtilenden daha farklı bir biçimde çizmiş olabilir. Yönergelere uyduğumuzda istenilene ulaşmamız daha kolay olurken yönergelere uymamak bazen bizleri daha büyük sonuçlarla karşı karşıya bırakabilir. Örneğin merkezi bir sınava kimlik kartını götürmeyen biri sınava alınmayabilir. Bu kişi sınav yönergesine uymadığı için hiç istemeyeceği bazı sonuçlarla karşı karşıya kalabilir. Şimdi sizlerle yine bir uygulama yapacağız." denilerek sınıfın yarısına Çalışma Yaprağı-2 diğer yarısına Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır.

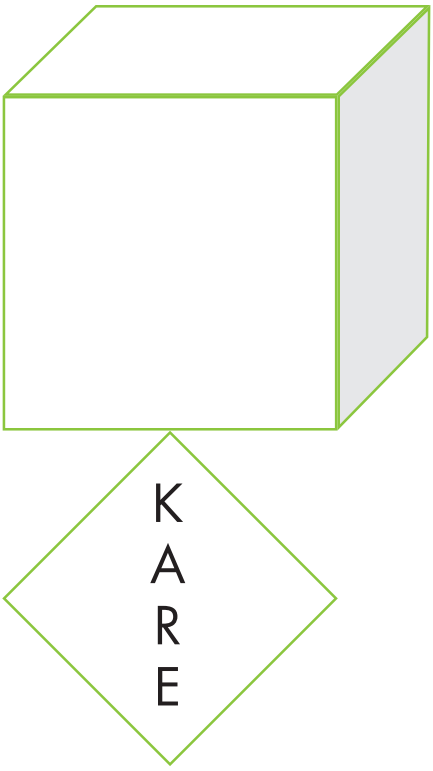
4. Öğrencilerden çalışma yapraklarını incelemeleri istenir ve aşağıdaki açıklama okunur:

"Gördüğünüz gibi sizlere dağıttığım kâğıtlarda yaşanan bir soruna yardımcı olmanız isteniyor ve bunlar için bir göreviniz var. Bu görevleri geçmiş deneyimlerinizden yola çıkarak tamamlayınız."

5. Görevler tamamlandıktan sonra gruplar kâğıtlarını değiştirir (Her grup üyesi diğer gruptan belirlediği bir arkadaşı ile kâğıdını değiştirir). Yönergelere göre şifre yazması gereken grup üyeleri şifrelerini yazar. Diğer grup üyeleri ise çizilen akıllı işaretleri kontrol ederek eksik/yanlış olan işaretleri ve açıklamaları bulmaya çalışarak dönüt verir.
6. İki grup da kontrolleri tamamladıktan sonra her grup üyesi kendi kâğıdını tekrar alır ve kontrollerini yapar. Her üye yazılan şifreler ve düzeltilen işaretlerle ilgili kâğıdını değiştiği arkadaşına geribildirim verir.
7. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir.
   - Bu etkinlikte kendinizle ilgili neler fark ettiniz?
   - Yönergelere uymayı ve uymamayı nasıl değerlendirirsiniz?
   - Sınıfınızda ve yaşadığınız yerde hangi yönergelerin olmasını isterdiniz?
   - Yönergeler yaşamınızda en çok nerelerde var?
   - Hangi durumlarda yönergeleri takip etmeye özen gösteriyorsunuz? Hangi durumlarda yönergeleri takip etmekte zorlanıyorsunuz?
   - Yönergelere uymakta zorlanan kişilere neler önerirsiniz?
8. Aşağıdaki açıklamayla öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır:
9. *"Değerli öğrenciler bugün aslında hayatımızın büyük bir kısmında bulunan*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ve karşılaştığımız durumlardan iyi sonuçlar elde etmek için bize yol gösteren yönergelere uymanın önemi üzerinde durduk. Yönergelere uyduğumuzda bir taraftan haklarımızı korurken diğer taraftan güvenliğimizi de sağlamış oluruz. Gerek toplum düzeni gerekse bireysel iyiliğimiz açısından oldukça önemli olan yönergelere uymamız hayatı hem bizler hem de başkaları için kolaylaştırır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Sınıfta ya da panoda 'Bir Şey Olur' köşesi oluşturulabilir. (yönergelere uymayanların sıkça kullandığı 'bir şey olmaz' sözüne vurgu yapılmaktadır). 2. Öğrenciler günlük hayatta sıkça karşılaşılan ve ihmal edilen yönergeleri getirerek bu köşeye asabilir. 3. Eğer yoksa sınıfta uyulması gereken yönergeler oluşturulabilir. 4. Akıllı işaretlerle ilgili çizimler kontrol edilerek varsa yeni çizimler eklenebilir ve panoya asılabilir. 5. Öğrenciler aile bireylerine ve çevrelerindeki diğer kişilere şifre hazırlama ile ilgili yönergeleri hatırlatarak bu konuda onlara yardım edebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıf mevcudu göz önüne alındığında Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 tam olarak eşit olmayabilir. 2. Sınıf mevcudunun tek sayı olması durumunda çalışma yapraklarının biri 2 öğrenciye verilebilir. 3. İmkânlar doğrultusunda çalışma yaprakları renkli çıktı alınır. 4. Çalışma yapraklarının işaretli kısımları gerekirse uygulayıcı tarafından kesilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Verilen yönergelerin rahatlıkla duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel düzenleme yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 ve 3'ün puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2 ve 3'te yer alan etkinliğin tamamının yapılması yerine sınırlı bir miktarının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 4. Çalışma yapraklarının tamamlanması için gerekirse öğrencilere ek süre verilebilir. 5. Çalışma yapraklarının değiştirilip dönüt verilmesi aşamasında uygun akran eşleştirmeleri yapılarak akran desteği sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

ARKADAŞINIZIN HESAPLARIYLA BAŞI DERTTE!

Arkadaşınızın sosyal medya ve e-posta hesapları tehdit altında çünkü şifresini oldukça basit bir şekilde oluşturmuş (isminin yanına doğum tarihini ya da yaşadığı şehrin plakasını yazmak gibi). Daha güçlü ve zor tahmin edilebilir şifreler oluşturmaya ihtiyacı var. Yapamazsa hesapları başka kişiler tarafından ele geçirilecek.

GÖREV: Ona 5-6 maddeden oluşan öyle bir şifre yönergesi yaz ki şifresini başkalarının tahmin edemeyeceği şekilde oluşturabilsin. İlk madde hazır bile. Oluşturduğun yönergeyi işaretli kısımlardan keserek arkadaşınla paylaş ve yönergeye uygun şifre oluşturup oluşturmadığını test et.

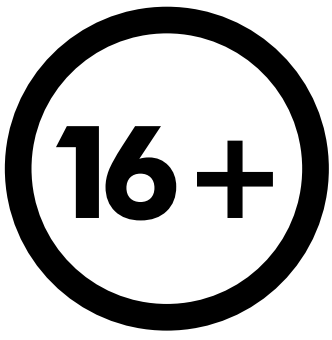
GÜÇLÜ ŞİFRE OLUŞTURMA YÖNERGESİ	
1. Şifreniz en az 8 karakterden oluşmalıdır.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
Yukarıdaki Yönergelere Uyan İki Şifreyi Aşağıya Yazınız.	
Şifre-1:	Şifre-2:

Çalışma Yaprağı 3

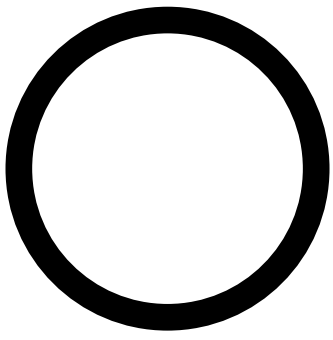
SİNEMA SEKTÖRÜ NE YAPACAĞINI BİLEMEZ HALDE!

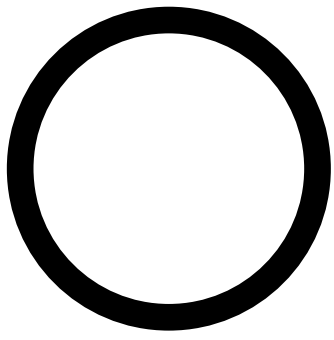
Sinema yapımcıları gösterime girecek yeni filmlerden 10. sınıf öğrencilerinin izleyebilecekleri ve izleyemeyecekleri filmleri belirleyebilmek için bazı uyarıcı işaretler belirlemek istiyor. Bu akıllı işaretlerin oldukça basit, anlaşılır olması ve ekranda küçük bir yer kaplaması gerekiyor. İşaretleri gören öğrenciler film/dizinin kendilerine uygun olup olmadığına akıllı işaretlere bakarak karar verebilmeliler. Filmler gösterime girmeden işaretleri belirlemeleri gerekiyor.

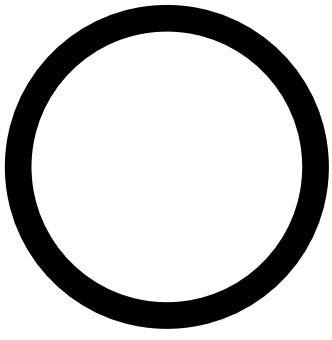
GÖREV: Sinema yapımcılarına yardımcı olmak için filmlerin üst kısmında küçük bir yer kaplayacak 6 akıllı işaret belirleyin ve onları basitçe çiz/yaz (yaşla ilgili akıllı işaretler, genel izleyici kitlesi, olumsuz örnek, şiddet veya korku, cinsellik veya çıplaklık vb.). İpucu olarak şekillerin çerçevesi ve bir örnek hazır. Unutmayın, işaretler o yaş grubundakilerin izleyebilecekleri ve izleyemeyeceklerini içermeli! Hazırladığın akıllı işaretlerin doğru olup olmadığını işaretli yerlerden keserek diğer grup üyesine test ettir.

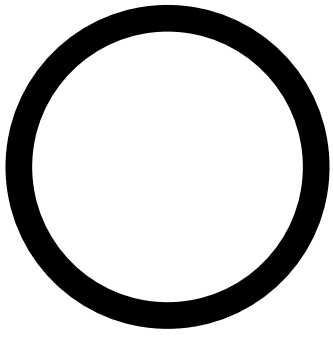

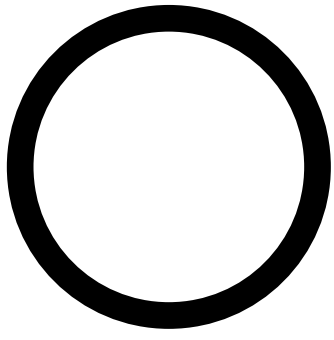

16 yaş ve üzeri izleyici kitlesi içindir.

35. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YERKÜREYE SAYGI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Doğal yaşamı korumak için duyarlı davranır. / 35. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Projeksiyon 5. https://youtu.be/5K9SlBR1jY8 internet adresinde yer alan video 6. A4 Kâğıdı 7. Renkli Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. https://youtu.be/5K9SlBR1jY8 internet adresinde yer alan video indirilerek projeksiyonda hazır hale getirilir. 2. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre 5-6 kişilik gruplara ayrılacak şekilde grup sayısı belirlenir ve Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere doğal yaşamın önemi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bilgisi verilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde tahtaya asılır. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan resmin ve atasözünün hangi kavramı ifade etmek için kullanılmış olabileceği sorulur. 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Çalışma Yaprağı-1' de yer alan resmin ve atasözünün "Sürdürülebilir Yaşam" ile ilgili olduğu ve atasözünün sürdürülebilirlik fikrinin esin kaynağı olduğu bilgisi verilir. 4. Sürdürülebilir yaşamın gelecek nesillere ekolojik (çevreyle ilgili), ekonomik ve

Süreç (Uygulama Basamakları)	sosyal koşulları devam ettirilebilir bir dünya bırakmak anlamında kullanıldığı bilgisi verilir. *"Sevgili öğrenciler, sürdürülebilir yaşam için yapılması gereken eylemlerin içinde atıkların azaltılması veya geri dönüşümü önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda dünyada ve Türkiye'de birçok atık projesi yürütülmektedir. Bunlardan biri de "Sıfır Atık Projesi"dir. Sıfır Atık Projesi'nde, israfın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanması hedeflenmektedir. Şimdi bu kapsamda dünyaya örnek olan sıfır atık kasabasını birlikte izleyelim."* 5. https://youtu.be/5K9SlBR1jY8 internet adresinde yer alan dünyaya örnek olarak gösterilen "Sıfır Atık Kasabası: Kamikatsu" ile ilgili haber videosu projeksiyona yansıtılarak izletilir ve ardından aşağıdaki açıklama yapılır. *"Kullanmamak üzere attığımız her şeye atık deriz. Sürdürülebilir yaşama atıklarınızı yöneterek ve ekolojik ilkeleri (azalt- tekrar kullan- dönüştür) kullanarak başlayabilirsiniz."* 6. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre 5-6 kişilik gruplara ayrılır. Gruplara Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. *"Sıfır Atık Projesini evde, okulda ve bulunduğumuz diğer alanlarda harekete geçirmek için eko ilkeleri göz önünde bulundurarak neler yapabileceğinizi beyin fırtınası yapmanızı ve Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmanızı istiyorum.* 7. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmaları için 10 dakika süre verilir. Çalışmanın tamamlanmasının ardından grupların paylaşımları alınır. 8. Paylaşımların ardından her gruba A4 kâğıdı ve renkli kalemler dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır. *"Yaşamın sürdürebilir kılınması, bütün toplumsal kesimlerin sürdürülebilirlik vizyonunu benimsemesi ve buna göre davranması ile sağlanabilir. Şimdi sizlerden bütün insanları doğal yaşamı korumak için atıklar ve çevre kirliliği ile ilgili duyarlı olmaya davet eden bir sloganın yer aldığı afiş hazırlamanızı istiyorum. Hazırsanız başlayalım."* 9. Gruplardan afişlerini sırayla diğer gruplarla paylaşmaları istenir. 10. Süreç tartışma soruları kapsamında değerlendirilir. • Doğal yaşamı korumak neden önemlidir ve bizler bu kapsamda neler yapabiliriz? • Sürdürülebilir yaşam ile ilgili duyarlılığın artması için neler yapılabilir? 11. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır: *"Dünyanın, doğanın ve tüm varlıkların yaşamının yenilenmesi ve devamlılığı için hiç kuşkusuz sürdürülebilir bir yaşama ihtiyacımız var. Kaynakların, enerjinin, yaşamın korunması ve devamlılığı yalnızca bir kurum ya da kuruluşun değil, bu yeryüzünde yaşayan her bireyin görevi. Yaptığımız etkinlik boyunca en temel hatlarıyla sürdürülebilir bir yaşam inşa etmenin aslında oldukça kolay ve hemen hemen hepimizin bildiği temellere dayalı olduğunu gördük. Duyarlı olmaya kendimizden başlayarak sürdürülebilir yaşam için ilk adımı atabiliriz."*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin hazırladığı afişler okulda panolara asılabilir. 2. Doğal yaşamın korunması ve sürdürülebilirliği ile ilgili projeler yapmaları istenebilir. 3. Dünyada ve ülkemizde sürdürülebilir yaşam ile ilgili projelerin araştırılması istenip okullarda uygulanabilecek projelere öncülük etmeleri istenebilir. 4. Çevredeki atıkların toplanması, ağaç ekimi, hayvanların korunması ile ilgili etkinlikler düzenlenebilir. 5. Evde atılabilecek bir ürünün tekrar kullanmak üzere dönüştürülüp okulda sunulması istenilebilir. 6. TRT Belgesel yapımı "Sıfır Atık" videoları izlenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Projeksiyon bulunmadığı/Videoya ulaşılamadığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notu öğrencilere okunabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Videonun daha rahat görülmesi ve duyulması açısından uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel düzenleme yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ece ERDEN

Çalışma Yaprağı 1

BİZ DÜNYAYI ATALARIMIZDAN MİRAS ALMADIK, TERSİNE ÇOCUKLARIMIZDAN ÖDÜNÇ ALDIK.

Kızılderili Atasözü

Çalışma Yaprağı 2

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM İÇİN YAPABİLECEKLERİMİZ

NELERİ AZALTABİLİRİZ?

NELERİ TEKRAR KULLANABİLİRİZ?
TEKRAR KULLANMAK İÇİN NE YAPMALIYIM?

NELER GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU
DÜNYAYA ÖRNEK "SIFIR ATIK" KASABASI: KAMİKATSU

Sokaklarında çöp kamyonunun gezmediği kasaba Kamikatsu...

Muhteşem doğası, şifalı kaplıcalarıyla öne çıkan ve Japonya'nın güneyinde yer alan bu şirin kasaba farklı bir yönüyle dünya gündeminde.

Dünyanın ilgisini çeken "Sıfır Atık Projesi", 2003'te uygulamaya konuldu. Çöpleri yakarak imha etme işleminden vazgeçildi. Geri dönüşümle doğaya kazandırma yoluna gidildi. Broşürler hazırlandı, kasaba halkı bilinçlendirildi.

Dağıtılan broşürlerde, evlerdeki çöplerin nasıl kategorize edileceği aşama aşama anlatıldı.

45 kategoride ayrıştırılıyor
Organik atıklar, cam ürünler, pet şişeler, gazeteler, piller, makyaj malzemeleri.
Atıklar 45 kategoride ayrıştırılıyor. En az alan kaplayacak şekilde paketleniyor.

Kamikatsu halkı paketlenen atıkları kendi imkânları ile geri dönüşüm merkezine götürüyor. İmkânı olmayanlar için ise atık toplama araçları faaliyette.

Atıklara göre evlere puan veriliyor
Getirilen atıklar, kategorilerine uygun şekilde kutulara konuluyor.

Atıkların doğru kategorilenmesi oldukça önemli çünkü buna göre uygulanan bir puanlama sistemi var. Merkeze getirilen atıkların miktarı ve kategorisine göre evlere puan veriliyor.

Geri dönüşüm merkezi, atıklar için kasaba idaresine para ödüyor. Kasaba idaresi de puanlara göre bu parayı hanelere bölüştürüyor.

Atıkların yüzde 80'i ayrıştırılıyor
Merkezde ayrıca kullanılabilecek durumda olan ikinci el ürünler için de ayrı bir alan bulunuyor.

Kıyafet ve elektronik eşya gibi ürünler burada depolanıyor, ihtiyaç sahiplerine ücretsiz veriliyor.

Japon kasabası Kamikatsu' da şu an atıkların yüzde 80'ini ayrıştırılıyor. Hedef 2020' de sıfır atığa ulaşmak.

KAYNAK:
Özdemir, O. (2019). Ortaöğretim Öğrencilerinin Sürdürülebilirlik Profili, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 47.
https://www.trthaber.com/haber/dunya/dunyaya-ornek-sifir-atik-kasabasi-kamikatsu-422541.html, internet adresinden alınmıştır.
https://sifiratik.gov.tr, internet adresinden yararlanılmıştır.

36. HAFTA

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELERİ HATIRLIYORUM?

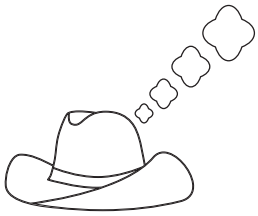
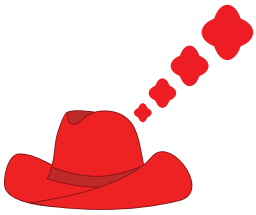
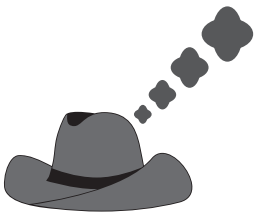
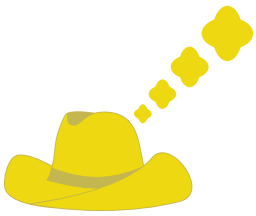
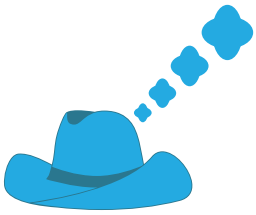
Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır. / 36. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Altı şapka düşünce tekniği gözden geçirilir 3. Çalışma Yaprağı 1 grup sayısı kadar çoğaltılır
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Sınıftaki öğrenciler 6 gruba ayrılırlar. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerden her şapkanın yanında yer alan soruları kendi aralarında tartışmaları ve ortak ya da farklı duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve not etmeleri istenir. 4. Grupların 15 dakika içerisinde çalışmalarını tamamlaması beklenir. 5. Ardından sırası ile grup üyeleri sene boyunca yapılan sınıf rehberlik etkinliklerine ilişkin yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini sırası ile paylaşır. Paylaşımlar çalışma yaprağındaki şapka sırasına göre gerçekleştirilir. 6. Öğrencilere *"Önce beyaz şapkayı takıyoruz. Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?"* sorusu yöneltilir. Tüm gruplar düşüncelerini paylaşır. Ardından kırmızı şapka takılır. Benzer yönerge ile devam edilir. 7. Tüm gruplar paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan bir anıyı paylaşır mısınız? • Katılmaktan en keyif aldığınız etkinlikler ve katılmaktan çok hoşlanmadığınız etkinlikler hangileridir? 8. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

Süreç (Uygulama Basamakları):	*"Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri ile akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınız planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik etkinliklere katıldınız. Kendinizi tanırken, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirip, kişiler arası becerileri geliştirmek için çalıştınız. Meslekleri tanırken çalışma ve üretmenin anlamını önemini değerlendirdiniz. Bütün bu bilgi ve beceriler sizlerin yaşamda daha sağlıklı olmanız, iyi olmanız ve güçlü yanlarınızı geliştirmeniz için önemlidir. Bu dönemin sonuna geldik. Bundan sonra da öğrendiğiniz bilgi ve becerileri gözden geçirip uygulamaya devam edebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi:	1. Öğrencilerden sınıf rehberlik etkinliklerine yönelik duygularını ve düşüncelerini anlatan bir resim yapmaları istenir. Resim EBA üzerinden paylaşılabilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinliğin EBA üzerinden canlı derslerde gerçekleştirilmesi hâlinde öğrencilere bireysel olarak belirli bir süre verilip duygu ve düşünceleri üzerine konuşmaları için fırsat tanınabilir. 2. Çalışma Yaprağı EBA'ya yüklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 1

NELERİ HATIRLIYORUM?

Bu sene rehberlik etkinliklerinde pek çok çalışma yaptınız. Bu etkinliklere ve yaşantılarınıza ilişkin duygu ve düşüncelerinizi birlikte tartışıp paylaşır mısınız?

	Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik duygularınız neler? Sizi heyecanlandıran etkinlikler neler?
	Rehberlik etkinliklerinde yaşadığınız olumsuz düşünce ve duygular var mı? Varsa neler?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik iyimser düşünceleriniz neler? Avantajlı yanları neler?
	Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için düşünceleriniz neler?
	Rehberlik etkinliklerinde öğrendiklerinizi yaşamınıza aktarabilme ve uygulayabilme konusunda düşünceleriniz nelerdir?

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YAŞAM KARNEM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder./1. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Karga resmi 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Karga resminin çıktısı alınır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilerek etkinlik başlatılır. *"Merhaba arkadaşlar. Size bir resim göstermek istiyorum. Sizden bu gösterdiğim resimle ilgili düşünmenizi ve fikir yürütmenizi istiyorum."* 2. Karga görseli öğrencilere gösterilir ve bir süre karga ile ilgili düşünmeleri istenir. (Karga görselinin çıktısının alınamadığı durumlarda tahtaya büyük harflerle "KARGA" yazılır). Bu kuş türünün özellikleri, ne işe yaradığı, üstün ve güçlü yönlerinin neler olabileceği, neler yapabileceği ile ilgili fikir yürütmeleri söylenir. Daha sonra birkaç gönüllü öğrencinin cevabı alınır. 3. Kısa bir süre sonra etkinlik ekindeki karga görselinin altında yer alan bilgi notu uygulayıcı tarafından okunduktan sonra şu açıklama yapılır: *"Çoğu zaman kargaların bütün kuş türleri içerisinde hiçbir işlevi ve özelliği olmayan bir canlı olduğunu düşünürüz. Oysaki kargalar üzerine birçok bilimsel deney yapılmış ve kuş türleri içerisinde en zeki hayvan türü olduğu saptanmıştır. Yani her canlının üstün olduğu bir yönü bulunmaktadır. Bu insanlarda da böyledir. Her insanın başarılı olduğu ve diğerlerinden güçlü ve üstün olduğu yönleri bulunmaktadır. Bunları görmek, farkına varmak ve takdir etmek gerekir."* 4. Daha sonra aşağıdaki açıklamayla birlikte etkinliğin hedefi kısaca öğrencilere açıklanır: *5. "Yaşamın tüm alanlarında bizi mutlu eden, iyi olmamıza etki eden güçlü*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*yönlerimiz de başarı olarak değerlendirilir. Başarı deyince sadece okuldaki akademik başarımız anlaşılmamalıdır. Başarılarımız bizim hayatta ilerlememizi sağlayan, iyi oluşumuza katkı sağlayan durumlardır. Sosyal yaşamımızda, kişiler arası ilişkilerimizde, okul yaşamımızda, aile yaşamımızda, kişisel özelliklerimiz ve becerilerimiz bakımından herkesin mutlaka başarılı olduğu bir veya daha fazla özelliği bulunur. Bunları fark ederek pozitif yönlerimizi görmek, bu özelliklerimizi takdir etmek ve onaylamak önemlidir. Bu etkinlikte tüm yaşam alanlarımızda başarılı olduğumuz yönlerimizi takdir etmenin önemi üzerinde duracağız.* 6. Aşağıdaki sorularla etkileşim başlatılır: • Hayatta başarılı olduğunuz alanların farkında mısınız? • Gücünüzü oluşturan kaynakların, başarılı olduğunuz alanların neler olduğunu hiç düşündünüz mü? • Sizi farklı kılan, yaşıtlarınızdan daha iyi yönleriniz neler olabilir? • Bu özellikleriniz sizin hayatta daha mutlu ve iyi olmanıza nasıl katkılar sağlıyor olabilir? 7. Öğrencilerin cevapları alındıktan aşağıdaki açıklama yapılır: *"Şimdi sizlerden gözlerinizi kapatmanızı ve tüm yaşamınızı göz önüne getirerek başarılı, güçlü, iyi ve üstün gördüğünüz yönlerinizi ve özelliklerinizi düşünmenizi istiyorum"* 8. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Biraz önce tüm yaşamınızı düşünerek zihninizde canlandırdığınız ve kendinizi başarılı gördüğünüz özelliklerinizi boş bırakılmış cümleleri tamamlayarak yazınız. Sadece akademik başarılarınızı düşünmeyin. Tüm yaşam alanlarındaki iyi, üstün ve olumlu gördüğünüz özelliklerinizi ve başarılı yönlerinizi de buna dâhil etmelisiniz."* 9. Öğrencilerden çalışma yaprağını tamamladıktan sonra cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir. Bu süreçte tüm öğrenciler başarılarına ilişkin yazdıklarını sınıfla paylaşmaları için cesaretlendirilir. Konuşmak istemeyen öğrencilere anlatması yönünde ısrar edilmez. Öğrencilerin kendilerini başarılı buldukları özelliklerini paylaştıklarında onay ve takdir cümleleri kullanılır. Sınıftaki diğer öğrenciler arkadaşlarının paylaştığı özellikleri yansıtıcı düşünmeyle mütalaa etmeleri ve uygun özellikleri onaylamaları için desteklenir. 10. Aşağıdaki sorularla etkileşim sürdürülür: • İnsanların başarılı yönlerini takdir etmesinin, onaylamasının ve kendisine ilişkin pozitif düşünmesinin ne gibi katkısı olabilir? • Siz başarılı yönlerinizi takdir ediyor ve kendinizi onaylıyor musunuz? • Kendinizi takdir etmek için neler yapıyorsunuz? 11. Duygularını ve düşüncelerini ifade ettikten sonra öğrencilerden çalışma yaprağının altındaki boşluğa kendilerini başarılı gördükleri yönlerine ilişkin

Süreç (Uygulama Basamakları)	bir takdir cümlesi yazmaları istenir. Örneğin "BAŞARILI YÖNLERİMİ TAKDİR EDİYORUM", "TAKDİR EDİLECEK ÖZELLİKLERE SAHİBİM" gibi. İsteyen öğrencilerin formları tahtaya yapıştırılır. 12. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler; her insanın başarılı özellikleri vardır. Başarılarımızın farkında olduğumuz kadar kendimizi onaylamamız, bu özelliklerimizden dolayı kendimizi takdir etmemiz başarılarımızı artırmak, iyi ve mutlu olmak için önemlidir. Başarılarınızı hep takdir edin."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden her gün kendilerinde başarılı gördükleri bir durumu günlüğe aktararak kendilerini takdir etmeleri istenir. 2. Evde bir kâğıda başarılı gördükleri özelliklerini takdir eden cümleleri yazarak fotoğrafını çekip sizinle paylaşmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1'in çoğaltılmasında güçlük yaşanırsa tahtaya bölmeler yapılarak gönüllü öğrencilerden sırayla cümleleri tamamlamaları ya da defterlerindeki bir boş sayfaya yarım kalan cümleler yazdırılarak tamamlamaları istenir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinlik sürecindeki sorular "Neleri daha iyi yapıyorsun?, Hangi alanlarda başarılısın sence?" gibi basitleştirilerek sorularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 puntolar büyütülerek ve kontrast renkte bir zemin üzerine hazırlanarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 3. Çalışma yaprağı sözel olarak yanıt alınarak, resim/çizim yapılarak doldurularak farklı şekillerde tepki alınabilir.
Etkinliği Geliştiren	Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Okul yaşamı, arkadaşlık ilişkileri, aile yaşamı, çevreyle ilişkiler ve kişisel becerilerinizi düşünerek kendinizi iyi, üstün, güçlü ve başarılı gördüğünüz özelliklerinizi aşağıdaki cümleleri tamamlayarak yazınız. Mümkün olduğu kadar boş bırakmamaya çalışınız

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ	1. .... başarılıyım. 2. Güçlü olduğum özelliğim ....
OKUL YAŞAMI	1. Kolay yapabildiğim ve başarabildiğim şey ..... 2. .... daha iyiyimdir.
AİLE İLİŞKİLERİ	1. Çok iyi olduğum bir yönüm .... 2. .... başarılıyım
KİŞİSEL BECERİLER / ÖZELLİKLER	1. ....iyi yapabilirim. 2. Kendimi başarılı bulduğum konu .....
ÇEVRE – TOPLUM İLİŞKİLERİ	1. ....konusunda çok başarılıyım. 2..... .....beni farklı ve iyi kılan özelliğimdir.

Etkinlik Bilgi Notu

Yeni Zelanda'da yapılan bir deneyde, 8 etaplık bir yiyeceğe ulaşma parkurunu 2.5 dakikada tamamlamışlardır. Parkur başındaki şeffaf bir kutuda bir yem ve onu almaya uzunluğu yetmeyen bir çubuk vardır, parkur sonundaki kutuda ise yeteri uzunlukta ama dikine yerleştirilmiş ve karganın alamayacağı uzaklıkta bir diğer çubuk. Aradaki diğer kutularda ise, ilk kutudaki kısa çubukla alınabilecek mesafede çakıl taşları bulunur. Bizim şampiyon karga önce ilk kutudan kısa çubuğu alır, onunla diğer kutulardaki taşları toplayıp, son kutuya atıp, uzun çubuğun dengesini bozarak düşürür ve onunla ilk kutudaki yemi alarak afiyetle yer. Bilim insanları bazı karga türlerinin zekâlarının 7 yaşındaki çocuklarınkine denk olduğunu iddia etmektedirler.

KAYNAK:
https://www.herkesebilimteknoloji.com/

2. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik konulardaki güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerini fark eder. / 2. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1.Çalışma Yaprağı-1 2.Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1.Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde hazırlanır. 2.Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere yapılacak olan etkinliğin akademik konularla ilgili güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerin keşfi ile ilgili olduğu vurgulanarak etkinliğin amacı açıklanır. 2. Öğrencilerden kısa bir süre için okula (ilkokul birinci sınıfa) başladıkları ilk günlere dönmeleri ve o heyecanı yaşadıkları ilk anılarını hatırlamaları istenir. Ardından öğrencilerin hatırladıkları anıların kendilerinde hangi duyguları uyandırdığı sorularak paylaşım yapmak isteyen gönüllü öğrencilere söz verilir. 3. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Hepimizin dersler, konular, öğrenme biçimleri, öğrenme becerileri, derslerle ilişkili eğitsel alanlar gibi akademik konularda güçlü olduğumuz alanlar olduğu gibi güçlendirmemiz gereken yönlerimiz de vardır. Akademik konularla ilgili güçlü olduğumuz alanları düşündüğümüzde kendimizi daha mutlu ve yeterli hissederken, daha geliştirilmesi gereken yönlerimiz bazen kaygı ve yersizlik duygusu oluşturabilir. Okula başladığınız ilk günlerden, şu an bulunduğunuz zamana kadar geçen süredeki eğitim yaşantınızda, hatırladığınızda akademik konularla ilgili olarak size kendinizi güçlü hissettiren, mutluluk, gurur ve başarılı olma duygusu uyandıran dersler, konular, öğrenme becerileri, eğitsel alanları ve çalışmaları hatırlamaya çalışmanızı istiyorum"* 4. Yeterli düşünme süresi verildikten sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilerek gelen cevaplar sınıfla paylaşılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Hatırladığınızda sizde özellikle mutluluk ve akademik olarak güçlü olma duygusu uyandıran dersler, eğitsel alanlar, çalışmalar, konular, öğrenme becerileri neler?
- Hatırladığınızda size *"geliştirilmesi gerekli"* dedirten akademik konularla ilişkili yönleriniz neler?
- Akademik konularda güçlü olduğunuz hissini uyandıran bu yaşantılarınızın oluşmasında hangi özelliklerinizin katkısı olmuş olabilir?

5. Sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-1 asılır ve *"posterde, akademik konularda güçlü olmayı sağlayan bazı özellikler yer alıyor birlikte inceleyelim"* yönergesiyle dikkat çekilerek öğrencilerin posterde yer alan özelikleri kısaca okumaları sağlanır.

6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Öğrencilerden lise eğitiminde yer alan dersleri, konuları, öğrenme becerileri, yöneldikleri eğitsel alanları ve bu alanlarla ilgili yaptıkları çalışmaları düşünerek; kendilerini güçlü ve geliştirilmesi gerekli olarak algıladıkları akademik konular ve faaliyetleri Çalışma Yaprağı-2'de yer alan akademik konular sütununa yazmaları söylenir. Daha sonra yazdıkları her bir akademik konu için kendilerini değerlendirdikleri düzeyi puanlayıp, verdikleri puanı ne kadar güçlüyüm sütunundaki cetvelde yuvarlak içine almaları istenir.

7. Öğrencilerin akademik konularla ilgili güçlü ve geliştirmeleri gereken yönlerini değerlendirmeleri tamamlandıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak Çalışma Yaprağı-2'nin kalan kısmını doldurmaları için süre verilir:

"Şimdi sizden akademik konularla ilişkili her bir başlığa verdiğiniz puanları da dikkate alarak o alanlarda sizin güçlü olmanıza katkı sağlayan özelliklerinizi posterdeki özellikleri de dikkate alarak beni güçlü yapan özelliklerim sütununa yazmanızı istiyorum"

8. Öğrenciler formu doldurduktan sonra aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşimi başlatılır.
   - Kendinizi daha güçlü olarak algıladığınız akademik konular (ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi, vb) hangileri?
   - Öğrenmeyi kolaylaştıran hangi özelliklerinizin bu alanlarda güçlü olmanıza katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
   - Kendinizi hangi akademik konularda (ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi, vb) geliştirmeniz gerektiğini düşünüyorsunuz?
   - Daha önce fark etmediğiniz ancak şimdi aslında güçlü olduğunuzu tespit ettiğiniz bir ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi var mı?
   - Daha önce fark etmediğiniz ancak geliştirilmesi gerektiğini fark ettiğiniz akademik konular neler?
   - Diğer akademik konularda başarınızda katkısı olan ve güçlendirmeniz gereken alanlara da katkı sağlayacağını düşündüğünüz özellikleriniz neler?

9. Benzer ve farklı düşünen öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları sağlandıktan

Süreç (Uygulama Basamakları)	sonra sınıfa aşağıdaki sorular sorulur. • Bütün alanlarda başarılı ya da güçlü olabilir misiniz? Neden? • Kendinizi güçlü olarak algıladığınız akademik konularla daha çok güçlendirmeniz gereken alanlar arasında ne gibi farklılıklar var? • Geliştirilmesi gereken özellikleriniz çalışmalarınızı yeniden gözden geçirmek, hedeflerinizi belirlemek ve motivasyon oluşturmanıza ne yönde bir katkı sağlayabilir? • Güçlü olduğunuz yönler akademik motivasyonunuza ne gibi katkılar sağlar? • Akademik konularda geliştirilmesi gereken özelliklerinizi güçlendirmek için neler yapabilirsiniz? 10. Öğrencilerden gelen cevapların sınıfla paylaşılmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır. *"Bugün sizlerle akademik konularda ilerleyebilmek ve başarılı olabilmek için güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerimizi değerlendirdik. Yaptığımız çalışmalarda her birimizin güçlü yanlarının olduğunu ve geliştirilmesi gereken özellikleri olduğunu gördük. Güçlü yanlarımız bizi çalışmalarımızda destekler ve kolaylaştırıcı olurken, geliştirilmesi gereken özelliklerimiz açılmamış tohumlar gibidir. Onları sulayıp ortaya çıkmasını sağladığımızda bizi daha da ileri taşır. Gelişmeye açık özelliklerimizi fark etmek ve geliştirmek için çalışmak güçlü yanlarımızı bilmek kadar önemlidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin yıl içerisinde kendilerini güçlü olarak tanımladıkları akademik alanlarla ilgili ortaya koydukları/geliştirdikleri ürünleri (resim, şiir, kompozisyon, kitap, deney düzeneği, proje vb.) sınıfta sergilemeleri istenir. 2. Öğrencilere yıl içinde etkinliğin Çalışma Yaprağı-1 verilerek geliştirmeleri gereken akademik konularla ilgili çalışmalarını tekrar 10 ile 100 arasında puanlamaları ve aldıkları puana katkısı olduğunu düşündükleri özelliklerini yazmaları istenir. Bu yolla akademik durumlarındaki değişimi tespit etmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı okul imkânlarının kısıtlı olması durumunda posterde yer alan bilgileri etkinlikten önce sınıf tahtasına yazarak hazırlayabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Grup çalışması yapılarak akranların birbirine soru sorabileceği şekilde sosyal ortam düzenlenebilir. 2. Sorular basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'nin doldurulmasında akran desteği ya da öğretmen desteği sunulabilir. Gerekiyorsa ek süre verilebilir. 4. Çalışma yaprağındaki akademik konulardaki doldurulması gereken alanların sayısı azaltılarak etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

GÜÇLENDİREN ÖZELLİKLER

KAYNAK: İnanç, B. Y., & Yerlikaya, E. E. (2017). Kişilik kuramları. Pegem Atıf İndeksi, 1-339 Özakpınar, Y. (2001). Verimli Ders Çalışmanın Psikolojik Koşulları: Ögrenme, Hafızada Tutma Ve Düşünme Etkinliklerini Organize Ederek Çalışma Veriminizi Artırın. Remzi Kitabevi

Çalışma Yaprağı 2

GÜÇLENDİRME CETVELİM

Akademik konular **(ders, konu, eğitsel alan, eğitsel çalışma, öğrenme biçimi,** öğrenme becerisi vb)	**Ne Kadar Güçlüyüm** **(10 ile 100 arasında her bir akademik konu/ alan/çalışma** için ortalama bir düzey işaretleyiniz)	**Beni Güçlü Yapan Özelliklerim**
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	
	10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	

3. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

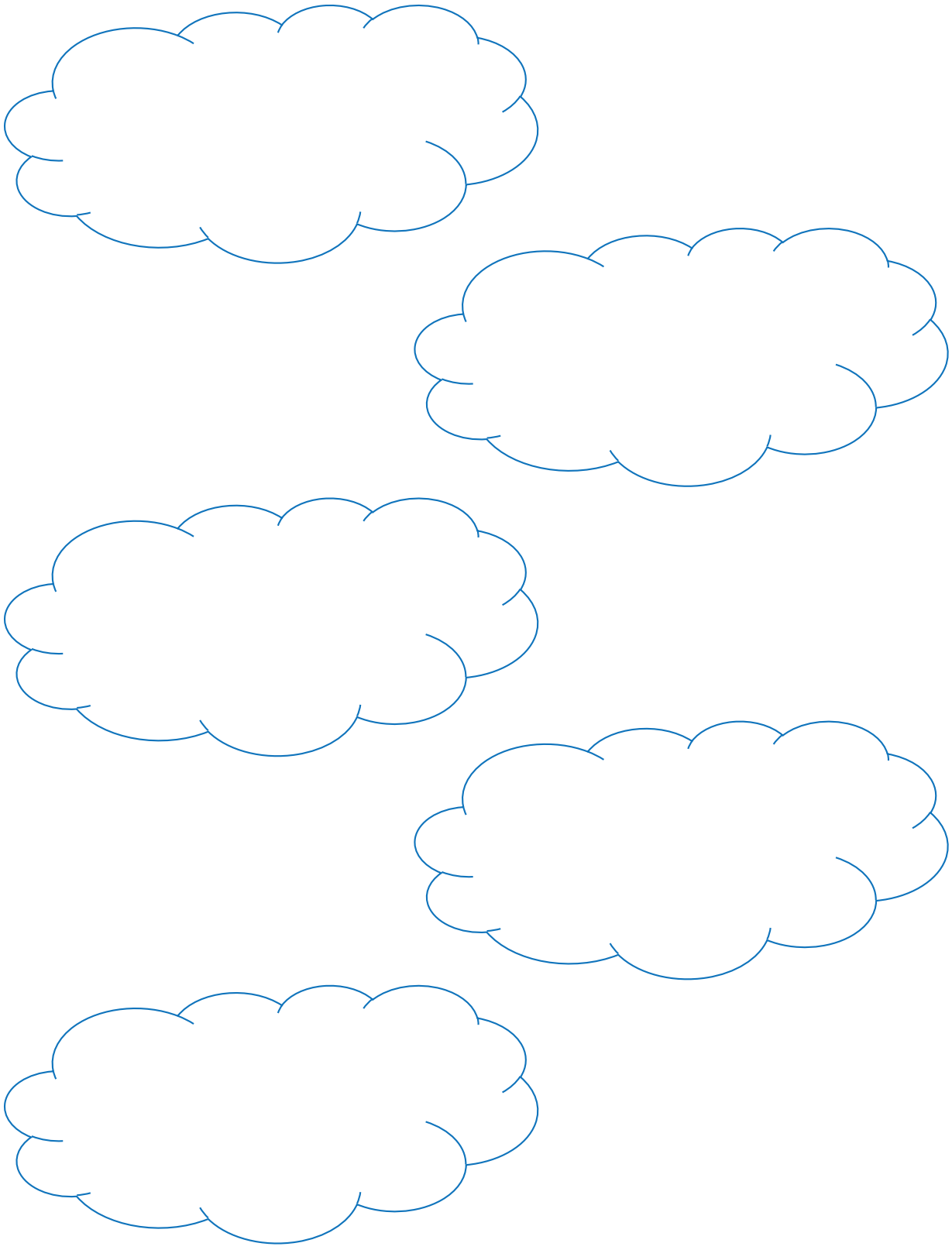
ÇALIŞ VE BAŞAR!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Başarmak için çalışmanın gerekliliğine inanır./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere *"Hayatınızda çok istediğiniz bir şeyi başardığınız bir anınızı düşünün. Bu başarıya giden yolda neler yaşadınız? Nasıl başarılı oldunuz?" sorusu yöneltilir. Gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenildikten sonra tahtaya Honore De Balzac'ın"Bilginin efendisi olmak için çalışmanın kölesi olmak gerekir"* sözü yazılır ve öğrencilere bu sözle ilgili neler düşündükleri ve bu söz ile kendi başarı hikâyeleri arasında nasıl bir ortak nokta olduğu sorulur. Gelen cevaplar doğrultusunda ortak nokta olan bir şeyi başarmak için çaba sarf etmek, yılmadan, azimle çalışmak gerektiğine dikkat çekilerek etkinliğin amacının başarmak için çalışmanın gerekliliğine inanmak olduğu açıklanır. 2. Sınıf 5'er kişilik gruplara ayrılır ve başarılı olmak için yapılması gerekenlerin neler olduğu sorulur, uygulayıcı her gruba Çalışma Yaprağı-1'i dağıtır ve her grubun akıllarına gelen fikirleri bu kâğıda yazmaları istenir. Gruplara listelerini tamamlamaları için süre verilir, süre bitiminde grup sözcülerinin oluşturdukları listeleri tüm sınıfla paylaşmaları sağlanır. Uygulayıcı tarafından grupların fikirleri tahtaya not edilir. 3. Bu paylaşım yapıldıktan sonra gruplara üzerinde başarmak için çalışmak gerektiğine vurgu yapan sözlerin yazılı olduğu Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve her gruptan bu sözleri okuduktan sonra kendi gruplarının özlü sözünü oluşturmaları istenir. Her grup kendi özlü sözünü sınıf ile paylaştıktan sonra etkinlik aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir. • Başarılı olmak için neler yaparsınız? • Başarmak için çalışmayı engelleyen ne gibi durumlar olabilir?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Başarılı olmak için çalışırken karşılaştığınız zorluklarla nasıl başa çıkarsınız? • Bu etkinliği yaparken neleri fark ettiniz? 4. Aşağıdaki yönerge öğrencilere verilerek etkinlik sonlandırılır: *"Edison ampulü icat etmeye çalışırken 1.000 kere başarısız olmuş fakat her seferinde öğrendiklerine odaklanarak en sonunda ampulü icat etmiştir ve evlerimize ışığı getirmiştir. Bu meşhur hikâyeden de anlaşılacağı gibi bir konuda başarılı olmak için yılmadan çalışmak, kolay pes etmemek ve sabretmek gereklidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Grupların hazırladığı listeler ve özlü sözler sınıf panosuna asılabilir. 2. Öğrencilerden ünlü insanlara ait başarı öykülerini araştırıp sınıfta paylaşmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için, 1. Çalışma Yaprağı 2'de yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir. 3. Öğrencinin dahil olduğu grupta kendi düzeyine göre bir başarı hikayesini anlatması sağlanarak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

BAŞARIYA GİDEN YOLDA...

Çalışma Yaprağı 2

Tırmanmayı göze alan zirvenin hazzını yaşar.

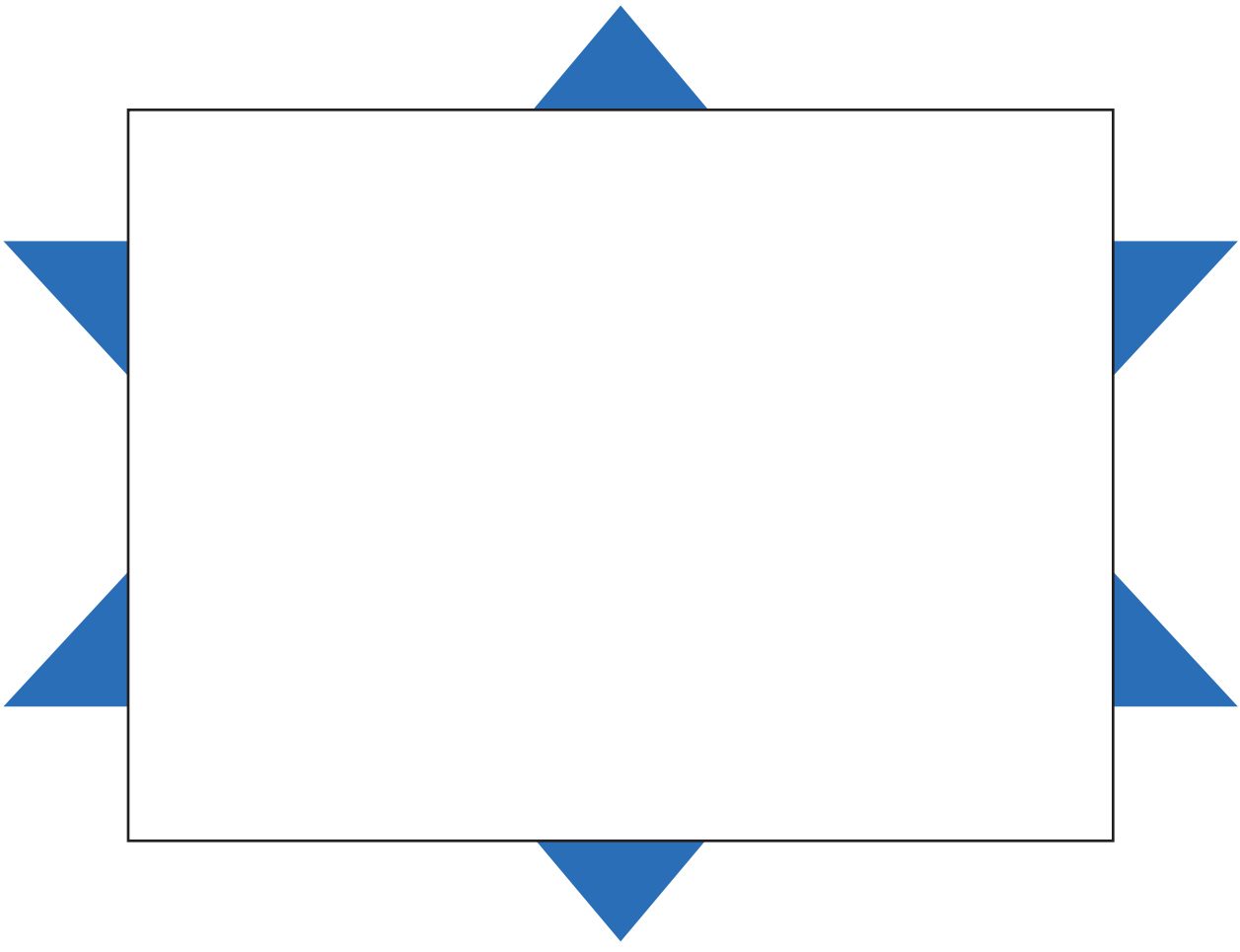
Başarı her gün tekrarlanan küçük çabaların toplamıdır.

Hiç kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır.

Hayatta başarılı olman için üç şey lazımdır: Dikkat, intizam ve çalışmak.

Devler gibi eserler bırakmak için karıncalar gibi çalışmak lazım.

Sizin Çalışma ve Başarma Özlü Sözünüz:

4. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KİŞİLİK YAPBOZUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişilik özelliklerine ilişkin farkındalık geliştirir./4. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Resim görüntüsünü yansıtma için etkileşimli tahta, projeksiyon ya da bilgisayar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Resim görüntüsü yansıtma için etkileşimli tahta hazır hale getirilir.(Etkileşimli tahtaya alternatif olarak bilgisayar yada projeksiyon kullanılabilir) 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Çalışma Yaprağı-1'de verilen fotoğraf etkileşimli tahtadan öğrencilere yansıtılır ve uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır. *"Bugün sizlerle önemli bir konu üzerinde duracağız. Üzerinde duracağımız konuya geçmeden önce şu resme bakmanızı istiyorum. Bu resim sizin için ne ifade ediyor?"* 2. Öğrencilerin cevapları alınır ve öğrencilerden "kişilik" yanıtı geldiğinde aşağıdaki ifade belirtilir (öğrencilerden kişilik cevabı gelmediğinde uygulayıcı bazı yönlendirici sorularla ya da ipuçları ile kişilik kelimesini buldurmaya çalışabilir). *"Bugün sizlerle kişilik ve kişilik özellikleri üzerinde duracağız. Bu konu herkes için önemli olmakla birlikte özellikle gençler için üzerinde özenle durulması gereken bir konudur. "* 3. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Kişilik nedir? • Kişilik özellikleri denince aklınıza ne gelir? • Kişilik özelliklerimizi bilmemizin bizlere ne gibi faydaları olur? 4. Öğrencilere çok sayıda kişilik özelliği olduğu ifade edilerek Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve öğrencilerden çalışma yaprağında yer alan kişilik özeliklerini incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. 5. Gönüllü öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir. 6. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır ve çalışma yaprağının ilk bölümünde yer alan soruları cevaplamaları istenir. 7. Her insanın bir yapboz gibi birçok özelliğe sahip olduğu ve bunların kişiliği oluşturduğu belirtilerek öğrencilerden bu kez Çalışma Yaprağı-3'ün ikinci bölümünü doldurmaları istenir. 8. Gönüllü öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir. 9. Aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir. • Etkinlik sırasında neler hissettiniz? • Etkinlik sırasında neleri fark ettiniz? • Etkinlik sırasında kendiniz ya da arkadaşlarınızla ilgili sizi şaşırtan bir şey oldu mu? • Sahip olduğunuz kişilik özelliklerinizin yaşamınızı nasıl etkilediğini daha önce düşündünüz mü? 10. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır. *"İnsanlar fiziksel görünüşleri, bilişsel yetenekleri, değer yargıları gibi pek çok başlıkta birbirlerine benzemedikleri gibi, gösterdikleri davranışlar açısından da birbirlerine benzememektedir. Bireyler kendilerini sıcakkanlı, açık sözlü, heyecanlı, çekingen, girişken, anlayışlı, hoşgörüsüz, güvenilir, gibi farklı biçimlerde tanımlarlar. Bireylerin kendilerini tanımlamak için kullandığı farklı kavramlar kişiliğin oldukça geniş bir kavram olduğunu göstermektedir. Kişilik, "bireyleri, diğer diğer bireylerden ayırt eden, bireyin kendisine özgü olan, oldukça kararlılık gösteren ve bireyin uyum tarzını içeren duygu, düşünce ve davranış örüntüleri" olarak tanımlanabilir. İnsanları farklılaştıran özelliklerin toplamını ve farklı ortam ve zamanlarda sergilenen davranışlardaki kararlılığı ifade eden kişilik, yaşam boyunca kendine özgü bir gelişim gösterir. Bu nedenle sahip olduğumuz kişilik özelliklerini bilmek ve bu özelliklerimizin davranışlarımıza nasıl yansıdığını fark etmek önemlidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek bir sonraki haftaya bu soruların cevaplarını içeren bir poster hazırlamaları istenebilir. • Kişilik özellikleri ve zaman arasında ilişki var mı? • Geliştirmek istediğiniz kişilik özelliğiniz var mı?

Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1için eğer etkileşimli tahta yok ise ilgili fotoğrafın öğrencilere çıktı alınarak gösterilmesi sağlanır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma kâğıtlarının dağıtımında öğrencilere görev verilerek etkinlik sürecine katılımları sağlanabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 puntoları büyük ve kontrast renkte zemin üzerine hazırlanarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-3 yapılırken akran desteği ya da öğretmen desteği sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Samimi	Yenilikçi	Öne çıkan	Lider
Duyarlı	Geniş görüşlü	Hırslı	İlgileri geniş
Yardımsever	Güçlü	Kaygısız	Alçak gönüllü
Cana yakın	Hayal gücü kuvvetli	Baskın/Belirgin	Uzlaşmacı
Güvenli	Canlı	Ciddi	Yeni ilişkilere açık
Empatik	Dikkatli	Yumuşak başlı	İyimser
Anlayışlı	Merhametli	Rahat	Fedakâr
Sakin	Affedici	Sosyal	Tutarlı
Dürüst	Girişken	Kaygılı	Disiplinli
Cesaretlendirici	Sanata ilgili	Şüpheci	İş birliği yapan
Açık fikirli	Meraklı	Çözüm odaklı	Neşeli
Sabırlı	Gayretli	Düzensiz	Kendine güvenen
Esprili	Hazırlıklı	Hırslı değil	Doğrucu
Dostça	Atak	Meraksız	Düzenli
Sorumlu	Karamsar	Huzurlu	Fedakâr

İzlediğiniz film ya da dizideki önemli karakter/karakterlerin kişilik özelliklerini yazınız.

.....

Okuduğunuz bir kitaptaki karakter/karakterlerin kişilik özelliklerini yazınız.

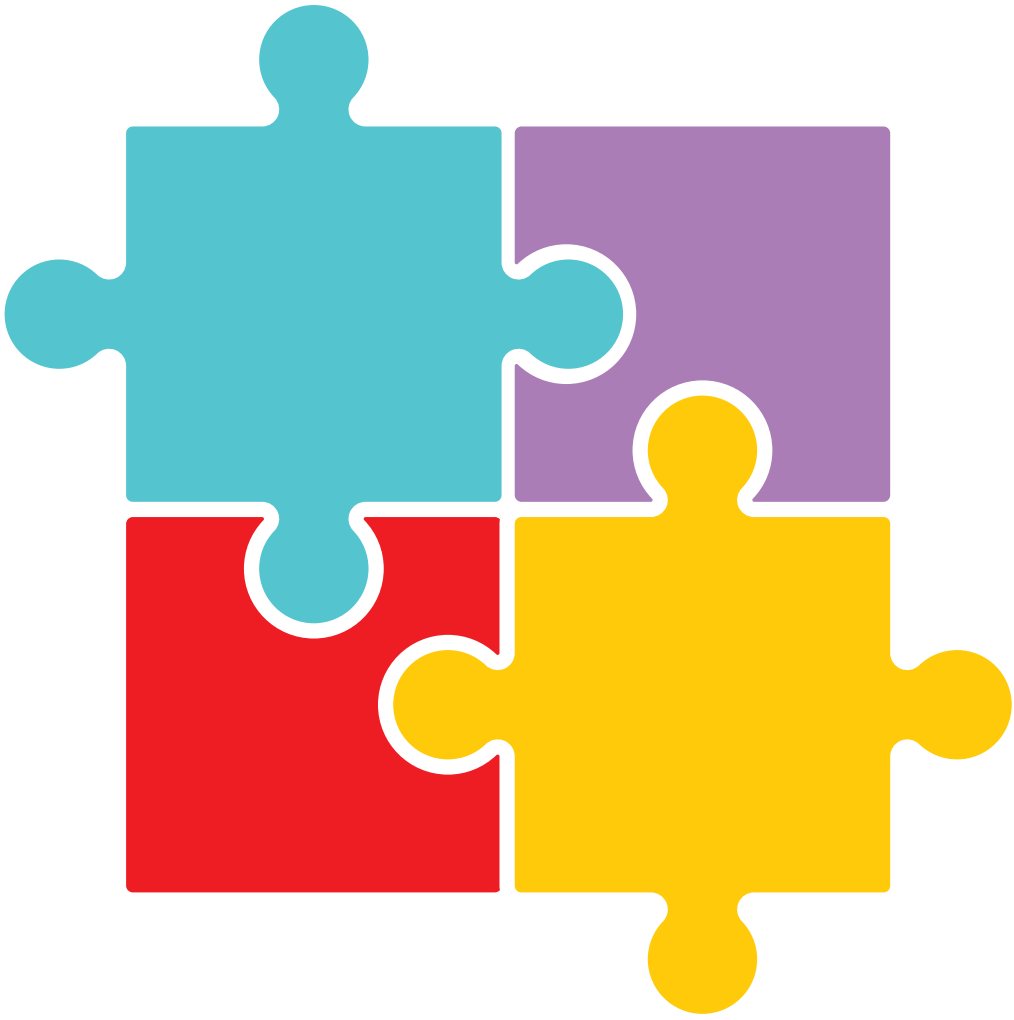
.....

Okuduğunuz bir kitapta ya da izlediğiniz bir film/dizide kendinize yakın bulduğunuz veya kendinize benzettiğiniz karakter oldu mu? Hangi yönleri ile benzerlikleriniz olduğunu düşünüyorsunuz?

.....

Çalışma Yaprağı 3

- Arkadaşlarım benim..... olduğumu söyler.
- Ailem benim ..... olduğumu söyler.
- Öğretmenlerim benim..... olduğumu söyler.

Yukarıdaki yapboz parçalarına sizi en iyi tanımlayan kişilik özelliklerinizi yazınız.

5. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AİLE HALKASI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Ergen-ebeveyn ilişkilerini değerlendirir. / 5. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Kâğıt-Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde hazırlanarak tahtaya asılır ya da tahtaya yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden tahtaya asılan ya da yansıtılan Çalışma Yaprağı-1'deki görseli incelemeleri ve aşağıdaki soruları düşünmeleri istenir. • Bu resimde ne görüyorsunuz? • Bu resme yönelik belirttikleriniz ile aile kavramı arasında bir ilişki var mı? • Aile nedir? • Aile neye benzer? Neden? 2. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir. *"Bugün sizlerden ailenizin bir tablosunu çizmenizi isteyeceğim. Bu tabloda aile üyelerinizi halkalarla temsil edeceksiniz. Öncelikle sizden ailedeki kişilerle ilişkilerinizi düşünmenizi istiyorum."* 3. Aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır. • Ailedeki kişilerle ilişkileriniz nasıl? • Ailenizde zaman zaman çatışma yaşıyor musunuz? • Hangi konularda çatışma yaşıyorsunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Ailenizde kimle bağınız daha kuvvetli? 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Aşağıdaki yönerge verilir. *"Şimdi elinizdeki Çalışma Yaprağı-2 tablosunu tamamlamaya başlayabilirsiniz. Az önceki soruları da düşünerek aile üyelerini temsilen halkalar çizmenizi istiyorum. Bu halkalar birbirine yakın, birbirine uzak ya da iç içe geçmiş şekilde olabilir. Ayrıca halkaları büyüklü küçüklü istediğiniz şekilde çizebilirsiniz. Sizden istediğim ailenizi yansıtan bir tabloyu ortaya çıkarmanız".* 5. Öğrencilere çalışma yaprağını tamamlamaları için verilen 2-3 dakikanın ardından aşağıdaki yönerge verilir: *"Evet, tabloyu tamamlamak üzeresiniz. Şimdi çizdiğiniz halkaların içine kimi çizdiğinizi yazın. Örneğin: Anne, Baba, Kardeşim Defne, Abim Ömer gibi."* 6. Aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır: • Çizilen halkaları temsil eden kişilerle ilişkiniz nasıl? • Hangi halka daha büyük? • Hangi halka size daha yakın? • Hangi halkayla daha çok çatışma yaşıyorsunuz? • Hangi halkayla bağlılığınız daha düşük? 7. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: *"Bugün sizlerle ailenizi ve ailedeki bireylerle olan ilişkinizi konuştuk Bu süreci özellikle ebeveynlerinizle olan ilişkilerinizin üzerinde durarak tamamlamak istiyorum."* 8. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak etkinlik sonlandırılır: • Ebeveynlerinizle (anne-baba) ilişkilerinizde sizin rolünüz nedir? • Ebeveynlerinizin davranışları sizi nasıl etkiliyor?
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Bir sonraki haftaya kadar öğrencilerden ebeveynleri ile ilişkilerini gözlemlemeleri istenir. 2. Ebeveynleriyle ilişkilerini daha iyi hale getirmek için öğrencilerin yapabileceklerine ilişkin not almaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kendi boş kâğıtlarına aile halkalarını çizmeleri sağlanır. Bu etkinlik yapılırken müzik dinletilebilir. 2. Aileye yönelik çizilen halkaların içine kimi çizdiğini yazmaları hususunda öğrenciler cesaretlendirilir. Ancak öğrenciler bunu belirtme konusunda gönüllü değilse öğrenciler zorlanmamalıdır. 3. Öğrencilerden çizimleri toplanıp değerlendirme yapılabilir. Aile tablosunda problem olduğu düşünülen öğrencinin bilgisi dâhilinde ebeveynleri ile görüşme planlanabilir.

Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'deki görselin kenarlarına dokunsal kabartmalar eklenerek resmin fark edilmesi sağlanabilir. 2. Çalışma yaprağının dağıtımında öğrencilere görev verilerek etkinlik sürecine katılımları desteklenebilir. 3. Halkaların çizimi sürecinde akran desteği sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 4. Etkinlik sürecindeki sorular "Evinizde kimlerle yaşıyorsun, neler yapıyorsunuz, kiminle daha çok şey paylaşıyorsun?" gibi basitleştirilerek sorulabilir.
Etkinliği Geliştiren	Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Ailenizdeki üyelerinizi (kendinizde dâhil) temsilen birer halka çiziniz. Bu halkalar büyüklü küçüklü, birbirine yakın veya uzak ve iç içe geçmiş olabilir. Halkaları çizdikten sonra içine kimi temsilen çizdiğinizi yazınız.

Aşağıdaki soruların yanıtlarını düşünmeniz aile tablonuzu oluştururken size yardımcı olacaktır?

- Bu halkaları temsil eden kişilerle ilişkileriniz nasıl?
- Hangi halka daha büyük?
- Hangi halka size daha yakın?
- Hangi halkayla bağlılığınız daha düşük?
- Hangi halkayla daha çok çatışma yaşıyorsunuz?

6. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN FARKINDAYIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik başarının önündeki engelleri fark eder. /6. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının akademik başarının önündeki kişinin kendisinden kaynaklı olan engelleri fark etmek olduğunu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Her öğrencinin akademik başarısının önündeki kendilerinden kaynaklı olan duygu, tutum, beceri, alışkanlık ya da davranışlar gibi durumlarla ilgili engelleri düşünerek Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları istenir. 3. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra öğrencilerin paylaşımları alınır. Öğrenci paylaşımları tahtaya yazılarak akademik başarının önündeki engellere ilişkin bir liste oluşturulur. 4. Öğrencilerin paylaşımlarında en çok vurgulanan ya da sık tekrar edilen nedenlerin yanına işaret konulur bu nedenlere dikkat çekilir. 5. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak ya da okunarak öğrencilerin cevapları arasında yer almayan engeller varsa listeye eklenir. 6. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir. • Söylediğiniz engeller arasında en çok tekrar edilenler hangileridir? Bu engeller akademik başarınızı hangi yönde ve nasıl etkiler? • Motivasyon akademik başarınızı nasıl etkiler? • Akademik çalışmalarınızı ertelemek başarıyı nasıl etkiler? • Hedeflerin olmaması ya da gerçekçi hedefler belirlememek akademik başarınızı nasıl etkiler?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Başarı beklentinizin olmaması nelere yol açar? Neden? • Derslere ya da sınavlara yönelik duygularınızın akademik başarı üzerinde etkisi nedir? Neden? • Zaman yönetimi hangi yönleri ile akademik başarıyı etkiler? 7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *" Akademik başarının önünde her öğrenciye göre farklılaşan bazı engeller olabilir ancak bunlar arasında kişinin kendi duygu, düşünce, yaşantı, tutum, ilgi ya da davranışlarına bağlı olan kimi faktörlerin fark edilerek düzenlenmesi akademik başarının artırılmasında etkili olacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'de yer alan "Akademik başarıyı engelleyen kendi ilk üç nedenlerine" yönelik araştırma yapmaları ve bu nedenler ortadan kaldırabilmek için yapabileceklerini düşünmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinliğin uygulanması sırasında öğrencilerin duygu, tutum, beceri, alışkanlık, yaşantı ya da davranışlar gibi durumlara bağlı engeller üzerinde durmalarına dikkat edilmelidir. Motivasyon, başarı beklentisinin düşük olması, erteleme, ulaşılması zor hedefler koyma, mükemmeliyetçilik, kaygı, ilgi gibi etkenlere odaklanılmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Etkinlik sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir. 4. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 1

Akademik Başarının Önündeki Engeller

Akademik başarınızı etkileyen ilk üç engel hangileridir?

1. .....

2. .....

3. .....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Akademik Başarının Önündeki Engeller

Kişinin Kendisinden Kaynaklı Engeller/Faktörler
Motivasyon Eksikliği
Derslere/ okula ilgi duymama
Okul devamsızlığı
Çalışma alışkanlıklarının doğru ya da yeterli olmaması
Zamanın etkili kullanılamaması
Akademik uğraşlar dışında kalan etkinliklere gereğinden fazla zaman ayırmak (telefon, bilgisayar, akranlarla geçirilen zaman vb.)
Çalışmaların son dakikaya bırakılması ve erteleme
Akademik sorumlulukların yeterince üstlenilmemesi
Stres ya da kaygı gibi duyguların yoğunluğu
Bahaneler
Derslere aktif olarak katılmama(etkileşimde olmama, not tutma alışkanlığının zayıf olması vb)
Okuma becerilerinin zayıf olması (metni okumanın amacı, ana fikri yakalama, okuduğunu anlayıp yorumlayabilme)
Dikkat eksikliği
Ön yargılar ve başarısızlık korkusu
Bellek stratejilerinin yetersizliği
Hedef koymama ya da ulaşılması zor hedefler koyma
Mükemmeliyetçilik
.....

7. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ERTELEME BİNGOSU

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik sorumlulukları ertelemenin sonuçlarını fark eder. / 7.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Tahta kalemi 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere *"Akademik sorumlulukları erteleme, öğrenciler arasında yaygın olarak görülen ve öğrencilerin akademik performanslarını olumsuz etkileyen bir sorundur. Bugün yapacağımız bu etkinlikte akademik sorumlulukları erteleme davranışının sonuçları üzerinde duracağız"* şeklinde bir açıklama yapılarak süreç başlatılır. 2. Üzerinde sorular bulunan Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere kapalı olarak dağıtılır. Bunun Bingo oyun formu olduğu ve üzerinde 8 kutucuk ve 8 soru olduğu söylenir. 3. Oyunun kuralları aşağıdaki yönerge ile anlatılır ve süreç başlatılır: *1. Az sonra hepiniz aynı anda ayağa kalkacaksınız.* *2. Herkes sınıfta dolaşarak bu kartlardaki sorulara evet diyecek kişileri arayacak.* *3. Etkinlik müzik ile ve herkes için aynı anda başlayacak.* *4. Formdaki tüm soruları arkadaşlarınıza sorup sadece EVET yanıtı veren kişilerin ismini yazarak kutuları dolduracaksınız.* *5. İlk Bingo diyen kişi 1. 2. ve 3. şeklinde belirlenecek.* *6. Önemli bir kural olarak kutucuklara kendi isminizi yazamazsınız.* *7. Aynı kişiyi birden fazla yere de yazamazsınız.*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*8. Soruya, sınıfta evet yanıtını verecek kişiyi biliyor/tanıyor bile olsanız gidip sormanız ve evet derse ismini yazmanız gerekiyor.* 4. Kutucukları tamamlayıp bingo diyerek gelen öğrenciden sonra diğer öğrencilerin de bitirebilmesi için 2 dakika süre verilir. 5. İlk bingoyu yapan öğrencinin kâğıdı kontrol edilir. Kural dışı bir şey yoksa birinci ilan edilir ve oyun tamamlanır. 6. Öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları sorularak süreç devam ettirilir. • Oyunda neleri fark ettiniz? • Bingo kartlarındaki durumları sizin de yaşadığınız oluyor mu? Bunlar neler? • Bu akademik erteleme davranışlarının yaşamınız üzerinde ne gibi sonuçları olabilir? 7. Tahtaya bir ağaç resmi çizilir. Üstüne *"Bu Günün İşini Yarına Bırakma Ağacı"* yazılır. Ağacın gövdesine ise bingo formuna atıfta bulunularak örnek erteleme davranışları yazılır. 8. Öğrencilere *"Ertelemeye sebep olan durumlar nelerdir?"* sorusu sorulur ve verilen cevaplar ağacın köklerine yazılır. 9. Daha sonra *"Sizce erteleme davranışlarımıza evet dersek hayatımız için ne tür olaylara da evet demiş oluruz?"* sorusu sorulur ve verilen yanıtlar ağaç dallarının uçlarına yazılır. 10. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak aşağıdaki açıklamalarla etkinlik sonlandırılır: *"Değerli öğrencilerim, akademik sorumluluklarımızı ertelememiz beraberinde birçok olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Örneğin; akademik olarak gerileme görülebilmekte, sınavlarda düşük notlar almakta, ödevlerini yetiştirememekte, suçluluk duygusu yaratabilmektedir. Bu nedenle akademik sorumluluklarımızı ertelemenin olumsuz sonuçlarının farkında olmalı ve akademik sorumluluklarımızı olabildiğince zamanında yerine getirmeliyiz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bir hafta boyunca aile ve yakın çevresindeki kişilerin eğitim hayatlarındaki akademik sorumluluklarını ertelemelerinin sonuçlarına ilişkin görüşmeler yapması istenir. Bir haftanın sonunda, gönüllü öğrencilerin yaptıkları çalışmalarla ilgili sınıfta paylaşımda bulunması sağlanır.

Uygulayıcıya Not	1. Bu etkinlikte tahtaya çizilen ağaç, kağıda da çizilerek etkinlik sonrası sınıfın ürünü olarak panoya asılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağı-1 puntosu büyütülmüş ve gerekiyorsa kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak materyal uyarlaması yapılabilir. 2. Müzikli oyun oynanırken akran eşlemesi yapılarak sosyal ortam düzenlenebilir. 3. Oyunda arkadaşlarının ismini yazmak yerine fotoğraflarını yapıştırmak şeklinde bir düzenleme de yapılarak farklı şekillerde tepki alınması sağlanabilir. 4. Sorulan sorular basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

Küçük küçük işleri biriktirerek erteleyen sonra işler büyüdüğünde çare arayan kimdir? Cevap:.....	Aslında hiç acil olmayan işler geliştirip (oda temizlemek, ev temizliği, tamirat tadilat) sınav hazırlığından uzak duran kimdir? Cevap:.....
Kendisine birçok kez çalışma programı hazırlayıp uygulamaya başlayamayan veya devam edemeyen kimdir? Cevap:.....	Ben ancak bazı şartlarda çalışabiliyorum (gece, gündüz, saate vs) yoksa çalışamıyorum diyen kimdir? Cevap:.....
Zaten bu konu önemsiz buradan şu kadar soru çıkar ben başka konuya geçeyim diyen kimdir? Cevap:.....	Bu programı izlemezsem, şu mesaja yanıt vermezsem aklım kalır çalışamam diyen kimdir? Cevap:.....
Nasıl olsa seneye de hazırlanabilirim diyen kimdir? Cevap:.....	Arkadaşlar çağırdı gitmezsem ayıp olur diyen kimdir? Cevap:.....

Etkinlik Bilgi Notu

Ertelemecilik döngüsü

Erteleme, genel olarak "bir görevi yerine getirmeyi, sorumluluk almayı ya da karar vermeyi başka zamana bırakmak" olarak tanımlanmaktadır (Akbay, 2009).

Erteleme davranışında kısır bir döngü olduğu izlenmektedir. Her defasında "bu sefer başlayacağım" şeklinde düşünüp, daha zaman var diyerek aslında hiç de acil olmayan, kolay görünen, ilgi çeken başka faaliyetlere yönelme söz konusudur.

Artık başlama zamanı geldiğinde, yine erken başlayamama ile ilgili suçluluk ve kaygı senaryoları üretmeye başlama izlenir. Başlayamamayı saklamak için meşgulmüş gibi görünme, bir yandan kaygı, suçluluk, utanç ile uğraşırken bir yandan da "daha zaman var, hallederim nasılsa" şeklinde kendini yatıştırma ve kaygıyı kontrol etmeye çalışma durumları yaşanır. Yeniden başlamak üzere yeni plan yapmaya geçişler şeklinde bir döngü tekrar eder. Bu arada huzursuzluğun kendine dönmesi ve kendi ile ilgili bir sorun olduğunu düşünmeye başlama ya umutsuzluğa ya da öfkeye geçişler yaşanabilir.

Erteleme sebepleri

Emmett (2004) işleri ertelemeye yönelik 6 temel neden belirtmektedir. Erteleme davranışının en belirgin nedenlerinden biri yapılacak olan işin sevilmemesidir. Ancak, yaşam sürecinde sıkıcı, hoşa gitmeyen birçok iş vardır ve bireyler bunlarla uğraşmak durumundadırlar. Diğer bir erteleme nedeni ise, final sınavına haftalar öncesinden çalışmak ya da günler sonraki bir okuma ödevini yapmak vb. gibi söz konusu işin, uzun vadede sonuç verebilecek olmasına bağlı güdülenme eksikliği olarak nitelendirilmektedir. Mükemmeliyetçilik de, önemli bir erteleme nedeni olarak değerlendirilmektedir. Mükemmeliyetçi bireyler her şeyi aynı anda yapma, en doğru kararı verme ve hata yapmama isteği ile var olan işlerini erteleyebilmektedirler. Başarı korkusu olan bireyler de başarılı olmanın onlara ağır sorumluluklar yükleyeceğine inanmakta, kendilerine yönelik beklentilerinin artacağı ve başarılarının sürekli olması gerektiği düşüncesiyle de erteleme davranışı gösterebilmektedirler. Değişim korkusu olan bireyler de yaşamlarındaki önemli değişimlerin yaratacağı kaygıya bağlı olarak yaşamlarındaki ilerlemeyi erteleyebilmektedirler. Diğer yandan, bireylerin iş yüklerinin yoğunluğu ya da işin niteliğinin bireye ağır gelmesi de erteleme davranışının önemli nedenleri arasında değerlendirilmektedir.

Erteleme Davranışının Sonuçları

Erteleme davranışı, beraberinde birçok olumsuz sonuçlar doğurmakta ancak, yine de bireyler erteleme davranışında bulunmaya devam etmektedirler. Erteleme davranışı sonucunda bireylerde akademik olarak gerileme görülebilmektedir. Bu bireyler, sınavlarda düşük notlar almakta, ödevlerini yetiştirememekte ve dolayısıyla da kendilerini akademik olarak geliştirme konusunda sorun yaşamaktadırlar. İşleri ertelemek bireylerde acı ve suçluluk duygusu yaratabilmekte ve aynı zamanda erteleme davranışı, bireylerde özgüven eksikliği, stres ve çeşitli hastalıklara yol açmaktadır. Nitekim, erteleme davranışı gösteren bireylerin diğerlerine kıyasla daha fazla hastalığa maruz kaldıklarını ve ödev ve sınavlarda daha düşük notlar aldıkları belirtilmektedir. Bazı araştırmacılar ise erteleme davranışının genel ve ciddi bir sorun olduğunu belirterek, ertelemenin içsel ve dışsal olmak üzere iki temel sonucuna vurgu yapmaktadırlar. Erteleme davranışı sonrasında bireyin kendini öfkeli, pişman, ümitsiz ve suçlu hissederek olumsuz duygular yaşaması, erteleme davranışının içsel sonuçları olarak değerlendirilirken, çalışma düzeninin bozulması ve olası fırsatların kaçırılması da erteleme davranışının doğurduğu dışsal sonuçlar olarak nitelendirilmektedir (Akbay, 2009) .

KAYNAK:
1. Emmett, R. (2004). Ağustos böceği ile karınca. (Çev. Sara Çaşkurlu). İstanbul: Kariyer Yayınları.
2. Akbay, S. E. (2009). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

8. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞER TÜNELİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerleri ve davranışları arasında bağ kurar. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 işaretleri yerlerden kesilerek önceden hazır hale getirilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere etkinliğin amacının yaşam değerlerimiz ve davranışlarımız arasında bağ kurmak olduğu açıklanır. 2. Sınıfa sahip oldukları yaşam değerlerinin neler olduğunu sorulur. Gönüllü öğrencilerden cevap alınır ve tek tek tahtaya yazılır. Gerekirse uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak değerlere eklemeler yapılır. 3. Sınıf beş gruba ayrılır. Gruplar belirlendikten sonra Çalışma Yaprağı-1'de yer alan olaylar gruplara birer tane olacak şekilde dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir. *"Şimdi sizler bir tünelden geçtiniz ve elinizde görmüş olduğunuz olaylara yolculuk yaptınız. Grubunuzla birlikte bu olaylar üzerine düşünmenizi ve bu durumda olsaydınız nasıl davranacağınızı konuşmanızı istiyorum. 10 dakika süreniz var."* 4. Süre bittikten sonra her gruptan bir grup sözcüsü belirlemeleri istenir. Grup sözcülerinden teker teker gruplara verilen olayları okumaları ve bu durumda grubun hangi paylaşımlarda bulunduğunu açıklamaları istenir. 5. Tüm grupların paylaşımları tamamlandıktan sonra süreç aşağıdaki tartışma sorularıyla değerlendirilir: • Grup paylaşımlarındaki örnek olaylara verdiğiniz tepkilerde yaşam değerleriniz davranışlarınızı nasıl yönlendirmiş olabilir? • Sahip olduğunuz yaşam değerleri günlük yaşamınızdaki

Süreç (Uygulama Basamakları)	davranışlarınızı nasıl etkiliyor? 6. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır: *"İnsanların davranışlarını yönlendiren ve onların önemli kararlar almalarına yardımcı olan bazı değerler bulunmaktadır. Yaşam değerleri olarak nitelendirdiğimiz bu özellikler günlük yaşamımızda karşılaştığımız durumlara verdiğimiz tepkileri büyük ölçüde etkilemektedir. Bugün sizlerle yaşam değerlerimiz ve davranışlarımız arasındaki ilişkiyi keşfetmeye çalıştık. Bundan sonraki süreçte sizden davranışlarınıza yön veren yaşam değerlerinizin farkında olarak yola devam etmenizi istiyorum."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden kendilerini bir hafta boyunca gözlemlemeleri ve sahip oldukları yaşam değerleriyle davranışları arasındaki ilişkiyi ifade eden bir kompozisyon çalışması hazırlamaları istenir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 3. Değerlendirme aşamasında kompozisyon çalışması yerine şiir, şarkı, öykü ya da resim gibi farklı ürünler oluşturmalarına izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

OLAYLAR LİSTESİ

1- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve soğuk bir kış gününde kendilerini sokakta bir sokak hayvanı olarak bulurlar. Sokakta bulunan hayvanların hayatta kalma mücadeleleri ve bu konuda neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

2- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini tekerlekli sandalye kullanan biri olarak bulurlar. Günlük hayatta karşılaştıkları zorluklar ve bu konuda neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

3- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini lüks bir hayat yaşayan bir kişi olarak bulurlar. Yaşadıkları hayat, getirileri ve sonuçları üzerinde paylaşımda bulunulur.

.....

4- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini Afrika Somali'de yaşayan bir çocuk olarak bulurlar. Orada yaşanan sıkıntılar, zorluklar ve neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

5- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini 1914-1918 yılları arasında işgal altında bulunan bir Anadolu toprağı üzerinde bulurlar. Sivil halkın yaşadığı zorluklar, o zamanın şartları ve neler yapabilecekleri üzerinde paylaşımda bulunulur.

.....

Etkinlik Bilgi Notu

ÖRNEK YAŞAM DEĞERLERİ LİSTESİ*	
Başarı	Kendine meydan okumak, kendisiyle yarışmak ve gelişmek için sıkı çalışmak.
Aidiyet	Başkaları tarafından kabul edilmek ve onlarla aynı gruba dahil olduğunu hissetmek.
Çevrecilik	Çevreyi koruma, gözetme ve iyileştirme çabası içinde olmak.
Özgecilik	Başkalarının iyiliği için çalışmak ve onlara yardım etmek.
Yaratıcılık	Yeni fikirlere sahip olmak ve yeni şeyler üretmek.
Servet	Para kazanmada ve bir şeyler satın almada başarılı olmak.
Sağlık	Sağlıklı ve fiziksel olarak etkin olmak.
Tevazu	Başarıları hakkında ağırbaşlı ve ılımlı olmak.
Bağımsızlık	Kararlarını kendisi vermek ve kendi yolunu çizmek.
Karşılıklı Bağımlılık	Geleneklere ve ailesi veya grubunun beklentilerini izlemek.
Analiz	Problemleri anlamak ve çözmek için mantıksal kuralları kullanmak.
Mahremiyet	Yalnız zaman geçirmek.
Sorumluluk	Güvenilir ve bel bağlanabilir olmak.
Maneviyat	Kendinden büyük bir şeyleri parçası olarak manevi inançları olmak.

*Bacanlı, H. & Bacanlı, F. (2007). Yaşam Değerleri Envanterinin Faktör Yapısı ve Güvenirliği. 9. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. 17-19 Ekim, Çeşme.

9. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARİYER DNA'M

Gelişim Alanı	Kariyer Gelişimi
Yeterlik Alanı	Kariyer farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi yetenek ve mesleki değerlerini ilişkilendirir / 9. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlikten önce uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır. *"Sevgili öğrenciler, canlıların büyük bir çoğunluğu yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlayan genetik kodları ve türe özgü özellikleri içinde barındıran, türler arasında farklılık gösteren DNA yapısına sahiptir. Tıpkı bu DNA ile benzer şekilde bizim de meslek seçimimizde ve mesleki planlamalarımızda rol oynayan ve bize özgü kişisel özellikleri içinde barındıran bir Kariyer DNA'mız vardır. Meslek seçiminde rol oynayan pek çok faktör olmasına karşın Kariyer DNA'mız bizi diğer insanlardan ayıran yetenek, ilgi ve mesleki değer gibi kişisel özelliklerimizden oluşur. Bugün sizlerle işte bu yetenek, ilgi ve mesleki değerleri birbiri ile ilişkilendirmeyi konu alan bir etkinlik yapacağız."* 2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. • Yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizi bilmek neden önemlidir? • Yetenek ilgi ve mesleki değerlerin ilişkilendirildiği bir mesleği seçmenin avantajları neler olabilir? 3. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasının ardından öğrencilere *"Yetenek, ilgi ve mesleki değerler meslek seçimini etkileyen en önemli kişilik özelliklerimizdir. Yeteneklerimizle örtüşen ilgilere sahipsek yapacağımız ekinlikler sonucunda elde etmek istediğimiz doyum alanlarını gerçekleştirebiliriz. Örn: Bitki ve hayvanlar gibi canlı varlıklarla ilgilenmeyi gerektiren etkinlikleri yapmaktan hoşlanan, biyoloji ve kimya gibi temel bilim alanlarına ilgi duyan bir kişi; bu ilgisiyle uyumlu bir şekilde yüksek bir sayısal*

Süreç (Uygulama Basamakları)

yeteneğe sahipse bu ilgilerine dönük olarak seçtiği meslek ya da yapacağı etkinliklerden ün sahibi olma, kazanç, yeteneği kullanma gibi mesleki değer alanlarında doyum sağlayabilir. Yetenek, ilgi ve değerler arasında kuvvetli bir bağın olması ve yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin birbiri ile örtüşmesi mesleki doyum için önemlidir" şeklinde bir açıklama yapılır.

4. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Öğrencilere, Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak Çalışma Yaprağı-1 de yer alan ilgi, yetenek, mesleki değer kavramlarının tanımları ve hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri yetenek, ilgi ve mesleki değer alanları hakkında kısaca bilgi verilir.

5. Öğrencilerden verilen bilgiler ışığında yetenek ve ilgi alanlarından birbiri ile ilişkili olduğunu düşündükleri ilgi ve yetenekleri Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örtüşen ilgi ve yetenekler kısmına yazmaları istenir. Ardından öğrencilere kendi öznel durumlarını düşünerek, sahip oldukları yetenek, ilgi ve mesleki değerleri en çok sahip olduklarından daha az sahip olduklarına doğru sıralayarak tabloya yazmaları söylenir.

6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'i doldurmalarından sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim sürdürülür.

    - Kendi yetenek ve ilgilerinizi dikkate aldığınızda hangi alanlarda yetenek ve mesleki ilgilerinizin daha yüksek olduğunu düşünüyorsunuz? Bunlar arasında bir uyum var mı?
    - Yetenek ve ilgilerinizin düzeyi ile meslekten doyum almak istediğiniz mesleki değer alanları arasında bir uyum olduğunu düşünüyor musunuz? Nasıl bir uyum var?
    - Kendinizi yetenekli algıladığınız ve ilgi duyduğunuz alanlar hangi mesleki değerlerinizi hayata geçirmenizi sağlar?
    - Bir alanda yeteneğimiz olmadığı halde sadece hoşlandığımız etkinlikleri içeriyor olduğu için bir mesleği tercih edersek bunun ne gibi sonuçları olur?
    - Yetenek ve ilgilerimizle örtüşmesine karşın mesleki doyum sağlamak istediğimiz alanları desteklemeyen bir mesleği tercih ettiğimizde nasıl bir mesleki yaşantımız olur?

7. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

"Bugün meslek seçiminde etkili olan yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin birbiri ile ilişkisini konu alan bir etkinliğimizde bu kişisel özelliklerimizden sadece birisini ya da ikisini dikkate alarak tercih yapmanın veya sadece iki özelliği birbiri ile ilişkilendirmenin yeterli olmadığını mutlaka bu üç kişisel özelliğini yani yetenek, ilgileri ve mesleki değerleri birbirleriyle ilişkilendirmek gerektiğini öğrendik.. Sadece hoşlandığımız etkinlikleri içeren, ya da çok kazanç elde etmek veya prestij kazanmak için seçeceğimiz bir meslek yeteneklerimize uygun değilse bizim için doyum sağlayan bir meslek olamayacaktır. Yeteneklerimiz doğrultusunda yapmayı seçtiğimiz bir faaliyetteki işleri yapmaktan hoşlanıyor ve bu faaliyetin sonucunda doyum almak istediğimiz mesleki değer alanlarını hayata geçirebiliyorsak yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizle uyumlu bir meslek seçmişiz demektir. Yapacağımız meslekte mutlu ve daha üretken olmak için yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizi bilmeli ve bunları uyum içinde ilişkilendirebileceğimiz mesleklere yönelmeliyiz."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1- Öğrencilerin ilgi, yetenek ve mesleki değer yönüyle kendilerine uygun olduğunu düşündükleri meslekleri araştırmaları ve bu meslekle ilgili bilgileri sınıfta sunmaları ya da sınıf panosuna asmaları uygun olabilir.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı etkinlik süresince yetenek, ilgi ve mesleki değer ve mesleklerin iyi ve kötü olarak etiketlenmesi konusunda dikkatli olmalı böyle bir etiketleme durumuna karşı uygun açıklamalar yapmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevlerin yapılması yerine belirli bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp rehberlik ederek destek sunabilir. 4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 5. Tartışma sorularında kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER DNA'M

YETENEKLER

Sayısal
Sözel
Şekil Uzay

İLGİLER

Temel Bilim
Sosyal Bilim
Canlı Varlık
Mekanik
İkna
Ticaret
İş Ayrıntıları
Edebiyat
Güzel Sanatlar
Müzik
Sosyal Yardım

MESLEKİ DEĞERLERİM

Yeteneği Kullanma
Yaratıcılık
Yarışma
İş birliği
Değişiklik
Düzenli Yaşam
Liderlik
Kazanç
Ün Sahibi Olma

BİRBİRİ İLE ÖRTÜŞEN YETENEKLER VE İLGİLER

1. SAYISAL YETENEKLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....

2. ŞEKİL UZAY YETENEĞİ İLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....

3. SÖZEL YETENEKLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....

BENİM KARİYER DNA'M		
↓ YETENEKLERİM	↓ İLGİLERİM	↓ MESLEKİ DEĞERLERİM
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
	4.	4.
	5.	5.
	6.	6.
	7.	7.
	8.	8.
	9.	9.
	10.	
	11.	

KAYNAK: Kuzgun, Y. (2014). Mesleki rehberlik ve danışmanlığına giriş. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
Poore, C. A.(2001). Building your career portfolio. U.S.A: Career Press, Inc.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yetenek: Herhangi bir davranışı (bilgiyi veya beceriyi) öğrenebilmek için doğuştan sahip olunan gizil gücün (kapasitenin) yeni davranışları (bilgiyi veya beceriyi) öğrenme performansına çevrilme gücü (Kuzgun, 2000).

İlgi: Belirli faaliyetlere isteyerek yönelme, kısıtlayıcı koşullar altında bile bu faaliyetleri başka faaliyetlere tercih etme, faaliyete devam etme isteği (Kuzgun, 2000).

Mesleki Değer: Bir mesleğe girme ve o mesleğin gereklerini yerine getirme faaliyeti sonucunda bireyin o mesleğin kendisine sağlayacağı imkânlardan elde edeceği doyumdur (Pişkin, 2011).

YETENEKLER

Sözel Yetenek: Sözcüklerle ifade edilmiş kavramlar öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder.

Sayısal Yetenek: Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü ifade eder.

Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği: Şekiller arasındaki benzerlik ve farkları, şekillerdeki değişmenin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cismi üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder (Kuzgun, 2014).

İLGİLER

Temel Bilim İlgisi; fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin konusunu oluşturan doğal olayları incelemek, matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır.

Sosyal Bilim İlgisi, sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

Canlı Varlık İlgisi, hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma gibi davranışları içerir. Canlı varlıklara ilgi duyan kimseler açık havada çalışmaktan da zevk alırlar.

Mekanik İlgisi, çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlananların ilgi alanıdır.

İkna İlgisi, başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır.

Ticaret İlgisi, alım-satım işleriyle uğraşan, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtma ve satma gibi faaliyetlerde ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

İş ayrıntıları İlgisi, bu ilgi daha çok ayrıntılar üzerinde çalışmaktan hoşlanma olarak ifade edilebilir. Her işi günü gününe yapma, bir yazıyı ya da hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Edebiyat İlgisi, her türlü edebi eserleri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

Güzel Sanatlar İlgisi, daha çok resim, heykel gibi plastik sanatlar ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymak gibi davranışlarda ifadesini bulur.

Müzik İlgisi, bir müzik aleti çalma, müzik dinleme ve beste yapma gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgidir.

Sosyal Yardım İlgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur (Kuzgun, 2014).

MESLEKİ DEĞERLER

Yeteneğini Kullanma Değeri, sahip olunan gizil güçleri kullanma ve geliştirmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Yaratıcılık Değeri , işleri alışılmışından farklı biçimde yapma, yenilikler ortaya koymaya değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Yarışma Değeri, bireyin yarışmaya girip kendini kanıtlamasına; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

İş Birliği Değeri, başka kişi ya da kişilerle iş birliği hâlinde olmaya, işleri başkaları ile birlikte yürütmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Değişiklik Değeri, faktörü, değişik işler yapmaya, seyahat etmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Düzenli Yaşam Değeri, çalışma saatleri belli olan, seyahat etmeyi, gece ve tatillerde nöbet tutmayı gerektirmeyen işlere; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Liderlik Değeri, iş yerinde lider olmaya, çalışmaları planlayıp başkalarını yönetmeye; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Kazanç Değeri, yüksek düzeyde kazanç elde etmeye; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Ün Sahibi Değeri, adını duyurmaya, herkes tarafından tanınan bir kimse olmaya değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır (Kuzgun, 2014).

KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı: Kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayıncılık
Kuzgun, Y. (2014). Mesleki rehberlik ve danışmanlığına giriş. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
Pişkin, M (2011). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: kuramdan uygulamaya (İkinci Baskı). Binnur Yeşilyaprak. (Ed.). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. (s. 17-50). Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık.

10. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARISIZLIK MI VERİ Mİ?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu kabul eder. / 10.hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Yeşil ve mavi renkte post-it 2. 2 adet yeşil ve mavi renkli karton yada 2 adet A3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu okunarak hazırlık yapılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı öğrencilere *"Bugün sizlerle eğitsel alandaki başarısızlıklar üzerine bir etkinlik gerçekleştireceğiz."* diyerek etkinliği başlatır. 2. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. • *"BAŞARISIZLIK"* kelimesi size ne ifade etmektedir? • Başarısızlık öğrenme sürecinde nasıl bir rol oynar? *3. "Şimdi sizlerden şu ana kadar olan eğitim yaşantınızda aklınızda kalan başarısızlıkları düşünmenizi ve bunlarla ilgili neler hissettiğinizi ifade etmenizi istiyorum."* denir ve düşünmeleri için öğrencilere 2 dk süre verilir. 4. Gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki açıklamadan yararlanılarak süreç devam ettirilir: *"Hepimiz başarısızlığı değişik şekillerde tanımlıyoruz çünkü hepimizin beklentileri, çalışma davranışları, yaşam amaçları, değerleri ve inançları birbirinden çok farklı. Ne yapmaktan hoşlanıyor, neye inanıyor veya neyi yapabiliyorsak başarılı olup olmadığımızı ona göre değerlendiririz. Mesela sizin başarısızlık olarak nitelendirdiğiniz herhangi bir durumu başka bir insan çok önemli bir deneyim olarak kabul edebilir. Herkes olmasa da çoğu kişi başarısızlık hissini sevmez."* 5. Uygulayıcı tarafından öğrencilere post-it'ler dağıtılır. Bu sırada öğrencilere *"post-it lerin nasıl keşfedildiğini bilen var mı?"* diye sorulur. Öğrencilerden bilen olursa öğrenci dinlenir. Eksik kalan kısım varsa ya da bilen öğrenci çıkmazsa bilgi notundaki post itlerle ilgili açıklama öğrencilerle paylaşılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	6. Öğrencilerden daha önceki eğitim yaşantılarında akıllarında kalan başarısızlıkları kendilerine verilen yeşil renkli post-itlere, bu başarısızlıklardan neler öğrendiklerini mavi renkli post-ite yazmaları istenir. 7. Öğrenciler post-it etkinliğini yaparken uygulayıcı tahtayı hazırlar. Renkli kartonlar ya da 2 adet A3 tahtaya yapıştırılır. Yeşil renkli kartonun başlığına *"NASIL BAŞARISIZLIĞA UĞRADIN?"*, mavi renkli kartonun başlığına ise *"BU BAŞARISIZLIKTAN NE ÖĞRENDİN?"* yazılır. 8. Daha sonra öğrencilerden post itlerini tahtadaki eşleşen renkteki kartonlara yapıştırmaları istenir. 9. Gönüllü 2 öğrenci seçilerek karton üzerine yapıştırılan post-it ler sınıfla paylaşılır. 10. Benzerliklere vurgu yapılır. 11. Neler öğrendik kısmı üzerine öğrencilerle paylaşım yapılır. 12. Aşağıdaki sorularla etkileşim devam ettirilir. • Etkinliğimiz sırasında kendi başarısızlık tanımlarınızda neler değişti? • Kendi yeterlilik düzeyinizi dikkate aldığınızda başarısızlık olarak nitelendirdiğiniz eğitsel durumları hâlâ başarısızlık olarak tanımlar mısınız? • Yeşil post-it ler size tekrar dağıtılsa hangi cümleleri değiştirirdiniz? • Yazdığınız başarısızlıklar sizin kendinize tanımladığınız mı yoksa başkalarının sizi başarısız olarak nitelendirdiği durumlar mıdır? 13. Gönüllü öğrencilerden paylaşım alınır. 14. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"A.Ramirez Save Our Science kitabında; "Bilim insanları her zaman başarısızlığa uğrar. Ama biz bunu farklı isimlendiririz. Veri deriz. Bir deneyden bir şey öğrendiyseniz başarısızlığa uğramış sayılmazsınız. Yaptığınız her şey gerçeklere ulaşmanın bir parçasıdır! Hatalar aslında öğreticidir. Onlar sayesinde öğreniriz." der. Başarısızlıklarımız bize ne yapmamız gerekenleri değil yapmamamız gerekenleri de öğrettiği için değerlidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere, başarısızlıktan başarıya dönüşen yaşam hikayelerini etkinlik üzerinden öğrendiklerini düşünerek incelemeleri önerilir.
Uygulayıcıya Not	1. Uygulayıcı kendi yaşam öyküsündeki ya da başka insanların yaşamlarından, başarısızlıktan başarıya dönüşen örnek olaylar verebilir. 2. Başarısızlıkla ilgili yoğun olumsuzluk ifadeleri kullandığı gözlemlenen öğrenciler okul rehberlik servisine yönlendirilebilir. 3. Renkli karton ya da A3 boyutundaki kâğıtları edinmenin mümkün olmadığı durumlarda etkileşimli tahta ikiye bölünerek kullanılabilir.

Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Öğrencilerin post-itlere yazacakları notları tamamlamaları için ek süre verilebilir. 3. Öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliklerine katılıp rehberlik ederek destek sunabilir.
Etkinliği Geliştiren	Güller SEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

"YANLIŞLIKLA" BULUNAN POST-İT'İN HİKÂYESİ...

1968 yılında Birleşik Devletler' de bulunan bir bilim adamı olan **Spencer Silver**, son derecede güçlü bir yapıştırıcı üzerinde çalışıyordu ancak çalışmaları sırasında kazara yeniden kullanılabilir, basınca hassas bir yapıştırıcı geliştirdi. 1974 yılında Silver'ın seminerlerinden birisine katılan Silver'ın bir iş arkadaşı olan **Arthur Fry,** o an yanında taşıdığı ilâhî kitabında, Silver'ın icat ettiği bu yapıştırıcıyı kitap ayracını kitabına yapıştırmak için kullandı. Post-it kâğıtları ile özdeşleşmiş olan sarı rengin tonu aslında istenmeden ortaya çıkmıştır, zira Post-it ekibinin yer aldığı odanın yanında bulunan laboratuarda sadece sarı renkli kâğıt bulunuyordu.

11. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

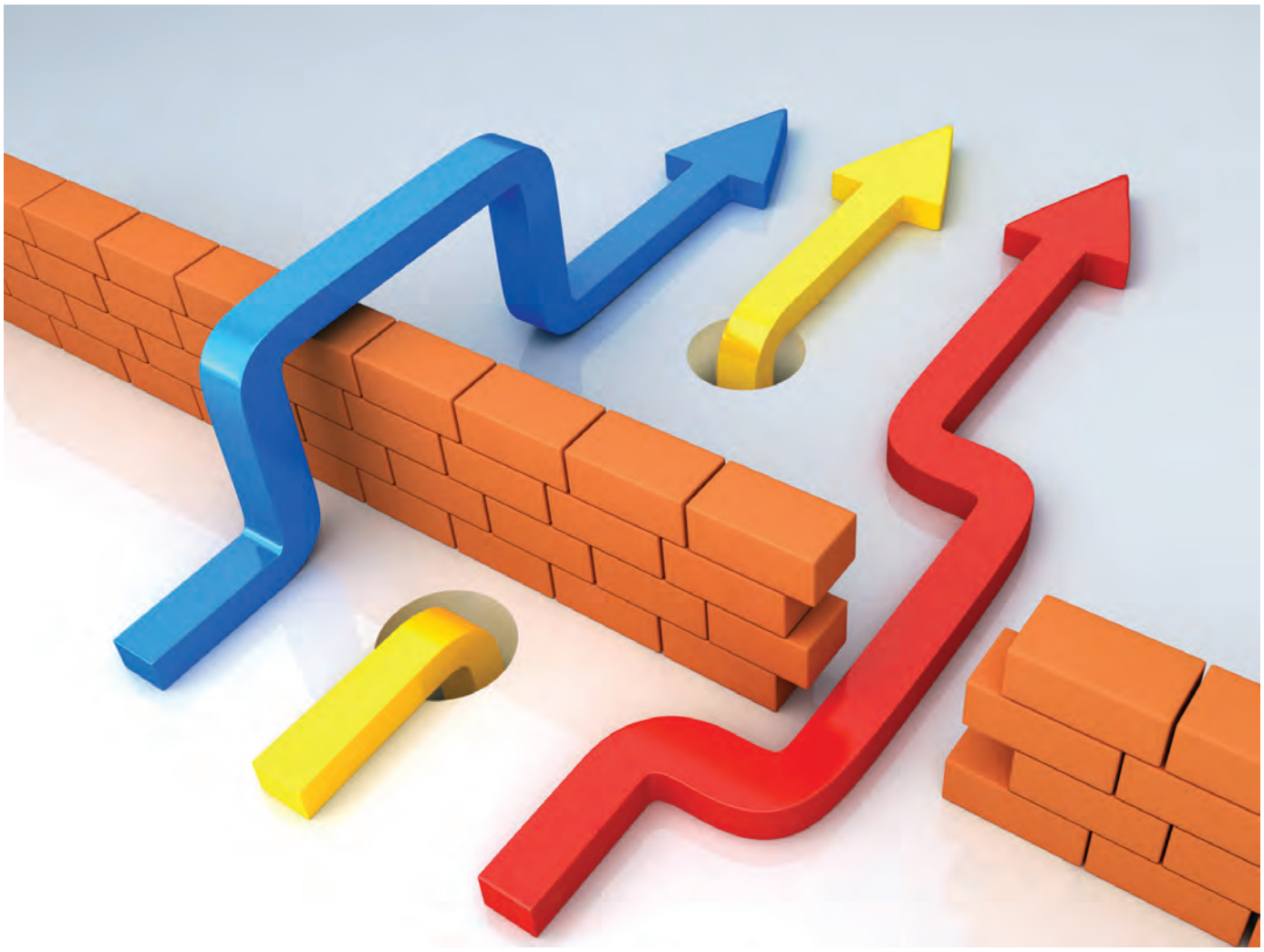
YENİ BİR YOL DENE

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme sürecinde deneyimlediği başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları dener. /11. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Projeksiyon / Etkileşimli Tahta 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Çalışma Yaprağı-3 5. 2 adet sandalye
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından etkinlik öncesinde başarısızlığın üstesinden gelmeye yönelik alternatif çözüm yollarına ilişkin araştırma yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından farklı çözüm yollarını ifade eden Çalışma Yaprağı-1'deki görsel yansıtılır ve öğrencilere *"Bu resimde ne görüyorsunuz?"* sorusu sorularak beyin fırtınası yapmaları sağlanır. Gerekirse gönüllü öğrencilerden bir engeli nasıl aşabileceklerine ilişkin canlandırma yapmaları istenir. 2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin hedefine vurgu yapılır: *"Başarıya ulaşmak için denediğimiz yöntemler her zaman sonuca ulaşmamızı sağlamaz. Bazen farklı alternatifler üretmek gerekebilir. Bu haftaki etkinlikte de öğrenme sürecinde deneyimlediğiniz başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları üretmek üzerinde duracağız."* 3. Sınıfta her öğrencinin görebileceği şekilde tahtanın önüne iki adet sandalye konularak öğrencilere *"Sunucu-Konuk"* etkinliği yapılacağı belirtilir. Bir sunucu seçilir ve gönüllü konuk olanların sınıf önüne çıkması istenir. Sunucu olmak isteyen öğrencinin konuğuna sorular soracağını, sınıfın da alternatifler sunma konusunda destek olacağı vurgulanır. Çalışma Yaprağı-2 sunucuya verilerek konuğuna soruları sırasıyla sorarak cevaplarını tartışmaları istenir. Sınıftakilerin de başarısızlığın üstesinden gelmek için alternatif çözümler

Süreç (Uygulama Basamakları)	konusunda destek olmaları istenir. Bu etkinlik birkaç gönüllü konuk ile devam ettirilir. 4. Çalışma Yaprağı-3 tüm öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere geçmişte yaşadıkları başarısızlık durumlarını düşünmeleri, denedikleri çözüm yollarını değerlendirmeleri ve başarıya ulaşmak için alternatif çözüm yolları olarak neler deneyebileceklerini belirlemeleri ve yazmaları istenir. 5. Gönüllü öğrencilerden başarısızlıklarına çözüm olarak denemeyi düşündükleri farklı çözümlerini sınıfla paylaşmaları istenir. 6. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır. *"Başarıya ulaşmak istediğimiz yollar ve yöntemler bizi başarısızlığa götürüyorsa o yolu ve yöntemleri değiştirmekte yeni yöntemler denemekte fayda vardır. Bugün fark ettiğimiz alternatif çözümleri bundan sonraki başarısızlık deneyimlerinizde kullanmayı deneyebilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden dönem boyunca uyguladıkları farklı çözüm yollarının sonuçlarını gözlemlemeleri ve dönem sonunda bu yeni çözüm yollarının başarılarına etkilerini değerlendirmeleri ve arkadaşları ile paylaşmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Alternatif Çözümler görselinin tahtaya yansıtılamadığı durumlarda çıktı alınabilir. Bunun da mümkün olmadığı durumlarda öğrencilere şu şekilde bir açıklama yapılarak beyin fırtınası yapmaları sağlanır ve dikkatleri çekilir: *"Sevgili öğrenciler şu anda burada bir duvar olduğunu hayal edin. Bu duvarı aşmanız gerekiyor. Daha önce denediğiniz yöntemlerle başarılı olamadınız. Bu duvarı nasıl aşarsınız?"* Gönüllü öğrencilerin canlandırma yaparak önerilerini sunması sağlanır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-3 daha büyük punto ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 3. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

Çalışma Yaprağı 2

SUNUCU – KONUK

Açıklama: Gönüllü olarak "sunucu" seçilen öğrenci yine gönüllü olarak "konuk" olan öğrenciye aşağıdaki soruları sırasıyla sorar. Son soru sınıfa sorularak tartışılır. Uygulayıcı moderatör rolünde olur.

1. Geçmişte öğrenme sürecinde hiç başarısızlık yaşadınız mı? Bunlar neler açıklar mısınız?
2. Başarısızlık yaşadığınızda neler yaptınız? Hangi çözümleri uyguladınız?
3. Denediğiniz çözüm yolları başarısız olduğunda alternatif çözüm yolları denediniz mi? Bunlar nelerdi?
4. Siz arkadaşınıza neler önerirsiniz? Hangi yöntemleri denemesi başarılı olmasına katkı sağlar? **(Sınıfa sorulur.)**

Çalışma Yaprağı 3

YENİ YOLLAR

Açıklama: Geçmişte öğrenme sürecinde yaşadığınız başarısızlıkları düşünün. Birden fazla yazabilirsiniz. Daha sonra başarısız olmanıza yol açan hatalarınızı düşünün ve onları da yazın. Denediğiniz yöntemlerin sizi başarısızlığa götürdüğünü düşünerek üçüncü sütuna deneyebileceğiniz farklı çözüm yollarını düşünerek yazınız. İsterseniz sınıfla paylaşınız.

ÖĞRENME SÜRECİNDE BAŞARISIZ OLDUĞUM DURUMLAR	DENEDİĞİM ÇÖZÜM YOLLARI	ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLLARI

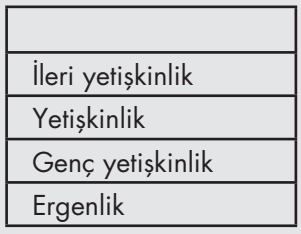
12. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR TANIDIKTAN MEKTUP

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Geleceğini hayal ederek başarılı yaşam amaçları oluşturur. / 12. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Renkli bant 2. Çalışma Yaprağı -1 3. Zarf
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Bu etkinlikte sınıftaki tüm öğrenciler ayakta yan yana duracak ve hep birlikte ileriye doğru adımlar atacaklardır. Buna dikkat edilerek sınıfın uygun yerine "Uygulayıcıya Not" kısmındaki örnek görselden hareketle renkli bant kullanılarak 4 adet şerit oluşturulmalı. Burada her bir şerit bir gelişim dönemini temsil edecektir (Ergenlik, genç yetişkinlik, yetişkinlik, ileri yetişkinlik). 2. Sınıf bu etkinliği anlatıldığı şekilde gerçekleştirilmesi için uygun değilse "Uygulayıcıya Not" kısmından uygun seçenek seçilerek hazırlıklar buna göre yapılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır ve zarflara konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere "Gelecekte nasıl biri olacaksınız? Merak ediyor musunuz? Bu derste zaman yolculuğu ile geleceğe gidip gelebilseydiniz nasıl olurdu? Şimdi bunu gerçekleştireceğiz." yönergesi verilerek etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerden yerdeki ilk şeritte yan yana dizilmeleri istenir. *"Zaman yolculuğumuz başlıyor. Şu an burada, ... tarihindesiniz saat..... (tarih ve saat söylenir). Gözlerinizi kapatın ve şu anki yaşamınızı düşünün: Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekten ne beklediğinizi, birkaç yıl sonra mezun olduğunuzda hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin."* denir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir ve ardından *"Şimdi zaman makinesi çalışıyor ve beş yıl sonrasına gidiyorsunuz, lütfen bir sonraki çizgiye yürüyün."* denir. 3. Öğrenciler ikinci çizgiye geldiklerinde *"Şu an birçoğunuz 22 yaşında, belki üniversiteden mezun olmak üzeresiniz. Çok şanslısınız beş yıl önce*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*istediğiniz, hayal ettiğiniz çoğu şey gerçekleşmiş. Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekten ne beklediğinizi, yirmi yıl sonra birçoğunuz 42 yaşındayken hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin."* denir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir ve ardından *"Şimdi zaman makinesi çalışıyor ve otuz yıl sonrasına gidiyorsunuz, lütfen bir sonraki çizgiye yürüyün."* denir. 4. Öğrenciler üçüncü çizgiye geldiklerinde *"Şu an birçoğunuz 42 yaşında. Çok şanslısınız yirmi yıl önce istediğiniz, hayal ettiğiniz çoğu şey gerçekleşmiş. Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekten ne beklediğinizi otuz yıl sonra birçoğunuz 72 yaşındayken hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin."* yönergesi verilir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir. 5. Öğrencilere *"Şimdi yetmişli yaşlarındaki sizler, geriye dönerek geldiğiniz yola bakın, ne aşamalardan geçtiniz hatırlayın. Yolun en başında olan ve şu an lisede okuyan kendinize bakın. Buradan nasıl görünüyor? Onun yanına gidip bir şeyler söylemek ister misiniz? Bu mümkün değil ancak ona bazı ipuçları bırakabilirsiniz."* denir ve mektup taslakları (Çalışma Yaprağı-1) öğrencilere dağıtılır. 6. Öğrencilerden bu mektup taslaklarını yaşam amaçlarını yazarak tamamlamaları istenir. 7. Öğrencilerden mektuplarını katlamaları istenir ardından *"Şimdi 17 yaşınızdaki sizin bulabilmesi için bu mektubu cebinize koyabilirsiniz"* yönergesi verilir. 8. Öğrencilere *"Şimdi zamanda geriye gidiyoruz. Yavaş yavaş ilk çizgiye yürüyeceğiz, yürürken o çizgide neler olduğunu hatırlamaya çalışın... Şimdi 77 yaşınızdasınız, şimdi 42 yaşınızdasınız, şimdi 22 yaşınızdasınız ve şimdi 17 yaşınızdasınız."* denir. Öğrenciler ilk çizgiye geldiğinde zaman yolculuğunun bittiği, yerlerine oturabilecekleri söylenir. 9. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak yaşam hedeflerini değerlendirmeleri istenir, gönüllü öğrencilerden cevapları alınır. • Yaşam hedeflerinizin size neler kazandıracağını düşünüyorsunuz? • Yaşam hedeflerinizin gerçekçi olduğunu düşünüyor musunuz? • Yaşam hedeflerinizin size, değerlerinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz? 10. Süreç aşağıdaki açıklamadan da faydalanılarak özetlenir ve etkinlik sonlandırılır: *" Yaşam hedeflerimiz iyi bir hayat yaşamamız için bize yön vermektedir. Bu hedeflerin iyi bir yol gösterici olabilmesi için bize, değerlerimize uygun ve gerçekçi olması, gerektiğinde değiştirilebilmesi güncellenebilmesi gerekir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler evlerine gittiklerinde çeşitli yaşlandırma uygulamalarını kullanarak yaşlı hallerini görebilir, derste yazdıkları mektubu yaşlı halleriyle okuyup video kaydı alabilirler.

Uygulayıcıya Not	1. Bantların yapıştırılmasıyla ilgili örnek görsel: 2. Etkinliğin gerçekleştirilmesi ve malzeme teminiyle ilgili öneriler: • Sınıf etkinliğin gerçekleştirilmesine uygun değilse etkinlik bahçede de gerçekleştirilebilir. • Bahçeye çıkmak mümkün olmuyorsa etkinlik her öğrencinin kendi sırasının yanında dört küçük adım atmasıyla gerçekleştirilebilir. • O da mümkün değilse etkinlik öğrencilerin sıralarında hayal etmeleriyle gerçekleştirilebilir. • Eğer renkli bant temin edilemiyorsa yere tebeşirle çizgiler çizilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Adım atma ve yürüme davranışlarında problem yaşayan öğrenciler için gelişim dönemlerini gösteren farklı renkte kartları havaya kaldırmaları ya da sözel olarak ifade etmeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Hifa Nazile YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili ... yaşındaki ben,

Nasılsın? Ben senin 70'li yaşlarındaki hâlinim, belki inanmayacaksın ama hayal ettiğin birçok şeyi gerçekleştirdik. Tabii ki her zaman işler planladığımız gibi gitmedi... Her şeyin mükemmel olduğunu söyleyemem ama dönüp geçmişe baktığımda mutlu hissedeceğim kadar iyi bir hayatımızın olduğunu söyleyebilirim.

Her gün, senden bana doğru uzanan bu yolda bir adım atıyorsun. Bu uzun yolda yolunu kaybetmemen için sana bazı tavsiyeler verme fırsatı elde ettim. Bana ulaşabilmen için bazı yaşam hedefleri belirlemen gerekiyor, şu an belirlediğin hedefler elbette zamanla değişebilir ancak hedeflerin olması yolunu kaybetmemeni sağlayacaktır, sana yol gösterecektir. Hayallerini gerçekleştirmek için belirlemeni önerdiğim yaşam hedefleri şunlar:

1.....

2.....

3.....

13. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

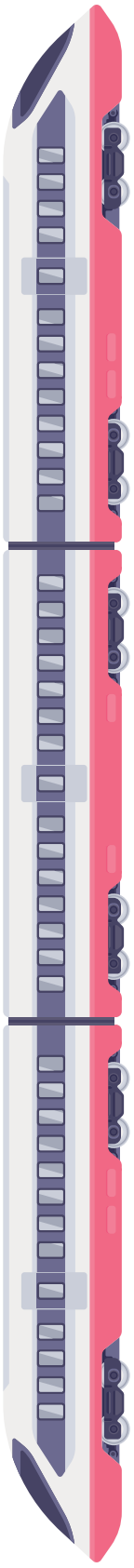
YOLA KOYULMAK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşam amaçlarına ulaşmak için bir eylem planı hazırlar./ 13. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Kâğıt- Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu uygulama öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının yaşam amaçlarına ulaşmak için eylem planı hazırlamak olduğu açıklanır. 2. Bir önceki hafta oluşturdukları yaşam amaçlarını hatırlamaları istenir. 3. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge verilir. *"Bugün sizlerle bir tren yolculuğuna çıkacağız. Zaman zaman istasyonlarda duracağız. Yeni kişileri alacağız ve bazı kişileri bırakacağız istasyonlarda. Aynı zamanda bu istasyonlar sizlerin hayatınızda yaşam amaçlarınıza ulaşmak için önemli tarihler olacak. Bu tarihler bazılarınız için 1 yıl, bazılarınız için 3, bazılarınız için 8, bazılarınız için 20 yıl sonrası olabilir. Hatta 50 yıl sonrası için dahi istasyon oluşturabilirsiniz. Herkesin kendi yolculuğu kendisine özel. Bu nedenle bu yolculukta kaç istasyon olacağı size bağlı. Şimdi bu yolculuğu biraz hayal edin."* 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge sırayla verilir. *"Evet, tren hareket etmeye başladı. Makinist sizsiniz hangi duraklarda duracağınıza karar verdiyseniz Çalışma Yaprağı 1'deki istasyonlara bakın. İsterseniz daha fazla istasyon çizebilirsiniz. İsterseniz bu istasyonların yalnızca birkaçında durabilirsiniz."* (2 dakika süre verilir). 5. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"İstasyonlardaki amaçlarınıza ulaşmak için bir eylem planı hazırlama zamanı. Bu amaçlarınıza ulaşmak için neler yapmanız gerektiğini düşünün. Bugün neler yapmanız gerekiyor. Kısa dönemde neler yapmanız gerekiyor? Uzun dönemde neler yapmanız gerekiyor? Amaçlarınıza ulaşırken kimlerden destek alıyorsunuz."* (10 dakika süre verilir) 6. Öğrenciler etkinliklerini tamamladıktan sonra süreç tartışma soruları ile değerlendirilir: • Tren yolculuğuna çıkmak nasıldı? • Belirttiğiniz istasyonlarda hangi amaçlara ulaşmayı istiyorsunuz? • Yaşam amaçlarınıza ulaşmak için hazırladığınız eylem planı nasıl? • Amaçlarınıza ulaşmak için içinde bulunduğunuz bu dönemde neler yapıyorsunuz? • Bu yaptıkların yaşam amaçlarına ulaşmana katkıda bulunuyor mu? • Amaçlarınıza ulaşmak için şuan neye ihtiyacınız var? • Neleri kullanabilirsiniz? 7. Aşağıdaki yönerge öğrencilere ifade edilir ve etkinlik sonlandırılır. *"Bugün sizlerle yaşam amaçlarınızı konuştuk. Yaşam amaçlarınızın neler olduğunun üzerinde durduk. Bu amaçlarınıza ulaşmak için bir eylem planınızın olması çok önemli. Böylece gideceğiniz yolu daha iyi görebilirsiniz. Eylem planı amaçlarınıza ulaşmanızda size bir ışık tutacaktır. Ancak bu amaçlara ulaşmak için gerçekçi bir eylem planınızın olması gerekmektedir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden, hazırladıkları eylem planını haftaya kadar yeniden gözden geçirmeleri istenir. 2. Öğrencilerden aileleriyle yaşam amaçlarınızı ve amaçlarınıza yönelik hazırladığınız eylem planını paylaşmaları istenir. Aldıkları geribildirimleri not ederek bir sonraki hafta uygulayıcı ile paylaşmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kendi boş kâğıtlarına tren ve istasyonları çizmeleri istenir. 2. Bu etkinlik yapılırken müzik dinletilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'de yer alan etkinlikler sırasında öğretmen neyin nasıl yapılacağını göstererek, söyleterek ve uygulatarak öğrenme sürecini farklılaştırabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin tamamlanması için öğretmen ek süre vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm boş alanların doldurulması yerine sınırlı bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

TREN YOLCULUĞUM

5	10
4	9
3	8
2	7
1	6

Çalışma Yaprağı 2

EYLEM PLANIM

Tarih	Yaşam Amaçlarım	Amacıma ulaşmak için yapmam gerekenler		Amacıma ulaşmak için destek alabileceğim kişiler
		Kısa Dönemde Neler Yapabilirim?	Uzun Dönemde Neler Yapabilirim?	

Etkinlik Bilgi Notu

Bireylerin yaşamlarını anlamlı kılan faktörlerden biri de yaşam amaçlarıdır. Yaşam amaçları ile bireylerin motivasyonları yükselmektedir. Yaşam amaçları; "bireylerin bilişsel ve davranışsal stratejiler aracılığı ile elde etmeyi istediği durumlar" olarak tanımlanmaktadır (Emmons 1999).

Heady'e (2008) göre yaşam amaçları;

1. Başarı
2. Aile Yaşamı
3. Toplumsal ve politik açıdan aktif olma ile başkalarına yardım etme

Ebersole'ye göre (1998) yaşam amaçları;

1. Yaşam öyküleri
2. İş yaşamı
3. İlişkiler
4. Dinî inançlar ve katkıda bulunma

Emmons'a (1999) göre yaşam amaçları;

1. Kişisel mücadele
2. Başarı
3. Yakınlık
4. Maneviyat ve başkalarına yardım

KAYNAK:
Ebersole, P. (1998). Types and depth of written life meanings. In P T P Wong & PS Fry (Eds.), The human quest for meaning: A handbook of psychological research and clinical applications (pp. 179–191). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
Emmons, R.A. (1999). The psychology of ultimate concerns: Motivation and spirituality in personality. New York: Guilford Press.
Heady, B. (2008) Life goals matter to happiness: A revision of set-point theory. Social Indicators Research, 86, 213–231.

14. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

İÇİMİZDEKİ LİDER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Liderlik özellikleri açısından kendini değerlendirir/14.hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından tahtaya "Lider dediğin önde yürüyen değil, yol gösteren olmalıdır. M.K.Atatürk" özdeyişi yazılarak, öğrencilerden özdeyiş hakkındaki düşüncelerini paylaşmaları istenir. 2. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'de yer alan ifadelerden yararlanılarak liderlik kavramı hakkında bilgilendirme yapılır. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve "Çalışma Yaprağı-1'de yer alan ifadeleri dikkatle inceleyerek, kendinizde bulunan özellikleri belirlemenizi ve karşısına işaret koymanızı istiyorum. Bu özellikleri belirlerken özellikle liderlik yaptığınız alanları göz önünde bulundurmayı unutmayın. Kendinizde bulunan özellikleri belirledikten sonra hemen altta yer alan soruları cevaplayarak forma yazın." yönergesi verilir. 4. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için belirli bir süre verilir. Uygulama tamamlandıktan sonra tartışma soruları ile gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır: • Kendi liderlik özelliklerinizle ilgili belirlemeler yaparken neler düşündünüz/hissettiniz? • Bu özellikleri gündelik yaşamınızda nasıl kullanıyorsunuz? • Bu özellikleri kullanmak size ne gibi kazanımlar sağlıyor? 5. Uygulayıcı tarafından tahtanın tam ortasına bir insan figürü çizilir ve öğrencilere *"Bu figürün sizin yaşlarınızda biri olduğunu hayal etmenizi*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*istiyorum. Adı Çizgican olsun… Çizgican bir köy okuluna yardımcı olabilmek amacıyla kitap toplama kampanyası düzenlemek istiyor. Sizden Çizgican'ın özelliklerine ilişkin varsayımlarda bulunmanızı istiyorum. Sizce Çizgican'ın özellikleri neler olabilir? Çizgican nasıl bir tutum sergilerse kitap toplama kampanyası ile ilgili amacına ulaşır? Birazcık düşünelim… Paylaşımlarınızı bekliyorum."* yönergesi verilir. 6. Öğrencilerin Çizgican'ın özelliklerine ilişkin paylaşımları tahtanın sağ tarafında kısa kelimelerle not alınırken; Çizgican'ın sergilemesi gereken tutumlara yönelik paylaşımları tahtanın sol tarafına yazılır. 7. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'den de faydalanılarak liderlik özellikleri sergileme sürecinde kişisel özelliklerin yanı sıra iletişim, zaman yönetimi, görevlendirme, iş bölümü, grup hedefi oluşturma, duygusal destek sağlama (kabul empatik tutum), bireysel farklılıkları dikkate alma, sorumluluk sahibi olma gibi unsurların gerekliliği de vurgulanır. 8. Tartışma soruları ile süreç yönlendirilir: • Liderlik özelliklerine sahip olmak günlük yaşamda sizlere nasıl katkılar sağlar? • Liderlik özellikleri bakımından kendinizi değerlendirdiğinizde ne gibi yönlerin sizde ön planda olduğunu gözlemliyorsunuz? • Liderliğe ilişkin etkinliğin başında ifade ettiğimiz özdeyişi tekrar ele almanız gerekse, neler söylemek istersiniz? 9. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra, *"Bugün sizlerle liderlik özellikleri açısından kendimizi değerlendirmeye çalıştık. Liderlik özellikleri sergilemenin en temelde bazı insanlar için geçerli olan güçlülük özelliği ile ilişkili olmaktan ziyade, doğru zamanda doğru yerde gerekli eylemi göstermek olduğunu kavramış olduk. Bu bakımdan sürekli hatırlamamız gereken en temel nokta ise kişinin kendisinde bulunan özelliklerin farkında olması ve bu özellikleri nerede kullanabileceğini bilmesiyle mümkün olmasıdır."* yönergesi verilerek süreç sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden kendi yaşamlarını etkileyen kişi/kişilerden (ailede, okulda, toplumda, çizgi karakter, oyuncu, kitap karakteri vs.) birini ele alarak, bu kişinin özelliklerini liderlik özellikleri kapsamında değerlendirecek bir rapor hazırlamaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp geri bildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

SIRA		Liderlik yaptığım alanlar
1	Müzik aleti kullanmak	
2	Takım oyunu oynamak	
3	Gezmek	
4	Spor yapmak	
5	Yüzleri hatırlamak	
6	Işık ve yer ayarlayarak fotoğraf çekmek	
7	Şarkı söylemek	
8	Şiir yazmak/okumak	
9	Tamirat/tadilat yapmak	
10	Hayvanları sevmek	
11	Oyunculuk yapmak	
12	İnsanları güldürmek	
13	Planlı olmak	
14	Bilmece ve sözcük oyunları hazırlamak	
15	Çiçek yetiştirmek	
16	Yemek yapmak	
17	Araç/motosiklet/tarım makinası kullanmak	
18	Dans etmek/halay çekmek	
19	Yeni yerler keşfetmek araştırmak	
20	Sağlık konularında bilgi toplamak	
21	Gündem takip etmek	
22	Sosyal medyayı aktif kullanmak	
23	Dijital aletleri klavuzuna uygun kullanmak	
24	Atık malzemelerden yeni ürün çıkarmak	
25	Resim/ heykel ve sanat çalışmaları yapmak	
26	Bütçe planı yapmak/ekonomik gelişmeleri takip etmek	
27	Dernek/ kulüp (dağcılık vs) çalışmalarına katılmak	
28	Sporun özel bir dalında uzmanlaşmak	
29	Ayrıntılı bakış açısına sahip olmak	
30	Sinema, kitap, dergi gibi yazılı veya görsel yayınları takip etmek	

1. Kendinizde bulunan veya bulunduğunuzu düşündüğünüz özelliklere sahip olmak, günlük yaşamda size neler sağlıyor? Bu özellikleri hangi durumda nasıl kullanıyorsunuz? (spor yapmak /okul takımı kurmak veya müzik aleti çalmak/yıl sonu gösterisi için grup kurmak, gezmek/gezi organizasyonu yapmak vb.)

Etkinlik Bilgi Notu-1

Liderliğin "bir grup insanı belirli amaçlar etrafında toplamaya ve bu amaçları gerçekleştirmek için, onları harekete geçirmeye dönük bilgi ve yeteneklerin toplamı" oluşu yönünde olduğu gözlenmektedir (Bakan, Büyükbeşe, Erşahan ve Kefe, 2013, s.72).

Liderlik tanımı yapılırken, daha çok bilgi ve yetenek unsurları vurgulanmakta olduğu ancak liderlik için de farklı kişisel özeliklerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Yabancı literatürdeki yazarların tanıma bakıldığında liderliğin, grup dinamikleri ve süreçleri, kişilik, güç kullanma, itaat, amacı başarma, etkileşim ile başkalarının yardımı olmaksızın karar verebilme gibi özelliklerin bir veya ikisinin birleşimi (Bass, 1990) olarak ifade ettiği görülmektedir. Davis (1988, s.141) liderliği, insanları belirlenmiş hedefler doğrultusunda yöneltmeye ikna etme, Rost göre ise karşılıklı amaçlara dayalı gerçek bir dönüşüm isteyen lider ile takipçileri arasındaki etkileşim süreci olarak tanımlamaktadır.

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, liderlik teorilerini dört ayrı kategoride toplandığı görülmektedir. Bunlar:

- Özellik ve nitelik teorileri dönemi (1940 öncesi)
- Davranış teorileri dönemi (1940–1960 yılları arası)
- Durumsallık teorileri dönemi (1960-1980)
- Yeni liderlik yaklaşımları ve teorileri (1980'lerden günümüze kadar olan dönem). Bu çalışmalar baz alındığında, liderlikle ilgili yaklaşımları; özellikler yaklaşımı, davranışsal yaklaşım, durumsal yaklaşım ve yeni yaklaşımlar olmak üzere dört grupta incelemek mümkündür.

Özellikler Yaklaşımı

Liderlik konusunda ilk olarak geliştirilen yaklaşım, özellikler yaklaşımıdır. Bu kuramda varılmak istenen nokta; bazı insanların doğal liderler olduğu ve bu doğal liderleri başkalarından ayıran fiziksel özelliklere ve yeteneklere sahip oldukları düşüncesidir (Yukl, 1991, s.178; Koçel, 2007, s.588).

- Fiziksel özellikler: Enerji ve aktif olma.
- Zekâ ve yetenek: Yargılama, bilgi, akıcı konuşma ve kesinlik.
- Kişilik: Yaratıcılık, açık sözlülük, dürüstlük ve etik davranış.
- İş ile ilgili özellikler: Başarı güdüsü, ileride olma arzusu, sorumluluk güdüsü, göreve dönüklük ve amaçlara ulaşmada sorumluluk alma.
- Sosyal özellikler: İş birliği yeteneği, prestij, popüler ve sosyal olma, kişiler arası beceriler, sosyal katılım, nezaket ve zarafet.

Davranışsal Teoriler

Liderin astları ile haberleşme şekli, yetki devredip etmemesi, planlama ve kontrol şekli, amaçları belirleme şekli vb. davranışları lider etkinliğini belirleyen önemli faktörler olarak ele alınmıştır. Bu nedenle bu ikinci yaklaşımda grup üyelerine karşı liderin davranışlarına önem verilmektedir (Alkın, 2006, s.56).

KAYNAK:
Iraz, R. ve Eryeşil, K. (2017). Liderlik Tarzları İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 20(2), 129-139
Yeşil, A. (2016). Liderlik ve Motivasyon Teorilerine Yönelik Kavramsal Bir İnceleme. Uluslarası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(3).

15. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞKA DÜNYA YOK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları tartışır. / 15. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Maske, Siperlik, Beyaz Önlük, Eldiven 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu okunur. 2. Uygulayıcı maske, siperlik, beyaz önlük ve eldiven giymiş şekilde sınıfa girmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı ekipmanlarını giymiş bir şekilde sınıfa girdikten sonra öğrencilere neden bu şekilde derse girdiğini sorar. Gelen cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır. *"Küresel bir salgınla karşı karşıya kalınan Covid-19 süreci insanlık tarihinin son yüzyılda gördüğü en büyük krizlerden biri oldu. Hem Türkiye'de hem de dünyada etkili olan virüs tüm hayatımızı değiştirdi ve yerel ve küresel bir sorun olarak tarihin sayfalarında yerini aldı. Bu tarz salgınlar geçmişte oldu ve gelecekte de var olacaktır. Dünya tarihinde birçok defa salgınlar yaşanmış, maalesef milyonlarca insanın ölümüyle neticelenmiştir. Ben bugün yerel ve küresel bir sorun olan salgını temsil ediyorum."* 2. Uygulayıcı sınıfa günümüzde Türkiye'nin veya dünyanın başka hangi sorunlarla mücadele ettiği şeklinde bir soru yöneltir. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. Gelen cevaplar belirli bir yönde toplanırsa (sadece sağlık sorunları gibi) uygulayıcı demografik, siyasal veya ekonomik sorunları kapsayan örnekler verir. Ardından öğrencilerden bu sorunlar üzerine düşünmelerini ve kendilerinin temsil edecekleri bir sorun belirlemeleri istenir. 3. Öğrenciler temsil edecekleri yerel veya küresel bir sorunu belirledikten sonra öğrencilerden ayağa kalkmaları ve sınıf içerisinde serbestçe dolaşmaları istenir. Öğrenciler bir süre dolaştıktan sonra uygulayıcı bir kere el çırpar ve öğrencilerin ikişerli eşleşmeleri istenir. İkişerli eşleşen öğrencilerden kendilerini temsil ettikleri sorun ile ilgili karşı tarafa açıklamalar yapmaları ve tartışmaları istenir. Tartışma bitiminde uygulayıcı yine bir kere el çırpar ve öğrenciler sınıfta dolaşırken başka eşleşmeler oluşturulur. Bu süreç (süre de dikkate alınarak) yaklaşık her öğrencinin farklı eşleşmelerde bulunacağı

Süreç (Uygulama Basamakları)	şekilde devam eder. 4. Süreç aşağıdaki tartışma soruları kapsamında değerlendirilir. • Temsil ettiğiniz sorunu seçerken neler hissettiniz? • Temsil ettiğiniz sorunu karşı tarafa anlatırken zorlandınız mı? • Karşı tarafın sorununu dinlerken neler hissettiniz? • Dinlemiş olduğunuz sorunlardan sizi en çok etkileyen hangisi oldu? Neden? • Ülkemiz ve dünyanın yaşadığı sorunlar için çözüm önerileriniz var mı? • Yaşanılan bu sorunları daha aza indirebilmek için bireysel olarak yapabilecekleriniz var mı? 5. *"İnsanoğlu yüzyıllar boyunca doğayı sınırsız bir kaynak olarak görmüş ve sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Doğayla insan arasındaki ilişkide dengeler giderek doğanın aleyhine bozulmaya başlamış ve geri dönüşü mümkün olmayan sorunlar büyümüş ve derinleşmiştir. Bizler bugün burada temsil ettiğimiz sorunları tartıştık, neden olduğu, kimlerin sorumlu olduğu noktasında konuşarak çözüm önerileri üretmeye çalıştık. Şimdi sizlere ülkemizde ve dünyada yer alan sorunları başlıklar hâlinde paylaşmak istiyorum."* açıklaması yapıldıktan sonra uygulayıcı etkinlik bilgi notunu sınıf ile paylaşır ve etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu hafta içerisinde gazetelerde ya da haber sitelerinde karşılaştıkları yerel ve küresel sorunları içeren haberleri keserek/çıktı alarak sınıf panosuna asmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıfın öğrencilerin dolaşması için uygun olmaması durumlarında sıralar ortada toplanabilir ya da kenara çekilebilir. 2. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden destek alabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin kendilerinin temsil edeceği yerel ya da küresel bir sorun belirlemeleri için öğretmen rehberlik ederek destek sunabilir. 2. Eşleşmeler sırasında destek verebilecek uygun akran eşleştirmelerinin yapılmasına dikkat edilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Öğrencilerin temsil ettikleri sorunu anlatabilmeleri için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Gülizar YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yerel ve Küresel Sorunlar

Çevresel Sorunlar	Demografik- Nüfus Sorunları	Siyasal Sorunlar	Ekonomik Sorunlar	Sosyo-Kültürel Sorunlar
Doğal Afetler	Açlık ve Kıtlık	Savaşlar ve İşgaller	Yoksulluk	Kültürel Yozlaşma ve Kültürlerin Yok Olması
Çevre Kirliliği	Sağlık Sorunları	Şiddet ve Terör Olayları	İşsizlik	Medya ve Bilişim Sorunları
Küresel Isınma	Hızlı Nüfus Artışı	Uluslararası Kuruluşların Yarattığı Sorunlar	Küresel Ekonomik Sorunlar	İnsanlar Arası İletişim Sorunları
Buzulların Erimesi	Eğitim Sorunları	Küresel Projeler ve Uluslararası Siyasi Çatışmalar	İsraf	Kültür ve Tabiat Varlıklarının Yok Olması
Ormanların Tahrip Edilmesi	Hızlı ve Çarpık Kentleşme	Silahlanma	Sanayi Sorunları	Sportif Sorunlar
Atık Sorunu	Göç Sorunu	Soykırım, İşkence ve Katliamlar	Küresel Şirketlerin Devlet Ekonomisine Etkisi	Yaşanan Dillerin Yok Olması
Küresel İklim Değişiklikleri	Aşırı Beslenme	Sömürgecilik	Hayvancılık Sorunları	
Ozon Tabakasının İncelmesi	Ulaşım Sorunları	Azınlıklar Sorunu	Çalışma Hayatı Sorunları	
İçme ve Kullanma Suyu Kıtlığı	Tarım Arazilerinin Verimsizleşmesi	Organize Suçlar	Turizm Sorunları	
Biyoçeşitliliğin Azalımı-Türlerin Azalması	Doğal Kaynakların Yetersizliği ve Hızla Tüketimi			
Enerji Kaynaklarının Aşırı Tüketimi	Mülteci Sorunu			
	Konut Sorunu			
	Yaşlı Nüfus Sorunu			

16. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SENSİZ BİR EKSİĞİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişilerarası Beceriler
Kazanım/Hafta	Grup çalışmalarına aktif olarak katılır. / 16. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Makas 2. Renkli Boya Kalemleri 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Kutu/torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek durumlar makasla kesilerek kutuya konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğinin amacının grup çalışmalarına aktif olarak katılmak olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere *"Grup nedir?"* sorusu yöneltilir ve öğrencilerden gelen cevaplardan sonra grubun tanımı *"En az iki kişiden oluşan aralarında sürekli bir etkileşim olan ve ortak bir amaç etrafında toplanmış insan topluluğuna grup denir."* şeklinde yapılır. 3. Bu kez öğrencilerden gruplara örnek vermeleri istenir ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. 4. Gelen cevaplardan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile gruplar hakkında bilgi verilir ve grupta önemli olan etkileşim kavramına dikkat çekilir: *"Aile, sınıf, okul futbol takımı, satranç kulübü, mahalledeki veya apartmandaki komşu kadınların günleri, gruba örnek olabilir, çünkü bu insanların ortak bir amacı vardır ve aralarında sürekli bir etkileşim bulunmaktadır. Mesela durakta otobüs bekleyen insanlara grup denilemez. Gerçi onların otobüse binmek gibi ortak bir amaçları bulunmaktadır. Ama sürekli bir etkileşim içinde değillerdir ve bu özelliğin olmayışı onları grup değil yığın yapar."* 5. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak sürece devam edilir: *"Bir insan, hayatının önemli bölümünü çeşitli gruplar içerisinde geçirmektedir. Dolayısıyla insanlar gruplardaki kişilerle etkileşim içindedir. Etkileşimin aktif*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*olduğu gruplarda birçok bilgi de ortaya çıkar. Bu amaçla kişiler önerilerini, fikirlerini sunarlar ve grupta daha zengin bir çalışma ortaya çıkarır. Biz de bu etkinlikte bulunduğumuz gruplarlarda neler yapabileceğimizi göreceğiz."* 6. Öğrenciler sınıf listesine göre 4 gruba ayrılır. Her gruptan bir sözcü belirlemeleri istenir. 7. Grup sözcüleri tarafından kutu ya da torbadan bir grup faaliyeti çekilir. 8. Gruplara çalışmalarını tamamlayabilmeleri için yeterli süre verilir. 9. Grup sözcüleri tarafından yapılan çalışmalar sınıfa sunulur. 10. Aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin grup çalışmasını değerlendirmeleri istenir: • Çalışmanızda gruptaki tüm üyelerin katkısı oldu mu? • Grupta aktif olmanızı sağlayan şey nedir? • Çalışmalar sırasında nerelerde zorlandınız? • Grupça bir çalışmayı bitirmiş olmak size neler hissettirdi? 11. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklamayla süreç sonlandırılır. *"Hem bireysel hem de akranlarımızla yaptığımız çalışmalarda ilişkilerimizi ve sosyal becerilerimizi geliştirmemize yardımcı olacak en önemli faktörlerden biri grupla iş birliği içerisinde çalışma becerisidir. İş birliği içerisinde çalışırken göstereceğimiz aktif katılım öğrenme süreçlerimize destek olur ve kişiler arası becerilerimizi geliştirmemizi sağlar."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler tarafından yapılan grup çalışmaları sınıf panosuna asılabilir ve 1 hafta boyunca sergilenir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Ercan DEMİR

Çalışma Yaprağı 1

GRUP-1 (DÜŞÜNCE GRUBU)

Sınıf olarak seneye 12. sınıf ve üniversite sınavı adayı olacaksınız. Bu konuda sınıfınız için online bir grup oluşturup sınavla ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazacaksınız. Sonrasında bunlardan yola çıkarak bir slogan belirleyeceksiniz.

GRUP-2 (DOĞUM GÜNÜ GRUBU)

Sınıfta bir arkadaşınızın doğum günü yaklaşmakta. Arkadaşınıza sürpriz bir doğum günü hazırlamak istiyorsunuz. Bu doğum günü organizasyonunu yapacak olan grup sizsiniz. Nasıl bir organizasyon planlarsınız?

GRUP-3 (HATIRA GRUBU)

Sınıfınızda bir arkadaşınızın ailesi bazı nedenlerden dolayı başka bir ile taşınacaktır. Bu hem arkadaşınız için hem de sizler için üzücü bir durum. Sınıf arkadaşınız sürekli sizi hatırlayabileceği bir resmi beraberce çizerek ona hediye etmenizi istesek bu nasıl bir resim olurdu. Çiziniz.

GRUP-4 (AMİGO GRUBU)

Sınıfınızdaki arkadaşlarınızdan oluşan basketbol takımının gelecek hafta farklı bir okul takımıyla maçı var. Bu maçta arkadaşlarınızı desteklemek için bir marş hazırlamaya karar verdiniz. Bunun için hazırlayacağınız marşı söylemeye hazır olun.

17. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM DE KATKIM OLSUN-1

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir./17. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkileşimli Tahta/Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı topluma katkı sağlayabilecek projelerle ilgili ön hazırlık kapsamında uygulanmış örnekler bularak bunlarla ilgili görsel, haber vb. varsa hazırlık yapar. 2. Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek etkileşim başlatılır: • Birey ve toplumu birbirinden ayırmak mümkün müdür? • İçinde yaşadığınız toplumun sorunlarının farkında mısınız? Neler gözlemliyorsunuz? • Bu sorunların çözümü için ne tür katkılarınız oluyor? • Daha önce topluma katkı sağlayacak bir projeniz, fikriniz oldu mu? Olduysa neydi? 2. Tartışma kısmından sonra öğrencilere aşağıdaki açıklamayla birlikte etkinliğin hedefi ifade edilir: *"Bireyler olarak toplumun birer parçasıyız. Her bireyin yaşadığımız toplumun gelişmesine, güçlenmesine ve sorunların çözümlenmesine katkı sağlama konusunda sorumluluğu bulunmaktadır. Bu hafta ve bir sonraki haftaki etkinliklerimizde topluma katkı sağlayacak projeler geliştirme ve bunları uygulama aşamasına kadar hazırlama konusunda çalışmalar yapacağız. İsteyen gruplar bu iki haftadan sonra projelerini belirledikleri süre zarfında uygulayarak sonuçlarını raporlaştırabileceklerdir."* 3. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlık yapılan bazı proje örnekleriyle

Süreç (Uygulama Basamakları)

ilgili görsel veya haberler etkileşimli tahta/projeksiyondan sunulur. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan proje örneği yansıtılarak bir proje geliştirmenin basamakları açıklanır ve öğrencilerle paylaşılır. Varsa öğrencilerin soruları cevaplandırılır. Projenin uygulama aşamasında görüşme, gözlem, anket gibi yöntemlerden yararlanabileceği; bazı kişi ve kuruluşlarla iş birliği yapılabileceği vurgulanır.

4. Uygulayıcı tarafından, aşağıda topluma katkı sağlayabilecek proje başlıkları yansıtılarak (veya okunarak) öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır;

"Sizlerden bu konu başlıklarını inceleyerek kendi ilgi alanınıza giren veya daha önce üzerinde çalıştığınız, sevdiğiniz bir konu belirlemenizi istiyorum. Seçtiğiniz konuda gruplar oluşturarak birer proje üreteceksiniz. Gruplar 5'er kişilik olacak. Bir konuyu 5'ten fazla kişinin seçmesi durumunda iki gruba ayıracağız."

Topluma Katkı Sağlayacak Proje Başlıkları

- Engelli bireylerin eğitimi,
- Gençlerde teknoloji ve internet kullanımı,
- Sokak çocukları,
- Suça sürüklenen çocuklar,
- Bağımlılık,
- Yaşlı bakımı,
- Organ ve kan bağışı,
- Çevre kirliliği,
- Geri dönüşüm / yenilenebilir enerji kaynakları,
- Salgın hastalıklar,
- Trafik ve ulaşım sorunları,
- İsraf – tüketim çılgınlığı,
- Göç,
- Eğitim

5. Öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre konu başlıklarını seçmeleri sağlanır ve daha sonra gruplara ayrılır. Mümkün olduğu kadar farklı konuların seçilmesine dikkat edilir.

6. Gruplar, konu başlıklarını belirledikten sonra Çalışma Yaprağı-2 gruplara dağıtılır. Ve seçtikleri konularla ilgili ilk 2 aşamayı (projenin adı ve amacı) tamamlamaları istenir. Tamamlayan grupların çalışmalarını sınıfla paylaşmaları istenir. Proje amaçlarının seçilen konu ile ilişkili ve somut bir amaç olup olmadığı değerlendirilerek öğrencilere geribildirim verilir.

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır;

"Bu haftaki etkinliğimizde toplum yararına katkı sağlayacak bir projenin geliştirme basamaklarını inceledik ve öğrendik. Bir sonraki hafta sizlerin hafta boyunca tamamlayıp son hâlini vereceğiniz projeleri burada inceleyeceğiz. Sizlerden ev ödevi olarak bir sonraki haftaya kadar projenin diğer basamaklarını grup çalışması yaparak tamamlamanızı istiyorum. Ve hazırladığınız projeyi her bir basamak birer slayt olacak şekilde PowerPoint sunusuna dönüştürmenizi istiyorum. Her gruba 5'er dakika süre verilecek ve burada sunacaklar."

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin gruplar hâlinde hazırladıkları projenin basamaklarını örnek proje doğrultusunda tekrar gözden geçirerek değerlendirmeleri istenir. 2. Öğrencilerin gruplar hâlinde hazırladıkları projeyle ilgili daha önce yapılan benzer projeleri incelemeleri ev ödevi olarak verilir.
Uygulayıcıya Not	1. Grupların PowerPoint hazırlığı yapamaması veya sunum yapacak teknolojik araçların yetersiz olması durumunda proje formu üzerinden sözlü sunum yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Öğretmen grupların etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük boyutlarda yansıtılmasına ya da basılmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Açıklama: Topluma katkı sağlayacak proje geliştirmenin basamakları aşağıdaki örnek proje üzerinden aşama aşama öğrencilere açıklanır.

Proje Örneği

Konu: Engelli bireylerin sosyal yaşamı

1	**PROJENİN ADI** - Projenize seçtiğiniz konuya uygun bir isim seçiniz.	BEN DE VARIM
2	**PROJENİN AMACI** - Projenin sonunda topluma katkı sağlayacak yönünü de içeren ifadelerle ulaşılmak istenen amacı somut olarak yazınız.	Yaşanılan bölgedeki engelli bireylerin sosyal yaşama etkin bir şekilde katılmalarının önündeki engelleri tespit ederek toplumsal farkındalık kazandırmak
3	**PROJENİN GEREKÇESİ** - Neden böyle bir projeye ihtiyaç duyulduğunu gerekçeleriyle maddeler hâlinde yazınız.	Şehirler, binalar, yollar, cafeler, alışveriş merkezleri, sinema salonları gibi sosyal yaşam alanları inşa edilirken engelli bireylerin erişimi de düşünülmelidir. Örneğin sinemada tekerlekli sandalye kullanan bedensel engelli bir birey rahatlıkla girip sinema izleyebilmekte midir? Ya da görme engelli bir bireyin markette kendi başına ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için gerekli düzenlemeler mevcut mudur? Tüm bunlar engelli bireylerin sosyal yaşama katılabilmeleri açısından önemlidir. Düzenlemeler yapılırken sadece normal bireylere yönelik olmamalıdır. Engelli bireylerin sosyal yaşama dâhil olmalarının önünde bazen fiziki engeller olabilmektedir. Bunların tespit edilerek ilgili kişilerin farkına varmalarını sağlamak gereklidir.
4	**PROJENİN HEDEF KİTLESİ** - Proje hangi yaş grubu veya hangi özellikteki bireylere yönelik olduğunu yazınız.	Yaşanılan çevredeki tüm bireyler

5	**PROJE KONUSU İLE İLGİLİ VERİLER** (Dünya ve Türkiye'deki Durum) - Proje konusuyla ilgili Türkiye'de / Dünya'daki durumu kısaca özetleyiniz. - Yapılan araştırma sonuçlarından örnekler verebilirsiniz. - İstatistiki bilgiler verebilirsiniz. - Varsa görseller, tablolar koyabilirsiniz.	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verilerine göre Türkiye nüfusunun % 6,9'u en az bir engeli olan bireylerden oluşmaktadır.
6	**PROJENİN UYGULAMA ADIMLARI** - Yapacağınız çalışmaları aşama aşama yazınız.	1. Çevredeki ulaşılabilen engelli bireylerle görüşülerek sosyal yaşama dahil olmalarının önünde engel olan durumlar belirlenecek, 2. İmkanlar dahilinde yerinde inceleme yapılarak (alışveriş merkezi, cafe, sinema salonları, kaldırımlar, yollar vb.) engelli bireylerin sosyal yaşama dahil olmalarının önündeki engeller tespit edilecek, 3. Yazılı ve görsel bir dosya hazırlanarak yaşanılan bölgedeki yetkili kişilere rapor hâlinde sunulacak. 4. Sosyal medya araçlarıyla duyarlılık kazandırmak için konuyla ilgili paylaşımlarda bulunulacak.
7	**PROJENİN UYGULAMA TARİHİ** - Projenin hangi tarihler arasında uygulanacağını yazınız.	1 AY
8	**PROJE KAPSAMINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİLER - KURULUŞLAR** - Projeyi gerçekleştirirken iş birliği yapacağınız kişi ve kuruluşları yazınız.	1. Belediye 2. Muhtarlık 3. Emniyet Müdürlüğü 4. Engellilerle ilgili STK'lar
9	**PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ** - Projenin amacına ulaşıp ulaşmadığını nasıl değerlendireceğini yazınız.	Engelli bireylerle 3'er aylık aralıklarla yapılacak görüşmelerle çevrede meydana gelen değişimlerle ilgili geribildirim alınacaktır.
10	**PROJE EKİBİ ve GÖREVLERİ** - Proje ekibinde kimlerin yer alacağını ve ekip üyelerinin görevlerini yazınız.	(Projede görev yapacak kişiler yazılacak.)

Çalışma Yaprağı 2

Açıklama: Grubunuzla birlikte seçtiğiniz proje konunuzla ilgili gerekli çalışmalarınızı yaptıktan sonra aşağıdaki formu doldurunuz. Bir sonraki hafta sınıfta sunmak üzere her başlığın birer slayt olacak şekilde PowerPoint sunumu olarak hazırlayınız.

1	**PROJENİN ADI**	
2	**PROJENİN AMACI**	
3	**PROJENİN GEREKÇESİ**	
4	**PROJENİN HEDEF KİTLESİ**	
5	**PROJE KONUSU İLE İLGİLİ VERİLER**	
6	**PROJENİN UYGULAMA ADIMLARI**	
7	**PROJENİN UYGULAMA TARİHİ**	
8	**PROJE KAPSAMINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİLER - KURULUŞLAR**	
9	**PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ**	
10	**PROJE EKİBİ ve GÖREVLERİ**	

18. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM DE KATKIM OLSUN-2

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir /18. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkileşimli Tahta/Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerin seçtikleri proje başlıklarıyla ilgili uygulama konusunda destek olmaları ve iş birliği yapmaları için okul yönetimi ve kulüp öğretmenleriyle görüşülür. 2. Hafta içi öğrencilerin hazırlıkları için hatırlatma yapılır. 3. Hazırlanmış bir PowerPoint sunumu etkinlik öncesinde örnek olması için öğrencilerle paylaşılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından okulda topluma katkı sağlayacak proje üretmeyle ilgili bir önceki hafta yapılan çalışmaların özeti yapılır. 2. Projelerini tamamlayan öğrencilerin sunumlarını yapmaları için her gruba 5'er dakika süre verilir. Sunulan projeler; • *Uygulanabilirlik,* • *Amacın, kapsamın (hedef kitlenin), uygulama basamaklarının konu ile ilişkili olması,* • *Topluma katkı sağlama,* • *Ölçülebilir olma, ölçütleri bakımından sınıf ile birlikte değerlendirilir. Gruplara geribildirim verilir.* 3. Aşağıdaki sorular sorularak süreç devam ettirilir; • *Topluma katkı sağlayabilecek bir proje geliştirmeniz sizlerde neler düşündürdü ve hissettirdi?* • *Böyle bir proje geliştirme sürecinde neler hissettiniz? Hangi duyguları yaşadınız?* • *Bundan sonraki hayatınızda topluma katkı sağlayacak projeler*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*geliştirmeyi ve uygulamayı düşünüyor musunuz?* • *Projelerin sizlere ne gibi katkıları olabilir?* 4. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır; *"Bu iki haftada topluma katkı sağlayabilecek projelerin nasıl üretilebileceğini öğrendiniz. Geliştirdiğiniz bu projeleri uygulama takvimi içinde hayata geçirebilirsiniz. Bu konuda gerek okul yönetimi ve diğer öğretmenlerle iş birliği yapılabilir. Her türlü desteği sunacağımızdan emin olabilirsiniz. Uygulamanızı yaptıktan sonra sonuçlarını raporlaştırarak bana teslim edebilirsiniz. Uygun bir zamanda bu sonuçları sınıfla paylaşabiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Grupların geliştirdikleri projelerin aşamaları incelenerek kazanımın ne düzeyde içselleştirildiği değerlendirilir. 2. Öğrencilerin projelerini hayata geçirmeleri, uygulamaya koymak için çalışma yapmaları ve ilk adımı atmaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Grupların PowerPoint hazırlığı yapamaması veya sunum yapacak teknolojik araçların yetersiz olması durumunda proje formu üzerinden sözlü sunum yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Projenin hangi kriterlere göre değerlendirileceğinin daha kolay anlaşılması için öğrencilere kriterleri içeren bir kontrol listesi dağıtılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 2. Yapılan sunumların rahatça görülebilmesi ve duyulabilmesi için oturma düzeni uygun bir şekilde ayarlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren	Bekir EROL

19. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

MUTLU SON

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İyi oluşu ile duyguları arasında bağ kurar /19. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2, A3 poster boyutunda çıktı olarak alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından sınıfa aşağıdaki sorular sorularak etkinlik başlatılır. • Sizce mutluluk ne demektir? • Mutlu bir hayat sürmenin sihirli bir formülü var mıdır? Varsa nedir? 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilerden gelen cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: *"Sizlerin de gördüğü gibi herkesin mutluluk tanımı da, mutlu bir yaşamın sırlarına ilişkin tahminleri de birbirinden oldukça farklı. İyi ve mutlu bir yaşamın sırları çeşitli araştırmacıların da sıklıkla araştırdığı konuların başında gelmektedir. Özellikle hangi faktörlerin insanları daha mutlu yaptığı, neden bazı insanların diğerlerinden daha mutlu ve huzurlu olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Bugün sizlerle günlük yaşamda mutluluk olarak da tanımlanan, kişilerin kendi yaşamlarının iyiliği ve yaşamlarından aldıkları doyum hakkındaki düşünce ve duygularını içeren iyi oluşları ile hissettikleri duygular arasındaki ilişki üzerine bir etkinlik yapacağız.* 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır. *"Arkanıza yaslanın ve gözlerinizi kapatarak ya da belli bir noktaya odaklanarak konuşmadan sadece beni dinleyin… Bugün sizlerle geçmişten geleceğe sizin hayatınızdaki sahnelerle dolu bir film izleyeceğiz. İzlediğiniz her bir sahnede, o sahnede sergilenen yaşantılarınızla ilgili çeşitli duygular yer alıyor. Filmi izlerken her bir zaman dilimindeki yaşantılarınızın size hissettirdiği duyguları yakalamaya çalışın… Ve film başladı… Şimdi geçmiş yaşantılarınız film şeridinden geçiyor…*

Süreç (Uygulama Basamakları)

Bu yaşantılara dikkatlice bakın... Hangi duyguları yakaladınız... Yakaladığınız bu duyguların bir fotoğrafını çekin... Şimdi, şuan içinde bulunduğunuz zamanın yaşantıları film şeridinden geçiyor... Bu yaşantılara da dikkatlice bakarak yakaladığınız duyguların bir fotoğrafını çekin... Ve artık filmin yavaş yavaş sonuna geliyoruz... Film şeridinde gelecekte yaşayacağınızı düşündüğünüz muhtemel yaşantılarınız var... Şimdi son kez bu yaşantılarınıza bakın ve bu yaşantılarınızda yakaladığınız duyguları da fotoğraflayın... Ve film bitti. Film sonunda elinizde sadece geçmiş, şimdi ve gelecekten duyguları içeren 3 kare fotoğraf var... Hazırsanız fotoğrafları yanınıza alarak sinema salonundan çıkabilirsiniz"

4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve filmden çıkarken çektikleri fotoğrafların içindeki duyguları Çalışma Yaprağının *"Duygularımın filmi"* bölümüne, tüm filmi kapladığını düşündükleri temel duyguları *"Hayatımı kaplayan duygular"* bölümüne yazmaları istenir.

5. Uygulayıcı aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşimi başlatır.

    - Filmde geçmiş, şimdi ve geleceğinizden seçtiğiniz yaşantılar hangi duyguları içeriyor?
    - Hayatınızın filmini kapladığını düşündüğünüz bir duygu kümesi var mı? Varsa nedir?
    - Tüm hayatınızı kaplayan bu duygular filminizin mutlu sonla bitmesini sağlıyor mu? Sağlamıyorsa neden?

6. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasının ardından sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-2 asılır ve iyi oluşu etkileyen duyguları incelemeleri istenir.

7. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim sürdürülür:

    - Sizce iyi oluşa en çok katkı sağlayan duygular hangileri?
    - İyi oluşla hissedilen duygular arasında size göre nasıl bir ilişki var?

8. Gelen cevapların paylaşılmasının ardından insanların hissettikleri duygular ile iyi oluşları arasında ilişki olduğu, çoğunlukla bize kendimizi iyi hissettiren duyguların iyi oluşu arttırdığı, vurgulanarak öğrencilere tekrar Çalışma Yaprağı-1'e bakmalarını söylenir. Aşağıdaki açıklama yapılır:

"Şimdi hayatınızın filmine tekrar bakın ve bu filmi mutlu sonla bitirmek için filmi yeniden çekiyoruz. Filmdeki tüm yaşantılarınız yine aynı fakat bu kez geçmiş, şuan ve gelecekteki yaşantılarınızı anımsadığınızda her bir sahnede size kendinizi iyi hissettirecek ve iyi oluşunuzu arttıracak duyguları bulmaya çalışın. Bulduğunuz bu duyguların da fotoğraflarını çekerek çalışma yaprağındaki mutlu son bölümüne bu duyguları yazın.

9. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim sürdürülür:

    - Filminizde geçmiş, şimdi ve geleceğinizden seçtiğiniz yaşantılara karşı hissetmeyi isteyeceğiniz, size kendinizi daha iyi hissettirip iyi oluşunuzu arttıracak duygular nelerdir?
    - Tüm yaşamınıza baktığınızda hangi duygunun hayatınıza hâkim olmasını isterdiniz?
    - Hatırladığınız yaşantılarınız size daha çok olumlu duygular hissettirecek olsaydı hayatınızda şimdiki ile kıyasladığınızda nasıl bir farklılık olurdu?

10. Gelen cevapların paylaşılmasının ardından geçmişe yönelik memnuniyet,

Süreç (Uygulama Basamakları)	doyum ve gurur, geleceğe yönelik iyimserlik, umut ve güven ve şimdiye yönelik neşe, sevinç gibi duyguların yaşanmasının iyi oluşu arttırdığı vurgulanarak sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilir: • Kendi duygularınıza baktığınızda iyi oluş düzeyinizi nasıl görüyorsunuz? • İyi oluşunuzu yükseltecek ve sizi mutlu kılacak duyguları hayatınıza katma konusunda zorlandığınız alanlar var mı? Varsa neler? • Geçmiş yaşantılarınız sonucu oluşan duygularınızın şuan ve geleceğe ilişkin duygularınızı ve iyi oluşunuzu da etkilediğini düşünüyor musunuz? Nasıl etkiliyor? • Yaşadığınız olaylara bakış açınızı değiştirmek ve durumları değerlendirme bicimizi yeniden gözden geçirmek öznel iyi oluşunuza nasıl bir katkı sağlar? • Size kendinizi iyi hissettirecek duyguları güçlendirerek öznel iyi oluşunuzu arttırmak için neler yapabilirsiniz? 11. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra mutlu hayatın sihirli formülünün yaşantılara olumlu bir yönde bakmaktan ve iyi hissettirecek duyguları geliştirecek bir bakış açısına sahip olmaktan geçtiği vurgulanır. İyi hissettiren duyguların iyi oluşu arttırması için mutlaka yaşamın her alanında çok yoğun bir şekilde hissedilmesinin şart olmadığı, yaşantıların büyük bir kısmında az ya da çok bu duyguları duyumsanabiliyorsa yaşamdan daha çok doyum alınıp, iyi oluşu yüksek bir hayat sürdürülebileceği ifade edilerek etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin gün içinde hissettikleri olumlu duyguları not alıp her hafta için kendi iyi oluşlarını değerlendirmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrenciler geçmiş ve şuan ki yaşantılarını düşündüklerinde bazı yaşantıların gizlilik gerektiren ve travmatik boyutları olabileceği göz önüne alınarak yaşantının içeriğinin paylaşılmamasına dikkat edilmeli sadece yaşantıya ilişkin duygulara odaklanılmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğretmen Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında bireysel olarak rehberlik edip geri bildirim vererek destek sunabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'nin rahatlıkla görülebilmesi açısından daha büyük boyutlarda çıktı alınmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (iyi oluş, öznel iyi oluş vs.) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir. 4. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'de yer alan sorulara yalnızca yazılı değil sözlü olarak da cevap vermelerine izin verilerek farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

HAYATIMIN FİLMİ

GEÇMİŞ DUYGULARIM	ŞU ANKİ DUYGULARIM	GELECEKTEKİ DUYGULARIM

TÜM HAYATIMI KAPLADIĞINI DÜŞÜNDÜĞÜM DUYGULAR

MUTLU SON

GEÇMİŞ DUYGULARIM	ŞU ANKİ DUYGULARIM	GELECEKTEKİ DUYGULARIM

SAHİP OLMAK İSTEDİĞİM DUYGULAR

TÜM HAYATIMI KAPLAMASINI İSTEDİĞİM DUYGULAR

Çalışma Yaprağı 2

İYİ OLUŞU ETKİLEYEN DUYGU KÜMELERİ

KAYGI	SEVİNÇ	ÜZÜNTÜ	KISKANÇLIK
HUZUR	ÖFKE	NEŞE	COŞKU
STRES	KORKU	GURUR	UTANÇ
HAYAL KIRIKLIĞI	ŞAŞKINLIK	MUTLULUK	İYİMSERLİK

KAYNAK:
Diener, E., Suh, E., Lucas, R.E., & Smith, H.L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. Psychological Bulletin, 125, 276-302.

20. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YENİ YOLLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer. / 20. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Öğrenci sayısı kadar post-it 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının arkadaş ilişkilerinde yaşanılan sorunları yapıcı yollarla çözmek olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin cevapları alınır. • Sizce arkadaşlık nedir? • Bir arkadaşta bulunması gereken özellikler nelerdir? • Arkadaş ilişkilerinizde sorun yaşar mısınız? Bu sorunların sebepleri nelerdir? 3. Öğrencilere renkli post-it kâğıtları dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir. *"Arkadaş ilişkilerinde bugüne kadar yaşadığınız sorunları düşünün. Dağıtılan post-it kâğıtlarının bir tarafına (yapışkanlı tarafına) arkadaş ilişkilerinde yaşadığınız ve yapıcı bir şekilde çözdüğünüz bir olayı kısaca özellikle olayı nasıl çözdüğünüzü açıklayarak yazın. Diğer tarafına ise arkadaşlarınızla yaşadığınız ancak henüz bir çözüme ulaştıramadığınız veya yapıcı bir şekilde çözemediğiniz bir olayı yazın. (Öğrencilerin yaşanılan sorunları yazarken isim yazmaması ifade edilir.)"* 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak cevapları alınır. Cevaplar yapıcı yol olup olmadığı yönünde tartışılır. Tahtaya yapıcı olan çözüm yolları yazılır. İhtiyaç hâlinde Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak öğrencilere açıklama yapılır. • Arkadaşlarınızla yaşadığınız sorunlar nelerdir?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Arkadaşlık ilişkilerinizdeki sorunları genellikle nasıl çözersiniz? • Arkadaşlık ilişkilerinizdeki sorunları çözmek için neler yaparsınız? Bunlar içinde yapıcı olan ve olmayan yollar var mı? • Arkadaş ilişkilerinizde yaşadığınız sorunları daha yapıcı yollarla çözüme ulaştırmak için farklı olarak neler yapılabilir? 5. Yaşanılan sorunların yazılı olduğu post-it kâğıtlarının katlanarak bir kutuya atılması sağlanır. 6. Programın başında belirtilen gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf 5 gruba ayrılır. 7. Uygulayıcı tarafından kutudan 5 tane kâğıt çekilir. Çekilen 5 kâğıt ve Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtılır. Gruplardan olumsuz yaklaşılan ve çözüme ulaşmayan sorunlara yönelik yapıcı yöntemler bulması istenir. Sorunlar çözülürken kullanılan yapıcı yöntemlere ilişkin grup paylaşımı yapılır. 8. Aşağıdaki yönerge öğrencilere ifade edilir ve etkinlik sonlandırılır. *"Arkadaşlık ilişkileri bireylerin yaşamlarında oldukça önemlidir. Ancak zaman zaman arkadaşlarla sorunlar yaşanabilmektedir. Yapıcı yollarla bu sorunları çözmek arkadaş ilişkilerini daha da güçlendirecektir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden arkadaşlık ilişkilerinizi 1 hafta boyunca gözden geçirmeleri istenebilir. Daha önce olumsuz yaklaştıkları bir sorunu yapıcı yollarla yeniden çözmeyi denemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılamazsa grupların kendi boş kâğıtlarına yazmaları istenir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılmasına dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Öğrencilerin post-itlere cevap yazmaları için gerekirse ek süre verilebilir. 3. Öğretmen post-itlere cevap yazma etkinliğinde öğrencilere bireysel olarak rehberlik edip geri bildirim vererek destek sunabilir. 4. Post-itlere cevap yazmak yerine sorulara sözel olarak da cevap vermelerine izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren	Seda Sevgili KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

"Arkadaşlık: Akranla karşılıklı, sosyal ve etkileşime dayalı derin bir ilişkidir" (Shapiro, 2010). İyi arkadaşlıkta; eşit bir şekilde birbirini düşünen bireyler vardır. Sevgi ve bağlılıkla oluşturulan karşılıklı ilişki arkadaşlık sürecinde önemlidir. Her arkadaşlık emek ve sabır ister. Karşılıklı paylaşım gerektirir. Doğru ve istenilen yönde arkadaşlık kurulması isteniyorsa bunun için çaba göstermek gerekir.

Kişilerarası ilişkilerde; istenilen özellikleri daha fazla sergileyerek ve istenilmeyen özelliklerden uzak durmaya çalışılarak daha iyi arkadaşlık kurulabilir.

- İstenen Özellikler: Şefkatli, uyumlu, anlayışlı, komik, düzenli, geçimli, cesur, güvenilir, yardımsever, cömert, dürüst, dikkatli, adil, hoşgörülü, neşeli, kibar, iyi dinleyici, sır saklayan, sevgi dolu
- İstenmeyen Özellikler: Zorba davranışlar, yalan söyleme, alay etme, küfür etme, el şakaları yapma

Arkadaşlarla yaşanılan sorunları çözerken kullanılan bazı yöntemler vardır. Bunlar:

- Yapıcı çözüm yolları: Kendini ifade etme, duygularını paylaşma, dinleme, empati kurma, diğerlerinin hakkına saygı duyma, öfkeyi kontrol etme, saldırgan davranışlar sergilememe, zorba davranışlardan uzak durma
- Yapıcı olmayan davranışlar: Tarafların birbirini dinlememesi, şiddet içerikli davranışlar, kendini ifade etmeme

KAYNAK:
Shapiro, L. E. (2010). Yüksek EQ'lu bir çocuk yetiştirmek (11. Baskı). (Ü. Kartal, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.

Çalışma Yaprağı 1

Olumsuz yaklaşılan problemin yazılı olduğu post-it kâğıdını buraya yapıştırınız.

Yukarıda belirtilen soruna ilişkin yapıcı çözüm önerilerinizi aşağıya yazınız.

21. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

HER DUYDUĞUNA İNANMA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular./21. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından "Çin Seddi uzaydan görülür mü? Sorusu sorulur ve öğrencilerden gelen cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: *"Çoğu insan Çin Seddinin uzaydan görülebileceğini iddia etmiştir. Çin Seddi çok büyük olabilir, fakat uzaydan görülebilecek kadar geniş değildir. İnsan ürünü uzaydan görülebilir en belirgin şey aslında ışıklardır. Peki bu ve buna benzer doğru bildiğiniz yanlışlar oldu mu? Kimler buna örnek gösterebilir?"* 2. Öğrencilere *"yaşamımız boyunca doğru kabul ettiğimiz birçok yanlış bilgi bulunmaktadır. Dilerseniz bu bilgilerin bazılarını inceleyelim."* denir ve Çalışma Yaprağı-1 uygulayıcı tarafından sınıfa soru cevap şeklinde okunur ve daha sonra aşağıdaki sorular sorulur. • Herhangi bir bilgiye ihtiyaç duyduğunuzda başvurduğunuz ilk kaynak nedir? • Öğrenmek istediğiniz bir bilgi için başka hangi kaynaklara başvuruyorsunuz? • Başvurduğunuz kaynaklar bilgilerin doğruluğu için her zaman güvenilir mi? 3. Gelen cevaplardan sonra öğrencilere, birlikte kulaktan kulağa oyununu oynayacakları söylenir ve öğrencilerden 10 veya 15 kişi seçilir. Öğrencilerden sınıfta, bu oyunda oynayacak öğrencilerin arka arkaya, tek sıra hâlinde ve birbirlerinin sırtını görecek şekilde dizilmeleri istenilir. 4. Öğrencilere *"Ben öndeki arkadaşınızın kulağına bir cümle fısıldayacağım*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ve her öğrenci bu cümleyi hemen arkasındakinin kulağına fısıldayacak. Yanındaki kimseden başkası bu kelimeyi duymamalı"* denilerek oyunun oynanışı ve kuralı açıklanır. 5. Uygulayıcı tarafından ilk öğrencinin sırtına yavaşça dokunulur ve *" Temel Reis, temeli sağlam olan bir binanın üstüne temel atmak istemiş"* cümlesi sadece bir defa öğrencinin kulağına fısıldanır ve öndeki öğrenciye söylemesi istenerek oyun başlatılır. 6. Son öğrenciye gelindiğinde oyun bitirilir ve öğrencinin kendisine ulaşılan cümleyi sesli bir şekilde söylemesi istenilir ve söylenen cümle ile ilk cümle karşılaştırılarak aşağıdaki açıklama yapılır: *"Evet arkadaşlar gördüğünüz gibi bir bilgi çıktığı ilk kaynaktan bize ulaşana kadar doğru bir şekilde ulaşıp ulaşamadığını gördük."* 7. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir: • Bu etkinlikte neler hissettiniz? • Size gelen bilgiye ekleme yaptınız mı? • Bu bilginin doğruluğunu araştırma ihtiyacı hiç duydunuz mu? 8. Uygulayıcı tarafından haberin ilk çıkış ile son çıkış arasındaki farka dikkat çekilerek *"Peki bizler bir bilgiye ihtiyacımız olduğunda genellikle ilk başvurduğumuz kaynak nedir?"* denilir ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. 9. Öğrencilerden gelen cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır: *"Bilgi ve haber her devrin en önemli gücü olmuştur. Özellikle dijital çağda, teknoloji ile birleşen bilgi ise, çok çeşitli haber kaynaklarından, medya araçlarından ve özellikle sosyal medya platformlarından güvenilirliğinden emin olunmayan, şüpheli, yalan haberlerin ve bilginin dolaşımına hız katmıştır. Bu durum, doğru ile yalan haber ayrımının yapılmasını hem bireysel hem de toplumsal olarak yapılmasını gerekli kılmıştır. Her gün maruz kaldığımız onlarca bilgi ve haberi doğrulamak için şu yöntemlere başvurmanın faydası var"* 10. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Bugünkü paylaşımımızda doğru bilgiye nasıl ulaşabileceğimiz üzerinde durduk. Bir bilgiyle karşılaşıldığında o bilginin doğruluğundan emin olmamız gerekir. Bunun için güvenilir kaynaklara, birden fazla kaynağa, haber ve bilgi doğrulama yöntemlerine başvurabilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere özellikle sosyal medyada çıkan her haber ve bilginin doğruluğundan emin olmaları istenir. 2. Öğrencilere güvenilir bilgi kaynaklara yönelmeleri istenilir.

Uygulayıcıya Not	1- Oyun için 10'dan fazla 20'den az öğrenci yeterlidir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1- Çalışma Yaprağı-2'nin büyük puntoda hazırlanmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 2- Öğretmenin söylediği doğru bilinen yanlışların rahatlıkla duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel çevre düzenlenebilir. 3- Çalışma Yaprağı-2'de kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (provakasyon, parodi vs.) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Ercan DEMİR

Çalışma Yaprağı 1

DOĞRU BİLDİĞİMİZ YANLIŞLAR

1.Çok yüksekten düşen bozuk para bir insanı öldürebilir!

Bozuk parayı ne kadar yüksekten düşürmüş olursanız olun, ulaşabileceği son hız 50-80 km'dir. Ki bu her insanı öldürecek kadar hızlı değildir ama acıtır.

2. Çok şeker yiyen şeker hastası olur.

Fazla şeker alımı ile diyabetli olmak arasında herhangi bir ilişki yoktur.

3. Bir arabanın benzin deposuna gelebilecek bir kurşun arabayı patlatabilir.

Bu sadece filmlerde olur. Gerçekte kurşun ya kapakta takılır ya da patlama olmadan deler geçer.

4. Boğalar kırmızı renginden nefret ederler.

Boğaları sinirlendiren şey aslında matadorların hareketleridir.

5.Damarlarımız mavi renktir.

Kana kırmızı rengini hemoglobin verir. Oksijen taşımayan kan koyu kırmızı bir renge sahipken oksijen taşıyan kan vişne kırmızısıdır. Damarlarımız derimizin renginden dolayı maviymiş gibi görünür.

6.Güneş sarı renktir.

Güneş'in rengi aslında beyazdır fakat atmosferik saçılmadan dolayı Güneş'in rengi sarı, kırmızı, turuncu hatta morumsu görünebilir.

KAYNAK: https://www.guvenliweb.org.tr/blog-detay/dogru-habere-ulasmanin-dogru-yontemleri adresinden alınmıştır.

22. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ALIŞKANLIKLARIM SAĞLIĞIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile bedensel ve psikolojik sağlığı arasında bağ kurar. / 22. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 1. Çalışma Yaprağı-2 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf sayısının yarısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden ikişerli grup olması istenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. İkişerli grup hâlinde Çalışma Yaprağı-1'de bulmacayı çözmeleri istenir. 3. Gönüllü öğrencilerden bulmacada buldukları kelimeleri paylaşmaları istenir. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak bulmacadaki bulunmayan kelimeler tamamlanır. 4. Süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir. • Bulmacada yer alan kelimelerin ortak özelliği nedir? • Bulmacada yer alan başlıkları/konuları alışkanlık hâline getirmiş insanlar nasıl davranır? 5. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından bulmacada yer alan başlıkların sağlıklı yaşam alışkanlıklarının içinde olduğu söylenir. 6. Tahta ikiye bölünür sol tarafa fiziksel özellikler ve sağ tarafa psikolojik özellikler başlıkları atılır ve sonrasında aşağıdaki sorularla öğrencilere yöneltilerek öğrencilerin cevapları ilgili başlık altına yazılır. • Sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile fiziksel özellikler arasında nasıl bir ilişki vardır?

Süreç (Uygulama Basamakları)	7. Etkinlik Bilgi notunda yer alan bilgiler kısaca özetlenerek ve aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Yaşam tarzımız bizi bedensel, psikolojik, bilişsel gibi birçok açıdan etkiler. Yaşamımızdaki alışkanlıklarımızı bedensel ve psikolojik sağlığımızı destekleyecek şekilde düzenlemek hem vücut direncimizi hem yaşam kalitemizi arttırır hem de ruh sağlığımızı korur."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden sahip oldukları sağlıklı yaşam alışkanlıklarından birini düşünerek bedensel ve psikolojik sağlığına etkisini değerlendirmeleri ve bu etkileri not alarak arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. 2. Öğrencilerden sahip olmak istedikleri bir sağlıklı yaşam alışkanlığı belirleyip, bu alışkanlığı kazanmak için plan ve yol haritası hazırlaması; bu alışkanlığı uygulama sürecinde bedensel ve psikolojik sağlığına etkilerini gözlemleri istenir. 3. Öğrencilerden sağlıklı yaşam alışkanlıklarına yaşamında yer vermemenin bedensel ve psikolojik sağlığına etkilerine yönelik araştırma yapmaları ve buldukları bilgileri düzenleyerek sınıf panosuna asarak okuldaki diğer arkadaşları ile paylaşmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

BULMACA																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2	S	D	F	B	E	D	F	T	H	V	H	K	L	B	D	R	Y	O	P	L	M
3	O	A	S	D	N	H	J	T	G	V	C	D	R	L	M	G	B	R	T	Y	A
4	S	A	Ğ	L	I	K	K	O	N	T	R	O	L	Ü	D	G	A	S	H	J	N
5	Y	U	Y	E	G	Z	E	R	S	İ	Z	Y	A	P	M	A	K	I	L	İ	E
6	A	S	E	T	H	V	K	I	S	C	H	J	E	G	Ç	Ş	T	E	M	E	V
7	L	E	V	Y	S	E	İ	Y	T	E	G	H	N	V	E	O	İ	Ş	İ	B	İ
8	İ	S	T	V	B	N	M	O	R	S	R	Ü	B	A	S	H	F	J	T	A	D
9	L	M	A	S	T	E	N	Ü	E	D	E	V	Ö	F	K	L	Y	M	A	K	U
10	İ	S	A	F	T	E	Ç	T	S	E	Ö	Ş	T	A	L	İ	A	Z	E	Y	Y
11	Ş	A	S	E	R	E	S	U	Y	R	S	A	E	A	B	Ğ	Ş	Ü	Ş	A	G
12	K	D	F	R	H	D	G	O	Ö	G	A	S	T	S	E	Ş	A	K	D	F	U
13	İ	V	E	G	B	R	H	L	N	Ü	R	F	S	T	G	F	M	L	T	D	L
14	G	Y	T	U	E	M	R	Ü	E	K	T	G	N	E	D	G	E	Ş	G	E	A
15	E	O	V	A	S	H	B	A	T	J	E	Y	Y	J	R	B	T	T	H	R	R
16	L	Ü	T	S	A	U	V	F	İ	U	T	L	Ü	O	Ç	M	A	K	B	T	G
17	İ	Ö	U	I	Y	T	D	E	M	M	N	N	Y	R	D	T	Ü	S	N	A	E
18	Ş	J	M	H	K	J	T	R	İ	A	O	J	N	T	F	Y	L	T	K	H	L
19	T	S	A	G	L	K	L	I	B	E	S	L	E	N	M	E	K	S	E	D	İ
20	İ	F	K	I	O	A	M	U	F	S	A	K	S	T	E	J	Ç	B	G	A	Ş
21	R	L	L	L	K	S	Ö	I	B	F	D	T	Ş	H	A	K	İ	H	Ö	R	T
22	M	E	R	M	D	U	L	C	N	R	F	N	E	I	S	O	Ş	T	L	T	İ
23	E	A	Y	E	A	I	I	V	E	T	E	F	Ü	L	Z	L	T	H	Ş	G	R
24	K	Ö	E	S	S	L	Ş	A	A	K	L	E	D	P	Ğ	Ç	İ	G	A	Ç	M
25	E	R	T	T	T	K	D	E	N	G	E	L	İ	B	E	S	L	E	N	M	E

Çalışma Yaprağı 2

ÖĞRETMEN İÇİN CEVAP ANAHTARI																				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2	S	D	F	B	E	D	F	T	H	V	H	K	L	B	D	R	Y	O	P	L	M
3	O	A	S	D	N	H	J	T	G	V	C	D	R	L	M	G	B	R	T	Y	A
4	S	A	Ğ	L	I	K	K	O	N	T	R	O	L	Ü	D	G	A	S	H	J	N
5	Y	U	Y	E	G	Z	E	R	S	İ	Z	Y	A	P	M	A	K	I	L	İ	E
6	A	S	E	T	H	V	K	I	S	C	H	J	E	G	Ç	Ş	T	E	M	E	V
7	L	E	V	Y	S	E	İ	Y	T	E	G	H	N	V	E	O	İ	Ş	İ	B	İ
8	İ	S	T	V	B	N	M	O	R	S	R	Ü	B	A	S	H	F	J	T	A	D
9	L	M	A	S	T	E	N	Ü	E	D	E	V	Ö	F	K	L	Y	M	A	K	U
10	İ	S	A	F	T	E	Ç	T	S	E	Ö	Ş	T	A	L	İ	A	Z	E	Y	Y
11	Ş	A	S	E	R	E	S	U	Y	R	S	A	E	A	B	Ğ	Ş	Ü	Ş	A	G
12	K	D	F	R	H	D	G	O	Ö	G	A	S	T	S	E	Ş	A	K	D	F	U
13	İ	V	E	G	B	R	H	L	N	Ü	R	F	S	T	G	F	M	L	T	D	L
14	G	Y	T	U	E	M	R	Ü	E	K	T	G	N	E	D	G	E	Ş	G	E	A
15	E	O	V	A	S	H	B	A	T	J	E	Y	Y	J	R	B	T	T	H	R	R
16	L	Ü	T	S	A	U	V	F	İ	U	T	L	Ü	O	Ç	M	A	K	B	T	G
17	İ	Ö	U	I	Y	T	D	E	M	M	N	N	Y	R	D	T	Ü	S	N	A	E
18	Ş	J	M	H	K	J	T	R	İ	A	O	J	N	T	F	Y	L	T	K	H	L
19	T	S	A	G	L	K	L	I	B	E	S	L	E	N	M	E	K	S	E	D	İ
20	İ	F	K	I	O	A	M	U	F	S	A	K	S	T	E	J	Ç	B	G	A	Ş
21	R	L	L	L	K	S	Ö	I	B	F	D	T	Ş	H	A	K	İ	H	Ö	R	T
22	M	E	R	M	D	U	L	C	N	R	F	N	E	I	S	O	Ş	T	L	T	İ
23	E	A	Y	E	A	I	I	V	E	T	E	F	Ü	L	Z	L	T	H	Ş	G	R
24	K	Ö	E	S	S	L	Ş	A	A	K	L	E	D	P	Ğ	Ç	İ	G	A	Ç	M
25	E	R	T	T	T	K	D	E	N	G	E	L	İ	B	E	S	L	E	N	M	E

ANAHTAR KELİMELER

1.DENGELİ BESLENME
2.SOSYAL İLİŞKİ GELİŞTİRMEK
3. SAĞLIKLI BESLENMEK
4. STRES YÖNETİMİ
5.EGZERSİZ
6.MANEVİ DUYGULAR GELİŞTİRMEK
7. AKTİF YAŞAM
8.SAĞLIK KONTROLÜ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU[1]

Beslenme: Günümüzde, egzersiz yapmak, diyet, sigara/alkol tüketiminin olmaması, stres yönetimi gibi yaşam biçimi unsurlarının sağlığı ve kardiyovasküler hastalık riskini etkilediği, kalp hastalığı, hipertansiyon ve diyabet gibi kronik hastalıklardaki değişiklikleri ile önemli ölçüde azaltabildiği bilinmektedir. Sağlıklı yaşam biçimi, bireyin sağlığını etkileyebilecek davranışlarını kontrol edebilmesi, günlük aktivitelerini düzenlerken kendi sağlık durumuna uygun davranışları seçmesi olarak tanımlanmıştır.

Bu davranışları tutum hâline dönüştüren birey, sağlıklı olma hâlini sürdürebildiği gibi, sağlık durumunu daha iyi bir seviyeye getirebilir. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında sayılan beslenme, stres yönetimi, egzersiz, manevi duygular geliştirmek, kişiler arası ilişki ve sağlık sorumluluğu almak olarak sıralanabilir.

1- Süt Grubu: Süt ve yerine geçen besinler; yoğurt, peynir ve süt tozu gibi sütten yapılan besinlerdir.

2-Et - Yumurta – Kuru baklagiller Grubu: Bu grupta et, tavuk, balık, yumurta, kuru fasulye nohut, mercimek gibi besinler bulunur. Ceviz, fındık, fıstık gibi yağlı tohumlar da bu grupta yer alır. Yağlı tohumlar diğer besinlere göre fazla yağ içerdiklerinden tüketim miktarlarına dikkat etmek gerekir.

3- Sebze ve Meyve Grubu: Bitkilerin her türlü yenebilen kısmı sebze ve meyve grubu altında toplanır. Bileşimlerinin önemli kısmı sudur. Bu nedenle günlük enerji, yağ ve protein gereksinmesine çok az katkıda bulunurlar.

4- Ekmek ve Tahıl Grubu: Tahıllar Türk toplumunun temel besin grubudur. Buğday, pirinç, mısır, çavdar ve yulaf gibi tahıl taneleri ve bunlardan yapılan un, bulgur, yarma, gevrek ve benzeri ürünler bu grup içinde yer alır.

Stres yönetimi: Organizmayı zorlayan, akut ya da kronik iç ya da dış uyaranlar veya durumlar stres etmenleri olarak tanımlanır. Stres etmenleri (stresörler) genelde 3'e ayrılmaktadır:

1- Fiziksel: Travma, açlık, gürültü, yoğunegzersiz, cerrahi girişimler vb.

2- Sosyal: Birey-çevre ilişkisi/çatışması

3- Psikolojik: Fiziksel ve sosyal etmenlerin sonucu olarak ya da kendiliğinden ortaya çıkan hayal kırıklığı, izolasyon gibi. Fiziksel ve psikolojik stresler dizisi kişide bir takım değişiklikler oluşturmaya başlar ve bu oluşum evreler hâlinde devam eder. Bunu araştırmacılar "Genel Adaptasyon Sendromu" olarak tanımlamaktadırlar. İşyerindeki problemlere karşı koyabilmek için kişinin geliştirdiği adaptasyon mekanizmasının devreye girmesiyle, kişi önce alarm reaksiyonu gösterir. Sonra direnç evresi başlar ve sonunda tükenme ile karşı karşıya kalır. Stresin Sağlığa Etkileri: Bir tehlike anında vücut, kan dolaşım sistemine adrenalin ve diğer stres hormonlarını salgılar. Bu salgılanım ile kalp hızı artar, kan basıncı yükselir ve kaslarda gerginlik meydana gelir. Bu yanıtlar kişiye stres kaynağı ile mücadele ve stresten kaçma enerjisi sağlar. Stres durumunun uzaması sonucu organ, sistem ve fonksiyonlarda bozulma meydana gelir.

Egzersiz: Egzersiz için genç-yaşlı ayırımı yoktur, her yaşta sağlığa yararlıdır. Düzenli fiziksel aktivite, çocukların ve gençlerin sağlıklı büyümesi ve gelişmesinde, karakter gelişiminde istenmeyen kötü alışkanlıklardan kurtulmada, sosyalleşmede, yetişkinlerin çeşitli kronik hastalıklardan korunmasında veya bu hastalıkların tedavisinde veya tedavinin desteklenmesinde, yaşlıların aktif bir yaşlılık dönemi geçirmelerinin sağlanmasında, zihinsel ve bedensel fonksiyonların korunmasında bir başka deyişle tüm hayat boyunca yaşam kalitesinin artırılmasında önemli farklar yaratabilmektedir. Yürümek, koşmak, sıçramak, yüzmek, bisiklete binmek, çömelmek – kalkmak, kol ve bacak hareketleri, baş ve gövde hareketleri gibi temel vücut hareketlerinin tümünü ya da bir kısmını içeren çeşitli spor dalları, dans, egzersiz, oyun ve gün içeresindeki aktiviteler fiziksel aktivite olarak kabul edilebilirler.

Aktif yaşayan bireylerde vücudun oksijen kullanma yeteneği arttığı için vücut direnci artar ve enfeksiyonlara karşı koruma gelişir.

Tinsellik: Tinsel kelimesi, Türk Dil Kurumu sözlüğünde ruhi, manevi kelimeleriyle karşılık bulmaktadır.

Yapılan araştırmaların büyük bir bölümü tinsellik/inanç ile fiziksel ve mental sağlık sonuçları arasında ilişki kurmuştur. Araştırmalarda, kişinin tinsel inançlarının sağlığı, uzun yaşamayı ve fiziksel hastalığın iyileşmesini pozitif olarak etkileyebildiği gösterilmiştir. Bazı inançlar, sağlıkta risk oluşturan tütün kullanımı, alkol kullanımı, riskli cinsel davranışlar gibi davranışlara karşı spesifik yasakları kapsar. Kişinin bedenine bakması, bedensel anlamın yanında tinsel yanının da olması sonucu sağlığın geliştirilmesini destekler. İnsanın tinsel yönü, fiziksel, duygusal, sosyal yönü kadar önemlidir ve bu boyutlarla ilişkilidir. Bireylerin sağlık ve hastalık davranışlarını sorgulamada, değişimlere uyum sağlamada, sorunların üstesinden gelebilme becerisi kazanma, yeniden iyileşme gücü ve umudu bulmada tinselliğin olumlu etkisi olduğu bilinmektedir.

Kişilerarası ilişki: Türk Dil Kurumu sözlüğünde iki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas, olaylar ve nesneler arasında var olan karşılıklı bağlılık olarak tanımlanmakta olan ilişki kavramı, sağlık açısından ele alındığında kişinin hasta ise iyileşmesinde, değilse sağlığının devamı ve gelişiminde amaçlı, etkin, doyumlu, yararlı ve yapıcı eylemler dizisi olmaktadır. Kişiler arası ilişkiler kavramı; karı-koca etkileşimi, çocuğun anne ve babasıyla etkileşimi, akrabalar, arkadaşlar, meslektaşlar arasındaki etkileşimler, öğrenci-öğretmen etkileşimi, duygusal ilişkiler gibi örnekler ile somutlaştırılabilir. Chen, çalışmasında, kişiler arası ilişki desteğini; yakın arkadaşlarla vakit geçirmek, başkalarıyla anlamlı ve tatmin edici ilişkiler kurmak, başkalarına karşı ilgi ve sevgiyi ifade etmek ve onlara karşı içten olmak, kendine yakın kişilere dokunmaktan ve onların dokunmasından hoşlanmak, kişisel problemlerini yakın arkadaşlar ve aile üyeleri ile paylaşmak olarak değerlendirmiştir. İnsan davranışlarının büyük çoğunluğu, genelde kişilerarası, özelde de ikili ilişkiler yoluyla şekillenmekte, sürdürülmekte ve değişmektedir. Yaşam boyu başarıya ulaşmada, mutlu ve verimli olmada "İnsanlar arası ilişkiler" büyük rol oynamaktadır.

Sorumluluk, Türk Dil Kurumu sözlüğünde kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi anlamına gelmektedir. Fişek'e göre herkes kendi sağlığından sorumludur. Özellikle hastalıklardan korunmada asıl yapılacak işler, kişilerin kendilerinin alacakları önlemlerdir. O nedenle, kişiler kendi sağlıklarının değerini bilmeli ve onu korumaya çalışmalıdırlar.

KAYNAK:
1) Bozhüyük, A , Özcan, S , Kurdak, H , Akpınar, E , Saatçı, E , Bozdemir, N . (2012). Sağlıklı Yaşam Biçimi ve Aile Hekimliği . Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care , 6 (1) , 0-0 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/tjfmpc/issue/45319/567774

23. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEDENİNLE BARIŞ SAĞLIKLA YAŞA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Beden imgesi ile fiziksel ve psikolojik sağlığını ilişkilendirir. / 23. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar temel alınarak her gruba bir örnek olay gelecek şekilde çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile giriş yapılır: *"Daha önceki etkinliklerden hatırlayacağız üzerine herhangi bir kişinin kendi bedeni hakkındaki düşüncelerini, duygularını ve algılarını ifade eden duruma beden imgesi denir. Bugünkü etkinliğimizde beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini ele alacağız. "* 2. Sınıf her grupta 4-5 öğrenci olacak şekilde gruplara ayrılır. Gruplara Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylardan biri verilir. Grupça örnek olayı okumaları, soruları tartışmaları ve görüşlerini yazmaları istenir. 3. Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra her grup tarafından seçilen grup sözcüleri grup çalışmalarını tüm sınıfla paylaşır. 4. Aşağıdaki sorular ile sürece devam edilir. • Bu etkinlik kapsamında neler hissettiniz? • Beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz? • Beden imgesinin olumsuz algılanmasının psikolojik ve fiziksel sağlığına odaklandık ancak beden imgesinin olumlu algılanmasının psikolojik ve fiziksel sağlığa etkileri neler olabilir? • Beden imgenizi olumlu algılamak adına neler yapabiliriz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Evet, arkadaşlar bugün beden imgesinin psikolojik ve fiziksel sağlıkta önemini gördük. Bu kapsamda beden imgesinin aşırı olumsuz algılanmasının zamanla fiziksel ve psikolojik hastalıklara sebep olabileceğini fark ettik. Beden imgesini olumlu algılamak kendinize yönelik olumlu duygular hissetmenizi, kendinizi bütün olarak değerlendirmenizi sağlayarak fiziksel ve psikolojik sağlığınızı korur."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden tarihteki kadın ve erkeğe yüklenen beden imgesi kalıplarının neler olduğu ve bunların o dönemdeki insanların psikolojik ve fiziksel sağlıklarına olası etkilerinin neler olduğuna yönelik araştırma yapmaları istenir. Hatta sınıf gruplara bölünerek her gruba bir dönem ya da tarih aralığı verilerek araştırılması istenebilir ve gruplar çalışmaları tamamladıklarında grupların okul geneline sunum veya sergi yapmaları ya da okul panosunda bu bilgileri paylaşmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Benlik algısı, fiziksel ve psikolojik sağlık gibi terimler kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sade bir dile tekrar edilerek ve örneklendirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay 1

27 yaşında, erkek, bekâr, üniversite öğrencisi huzursuzluk, titreme, uykusuzluk, sinirlilik yakınmaları ile tedaviye başvurmuştur. Kişinin bedeni ile aşırı uğraşısı, yedi yıl önce, üniversite birinci sınıfta okuduğu dönemde başlamış. Daha önce hiç kız arkadaşı olmayan kişi, bu durumu kızların onun fiziksel görünümünü beğenmedikleri yönünde yorumlamaya başlamış. Okulda kız arkadaşlarının sohbetlerine dikkat kesiliyor gerek okul ortamında, gerek sokakta yürürken kızlar tarafından beğenildiğini düşündüğü erkeklerin özelliklerini inceliyormuş. Daha sonra kendi yüzünde çeşitli ölçümler yapmış ve kafatasının normalden büyük, alnının açık, gözlerinin göz çukuruna fazlaca girinti yapıyor olduğu, çenesinin çok küçük ve geride olduğu, kulaklarının çok büyük olduğu gibi gerçekçi olmayan düşünceler edinmiş. Bu nedenle bulunduğu her ortamda yüzünü gizlemeye çalışmaya, derslerde oturmak için arka sıraları seçmeye, arkadaş ortamlarında bulunmaktan kaçınmaya başlamış. Zamanla bedensel uğraşları çenesine odaklanmış. Çenesini gizlemek için sakal bırakıyor, sıklıkla karanlık bastığında dışarı çıkabiliyormuş. Sınıf arkadaşlarının kendi aralarında konuştuklarında çenesinden bahsettiklerini düşünmeye, bu nedenle derslerine, hatta sınavlarına girmemeye başlamış. Bu dönemde okul başarısı çok gerileyen birey, ailesinin karşı çıkmasına rağmen bir ortodontiste başvurup yaptığı ölçümlere dayanarak çenesinin kendi düşündüğü şekle getirilmesi için ameliyat edilmesini istemiş. Doktor tarafından ameliyat gerektirir durum olmadığı, psikiyatrik yardım alması önerilmesine rağmen ısrarlı tutumunu sürdürmüş, sonunda ameliyatı yapılmış. Yapılan ameliyat sonrası kısa dönem kendini çok iyi hissetmiş, ancak bir süre sonra yeniden çenesiyle ilgili ölçümlere başlamış. Yaptığı bu ölçümlerin sonucunda; yapılan girişimin yetersiz olduğu kanaatine varmış, yeniden tedavi arayışlarına başlamış. Bu dönemde, iç sıkıntısı, uykusuzluk, hayattan zevk almama, huzursuzluk yakınmaları gelişmiş, depresyon tanısı ile tedaviye başlanmış…

Yukarıda okuduğunuz örnek olay gerçek hayattan alınmış ve beden imgesinin olumsuz algılanmasının en son noktalarında ne kadar ciddi şeyler yaşanabileceğini göstermektedir. Bu örnek olayı okuduktan sonra aşağıdaki soruları grupça tartışarak cevaplandırınız.

1- Bu örnek olayda beden imgesinin fiziksel sağlığa etkileri nelerdir?

2- Bu örnek olayda beden imgesinin psikolojik sağlığa etkileri nelerdir?

Örnek Olay 2

19 yaşında lise mezunu bekâr bir kadın, henüz çalışmamakta, tedaviye yemek yiyememe nedeniyle başvurmuştur. Yakınmalarının ortaokul üçüncü sınıfta başladığını belirten kadın ilk olarak kendisini kilolu hissetmeye ve rejim yapmaya başlamıştır. Bu dönemde beğendiği ünlü kişiler, takip ettiği sosyal medya hesaplarından güzel olan iyidir, kendini her zaman en iyi hâlinle diğer insanlara göstermelisin, güzel olmak için zayıf olmalısın gibi mesajları aldığını söylemiş. Arkadaşları ve ailesi kendisine kilolu olmadığını belirtiği halde o kendisinin aşırı kilolu olduğunu düşünüyormuş. Çevresindekiler kilosunu öğrenmek için tartılmasını söylese de tartılmak istemiyormuş. Arkadaşlarının yanında kendini kilolu bulduğu için rahat edemiyor, arkadaşlarının sorunlarını, söylediklerini farklı anlamaya, üzerine alınmaya ve arkadaşlarının kendinden sıkıldığını düşünmeye başlamış bu nedenle zamanla kendini onlardan uzaklaştırmış, zayıf olunca tekrar sosyal ilişkilerine kabul edileceğine inanmış. Kilosuna ilişkin bu uğraşısı zamanla artmış ve kilo kaybı olmuş. Bedeni kilo kaybına ve yetersiz beslenme tepki göstermeye başlamış ve adet düzensizliği, saç, kaş dökülmesi başlamış. Zayıf kalabilmek için sürekli ip atlıyor ve koşuyormuş. Hem yediği miktar hem de öğün sayısını azaltıyor hatta bazen sadece su içiyormuş. Aynı dönemde kaşları ile uğraşamaya başlamış ve kaşları da dökülmeye başlamış. Tedavi için hastaneye yatırıldığı halde kendisini hâlâ kilolu görmekte ve kilo alma korkusu ve zayıf kalma çabası devam etmektedir.

Yukarıda okuduğunuz örnek olay gerçek hayattan alınmış ve beden imgesinin olumsuz algılanmasının en son noktalarında ne kadar ciddi şeyler yaşanabileceğini göstermektedir. Bu örnek olayı okuduktan sonra aşağıdaki soruları grupça tartışarak cevaplandırınız.

1- Bu örnek olayda beden imgesinin fiziksel sağlığa etkileri nelerdir?

2- Bu örnek olayda beden imgesinin psikolojik sağlığa etkileri nelerdir?

KAYNAK:
Kaya, B., Yiğittürk, D., & Yalvaç, H. D. (2003). Anoreksiya nervoza tanılı iki kız kardeş: Olgu sunumu. Klinik Psikiyatri, S, 6, 56-61.
Kütük, E. K., Çelik, M., ve Dilbaz, H. N. Beden Dismorfik Bozukluğu Olan İki Hastada Tedavi Niyetine Madde Kullanımı: Olgu Sunumu. Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-4.

24. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BUGÜN ÇOK İYİ ÇALIŞACAĞIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörleri açıklar. / 24. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesi okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere şu anda eve gidip çok verimli bir şekilde sınavlara çalışmayı düşünen kaç kişi olduğu sorulur, bunu düşünen öğrencilerden el kaldırmaları istenir. Ardından etkinliği geliştiren kişinin öğrencilere yazdığı mesaj okunur: *"Merhaba sevgili arkadaşlar ben bu etkinliği geliştiren kişi olarak kendi tecrübemi sizlerle paylaşmak istedim. Ben de lisedeyken sınava hazırlanma sürecimde beni etkileyen birçok faktör vardı. Bu faktörlerden bazıları sınava hazırlanma sürecimde beni motive ederken bazıları da sürece zorlaştırıyordu. Peki, bunu nasıl aştım? Sözlerimi etkinlik sonunda tamamlayacağım. Ancak o zaman muhtemelen siz zaten bunun cevabını bulmuş olacaksınız"* 2. Öğrencilerden gözlerini kapatıp söylenecek olan durumu zihinlerinde canlandırmaları istenir (gözlerini kapatmaktan rahatsız olan öğrenciler sabit bir noktaya bakarak durumu zihninde canlandırabilir) ve durum okunur: *"Okuldasınız son derstesiniz. Zil çaldı. Eve gideceksiniz, son zamanlarda sınavlar için yeterince çalışamıyorsunuz ancak bugün çalışmakta kararlısınız. Eve geldiniz, yemek yediniz. Biraz dinlendiniz çalışmaya geçmeden önce sınava hazırlama süreciniz zihninizde canlandı. Bu arada sınava hazırlanma sürecinizi etkileyen birçok faktör olduğunu fark ettiniz. Bu faktörlerin bazıları sınava çalışmanızı olumlu etkilerken bazıları olumsuz etkiliyor. Bu faktörler neler olabilir? Bu faktörlerin neler olabileceğine odaklanın."* 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Ardından sınava çalışmalarına engel olan düşünceleri paylaşmaları istenir ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. 4. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır ve Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgiler öğrencilerle paylaşılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Bahsettiğiniz faktörleri ekonomik, psikolojik, fizyolojik, akademik, çevresel ve sınav sistemiyle ile ilgili faktörler başlıkları altında toplayabiliriz, paylaşılan faktörün hangi başlık altında olduğunu düşünüyorsanız çalışma kâğıdının uygun yerine yazınız, eğer belirttiğim faktörlerden başka faktörler de olması gerektiğini düşünüyorsanız diğer faktörler kategorisine ekleyebilirsiniz."* 5. Öğrencilerden ana başlıkları ve altına yazılanları incelemeleri ve bu başlık ve altlarına yazılan faktörlerin sınava hazırlanmayı nasıl etkileyebileceğini açıklamaları istenir. Örneğin *"Psikolojik faktörler başlığı altında yazılanlar sınava hazırlanma süreçlerini nasıl etkileyebilir?"* diye sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. 6. Öğrencilerden her bir başlık için o kategori altında yazdığı faktörlerden kendi sınava hazırlanma sürecini olumsuz etkileyen faktörleri ele almaları ve bu faktörleri kendi sınav süreçlerinde nasıl olumluya çevirebileceklerini düşünmeleri istenir. Örneğin: *"Psikolojik faktörlerden sınava hazırlanmanızı etkileyen olumsuz faktörler varsa bu zorluğu nasıl aşabilirsiniz, kimden destek alabilirsiniz, neler yapmanız gerekir?"* 7. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve tahtaya ilgili başlığın altına yazılır. 8. Süreç aşağıdaki açıklama sonlandırılır böylece uygulayıcının başta yarım bıraktığı açıklama da tamamlanır: *"Umarım sorumun cevabını bulmuşsunuzdur. Sevgili arkadaşlar sınava hazırlanma süreci zorlayıcı bir süreç, benim için de öyleydi. Etkinlikte gördüğünüz gibi sınava hazırlık sürecini etkileyen birçok faktör olabiliyor bu benim içinde öyleydi. Psikolojik faktörler, ekonomik faktörler, çevresel faktörler, sınav sistemiyle ilgili faktörler ya da diğer faktörler olabiliyor. Bu faktörleri lehimize çevirmenin ilk adımı bu faktörleri fark etmek ve bilmektir. Gördüğünüz gibi faktörleri açıkladığınızda çözüm yollarını bulmak daha kolay görünüyor. Ben de sınava hazırlama sürecimde bu sürecimi etkileyen faktörlere odaklanıp olumsuz etkileyen faktörleri olumluya çevirecek stratejiler bulmaya ve bunları uygulamaya odaklandım."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i eve götürüp ihtiyaç hâlinde ilgili yerlere madde eklemeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. İkinci maddedeki durum öğrencilerin canlandırabilmeleri için yavaş ve bekleyerek okunmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm boşlukların doldurulması yerine belirli sayıda madde ya da alanın doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Etkinlik sırasında öğretmen geribildirim sunarak sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler aşağıda kategorilendirilmiştir. Sınıfta etkinlik sırasında bu kategorilere ait olmayan başka faktörler de ifade edilirse burada ifade edilenlerle birlikte yeni kategoriler oluşturulabilir. Örneğin, ekonomik faktörler (çalışmak durumunda olmak, aile işine yardım etmek vs.).

- Psikolojik Faktörler (Kaygılı olmak, başarısızlık korkusu, çökkün ruh hâli, öz-yetkinliğinin yüksek olması, başarabileceğine inanama vs.)
- Fizyolojik Faktörler (Uykusuz olmak, aç olmak, zinde hissetmek, hasta olmak, beslenme ve uyku düzenine dikkat etmek vs.)
- Akademik Faktörler (Ders çalışma ve planlama becerilerinin eksikliği, zaman yönetiminde iyi olmak ya da zaman planlaması yapamamak, odaklanma ve dikkat becerilerinin iyi olması vs.)
- Çevresel Faktörler (Çalışma ortamının uygun olması veya olmaması, ortamda dikkat çekecek başka unsurların olması, sınav sürecinde destek alacak birilerinin olması vb.)
- Sınav Sistemiyle İlgili Faktörler (Sınav sisteminin, sınavın uygulama düzeninin, sınav konularının ya da derslerinin değiştirilmesi vb.)

Çalışma Yaprağı 1

Benim Sınava Hazırlanmamı Etkileyen Faktörler Neler?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sınava hazırlanma sürecimi etkileyen faktörleri nasıl kategorilendirebilirim?

Psikolojik Faktörler	Fizyolojik Faktörler	Akademik Faktörler	Çevresel Faktörler	Sınav Sistemi İle İlgili Faktörler	Diğer Faktörler

25. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM İÇİN ARKADAŞLIK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Akran grubunun yaşamındaki yerini açıklar./25. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. *"Bugün arkadaş gruplarının yaşamımızdaki yeri ile ilgili bir etkinlik yapacağız"* sözleri ile oturuma başlanır. Daha önce arkadaşlık ile ilgili etkinlikler yapıldığı vurgulanarak kısa bir hatırlatma yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 sınıfa dağıtılarak öğrencilere 10 dakika süre verilir ve cevaplamaları beklenir. Çalışma Yaprağı ile ilgili gelen sorular cevaplandırılır. 3. Tüm öğrenciler cevaplamayı bitirdikten sonra sınıfla paylaşmak isteyenlerin yanıtlarını okumasına izin verilir. 4. Öğrencilere arkadaşlıkla ilgili cevapları doldururken neler hissettikleri sorulur. 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile devam edilir. *"Şimdi sizlerden arkanıza yaslanmanızı ve gözlerinizi kapatarak dediklerime odaklanmanızı istiyorum. Bir seyahat planlıyorsunuz, uzun bir yolculuk yapacaksınız ve bu yolculukta her türlü duyguyu yaşayacağız durumlarla karşılaşabilirsiniz, bazen heyecan, bazen korku, endişe, üzüntü, bazen mutluluk ve birçok yeni deneyim edineceksiniz. Bu seyahatte size eşlik edecek birçok arkadaşınızı davet edebilirsiniz. Kimlerin size katıldığını düşünmenizi ve arkadaşlarınızın sizin yanınızda olma nedenlerine odaklanmanızı istiyorum. Niçin yanınızdalar, şimdiye kadar yaşadığınız hangi durumlar bu seyahatte arkadaşınızı da davet etmenize sebep oldu. Arkadaşlarınızın yanınızda olması size hangi duyguları hissettiriyor. Davet ettiğiniz arkadaşlarınızın size kattıkları neler, beraber yaptığınız etkinlikleri düşünün, belki sizin için yaptığı fedakarlığı... Sadece hayal edin ve odaklanın. Kendinizi hazır hissettiğinizde gözlerinizi açabilirsiniz."* der.

Süreç (Uygulama Basamakları)	6. Tüm sınıf hazır olduğunda aşağıdaki sorular ile etkileşim devam ettirilir: • Seyehatte yanınızda olan arkadaşlarınızı tercih etme sebepleriniz neler olabilir? • Zor durumlarda ve mutlu anlarınızda arkadaşlarınızın sizlere ne gibi katkıları olabilir? • Neden bir arkadaş grubunda olmak isteriz? • Arkadaş gurubunun sizin için anlamı nedir? 7. Öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda arkadaş gruplarının öğrencilerin hayatındaki önemi üzerinde durulur ve aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *Arkadaşlıklar ve arkadaş grupları yaşamın her döneminde önemlidir ancak sizlerin çağında daha da önem kazanmaktadır. Birçoğunuzun değişik sayılarda arkadaş grubu var. Bu gruplara akran grubu diyoruz. Akran grupları espri, yaratıcılık, eş duyum, paylaşma ve destek olma özellikleri ile iç gerginliğimizin azaltan ve gelişimimizi destekleyici bir etkiye sahiptir. Akran gruplarında yaşadığımız bazen çok mutlu olunan anlar, bazen çözülmesi güç çatışmalar kendimizi tanımamızı, kim olduğumuz ve ne olmak istediğimizle ilgili duygu ve düşüncelerimizi destekler.*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden arkadaş gruplarının yaşamlarına katkılarını gözlemlemeleri ve kendi kimlik gelişimlerinde katkıda bulunan ilişkileri için şükran günlükleri tutmaları veya arkadaşlarına teşekkür etmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamaz ise görüntü etkileşimli tahta ekranına yansıtılabilir. Öğrencilerden bir boş kâğıt çıkarıp ekranda gördükleri cümlelerin cevaplarını yazmaları istenebilir. 2. Göz kapatmada zorluk yaşanacak durumlarda öğrencilerin bir noktaya odaklanarak dinlemeleri istenebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in büyük puntoda basılmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm alanlar yerine belirli kısımların cevaplanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 4. Öğretmen bireysel olarak rehberlik edip geribildirim vererek destek sunabilir.
Etkinliği Geliştiren	İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

ARKADAŞLIK

NASIL OLUR?

Bir arkadaş grubunda aradığım en önemli özellik

.....dır.

NE SÖYLER?

Arkadaşlarım bana destek olmak için sıklıkla

..... der.

ARKADAŞLIK

(Arkadaşınızın sizin için yaptığı ve çok mutlu olduğunuz bir anınızı hatırlayın.)

NE HİSSETTİRİR?

Arkadaşlarım genellikle beni

..... hissettirir.

NE YAPAR ?

Arkadaşlarım, birisi beni üzmeye çalıştığı

zaman beni .....

26. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AİLE VE AKRANLAR ETKİSİNDE KARARLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Kararlarında aile ve akranlarının etkilerini değerlendirir. / 26. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğimizin amacının kararlarınızda, aile ve akranlarınızın etkisini değerlendirebilmek olduğu belirtilerek başlanır. 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Bu zamana kadar aldığınız 3 kararı düşünün. Üstte kararım bölümüne aldığınız kararı yazmanızı istiyorum. Alttaki daireye ise bu kararınızı alma sürecinde aile ve akranlarınızın etkilerini değerlendirip, onların kararınızdaki etkililik oranlarına göre daireyi bölerek/dilimleyerek etkilerinin oranlarını belirtmenizi istiyorum. Karar alma sürecim bölümüne ise genel olarak karar alma süreçlerinizi düşünüp bu süreçlerde nasıl bir yol izlediğinizi anlatmanızı istiyorum."* 3. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır ve aşağıdaki sorular yöneltilir. • Karar alma süreçlerinizde kimlerin daha etkili olduğunu fark ettiniz? • Karar alma sürecinizde ailelerinizin nasıl etkisi oluyor? • Karar alma sürecinizde akranlarınızın nasıl etkisi oluyor? • Ailenizle ve akranlarınızla farklı fikirlere sahip olduğunu durumlarda karar alma süreçlerinizi nasıl yönetiyorsunuz? • Karar alma süreçlerimizde aile ve akranların etkisini fark etmek neden önemlidir? 4. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"Hayatımızda birçok karar almak durumunda kalırız. Bu kararlarımızı alma süreçlerinde birçok faktör etkili olabilir aile ve akranların görüşleri de bu faktörlerdendir. Karar alma süreçlerinde aile ve akranlarımızın etkisini fark etmek ve değerlendirmek bu süreçte hangi kaynaktan daha doğru bilgi alabileceğimizi fark etmemizi sağlayarak karar alma süreçlerimizi daha bilinçli yönetmemizi sağlar."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu etkinlikten sonra etkinlikte yapıldığı aldıkları kararları not alıp, bu kararlardaki aile ve akran etkilerini değerlendirmeleri, karar alma süreçlerini gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Karar alma sürecine ilişkin sorular kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde basitleştirip sorularak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan etkinlik aşamalandırılarak etkinlik basitleştirilebilir. 3. Etkinlik sırasında öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılarak onları destekleyebilir.
Etkinliği Geliştiren	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

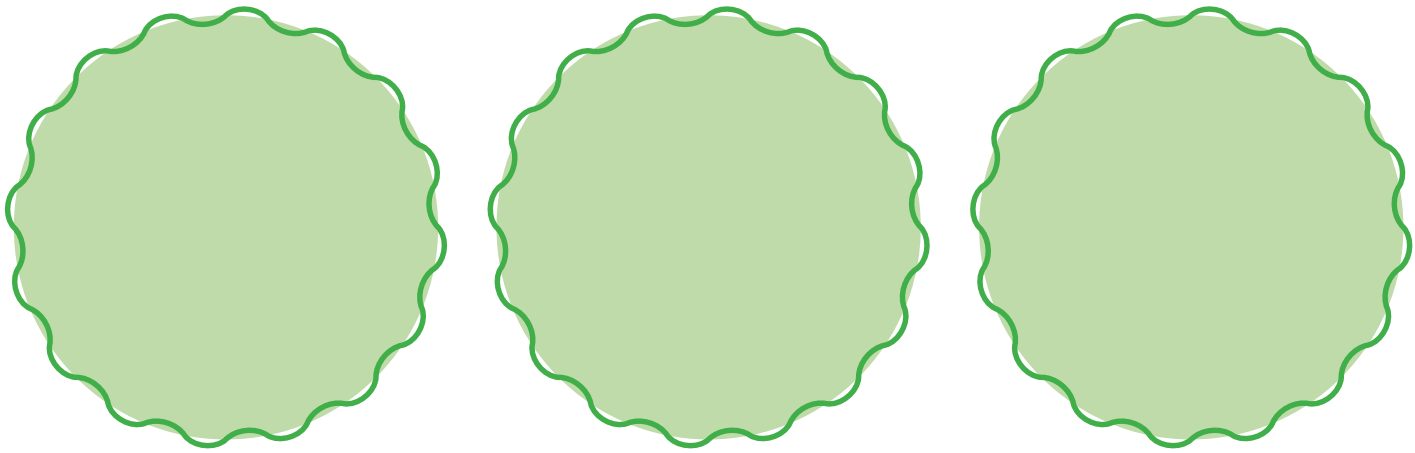
KARARLARIM

1.....

2.....

3.....

1 2 3

KARAR ALMA SÜRECİM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

27. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SEÇİMLER, SORUMLULUKLAR, DENGE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel seçimleri ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurar. / 27. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının kişisel seçimlerimiz ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluk arasında denge kurmak olduğu belirtilerek başlanır. 2. Aşağıdaki sorular sınıftaki öğrencilere yöneltilir. • Günlük hayatta yaptığınız kişisel seçimler neler? Örnekler verir misiniz? • Bu kişisel seçimleri yaparken neleri dikkate alırsınız? 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından kişisel seçimlerde etkili olan faktörler kısaca özetlenir ve aşağıdaki açıklama temel alınarak kişisel seçimlerde dikkate alınması gereken önemli bir faktörün de toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar olduğu açıklanır: *"Kişisel seçimlerimizi; yeteneklerimiz, ilgi alanlarımız, değerlerimiz, yetiştirilme şeklimiz, aile ortamımız, aldığımız eğitim, okuduğumuz kitaplar, izlediğimiz filmler, arkadaş çevremiz, hedeflerimiz ve daha birçok etken farklılaştırır. Bunların yanı sıra kişisel seçimlerimiz toplumsal roller ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarla da ilişkilidir. Örneğin, piercing takmayı çok sevebilirsiniz ama eğitim gördüğünüz okulda piercing takılması yasak olabilir. Burada piercing takmak sizin kişisel seçiminiz iken okuldaki öğrencilik sizin toplumsal rolünüz, öğrencilik rolünüzün getirdiği okul kurallarına uymakta sorumluluklarınızdır. Bu sebeple kişisel seçiminiz ve sorumluluklarınız arasında denge kurabilmek için okulda bulunduğunuz saatlerde piercing takmayıp, okul saatleri dışında takabilir böylece denge kurabilirsiniz."* 4. Öğrencilerle Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge paylaşılarak

Süreç (Uygulama Basamakları)	formu doldurmaları istenir: *"Sizlere dağıtmış olduğum Çalışma Yaprağı-1'de yer alan formun sol tarafında bazı kişisel seçim örnekleri bulunmaktadır. Sağ tarafta ise bu kişinin toplumsal rolü ve sorumluluklarını düşünerek kişisel seçimleri ile denge kurup nasıl bir yol izleyebileceği yazmanızı istiyorum. Örnek kişisel seçimlerin altında boş bırakılan yerlere kendi kişisel seçimlerinizi yazmanızı istiyorum. Sağ tarafa ise toplumsal rolleriniz ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarınızı düşünerek seçimleriniz ile dengeyi nasıl kurduğunuza ilişkin açıklamalar yazmanızı istiyorum."* 5. Öğrencilerin çalışmaları tamamlandıktan sonra Çalışma Yaprağı-1'de yer alan kişisel seçim örnekleri sırayla sınıfa okunur ve öğrencilerden her bir kişisel seçim örneği ile ilgili toplumsal rol ve sorumluluklar kapsamında denge kurma önerilerini paylaşmaları istenir. 6. Kişisel seçim örnekleri tamamlandıktan sonra öğrencilerin kendi yaşantılarından verdikleri örneklere geçilmeden önce aşağıdaki soru ile süreç tartışılır: • Aynı kişisel seçim örneği için farklı denge kurma önerileriniz var mı? 7. Daha sonra öğrencilerin kişisel yaşantılarından örnekler verdikleri paylaşımlar alınır. 8. Süreç aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir: • Kişisel seçimler ile toplumsal roller ve gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmak neden önemlidir? • Denge kurma sürecinde dikkate alınması gereken noktalar nelerdir? • Kişisel seçimlerinizle toplumsal rol ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarınız arasında denge kurma sürecinde en çok hangi seçimlerinizde hangi noktalarda zorluklar yaşadınız/yaşıyorsunuz? Bu süreçte bu zorluğu aşıp denge kurmak için neler yapabilirsiniz? 9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Bugünkü etkinlikte kişisel seçimler ve toplumsal roller ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmanın önemi ve gerekliliği üzerine bir çalışma yaptık. Kişisel seçimlerle toplumsal roller ve sorumluluklar arasında denge kurmak hem kendi ihtiyaç ve isteklerimizi önemseme hem de toplumsal yaşamda sağlıklı ilişkiler kurabilmek için önemlidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden etkinlik sonunda kişisel seçimleri ile toplumsal roller ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmakta zorlandıkları ve sınıf ile paylaşmak istedikleri bir konuyu bir kâğıda yazmaları ve kâğıdı katlayarak öğretmen masasına bırakmaları istenir. Uygulayıcı herkesten masadaki kâğıtlardan kendisinin yazdığı kâğıt dışında bir kâğıt almasını ister. Öğrencilerden seçtikleri kâğıtta yazan zorluğu okuyarak bu kişi için kişisel seçimleri ile sorumluluklar arasında denge kurmasını sağlayacak en az bir öneri yazması istenir. Önerisini tamamlayan öğrenciler kâğıtlarına sınıf panosuna asar ve ilgili öğrenci kendisine verilen öneriyi panodan okur.

Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan etkinlikte tüm boşluklar yerine daha az sayıda boşluk doldurması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Kazanımın değerlendirilmesi aşamasında cevabın yazılı olarak istenmesi yerine sözlü olarak da cevaplamalarına izin verilerek etkinlik zenginleştirilebilir. 3. Öğrencilerin etkinliği tamamlamaları için ek süre verilebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir.
Etkinliği Geliştiren	Filiz KILIÇ SAĞLAM-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Kişisel seçimler	Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluk
Apartman dairesinde oturan ve gitar çalmayı çok seven bir genç	Toplumsal rolü olan **komşuluğu** gereği, ses düzeyini komşularını rahatsız etmeyecek düzeyde ayarlamakta ve geç saatlerde gitar çalmamaya özen göstermektedir.
Odasını kimseyle paylaşmak istemeyen yalnız kalmak isteyen bir genç	**Aile bireyi** olarak evde fazla oda olmadığı için odasını kardeşiyle paylaşıyor.
Üç arkadaşı ile beraber yaşayan, dağınık ve eve geç gelen bir üniversite öğrencisi	**Ev arkadaşı** olarak, ortak kullanım alanlarını düzenli kullanması, eve gelirken kendi anahtarını kullanıp sessiz girip çıkarak ev arkadaşlarını rahatsız etmiyor.
Saçlarını maviye boyatmak isteyen lise öğrencisi	
Toplu taşıma aracında kendi özel durumu olmamasına rağmen özel durumlardaki kişiler için ayrılmış koltuklara oturmuş bir birey	
Aile üyeleri arasındaki iş bölümü kapsamında kendisine düşen görevi aksatan, bu durumda evdeki temizlik düzeni etkileyen birey	
Sınav haftasında arkadaşları tarafından sürekli aranıp dışarı çağırılan lise öğrencisi	
Sabah erken kalkmayı sevmemesine rağmen bulunduğu takımın toplantılarının / antrenmanlarının çok erken saatlerde başlaması nedeniyle erken kalkmak zorunda kalan takım üyesi	

28. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENİLİR Mİ?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır./ 28. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkileşimli tahta 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notları önceden okunarak etkinliğe hazırlanılabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru ile etkinliğe başlanır: "İlgi duyduğunuz, merak ettiğiniz meslekler hakkında nerelerden bilgi ediniyorsunuz?" 2. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin verdiği cevaplar Etkinlik Bilgi Notu-1'de yer alan bilgiler ile karşılaştırarak eksik kalan kısımlar tahtaya yazılır. 4. Öğrencilere "bu kaynaklardan hangileri sizlere doğru ve güvenilir bilgi verir?" diye sorulur. 5. Cevaplar alındıktan sonra uygulayıcı tarafından öğrencilere "bu kaynakları güvenilir ve doğru kaynak olarak belirlerken nelere dikkat ettiniz?" sorusu yöneltilir. 6. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya not alınabilir. Eksik kısımlar Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan bilgiler ile tamamlanır. 7. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak etkileşim devam ettirilir. • Kullandığınız kaynakların güvenilirliğini nasıl anlarsınız? • İnternette araştırma yaparken kullandığınız kaynakların güvenilir ve doğru olup olmadığı konusunda ne düşünüyorsunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Güvenilir kaynağa nasıl ulaşılır? • İnternet adresi uzantıları hakkında neler biliyorsunuz? Örneğin .edu.tr; nin hangi internet adreslerinin uzantısı olabileceğini paylaşmak isteyen var mı? 8. Gelen cevaplar üzerine öğrencilerle etkileşim devam ettirilir. 9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Günümüzde mesleklerle ilgili bilgilere birçok kaynaktan ulaşmak mümkünken, bu kaynakların güvenilir olup olmadığına dikkat etmek bizim sorumluluğumuzdadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bir hafta sonraki derse kadar bugün paylaşılan mesleki bilgi kaynaklarını incelemeleri, merak ettikleri bir meslekle ilgili elde ettikleri bilgileri sınıf panosuna asmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Etkinlik Bilgi Notları sınıf panosuna asılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Tahtada yazılanların rahatlıkla görülebilmesi ve öğretmenin de rahatlıkla duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel çevre düzenlenebilir. 3. Öğrencilerin sorulan soruların cevaplarını düşünmeleri ve cevaplamaları için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Güller SEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

MESLEKİ BİLGİ KAYNAKLARI

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı http://www.hbo.gov.tr/
- Yök Atlas https://yokatlas.yok.gov.tr/
- İş – Kur https://www.iskur.gov.tr/
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları http://www.tmmob.org.tr/
- Meslek kişileri
- Üniversite akademisyenleri
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Üniversite öğrencileri
- Okul rehberlik servisi
- Kitle iletişim araçları
- Sosyal medya

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Bilgi; inançlara, kararlara, seçimlere ve araştırmalara temel teşkil eder. Eğer eldeki bilgi hatalı veya eksikse hata yapma olasılığı yüksektir. Dolayısıyla, bilginin niteliğinin ölçümü, diğer bir deyişle kaynak değerlendirme büyük önem taşımaktadır. Doğal olarak böyle bir ölçüm ve değerlendirme için tek bir gösterge yoktur. Onun yerine, kaynağın türüne ve kullanım amacına uygun olarak, mevcut göstergeler arasından bir çıkarsama yapmak zorunludur.

Genel amaçlı bilgi taraması yapan ve ücretsiz olarak hizmet veren Google, Yandex, Yahoo, Arabul, Altavista vb. bazı tarama motorları bilimsel manada bilgi taraması için tam ve güvenilir olmasa bile, konu hakkında ön bilgi sağlama yönünden oldukça faydalı internet hizmeti sunarlar. Eğer bir kaynak anonimse, bir başka deyişle yazarı/yayıncısı hakkında bilgi bulunamıyorsa o kaynağa şüpheci yaklaşmakta fayda vardır.

GÜVENİLİR BİLGİ KAYNAKLARI ÖLÇÜTLERİ

- Site Erişimi ve Kullanım Etkinliği
- Belgenin Site İçinde Bulunması,
- Yazar Kimliği,
- Yazar Güvenirliği,
- Kapsam,
- Değer,
- Doğruluk,
- Doğrulanabilirlik,
- Güncellik,
- Güvenirlik,
- Tarafsızlık

İNTERNET ADRESLERİ UZANTILARI VE ANLAMLARI

.com.tr, .biz.tr , .info.tr; *Ticari faaliyet gösteren kişi ya da kurumlar,*

.edu.tr; *Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından tanınan eğitim kurumları,*

.net.tr; *kişisel siteler ve ağ siteleri,*

.av.tr; *Türkiye Barolar Birliğine kayıtlı avukatlar,*

.gov.tr; *Devlet kurumları,*

.org.tr: *dernek, vakıf, kar amacı bulunmayan oluşumlar ve benzeri sivil toplum örgütleri,*

.pol.tr; *Polis, emniyet teşkilatı,*

.mil.tr; *Askeri kurum ve kuruluşlar,*

.bel.tr; *Belediye teşkilatları,*

.bbs.tr; *Mesaj sistemleri,*

.k12.tr; *Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanmış öğretim kurumları.*

KAYNAK:
Kurbanoglu, S. (2002). Www bilgi kaynaklarının değerlendirilmesi.
Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 19(1), 11–25.
http://www. virtualsalt.com/evalu8it.htm adresinden yararlanılmıştır.

29. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

İNCELE /ARAŞTIR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır. / 29. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Cep telefonu/Bilgisayar atölyesi 4. Torba/Kese/Kutu 5. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan mesleki bilgi kaynakları sınıf mevcudu göz önünde bulundurularak her bir öğrenciye bir mesleki bilgi kaynağı gelecek şekilde çoğaltılır ve ilgili kısımlardan kesilerek bir torba, keseye veya kutuya koyulur. 2. Okul koşulları uygunsa öğrencilere cep telefonlarını bu etkinlik süresince kullanma izni verilebilir ya da etkinlik bilgisayar sınıfında yapılabilir. Bu kapsamda etkinlik öncesinde öğrencilerden cep telefonları getirmeleri istenir veya bilgisayar sınıfı etkinlik için hazır hale getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki soru ile etkinliğe giriş yapılır. • Bir önceki etkinliğimizde neler paylaşmıştık özetlemek isteyen var mı? 2. Gönüllü birkaç öğrenciden paylaşımlar alınır ve eksik kısımlar uygulayıcı tarafından tamamlanır. 3. Çalışma Yaprağı-1'den kesilen mesleki bilgi kaynağı başlıklarının içinde bulunduğu poşet/kese/kutu öğrenciler arasında dolaştırılarak her öğrencinin bir başlık alması sağlanır. 4. Öğrencilerden almış oldukları mesleki bilgi kaynağına ellerindeki imkânlarla (cep telefonu veya bilgisayar) ulaşmaları ve bu kaynağı incelemeleri ilgi duyduğu, merak ettiği mesleklerle ilgili edindiği bilgiyi not almaları istenir. 5. Verilen süre sonunda öğrencilerden elindeki mesleki bilgi kaynağından

Süreç (Uygulama Basamakları)	farklı olanlarla değiştirmesi istenir. Her bir öğrencinin ilk aldığı mesleki bilgi kaynağından farklı bir kaynak alması sağlanır. 6. Öğrencilerden yine yeni mesleki bilgi kaynağına göre bir önceki incelemeyi yapmaları ve not almaları istenir. 7. Çalışma tamamlandığında gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. 8. Etkinliğe aşağıdaki sorularla devam edilir. • İlgi duyduğunuz mesleklerle ilgili yeterince bilgi sahibi olabildiniz mi? Olamadıysanız nasıl bir yol izlemeyi planlıyorsunuz? • İki farklı kaynaktan bilgi aldınız. Hangi tür bilgilere hangi kaynaklardan eriştiniz? • Farklı bilgi kaynaklarını kullanmanın ne tür katkıları olabilir? 9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Bugünkü etkinliğimizde iki farklı mesleki bilgi kaynağını kullanarak kısa bir inceleme yaptınız. Bir önceki etkinliğimizde de paylaştığımız gibi meslekler hakkında güvenilir bilgi alabileceğimiz daha birçok kaynak bulunmaktadır. Bundan sonraki süreçlerde ihtiyaç duyduğunuzda bu kaynakları incelemeye devam etmeniz doğru bilgiler edinmenizi sağlayacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden etkinlik sırasında kullandıkları mesleki bilgi kaynakları dışındaki diğer kaynakları incelemeleri, merak ettikleri bilgileri bu kaynaklardan araştırarak bilgiler edinmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Öğrencilerin cep telefonu veya bilgisayar sınıfının kullanılamaması durumlarında etkileşimli tahta kullanılarak mesleki bilgi kaynakları torbasından bir öğrenciye kura çektirilir. Mesleki bilgi kaynağı belirlendikten sonra sınıf listesinden tesadüfü bir öğrenci belirlenerek o öğrencinin ilgi duyduğu meslek incelenir. Bu uygulama birkaç farklı öğrenci farklı mesleki bilgi kaynakları kullanılarak tekrar edilir. 2. Okulun imkânları ölçüsünde öğrencilerin cep telefonları ya da bilgisayar atölyesi kullanımında her öğrenciye cep telefonu ya da bilgisayar düşmemesi durumunda öğrenciler uygun sayılarda eşleştirilerek gerçekleştirilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Mesleki bilgi kaynağına ulaşma ve bununla ilgili notlar çıkarma aşamasında öğretmen geribildirim vererek öğrencilere destek olabilir. 2. Verilen bilgi kaynağına ulaşma ve inceleme aşamasında ek süre verilebilir. 3. Bilgi kaynağı kâğıtlarının tüm sınıfın yaptığı gibi her seferinde değil, iki değişimde bir değiştirilmesi sağlanarak etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Güller SEZGİN

Çalışma Yaprağı 1

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı http://www.hbo.gov.tr/
- Yök Atlas https://yokatlas.yok.gov.tr/
- İş – Kur https://www.iskur.gov.tr/
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları http://www.tmmob.org.tr/
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Mesleğim hayatım portalı https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

MESLEKİ BİLGİ KAYNAKLARI

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı http://www.hbo.gov.tr/
- Yök Atlas https://yokatlas.yok.gov.tr/
- İş – Kur https://www.iskur.gov.tr/
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları http://www.tmmob.org.tr/
- Meslek kişileri
- Üniversite akademisyenleri
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Üniversite öğrencileri
- Okul rehberlik servisi
- Kitle iletişim araçları
- Mesleğim hayatım portalı https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/

30. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARİYERİMİ PLANLIYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Seçmeyi düşündüğü mesleklerle ilgili kariyer planlaması yapar. / 30. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile giriş yapılır: *"Bugün sizlerle seçmeyi düşündüğünüz meslekler ile ilgili kariyer planı nasıl yapabiliriz konusu hakkında konuşacağız. Öncelikle kariyer dediğimiz zaman neler aklımıza geliyor?"* 2. Sonrasında gelen cevaplar tahtaya kariyer sözcüğü ile ilişkilendirilerek yazılır. Cevaplamalar bittikten sonra kariyerin tanımı yapılır. *"Kariyer; bir insanın işiyle ilgili aktiviteler, davranışlar ve buna bağlı tutumlar, değerler ve yaşamı süresince edindiği amaçlardır. Kariyer, bireyin hayat boyu devam eden uğraşlarını ifade eder (Sharf, 2017 s.3)."* 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama ile öğrencilerin adım adım formun doldurulması sağlanır: *"Kariyer planlaması yaparken 5 adımı iyi tanımlamak gerekmektedir.* *İlk aşama kendimizi tanımak/öz değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken ilgilerimizi, yeteneklerimizi, mesleki değerlerimizi düşünerek doldurmanız gerekmektedir.* *İkinci aşamada araştırma aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken seçmeyi düşündüğünüz meslek/mesleklerin özelliklerini düşünerek doldurmanız gerekmektedir.* *Üçüncü aşama deneyim aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken seçmek istediğiniz meslekle ilişkili olsun ya da olmasın geçirdiğiniz çalışma deneyimlerini belirtmeniz*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*istenmektedir.* *Dördüncü aşama karar verme aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken sizden istenen önce üç meslek belirlemeniz sonra da kendi özelliklerinizi ve deneyimlerinizi düşünerek en çok istediğiniz mesleği belirtmeniz istenmektedir.* *Beşinci aşama uygulama aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken verdiğiniz kararı gerçekleştirmek için neler yapabileceğinizi düşünerek doldurmanız gerekmektedir."* 4. Öğrenciler formu doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşmaları istenir. 5. Aşağıdaki sorularda sürece devam edilir. • Kendi özellikleriniz ile seçmeyi düşündüğünüz meslek/meslekler arasında nasıl bir ilişki var? • Çalışma deneyimi geçirmenin kariyer planınıza ne gibi katkıları olabilir? • Kendi özellikleriniz ile seçmeye karar verdiğiniz mesleğin örtüşen yanları nelerdir? 6. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Kendi özelliklerimizle örtüşen meslekleri belirlemek ve bu mesleğe ulaşmak için atılması gereken adımları atmak kariyer planlama sürecimizde doğru ve isabetli bir meslek karar vermemize yardımcı olabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i eve götürmeleri ve her bir aşamayla ilgili detaylı düşünüp, ihtiyaç duyduklarında araştırma yapmaları ve ilgili aşamaları tekrar gözden geçirerek tamamlamaları istenir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılamıyor ise etkileşimli tahta veya diğer yansıtma yolları ile tahtaya yansıtılır ve öğrencilerin boş bir kâğıda doldurmaları istenir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Kariyer planlamasında kullanılan 5 adımın tamamının bir kerede tanıtılıp arkasından Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanmasının istenmesi yerine, her bir adım tanıtıldıktan sonra Çalışma Yaprağı-1'deki uygun boşlukların doldurulması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren	İbrahim AYDOĞDU-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

KARİYERİMİ PLANLAMA

Şekil 2. Kariyer Planlama Aşamaları

1. Kendini Tanıma/Öz değerlendirme

- Yetenekleriniz nelerdir?

.....

- İlgileriniz nelerdir?

.....

- Bir meslekte önemli gördüğünüz özellikler (mesleki değerleriniz) nelerdir?

.....

2. Keşfet/Araştırma

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerin özellikleri nelerdir?

.....

- Seçmeyi düşündüğünüz meslek/meslekler için hangi eğitimleri alabilirsiniz?

.....

3. Deneyim

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerle ilgili herhangi bir deneyim (staj, meslekle ilgili iş) yaşadınız mı?

.....

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerin dışında başka bir deneyim yaşadınız mı? (Örn. Gönüllülük çalışmaları, yarı zamanlı iş vb.)

.....

4. Karar Verme

- Kendi özelliklerinize uygun en çok seçmeyi düşündüğünüz üç mesleği önem sırasına göre sıralayınız.

.....
.....
.....

- Kendi özelliklerinizi ve meslekle ilişkili olan ya da olmayan çalışma deneyimlerinizi dikkate alarak yukarıda yazdığınız meslekler arasından en çok istediğiniz mesleği belirtiniz.

.....

5. Uygulama

- Bu kararınızı gerçekleştirmek için neler yapabilirsiniz?

.....
.....
.....
.....

KAYNAK:
Sharf, R. S. (2017). Kariyer Gelişim Kuramlarının Kariyer Danışmasına Uygulanması (Çev. Prof. Dr. Feride Bacanlı-Doç Dr. Kemal Öztemel 6. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
Öztemel, K. (2020). Kariyer Planlama ve Geliştirme (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

31. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM KARARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Meslek seçiminde karar verme becerisini kullanır ./ 31. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlikten bir hafta önce öğrencilerin kendileri için uygun olduğunu düşündükleri çeşitli mesleki seçenekler, ilgi, yetenek ve mesleki değer alanları hakkında bilgi toplamaları istenir. Ayrıca daha önce yaptıkları etkinliklerde meslekler ve kendi ilgi, yetenek ve mesleki değerleri hakkında sahip oldukları bilgileri yeniden gözden geçirmeleri istenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 çıktı olarak alınır. 3. Çalışma Yaprağı-2 A3 poster biçiminde çıktı alınır. İmkân yoksa sınıf tahtasına yazılır ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 4. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına "İyi bir karar bilgiye dayanır, rakamlara değil-Platon" sözü yazılır ve sınıfa aşağıdaki soru yöneltilir: • Yaşamınız boyunca hangi konularda kararlar veriyorsunuz? • Size göre yaşamınızla ilgili vereceğiniz hangi kararlar daha kritiktir? 2. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra etkinliğin amacının meslek seçiminde karar verme becerilerini kullanmak olduğu ifade edilir. 3. Uygulayıcı tarafından sınıfa Çalışma Yaprağı-1'de yer alan meslek seçim kararı veren 4 öğrenci ile ilgili bilgiler paylaşılır ve ardından aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim başlatılır. • Sizce durumları paylaşılan öğrencilerden hangisi meslek seçim

Süreç (Uygulama Basamakları)	kararını verirken uygun bir yol izlemiştir. Neden? • Sizler meslek seçim kararlarınızı nasıl veriyorsunuz? • Size göre sağlıklı bir meslek seçim kararı nasıl verilmelidir? 4. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına karar vermenin aşamaları isimli Çalışma Yaprağı-2 asılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: *"Meslek seçim kararımızı verirken öncelikle karar vermenizi etkileyen problemi tanımlamalı, mesleki tercihler için seçenekler oluşturmalıyız. Daha sonrasında seçeneklerimiz hakkında bilgi toplamalı topladığımız bilgilerden yola çıkarak var olan seçeneklerin beklentilerimizi karşılayıp karşılamadığını, avantaj ve dezavantajlarını gözden geçirmeliyiz. Son alarak ise var olan durumumuza en uygun olacağını düşündüğümüz seçeneğe karar vermeliyiz. Ancak karar verme tamamen sonlanmış ve geri dönüşü olmayan bir eylem değildir. Verdiğimiz karar sonrasında oluşan durumu gözlemlemeli gerekirse yine aynı aşamaları izleyerek karamızı yeniden gözden geçirmeliyiz."* 5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Öğrencilerin önce Çalışma Yaprağı-3'de yer alan karar verme örneğini incelemeleri, daha sonra da kendileri için araştırdıkları çeşitli meslek seçeneklerini dikkate alarak kendilerine dağıtılan formu doldurmaları istenir. 6. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim başlatılır. • Meslek tercih seçeneklerinizi belirlerken neleri dikkate aldınız? • Seçenekleriniz hakkında ne tür bilgiler topladınız? • Seçeneklerinizi ihtiyaçlarınızı karşılama, o seçeneği tercih etmeninin avantaj ve dezavantajları yönüyle gözden geçirdiniz mi? Eğer gözden geçirdiyseniz bu mesleki kararlarınız üzerinde ne yönde etkili oldu? 7. Uygulayıcı tarafından sınıftan gelen cevaplar toparlanıp benzer ve farklı cevaplar paylaştırıldıktan sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilir. • Daha önce mesleki kararlarınızı verirken kullandığınız stratejilerle bugün uyguladığınız karar verme stratejisi arasında ne gibi farklılıklar var? • Tüm seçeneklerin ve bu seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarının dikkatlice değerlendirilmesi sonucunda verilen mesleki kararların size ne yönden faydaları olabilir? 8. Uygulayıcı tarafından *"Meslek seçmek yaşam biçimini seçmek demektir"* sözü vurgulanarak aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Kendimizi ve meslekleri tanıyarak var olan seçenekleri araştırarak verilen bir mesleki kararın gelecekte hem mesleki performansa, hem de yaşam doyumuna önemli katkıları olacaktır. Bu nedenle mesleki kararları anlık duygular, sınav sonucu aldığımız puan, ya da başkalarının isteklerine boyun eğerek değil; kendimizi tanıyıp, seçenekleri araştırarak vermeliyiz. Verdiğimiz mesleki kararalar geri dönülmez değildir. Zaman içinde değişen mesleki ilgi, değer ve ihtiyaçlarımıza dayalı olarak vermiş olduğumuz kararları yeniden gözden geçirebilir, gerekirse değiştirebiliriz."*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Uygulayıcı öğrencilerin daha önce kullandıkları karar stratejileri ile verdikleri mesleki kararlarla yeni öğrendikleri bu karar verme yönetimine göre verdikleri mesleki kararları, mesleki kararlarının kendilerine uygunluğu yönünden değerlendirmelerini ister. 2. Öğrencilerin daha önce verdikleri kararları değişen şartlar ve ihtiyaçları doğrultusunda zaman zaman gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Meslek kararı verme konusunda güçlükler yaşayan öğrenciler meslek danışmanlığı yardımı alması amacıyla rehberlik servisine yönlendirilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük boyutlarda basılarak ve daha büyük puntolar kullanılarak materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Öğrenciler meslek tercih seçeneklerini belirlerken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek sosyal çevre düzenlenebilir. 4. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilebilir. 5. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 6. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan tüm görevler yerine belirli bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

KARAR HİKÂYELERİ

1. Öğrenci:

"Ayşe daha önce hangi mesleği seçmek istediği konusunda yeterince düşünmemiş, üniversite sınav sonucu belli olunca almış olduğu puan ve başarı sıralamasına uygun bir mesleği tercih etmiştir."

2. Öğrenci:

"Tolga ortaokul yıllarından beri nelere ilgi duyduğunu, yeteneklerinin neler olduğunu araştırmaya başlamıştır. İlgi ve yeteneklerine karşılık geldiğini düşündüğü, ihtiyaç duyduğu alanlarda daha çok doyum alabileceğine inandığı meslekleri belirleyip kendisine en uygun olan mesleği seçmeye karar vermiştir.

3. Öğrenci:

"İpek yaşamının pek çok alanında olduğu gibi hangi mesleği yapacağı konusunda da ailesinin görüşlerine göre hareket etmektedir. Mesleğini seçerken gerçekten ne yapmak ve nasıl bir işle uğraşmak istediğini ön plana almak yerine ailesinin isteklerini dikkate alarak karar vermiştir."

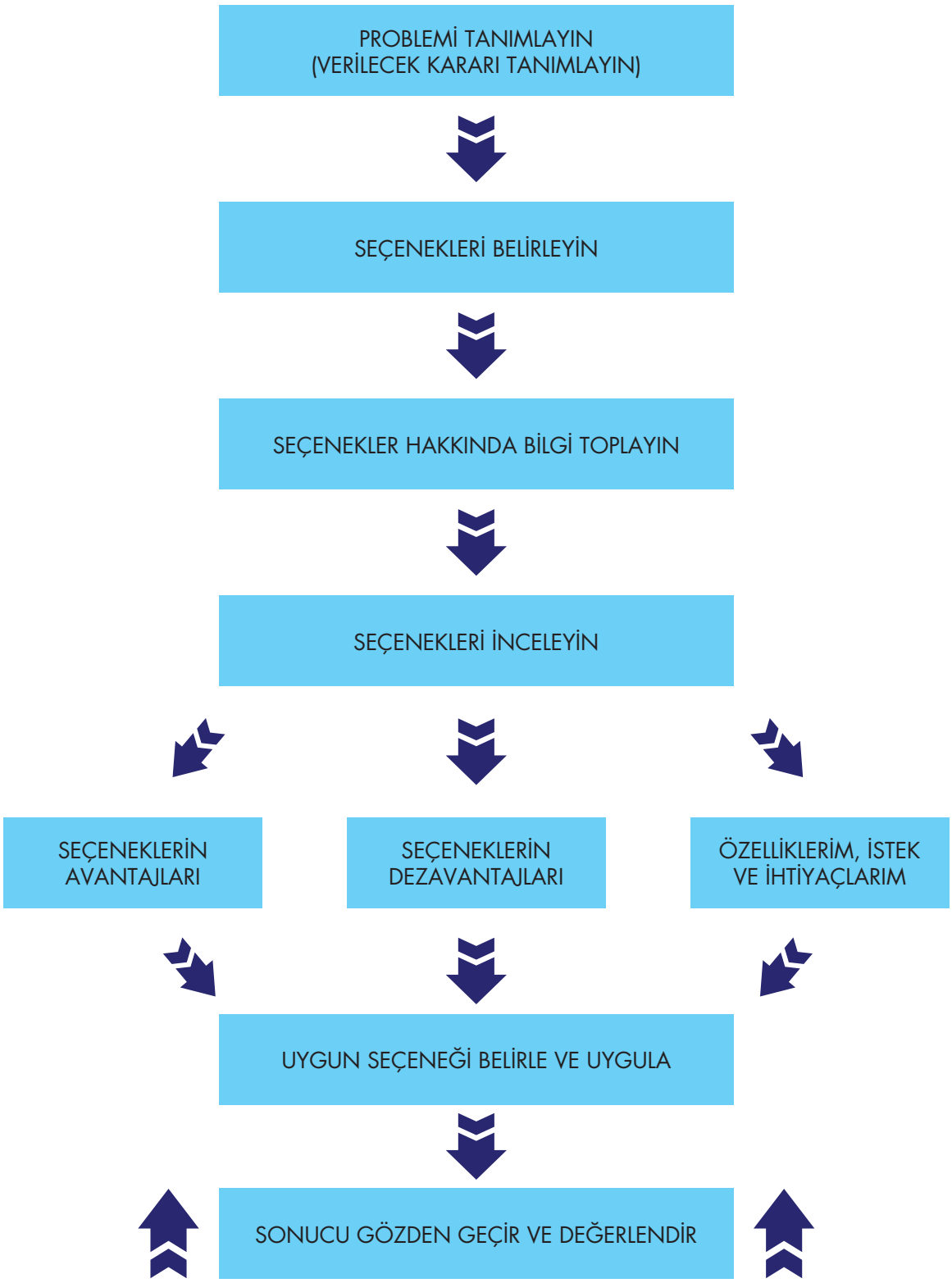
4. Öğrenci:

"Fatih gelecekte mükemmel ve her yönüyle eksiksiz bir hayat sürmek istemektedir. Kendisine bu hayatın kapılarını aralayacağına inandığı mesleğin ne olabileceğini uzun süre düşünmüş, mesleki seçenekleri çok derinliğine araştırmış, bu süreçte hem kendisi hem de olası seçimleri konusunda çok fazla bilgiye sahip olmuştur. Ancak kendisi ve meslekler hakkında elde ettiği o kadar bilginin arasında kaybolmuş gerçekten bütün seçenekler içinde en uygunun hangisi olduğu konusunda bir seçim yapamamıştır".

Çalışma Yaprağı 2

KARAR VERMENİN AŞAMALARI

KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı: Kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çalışma Yaprağı 3

ÖRNEK KARAR VERME FORMU

1.AŞAMA — PROBLEMİNİ TANIMLA

Sayısal alanda kendimi başarılı hissediyorum. Ancak yönelebileceğim çok fazla meslek var sağlık alanı mesleklerine mi yoksa mühendislik alanı mesleklerine mi yönelmeliyim karar veremiyorum.

2.AŞAMA — SEÇENEKLERİNİ BELİRLE

Sağlık alanı meslekleri
(tıp, eczacılık, diş hekimliği, hemşirelik vb.) ,mühendislik meslekleri (inşaat, makine, elektrik vb.)

3.AŞAMA — SEÇENEKLER HAKKINDA BİLGİ TOPLA

Sağlık Alanı Meslekleri: Sağlık alanında pek çok meslek var. Bunların bir kısmının üniversite yerleştirme puan ve başarı sıralamaları yüksek ve sayısal alan yeteneği olarak yüksek bir yeteneğe sahip olmayı gerekli kılıyor. Ayrıca fen bilimlerinin biyoloji ve kimya alanına giren konulara da ilgi duymak gerekiyor. Sağlık alanı mesleklerinde çalışanlar çoğunlukla hastanelerde, hastalarla yakın temas gerektiren işlerle çalışıyorlar. Bazıları laboratuvarlarda işlerini yapıyorlar. Sağlık alanı mesleklerine yönelmek için özellikle canlı varlık, sosyal yardım ilgisinin yüksek olması gerekiyor. Bu alandaki mesleklerin bir kısmı nöbet tutmayı gerektirdiği için düzenli yaşam beklentisini karşılamayabilir. Sağlık alanı meslekleri çoğunlukla uzun süre ayakta çalışmayı, iş birliğine dayalı çalışmayı, gerektiğinde liderlik yapabilme ve kritik durumlarda soğukkanlı olmayı ve önemli kararlar alabilme gücünü gerekli kılıyor.

Mühendislik Alanı Meslekleri: Mühendislik alanı mesleklerinin önemli bir kısmı üst düzey matematik ve fizik bilgi becerisi gerektiriyor. Özellikle matematiksel hesaplamalar yapma, kodlamalar oluşturma, üç boyutlu görebilme ve bununla ilgili çizimsel tasarımalar oluşturmayı gerekli kılıyor. Canlı varlıklardan ziyade mekanik işlere ilgi duyan, alet ve makinalarla çalışmayı seven kişiler mühendislik için uygun kişilerdir. Ayrıca mühendislik mesleklerinde çalışanların çalıştıkları mühendislik alanının özelliğine göre değişmekle beraber problem çözme, kod ve yazılım oluşturma, günlük yaşamın sorunlarına yeni matematiksel çözümler üretme, bilgisayar ve yapay zekâ uygulamalarını kullanama konularına meraklı olması gerekir. Çalışma ortamları çoğunlukla gürültülü ve karmaşık fabrika ve şantiye ortamları olabilir.

4.AŞAMA — SEÇENEKLERİ İNCELEYİN

Sağlık Alanı Meslekleri: Lise eğitimim boyunca sağlık alanı mesleklerine kaynaklık eden biyoloji, kimya gibi derslere çok fazla ilgi duymadım. Sabırlı ve uzun süre ayakta çalışmayı seven birisi olduğumu düşünmüyorum. Ayrıca insan ve ya başka bir canlının vücuduna dokunmak, vücut sıvıları üzerinde laboratuvarda çalışmak benim yapmaktan çok hoşlanacağım işler değil. Sağlığım konusunda hassas olduğum için hastalık riski altında çalışmak da benim için zor olabilir. Ancak insanlara yardım etmeyi, onların sıkıntılarını dinleyip çözmeyi severim.

Mühendislik Alanı Meslekleri: Matematiksel işlemler yapmaktan, yeni bir işleve sahip cihazlar üretmek ve bunları tasarlamaktan hoşlanırım. Boş zamanlarımda yapay zekâ ürünü olan yeni cihazlar ve bunların tasarımları ilgili videolar izlerim. Bir üretim laboratuvarında çalışmak, bu ortam için bir çalışma organizasyon şeması oluşturmak ilgimi çeker.

5.AŞAMA — EN UYUN SEÇENEK VE KARARIM — MÜHENDİSLİK MESLEKLERİ

6.AŞAMA — GEREKTİĞİNDE KARARINI YENİDEN GÖZDEN GEÇİR

Çalışma Yaprağı 4

BENİM KARARIM

1.AŞAMA PROBLEMİNİ TANIMLA

2.AŞAMA SEÇENEKLERİNİ BELİRLE

3.AŞAMA SEÇENEKLER HAKKINDA BİLGİ TOPLA

4.AŞAMA SEÇENEKLERİ İNCELEYİN

5.AŞAMA EN UYUN SEÇENEK VE KARARIM

6.AŞAMA GEREKTİĞİNDE KARARINI YENİDEN GÖZDEN GEÇİR

32. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM VE SEÇENEKLERİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarıyla kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklar. / 32. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının akademik amaçlarla kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklamak olduğu öğrencilerle paylaşılır. 2. Aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir. • Akademik amaçlarınız neler? Örnekler verir misiniz? 3. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. Öğrencileri cevapları kısaltılarak tahtaya yazılır. 4. Aşağıdaki açıklama ile akademik amaçlara yönelik bilgiler öğrencilerle paylaşılır: *"Evet, arkadaşlar sizlerin de az önce belirttiğiniz üzere akademik yaşamınızda belirlediğiniz birçok amaç vardır. Akademik amaç sadece bir derste başarılı olmak ya da bir sınavdan en yüksek notu almak değildir. Bunların yanında bir ders, bir konu hakkında bilgili, yetkin olma; bilmeye, bilgiye merak, heyecan duyma ve yeni bilgiler edinme; kendinin daha önceki performansının üstüne çıkma; takdir/teşekkür/onur belgesi alma; akademik alanda yeni beceriler edinme veya becerilerini/başarabildiklerini geliştirme gibi amaçlar da akademik amaçlar arasındadır."* 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Formdaki açıklamaları dikkate alarak doldurmaları istenir. 6. Çalışma tamamlandıktan sonra gönüllü olan öğrencilerden önce akademik amaçlarını, sonra kariyer seçeneklerini ve en son da ikisi arasında nasıl bir ilişki olduğuna yönelik paylaşımda bulunmaları istenir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	7. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. • Akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz arasında nasıl bir bağlantı var? • Belirlediğiniz akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz birbiriyle uyumlu mu? • Akademik amaçlarınız kariyer seçeneklerinize ulaşmanıza katkı sağlıyor mu? 8. Aşağıdakine benzer bir açıklamayla etkinlik sonlandırılır: 9. *"Bu haftaki etkinliğimizde akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz arasındaki ilişkiyi inceledik. Akademik amaçlarla kariyer seçeneklerinin uyumlu olması ileride seçmeyi düşündüğünüz kariyerden doyum sağlamanıza ve mutlu olmanıza katkı sağlayabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Türk bilim, sanat, spor, kültür alanlarına büyük katkılarda bulunmuş, eserler üretmiş bilim insanları, sanatçılar, müzisyenler, sporcular arasından merak ettiğiniz, takdir ettiğiniz/beğendiniz birinin biyografisini inceleyiniz. Bu kişinin akademik amaçları ile kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğrencilerden beklenen görevin açık ve net ifade edilmesine ve hangi sırayla yapılacağının açıklanmasına dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Bekir EROL-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı

1. BÖLÜM: AKADEMİK AMAÇLARINIZ

1.

2.

3.

2. BÖLÜM: KARİYER SEÇENEKLERİNİZ

1.

2.

3.

3. BÖLÜM: AKADEMİK AMAÇLARIM VE KARİYER SEÇENEKLERİMİN İLİŞKİSİ

1.

2.

3.

33. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SOSYAL BAĞLAMDA KİMLİĞİM

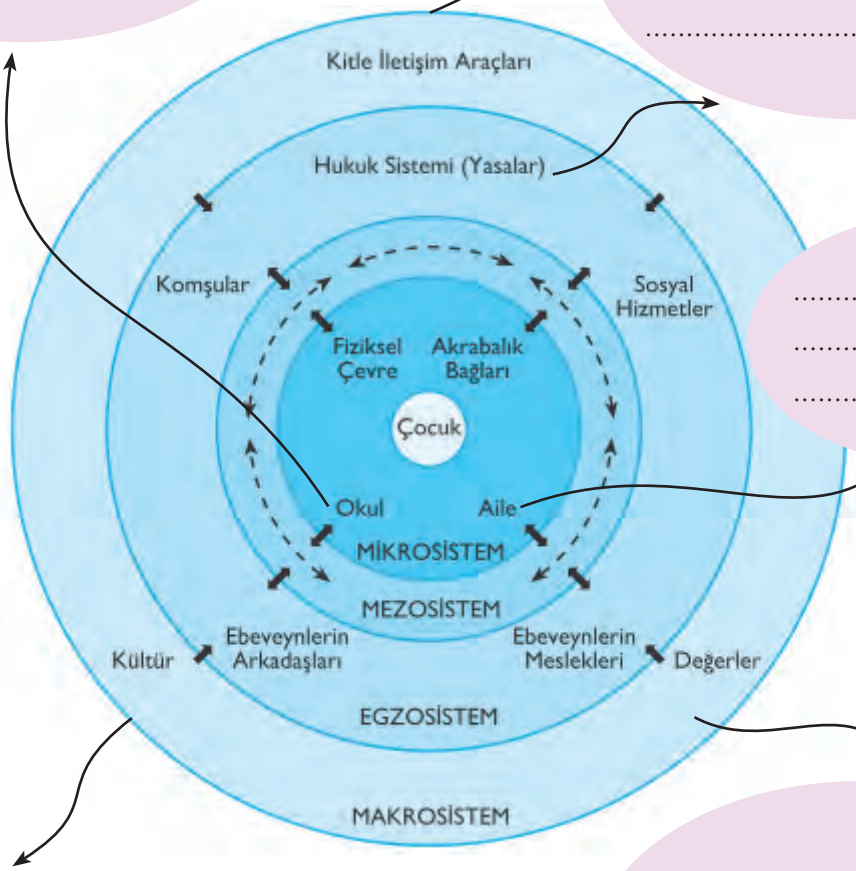
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kimlik gelişimi ile sosyal bağlamları ilişkilendirir. / 33. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Tahta Kalemi 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının kimlik gelişimi ile sosyal bağlamların ilişkilendirilmesi olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir. • Kimlik denildiğinde aklınızda ne gibi sözcükler canlanıyor? Bu kelimeleri ifade etmenizi istiyorum. 3. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. Kimlik ile ilgili hangi kelimelerin ilişkili olduğunun altı çizilerek tekrar edilir ve kimliğin tanımı aşağıdaki gibi yapılır: *"En genel anlamıyla kimlik, bireyin "Ben kimim?" sorusuna verdiği yanıt olarak tanımlanmaktadır (Atak, 2011)."* 4. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir ve cevaplar kavram haritası yöntemi kullanılarak tahtaya yazılır. • Kimlik gelişimimiz nelerden etkilenir, nasıl şekillenir? 5. Sonrasında aşağıdaki açıklama yapılır: *"Kimlik gelişimi birçok faktör tarafından etkilenmektedir. Aile, çevre, okul, toplumsal yapı, gelenek görenek yani kültür vb. sosyal bağlamlardan etkilenerek şekillenmektedir. Sosyal çevre olarak da adlandırılan sosyal bağlam, bireylerin içinde yaşadıkları kültür ve etkileşimde oldukları gruplar dâhil olmak üzere bireyleri çevreleyen ortamları ifade eder. Kimlik gelişimi bireyin içinde yaşadığı*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ülke yani çevresi, toplumsal şartları, inanç sistemi, ekonomik ve politik yapı, yönetsel süreçlerden; arkadaş grupları, aile; okul/eğitim imkânları gibi toplumsal mekanizmalardan etkilenir. Bu mekanizmaların hepsi de sosyal bağlamı oluşturur."* 6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Sizlere dağıtılan Çalışma Yaprağı-1'de Ekolojik Sistemler Yaklaşımı olarak adlandırılmaktadır. Bu yaklaşım bireyin gelişiminde birçok sistemin etkili olduğu ve bu sistemlerinde birbiri ile ilişkili olduğunu ifade eder. Sizler de kimlik gelişiminizi düşününce buradaki sistemlerin kimlik gelişim sürecinizde etkili olduğunu fark edebilirsiniz. Sizlerden istediğim ailenizin, okulunuzun ve genel olarak makrosistem ve egzosistemde yer alan içinde yaşadığınız ülke ve kültürün kimlik gelişiminizdeki etkilerini formdaki ilgili yerlere yazmanız."* 7. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulma işlemi tamamlandıktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır ve süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir. • Sosyal bağlamlar kimlik gelişimine nasıl bir etki yapmaktadır? • Sizler kimlik gelişim sürecinizde ne gibi sosyal bağlamların etkisinde kalıyorsunuz? • Sizin kimlik gelişiminde en çok etkilendiğiniz sosyal bağlam ne olabilir? 8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Bugünkü etkinliğimizde kimlik gelişimi ve sosyal bağlamların ilişkisini ele aldık. Etkinlikte de fark ettiğimiz üzere bir toplumun içinde doğan birey o toplumun gelenek, görenek, örf adetleri, aile yapısı, eğitim şartları, tarih ve kültür birikimi gibi birçok unsurundan etkilenmektedir. Bu etkiler sonucunda kimlik geliştirme sürecinde bu bağlamları da dikkate alarak ben kimim sorusuna cevap vermeye çalışmaktadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden etkinlik sırasında ele alınan Ekolojik Sistemler Yaklaşımı hakkında daha detaylı araştırma yaparak okumaları ve bu kapsamda bu yaklaşımda yer alan sosyal bağlamdaki farklı faktörlerin kendi kimlik gelişimleri ile ilişkisini değerlendirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorular kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde basitleştirerek kullanılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğrencilerden beklenen görevin açık ve net ifade edilmesine ve hatta örneklendirilmesine dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirim sunarak öğrencilere destek sunabilir.
Etkinliği Geliştiren	İbrahim AYDOĞDU-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

KAYNAK:
Atak, H. (2011). Kimlik gelişimi ve kimlik biçimlenmesi: Kuramsal bir değerlendirme.
Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 3(1). 163-213.
https://tedmem.org/mem-notlari/gorus/bir-cocugu-yetistirmek-tum-toplumun-gorevidir adresinden erişilmiştir.

34. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YARDIM KAYNAKLARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurur. / 34. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Etkinlik Bilgi Notu 6. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'den bir adet çoğaltılır ve ilgili yerlerden kesilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 grup sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-4 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım kaynaklarına başvurmak ile ilgili olduğu açıklanır. 2. Öğrencilerden önceki haftalarda yapılan etkinliklerde kendileri ile ilgili vermiş oldukları mesleki kararlarını, kariyer planlarını ve mesleki bilgi kaynakları ile ilgili bilgilerini tekrar hatırlamaları istenir. 3. Sonrasında sınıf altı gruba ayrılır, her gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan yardım kaynakları etiketlerinden biri verilir. 4. Her gruba kendilerine yardım kaynağı etiketi ile ilgili Çalışma Yaprağı-2'de yer alan yol gösterici kartları verilir. 5. Gruplara Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: *"Her gruba bir yardım kaynağı etiketi ve yol gösterici kartı verildi. Örneğin birinci gruba yardım kaynağı etiketi olarak meslek çalışanı geldi ise yol gösterici*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*olarak yardım kaynağı meslek çalışanı kartı verildi. Sizlerden istediğim sizlere verilen yol gösterici yardım kaynağı rolü kartınızı dikkatlice okumanız. Daha sonra Çalışma Yaprağı-3 formunda yer alan soruları grupça incelemeniz ve sizin aldığınız yol gösterici rolü itibari ile cevap verebileceğiniz soruları belirlemeniz."* 6. Uygulayıcı tarafından her bir soru sınıfa yöneltilir ve bu sorunun yardım kaynağının hangi grup olduğu sorulur. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak uygulayıcı tarafından ilgili soru için başvurulacak yardım kaynağı öğrencilerle paylaşılır. 7. Ardından sınıfa Çalışma Yaprağı-4 dağıtılır ve öğrencilerden kendi kariyer tercihleri ve bu tercihler kapsamında yardım alabilecekleri kaynakları düşünerek doldurmaları istenir. 8. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • Ortaöğretim sonrası için ne gibi kariyer tercihleriniz var? • Kararlarınızı uygulamak ve planlarınızı hayata geçirmek için nerelerden ve hangi mesleki bilgi kaynaklarından yardım alabilirsiniz? • Herhangi bir kariyer tercihi oluşturamadıysanız nerelerden nasıl yardım alabilirsiniz? • Kariyer tercihleriniz konusunda uygun kaynaklardan yardım almak kariyer planlarınız ve kariyer kararınız konusunda ne gibi katkılar sağlar? 9. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Meslek seçim kararı uzun süre araştırma ve bilgi toplamayı gerektiren bir süreçtir. Meslekler hakkında bilgi alabileceğimiz kaynaklar sadece burada paylaşılanlarla sınırlı olmayıp pek çok farklı bilgi kaynağı vardır. Meslekler ve kariyer tercihlerimiz konusunda toplayacağımız bilgiler meslekleri ve kendimizi doğru ve gerçekçi bir şekilde tanımamızı sağlayarak gerçekçi bir meslek seçim kararı vermemizi kolaylaştıracaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden kariyer planlaması yaptıkları süreçte kariyer tercihleri ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri çeşitli konularda yardım kaynaklarına başvurması ve elde ettikleri farklı bilgileri sınıfla paylaşmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Sınıf mevcudu göz önüne alındığında bir gruptaki öğrenci sayısı 6-7 öğrenciden çok olduğu durumlarda sınıf 6 gruptan daha fazla gruba ayrılabilir, bu kapsamda Çalışma Yaprağı-1 ve 2'de yer alan yardım kaynakları etiketleri ve yol gösterici kartları birden fazla çoğaltılarak birden fazla gruba aynı etiket ve rol dağıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma Yaprağı-4'te yer alan tüm boşlukların doldurulması yerine sınırlı bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-4'ün tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren	Çiğdem SESLİ - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

YARDIM KAYNAĞI ETİKETLERİ

MESLEK ÇALIŞANI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

TÜRKİYE İŞ KURUMU

EĞİTİM KURUMLARI (ÜNİVERSİTE, İŞ VE MESLEK OKULLARI VE KURSLARI)

MESLEK ODALARI, FEDERASYON VE KONFEDERASYONLARI

İNTERAKTİF VE ELEKTRONİK BİLGİ KAYNAKLARI

Çalışma Yaprağı 2

YOL GÖSTERİCİ

YARDIM KAYNAĞI-MESLEK ÇALIŞANI

Merhaba, işi yapandan öğren demişler. O yüzden tam da doğru yere geldin. Ben 20 yıldır kadrolu/ sözleşmeli meslek elemanı olarak görev yapıyorum. Mesleğim hakkında bilgi almak için bana başvurduğunda sana mesleğin uygulamalı olarak sahadaki çalışma şartları ve meslekte yapılan işlerin neler olduğunu gösterebilir, meslekteki yükselme ve kariyer koşulları ile ilgili bilgi verebilir, mesleğin yazılı olmayan kurallarını seninle paylaşabilirim. Bunları merak ediyorsan seni iş yerime bekliyorum.

YARDIM KAYNAĞI - PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ

Merhaba, meslek seçiminde kafanın karışık olduğunu ve kariyerini planlamada zorluklar yaşadığını düşünüyorsan yardım almak için tam da doğru yere geldin. Ben sana kariyer tercihlerin ve planlarını netleştirmen için kişilik özelliklerin, psikolojik ihtiyaçların, yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin konusunda kendini tanımanı sağlayacak bazı testler uygulayabilir, seninle görüşmeler yapabilirim. Meslekler ve çalışma koşulları hakkında genel bilgileri de benden alabilirsin. Ayrıca ne olmak ve ne yapmak isteğine henüz karar veremediysen veya seçenekler arasında boğulduğunu hissediyorsan seninle bireysel görüşmeler yapabilirim.

YARDIM KAYNAĞI- İNTERAKTİF VE ELEKTRONİK BİLGİ KAYNAKLARI

Merhaba, internet ne büyük bir dünya değil mi? Bir tık la aradığın pek çok şey parmağının ucunda. Özellikle yüz yüze bilgi alma şansım kısıtlı diyorsan interaktif ortam tam da sana göre. Kariyer tercihlerin konusunda yardım almak istersen öncelikle interaktif ortamda yer alan üniversite bölüm, başarı sıralamalarını, bölümlerdeki akademik personel sayısı ve bölümlerin işe yerleştirmedeki puan durumlarını ve gösteren YÖK ATLAS sayfasını rahatlıkla ziyaret edebilirsin. Bunun yanı sıra çeşitli eğitim kurumları ve kurslar, iş kolları ve üniversitelerin web sayfaları, meslek ve bölüm tanıtım videoları ve bloglar, meslek elemanlarının kişisel web sayfaları, çeşitli kariyer ve insan kaynakları danışmanlık web sayfalarından kariyer tercihlerin konusunda yardım alabilirsin.

YARDIM KAYNAĞI- EĞİTİM KURUMLARI (ÜNİVERSİTE, İŞ VE MESLEK OKULLARI VE MESLEK KURSLARI)

Merhaba. Mesleğe yeni giriyorsun ve mesleği öğrenmek istiyorsun. Unutma ki bilgi olmadan uygulama olmaz. Meslek eğitimi almak için doğru yerdesin. Bunun yanı sıra kariyer tercihin kapsamında öğrenmen gereken bilgiler, eğitimin alman gereken dersler konusunda sana yardım sunabilirim. Ayrıca sektördeki uygulamaları yapman için bazı temel uygulama bilgi ve becerilerini, iş ve meslek güvenliği ve meslek etiğiyle ilgili bilgileri benden öğrenebilirsin. Meslekte yükselmek için gerekli çıraklık, kalfalık, ustalık eğitimleri, yüksek lisans ve doktora programları yoluyla verilen eğitimler ve bunların belge ve diplomalarını meslek eğitimi alacağın eğitim kurumu sana verecektir. Bana eğitim kurumlarının web sayfaları aracılığı ile de ulaşabilirsin.

YARDIM KAYNAĞI – TÜRKİYE İŞ KURUMU

Merhaba, ben Türkiye İş Kurumu. Sen beni çoğunlukla iş arayan insanların iş bulmak için başvuru yaptığı bir kurum olarak biliyor olabilirsin. Ancak insanlara sadece iş bulmada yardımcı olmuyorum. Öncelikle sen iş ve meslekler hakkında detaylı bilgi almak istersen kurumuzun iş ve meslek danışmanlığı bürolarına başvurabilirsin. Burada ilgi yetenek ve kişilik özelliklerine uygun meslekler konusunda sana danışmanlık verilebilir. Meslek ve işteki çalışma koşulları, meslek üyelerinde aranan nitelikler, meslekte yürütülen görevlerle ilgili daha detaylı bilgileri sana verebilirim. Bunun yanı sıra İşini kaybetmiş kişilere işsizlik ödeneği, ücret garanti fonu, iş kaybı tazminatı, kısa çalışma ödeneği gibi maddi desteklerin sağlanmasından da ben sorumluyum. Ayrıca kurumuzda bir iş alanında meslek sahibi olmanız için iş gücü yetiştirme kursları, girişimcilik programları uygulanır. Bir mesleği olduğu halde iş tecrübesi kazanmak isteyenlere staj programları düzenlenir.

MESLEK ODALARI, FEDERASYON VE KONFEDERASYONLARI

Merhaba, her mesleğin o mesleğin işleyişini, meslekteki kuralları ve mesleğin toplumla ilişkilerini düzenleyen çeşitli meslek birlikleri vardır. Oda, federasyon ve konfederasyonlar bunlardan bazılarıdır. Mesleğinde çalışan kişilerle ilişkilerini güçlendirmek, mesleki uygulamalarda birliği sağlamak, meslekle ilgili özlük hakları ve yasal düzenlemelerin oluşturulması için girişimde bulunmak gibi görevlerimiz var. Meslekteki yasal uygulamalar ve yeni yasal düzenlemeler, mesleğin şimdi ve gelecekteki iş bulma istihdam koşulları, mesleğin kazanç durumu konusunda bilgi almak için meslek odası, federasyon ve konfederasyon temsilciliklerinden yardım alabilirsin.

Çalışma Yaprağı 3

KARİYER TERCİHLERİMLE İLGİLİ YARDIM KAYNAKLARINA SORULARIM

Sorunlarım	Başvuru Kaynaklarım
1.Tercih etmeyi düşündüğüm mesleğin sahadaki çalışmalarını yerinde gözlemlemek istiyorum.	
2.Yapmayı istediğim mesleğin kazanç durumu ve iş bulma olanaklarını öğrenmek istiyorum.	
3.Tercih etmeyi istediğimi mesleğin üniversite sınavlarındaki puan ve başarı düzeyi, eğitim sonrası işe yerleştirmede aldıkları puanları öğrenmek istiyorum.	
4.Yapacağım işten çıkarılırsam ne gibi maddi desteklere sahip olabileceğim konusunda bilgiye ihtiyacım var.	
5.Okul bitince meslek sahibi olmak ve iş kurmak için gerekli olan kalfalık ve ustalık belgelerini nereden alabilirim?	
6.Hangi mesleğe uygun olduğumu, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerimi bilmiyorum.	
7.Okulu bitirdim ancak staj eksiğim var staj olanaklarından faydalanmak için nereden yardım alabilirim?	
8.Tercih etmeyi istediğim meslekle ilgili kariyer planlamasına ihtiyacım var.	
9.Bir meslek okulundan mezun olmasam bile meslek öğrenebileceğim kısa süreli kurslar hakkında nereden bilgi alabilirim.	
10.Tercih edeceğim bölümde okutulacak dersler ve bu derslerin içeriklerine ulaşmaya ihtiyacım var.	
11. İşten çıkarılırsam yeni bir iş bulmak için nereye başvuru yapabilirim?	
12. Mesleğe başlamadan önce mesleğimi yapmak için kayıt yaptırmam gereken kurumlar var mı?	
13.Meslekleri ve okulları tanıtıcı bilgi, video ve dokümanlara ihtiyacım var.	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARİYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM KAYNAKLARI CEVAP ANAHTARI

Sorunlarım	Başvuru Kaynaklarım
1.Tercih etmeyi düşündüğüm mesleğin sahadaki çalışmalarını yerinde gözlemlemek istiyorum.	**Meslek Çalışanı**
2.Yapmayı istediğim mesleğin kazanç durumu ve iş bulma olanaklarını öğrenmek istiyorum.	**Meslek Odaları, Federasyon ve Konfederasyonları**
3.Tercih etmeyi istediğimi mesleğin üniversite sınavlarındaki puan ve başarı düzeyi, eğitim sonrası işe yerleştirmede aldıkları puanları öğrenmek istiyorum.	**İnteraktif ve Elektronik Bilgi Kaynakları**
4.Yapacağım işten çıkarılırsam ne gibi maddi desteklere sahip olabileceğim konusunda bilgiye ihtiyacım var.	**Türkiye İş Kurumu**
5.Okul bitince meslek sahibi olmak ve iş kurmak için gerekli olan kalfalık ve ustalık belgelerini nereden alabilirim?	**Eğitim Kurumları (Üniversite, İş ve Meslek Okulları ve Meslek Kursları)**
6.Hangi mesleğe uygun olduğumu, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerimi bilmiyorum.	**Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi**
7.Okulu bitirdim ancak staj eksiğim var staj olanaklarından faydalanmak için nereden yardım alabilirim?	**Türkiye İş Kurumu**
8.Tercih etmeyi istediğim meslekle ilgili kariyer planlamasına ihtiyacım var.	**Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi**
9.Bir meslek okulundan mezun olmasam bile meslek öğrenebileceğim kısa süreli kurslar hakkında nereden bilgi alabilirim.	**Türkiye İş Kurumu**
10. Tercih edeceğim bölümde okutulacak dersler ve bu derslerin içeriklerine ulaşmaya ihtiyacım var.	**Eğitim Kurumları (Üniversite, İş ve Meslek Okulları ve Meslek Kursları)**
11. İşten çıkarılırsam yeni bir iş bulmak için nereye başvuru yapabilirim?	**Türkiye İş Kurumu**
12. Mesleğe başlamadan önce mesleğimi yapmak için kayıt yaptırmam gereken kurumlar var mı?	**Meslek Odaları, Federasyon ve Konfederasyonları**
13.Meslekleri ve okulları tanıtıcı bilgi, video ve dokümanlara ihtiyacım var.	**İnteraktif ve Elektronik Bilgi Kaynakları**

Çalışma Yaprağı 4

BENİM KARİYERİM

Kariyer Tercihlerim	Yardım Kaynaklarım

35. HAFTA

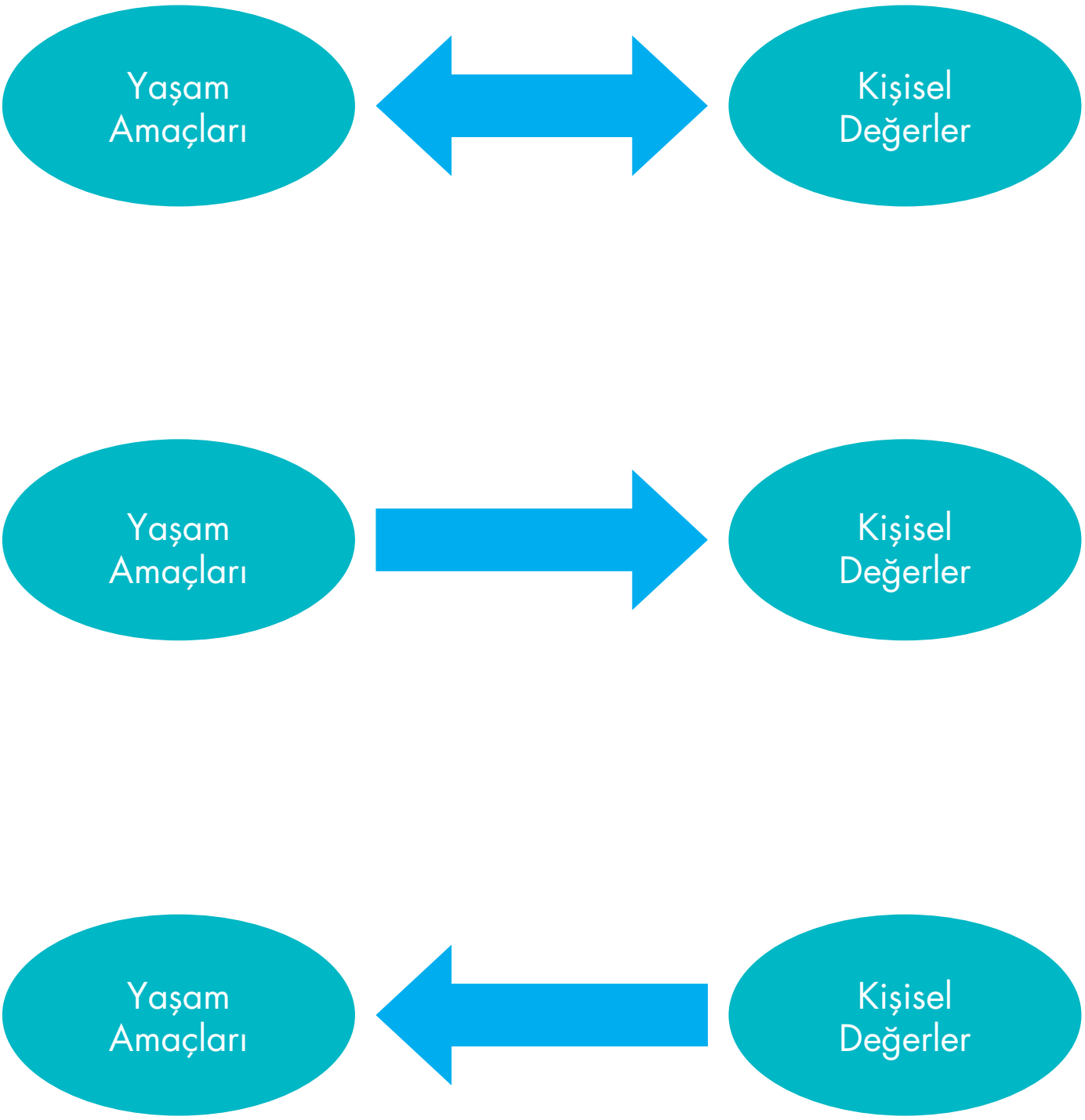
11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIMA DEĞER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel değerleri ile yaşam amaçları arasında bağ kurar. / 35. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 bir adet çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının kişisel değerleri ile yaşam amaçları arasında bağ kurmak olduğu öğrencilere açıklanır. 2. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir ve daha önceki haftalarda oluşturdukları yaşam amaçlarını hatırlamaları için yönergenin devamında yer alan sorular sorulur. *"Daha önceki haftalarda yaşam amaçlarınızı belirlemiştiniz. Belirlediğiniz amaçlarınıza ilişkin eylem planlarınızı hazırlamıştınız. Bu hafta ise kişisel değerleriniz ile yaşam amaçlarınızın arasında bağ kuracaksınız. Bu nedenle öncelikle daha önce belirlediğiniz yaşam amaçlarınızı (Kişisel mücadele, başarı, yakınlık, maneviyat ve başkalarına yardım konularının her biri için amaçların belirtilmesi için öğrenciler cesaretlendirilir.) hatırlamanızı istiyorum."* • Yaşam amaçlarınız nelerdir? • Kişisel değerleriniz nelerdir? 3. Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılır ve öğrencilere *"Bu şekillerden hangisi yaşam amaçlarınız ile değerleriniz arasındaki ilişkiyi en iyi tanımlıyor?"* ve *"Yaşam amaçlarınızla değerleriniz arasında nasıl bir ilişki vardır?"* soruları sorulur. 4. Öğrencilerin sorulara ilişkin yanıtları değerlendirildikten sonra Çalışma

Süreç (Uygulama Basamakları)	Yaprağı-2 öğrencilere gösterilir ve aşağıdaki yönerge verilir. *"Şu an gördüğünüz değerlere bakınız. Bu değerler dışında farklı değerler de yaşantınızda önemli olabilir. Sizin için hangi değerlerin önemli olduğunu düşünerek yaşam amaçlarınızı değerlerinizle ilişkilendirmenizi istiyorum."* 5. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır. Belirttikleri değerlerine ilişkin yaşam amaçlarını gözden geçirmeleri istenir. Öğrencilerden değerleri ile yaşam amaçlarına ilişkin görüşlerini Çalışma Yaprağı-3 üzerine not almaları ve iki sütun arasında Çalışma Yaprağı-1'de gösterilen ilişki bağlantılarına benzer bağlantılar kurmaları istenir. 6. Tartışma soruları ile süreç yönlendirilir: • Daha önce belirlemiş olduğunuz yaşam amaçlarınız ile değerleriniz arasında nasıl bir ilişki var? • Hangi boyutun diğerine yön verdiğini düşünüyorsunuz? 7. Öğrencilerin tartışma sorularına ilişkin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki ifadeye benzer bir yönerge ile süreç sonlandırılır. *"Yaşam amaçları ile kişisel değerler arasındaki bağ oldukça güçlüdür. Amaçlarımızı belirlerken değerlerimiz ışık tutar ve bu amaçlara ulaşmaya çalışırız. İnsanların kişisel değerleri farklılaştıkça yaşam amaçları ve hayata bakışı da farklılaşmaktadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden değerlerini göz önüne alarak yaşam amaçlarını kısa vadede ve uzun vadede gözden geçirmeleri istenebilir. 2. Öğrencilerden yaşam amaçlarını ve değerlerini konu alan kısa film çekmeleri veya senaryo yazmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'in çoğaltılamadığı durumlarda etkileşimli tahta ile yansıtılması sağlanabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 daha büyük boyutlarda basılarak, daha koyu renkli ve büyükpuntolar kullanılarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Tüm etkinlik boyunca öğretmen öğrencilerden beklenen davranışları ve materyallerin nasıl kullanılacağını daha açık ve net ifade ederek sosyal çevre düzenlenebilir. 4. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren	Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

DEĞERLERİM	YAŞAM AMAÇLARIM

36. HAFTA

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELERİ HATIRLIYORUM?

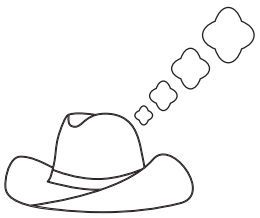
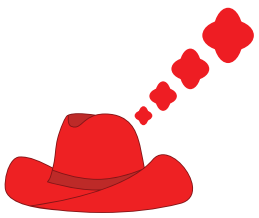
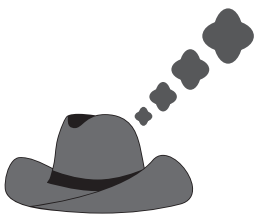
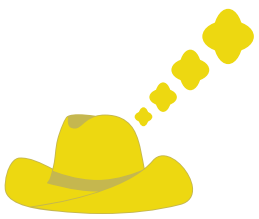
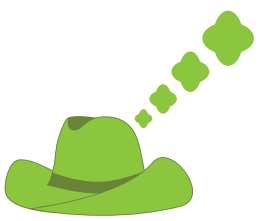
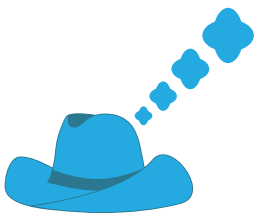
Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır. / 36. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Altı şapka düşünce tekniği gözden geçirilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Sınıftaki öğrenciler 6 gruba ayrılırlar. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerden her şapkanın yanında yer alan soruları kendi aralarında tartışmaları ve ortak ya da farklı duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve not etmeleri istenir. 4. Grupların 15 dakika içerisinde çalışmalarını tamamlaması beklenir. 5. Ardından sırası ile grup üyeleri sene boyunca yapılan sınıf rehberlik etkinliklerine ilişkin yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini sırası ile paylaşır. Paylaşımlar çalışma yaprağındaki şapka sırasına göre gerçekleştirilir. 6. Öğrencilere *"Önce beyaz şapkayı takıyoruz. Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?"* sorusu yöneltilir. Tüm gruplar düşüncelerini paylaşır. Ardından kırmızı şapka takılır. Benzer yönerge ile devam edilir. 7. Tüm gruplar paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan bir anıyı paylaşır mısınız? • Katılmaktan en keyif aldığınız etkinlikler ve katılmaktan çok hoşlanmadığınız etkinlikler hangileridir? 8. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

Süreç (Uygulama Basamakları):	*"Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri ile akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınız planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik etkinliklere katıldınız. Kendinizi tanırken, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirip, kişiler arası becerileri geliştirmek için çalıştınız. Meslekleri tanırken çalışma ve üretmenin anlamını önemini değerlendirdiniz. Bütün bu bilgi ve beceriler sizlerin yaşamda daha sağlıklı olmanız, iyi olmanız ve güçlü yanlarınızı geliştirmeniz için önemlidir. Bu dönemin sonuna geldik. Bundan sonra da öğrendiğiniz bilgi ve becerileri gözden geçirip uygulamaya devam edebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi:	1. Öğrencilerden sınıf rehberlik etkinliklerine yönelik duygularını ve düşüncelerini anlatan bir resim yapmaları istenir. Resim EBA üzerinden paylaşılabilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinliğin EBA üzerinden canlı derslerde gerçekleştirilmesi hâlinde öğrencilere bireysel olarak belirli bir süre verilip duygu ve düşünceleri üzerine konuşmaları için fırsat tanınabilir. 2. Çalışma Yaprağı EBA'ya yüklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 2

NELERİ HATIRLIYORUM?

Bu sene rehberlik etkinliklerinde pek çok çalışma yaptınız. Bu etkinliklere ve yaşantılarınıza ilişkin duygu ve düşüncelerinizi birlikte tartışıp paylaşır mısınız?

	Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik duygularınız neler? Sizi heyecanlandıran etkinlikler neler?
	Rehberlik etkinliklerinde yaşadığınız olumsuz düşünce ve duygular var mı? Varsa neler?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik iyimser düşünceleriniz neler? Avantajlı yanları neler?
	Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için düşünceleriniz neler?
	Rehberlik etkinliklerinde öğrendiklerinizi yaşamınıza aktarabilme ve uygulayabilme konusunda düşünceleriniz nelerdir?

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇ BENDE ARTIK!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini zorluklar karşısında kullanır. /1. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylar öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak kesilip bir kutu/torbaya konulur. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı, sahip olunan karakter güçlerini zorluklar karşısında nasıl kullandığımızla ilgili bir etkinlik yapacağı bilgisini verir ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Hepimiz bugüne kadar yaşamımızda pek çok zorlukla karşılaşmış olabiliriz. Bu zorluklar kendimizle, aile içi ilişkilerle, arkadaş ilişkileri ile okul ve akademik yaşam ile ilişkili olabilir. Bu zorluklar karşısında hepimizin sergilediği davranışlar, kullandığı baş etme yöntemleri de farklılık gösterir."* 2. Aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir. • Yaşamınızda karşılaştığınız zorluklar sırasında ne tür tutumlar gösterdiniz? • Farklı zorluktaki olaylarda davranışlarınızda ne tür farklılıklar oldu? • Zorlu yaşam olayları karşısında kendinizi güçlü hissetmenizi sağlayan özellikleriniz oldu mu? Nelerdi? 3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylardan oluşturulan kura kutu/torbasından her öğrenci bir örnek olay çeker. 4. Daha sonra Çalışma Yaprağı-2 her öğrenciye dağıtılır. 5. Sonrasında aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Çektiğiniz örnek olayı tahtaya yansıtılan karakter güçlerinden hangisi ile nasıl çözebilirsiniz düşünün. Sonra bu örnek olayın bu karakter gücünün kullanarak bu sorunun çözüm sürecinde neler yapılabileceği ya da bu karakter gücünün nasıl kullanılacağı çektiğiniz örnek olayın altına ya da arkasına yazmanızı istiyorum."*

Süreç (Uygulama Basamakları)	6. Tüm öğrencilerin çalışmalarını tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 7. Aşağıdaki sorular ile süreç devam ettirilir. • Aynı örnek olayı farklı karakter güçleri ile çözüme ulaştıran oldu mu? Bunlar arasındaki farklılıklar ve ortak yönler nelerdi? • Farklı örnek olayları aynı karakter gücünü kullanarak çözüme ulaştıranlar oldu mu? Bunlar arasındaki farklılıklar ve ortak yönler nelerdi? • Sahip olduğunuz karakter güçlerini daha önce karşılaştığınız zorluklarda nasıl kullandınız? • Bu güçleri kullanmanın zorluklar karşısında nasıl bir etkisi oldu? • Bu etkinlikte kendinizle ilgili fark ettiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler? 8. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Her birimiz kişiliğimize doğuştan getirdiğimiz özelliklerimizin yanında karakter gücü dediğimiz eklemeler yaparak gelişiyoruz. Kimimizde bir özellik baskın olurken, diğerinde başka bir özellik daha baskın olmaktadır. Sınav sürecinde kimini sebat etmek, kimini sebatın yanında öğrenme merakı, kimini ise özdenetim özelliği amacına ulaştırır. Ayrıca fark ettiğimiz ve bize yardımcı olan özelliklerimizi geliştirebiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden birkaç hafta boyunca sınav sürecine ilişkin karşılarına çıkan zorluklar ve bu zorluklar karşısında kullandıkları karakter güçlerini not almaları, bu notları görebilecekleri yerlere kendilerine hatırlatmak amacıyla asmaları istenebilir.
Öğretmene Uygulayıcıya Not:	1. Sınıf mevcudu göz önünde bulundurularak örnek olay sayısı öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. Aynı örnek olay birden fazla öğrenciye gelebilir. 2. Örnek olaylar uygulayıcı tarafından sınıfın ve öğrencilerin ihtiyaç ve özelliklerine göre değiştirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-2 poster şeklinde alınıp asılabilir ya da tahtaya yansıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarındaki yazıların puntoları büyük ve kontrast renkte zemin üzerine hazırlanarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. 2. Sorular basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Kura çekilen karakter gücü ile ilgili yazı yazmanın yanı sıra resim veya çizim yapılması şeklinde farklılaşan düzeylerde tepki alınabilir. 4. Akran eşlemesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Ne zaman ders çalışmaya karar versem "bir 5 dakika telefona bakayım" diyorum bir bakıyorum iki saat uçmuş gitmiş. Aynı olayı sınavlarda da yaşıyorum, sınava başlarken her bölüme kaç dakika ayıracağımı planlıyorum ama daha ikinci bölümde iken sınav süresi bitiyor. Zaman nasıl akıp gidiyor bir türlü anlamıyorum.

Ne kadar çalışırsam çalışayım sınav anı geldiğinde başarısız olacağım korkusu beni ele geçiriyor. Midem kasılıyor, ellerim titriyor, çok gergin hissediyorum. Bir türlü bu gerginliğimi atamadığım için sınava odaklanamıyorum.

Her sınav sonrasında yanlışlarıma baktığımda aslında bilmediğim için yanlış yapmadığımı görüyorum. Hep yanlış ya da hızlı okumam nedeni ile hata yapıyorum ve o kadar çalışmam sınavdaki dikkatsizliğim nedeni ile boşa gidiyor.

Her dönem başında kendime bir ajanda alıyorum ve yıllık-haftalık çalışma planı hazırlıyorum. Bu planı yapmaya çalışmak her hafta en az iki saatimi alıyor ama sonra o plana uyamıyorum. İki saati o planı hazırlamaya ayıracağıma ders çalışabilirdim diye kendime kızıyorum.

Saatlerce ders çalışıyorum ama yine de okul notlarıma da sınav başarıma da bir etkisi olmuyor. Okuduğum her şey aklımdan siliniyor gibi hissediyorum. Daha farklı nasıl çalışabilirim bilmiyorum.

Çalışma ortamım/odam bir türlü istediğim gibi düzenli olmuyor. Her dersle ilgili notları farklı farklı yerlere almışım, notlarım ve masam kafam kadar karışık! O kadar dağınık ve karışık ki bir türlü düzenimi oluşturup çalışmaya odaklanamıyorum.

Aileme bir türlü başarılarım yetmiyor. Her daim daha fazlasını bekliyorlar, devamlı daha ve ben bu beklentileri karşılayamamaktan çok korkuyorum. Bu konuda devamlı baskı altında hissediyorum ve bu baskı nedeniyle sınavlarda istediğim performansı gösteremiyorum.

Sınavdan yüksek not alsam da arkadaşlarımın benden daha yüksek not aldığını duyunca mutsuz oluyorum. Kendimi onlarla kıyaslıyorum, neden ben o notu almadım diye düşünüyorum, kendime kızıyorum hatta bazen ağlıyorum. Son zamanlarda sınava girdiğimde herkesten daha yüksek not almalıyım diye düşünmekten sorulara odaklanamadığımı fark ettim.

Çalışma Yaprağı 2

KARAKTER GÜÇLERİ

1-Yaratıcılık: Sorunların çözümünde üretken ve orijinal yollar düşünme gücüdür. Bireyin ortaya koyduğu orijinal durum kişinin kendisinin ya da diğerlerinin yaşamına olumlu katkı sağlamalıdır.

2-Merak: Yaşamın bütününe ilişkin ilgi duyma, etkileyici konular bulma, keşfetme gücüdür. Meraklı bireyler yaşantısal olarak orijinallik, değişiklik ve zorluk peşinde olurlar.

3-Öğrenme aşkı: Yeni bilgi, beceri ve konularda daha yeterli hale gelmeye duyulan ilgidir. Bu bireyler yeni bilgi ve beceriler edinmeye ya da var olan bilgi ve becerilerini sağlamlaştırmaya yönelik olumlu bir motivasyon içindedirler.

4-Açık fikirlilik: Olayları her açıdan düşünme ve inceleme, sonuçlara hemen karar vermeme, kanıtlar karşısında fikirlerini değiştirebilme gücüdür. Önceki inançları terk edebilme, kendi inançlarıyla çelişen kanıtları önemseme, inançların yeni kanıtlara göre yeniden gözden geçirilmesi gibi özellikler bu yeterlilik içinde yer alır.

5-Çok yönlü bakış açısı: Diğerlerine akılcı öneriler getirebilme gücüdür. Bireyin diğerlerini dinlemesini, onların dediklerini değerlendirmesini ve iyi önerilerde bulunmasını sağlar.

6-Dürüstlük: Kişinin kendi duygu ve davranışlarının sorumluluğunu almasıdır. Dürüst bireyler kendi davranışlarının duygularının sorumluluğunu alır ve kabul ederler, onları sahiplenirler.

7-Cesur olma: Tehdit, zorluk ve acıdan korkmama, engel olsa da doğruyu söyleme gücüdür. Cesaret korkuya rağmen yapılması ihtiyaç olan şeyleri yapma yeteneğidir.

8-Sebatkârlık: Başlanılan işi bitirmek, belirli görevleri tamamlamaktan keyif almak, engellere rağmen amaç yönelimli belirli bir hareket tarzında gönüllü olarak ısrarcı olmaktır.

9-Yaşam coşkusu: Yaşama enerji ve heyecanla yaklaşma, işleri yarım yapmama, yaşamı bir macera gibi canlı ve aktif yaşamayla ilgili karakter gücüdür.

10-İyi yüreklilik: İnsanların yararına ve iyi olan işler yapmak, onlara yardım etmek, onlarla ilgilenme, onların lehine şefkatle bir şeyler yapma çabasıdır.

11-Sevme ve sevilme: İnsanlarla yakın ilişkilere değer verme, karşılıklı paylaşma ve diğerlerine yakın olmadır.

12-Sosyal zekâ: İnsanların ve kendi güdülerinin, duygularının farkında olma, farklı sosyal durumlarda ne yapacağını bilmedir. Sosyal zekâ kişinin yakınlık ve güven duyma, grup üyeliği özelliklerini içerir ve diğerleriyle ilişkileriyle ilgilidir.

13- Adil olma: Sağlıklı toplumsal yaşamın temelini oluşturan ve yaşamı daha adil ve eşit yapmayla ilgili erdem boyutudur. Bütün insanlara aynı şekilde davranma, diğerleriyle ilgili kararlarda kişisel duyguların yanlılığa yol açmasına izin vermeme, herkese eşit şans verme olarak tanımlanır.
14- Liderlik: Grup aktivitelerini organize etmek süreci izleme, grubu cesaretlendirmedir.
15- Takım çalışması: Bir grup ya da ekibin bir üyesi olarak çalışma, gruba sadık olmadır. Kişinin hem kendisi hem de üyesi olduğu grubun da yararı için var olmasıdır.
16- Affedicilik: Hata yapanları affetmek, diğerlerine ikinci bir şans vermek, kindar olmamaktır. Affedicilik merhametin bir şekli olarak da görülebilir.
17- Alçak gönüllülük: Başarılarını vurgulayıp ilgi çekme peşinde olmamak, hatalarını ve kusurlarını kabul etmedir. Alçak gönüllü kişiler başarılarını vurgulayıp ilgi çekme peşinde olmazlar. Hatalarını ve kusurlarını kabul ederler.
18- Tedbirlilik: Kişinin seçimleriyle ilgili dikkatli olması, gereksiz risk almamak, sonradan pişman olunacak şeyler yapmamaktır.
19- Öz-düzenleme: Kişinin davranışlarını ve duygularını düzenlemesi, disiplinli olma, duygularını kontrol edebilmesidir. Öz-düzenleme her türlü aşırılığı kontrol etme ve düzenleme yeteneğidir.
20- Estetik ve mükemmelliğin takdiri: Yaşamın farklı alanlarındaki estetiği, mükemmelliği ve becerili performansı fark etme ve takdir etmedir.
21- Şükran duyma: Gerçekleşen iyi şeyler için şükür dolu olmanın farkında olma, şükür ifade etmeye zaman ayırmadır.
22- Umut: gelecekten en iyisini beklemek ve bunu başarmak için çalışmak şeklinde tanımlanır. Umut ve iyimserlik geleceğe ilişkin bilişsel, duygusal ve güdüsel bir tavrı temsil eder.
23- Mizah: Gülmeyi sevmek, diğer insanları güldürmek, olayların mizahi yanını görme, şakalar yapma şeklinde tanımlanır. Eğlenceli bir bakış açısı, diğerlerini güldürme yeteneği mizahın olası anlamları arasındadır.
24- Maneviyat: Daha yüksek amaçlar için ve evrenin anlamı üzerine sağlam inançlar taşıma, evrendeki yerini bilmek, yaşamın anlamı hakkında tutarlı inançlara sahip olmadır.

KAYNAK:
Kabakçı,F.Ö. (2013). Karakter Güçleri Açısından Pozitif Gençlik Gelişiminin İncelenmesi. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

2. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞLAMADAN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişimi arasında bağ kurar. / 2. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinliğe başlamadan önce Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden sınıfta serbest olarak dolaşmaları istenir. Alanda serbest olarak dolaşan öğrencilerden sırasıyla aşağıdaki yönergeler verilerek senaryoları canlandırmaları istenir: *«Profesyonel bir sporcu olduğunuzu düşünün, maça çıkmanıza 30 dk. var, nasıl hazırlık yaparsınız, canlandırınız."* *"Okul bitti ve 10 günlük uzun bir tatile çıkacaksınız, yola çıkmadan önce nasıl hazırlık yaparsınız, canlandırınız."* *"Ünlü bir şefsiniz, akşam önemli bir gurmenin çalıştığınız yere yemek yemeye geleceğini öğrendiniz, o gelmeden bir saat önce nasıl hazırlıklar yaparsınız, canlandırınız."* *"Yarın üniversite sınavına gireceğinizi düşünün bir gece önceden nasıl hazırlık yaparsınız, canlandırınız."* 2. Öğrencilere aşağıdaki soru sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları tahtaya yazılır: • Çeşitli alanlardaki hazırlıkları canlandırdınız, peki okul için düşündüğünüzde derse gelmeden ne gibi hazırlıklar yapabilirsiniz? 3. İhtiyaç duyulursa Etkinlik Bilgi Notundaki içerikten faydalanılarak tahtada yazılanlara ek yapılabilir. 4. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. • Canlandırdığınız olayları da düşündüğünüzde hazırlık yapmanın ne gibi faydaları olduğunu düşünüyorsunuz? • Derse hazırlıklı gelmenin ne gibi faydaları olduğunu düşünüyorsunuz? • Tahtada yazan hazırlıklardan hangilerini yapıyorsunuz ve bu hazırlıklar akademik gelişiminizi nasıl etkiliyor? • Tahtada yazan ve yapmadığınız hazırlıklar varsa, bunlardan

Süreç (Uygulama Basamakları)	hangilerini de yapmak isterdiniz? Bu akademik gelişiminizi nasıl etkilerdi? 5. Öğrenciler 5 gruba ayrılır ve öğrencilerden derse hazırlıklı gelmek ile akademik gelişim arasındaki ilişkiyle ilgili bir slogan yazmaları istenir. 6. Sloganlar sınıfla paylaşılır. 7. Uygulayıcı tarafından süreç özetlenerek etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere daha önce yapmadıkları bir hazırlığı bir hafta boyunca uygulamaları ve kendilerini gözlemlemeleri önerilir.
Öğretmene Uygulayıcıya Not:	1. Sınıf öğrencilerin serbest olarak yürümesine uygun değilse öğrenciler sıralarının yanında ayakta durarak da canlandırma yapabilirler. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Senaryolar canlandırılırken nelerin nasıl yapılacağı akranlar ya da öğretmen tarafından gösterilerek/anlatılarak destek sağlanabilir. 2. Sorular basitleştirilerek sorularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Slogan yazmak yerine görseli/sembolü/logosu yapılarak veya ritimli melodisi oluşturularak farklılaşan düzeylerde tepki verilmesi sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Öğrencinin derse hazırlıklı geldiğinde daha kolay öğrenebileceği düşünülmektedir. Çünkü evdeki hazırlıkla temel düzey öğrenme gerçekleşmiş ve öğrenci öğrenmesini derinleştirmek için hazır hale gelmiş olacaktır. Bununla birlikte öğrenci evde çalıştığında konunun anlamadığı kısımlarını erkenden fark edebilecek ve derse geldiğinde bu konularla ilgili öğretmene soru sorabilecektir. Eğer okulda zor konular işlenecekse evdeki çalışmayla ön hazırlık yapılmış olacaktır. Derse hazırlıklı gelmenin ayrıca öğrencinin derste konsantre olmasını kolaylaştıracağı, öğrenmesini daha verimli hale getireceği, dersten sonrası için zamanını planlayabilmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Derse hazırlık farklı başlıklar altında kategorilendirilebilir:

Ders materyallerini hazırlamak: Defter, kalem, kitap, araç gereç vs. derste kullanılacak materyalleri temin etmek ve yanında bulundurmak.

Fizyolojik- psikolojik olarak hazır olmak: Fizyolojik olarak aç, susuz olmamak, uykusuz olmamak.

Psikolojik olarak derste konsantrasyonu etkileyecek faktörlerden mümkün olduğu kadar uzaklaşmak: Her gün bazı problemlerle karşılaşabiliriz, gündemimizde bizi heyecanlandıran konular olabilir ancak bir şeylere öğrenmeye çalıştığımızda bunlar mümkün olduğu kadar dersin dışında bırakılarak hazırlık yapılmalıdır aksi taktirde dersteki konsantrasyon etkilenecek ve verim düşecektir.

Bilişsel olarak hazır olmak: Derse gelmeden önce ilgili konuyu okumak, anlamadığı yerleri not almak, sorular hazırlamak, özet çıkarmak vb. gibi işlenecek konu için hazırlık yapmak.

Diğer hazırlıklar: Öğrencinin derste ihtiyaç duyduğu kişisel ihtiyaçlarını hazır bulundurması örneğin sevdiği kalemi, derste su ihtiyacı duyuyorsa suyu, ilaçları vs.

3. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZAMANI PLANLA, BAŞARIYI YAKALA

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar. / 3. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta Kalemi 2. Çalışma Yaprağı-1: Zamanı Planlama Üzerine Bir Hikâye 3. Çalışma Yaprağı-2: Engellerim-Önceliklerim 4. Çalışma Yaprağı-3: Zaman Planlama Piramidi Posteri
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2: Engellerim- Önceliklerim öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Poster sınıfa asılmaya uygun hazır hale getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının zamanı ihtiyaçlar ve sorumlulukları çerçevesinde planlamak olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından sınıfa *"zamanı planlamak ne demektir?"* diye sorulur. Gelen cevaplar uygulayıcı tarafından tek tek tahtaya yazılır. Cevaplar bittikten sonra uygulayıcı "sizlerle bir hikâye paylaşmak istiyorum" diye belirttikten sonra Çalışma Yaprağı-1'deki hikâye okunur. 3. Uygulayıcı tarafından sınıfa *"hikâyede anlatılmak istenen nedir?"* diye sorulur ve cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır. *"Hayatımızı devam ettirirken yaptığımız veya yapmak zorunda olduğumuz pek çok iş vardır. Zamanı planlamak, önceliklerimizi belirlememize ve önem sırasına konulmasına yardımcı olur. Zamanın etkili bir şekilde planlanması verimliliğin artmasında, başarı ve hedeflere ulaşmada önem taşımaktadır. Zamanı planlayarak sadece hedefe ulaşmış olmayız aynı zamanda hedefe en hızlı şekilde ulaşmış oluruz. Zamanı yerinde ve uygun kullanılmasını bilen insanlar önceliklerini bilerek, bunu gerçekleştirmek üzere planlar yapmaktadır. Zamanı planlayamama akademik başarının düşmesine, diğer kişisel ve sosyal faaliyetlerimize yeterince zaman ayıramamamıza neden olmakta ve yaşamdan alınan doyumu azaltmaktadır. Planlı yaşam, zamanın sizi kontrol etmesini değil sizin zamanı kontrol altına almanızı sağlar."* 4. Uygulayıcı tarafından zamanı planlama ve planlarken önceliklerimiz konusunda bilgiler verildikten sonra sınıfa şu soru sorulur. *"Şimdi sizlerden zaman planlaması yaparken zamanınızı nasıl geçirdiğinize*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*dair biraz düşünmenizi ve bunları yazmanızı istiyorum." şeklinde yönerge verilir ve öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için 5 dakika verilir.* 5. Süre bitiminde gönüllü öğrencilerden yazdıklarını paylaşmaları istenir. Paylaşımlar bittikten sonra tahtaya "Zaman Planlama Piramidi" asılır. 6. Uygulayıcı ve öğrenciler tarafından poster incelendikten sonra sınıfa aşağıdaki tartışma soruları yöneltilir. • Zamanınızı verimli kullanmak için sizler neler yapıyorsunuz? • Zamanı planlamak hayatta sizlere neler sağlar? • Zamanı planlayamadığınız zaman ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz? • Zamanı planlarken ne gibi ihtiyaçlarınızı ve sorumluluklarınızı göz önünde bulundurursunuz? 7. Sorulara cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır. *"Hayatta ihtiyaç ve sorumluluklarımızı dikkate alarak zamanı planlamamız bize birtakım kolaylıklar sağlayacaktır. Zamanım yok, zamanım yetmiyor vb. gibi söylemler hemen hemen her gün duyduğumuz ifadelerdir. İçinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağı ve bunun getirdiği koşullar zamanı en verimli şekilde kullanmamız gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Ray Joseph'in (Zaman Yönetimi kitabının yazarı) dediği gibi "Harcayacak zamanınız olduğu sürece, bunu daha akılcı kullanmak için asla geç değildir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden haftaya gelirken getirmeleri üzere bir haftalık günlük yaptıkları aktiviteleri eksiksiz bir şekilde yazmaları istenir.
Öğretmene Uygulayıcıya Not:	1. Zaman planlama posteri okulun imkânları dâhilinde mümkünse A3 boyutunda ve renkli şekilde sınıfa asılmalıdır. Ancak güçlük yaşanması durumunda A4 boyutunda ve renksiz olacak şekilde öğrencilere çoğaltılarak dağıtılabilir. Ya da etkileşimli tahta uygulamasında poster yansıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarındaki yazıların puntoları büyütülebilir ve gerekiyorsa kontrast renkteki zeminde hazırlanarak materyaller uyarlanabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 doldurulurken yazı ile ifade etmek yerine resim/çizim kullanılarak farklılaşan düzeylerde tepki alınabilir. 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

ZAMANI PLANLAMA ÜZERİNE BİR HİKÂYE

Aşağıdaki gerçek hikâye Kellog Business School'da (Northwestern Üniversitesi) iş idaresi mastır öğrencileri ile Zaman Yönetimi dersi profesörü arasında geçer.

Profesör sınıfa girip karşısında duran dünyanın en seçilmiş öğrencilerine kısa bir süre baktıktan sonra, "Bugün zaman yönetimi konusunda deneyle karışık bir sınav yapacağız" dedi. Kürsüye yürüdü, kürsünün altından kocaman bir kavanoz çıkarttı. Arkadan, kürsünün altından bir düzine yumruk büyüklüğünde taş aldı ve taşları büyük bir dikkatle kavanozun içine yerleştirmeye başladı. Kavanozun daha başka taş almayacağına emin olduktan sonra öğrencilerine döndü ve "Bu kavanoz doldu mu?" diye sordu. Öğrenciler hep bir ağızdan "Doldu" diye cevapladılar. Profesör "Öyle mi?" dedi ve kürsünün altına eğilerek bir kova mıcır çıkarttı. Mıcırı kavanozun ağzından yavaş yavaş döktü. Sonra kavanozu sallayarak mıcırın taşların arasına yerleşmesini sağladı. Sonra öğrencilerine dönerek bir kez daha "Bu kavanoz doldu mu?" diye sordu. Bir öğrenci "Dolmadı herhâlde" diye cevap verdi. "Doğru" dedi profesör ve gene kürsünün altına eğilerek bir kova kum aldı ve yavaş yavaş tüm kum taneleri taşlarla mıcırların arasına nüfuz edene kadar döktü. Gene öğrencilerine döndü ve "Bu kavanoz doldu mu?" diye sordu. Tüm sınıftakiler bir ağızdan "Hayır" diye bağırdılar. "Güzel" dedi profesör ve kürsünün altına eğilerek bir sürahi su aldı ve kavanoz ağzına kadar doluncaya dek suyu boşaltı. Sonra öğrencilerine dönerek "Bu deneyin amacı neydi" diye sordu. Uyanık bir öğrenci hemen "Zamanımız ne kadar dolu görünürse görünsün, daha ayırabileceğimiz zamanımız mutlaka vardır" diye atladı. "Hayır" dedi profesör, "bu deneyin esas anlatmak istediği, eğer büyük taşları baştan yerleştirmezsen küçükler girdikten sonra büyükleri hiç bir zaman kavanozun içine koyamazsın gerçeğidir".

Öğrenciler şaşkınlık içinde birbirlerine bakarken profesör devam etti: "Nedir hayatınızdaki büyük taşlar? Çocuklarınız, eşiniz, sevdikleriniz, arkadaşlarınız, eğitiminiz, hayalleriniz, sağlığınız, bir eser yaratmak, başkalarına faydalı olmak, onlara bir şey öğretmek! Büyük taşlarınız belki bunlardan birisi, belki bir kaçı, belki hepsi. Bu akşam uykuya yatmadan önce iyice düşünün ve sizin büyük taşlarınız hangileridir iyi karar verin. Bilin ki büyük taşlarınızı kavanoza ilk olarak yerleştirmezseniz hiç bir zaman bir daha koyamazsınız, o zaman da ne kendinize, ne de çalıştığınız kuruma, ne de ülkenize faydalı olursunuz. Bu da iyi bir iş adamı, gerçekte de iyi bir adam olamayacağınızı gösterir". Profesör, ders bittiği hâlde konuşmadan, oturan öğrencileri sınıfta bırakarak çıktı.

Çalışma Yaprağı 2

ENGELLERİM-ÖNCELİKLERİM

ZAMAN HIRSIZLARIM

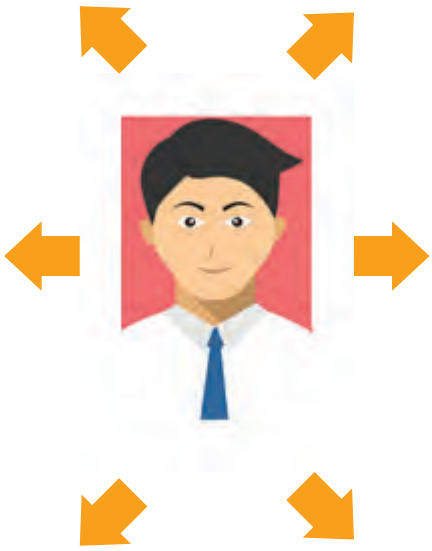
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ÖNCELİKLERİM

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ZORUNLULUKLARIM

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

VAZGEÇEMEDİKLERİM

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

EN VERİMLİ OLDUĞUM ZAMAN

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PLANLI OLMANIN BENDEKİ ETKİSİ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Çalışma Yaprağı 3

POSTER: ZAMAN PLANLAMA PİRAMİDİ
ZAMAN PLANIN VAR MI?

EVET

Bir hafta uygulandı ise değişiklikler yapılabilir ve plana devam edilir.

HAYIR

Bir uzmandan yardım alarak yeni bir plan yapılır.

4. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

PLANLA VE UYGULA

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını, ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar. / 4. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kâğıt–kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilere bir hafta öncesinden bir hafta süresince günlük aktivitelerini not alma ödevi verilir. Yazdıkları her aktivite için ne kadar zaman harcadıklarını not almaları vurgulanır. 2. Çalışma yaprakları öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Tahtaya aşağıdaki söz yazılır ve öğrencilere bu söz hakkında ne düşündüklerini sorularak gönüllü öğrencilerin görüşleri dinlenir. "Bugün uygulamaya geçirilen iyi bir plan, yarın uygulanacak mükemmel bir plandan daha iyidir." George Patton 2. Öğrencilere bu hafta "Planla ve Uygula" etkinliğini uygulayacakları ve bu etkinliğin amacının zamanını, ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlamak olduğu açıklanır. 3. Öğrencilerle aşağıdaki yönerge paylaşılır: *Geçen hafta sizlerle zamanı planlama üzerine etkinlikler yapmış, ders sonunda da sizlerden bir hafta süresince günlük aktivitelerinizi not almanızı istemiştim. Bu etkinliğimize bir haftalık aktivite günlüklerinizin değerlendirmesi ile başlayacağız" denilir ve "aktivite günlüklerinin hazır olup olmadığı"* sorulur. 4. Yapmayan ya da getirmeyi unutan öğrencilerin geçen bir haftalarını hatırlamaya çalışması istenerek etkinliğe katılımları sağlanır. 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır, Çalışma Yaprağı-1'deki soruları bir haftalık aktivite günlükleri üzerinden değerlendirmeleri istenir. 6. Değerlendirme çalışmasından sonra gönüllü öğrencilerden paylaşım yapması istenir ve aşağıdaki sorular ile etkinlik tartışılır: • Aktivite günlüğünüzde zamanınızı planlama konusunda neleri iyi yaptığınızı düşünüyorsunuz? Nelerin değişmesi gerektiğini

Süreç (Uygulama Basamakları)	düşünüyorsunuz? En çok hangi aşamada zorlandınız? Neden? • Zaman yönetiminiz sizce ihtiyaçlarınızı ve sorumluluklarınızı destekliyor mu? 7. Etkinliğin özeti yapılarak plan hazırlama konusunda bilgi verilir. 8. Haftalık plan örneği dağıtılarak gelecek hafta için çalışmalarını planlamaları istenir ve etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak planlarını uygulama konusunda zaman zaman paylaşım yaparak birbirlerini desteklemeleri sağlanabilir. 2. Öğrencilerden planlarının bir örneği alınabilir. Belirli periyotlarda kontrol edilip, motivasyon çalışması yapılabilir.
Öğretmene Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-1: Zamanımı Değerlendiriyorum öğrenci sayısı kadar çoğaltılamayacağı durumlarda etkileşimli tahtaya yansıtılabilir, öğrencilerin oradan not alması sağlanabilir. A3 boyutunda poster olarak hazırlanıp tahtaya asılabilir. Uygulayıcı başlıklar hâlinde tahtaya yazabilir. 2. Öğrencilerin akademik gelişimleri farklılık göstereceğinden her öğrencinin kendine özgü planı olacağı vurgulanabilir. 3. Öğrencilerin yazı yazmaya, not almaya istekli olmamaları göz önünde bulundurularak bilişim araçlarındaki uygulamalarında kullanılacağı bilgisi öğrencilerle paylaşılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarındaki doldurulması gereken alanların sayısı azaltılarak etkinlikler basitleştirilebilir. 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Haftalık aktivite plan örneğine yazı yerine çeşitli etiketler vb. de yapıştırılması önerilerek farklılaşan düzeylerde tepki alınabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Güller SEZGİN

Çalışma Yaprağı 1

ZAMANIMI DEĞERLENDİRİYORUM

- Nelere daha fazla zaman ayırdım?
- Zamanımı en fazla..... yaparak geçirmişim.
- Neleri azaltmalıyım?
- Nelere daha fazla yer vermeliyim?
- Hiç zaman ayırmadıklarım neler?
- Önceliklerim neler olmalı?
- Günümün en verimli saatleri ne zaman? Bu saatlerde nelere zaman ayırmışım?

Çalışma Yaprağı 2

HAFTALIK AKTİVİTE PLAN ÖRNEĞİ

Zaman Aralığı	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar

5. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

FARK ET VE GÜVENLİĞİNİ SAĞLA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımı konusunda kendini değerlendirir. / 5. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Çalışma Yaprağı-5 6. Çalışma Yaprağı-6 7. Çalışma Yaprağı-7 8. 7 tane küçük not kâğıdı 9. Kutu/torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Küçük not kâğıtlarına ayrı ayrı 1'den 7'ye kadar sayılar yazılır ve kutu/torbanın içine atılır. 2. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3, Çalışma Yaprağı-4, Çalışma Yaprağı-5, Çalışma Yaprağı-6 ve Çalışma Yaprağı-7 birer adet çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu önceden okunarak hazırlık yapılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının bilişim teknolojileri kullanımı konusunda öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak süreç başlatılır: *"Bugün sizinle bilişim teknolojileri kullanımı, karşılaşılabilecek riskler ve siber güvenlik ile ilgili bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimize gruplara ayrılarak başlayacağız."* 3. Öğrenciler 7 gruba ayrılır. Her gruptan bir öğrencinin kutu/torbanın içinden bir kâğıt seçmesi istenir. Seçilen kâğıtta yer alan sayıya uygun çalışma yaprağı gruplara verilir. Örneğin kutu/torbadan 1 numarasını çeken gruba Çalışma Yaprağı-1 verilir. 4. Gruplardan kendilerine denk gelen çalışma yaprağındaki ilgili bölümlere

Süreç (Uygulama Basamakları)	ilişkin bilgileri doldurmaları istenir. 5. Sonra her grup tamamlamış olduğu çalışma yaprağını diğer gruba verir. Bu döngü, çalışma yaprakları tüm gruplara ulaştığında tamamlanır. 6. Sonrasında grup sözcüleri tarafından çalışma yaprağına yazılanlar sınıfla paylaşılır. 7. Süreç aşağıdaki tartışma soruları kapsamında değerlendirilir: • Bu bilişim etkinliklerine ne kadar zaman ayırıyorsunuz? • Bu bilişim etkinliklerinin sana hangi faydalarının olduğunu düşünüyorsun? • Güvenli buluyor musun? • Daha güvenli olması için neler yapabilirsin? • Bilişim suçları hakkında neler biliyorsun? • Siber dünyada karşılaşılabilecek tehlikeler nelerdir? • Bu tehlikelere karşı alınabilecek önlemler neler olabilir? 8. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Sevgili öğrenciler, bilişim teknolojilerinde karşılaşılan güvenlik problemlerini ve çözüm yollarını ifade ederek etkinliği sonlandırır.*
Kazanımın Değerlendirilmesi	Öğrencilerin gelecek haftaya kadar bilişim teknolojilerini kullanırken alabilecekleri ek güvenlik tedbirleri hakkında araştırma yaparak (uzmanlarla görüşme, dergi, gazete, bilimsel makaleler v.b.) bunlara kendilerinin ne derece dikkat ettiklerini de içeren bir sunum yapmaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. Öğrencilerin bilişim teknolojileri kullanımı konusunda kendini değerlendirmeleri sağlanırken karşılaşabilecekleri riskler, alınabilecek önlemler konusunda farkındalık yaratmaya çalışılır. 2. Öğrenciler kullanım alanları ve sıklıkları konusunda emin olmadıklarını söyleyebilir. Cep telefonu uygulamaları, kullanıcının hangi uygulamayı ne kadar sıklıkta, hangi saatlerde kullandığına dair bilgi veriyor. Oradan yardım alabilirler. 3. Sınıfın iç mekânı uygunsa etkinlik çalışma yaprakları sınıf duvarlarına asılması, öğrencilerin gruplar hâlinde sınıfta dolaşarak her bir istasyonda durması şeklinde de yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Güller SEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Siber güvenlik; bilgisayarları, sunucuları, mobil cihazları, elektronik sistemleri, ağları ve verileri kötü amaçlı saldırılardan koruma uygulamasıdır.

Siber zorbalık; başka bir kişiyi taciz ya da tehdit etmek, utandırmak veya hedef almak için teknolojik platformların kullanımıdır. Siber zorbalık tanımı gereği genç insanlar arasında gerçekleşir. Bir yetişkin söz konusu olduğunda buna siber taciz ya da siber saldırı denir ve bu, hukuki sonuçlara yol açabilecek ve hapis cezası gerektirebilecek bir suçtur.

Siber dünyada karşılaşılabilecek tehlikeler;

Uygunsuz içerikler: Pornografik içeriklerin yanında şiddet içerikli ve madde bağımlılığına özendiren görsel ve videolar, çocukların istemeden de olsa karşılaşabileceği içerikler olarak internette yoğun şekilde bulunuyor.

İstenmeyen iletişim: Siber zorbalık ve cinsel istismar olarak iki çeşidi olan istenmeyen iletişim ile çocuklar mesajlar ve e-postalarla ya hakarete uğruyor ya da cinsel olarak istismar edilmeye çalışılıyor.

Pazarlama ve reklam istismarı: İnternet üzerinde birçok ilgi çekici reklam mevcut. Bu reklamlarla kişisel bilgilerini veren çocuklara yönelik çöpçatanlık ve kumar siteleri gibi yerlerden uygunsuz içerikler ve reklamlar da paylaşılabiliyor.

Gizli web tehditleri: Zararlı yazılımlar, casus yazılımlar, virüsler, fidye yazılımları gibi birçok tehdit, bunlardan kaçınma yöntemlerini bilmeyen çocukları tehdit ediyor.

Bu tehlikelere karşı alınabilecek önlemler;

Lisanslı ürün kullanımı, sistem güncellemelerinin gününde yapılması, farklı karakterleri barındıran parola ve şifrelerin kullanılması ve kaynağı bilinmeyen bağlantıların açılmaması siber güvenlik açısından önemlidir.

Çalışma Yaprağı 1

OYUN

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 2

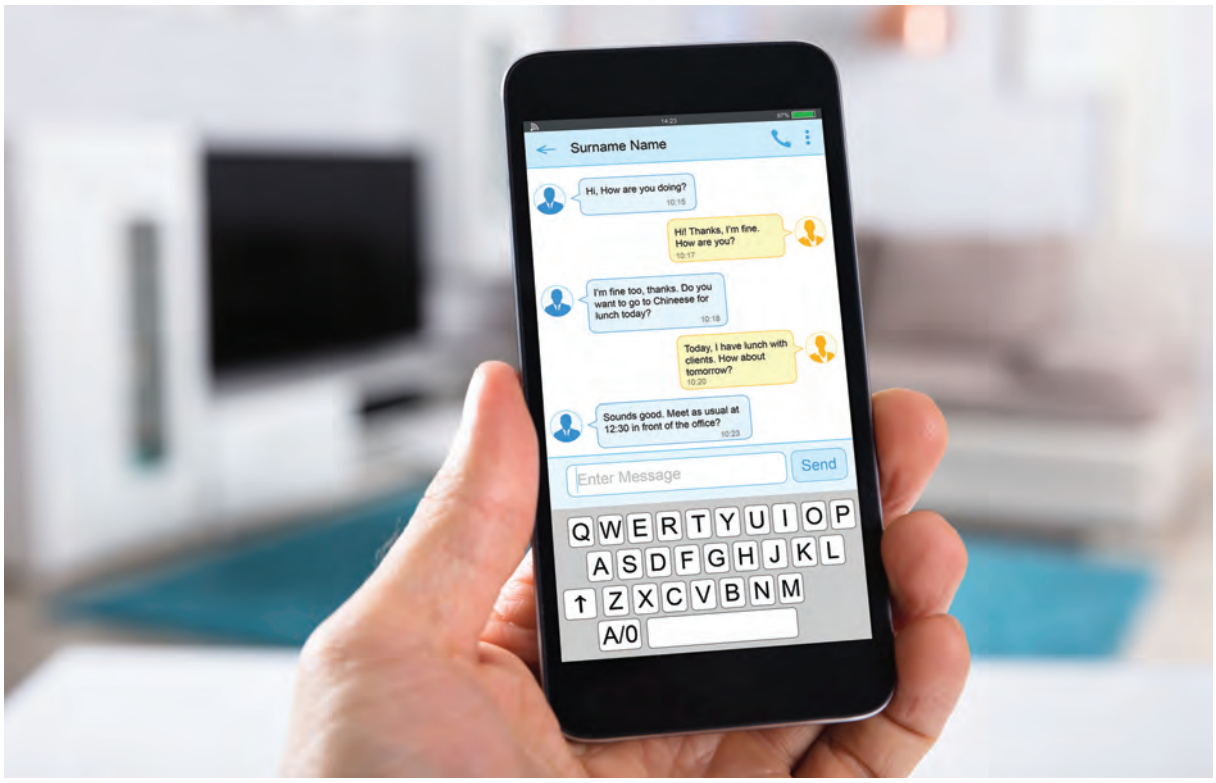
SOSYAL MEDYA

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 3

MESAJLAŞMA UYGULAMALARI

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 4

DİZİ-FİLM

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 5

VİDEO İZLEME UYGULAMALARI

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 6

SESLİ-YAZILI İLETİŞİM PROGRAMLARI

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

Çalışma Yaprağı 7

YAZILIM

UYGULAMALAR	
RİSKLER	
GÜVENLİK TEDBİRLERİ	

6. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

AYNA AYNA SÖYLE BANA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi bedenine ilişkin olumlu tutum geliştirir. / 6. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdı 2. Boy aynası
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	-
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Sınıfa getirilen boy aynası duvara dayanır veya asılır. Ardından öğrencilerden ayağa kalkıp ve alanda serbest olarak yürümeleri istenir. Öğrencilerden yürürken denk geldikçe aynada kendilerine bakmaları ve bakmadıkları zaman da kendi görüntüleri hakkında düşünerek yürümeleri istenir. 2. Tüm öğrenciler aynaya baktıktan ve yeterli süre düşündükten sonra öğrencilerin yerlerine oturmaları istenir. 3. Her öğrenciye birer A4 kâğıdı verilir ve kâğıtlarına aynadaki görüntülerinde dikkatlerini çeken şeyleri yazmaları istenir. 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrenciler paylaşımları alınır. Paylaşım yapma konusunda ısrar edilmemelidir. Her öğrencinin kendi kendine düşünmesi yeterli olacaktır. • Önce hangi fiziksel özelliğiniz, özellikleriniz dikkatinizi çekti? • Bu özellikleriniz ile ilgili ne düşünüyorsunuz? • Bu özellikler hoşnut olduğunuz özellikler mi yoksa hoşnut olmadığınız özellikler mi? • Hoşnut olmadığınız özelliklerin avantaj olarak görüleceği durumlar var mıdır? Varsa nelerdir? 5. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir ve düşünmeleri ve yazmaları için yeterli süre beklenir. *"Eğer hoşnut olduğununuz özellik sayısı az ise lütfen tekrar düşünün ve hoşnut olduğunuz özellikleri bularak yazınız."* 6. Daha sonra aşağıdaki sorular sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevap alınır. • Yazdığınız özelliklerin kapsayıcı olduğunu düşünüyor musunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Yani sadece hoşnut olduğunuz ya da hoşnut olmadığınız özellikleri yazmak yerine bütüncül bir tasvir yaptığınıza inanıyor musunuz? 7. Etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır: *"Herkesin hoşnut olduğu ve hoşnut olmadığı özellikleri olabilir. Bazen daha çok hoşnut olduğumuz özelliklerimizi görürüz bazen de daha çok hoşnut olmadığımız özelliklere odaklanırız, hoşnut olabileceğimiz tarafları kaçırabiliriz. Kendimize dair gerçekçi bir algımız olabilmesi için her iki yöne dair de farkındalığımız olmalıdır. Hoşnut olduğumuz özelliklerin avantajlarını görmek kolaydır. Ancak hoşnut olmadığımız özelliklerin avantajlarını görmek zor olabilir. Bunları fark etmek için çaba harcamalıyız."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	
Uygulayıcıya Not:	1. Ayna kullanımında güvenliğe dikkat edilmelidir. 2. Eğer ayna temin edilemediyse öğrencilere aşağıdaki yönerge verilerek canlandırma yapmaları istenir: *"Her sabah olduğu gibi uyandınız... Uykulu uykulu banyoya gittiniz. Yüzünüzü yıkadınız ve aynaya baktınız. Aynada ne görüyorsunuz... Neye dikkat ediyorsunuz... Hatırlamaya çalışın lütfen."* Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Boy aynası karşısında ayakta duramayacak öğrenciler için cep aynası ya da orta büyüklükte başka bir tür ayna kullanılabilir. 2. A4 kâğıdına görüntülerinde dikkat ettiklerini yazmaları yerine çizmeleri veya resim yapmaları istenerek farklılaşan düzeylerde tepki alınabilir. 3. Sorular öğrencilerin katılımlarını artıracak şekilde basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ

7. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

YOLCULUK BAŞLIYOR!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Üst öğrenim kurumlarına geçiş sınavlarına hazırlanmak ve başarılı olmak için stratejiler geliştirir. / 7. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısınca çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısınca çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu etkinlikten önce uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin başında sınıf tahtasına "Yolculuğun kendisi zirveye ulaşmak kadar önemlidir; sadece oraya varmak değil, nasıl vardığınız da belirleyicidir.» ifadesi yazılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Bugün hedeflerinize ulaşmak için çıktığınız bu yolculukta hedeflerinize ve varsa hedeflerinizin gerektirdiği sınavlara hazırlanmak için neler yapabileceğiniz, nasıl bir strateji geliştirebileceğiniz üzerine konuşacağız."* 2. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim başlatılır. • Sınav hazırlık sürecini bir yolculuk olarak düşünürseniz bu yolculuğun sonunda hedeflerinize ulaşmak için ne gibi hazırlıklar yapıyorsunuz? • Bu yolculukta şu an karşılaştığınız güçlükler veya karşılaşabileceğiniz olası güçlükler var mı? Varsa neler? • Bu yolculukta işinizi kolaylaştıracak ve sizi geliştirecek kaynaklar var mı? Neler? • Sizce başarıya ulaşmayı sağlayan iyi bir sınav hazırlık stratejisi neleri içermelidir? 3. Gelen cevapların sınıfla paylaşılmasından sonra öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. *"Şimdi sizlerle bir yolculuğa çıkacağımızı düşünmenizi istiyorum. Hepinizin bu yolculuğun sonunda kavuşmayı istediği bir hedef olduğunu tahmin ediyorum. Bazılarınız varış noktasına şu an bulunduğu yere göre biraz uzakta, bazılarınız biraz daha yakın veya bazılarınız henüz varış noktasını netleştirmemiş olabilir.*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*Ancak her yolculukta olduğu gibi bu yolculukta da yolculuğun keyifli geçmesi, zorlu virajları sıkıntısızca atlatmak veistenilen yere ulaşmak için bazı planlar ve hazırlıklar yapmak gerekiyor. Şimdi size dağıttığım çalışma yaprağında bu yolculuk için önerilen bazı hazırlıklar ve olası güçlüklerle karşılaştığınızda baş etmenizi kolaylaştıracak birtakım stratejiler listesi yer alıyor. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan her bir hazırlık ve stratejiyi okuyarak üzerinde düşünmenizi ve kendi uygulamalarınızı o strateji kapsamında değerlendirerek çalışma yaprağına işaretlemenizi istiyorum."* 4. Öğrencilerin çalışma yaprağını doldurmalarından sonra aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim sürdürülür. • Yolculuğunuz için hangi alandaki hazırlığınızı ve stratejinizi yeterli olarak görüyorsunuz? • Yolculuğunuz için hangi alandaki hazırlığınızı ve stratejinizi geliştirmek istiyorsunuz? Bunun için neler yapabilirsiniz? Kendinizi geliştirmeniz gereken alanlarla ilgili olarak yardım alacağınız kaynaklar neler olabilir? 5. Gönüllü öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden etkinlik süresince paylaşılanları ve Çalışma Yaprağı-1'de yaptıkları değerlendirme ve işaretlemeleri dikkate alarak yolculuğa çıkma konusunda kendilerini daha da güçlü hissedebilecekleri bir strateji üzerine düşünmeleri istenir. Öğrencilerin geliştirmeye çalıştıkları bu yeni stratejiyi Çalışma Yaprağı-2'ye yazmaları istenir. 6. Öğrenciler stratejilerini belirlerken Etkinlik Bilgi Notu okunarak öğrencilerin stratejilerini belirlerken hedef belirleme, zamanı planlama, etkili öğrenme stratejilerini kullanma ve değerlendirme yapma konularına yer vermeleri teşvik edilir. 7. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmalarından sonra yeni sınav stratejilerini paylaşmak isteyen öğrencilere söz hakkı verilerek gönüllülerin sınıfla planlarını paylaşmaları istenir. 8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Her başarının ardında yoğun bir çaba ve güçlü bir strateji vardır. Başarılar tesadüfi bir şekilde ortaya çıkmaz. Güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri fark edip uygun hedefler ve stratejiler geliştirmek kişiyi hedeflerine bir adım daha yaklaştıracaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden hazırladıkları sınav hazırlık stratejilerini uygulamaya başlamadan önce ve bu planları uygulamaya başladıktan sonraki gelişme durumlarını belirli aralıklarla gözden geçirmeleri istenir. 2. Öğrencilerin belirledikleri stratejileri değerlendirmek veya güçlendirmek için okul rehberlik servisinden yardım alabilecekleri açıklanır. 3. Etkinlik Bilgi Notu etkinliğin bitiminden sonra sınıf panosuna asılabilir.

Uygulayıcıya Not:	1. Uygulayıcı etkinliğin uygulanmasından bir hafta önce öğrencilerin EBA akademik destek programını inceleyerek stratejileri için bir ön hazırlık yapmalarını, veri toplamalarını isteyebilir. 2. Uygulayıcı etkinliğin uygulanmasından bir hafta önce öğrencilerin YÖK atlas programını incelemelerini, olası hedef ya da hedeflerinin gerektirdiği koşullarla ilgili bilgi sahibi olmalarını isteyebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprakları akran ya da öğretmen ile birlikte doldurularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 2. Çalışma yaprakları öğrencinin hedefine yönelik olarak bireyselleştirilebilir, buna göre basamaklandırma yapılabilir. 3. Sorular basitleştirilerek sınıf içi etkileşim sürecine öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

YOL HAZIRLIKLARIM

	HAZIRLIK VE STRATEJİ KONTROL LİSTESİ	Bu alanda güçlüyüm	Bu alanda kendimi geliştiriyorum	Bu alanda eksikliklerim var ve yardıma ihtiyaç duyuyorum
1	Ulaşılabilir, gerçekçi ve motive edici bir hedef (meslek ya da üniversite vb.) belirledim.			
2	Hedefimin gerektirdiği koşulları araştırdım. (Hangi yükseköğretim programı, hangi puan türü ile öğrenci alıyor, programın puanı, başarı sıralaması, öğretim türü, gereken özel koşullar vb.)			
3	Hedefime ulaşmak için sınavlarda öncelikli olarak çalışmam gereken dersleri tespit ettim. (Örn: tıp eğitimi için üniversite sınavlarında öncelikli dersler fen ve matematik dersleridir.)			
4	Şu anki başarımın hedefimin gerektirdiği başarıya yeterli olup olmadığını gözden geçirdim.			
5	Çalışmam gerekli olan derslerin ve ders konularının listesini çıkardım.			

	HAZIRLIK VE STRATEJİ KONTROL LİSTESİ	Bu alanda güçlüyüm	Bu alanda kendimi geliştiriyorum	Bu alanda eksikliklerim var ve yardıma ihtiyaç duyuyorum
6	Ders listemi ve konuları başarmakta zorlandıklarım ve kolaylıkla başarabildiklerim biçiminde sınıflandırdım.			
7	Belirlediğim dersler ve konuları çalışmak için önce aylık, sonra haftalık, daha sonra da günlük planlar oluşturdum.			
8	Başarabildiğim ders ve konulara sürekli çalışmak yerine güçlük çektiğin derslere de öncelik verdim.			
9	Çalışmalarımdan üst düzeyde verim almak için öğrenme stilime (görerek, işitsel, kinestetik) uygun çalışma metotlarını kullandım.			
10	Çalışmalarımı rahatlıkla yapabileceğim bir çalışma odası ya da kendime özel bir çalışma alanı, köşesi oluşturdum.			

	HAZIRLIK VE STRATEJİ KONTROL LİSTESİ	Bu alanda güçlüyüm	Bu alanda kendimi geliştiriyorum	Bu alanda eksikliklerim var ve yardıma ihtiyaç duyuyorum
11	Gün içinde zihnimin en açık olduğu zamanları ders çalışmak için kullandım.			
12	Her 45-50 dakikalık çalışma süresinden sonra 10-15 dakika mola verdim.			
13	Önce konu çalıştım sonra pekiştirmek için soru çözdüm.			
14	Konu çalışırken ya da dinlerken önemli yerleri not edip bu notları belirli aralıklarla tekrar ettim.			
15	Çözmediğim sorular için bir soru defteri oluşturdum ve önce kendim çözmeyi bir kez daha deneyip çözemezsem yardım aldım.			

	HAZIRLIK VE STRATEJİ KONTROL LİSTESİ	Bu alanda güçlüyüm	Bu alanda kendimi geliştiriyorum	Bu alanda eksikliklerim var ve yardıma ihtiyaç duyuyorum
16	Her derse özgü farklı öğrenme yöntemlerini kullanmaya çalıştım.			
17	Öğrendiklerimi hafızada tutmak için kavram haritaları, kodlama, şifreleme gibi farklı hafızda tutma ve öğrenme stratejilerini kullandım.			
18	Çalışmalarımı belirli aralıklarla tekrar ettim.			
19	Soru çözerken basit, orta ve zor şeklinde bir soru çözüm sıralaması izledim.			
20	Sınavlarda yapamadığım soruyla uğraşmak yerine turlama taktiğini kullanarak zamanı etkili kullandım.			

	HAZIRLIK VE STRATEJİ KONTROL LİSTESİ	Bu alanda güçlüyüm	Bu alanda kendimi geliştiriyorum	Bu alanda eksikliklerim var ve yardıma ihtiyaç duyuyorum
21	Deneme sınavlarında güçlü ve geliştirilmesi gereken derslerime göre bir soru çözüm sıralaması oluşturdum.			
22	Belirli aralıklarla deneme ve tarama sınavları yaparak hedefime ne kadar ulaştığımı kontrol ettim.			
23	Deneme ve tarama sonuçlarımı düzenli bir şekilde dosyalayarak sürecin başından bu yana gösterdiğim performansı gözden geçirdim.			
24	Planına uymamı güçleştiren zaman hırsızlarını tespit edip bunlar için önlemler aldım.			
25	Sınava odaklanmamı engelleyen olumsuz düşüncelerimi değiştirecek yeni ve esnek bir düşünme biçimi geliştirmeye çalıştım.			

Çalışma Yaprağı 2

Sevgili öğrenciler bu çalışma yaprağına Çalışma Yaprağı-1'de (Yol Hazırlıklarım) tespit ettiğiniz güçlü yönlerinizi ve geliştirilmesi gereken yönlerinizi de göz önünde bulundurarak sınav süreci içerisinde mutlaka yerine getirmeniz gereken işleri çok acil olanlardan daha az acil olanlara göre sıralayarak ve sizi başarıya ulaştıracak stratejilere de yer verecek biçimde bir strateji listesi oluşturarak doldurunuz.

İşlerin sırası	Benim Sınav Stratejim
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

SINAV STRATEJİLERİ

HEDEFİNİ BELİRLE

1.Sınav hazırlığının sonucunda ulaşılmak istenen motive edici, ulaşılabilir ve gerçekçi bir hedef ya da hedefler belirlemelisiniz.

2. Belirlenen bu hedef/hedefler gelecekte yapılması düşünülen bir meslek ya da bir mesleğe yönelik eğitim veren yükseköğretim programı olabilir (bu konuda yök atlas ve çeşitli meslek ve üniversite/bölüm tanıtım videolarından faydalanabilirsiniz).

3. Hedefinizin sizi motive etmesi için sizin tarafınızdan belirlenmiş ve yetenek, ilgi ve tüm eğitim yaşamınızdaki akademik başarınız ile uyumlu olması önemlidir. Böyle belirlenen hedefler daha gerçekçi hedefler olacaktır.

4. Belirlenen hedef/hedeflerin gerektirdiği koşulları araştırmalısınız (Hangi yüksek öğretim programı, hangi puan türü ile öğrenci alıyor, programın puanı, başarı sıralaması , öğretim türü, gereken özel koşullar.)

5. Hedefinize ulaşmak için sınavlarda öncelikli olarak çalışmanız gereken dersleri araştırınız. (Örn: tıp eğitimi için üniversite sınavlarında öncelikli dersler fen ve matematik dersleridir.)

6. Hedef/hedeflere ilişkin şu anki performansınızı gösteren bir değerlendirme yapmalısınız. (Değerlendirme için yaptığınız deneme sınavlarından ya da değerlendirme testlerinden almış olduğunuz sonuçları hedeflerinizin gerektirdiği sonuçlarla kıyaslayabilirsiniz, bu konuda eba akademik destek uygulamasından faydalanabiliriniz.)

ETKİLİ ÖĞRENME BECERİLERİNİ KULLAN

Etkili öğrenme metotları yaptığınız çalışmadan üst düzeyde verim almanızı sağlar. Etkin öğrenme için aşağıdaki becerileri kullanabilirsiniz.

1.Her öğrencinin farklı bir öğrenme stili vardır. Öncelikle öğrenme stillerinizi öğrenin. (Görsel, işitsel, kinestetik).

2. Çalışmalarınızı rahatlıkla yapabileceğiniz bir çalışma odası ya da çalışma köşesi belirleyin. Çalışma alanında dikkatinizi dağıtacak resim, afiş vb. görsellerin olmamasına dikkat edin.

3. Çalışmalarınızı yaparken önce konu çalışın sonra tekrar ve pekiştirme için soru çözün.

4. Konu çalışırken ya da dinlerken önemli yerleri, anlamadığınız bölüm ya da soruları not tutmaya ve bu notları belirli aralıklarla tekrar etmeye özen gösterin. Bunun için not defteri ve soru defteri oluşturabilirsiniz.

5. Derslerinize sözel sayısal ya da sayısal sözel sıralaması ile çalışın. Derslerin özelliğine göre kavram haritaları, kodlama, şifreleme gibi farklı hafızda tutma ve öğrenme stratejilerini kullanın. Derse özgü öğrenme yöntemlerini kullanın.

6. Konulara çalıştıktan sonra önce basit, sonra orta sonra zor düzey soruları çözün. Soru çözerken bir strateji oluşturun. Hangi dersten hangi sıralama ile soru çözeceğinizi belirleyin. Deneme sınavlarında turlama taktiğini kullanarak soru çözme stratejinizi uygulayın.

7. Çalışmalarınızı belirli aralıklarla tekrar edin.

8. Sürekli iyi bildiğiniz ve daha yüksek netler yaptığınız derslere ve konulara çalışmayın. Önceliği daha çok

ZAMANINI VE ÇALIŞMALARINI PLANLA

Üniversite sınav hazırlığı uzun ve yorucu bir süreç olabilir. Ancak iyi bir planlama ile hem hedeflerinizle örtüşen bir sınav performansı yakalayabilir hem de kendinize (hobiler, ilgi duyulan aktiviteler, sosyal ilişkiler) yeterli zaman ayırabilirsiniz. Zamanı planlamak için aşağıdaki adımları takip etmeniz önerilir.

1.Hedefinize ulaşmanız için çalışmanız gerekli olan derslerin ve ders konularının listesini çıkarınız.

2. Liste oluşturduğunuz ders ve ders konuları içerisinden başarmakta zorlandıklarınız, kendinizi kısmen yeterli hissettikleriniz ve kolaylıkla başarabildiklerinizi sınıflandırınız.

3.Yaptığınız bu sınıflandırma sonrasında hedefinize puan katkısı yüksek olan derslerden ve öğrenmeniz gereken konulardan başlayarak çalışma önceliklerinizi belirleyiniz Çalışmanıza rağmen çok zorlandığınızı bildiğiniz konularda size puan kazandıracağını bildiğiniz daha kolaylıkla öğrenebildiğiniz konuları programınıza alabilirsiniz. (Örn: matematik dersinin tüm konularını iyi düzeyde bilmiyor, hatta bazı konulara çalışmanıza rağmen öğrenmekte zorlanıyor olabilirsiniz. Bu durumda matematik dersinden tamamen vazgeçmeden matematiğin yapabileceğiniz konularını öncelikli planınıza alabilirsiniz)

4. Belirlediğiniz dersler ve konuları çalışmak için önce aylık, sonra haftalık, daha sonra da günlük planlar oluşturunuz. (Örn: Aylık plan için derslerin konularını ayın haftalarına dağıtabilirsiniz. İçeriği yoğun olan ders konularına birkaç hafta üst üste zaman ayırmanız uygun olacaktır.)

6. Hangi saatlerde çalışacağınız belirleyin.

7. Günlük ve haftalık çalışma planınızı çalışma planınızı ortalama 40-45'er dakikalık çalışma süreleri ve 10 ar dakikalık molalar ile oluşturmanız uygun olabilir.

8.Hazırladığınız planda dinlenmeye, kişisel aktivelerinize de mutlaka zaman ayırmalısınız. (Örn: Spor yapmaya zaman ayırmak, özel hobiler için uygun zamanlar belirlemek, aile arkadaşlarla zaman geçirmek için uygun zamanlar belirlemek vb.)

DEĞERLENDİRME YAP

Yapılan planlama ve kullanılan çalışma becerilerinin sizi hedefinize ne ölçüde yaklaştırdığını tespit etmek için yapılan çalışmaların ve planların gözden geçilmesi önemlidir. Değerlendirme yapmanız için aşağıdaki önerileri uygulayabilirsiniz.

1.Belirlediğiniz hedefin size uygunluğunu gözden geçirmek için hedefinizin gerektirdiği başarı düzeyi ile sizin çalışmalarınız sonucunda ulaştığınız başarı düzeyini tekrar karşılaştırın. Eğer hedefinizin gerisinde kaldıysanız eksik olduğunuz konuları, kendinizi geliştirmeniz gereken dersleri ve planınızda yapmanız gereken düzeltmeleri belirleyin.

2. Planınıza uymanızı güçleştiren faktörleri ve zaman hırsızlarını tespit edin. Bunları azaltmak için önlemler alın.

3. Soru çözerken yanlış çözdüğünüz ya da çözemediğiniz soruları biriktirdiğiniz defterdeki sorulara bakarak en çok hangi konu ya da soru türünde zorluk yaşadığınızı tespit edip bunun üzerine yoğunlaşın.

4.Çalıştığınız konularla ilgili soru çözerken belli sayıda sorudan oluşan bir testte dikkat ya da bilgi eksikliğinden kaynaklı bazı yanlışlarınız olması doğaldır. Ancak bu yanlışlarınız tüm soruların yarısını ya da yarısından fazlasını içeriyorsa bu durumda konu yeterince öğrenilememiş demektir. Bu durumda tekrar konuyu eksiklerinizi giderecek şekilde yeniden çalışın.

5. Deneme sonuçlarınızı düzenli bir şekilde dosyaların ve sürecin başından bu yana gösterdiğiniz performansı gözden geçirin.

8. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEN YAPARIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. A3 Kâğıdı 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından 12. sınıf öğrencisinin akademik olarak yerine getirmesi gereken sorumluluklar, görevler ile ilgili araştırma ve ön hazırlık yapılır. 2. Afiş olarak kullanılmak üzere bir adet A3 kâğıdı temin edilir ve etkinlikten önce tahtaya yapıştırılır. Bulunamaması durumunda tahta kullanılır. 3. Oluşturulacak grup sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından tahtaya *"Yazın gölge hoş, kışın çuval boş"* atasözü yazılır ve bu atasözünden ne anladıkları öğrencilere sorularak etkinlik başlatılır. 2. Öğrencilerle atasözünün anlamı üzerine kısa bir tartışma yapıldıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinliğin hedefi ve kazanımı açıklanır. *"Sevgili öğrenciler, artık lise hayatınızın son basamağındasınız. 12. Sınıfta okuyan bir öğrencinin yerine getirmesi gereken bir takım sorumlulukları bulunmaktadır. Akademik olarak yerine getirilmesi gereken bu sorumluluklar kararlı bir şekilde ve zamanında yapılırsa bu durum hedeflerinize ulaşmanıza katkı sağlayacaktır. Bu etkinliğimizde de 12. Sınıf öğrencisinin akademik çalışmalarını zamanında yapmanın ve bu konuda kararlı olmanın önemi üzerinde duracağız."* 3. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre doğdukları aylara göre (Ocak-Şubat bir grup, Mart-Nisan bir grup şeklinde) 5 ya da 6 gruba ayrılır. 4. Uygulayıcı tarafından her gruba birer Çalışma Yaprağı-1 verilerek aşağıdaki açıklama yapılır: *"Şimdi sizden 12. sınıfta okuyan bir öğrencinin akademik olarak zamanında yapması gereken çalışmaların neler olduğunu düşünmenizi ve grup olarak fikir yürüterek en az 5'er madde yazmanızı istiyorum."* 5. Öğrencilere yeterli süre (5-6 dakika) verildikten sonra sırayla tüm gruplardan oluşturdukları akademik çalışma listelerini açıklamaları istenir. Her grubun paylaşımı üzerinde sınıfça değerlendirme yapılarak 12. sınıf öğrencisinin

Süreç (Uygulama Basamakları)	yerine getirmesi gereken akademik çalışmalar tahtadaki afişe maddeler hâlinde yazılır ve bir liste oluşturulur. 6. Daha sonra öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak etkileşim sürdürülür: • Akademik çalışmalarınızı zamanında yapıyor musunuz? • Üniversite hedefinize ulaşmak için yapmanız gereken çalışmalar konusunda kararlılık düzeyiniz nasıl? • Bu çalışmaları uygun olan zamanda bitirme konusunda kararlı olmazsanız sonucu ne olur? 7. Afiş sınıf panosuna asılır. Öğrencilerden hazırlanan afişteki her bir maddeyi uygulama konusunda kendi durumlarına ilişkin kararlılık puanlaması yapmaları istenir. Her bir maddeye 10 puan verilerek "KARARLILIK PUANI" belirlenir. Gönüllü öğrencilerden puan durumlarını sınıfla paylaşmaları istenir. 8. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır. *"Sevgili öğrenciler; bir sonraki adımınız üniversite ve devam eden bir kariyer yolculuğunuz var. Bu yolculukta başarılı olmanızın yolu şuan yapmanız gereken akademik çalışmaları ertelemeden zamanında ve kararlı bir şekilde davranmanıza bağlıdır. Kararlı bir şekilde çalışmak başarının anahtarıdır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere ev ödevi olarak kendilerinde eksik gördükleri akademik çalışmaları belirlemeleri ve bunu tamamlamak için bir planlama yapmaları istenir. 2. Evde çalışma odalarına renkli not kâğıtlarına kararlılık cümleleri yazmaları ve bunların fotoğrafını çekerek bir sonraki hafta etkileşimli tahta da sınıfla paylaşmaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplarda öğrencilere destek olabilecek şekilde akran eşleşmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma yaprağını yazılı materyal olarak doldurmak yerine akademik çalışmaların neler olabileceğine yönelik görseller de kullanılarak farklılaşan şekillerde tepki alınabilir. 3. Öğrencilerle etkileşimi sürdürmek için sorulan sorular basitleştirilerek sürece katılımları desteklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Yönerge: Grup üyeleri olarak bir 12. sınıf öğrencisinin kararlı bir şekilde yerine getirmesi gereken akademik çalışmaların neler olduğunu düşünüp üzerinde anlaştığınız maddeleri aşağıya yazınız.

1. .....
.....
.....

2. .....
.....
.....

3. .....
.....
.....

4. .....
.....
.....

5. .....
.....
.....

6. .....
.....
.....

9. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARİYERİMİ PLANLIYORUM!

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer planlama sürecinde kişisel özelliklerini kullanır. / 9. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin konusunun kariyer planlama sürecinde kişisel özelliklerin kullanımı olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından «Kariyer planlama nedir?» sorusu sorulur ve sınıf içi etkileşim başlatılır. Öğrencilerden gelen cevaplar tartışılır. 3. Daha sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *"Kariyer planlama, kişilik özelliklerine, isteklere, hedeflere uygun eğitim, öğretim ve meslek olanakları keşfetme sürecidir. Kariyer planlama bir süreçtir ve yaşam boyu sürer. Kariyer planlama yapabilmek için öncelikle bireyin kendini tanıması gerekir. Bireyin kendini tanıması için öncelikle kişilik/kişisel özelliklerini bilmesi gerekir."* 4. Aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir: • Kariyer planlama sürecinde hangi kişilik/ kişisel özellikleri bilmek gerekir? 5. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile sürece devam edilir: *"Yetenekler, ilgiler, mesleki değerler ve yaşam değerleri kişilik/kişisel özelliklerimizdir. Meraklı, iyimser, sakin, düzenli, mükemmeliyetçi, erteleyici gibi kişisel özelliklerimiz de vardır. Kariyer planlama sürecinde bireyin kendine uygun bir meslek seçebilmesi için bu kişilik/kişisel özelliklerin dikkate alınması gerekir. Şimdi sizlere bir çalışma yaprağı dağıtacağım. Bu çalışma yaprağında çeşitli kişisel özellikler göreceksiniz."*

Süreç (Uygulama Basamakları)

6. Çalışma Yaprağı-1 sınıfta imkan varsa tahtaya yansıtılır. Ayrıca Çalışma Yaprağı-1 tüm sınıfa dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. (Öğrencilere üzerinde yapacakları işaretleme işlemi için 10 dakika süre verilir)

"Çalışma Yaprağı-1'de en üstte önceden de karşılaşmış olduğunuz yetenekler, ilgiler, mesleki değerler ve yaşam değerlerini görüyorsunuz. Sonra Çalışma Yaprağı-1'deki yeteneklerden başlayarak kendi yetenek, ilgi, mesleki değer ve yaşam değerlerinizi yuvarlak içine alarak işaretleyiniz. Sayfanın alt kısmına ise diğer kişisel özellikleri yazılmıştır. Bu kişisel özelliklerin altında 1'den 5'e kadar sayılar görünüyor. Burada sizden bu kişisel özelliklerin her birinde kendinizi değerlendirmenizi istiyorum. '1' bu kişisel özelliğin sizde çok az olduğu anlamına gelirken '5' bu kişisel özelliğin sizde çok fazla olduğu anlamındadır. Bu özelliğin sizde var olan durumunu göz önüne alarak sizin için uygun görünen sayıyı işaretleyiniz."

7. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra aşağıdaki tartışma soruları sorularak etkinlik sürdürülür. Önce gönüllü sonra diğer öğrencilerden gelen cevaplar alınır ve verilen cevaplar tartışılır

    - Çalışma Yaprağı-1'içalışırken hangi yeteneklerin, ilgilerin, mesleki ve yaşam değerlerinin kişisel özelliklerin sizde daha belirgin olduklarını fark ettiniz?

8. *"Çalışma Yaprağı-1'de istenilenleri yaparken hem kişisel özelliklerinizi tanıdınız hem de kariyer planlama sürecinin ilk basamağı olan kendini tanımayı gerçekleştirdiniz"* açıklaması yapılır.

9. Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere 10 dakika süre verilir:

"Şimdi Çalışma Yaprağı-2'de yer alan açıklama kısmını okuyunuz ve açıklamalarda sizden istenilenleri yapınız. Çalışma Yaprağı-2'de sizden istenilen istediğiniz meslekleri kişisel özelliklerinize uygunluğuna göre sıralarken kişisel özellikleriniz hakkında daha fazla düşünme olanağı buldunuz mu? Açıklayınız."

10. Uygulayıcı tarafından şu açıklama yapılır *"Çalışma Yaprağı-2'de istenilenleri yaparken de hem kendi kişilik/kişisel özelliklerinize uygun olan seçmek istediğiniz meslekleri ve bu meslekleri size en uygun olandan en az uygun olana doğru sıraladınız. Bu işlemleri yaparken kariyer planlama sürecinin ikinci basamağı olan uygun meslekleri belirleme ve üçüncü basamağı olan kişisel özelliklerinizi size en uygun olan meslek/meslekleri eşleştirmeyi gerçekleştirdiniz"*

11. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler bugün bu etkinliği yaparken kariyer planlama sürecinde öncelikle kendinize uygun bir meslek seçimi yapabilmeniz için bu sürecinin ilk basamağında yetenekler, ilgiler,mesleki değerler ve yaşam değerleri gibi kişilik özelliklerinizi, iyimser, mükemmeliyetçi ve benzerleri kişisel özelliklerinizi tanımanız ve kullanmanız gerektiğini öğrendiniz "açıklaması yapılarak etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1 ve 2'yi evlerine götürmeleri ve ders çalıştıkları odada görebilecekleri bir yere asmaları istenir. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1 de kişisel özelliklerinde değişiklikler olup olmadığını ve bu değişikliklerin seçtikleri mesleklere yansıyıp yansımadığını takip etmeleri istenir. Sık sık değişiklik yapıyorlarsa yani kariyer kararsızlığı yaşıyorlarsa okul rehberlik servisine başvurmaları önerilir.

Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul psikolojik danışmanı/ rehber öğretmeni tarafından uygulanmalıdır. 2. Öğrencilerin anlamakta zorlandığı kavramlar için Etkinlik Bilgi Notu incelenerek açıklama yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 ile çalışırken öğretmenin bireysel olarak rehberlik etmesi ile sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması için ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir. 4. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Enes KALKAN

Çalışma Yaprağı 1

Yetenekler

Sözel
Sayısal
Şekil-Uzay

İlgiler

Temel Bilim
Sosyal Bilim
Canlı Varlık
Mekanik
İkna
Ticaret
İş Ayrıntıları
Edebiyat
Güzel Sanatlar
Müzik
Sosyal Yardım

Meslek Değerleri

Yeteneği Kullanma
Yaratıcılık
Yarışma
İş birliği
Değişiklik
Düzenli Yaşam
Liderlik
Kazanç
Ün Sahibi Olma

Çeşitli Yaşam Değerleri

Aidiyet, Bağımsızlık, Başarı, Çevrecilik, Mahremiyet, Maneviyat, Sağlık, Servet, Sorumluluk

Diğer Kişisel Özellikleriniz

Meraklı				
1	2	3	4	5

Düzenli				
1	2	3	4	5

İyimser				
1	2	3	4	5

Mükemmeliyetçi				
1	2	3	4	5

Sakin				
1	2	3	4	5

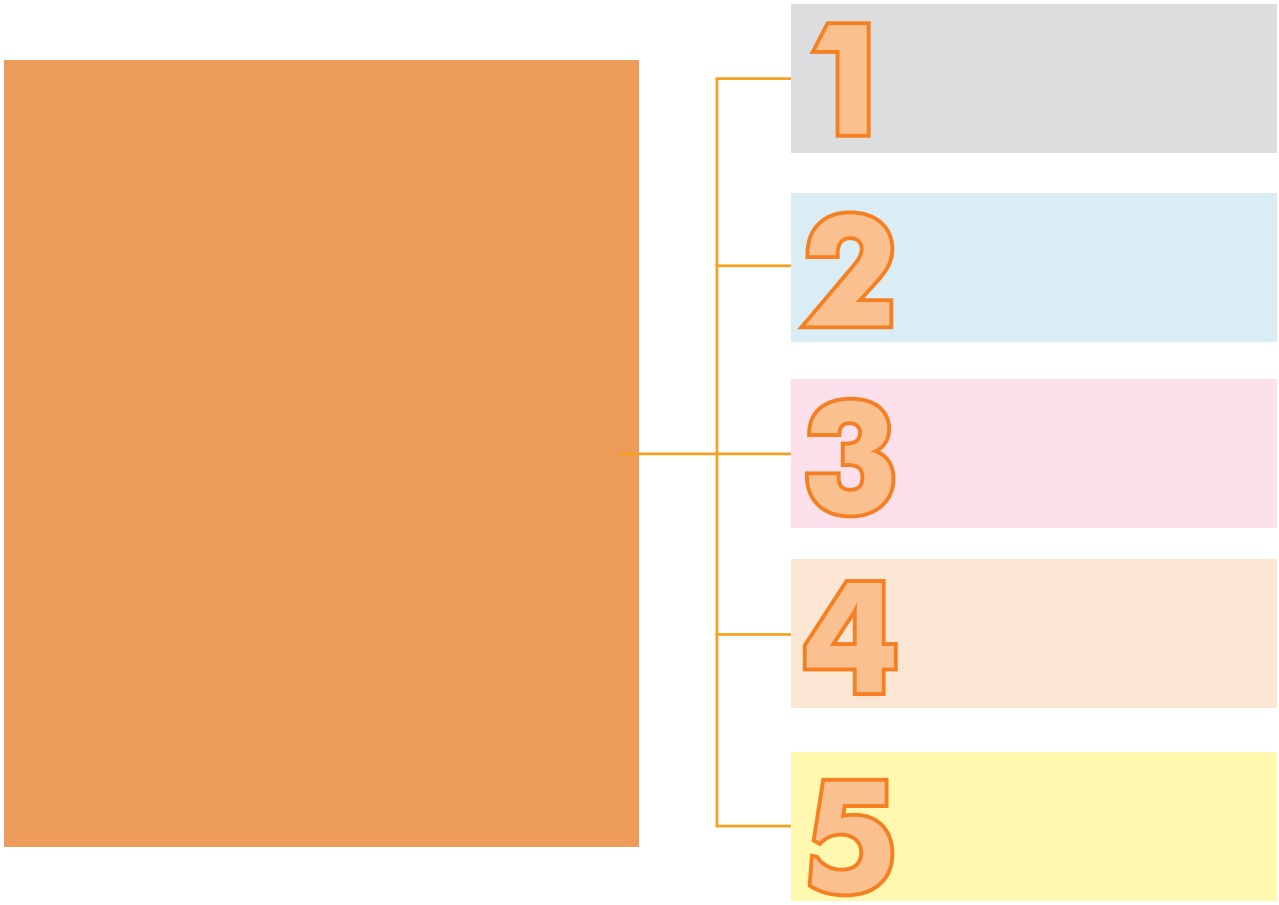
Erteleyici				
1	2	3	4	5

Sabırlı				
1	2	3	4	5

Çalışma Yaprağı 2

AÇIKLAMA

Biraz önce yetenekler, ilgiler, mesleki değerler, yaşam değerleri ve diğer kişilik özellikleri bakımından kendinizi değerlendirdiniz. Şimdi bütün bu özelliklerinizi dikkate alarak aşağıda solda bulunan dikdörtgen içine sizin kişilik/kişisel özelliklerinize en uygun olduğunu düşündüğünüz meslekleri yazınız. Sonra bu yazdığınız meslekleri sizin için en uygun olandan (1'den 5'e doğru)en az uygun olana doğru sağda numaralandırılmış küçük sütunlara yazınız.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Çeşitli Yaşam Değerlerinin Açıklamaları

Aidiyet: Başkaları tarafından kabul edilmek ve onlarla aynı gruba dâhil olduğunu hissetmek.

Bağımsızlık: Kararlarını kendisi vermek ve kendi yolunu çizmek.

Başarı: Kendine meydan okumak, kendisiyle yarışmak ve gelişmek için sıkı çalışmak.

Çevrecilik: Çevreyi koruma, gözetme ve iyileştirme çabası içinde olmak.

Mahremiyet: Yalnız zaman geçirmek.

Maneviyat: Kendinden büyük bir şeyleri parçası olarak manevi inançları olmak.

Sağlık: Sağlıklı ve fiziksel olarak etkin olmak.

Servet: Para kazanmada ve bir şeyler satın almada başarılı olmak.

Sorumluluk: Güvenilir ve bel bağlanabilir olmak.

10. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

NEYİ, KİMDEN, NASIL ÖĞRENİYORUM?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurur. / 10. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2, sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-3, sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurma olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı öğrencilere "sizlerle bir hikâye paylaşmak istiyorum." diye belirttikten sonra Çalışma Yaprağı-1'deki hikâye okunur. 3. Uygulayıcı sınıfa "Hikâyede anlatılmak istenen nedir?" diye sorar ve cevaplar alındıktan sonra aşağıdakine benzer şekilde bir açıklama yapılır. *"Günümüzde herkes aynı bilgiye istediği zaman, istediği yerden, istediği gibi ulaşma imkânına sahip. Bununla birlikte bilgi çöplüğü de artıkça artıyor. Bilgi çeşitliliğinin yanı sıra bilgi kirliliği de artıyor. Hangi bilginin işimize yarayacağına, hangisinin ise işimize yaramayacağına ise bizler karar vereceğiz. Seçmemiz, almamız ve kullanmamız gereken bilgiyi biz filtreleyeceğiz. Bu hikâyede olduğu gibi Sokrates"in üç filtresinden yararlanın. Ancak her zaman, Sokrat filtreleri günümüzde bu kadar da kolay uygulanamayabilir. Çağdaş iletişim ortamında bu ayrımı biz yapmak zorundayız. Yoksa sayısız bilgi yollarında hangisinin güvenli hangisinin tehlikeli ya da yanlış olduğunu fark edemeyiz ve bu yollarda kaza yapmamız kaçınılmaz olur".* 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere doldurmaları için süre verilir. Süre sonunda gönüllü öğrencilerden yazdıklarını paylaşmaları istenir. Aşağıdaki tartışma soruları yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir. • Kariyerinizi planlarken araştırma yapıyor musunuz? • Araştırma yaparken en çok hangi yolları kullanırsınız? • Kullandığınız yöntemlere ulaşmak zor oluyor mu?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Kariyer tercihlerinizi yaparken bilgi aldığınız kaynaklar nelerdir? • Yaptığınız araştırmalar sizi doğru yönlendiriyor mu? • Yanlış sonuçlarla karşılaştığınızda durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? 5. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır. Çalışma yaprağının öğrenciler tarafından incelenmesi için bir süre verilir. Süre sonunda uygulayıcı öğrencilere üniversite seçiminde bilgi edinirken hatalı bilgiler içeren çok sayıda kaynak olduğundan, araştırma yaparken çok özenli davranmaları, sadece güvenilir kaynakları kullanmalarının öneminden bahseder. Özellikle ÖSYM ve Üniversitelerin kaynaklarındaki bilgiler sürekli güncellendiğinden onları kullanmalarının daha doğru olacağı belirtilir. 6. Uygulayıcı tarafından bugünkü etkinliğin kısa bir özeti yapıldıktan sonra öğrencilerin yükseköğretim programı seçerken nereden ve nasıl yardım alacaklarını bilmenin ve kariyer tercihlerini yaparken doğru ve bilinçli bir karar için, doğru bir düşünme süreci geçirmenin ve kararlarını etkileyen faktörlerin farkında olmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Kazanımın işlevsel hale gelebilmesi için okul rehberlik servisi öncülüğünde üniversite gezileri yapılabilir ya da meslek elemanlarının okula daveti sağlanabilir. 2. Öğrencilerden seçmeyi düşündükleri meslekle ilgili doküman araştırması yapmaları ve sınıfa getirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden destek alabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-2 ve 3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm baloncukların doldurulmasının istenmesi yerine belirli bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1'in yazarak tamamlanması yerine sözel olarak da cevaplanmasına da izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

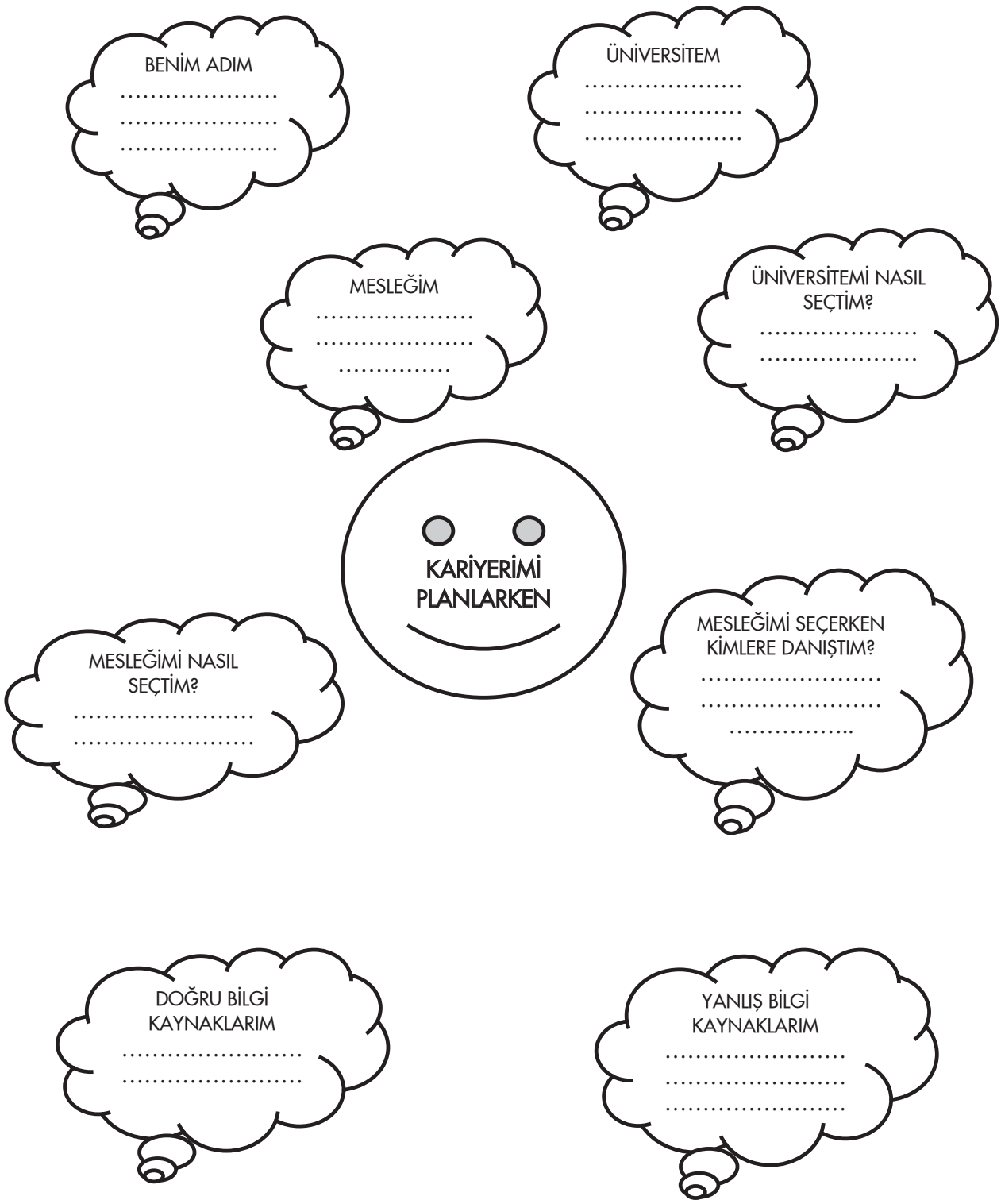
DOĞRU BİLGİ ÜZERİNE BİR HİKAYE

Eski Yunan'da, Sokrat engin bilgi hazinesine sahip olması sebebiyle saygıdeğer bir ün yapmıştı. Bir gün, bir tanıdığı, ünlü filozofa rastlar ve der ki: -En samimi arkadaşınla ilgili ne duyduğumu biliyor musun? -Bir dakika bekle, bana bir şey söylemeden önce senin "üç filtre testinden geçmeni istiyorum" der Sokrat. -O ne demek? -Benimle arkadaşım hakkında konuşmaya başlamadan önce, bir süre durup ne söyleyeceğini filtre etmek iyi bir fikir olabilir. Bu ona üç filtre dememin sebebi.

1. Filtre "gerçek filtresi". Bana birazdan söyleyeceğin şeyin tam anlamıyla gerçek ve doğru olduğundan emin misin? Adam "hayır" dedi. – Aslında bunu sadece duydum ve – Öyleyse bunun gerçekten doğru olup olmadığını bilmiyorsun? "İkinci filtreyi deneyelim, iyilik filtresi. Arkadaşım hakkında bana söylemek üzere olduğun şey, -iyi bir şey mi?" der Sokrat. – Hayır, tam tersi – "Öyleyse" diye devam etti Sokrat, "Onun hakkında bana kötü bir şey söylemek istiyorsun ve bunun doğru olduğundan emin değilsin. Fakat yine de testi geçebilirsin, çünkü üçüncü filtremiz var; "işe yararlılık filtresi". Bana arkadaşım hakkında söyleyeceğin şey benim işime yarar mı? – Hayır gerçekten değil. – Sokrat şöyle der: Eğer bana söyleyeceğin şey doğru değilse, iyi değilse ve işe yarar, faydalı değilse bana niye söyleyesin ki?

Çalışma Yaprağı 2

KARİYERİMİ PLANLARKEN

Çalışma Yaprağı 3

YARARLANDIĞIM KAYNAKLAR

1. ÖSYM
2. Üniversiteler
3. YÖK Programları
4. T.C. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Üniveri Bilgi Sistemi
5. ÖSYM Meslekler Rehberi
6. Okul Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Servisi
7. Kişisel Web Sayfaları
8. Sosyal Medya Resmi Hesapları
9. Meslek Elemanları
10. Meslek Odaları
11. Üniversite Akademisyen ve Öğrencileri
12. www.yokatlas.yok.gov.tr
13. En Son Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu

11. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

FARKLILIĞI KUCAKLAMAK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Kültürel farklılıklara duyarlı bakış açısı geliştirir /11. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltır. 2. Uygulayıcı bulunduğu bölgedeki kültürel farklılıkların neler olduğu konusunda araştırma yapar.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır. *"İçinde yaşadığımız dünya çok geniş bir yelpazede bize pek çok alanda büyük bir çeşitlilik sunuyor. Kültürel çeşitlilik de bunlardan birisidir. Kültür, çoğunlukla bir topluma özgü yaşam biçimi, töreler, inançlar ve alışkanlıklar şeklinde tanımlanmaktadır. Toplumlar etnik yapı, dil, din vb. özellikler yönüyle farklı olsa bile kültürel farklılıklar sadece bu boyutlarla sınırlı olmayıp bir toplumdaki yaşayışa dair pek çok unsuru (iletişim şekilleri, planlama alışkanlıkları, yemek ve beslenme alışkanlıkları, yerleşim biçimleri vb.)içermektedir. Bugün sizlerle işte bu kültürel farklılıklara duyarlı olmakla ilgili bir etkinlik yapacağız."* 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. • Sizler kendi yaşadığınız toplumda ne gibi kültürel farklılıklar gözlemliyorsunuz? • Size göre bu farklılıklara duyarlı olmak nedir? 3. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra sınıfa aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır ve açıklamanın ardından sorularla devam edilir: *"Bir an için uzun süredir yaşadığınız yerden ailenizin görevi sebebiyle taşınıp başka bir şehre/ülkeye gitmeniz gerektiğini hayal edin. Yaşayacağınız bu yeni yer sizin yaşadığınız eski yerden oldukça farklı kültürel özelliklere sahip. İnsanların konuşmalarına hakim olan şive oldukça farklı ve bazen konuşulanları anlamakta zorlanıyoruz.* *Buradaki insanların giyimleri, birbirleri ile iletişimleri, yemek kültürleri de geldiğiniz yerdekinden oldukça farklı. Sizin daha önce hiç karşılaşmadığınız gelenek ve görenekleri var. Böyle bir yere gittiğinizde..."*

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Hangi duyguları hissederdiniz? • Gittiniz bu yeni yerde ne gibi zorluklar ve problemlerle karşılaşırdınız? • Bu yeni yaşantıya uyum sağlamak için nelere ihtiyaç duyardınız? • Gittiğiniz bu yeni yerde size nasıl davranılması sizi rahatlatırdı? 4. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra sınıfa aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim sürdürülür. • Sizden farklı kültürel özelliklere sahip insanlara sizin bakış açınız nedir? • Bu insanların ne gibi beklenti ve ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsunuz? • Farklı kültürden insanların yeni girdikleri farklı bir kültürel ortamda ne gibi zorluklar ve problemlerle karşılaşabileceğini düşünüyorsunuz? 5. Uygulayıcı tarafından öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra *"İçinde bulunulan kültür bazen yeni durumlara uyum sağlama ve farklılıkları kabul etmede esnek olma konusunda zorlayıcı olabilir. Böylesi durumlarda kültürel farklılıklara duyarlı bir bakış açısına sahip olmak kolaylık sağlayabilir"* şeklinde bir açıklama yapılarak öğrencilere çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilerin doldurmaları için süre verilir. 6. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim başlatılır: • Kültürel farklılıklara duyarlı insanlar size göre hangi özelliklere sahip olmalıdır? • Siz bu özelliklere sahip olma konusunda kendinizi ne kadar yeterli görüyorsunuz? • Duyarlı olmakta zorlandığınız konular var mı? Varsa neler? • Aynı kültürden olmadığınız bir insanın her konuda sizinle aynı bakış açısına sahip olmasını beklemek uygun mudur? Neden? • Kültürel duyarlılığınızı arttırmak için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz? 7. Öğrencilerin paylaşımlarını yapmalarından sonra aşağıdaki soruları sınıfa yöneltilir: • Kültürler arası farklılarla duyarlılığı arttırmak için çözüm önerileriniz nelerdir? • Bu günkü etkinliğin farklı kültürlere bakış açınız konusunda sizlere ne gibi katkıları oldu? 8. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Farklılıklara duyarlı olmak hayatı tekdüzelikten kurtarmak dışında insanlar arasındaki saygı, empatik iletişim, farklılıklarla beraber yaşamayı öğrenmek, hoşgörülü olmak, yaşamdan doyum olabilmek ve önyargılarımızı kırmak konusunda bizlere katkılar sağlayabilir. Mutlu toplumlar farklılıkları hoşgörüyle karşılayabilen, farklılıkları gelişmek ve değişmek için bir fırsata dönüştüren bakış açısına sahip insanlarla mümkün olacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin bundan sonraki süreçte farklı kültürden bir arkadaşları ile kurdukları iletişimde arkadaşlarının farklılığına nasıl yaklaştıklarını gözlemlemeleri istenir. 2. Öğrencilerin ilgi duydukları konularda farklı kültürlerin yaşam biçimleri ve alışkanlıkları üzerine araştırma yapmaları desteklenir.

Uygulayıcıya Not:	1. Sınıfta farklı bir kültürden gelmesi sebebiyle zorluk yaşayan bir öğrenci varsa öğrenci rehberlik servisine yönlendirilebilir. 2. Uygulayıcı etkinlik sırasında kültürel farklılıklara ifade edilirken bu farklılıkların iyi ya da kötü biçiminde kategorize edilmesinin önleyecek bir etkileşim ortamı oluşturmalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

DUYARLI OLMAK İÇİN

Duyarlı İnsanın Özellikleri	Bu Özellikler Açısından Benim Durumum		Duyarlı Olmakta Zorlandığım Konular	Duyarlılığımı Arttırmak İçin İhtiyaç Duyduğum Şeyler
	Güçlüyüm	Geliştirmeliyim		

12. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYARLI DAVRANIŞLARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Kültürel farklılıklara duyarlı davranışlar sergiler. / 12. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta/projeksiyon 2. Farklı renkte ve özellikte kalemler ve bulunabilirse bir kalemlik 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı sınıfındaki kültürel farklılıkların oluşturabileceği olumsuz durumların analizini yaparak gerekli tedbirleri almalıdır. 2. Uygulayıcı bir önceki hafta uygulanan etkinlik yapraklarını incelemelidir. 3. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından farklı renklerde ve özellikte kalemler bir kalemliğe konularak öğretmen masasının üstüne bırakılır. Öğrencilere aşağıdaki soru sorularak dikkatleri çekilir: *"Bu kalemlik ve kalemlerle ilgili neler söyleyebilirsiniz. Ne görüyorsunuz burada?".* 2. Öğrencilerin olabildiğince çok yorum yapmaları ve görüş bildirmeleri sağlanır. Verdikleri cevaplar toparlanarak şu şekilde özetlenir: *"Kalemliği yaşadığımız Dünya olarak düşünebilir miyiz? Ve kalemleri de Dünya üzerindeki insanlar gibi görelim. Kalemlerin her biri ayrı renkte, işlevde ve özellikteler. Dünya üzerindeki insanların da her birinin özelliği farklı. Kültürleri farklı, dili, dini, inancı, yaşam biçimi, bakış açısı, gelenek görenekleri farklı. Kalemlikteki farklı özellikte ve farklı renkteki kalemler gibi insanlar da farklı kültürlerle bu Dünya üzerinde yaşıyorlar. İnsanların bir arada yaşamasının en önemli yolu kültürel farklılıklara saygı duymak ve duyarlı davranmaktan geçmektedir"* 3. Öğrencilere etkinliğin hedefine ilişkin aşağıdaki açıklama yapılır: *"Bir önceki hafta kültürel farklılıkların neler olduğuna ve bu farklılıklara ilişkin olumlu bakış açısı geliştirmeye ilişkin bir etkinlik yapmıştık. Bu haftaki etkinlikte de kültürel farklılıklara yönelik günlük yaşamımızda duyarlı davranışlar sergile-*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*menin önemi üzerinde duracağız ve bu konuda neler yapabilir bunu konuşacağız."* 4. Öğrencilere "Boşluk Doldurma" oyunu oynanacağı açıklanır. Boşluk doldurma oyunu oynamak için sınıftaki öğrenciler isimlerindeki harf sayısına göre 4 gruba (4 harf ve altında olanlar, 5 harfli olanlar, 6 harfli olanlar, 7 harf ve üzerinde olanlar şeklinde) ayrılır. 5. Daha önceden hazırlanan Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtılır. Boşluk doldurma oyunu için sınıftaki Çalışma Yaprağı-1'deki metin projeksiyonla/etkileşimli tahtaya yansıtılır. "Uygulayıcıya Not" kısmındaki açıklamaya uygun olarak oyun tamamlanır. 6. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak etkileşim sürdürülür: • Çevrenizde kültürel farklılığı olan kişilere, arkadaşlarınıza karşı tutum ve davranışlarınız nasıl? Farklı kültürlere saygı duyduğunuzu nasıl gösterebilirsiniz? Nasıl davranışlar sergileyebilirsiniz? • Kültürel farklılıklara karşı duyarlı davranışlar sergiliyor musunuz? Nasıl? 7. Çalışma Yaprağı-2 tüm öğrencilere dağıtılır. Üzerindeki açıklama öğrencilere okunur. Açıklama doğrultusunda birinci kısmı doldurmaları istenir. Birinci kısım tamamlandıktan sonra çalışma yaprağını katlayıp kutuya atmaları istenir. Sonrasında her öğrencinin kutudan bir kâğıt çekerek ikinci kısmı açıklama doğrultusunda doldurmaları istenir. 8. Form doldurma işlemi tamamlandıktan sonra gönüllü öğrencilerden kültürel farklılığını ifade eden sınıf arkadaşına yazdığı duyarlılık sözlerini sınıf ortamında ifade etmeleri istenir. 9. Öğrenciler desteklenir ve ifade etmeleri için teşvik edilir. Her ifade üzerinde değerlendirme yapılarak duyarlı davranışın nasıl olması gerektiği pekiştirilir. 10. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Kültürel farklılıklar, kültürel farklılığı olan herkese karşı daha hoşgörülü, saygılı ve duyarlı davranmamız gerekmektedir. Böylece daha yaşanabilir bir Dünya'ya sahip olabiliriz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bir hafta boyunca çevrelerinde yaşayan farklı kültürlerdeki insanlara yönelik duyarlı davranış sergilemeleri ve not etmeleri istenir. 2. Öğrencilerden kültürel farklılıklara duyarlılık ve hoşgörü ile ilgili güzel bir söz bularak sosyal medya hesaplarından paylaşmaları istenir. 3. Öğrencilerden kendisinden farklı özellikleri, kültürü olan biri ile tanışmaları (online da olabilir), bu kişiyi incitmeden kültürel farklılığına duyarlı davranarak süreci yönetmesi görevi verilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Boşluk Doldurma Oyunu bölümünde aşağıda yer alan yönergeler dikkate alınmalıdır. • Sınıf dört gruba ayrılır. Hazırlanan metinde bırakılan boşlukları dolduracak kelimeler tahtaya rastgele karışık olarak yazılır. Hazırlanan metin gruplara birer sayfa olarak dağıtılır. Ayrıca gruplara kolaylık olsun diye projeksiyondan veya etkileşimli tahtadan da yansıtılır. Süre başlatıldığında (hareketli bir müzik açılabilir) grup ilk boşluğa gelebilecek kelimeyi tahmin eder ve boşluğa yazılır. Sırasıyla tüm boşluklar doldurulunca kadar devam eder. İlk tamamlayan grup birinci ilan edilir. Ve bir sözcü tarafından metnin tamamının sınıfa okutulması sağlanır. Hatalı kelime varsa düzeltilir.

Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir. 3. Farklı özellikteki kalemler yerine öğrencinin farklılığı dokunsal olarak algılayabileceği nesnelere yer verilerek materyal uyarlanabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Yönerge: *Grubunuzla birlikte metni baştan başlayarak okuyunuz. Boşluklara gelebilecek kelimeleri sırasıyla düşünerek bulunuz ve seçtiğiniz ulak tarafından uygulayıcının koyduğu yerden bulup getirerek ilgili yere yapıştırınız. Metindeki* boşlukları tamamladığınızda uygulayıcıya bildiriniz.

KÜLTÜREL FARKLILIKLARA DUYARLI DAVRANMAK

Her toplumun ve bireyin farklı kültürel özellikleri vardır. Dünya üzerinde olduğu gibi ülkemizde yaşayan bireylerin de yaşam biçimi, inançlar, değerler, gelenek ve görenekler, çevre, eğitim durumu gibi durumlar bakımından farklılıkları bulunmaktadır. Bu farklılıklar bizim .....

İnsanoğlu sosyal bir varlıktır. Başkalarıyla iletişim kurmak ister. Bireylerin, birbirlerinin kültürlerine ..... davranmamaları hem kişiler arası ilişkilerde hem de toplumun genelinde huzursuzluk ve çatışma doğurabilir. O nedenle kültürel farklılıklara karşı hoşgörülü, saygılı ve duyarlı davranmalıyız. Örneğin başka bir ülkeden veya başka bir şehirden nakil yoluyla sınıfınıza gelmiş bir arkadaşınızın giyimi, konuşması, bakış açısı, davranış biçimi farklı olabilir. ..... özellikleri bizim alışageldiğimiz gibi olmayabilir. Eğer bu arkadaşımıza karşı ..... davranırsak üzülebilir, kendisini dışlanmış hissedebilir ve kendisin de bize karşı saygılı davranmayabilir.

Biraz ..... kurun lütfen. Ya siz onun yerinde olsaydınız. Başka bir şehre veya ülkeye gitmek zorunda kalsaydınız?. Ne yapardınız? Karşınızdaki insanlardan, sınıf arkadaşlarınızdan neler beklerdiniz?. Sizin kültürel farklılıklarınız da bir başkasına farklı gelebilir. İşte bu kültürel farklılıklara ..... ve duyarlı davranış sergilemek, ... olmak bireyin gelişmişliğini gösterir. Unutmayalım çevremizdeki her bireyin sahip oldukları ..... özellikleri, değerleri ve normları bizimkinden farklı olabilir. Bu farklılıkların olması gayet normaldir. Bu nedenle bir bireyin kültürel özelliklerinden dolayı onu küçümsemek, dışlamak ve yargılamak yanlış bir davranıştır.

Şu soruyu kendinize sorun: Dünya üzerindeki tüm bireyler birbirinin aynısı olsaydı Dünya yaşanılabilir bir yer olabilir miydi?.

Boşluklara gelecek kelimeler:

1. Zenginliğimizdir
2. Duyarlı
3. Kültürel
4. Önyargılı
5. Empati
6. Saygılı
7. Hoşgörülü
8. Kültürel

Çalışma Yaprağı 2

SES VE YANKI

Açıklama: Aşağıdaki boşluklardan **birinci kısma** kendi kültürel özelliklerinizden (yaşam tarzı, farklı bakış açısı, gelenek ve görenekler, inançlar, değerler, çevresel özellikler, aile yapısı ve eğitim durumu vb.) en az bir tane yazınız ve arkadaşınıza veriniz. **İkinci kısma** arkadaşınızın yazdığı kültürel özelliğine karşılık duyarlılık ifade eden, onun kültürel farklılığını anladığınızı, onayladığınızı ve kabul ettiğinizi belirten ifadeler yazınız.

(Ne yaparsanız onun kültürel farklılığını anladığınızı, onayladığınızı, kabul ettiğinizi hisseder?)

1. KISIM: SES (Kültürel Farklılık): *Adı-Soyadı:* .....

.....
.....
.....

2. KISIM: YANKI (Duyarlılık İfadesi): *Adı-Soyadı*: .....

.....
.....
.....

13. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

OKULDAKİ TERAZİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Adil olmayı güçlendirmek için "hak savunuculuğu" yapar. / 13. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kâğıt- Kalem 2. Kutu 3. 4 farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar 4. Çalışma Yaprağı-1 5. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır ve örnek olaylar kesilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının adil olmayı güçlendirmek için "hak savunuculuğu" yapmak olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki araştırma sonucu öğrencilere belirtilir ve üzerinde tartışmaları sağlanır. *"İkişer şekilde gruplandırılmış 40 kişinin katıldığı deneysel bir çalışmada, insan beyninin prefrontal bölgesinin adil olmayan durumlara tepki gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durum adil olmayan durumlara karşı istesek de istemesek de beynimizin tepki oluşturduğunu göstermektedir (Tricomi, Rangel, Camerer ve O'Doherty, 2010; Akt. Kılıç, 2020)."* 3. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak gönüllü öğrencilerin yanıtları alınır. • Sizce adil olmak nedir? • Daha önce haksızlığa uğradığınız bir durum oldu mu? Bu durumda nasıl bir yol izlediniz? • Hakkınızı savunamadığınız bir olay yaşadınız mı? Bu durumda neler hissettiniz? • Siz daha öncesinde bir başka kişinin hakkını savundunuz mu? Bu durumda hangi duyguları hissettiniz? 4. İçi görünmeyen bir kutuya 4 farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar atılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)	Öğrencilerin içlerine bakmadan birer boncuk çekmeleri istenir. Aynı renkte boncuk çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler 4 gruba ayrılır. 5. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylar gruplara dağıtılır. Örnek olaylarda belirtilen durumlarda hak savunuculuğu yapmaları ve grup olarak tartışıp yazmaları istenir. • Örnek olaylardaki durumları çözerken nasıl bir yol izlediniz? • Adil olmayan durumlar hakkında düşünceleriniz nedir? • Hak savunuculuğu yaparken nelere dikkat edilmeli? • Hak savunuculuğu yaparken uygun olan ya da olmayan yöntemler hakkında görüşleriniz nelerdir? 6. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak uygun müdahale yöntemi hakkında öğrencilere bilgi verilir. 7. Aşağıdaki ifade öğrencilere belirtilir ve yanıtları alınır. • Bence hak savunan kişiler.....davranır. 8. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır. "Bugün adil olma ve hak savunuculuğu üzerinde duruldu. Nasıl yöntemler kullanılabileceği ve uygun müdahale basamakları hakkında bilgi verildi."
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden aşağıdaki soruların cevaplarını bir sonraki haftaya kadar düşünmeleri ve not almaları istenir. • Okul yöneticiliği yapıyor olsaydınız okulunuzda gözlemlediğiniz hangi adil davranışları sergilemeye devam ederdiniz? • Okulda adil olan uygun işleyişlerden örnek veriniz. Bu durumlar nasıl çoğaltılır. • Herkesin hakkının korunduğu bir okul sizce nasıl olurdu?
Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılamazsa örnek olaylar gruplara sözel olarak belirtilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir. 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Seda Sevgili KOÇAK

KAYNAK:

Kılıç, S. (2020). Adil olma. (Ed. Şerife Işık). Okulda Pozitif Psikoloji Uygulamaları. Ankara: Pegem.

Kurt-Demirbaş, N. (2020). Zorbalığa seyirci müdahale psiko-eğitim programının ortaokul öğrencilerinin zorbalığa müdahale becerilerine etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Adil kişilerin özelliklerinin bazıları aşağıda sunulmuştur.

- Herkese saygı duyar.
- Kuralların herkes için olduğunu düşünür.
- İnsanları özellikleri nedeniyle ayrımcılığa maruz bırakmaz.
- İnsanları kandırmaz.

Uygun müdahale yöntemine ilişkin 5 basamaklı bir süreç bulunmaktadır. Bu basamaklar aşağıda sunulmuştur.

1. Olayı fark etme
2. Olayı acil olarak yorumlama
3. Yardım etme sorumluluğunu kabul etme
4. Nasıl müdahale edileceğine ya da yardım sağlanacağına karar verme
5. Müdahale kararını uygulama (Jenkins ve Nickerson, 2017; Akt. Kurt-Demirbaş, 2020).

Müdahale sürecinde öğrenci ilk olarak dikkatini olaya odaklar ve olayı fark eder. Öğrenci daha sonra fark ettiği olayı yardım gerektiren bir olay olarak yorumlar. Yardım gerektiren bir olay olduğunu düşündükten sonra yardım edip etmemeye karar verdiği üçüncü aşamaya gelir. Öğrenci yardım gerektiren olayda sorumluluğu üstleniyorsa dördüncü aşamaya geçilir. Bu aşamada birey bu olaya nasıl müdahale edebileceği yönünde bilgi toplar ve topladığı bilgi doğrultusunda uygun kararı verir. Son aşamada ise tüm bilgiler doğrultusunda müdahale eder. Bu müdahale ya doğrudan ya da dolaylı olabilmektedir. Doğrudan müdahale yönteminde uygun şekilde iletişime geçme, dinleme, gerekli durumda çığlık atma, olayın ilk yoğunluğunun geçmesi için zaman tanıma gibi yöntemler kullanılıyorken dolaylı yöntemde ilgili kişilere haber verme, yardım arama gibi yöntemler kullanılmaktadır. Öğrencilerin yardıma geçmeden önce öncelikle kendisi için tehlikeli bir durum olup olmadığına karar vermesi gerekmektedir. Tehlikeli bir duruma kendilerini sokmamaları böyle bir durumda okulda nöbetçi öğretmen, okul idaresi ya da diğer öğretmenlerden destek istemelidir. Ayrıca müdahale sürecinde öğrencilerin belli bir zamanını bu durum için ayıracağı göz önünde bulundurulmalıdır (Jenkins ve Nickerson, 2017; Akt. Kurt-Demirbaş, 2020).

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay 1	Yürüme engeli olan bir arkadaşın var. Ancak okul binasına girerken zorlanıyor.
Örnek Olay 2	Okulun bahçesinde sürekli gezinen bir kedi var. Zaman zaman bu kediyi besliyorsun. Ancak bir gün başka öğrencilerin bu kediye zarar verdiğini gördün.
Örnek Olay 3	İngilizce dersinde başarılı olduğun için öğretmenin sözlü notuna 100 puan vereceğini söyledi. Ancak o sırada zil çaldı ve öğretmenin sınıf başkanından bu durumu haftaya hatırlatmasını istedi. Bir sonraki hafta sınıf başkanı bu durumu öğretmene hatırlatmadı. Sınıf başkanına sorduğunda ben öyle bir şey hatırlamıyorum yanıtını verdi.
Örnek Olay 4	Sınıftaki bir öğrenci diğer öğrencilere göre biraz daha farklı. Sınıf içerisinde daha sessiz kalıyor. Davranışları nedeniyle sınıftaki diğer öğrenciler tarafından dışlanıyor ve alay ediliyor.

14. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

YENİ YOLLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşam amaçlarıyla ilgili eylem planını gözden geçirir. / 14. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 2. Yaşam değerleri ve yaşam amaçlarıyla ilgili Etkinlik Bilgi Notu okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının "yaşam amaçlarıyla ilgili eylem planlarını gözden geçirmek" olduğu söylenerek etkinliğe başlanır. 2. Yaşam amacı ve yaşam değerleri kavramlarının tanımları Etkinlik Bilgi Notu'ndan okunarak açıklanır. 3. Tahtaya "Yaşamın amacı nedir?" yazılır. Ardından öğrencilerden bir yaşam amacı örneği istenir. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve en çok öğrencinin ifade ettiği yaşam amacı seçilerek tahtaya yazılır. 4. Öğrencilere tahtadaki yaşam amacına nasıl ulaşılabileceği sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. 5. Aşağıdaki yönerge ile öğrencilerin cevapların farklılığına dikkat çekilir ve amaca ulaşan birden çok yol olabileceği, amaca ulaşan yolun farklılaşabileceği vurgulanır. *"Aynı yaşam amacına ulaşmak için birçok yol önerdiniz. Amaca giden birden çok yol vardır, hayat boyunca amaca giden yol sabit kalmaz, yolda araç değiştirmek, ara yolları kullanmak, hatta bazen yol açmak gerekebilir."* 6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve oradaki sorulara cevap vermeleri istenir. Öğrencilere bunun için yeterli süre verilir. 7. Öğrenciler 2'şerli gruplara ayrılır. Her öğrenciden doldurduğu Çalışma Yaprağı-1'i grup arkadaşına vermesi istenir. Grup arkadaşı Çalışma Yaprağı-1'de bulunan planı inceler, değerlendirir ve arkadaşının amacına ulaşmasında karşılaşabileceği sorunları yazar. 8. Öğrenciler arkadaşlarının planlarını incelerken şu konulara dikkat etmelidir: • Yaşam amaçları ile eylem planları birbirine uygun mu?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Haftalık, aylık ve dönemlik olarak neler yaptığı ya da yapabileceğine karar verilmiş mi? • Amaçlara ulaşmak için okulda ve evde neleri yapmaya ihtiyacı olduğunu hakkında yeterli açıklama var mı? 9. Değerlendirme sonunda öğrenciler kâğıtlarını geri alırlar ve okumaları için bir süre beklenir. Ardından öğrencilere şu sorular sorulur: • Şu anki davranışlarınızı, koşullarınızı, kaynaklarınızı değerlendirdiğinizde bu planın size uygun olduğunu düşünüyor musunuz? Planınızı uygulayabileceğinizi düşünüyor musunuz? • Düşünmüyorsanız ne gibi değişiklikler yapabilirsiniz? 10. Öğrencilerden arkadaşlarının yazdıkları ve son sorulara verdikleri cevapları inceleyerek ihtiyaç duyuyorlarsa planlarını değiştirmeleri istenir. 11. Öğrencilerden planlarında yaptıkları değişiklikler hakkında paylaşım yapmaları istenir. 12. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra süreç aşağıdakine benzer bir açıklama ile sonlandırılır: *"Yaşam amaçları ulaşmak istediğimiz nihai sonları ifade eder, uzak ve soyuttur bu sebeple ona ulaşmak için plan yapılmalıdır bu plan bizim aylık hatta haftalık planlarımızı kapsamaktadır. Bu plan hayat boyunca değişebilir, yenilenebilir. Planın yenilenmesinde çevresel faktörler ya da kişinin kendisiyle ilgili faktörler etkili olabilir. Örneğin taşınmak, istediği mesleği yapamamak gibi çevresel faktörler etkili olabilir. Bununla birlikte kişinin plana uygun davranmaması, kişinin değerlerinin değişmesi sebebiyle başka hedefler belirlemesi de yaşam hedefleri planında değişiklik yapılmasını gerektirebilir. Önemli olan yaşam hedeflerine ulaştıran eylem planını güncellemek ve uygun hale getirmektir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerin diğer yaşam amaçlarını da benzer şekilde gözden geçirmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması için koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Etkinlik sırasında birbirini destekleyebilecek akranlar eşleştirilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 4. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm sorular yerine sınırlı bir miktarının cevaplanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 5. Öğretmen grupların etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ

Çalışma Yaprağı 2

1. Yaşam amaçlarınız nelerdir, yazınız. (eğer birden fazla yaşam amacınız varsa bir tanesini seçiniz)

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2. Bu amaca ulaşabilmek için planlarınızı aşama aşama yazınız.

a) Bu amaca ulaşmak için haftalık planınız nedir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

b) Bu amaca ulaşmak için aylık planınız nedir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

c) Bu amaca ulaşma için dönemlik planınız nedir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

d) Bu amaca ulaşmak için yıllık planınız nedir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

e) Bu amaca ulaşmak için 5 yıllık planınız nedir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

f) Bu amaca ulaşmak için daha uzun vadeli planlarınız nelerdir?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Aşağıda bu etkinliğin kazanımına ulaşılabilmesi için hakkında bilgi sahibi olunması gereken kavramlar ve bu kavramların birbiriyle ilişkileri hakkında açıklamalar yer almaktadır.

Değer:

Değerler davranışa referans olan ilkelerdir. Yani nasıl davranacağımıza, neyi seçeceğimize, neyi seçmeyeceğimize karar vermemizi sağlayan yol göstericilerdir. Örneğin aynı durumda "dürüstlük" değerine sahip olan bir kişi ile "rekabet" değerine sahip olan bir kişi farklı davranışlar sergileyebilir. Farklı değerlere sahip olan kişiler aynı seçenekler sunulduğunda farklı seçimler yapabilir. Kişi ne kadar değerlerine uygun davranır ve seçim yaparsa o kadar "doyum hissi" yaşar.

Yaşam Değeri:

Kişinin yaşamına yön veren yaşamı boyunca ulaşmak istediği, yaşamındaki seçimleri buna göre belirlediği değerlerdir. Örneğin yaşam değeri "özgürlük" olan bir kişi ile "haz" olan bir kişinin farklı uğraşlarla ilgilenebileceğini, farklı mesleklere yönelip farklı davranışlar sergileyebileceğini tahmin edebiliriz.

Yaşam Amacı:

Kişinin çok küçük yaşlarda karar verdiği, yaşamı boyunca gerçekleştirmek istediği, birçok ara ve alt amaçla gerçekleştirmek istediği nihai amaçlardır. Yaşam değerleri ile yakından ilişkilidirler. Yaşam amaçları ve yaşam değerleri çoğu zaman paraleldir. Bu sebeple kişiler yaşam amacını belirlemekte zorlanılıyorsa yaşam değerlerinin neler olduğunu düşünmeleri onlar için iyi bir hareket noktası olabilir.

15. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEN, DUYGUM, DÜŞÜNCEM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Yaşadığı yoğun duyguları yönetir /15.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışıma Yaprağı-4 5. Torba/Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 grup sayısı kadar çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-4'te yer alan durumlar kesilerek bir kutu/torbaya konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının üniversite sınavına ilişkin yaşanılan yoğun duyguları yönetmek olduğu açıklanarak süreç başlatılır. 2. Öğrencilere üniversite sınavına ilişkin yaşadıkları yoğun duyguların neler olduğu sorularak paylaşımları alınır. 3. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır, öğrencilerin ifade ettiği duyguları tahtaya yansıtılan duygularla karşılaştırmaları istenir. 4. Duyguları tanımanın kişi için duygu sonrasında verilecek tepkileri etkilediğini, hangi duyguyu hissettiğimizin farkında olmanın o duyguyu nasıl yönetebileceğimizi belirleyeceği vurgulanır. 5. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-2'den yararlanılarak duygu düzenleme stratejileri örnekleriyle beraber açıklanır. 6. Öğrenciler 6 gruba ayrılır ve her bir gruba Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Ayrıca her bir grup temsilcisinden kutuda yer alan örnek durumlardan birisini seçmesi istenir. 7. Gruplara "*Sevgili öğrenciler, şimdi sizlerden çektiğiniz örnek durumlarda sınava ilişkin yaşayabileceğiniz yoğun duyguların neler olduğunu belirleyerek*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*bu yoğun duyguları yönetme sürecini değerlendirmenizi ve düşüncelerinizi Çalışma Yaprağı-3 üzerine not almanızı istiyorum. Bunu yaparken Çalışma Yaprağı 2'de yer alan bilgilerden faydalanabilirsiniz ve süreniz 10 dk'dır."* yönergesi verilir. 8. Süre tamamlandıktan sonra grup sözcüleri aracılığıyla öğrencilerin paylaşımları alınır ve aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç değerlendirilir: • Bugüne kadar hangi duygularınızı yönetmekte zorlandınız? • Bugüne kadar sınava ilişkin yoğun duygularınızı nasıl yönettiniz? • Bugünkü öğrendiğiniz duygu düzenleme stratejilerini sınava yönelik kendi yoğun duygularınızı yönetmekte nasıl kullanabilirsiniz? 9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklamayla süreç sonlandırılır: *"Günlük yaşamda hepimiz gün içerisinde farklı farklı duygular hissediyoruz. Bazen aynı duruma farklı yoğunlukta tepkiler gösterebiliyoruz. Örneğin bazı insanlar yemeklerinden saç teli çıkmasına öfkelenirken bazıları bu durum karşısında sakin bir tutum sergiliyor olabilir. Ya da biri, takımı maç kazandığında sokağa çıkıp yüksek sesle tezahürat ederken, bir başkası evinde sadece takımının sayfasına tebrik mesajı yazıyor olabilir. Aynı durum üniversite sınavına ilişkin duygularımız için de geçerlidir. Bu süreçte yaşadığımız yoğun duyguları düzenlemek kişisel ilişkiler bakımından değerli ve bireyin kişisel gelişimi açısından oldukça önemlidir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden üniversite sınavına ilişkin kendi yaşadıkları yoğun bir duyguyu ele alarak duygu düzenleme stratejilerine göre yönetmesini ve süreci not alarak sınıfla paylaşması istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinlikte öğrencilerin üniversite sınavıyla ilgili yaşayabilecekleri duyguları üzerine odaklanılmıştır. 2. Çalışma Yaprağı-1 çıktı alınamadığı durumda tahtaya yansıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı 1'in daha kalın puntoda ve daha büyük boyutta basılmasına ya da tahtaya yansıtırken rahatlıkla görülebilecek boyutta olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Ülkü KAHRAMAN, Etkinlik Düzenleme Kurulu

DUYGU KÜMELERİ

Çalışma Yaprağı 1

ÖFKE	ÜZÜNTÜ	KORKU	HAZ	SEVGİ	ŞAŞKINLIK	İĞRENME	UTANÇ
Hiddet	Acı	Kaygı	Mutluluk	Kabul görme	Hayret	Hor görme	Suçluluk
Hakaret	Keder	Kuruntu	Coşku	İyilik	Şaşkınlık	Aşağılama	Mahcubiyet
İçerleme	Neşesizlik	Sinirlilik	Rahatlama	Yakın ilgi	Afallama	Küçümseme	Hayal Kırıklığı
Kızma	Kasvet	Tasa	Sevinç	Muhabbet	Merak	Tiksinme	Küçük düşme
Sinirlenme	Melankoli	Hayret	Eğlenme	Güven	Şok	Hoşlanmama	
Kin	Yalnızlık	Şüphe	Hoşnutluk	Hayranlık			
Hınç	Moral bozukluğu	Vicdan azabı	Keyif				
Düşmanlık	Pişmanlık	Panik	Zindelik				
Rahatsızlık		Huzursuzluk					

Çalışma Yaprağı 2

Duygu düzenleme, duygusal bir uyarıcı ile karşı karşıya kalan bireyin, içinde bulunduğu ortam ile uyumlu bir şekilde kendi duygusal durumunu düzenleyebilme becerisidir. Duygusal düzenleme kavramı, o anki öfkenin kontrol edilebilmesi, duyguların doğru bir şekilde ifade edilebilmesi, heyecanın kontrol altına alınabilmesi ve başka bireylerle sosyal etkileşime girilebilmesi gibi beceriler yardımı ile açıklanabilir. Karşılaşılan problemlerin, yaşanılan zorlukların ve kaygıların üstesinden gelinmesinde önemli bir rol oynayan duygu düzenleme, kişisel ilişkiler bakımından değerli ve bireyin kişisel gelişimi açısından oldukça önemlidir.

Duygu düzenleme stratejilerinde kullanılan beş süreç şu şekildedir (Gross, J.,1998):

1. Durum/Ortam Seçimi: Duyguları ortaya çıkaran durumlara/ortamlara yaklaşma ya da bu durumlardan/ortamlardan uzaklaşma arasındaki tercih durumudur. Örneğin, deneme sınavından çıkan ve yoğun bir kaygı yaşayan üniversite öğrencisinin komik bir film izlemesi; ders çalıştığı ortamın çok gürültülü olması nedeniyle öfkelenen öğrencinin ders çalışması için kütüphaneye gitmesi gibi.

2. Durum/Ortam Değiştirme: Durum/Ortam seçimi sonrasında, o durumun/ortamın koşullarını değiştirerek, durumun/ortamın yarattığı duygusal etkinin de değiştirilmesidir. Örneğin, ders çalıştığı ortamın çok gürültülü olması nedeniyle huzursuzluk hisseden öğrencinin kulaklık takarak ders çalışması; soru bankasındaki çözemediği bir soru için kendine kızan öğrencinin sorunun çözümünde öğretmeninden yardım alması gibi.

3. Dikkat Yoğunlaştırma: Farklı seçenekler içinden birine dikkatin yoğunlaştırılması. Örneğin, kişinin aklından hoş olmayan bir durumda bu durumla uyuşmayan düşünceler veya anılar geçirmesi gibi. Yaklaşan sınav nedeniyle kendini çok gergin hisseden bir öğrencinin geçen yaz tatilinde arkadaşlarıyla geçirdiği eğlenceli zamanları hatırlaması gibi.

4. Bilişsel Değişim: Bilişsel değişim, bir durumun duygusal etkisini değiştirmek için, o durumun nasıl algılandığını değiştirmektir. Örneğin bir matematik problemini tehdit edici bulmak yerine bulmaca çözermiş gibi keyif veren bir aktivite olarak görmek ya da bir öğretmeninizin ilgisiz tavrına kırılmak ya da sinirlenmek yerine kendi problemleriyle meşgul olduğu ya da dikkatinin dağınık olduğunu düşünmek gibi.

5. Tepki Düzenleme: Duygunun ifade edilişinin ve tepki eğilimlerinin artırılması ya da azaltılarak baskılanması. Örneğin sınav kaygısına yönelik tepkilerinin azaltılması için fiziksel egzersiz ve gevşeme egzersizlerinin yapılması gibi.

KAYNAK:
Akan, Ş. (2014). Obsesif kompulsif bozukluk ve depresyon tanısı alan kişilerde duygu düzenleme süreçlerinin Gross'un süreç modeline göre İncelenmesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
Ersan, C. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının saldırganlık düzeylerinin duygu ifade etme ve duygu düzenleme açısından incelenmesi. Eğitim ve Bilim Dergisi, 45 (201), 359-391.
Gross J. (1998). The emerging field of emotion regulation. Review Of General Psychology, 2, 271-299.

Çalışma Yaprağı 3

Çalışma Yaprağı 4

Üniversite sınavı için hazırlığa geç başlamış öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

Üniversite Sınavı için doğru kaynak seçmekte zorlanan bir öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

Deneme sınavında beklediği sonucu alamayan bir öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

Üniversite sınavına hazırlıkta "tv, arkadaş, telefon vb. istekleri ile baş edemeyen bir öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

Üniversite sınavı sonrası hedefine yerleştiğini sonuç ekranında gören öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

Üniversite sınavına hazırlık sürecinde ebeveynleriyle çatışan bir öğrenci…

Hangi yoğun duyguyu hisseder?

Bu yoğun duyguyu nasıl düzenler?

16. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖZ GEÇMİŞİM -1

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Öz geçmiş yazar. / 16. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Tahta-kalem 4. Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu uygulayıcı tarafından etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere bugünkü etkinliğin amacının öz geçmiş yazmak olduğu açıklanır ve öz geçmiş aşağıdaki bilgilerden yararlanarak tanımlanır: *"Öz geçmiş, kişinin kendisini tanıttığı ve sahip olduğu özelliklere (yetenekler, deneyimler, iş yapabilme becerileri gibi) ilişkin bilgilerin yer aldığı yazılı belgelerdir."* 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilere etkili bir öz geçmiş oluşturmada nelere dikkat edilmesi gerektiği sorulur ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. 3. Sonrasında Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak öğrencilerin verdikleri cevaplar ile benzerlik ve farklılıklar tartışılarak, eksikler tamamlanır, öz geçmişte bulunulması gereken başlıklar öğrencilere açıklanır. 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öz geçmişlerini yazmaları istenir. 5. Öğrenciler öz geçmişlerini tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerden öz geçmişlerini sınıf ile paylaşmaları istenir. 6. Gönüllü öğrencilerin paylaşımlarımdan sonra aşağıdaki sorular sorulur: • Öz geçmiş hazırlamanın katkıları neler olabilir? • Öz geçmiş hazırlamak size ne kazandırır? 7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Öz geçmiş kişinin kendisini tanıttığı bir belgedir. Öz geçmişte gerçekçi ve doğru bilgilere yer vermek gerekir. Bu sayede herhangi bir kuruma başvurduğumuzda başvurumuzun değerlendirilme şansını arttırmış oluruz."*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu etkinlikte yazdıkları öz geçmişlerini evde gözden geçirmeleri istenir. Eklemek ve geliştirmek istedikleri başlıkları düzenleyip haftaya öz geçmişlerini tamamlayarak gelmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. Projeksiyon imkânın olmadığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notu poster şeklinde çıktı alınıp tahtaya asılabilir ya da A4 boyutunda çıktı alınarak öğrencilere dağıtılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması için koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Etkinlik Bilgi Notunun daha kalın puntoda ve daha büyük boyutta basılmasına ya da tahtaya yansıtırken rahatlıkla görülebilecek boyutta olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'nin daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanmasına dikkat edilerek materyallerde uyarlama yapılabilir. 4. Öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliklerine katılarak rehberlik edebilir. 5. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir
Etkinliği Geliştiren:	Güller SEZGİN - Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Öz Geçmişte Yer Alması Gereken Başlıklar

- Kişisel Bilgiler: Bu bölümde ad, soyad, adres, telefon numarası, e-mail adresi gibi bilgiler yer almalıdır.

- Kariyer Hedefi/Amaç: Bu bölümde gerçekleştirmek istediğiniz kariyer amacınızı belirtmeniz gerekmektedir.

- Eğitim Bilgisi: Bu bölümde bu zamana kadar aldığınız eğitim düzeyleri/kurumları bilgisine yer verilmelidir. Bu bilgiler verilirken her bir eğitim düzeyi/kurumu ile ilgili o eğitim düzeyine başlama ve o eğitim kurumu/düzeyinden mezuniyet tarihi verilmelidir. Ek olarak bu bilgiler verilirken en son edinilen deneyimden daha önce edinilen deneyime doğru bir sıralama yapılır.

- İş-Staj Deneyimi: Bu bölümde daha önce edindiğiniz iş deneyimleri ile gerçekleştirdiğiniz staj deneyimlerine yer verilmelidir. Aynı eğitim bölümünde olduğu gibi her iş ve staj deneyimin başlangıç ve bitiş tarihlerine yer verilmeli ve bu bilgiler verilirken en son edinilen deneyimden daha önce edinilen deneyime doğru bir sıralama yapılmalıdır.

- Etkinlikler/Üyelikler: Bu bölümde katılım gösterilen spor, sanat ve kültürel etkinliklere ve okul içi ve okul dışındaki çeşitli kulüp ve sivil toplum kuruluşlarına üyeliklerine yer verilmelidir.

- Referanslar: Bu bölümde sizi tanıyan ve sizin hakkınızda bilgi verebilecek bir kişinin iletişim bilgilerine yer verilmelidir.

➢ Ayrıca öğrenciler kendi durumlarına uygun olarak sertifikalar, ödüller, diğer etkinlikler, yayınlar, gönüllülük çalışmaları, bilgisayar ve dil becerileri, sanat gösterileri, kurum ve kuruluşlara üyelik vb. gibi başlıklar oluşturabilir.

KAYNAK:
Öztemel, K. (2020). Kariyer Planlama ve Geliştirme (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Çalışma Yaprağı 1

Ad Soyad

Kişisel Bilgiler

Kariyer Amacı

Eğitim Bilgileri

İş-Staj Deneyimleri

Etkinlikler/Üyelikler

Referanslar

...(Durumunuza Uygun Başlıklar)

17. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖZ GEÇMİŞİM - 2

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Öz geçmiş yazar. / 17. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Küçük 2 kâğıt 3. Torba/Kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 formundan bir adet çoğaltılır. 2. Uygulayıcı tarafından bir önceki hafta öğrencilerden tamamlamaları istenen öz geçmiş formlarını bu hafta etkinlik için yanlarında getirmeleri hatırlatılır. 3. Uygulayıcı tarafından kâğıtlardan birine "görüşme yapılan kişi", diğer kâğıda da "görüşme yapan kişi" yazılır, kâğıtlar katlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: *"Geçen haftaki etkinlikte öz geçmiş hazırlama çalışması yapmıştık. Sizlerde öz geçmişlerinizi evde tamamlayarak getirecektiniz. Bu hafta öz geçmişler üzerinde çalışmaya devam edeceğiz."* 2. Sonrasında öğrencilere rol oynama etkinliği yapılacağı belirtilir ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Şimdi sizlerle rol oynama etkinliği yapacağız ve bu etkinlik için gönüllü 2 öğrenciye ihtiyacım var. Bu öğrencilerle birlikte yapacağız rol oynamada iş başvurusu için öz geçmişini teslim etme sürecini canlandıracağız. Bu öğrencilerden biri iş başvurusu için öz geçmişini teslim eden görüşme yapılan kişi rolünü oynarken diğer öğrenci de iş başvurusunda öz geçmişi teslim alacak görüşme yapan kişi rolünü oynayacaktır. Bu kapsamda sizden istenen birinizin görüşme yapan kişi, diğerinin görüşme yapılan kişi olması gerekmektedir. İster kendi aranızda anlaşarak hangi rolü seçeceğine karar verebilirsiniz isterseniz masamda duran iki karttan birini seçerek kura ile rolünüzü belirleyebilirsiniz. Görüşme yapan kişiye Çalışma Yaprağı-1 verilecek ve görüşme yaptığı kişiye bu formda yer alan sorulardan istediğini yöneltecektir. Görüşme yapılan kişi de öz geçmiş formundan yararlanarak ilgili soruları cevaplayacaktır. Hadi şimdi başlayalım, ilk gönüllüler kimler olmak ister?"* 3. İlk gönüllü öğrencilerin rol oynaması tamamlandıktan sonra, gönüllü öğrencilerden en 3-4 kez rol oynama etkinliği yapılacak şekilde süreç devam ettirilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Sonrasında sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir. • Kendinizi tanıtırken nelere dikkat ettiniz? • Hangi yönlerinizi ön plana çıkartmaya çalıştınız? Neden? • Sizce işverenler sizin hangi yönlerinize odaklanır? • Öz geçmişler hangi koşullarda farklılaşır? • İlerleyen zamanlarda öz geçmişinizde nelere yer verebileceğinizi düşünüyorsunuz? 4. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Evet, bugün öz geçmişinizde yer verdiğiniz bilgiler bunlar olmuş olabilir ama deneyim kazandıkça, yeni eğitimler aldıkça, farklı etkinliklere katıldıkça, farklı gruplarda yer aldıkça öz geçmişinizi geliştireceksiniz. Bu iki hafta edindiğiniz öz geçmiş deneyiminizi öz geçmişinizi zenginleştirmede kullanabileceksiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden aşağıda verilen ulusal ve uluslararası portallara girerek farklı öz geçmiş hazırlama formatlarını incelemeleri istenebilir. • http://hbo.meb.gov.tr/portaldosyalar/index.php?git=kesif • https://europa.eu/europass/tr/create-europass-cv
Uygulayıcıya Not:	1. Rol oynama etkinliği öncesinde rol alan öğrencilere hazırlanmaları için 1-2 dakika süre verilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Rol oynayan grupların daha rahat görülmesi ve duyulması açısından uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel düzenleme yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntolarda basılarak ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Güller SEZGİN - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

1- Bana kendinden bahseder misin?

2- Kendini üç kelime ile tanımlamanı isteseydim nasıl tanımlardın?

3- Gerçekleştirmek istediğin kariyer hedefinden ne?

4- Bu zamana kadar aldığın eğitimlerden bahseder misin? Nerelerde eğitim gördün, hangi okullarda okudun?

5- Herhangi bir yerde çalıştın mı? Eğer çalıştıysan iş deneyimlerinden, tecrübelerinden bahseder misin? Bu deneyimler yarı zamanları işler olabileceği gibi gönüllü olarak çalıştığın işler de olabilir.

6- Herhangi bir topluluğa, gruba üyeliğin var mı? Bu zamana kadar katıldığın kulüp, topluluk faaliyetleri var mı? Varsa, bu faaliyetlerde nasıl bir rol üstlendin?

7- Seni hakkında bilgi alabileceğimiz referansların var mı?

8- Seni bu işe almamız için üç tane önemli özelliğini söyler misin?

18. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

OMZUMDAKİ YÜK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Stres yaratan kaynakları fark eder./ 18. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. A4 kâğıt 2. Boya kalemleri 3. Up Soundtrack –Married Life (https://www.youtube.com/watch?v=2rn-vM-bFgII)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesi uygulayıcıya not kısmı okunur. 2. Malzemeler sınıf mevcuduna göre temin edilir. Eğer öğrenci sayısına yetecek kadar boya kalemi yoksa öğrencilere bir gün önceden boya kalemi getirmeleri hatırlatılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere A4 kâğıtları ve boyalar dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Herkesin hayatında stres kaynakları vardır. Okulda, evde, arkadaş çevrenizde birçok stres kaynağı ile karşı karşıya kalabilirsiniz. Bu stres kaynakları bazen bizim omzumuzdaki yükler gibi görünebilir…Siz de kendi hayatınızdaki stres kaynaklarını düşünün ve önünüzdeki kâğıda kendi omzunuzu ve omzunuzdaki yükleri çiziniz. İsterseniz bu yüklerin resmini yapabilir, isterseniz adını yazabilir, isterseniz onu temsil edecek bir işaret koyabilirsiniz. İstediğiniz gibi çizmekte özgürsünüz, amacımız güzel bir resim yapmak ya da çizimlerinizi sanatsal açıdan değerlendirmek değil, bunun için rahatça içinizden geldiği gibi çizebilirsiniz."* 2. Öğrencilere çizimlerini tamamlamaları için 10-15 dakika verildikten sonra aşağıdaki sorular sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevap alınır: • Omuzlarınıza yük olarak çizdiğiniz ne gibi stres kaynaklarınız var? • Omuzlarınıza çizdiğiniz yükleri ne sırayla çizdiniz, çizim sırasının sizin için bir anlamı var mı? • Ne zamandır bu yükleri hissediyorsunuz? • Bu yük size mi ait yoksa başkalarının mı? • Omuzlarınızı nasıl çizdiniz? Dik mi, aşağı doğru mu, büyük mü, küçük mü? Tek omuz mu çizdiniz, iki omzunuzu birden mi çizdiniz? Tüm bu seçimlerin sizin için bir anlamı var mı, varsa nedir? Çizimlerinizi incelediğinizde bir şey fark ediyor musunuz, açıklar mısınız?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Omuzlarınıza çizdiğiniz yükleri iki omzunuza dengeli mi dağıttınız, neye göre dağıttınız, bunun sizin için bir anlamı var mı, açıklayınız? 3. Öğrencilere tartışma ışığında resimlerinde değiştirmek istedikleri bir şey olup olmadığı sorulur ve varsa değiştirmeleri için süre verilir. 4. Araç gereçlerde belirtilen müzik açılır (Up Soundtrack –Married Life (https://www.youtube.com/watch?v=2rn-vMbFgII). Öğrencilerden ayağa kalkıp alanda serbest dolaşmaları ve okunan metne göre canlandırma yapmaları istenir: *"Bir balon olduğunuzu hayal edin. Gökyüzünde süzülerek geziyorsunuz. Sağ ve sol omzunuzda biraz ağırlık var bu ağırlıklar sizi fazla yükseklere uçup patlama riskine karşı koruyor. Şimdi sol omzunuza bir ağırlık daha eklendi, bu sizi sola doğru eğdi. Sol omzunuza tekrar bir ağırlık daha eklendi bu sizi daha da eğdi. Sol omzunuzdan bir ağırlık alınıp sağ tarafa koyuldu ve daha dengeli hissettiniz. Şimdi iki omzunuza da çok ağır bir yük yüklendi ve artık neredeyse uçamıyorsunuz, çok ağırlaştınız. Sonra yükler yavaş yavaş kaldırılmaya başladı, tek tek… Git gide daha özgür oluyorsunuz kendinizi git gide iyi hissetmeye başladınız. Ancak tüm ağırlıklar tek tek alınıyor ve bu sefer de neredeyse omuzlarınızda hiç yük kalmadı. O kadar hafifsiniz ki rüzgâr sizi savuruyor, istediğiniz yere gidemiyorsunuz, çok yükseğe çıkıp patlama riskiniz var. Tam kontrolünüzü kaybedecekken neyse ki birkaç ağırlık yükleniyor ve dengeye geliyorsunuz. Şimdi istediğiniz gibi özgürce ve güven içinde süzülüyorsunuz."* 5. Canlandırma sonunda öğrencilerden yerlerine oturmaları istenir ve aşağıdaki ifadelerden de yararlanılarak süreç özetlenir ve etkinlik sonlandırılır: *"Stres kaynakları hayatımızın her döneminde var olacak. Bu stres kaynakları eğer fazlaysa ve iyi dengelenmemişse aynen balon canlandırmasında olduğu gibi bizi aşağı çekebilir, keyfimizi kaçırabilir, istediğimiz yöne gitmemizi engelleyebilir. Ancak hiç stres kaynağı yoksa da bu sefer ayaklarımızın yere basmasını engeller, rüzgârda savrulmamıza, güvensizliklere sebep olabilir. Stresi kaynaklarımıza göre dengelemek ve orta seviyede tutabilmek bizim için en faydalı olan olacaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	-
Uygulayıcıya Not:	1. Boya kalemi temin edilemediyse öğrenciler kurşun kalemle de çizim yapabilirler. 2. Eğer sınıf öğrencilerin hareket etmesi için uygun değilse canlandırma etkinliği öğrencilerin sıralarında oturarak gözlerini kapatıp hayal etmeleri şeklinde de gerçekleştirilebilir. 3. Canlandırma esnasında 4. maddedeki ifadeler yavaş yavaş öğrencinin canlandırma yapmasına fırsat verecek şekilde okunmalıdır. 4. Çizilen resimlerle ilgili soruların cevabı kişiye özgüdür. Öğrencinin omuzları dik ya da eğik çizmesinin spesifik bir anlamı yoktur. Her öğrenci için bunun bir anlamı da olmayabilir. Öğrenci buna bir anlam yüklüyorsa bu çizim anlamlı olur. Burada çizimlerin anlamının öğrencilere anlatılması beklenmemektedir. Beklenen sorular sorarken ve cevapları dinlerken öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine yardımcı olunması ve yorum yapmadan dinlenilmesidir. 5. Stresle başa çıkmakta zorlandığı gözlemlenen öğrenciler okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine yönlendirilmelidir.

Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin çizimlerini tamamlamaları için ek süre verilebilir. 2. Öğretmenin anlattıklarının rahat duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ

19. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİ NE BEKLİYOR?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	İş görüşme becerilerini açıklar. / 19. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Tahta Kalemi 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu çıktısı alınarak etkinlik öncesi incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının iş görüşme becerilerini açıklamak olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: *"İş görüşmesi, çalışma hayatına ilk kez adım atacakların yanı sıra deneyimli kişileri dahi heyecanlandıran bir süreçtir. İş görüşmesinde dikkat edilmesi gereken noktaları fark etmek, iş görüşmelerine bu noktaları dikkate alarak hazırlanmak kaygımızı azaltıp, stresimizi kontrol etmemizi sağlayabilir. Bugün bu etkinliğimizde iş görüşmelerinde dikkat edilmesi gereken hususların farkına vararak iş görüşme becerilerimizi geliştirmeyi amaçlıyoruz."* 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki sorulara öğrencilere yöneltilerek Çalışma Yaprağı-1'i bu sorular kapsamında doldurmaları istenir. • Sizce bir iş görüşmesinde nelere dikkat edilmesi gerekir? • İş görüşmesine gitmeden önce yapılması gerekenler neler olabilir? • Görüşme sürecinde dikkat etmemiz gereken noktalar nelerdir? 4. Uygulayıcı tarafından tahta üçe bölünür. İlk bölüme iş görüşmesi öncesinde, ikinci bölüme iş görüşme sürecinde, üçüncü bölüme iş görüşmesinden sonra dikkat edilmesi gereken noktalar başlıkları atılır. 5. Öğrencilerin paylaşımları alınırken paylaşım yapan öğrenciye belirttiği noktaların tahtada yazılı hangi başlığın altında yer aldığını belirtmesi istenir. 6. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra uygulayıcı tarafından

Süreç (Uygulama Basamakları)	Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilerin eksikleri tamamlanır. 7. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir: • İş görüşme sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar neden önemlidir? • İş görüşme sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar dikkate alınmazsa nelerle karşılaşılabilir? 8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Kâğıt üstündeki referanslarınız, bir iş görüşmesine çağrılmanız için yeterli olabilir; ancak mülakat boyunca bırakacağınız izlenim, işi alıp almamanızı belirler. Bu sebeple iş görüşme becerilerini bilmek ve bunları kullanabilmek gerekir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Etkinlik Bilgi Notu öğrencilere dağıtılır ve bu hafta incelmeleri ve haftaya etkinlikte kullanılacağı belirtilerek yanlarında getirmeleri söylenir. 2. Öğrencilerden önümüzdeki bir hafta içerisinde internet üzerinden online bir iş görüşmesi videosu izlemeleri ve izledikleri bu iş görüşmesini Etkinlik Bilgi Notunda yer alan iş görüşme sürecinde dikkat edilmesi gereken noktaları temel alarak değerlendirmeleri ve not almaları istenir. Aldıkları notları bir sonraki hafta arkadaşları ile paylaşabilirler.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen öğrencilere geribildirim vererek destek sunabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması aşamasında ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Etkinlik Bilgi Notunun puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

İŞ GÖRÜŞMELERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İŞ GÖRÜŞMELERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

İŞ GÖRÜŞMESİNDEN ÖNCE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER	Hazırlıklı olmak
	İş görüşmesi için gittiğiniz şirket ve işveren hakkında bilgi edinmek
	İşin özellikleri ile kendi özelliklerinizin uyumunu değerlendirmek
	İş görüşmelerindeki olası soruları tahmin etmek ve bunlara hazırlanmak
	Görüşmeye gitmeden önce örnek bir görüşme yapmak
İŞ GÖRÜŞMESİ SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER	Görüşme zamanından önce görüşme yerinde olmak
	Beden duruşunuza ve beden dilinize dikkat etmek
	Görüştüğünüz kişiyle göz temasında olmak
	Sorulara düşünerek acele etmeden cevap vermek
	Güçlü olduğunuz yanları vurgulamayı unutmamak
	Yeterlilik ve becerilerini abartmadan ve gerçekten saptırmadan dile getirmek
İŞ GÖRÜŞMESİ SONRASI DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER	Teşekkür mektubu göndermek
	Teşekkür mektubunda görüşme esnasında eksik kaldığı düşünülen noktalara değinmek
	İş görüşmesi sonrasında görüşmenin olumlu ve olumsuz yönlerini düşünerek kendini değerlendirmek
	İş görüşmesi yaptığı kişilerle iletişimi koparmamak
	Bağlantıda kalarak ağını genişletmek

KAYNAK:
Öztemel, K. (2020). Kariyer Planlama ve Geliştirme (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

20. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÖRÜŞMEYE HAZIRIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	İş görüşme becerilerini kullanır. / 20. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtımda kullanılmak üzere fotokopi çekilerek hazır hale getirilir. 2. Öğrencilerden bir önceki haftaki etkinlikte dağıtılan Çalışma Yaprağı-1 iş görüşmesinde dikkat edilmesi gereken noktalar formunu yanında getirmeleri istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının iş görüşme becerilerini kullanmak olduğunu belirtilir. 2. Sonrasında öğrencilere bugün bir rol oynama etkinliği yapılacağı açıklanır ve gönüllü 10 öğrenci seçilir. 3. Bu öğrenciler 2'li olarak eşleştirilirler ve öğrencilerin kendi aralarında anlaşarak görüşme yapan ve görüşme yapılan kişi rollerinden hangisini canlandıracaklarına karar verilmesi istenir. 4. Her gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan senaryolardan biri verilir ve hazırlanmaları için bu gruplara süre verilir. 5. Bu sırada uygulayıcı tarafından sınıftaki diğer öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir: *"Sizler de bu süreçte gözlemci rolünde olacaksınız. Sizlere geçen hafta dağıttığım ve birlikte incelediğimiz Çalışma Yaprağı-1'de yer alan iş görüşme sürecinde dikkat edilmesi gereken noktaları temel alarak grupların canlandırmalarını değerlendirmenizi istiyorum."* 6. Sonra gruplar sıra ile rol oynamalarını canlandırırlar. Canlandırma sonrasında sınıftaki gözlemciler her bir gruba yönelik değerlendirmeleri paylaşırlar. 7. Aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • İş görüşmesi değerlendirmelerinde fark ettiğiniz önemli noktalar var mı? • Bu etkinlik ele alınanlar dışında iş görüşme sürecinde dikkat edilmesi gereken başka noktalar var mıdır? Varsa, açıklar mısınız?

Süreç (Uygulama Basamakları)	8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"İş görüşmesi bazıları için stresli bir deneyim olabilir. Sorulacak soruların belirsizliği, bir süredir iş arıyor olma ya da tecrübesiz olmak, görüşmenin yapıldığı ortam, mülakatçıların tavır ve tarzları iş görüşmesine katılan aday için kaygı verici olabilir. Ancak iş görüşmesinde dikkat edilmesi gereken noktaları fark etmek, iş görüşmelerine bu noktaları dikkate alarak hazırlanmak kaygımızı azaltıp, stresimizi kontrol etmemizi sağlayabilir. Böylece bir süre sonra kendimizi iş görüşmeleri konusunda daha yetkin hissedebiliriz."-*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden ailesindeki ya da çevresindeki kişilerin iş görüşmelerindeki neleri dikkate aldıklarını ve bunların ne kadar önemli olduğunu sorup not almaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Rol oynayan grupların daha rahat görülmesi ve duyulması açısından uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel düzenleme yapılabilir. 3. Etkinlik için öğrencilerden beklenen görevin açık ve net ifade edilmesine ve hangi sırayla yapılacağının açıklanmasına dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Gülizar YILDIZ- Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

İŞ GÖRÜŞMESİNDEYİM 1. GRUP

Kimya bölümünden yeni mezun biri olarak özel bir su ve atık su analiz laboratuvarında çalışmak üzere bir iş başvurusunda bulundunuz. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Bize kendinizden bahseder misiniz?

.....
.....
.....
.....

2. Öğrencilik yıllarınızda deneyiminizi artıracak gönüllülük çalışmaları, staj vb. yaptınız mı?

.....
.....
.....
.....

3. En güçlü yanınız nedir?

.....
.....
.....
.....

4. En zayıf yönünüz nedir?

.....
.....
.....
.....

İŞ GÖRÜŞMESİNDEYİM 2. GRUP

Çelik sanayi üzerine çalışan bir firmada etüt ve yatırım mühendisi pozisyonunda iş ilanı bulunmaktadır. Siz de makine mühendisliği bölümünden 3 yıl önce mezun olmanıza rağmen henüz bir işte çalışmadınız. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Şu anda neden iş arıyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

2. Firmamız hakkında ne biliyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

3. En son alanınızla ilgili okuduğunuz kitaplar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

4. Kendinizi bu alanda geliştirmek için neler yaptınız/yapıyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

İŞ GÖRÜŞMESİNDEYİM 3. GRUP

Lisede mobilya ve iç mekân tasarımını bitirmiş ve 12 yıldır çalışma hayatında olan biri olarak büyük bir mobilya mağazasında mobilya saha montaj şefi pozisyonunda çalışmak üzere bir iş başvurusunda bulundunuz. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Bir işi tamamlamak için ne kadar süreye ihtiyaç duyarsınız?

.....
.....
.....
.....

2. Bir ürünü nasıl daha iyi hale getirebilirsiniz?

.....
.....
.....
.....

3. Başarısızlıklarınız nelerdir ve başarısızlıklarınızdan neler öğrendiniz?

.....
.....
.....
.....

4. Sizin için detaylar mı daha önemlidir yoksa büyük resim mi?

.....
.....
.....
.....

İŞ GÖRÜŞMESİNDEYİM 4. GRUP

Uzun yıllar bankacılık sektöründe gişe yetkilisi olarak çalışan, sık sık banka değiştiren ve şu an çalıştığınız işten henüz ayrılmamış biri olarak bireysel müşteri temsilcisi pozisyonunda çalışmak üzere bir iş başvurusunda bulundunuz. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Kızgın bir müşteri ile ilgilenmek zorunda kaldığınız bir durumdan bahsedin.

.....
.....
.....
.....

2. Çalışma arkadaşınızın doğru olduğunu düşünmediğiniz bir şey yaparken gördüğünüz bir anda nasıl tepki verirsiniz?

.....
.....
.....
.....

3. Stres ve baskıyla nasıl başa çıkarsınız?

.....
.....
.....
.....

4. Yaptığınız işin doğruluğunu nasıl kontrol ediyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

İŞ GÖRÜŞMESİNDEYİM 5. GRUP

Hukuk fakültesinden yaklaşık 2 ay önce mezun olan stajyer bir avukat olarak staj yapacağınız bir büro arıyorsunuz. Avukatların ilanlarını paylaştığı İBaro uygulamasını kullanarak öz geçmişinizi tüm ilanlara göndererek başvuru yapıyorsunuz ve bir büro görüşmek üzere sizi çağırıyor. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Neden hukuk seçtiniz?

.....
.....
.....
.....

2. Bitirme dereceniz ve en çok ilgi duyduğunuz dersler nelerdir?

.....
.....
.....
.....

3. Kariyer hedeflerinizden bahseder misiniz?

.....
.....
.....
.....

4. Ne kadar dürüstsünüz?

.....
.....
.....
.....

21. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

HAYATA BİR GÖNÜLLÜLÜK KAT

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Toplum için gönüllü çalışmada duyarlı davranır. / 21. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çıktı alınır ve etkinlik öncesi okunarak etkinliğe hazırlanılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılarak çizgili yerinden kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından tahtaya "5 Aralık" yazılır ve öğrencilere bugünün anlamının ne olabileceği sorulur. Öğrencilerin cevapları alındıktan 5 Aralık gününün dünya gönüllüler günü olduğu ve bugün toplum için gönüllü çalışma kavramıyla ilgili etkinlik yapılacağı belirtilir. 2. Sınıf 6 gruba ayrılır. Bunun için uygulayıcı herhangi bir öğrenciden başlayarak tek tek her bir öğrenciye 1'den 6'ya kadar numara söyler. Aynı numarada olanlar bir araya gelir. 3. Çizgili yerlerinden kesilen çalışma yaprağı rastgele gruplara dağıtılır. Her gruptan bir sözcü belirlemeleri istenir. Her gruptan kendilerine gelen formda yer alan söz ve soruları grupça tartışmaları, her grup üyesinin sorularla ilgili paylaşımları dinlendikten sonra grupça formlarında yer alan son soruya bir cevap yazmaları istenir. 4. Gruplar çalışmaları tamamladıktan sonra her grup sözcüsü kendi formlarındaki sözlerine ve son soru kapsamındaki cevaplarını tüm sınıfla paylaşır. 5. Her paylaşımdan sonra sınıftaki diğer öğrencilere paylaşılan söz ve cevaba ilişkin eklemek istedikleri bir şey olup olmadığı sorulur ve gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 6. Grup paylaşımlarından sonra öğrencilerle aşağıdaki sorularla etkileşim devam ettirilir. • Gönüllülük nedir? Neden gönüllü oluruz? • Daha önce her hangi bir alanda gönüllü çalışmalarda yer aldınız mı? Bu durumda neler hissettiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Toplumsal yaşamda gönüllülük çalışmaları neden önemlidir? 7. Paylaşımlardan sonra uygulayıcı Etkinlik Bilgi Notundan da yararlanarak öğrencilerin cevaplarına ekleme yaparak, gönüllü çalışmalar hakkındaki bilgileri özetler. 8. Aşağıdaki açıklama etkinlik sonlandırılır: *"Evet, arkadaşlar bugün gönüllük kavramı ve toplum için gönüllü çalışmada duyarlı davranma üzerinde konuşmaya çalıştık. Gönüllü çalışmanın toplumsal yaşama, dünyaya olduğu kadar kendi gelişimize de katkıları olduğunu fark ettik. Toplum için gönüllü çalışmalarda duyarlı olmak yolunda ilk adımı birlikte atmış olduk."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden öncelikle okulunda, yakın çevresinde daha sonra yaşadığı yer, ülke ve uluslararası gönüllük çalışmalarını araştırmaları ve bu çalışmalardan ilgisini çeken ve içinde yer almak istediği, katkı sağlamak istediği bir çalışmayı seçerek katılması, deneyimlerini sınıftaki diğer arkadaşları ile paylaşmaları istenir. 2. Öğrencilerden gönüllülük kavramı ve toplum için gönüllü çalışmanın önemi ve gerekliliğini aile üyeler, akrabaları, farklı arkadaş grupları ile paylaşmaları ve onları da toplum için gönüllü çalışmada duyarlı davranma konusunda teşvik etmeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Etkinlik Bilgi Notu istenirse çıktı olarak alınıp sınıf panosuna asılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Yapılan açıklamalar kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde basitleştirerek yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Güller SEZGİN

Çalışma Yaprağı 1

Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol. Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.

Mevlana

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

Bu yaşamın amacı mutlu olmak değil; önemli olmak, verimli olmak, yararlı olmak ve yaşadığın dönem içerisinde bir farklılık yaratmaktır.

Leo Rosten

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

Bu esinti, bu ağaçlar, bu bal arıları-hepsi gönüllüler!

J. Carinreap

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

Sevmek fiilinden sonra gelen dünyanın en güzel fiili yardım etmektir.

V. Suttner

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

Başkasına yararı dokunan insan en kusursuz insandır.

Sophokles

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

Eğer paylaşmayı bilirseniz, ekmeği paylaşmak, ekmekten daha lezzetlidir.

N. F. Kısakürek

- Bu söz sizler için ne ifade ediyor, ne anlama geliyor?
- Bu sözle ilgili olarak yaşantınızdan örnekleyebileceğiniz neler hatırlıyorsunuz?
- Bundan sonraki yaşantınızda bu sözü nelere uyarlayabilirsiniz?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Türk Dil Kurumuna göre "gönüllülük" bir işi hiçbir yükümlülüğü yokken isteyerek üstlenmek anlamına gelmektedir.

Gönüllülük, geleneksel yardımlaşma, sosyal hizmetlerin ulaştırılması ve farklı sivil katılım yolları gibi çok çeşitli aktiviteleri işaret eder. Gönüllülük özgür irade ile toplumun genelinin iyiliği için yapılan ve maddi menfaatin asıl harekete geçirici faktör olmadığı bir faaliyettir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1985 yılında, gönüllü çalışmaları ve faydalarını dünya çapında duyurmak ve gönüllü programlara katılımı arttırmak amacıyla **'5 Aralık'** tarihinin her yıl **Dünya Gönüllüler Günü** olarak kutlanmasına karar vermiştir. Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 123 ülkede **5 Aralık, Dünya Gönüllüler Günü** olarak kutlanmaktadır.

Gençler için gönüllülük çift yönlü bir yoldur; gençlerin kişisel gelişimine katkıda bulunurken, aynı zamanda yaşadıkları toplum üzerinde değişim ve olumlu bir etki yaratır. Toplum içi iş birliği, farklı kültürler arasında daha iyi bir kültürel anlayış, sosyal sermaye ve kaynakların daha verimli kullanımı, insanlar arasında vatandaşlık bilincinin yerleştirilmesi, gönüllülük sayesinde hız kazanan ve gelişmeye devam eden süreçlerdir.

Gençler için gönüllülük iyi bir öğrenme yöntemidir. Bireyler gönüllü faaliyetler yoluyla;

- Kişisel özelliklerini güçlendirip geliştirirken,
- Aynı zamanda yeni beceriler edinir.
- Hatta kendi içlerindeki yeni yetenekleri keşfeder.

Gönüllülük yoluyla elde edilen beceri ve yetkinlikler, gençlerin mesleki gelişimine de katkıda bulunabilir. Örneğin, sosyal ilişkilerin geliştirilmesi, özgüveninin artması, toplum içerisindeki farklı sosyal konularda bilgi sahibi olması, yardım toplama, proje uygulama, çeşitli paydaşlarla ilgilenme gibi faaliyetlerin her biri, bireyin profesyonel kapasitesini olumlu yönde etkileyerek iş bulmasını kolaylaştıracaktır.

KAYNAK:
Türkiye'de Gönüllülük Gönüllülüğün Rolünün ve Katkılarının Keşfedilmesi Yayına Hazırlayan Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (UNV) programı Türkiye & GSM Gençlik Servisleri Merkezi, 2013

22. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MUTLULUK KARAKTERİMDE SAKLI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Karakter güçleri ile iyi oluş arasında bağ kurar. / 22. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır 2. Çalışma Yaprağı-2 A3 boyutunda poster olarak çıkartılır, ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu etkinlikten önce okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: *"Tüm hayatımızı düşündüğümüzde yaşamın tamamen huzurlu ve mutlu bir şekilde geçtiğini söylemek çok mümkün değildir. İnsanlar yaşamları boyunca birçok zorluklarla karşılaşırlar. Yaşamdaki olumsuzluklar karşısında bazı kişiler çok çabuk pes edip, bu zorluklarla baş etmede güçlükler yaşarken, bazı insanlar pek çok insanın sabretmekte zorlandığı çoğu sorunla daha rahat baş edebilirler."* 2. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir ve verilen cevaplar tahtaya yazılır. • Sizlerin de çevresinde yaşamında karşılaştığı güçlüklere karşın yine de mutlu olan yaşamından doyum alabilen insanlar var mı? • Bu insanlar sıkıntıları ile başa çıkarken genellikle hangi davranışları sergiliyorlar? • Bu insanlarda gözlemlediğiniz belirgin karakter özellikleri var mı? Varsa nedir? 3. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile yapılacak olan etkinliğin amacı açıklanır: *"Günlük yaşamda mutluluk olarak da tanımlanan, kişilerin kendi yaşamlarının iyiliği ve yaşamlarından aldıkları doyum hakkındaki düşünce ve duygularını içeren iyi oluşları ile karakter güçleri arasında bağ kurmakla ilgili."* 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Öğrencilerden çalışma yaprağına yaşamlarının son altı ayını da düşünerek kendi iyi oluşlarını 1 ile 10 arasında puanlamaları ve verdikleri puanın oluşmasına en çok katkı sağladığını düşündükleri karakter özelliklerini yazmaları istenir.

Süreç (Uygulama Basamakları)

5. Uygulayıcı tarafından sınıfa aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim sürdürülür.
    - Yaşamınızın son 6 ayını ele aldığınızda kendi iyi oluş düzeyinizi nasıl görüyorsunuz?
    - İyi oluşunuza katkı sağladığını düşündüğünüz karakter özellikleriniz neler?
6. Öğrencilerden gelen cevapların toparlanmasının ardından sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-2 (poster) asılır. Öğrencilerin posterde yazılı karakter güçlerini incelemelerinden sonra ve sınıfa aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır:

"Her insan iyi oluşunu arttıran bazı olumlu karakter özelliklerine sahiptir. Bunlar karakterin duygu, davranış ve düşüncelerde etkisi görülen pozitif yönleri olarak da ifade edilebilir. Karakter güçleri olarak adlandırılan bu özellikler yaşam memnuniyetini ve iyi oluşu arttırır. Karakter güçleri 24 tanedir ve her bireyde bu özellikler farklı düzeyde güçlü olabilir. Aynı anda güçlü olan 2-3 karakter gücümüz olabilirken, bazen daha çok bir karakter gücümüz ön planda olabilir. Karakter güçleri geliştirilebilir ve her bir karakter gücü yaşamımızın belirli alanlarında iyi oluşumuza katkı sağlar.

7. Öğrencilerden tekrar Çalışma Yaprağı-1'e bakmaları ve Çalışma Yaprağı-1'e verilen bilgilerden de faydalanarak kendilerinde güçlü bir şekilde var olduğunu düşündükleri 5 karakter gücünü posterden seçip yazmaları istenir. Ardından öğrencilerin yazdıkları bu karakter gücünün yaşamlarının hangi alanlarında (sağlık, aile, arkadaşlık ilişkileri, okul yaşamı ve öğrenme vb.) iyi oluşa katkı sağladığını yazmaları istenir. Daha sonra listeye almadıkları karakter güçlerine posterden tekrar bakarak iyi oluşlarını arttırmak için bunlardan hangilerini güçlendirmeleri gerektiğini yazmaları istenir.
8. Öğrencilerin yazma çalışması bittikten sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim sürdürülür.
    - Hangi karakter güçlerinin sizde daha yoğun şekilde var olduğunu düşünüyorsunuz?
    - İyi oluşunuza katkısı en çok olan karakter güçleriniz hangileri?
    - Bu karakter güçleriniz yaşamınızın hangi alanlarındaki iyi oluşunuzu arttırıyor?
    - İyi oluşunuzu arttırmak için geliştirmeniz gereken başka karakter güçleriniz var mı? Varsa hangileri?
9. Gelen cevapların ardından aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir:
    - Bu etkinlikle beraber karakter güçleriniz ile iyi oluşunuz arasında nasıl bir ilişki olduğunu fark ettiniz?
    - İyi oluşunuzu arttırmak için karakter güçlerinizi yeterince kullanabildiğinizi düşünüyor musunuz?
    - Karakter gücünüzü kullanmak sadece kendi yaşamınızın iyi oluşunu mu arttırır? Bu güçleriniz başka insanların iyi oluşuna da katkı sağlar mı? Nasıl?
    - Karakter güçlerinizden güç alarak sürdüreceğiniz bir hayat şimdikinden nasıl farklı olurdu kısaca anlatır mısınız?
10. Uygulayıcı öğrencilerden gelen cevapları toparladıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinliği sonlandırılır: "Karakter güçlerimiz yaşamımızdaki olumlu yönleri ve olumlu davranışları arttırmak ve iyi oluşu güçlü kılmak için elimizdeki iyileştirici güçler gibidir. İyi oluşu yükselten güçlü karakter özelliklerine sahip olmak bireylerin iyi hissetme eğilimlerini anlamlı düzeyde arttırmaktadır. Sıkıntılı zamanlarda sıkıntıların üstesinden gelebilmek için cesaret sahibi olmak, maneviyat, şükran duyma, affedici olmak gibi karakter güçlerini harekete geçirmek yaşamın zorluklarına dayanma ve sorun çözmeyi kolaylaştırarak iyi oluşu yükseltebilir. Ya da öğrenme aşkını

Süreç (Uygulama Basamakları)	harekete geçirerek eğitsel ve mesleki gelişimizi destekleyecek pek çok fırsatı yakalayabiliriz. Elde ettiğimiz bu fırsatlar akademik ve mesleki konularda iyi oluşumuzu arttır. Karakter güçlerimiz ile ortaya koyduğumuz davranışlar iyi bir karakter gelişimini sağladığı gibi çevremizdeki insanların iyi oluşlarına da önemli düzeyde katkılar sağlar. Örneğin nezaket karakter gücümüzü kullanarak ihtiyacı olan insanlara gerekli desteği sağlayacak adımları atabiliriz. Her bir karakter gücü yaşamdaki farklı durumlarda daha etkili olabilir. Bazı karakter güçleri sosyal ilişkilerimizi desteklerken, bazıları akademik ve mesleki konularda güçlenmemize katkı sunar. İyi oluşu yüksek bir hayat karakter güçlerimizin farkında olmak ve buna uygun davranışları yaşamımızda deneyimlemekten geçer.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Uygulayıcı öğrencilerden iyi oluşlarına en çok katkı sağladığını düşündükleri bir karakter gücünü kendi isimlerinin önüne bir sıfat olarak ekleyerek bunu bir kâğıda yazıp okulda bir hafta boyunca kendilerini bu yeni sıfatları ile çevresindekilere tanıtmasını ister. 2. Öğrencilerden kendi iyi oluşlarına en çok katkı sağladığını düşündükleri karakter gücünü günlük yaşamda daha fazla deneyimlemelerini sağlayacak çeşitli etkinlikler yapması istenebilir (Örn: kendisindeki affedicilik karakter gücünü kullanarak kişiler arası ilişkilerdeki çatışmaları çözmesi ve sonrasında affetmenin kendisinde uyandırdığı duygulara, iyi oluşuna sağladığı katkılara odaklanması istenebilir.) 3. Çevrelerinde gözlemledikleri mutlu ve yaşam doyumu yüksek insanların bu iyi oluşlarına katkı sağladığını düşündükleri karakter güçlerini gözlemlemeleri istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-2 posterin A3 boyutunda çıkartılamaması durumunda çalışma yaprağındaki bilgiler etkileşimli tahtadan da yansıtılabilir. 2. Öğrencilere gerektiğinde iyi oluş, karakter güçleri ve erdemlerin içeriği ile ilgili olarak etkinlik bilgi notundan faydalanarak bilgi verilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan etkinlikler sırasında öğretmen neyin nasıl yapılacağını göstererek ve uygulatarak öğrenme sürecini farklılaştırabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir. 4. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevler yerine sınırlı bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 5. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 6. Çalışma Yaprağı 2'nin büyük boyutlarda basılmasına ya da tahtaya yansıtırken rahatlıkla görülebilecek boyutta olmasına dikkat edilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

MUTLU VE İYİ İNSAN

İYİ OLUŞ DÜZEYİM

Son Altı Aydaki İyi Oluş Düzeyim									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

İYİ OLUŞUMA KATKISI OLAN KARAKTER ÖZELLİKLERİM

Güçlü Olduğum Karakter Güçleri	Karakter Güçlerimin Hayatımda İyi Oluşumumu Arttırdığı Alanlar
1..... 2..... 3..... 4..... 5.....	1..... 2..... 3..... 4..... 5.....
İyi Oluşumu Arttırmam İçin Güçlendirmem Gereken Karakter Güçlerim	

Çalışma Yaprağı 2

KARAKTER GÜÇLERİM

KARAKTER GÜÇLERİ					
Yaratıcılık Merak Öğrenme Aşkı Açık Fikirlilik Çok Yönlü Bakış Açısı	Dürüstlük Cesur Olma Azim Yaşam Çoşkusu	Nezaket Sevme – Sevilme Sosyal Zekâ	Adil Olma Liderlik Takım Çalışması	Affedicilik Alçak gönüllülük Tedbirlilik Öz Düzenleme	Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri Şükran Duyma Umut Mizah Maneviyat

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İYİ OLUŞ	İyi oluş kişinin kendi yeteneklerini fark etmesi, günlük yaşam stresi ile başa çıkabilmesi, verimli bir şekilde çalışabilmesi ve içinde bulunduğu toplumun gelişimine katkı sağlayabilmesi, bunun yanında yaşamında pozitif duygularla psikolojik ve sosyal işlevselliğin olması durumu olarak tanımlanabilir.
ERDEMLER	**KARAKTER GÜÇLERİ**
BİLGELİK ERDEMİ	**Yaratıcılık:** Sorunların çözümünde üretken ve orjinal yollar düşünme **Merak:** Süregiden bütün yaşama ilgi duyma, büyüleyici konular bulma, keşfetme **Öğrenme Aşkı:** Yeni bilgi, beceri ve konularda daha yeterli hale gelmeye duyulan ilgi **Açıkfikirlilik:** Olayları bütün açılardan düşünme ve inceleme, sonuçlara hemen karar vermeme, kanıt karşısında fikir değiştirebilme **Çok Yönlü Bakış Açısı:** Diğerlerine akılcı öneriler getirebilme
CESARET ERDEMİ	**Dürüstlük:** Gerçeği konuşma, kendini gerçek bir şekilde ortaya koyma, duygu ve davranışlarının sorumluluğunu alma **Cesur Olma:** Tehdit, zorluk ve acıdan korkmama, engel olsa da doğruyu söyleme, fiziksel cesareti içermekle birlikte, aynı değildir **Azim:** Başlanılan işi bitirme, görevleri tamamlamaktan keyif alma, engellere rağmen belirli bir hareket tarzında ısrarcı olma **Yaşam Coşkusu:** Yaşama enerji ve heyecanla yaklaşma, işleri yarım yapmama, yaşamı bir macera gibi canlı ve aktif yaşama
İNSANİYET ERDEMİ	**Nezaket:** Diğerlerinin yararına ve iyi şeyler yapmak, diğerlerine yardım etme, ilgilenme **Sevme ve sevilme:** Yakın ilişkilere değer verme, karşılıklı paylaşma ve diğerlerine yakın olma **Sosyal zekâ:** Diğerlerinin ve kendinin güdülerinin/duygularının farkında olmak, farklı sosyal durumlarda ne yapacağını bilme
ADİLLİK ERDEMİ	**Adil Olma:** Bütün insanlara aynı şekilde davranma, diğerleriyle ilgili kararlarda kişisel duyguların yanlılığa yol açmasına izin vermeme, herkese eşit şans vermek **Liderlik:** Grup aktivitelerini organize etme, süreci izleme, grubu cesaretlendirme **Takım Çalışması:** Bir grup veya ekibin bir üyesi olarak çalışma, gruba sadık olma
ÖLÇÜLÜLÜK ERDEMİ	**Affedicilik:** Hata yapanları affetme, diğerlerine ikinci bir şans verme, kindar olmama **Alçak gönüllülük:** Başarılarını vurgulayıp ilgi çekme peşinde olmamak, hatalarını ve kusurlarını kabul etme **Tedbirlilik:** Seçimleriyle ilgili dikkatli olma, gereksiz risk almama, sonradan pişman olunacak şeyler yapmama **Özdüzenleme:** Davranışlarını ve duygularını düzenleme, disiplinlilik, duygularını kontrol edebilme
AŞKINLIK ERDEMİ	**Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri:** Güzelliği/mükemmelliği, yaşamın farklı alanlarındaki becerili performansı fark etme ve takdir etme **Şükran Duyma:** Gerçekleşen iyi şeyler için şükür dolu olmanın farkında olma, şükür ifade etmeye zaman ayırma **Umut:** Gelecekten en iyisini bekleme ve bunu başarmak için çalışma **Mizah:** Gülmeyi sevmek, diğer insanları güldürme, olayların farklı yanını görme, şakalar yapma **Maneviyat:** Daha yüksek amaçlar için yaşamın ve evrenin anlamı üzerine sağlam inançlar taşıma

KAYNAK:
Kabakçı, Ö. F. (2016). Karakter güçleri ve erdemli oluş: Güçlü yanlara-dayalı psikolojik danışma ve değerler eğitimine yeni bir yaklaşım. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 6(45), 25-40.

23. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGU ALFABESİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	İyi oluşunu destekleyen duyguları yaşamında sıklıkla deneyimler. / 23. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kâğıt- Kalem 2. Kavanoz veya kutu 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Çalışma Yaprağı-2 5. Çalışma Yaprağı-3 6. Çalışma Yaprağı-4
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta ile öğrencilere yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 etkileşimli tahta ile öğrencilere yansıtılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 belirtilen yerlerinden kesilir. 4. Çalışma Yaprağı-4 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 5. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının iyi oluşunu destekleyen duyguları yaşamında sıklıkla deneyimlemek olduğu açıklanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta ile öğrencilere yansıtılır ve aşağıdaki soru sorularak gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. • Bu görüntü size ne anlam ifade ediyor? • Mutluluk sizce bir seçim midir? 3. Aşağıdaki açıklamadan yararlanılarak öğrencilere kendilerini daha iyi hissetmelerinde davranışlarının etkisi olduğu açıklanır: *"İnsanlar kendisini daha iyi hissetmek için bir şeyler yapabilir. Bu bazıları için kitap okumak bazıları için futbol oynamak bazıları için ise müzik dinlemek. Bu bağlamda değerlendirildiğinde kendinizi iyi hissetmenizde rolünüz oldukça fazla."* 4. Çalışma Yaprağı-2 etkileşimli tahta ile öğrencilere yansıtılır. Çalışma Yaprağı-3 kullanılarak hazırlanan küçük kâğıtlar öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden isimlerinin baş harfi ile başlayan duyguları yazmaları ve kavanoza veya kutuya atmaları istenir. Aşağıdaki sorular öğrencilere

Süreç (Uygulama Basamakları)	sorularak gönüllü olanlardan cevaplar alınır. • İsminizin baş harfiyle başlayan bir duygu bulmak nasıldı? Bulduğunuz bu duygu için neler söyleyebilirsiniz? • Duyguların iyi oluşunuza etkisi nasıldır? Hangi duygular iyi oluşunu destekler? 5. Uygulayıcı kavanoza atılan kâğıtları açar ve hangi duyguların yazıldığını öğrencilerle paylaşır. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorulur ve cevapları alınır. • Yazdığınız bu duygular dışında iyi oluşunuza katkı sağlayan farklı duygular var mı? • Sizi daha iyi hissettiren duyguları deneyimlemek için neler yapıyorsunuz? 6. Aşağıdaki açıklamadan yararlanılarak öğrencilere gerekli açıklama yapılır ve beraberindeki sorular sorulur. *"Tüm duyguların bir işlevi var ancak özellikle bazı duygular kişinin iyi oluşuna doğrudan katkı sağlıyor. İyi oluşa katkı sağlayan pek çok duygu olduğunu da gördünüz. Şimdi herkes kendisinin iyi oluşuna katkı sağlayan bir duygu seçsin. Seçtiğiniz duyguyu ne zaman, nerede, kimle, nasıl, hangi etkinlik ile deneyimlediğinizi düşünün."* • Bu duyguyu nasıl daha sık deneyimleyebilirsiniz? Bunun için neler yapabilirsiniz? • Sizi iyi hissettiren duyguları deneyimlemenizi engelleyen faktörler var mı? • Sizi iyi hissettiren duyguları deneyimlemeyi nasıl daha kalıcı hale getirirsiniz? 7. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak iyi oluş hakkında öğrencilere bilgi verilir. 8. Aşağıdaki açıklama yapılır ve tahtaya gülen yüz çizilerek etkinlik sonlandırılır: *"Bugün iyi oluş üzerinde durduk. İyi oluşunuzu nelerin artırdığını ve duyguların yaşantınıza etkisini konuştuk."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Bir sonraki haftaya kadar iyi oluşlarını destekleyen duyguları deneyimlediği yaşantıların 3 tanesini not etmeleri istenir. (Çalışma Yaprağı-4 öğrencilere dağıtılır.) 2. Ailesi ile birlikte bir etkinliğe katılması istenir.

Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 yansıtılamazsa çıktısı alınarak tüm öğrencilerin görmesi sağlanır. 2. Çalışma Yaprağı-3'ün çıktısı alınıp kesilmezse öğrencilerden duyguları kendi boş kâğıtlarına yazmaları istenir. 3. İsminin ilk harfi ile başlayan duygu ifadesini bulmakta zorlanan öğrenciler isimlerinde bulunan herhangi bir harfle başlayan duygu ifadesi yazabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'nin büyük boyutlarda basılmasına ya da tahtaya yansıtırken rahatlıkla görülebilecek boyutta olmasına dikkat edilebilir. 2. Çalışma Yaprağı-4 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir. 3. Öğrencilerin isimlerinin baş harfi ile başlayan duyguyu belirlemeleri aşamasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir. 4. Öğrencilerin duygu belirlemeleri sırasında gerekirse ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Seda Sevgili KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

DUYGU ALFABESİ

A	Akış	N	Neşe
B	Barışçıl Olma, Bağlılık	O	Onur
C	Coşku, Cesaret	Ö	Özgür, Özgüven
Ç	Çökkünlük	P	Pişmanlık, Panik
D	Doyum, Diğerkâmlık	R	Rahatlama
E	Eğlence	S	Sevgi, Stres
F	Fedakâr	Ş	Şefkat, Şaşkın, Şen, Şükran
G	Güven, Gurur	T	Tutku
H	Heyecan, Hoşnut, Huzur	U	Umut
I	Ilımlı	Ü	Ümit, Üzüntü
İ	İyimser, İlham,	V	Vicdan azabı
K	Keyif, Kıvanç, Korku	Y	Yaşam doyumu
M	Mutlu, Memnuniyet, Merak	Z	Zevk, Zinde

Öznel iyi oluş; bireylerin yaşamlarını bilişsel ve duygusal değerlendirmelerini içerir. Bireyler yaşamlarından doyum alıyor, olumlu duyguları sıklıkla (güven, ilgi, ümit, heyecan, gurur, neşe vb.) yaşıyor ve olumsuz duyguları (öfke, nefret, üzüntü vb.) daha az yaşıyor ise öznel açıdan iyidirler (Myers ve Diener, 1995). Olumlu duyguların varlığı ve olumsuz duyguların yokluğu bireylerin yaşam doyumlarına katkı sağlamaktadır. İyi oluşu artırmak için, derin arkadaşlıklar kurmak ve stresi azaltmak önemlidir. Yarışmacı bir yaşam yerine iş birliğine yönelme, amaçlar belirleme ve gerçekleştirme iyi oluşu artırmaktadır (Buss, 2000). İyi oluşu açıklayan bir modele aşağıda yer verilmiştir.

P: Positive Emotions

E: Engagement

R: Positive Relationship

M: Meaning

A: Accomplishment

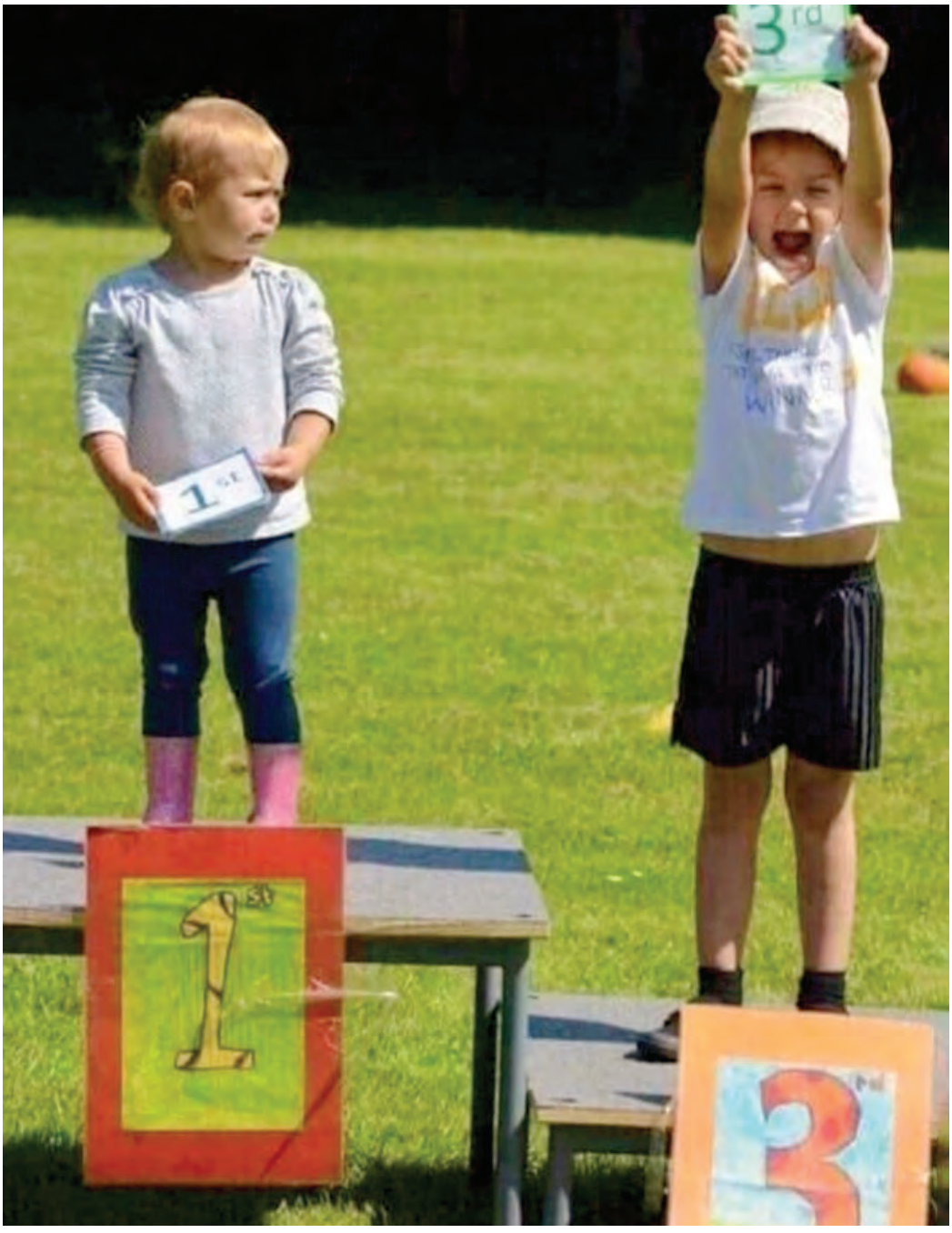
PERMA modelinde her bir harf iyi oluşa katkı sağlayan bir bileşeni oluşturmaktadır. Bireyler kendilerini gülümseten fıkralar okuyarak, filmler izleyerek, mizaha yaşantısında yer vererek, kişilerarası ilişkilerini geliştirerek, arkadaşlarıyla sohbet ederek, yapmaktan hoşlandığı bir etkinliğe zaman ayırarak, kendileri için değerli olan faaliyetleri düşünüp onlara hayatında yer açarak, yapabildiği, kendini yetkin hissettiği etkinlikler üzerinde kendini uzmanlaştırarak iyi oluşuna katkı sağlayabilir (Seligman, 2002).

İyi oluşun olumlu etkileri;

1. Sağlığı olumlu etkiler.
2. Yaptıkları işten daha fazla keyif alırlar.
3. Toplumsal çalışmalara daha fazla katkı sağlar.
4. Olumlu duyguları daha fazla yaşar.
5. İçsel denetim odağı yüksektir.
6. Özsaygı düzeyleri yüksektir (Diener ve Ryan, 2009).

KAYNAK:
Seligman, M. E. P. (2002). Positive psychology, positive prevention, and positive therapy. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), Handbook of positive psychology (p. 3–9). Oxford University Press.
Diener, E., Ryan, K. (in press). National accounts of well-being for public policy. Invited for book based on the Claremont Conference on Positive Psychology, January 24, 2009.

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

Çalışma Yaprağı 4

İyi oluşu destekleyen duyguları daha sık deneyimlemek için yapılacak o kadar çok şey var ki…

İyi oluşu destekleyen ve kişinin kendini iyi hissetmesini sağlayan yaşantılar kişiden kişiye değişiklik gösterebilmektedir…

Sık sık gülümse :)

Doğada vakit geçir

Kitap oku

Spor yap

Film izle

Güzel şeyler hayal et

Elinden gelenin en iyisini yap

Diğer kişilerle kendini kıyaslama

Diğer kişilere nazik davran

Müzik dinle

Kendini sev

Değişikliklere açık ol

Diğer kişilere yardım et

Yaşantındaki önemli kişilerle yakın ve derin ilişkiler kur

Arkadaşlar ve aileyle zaman geçir, doyum sağlayan ilişki kur

Yeteneklerini fark et ve güçlü özelliklerini geliştir

İlgini çeken etkinlikleri daha sık yap

Resim yap

Hedef belirle ve hedefe ulaşmak çaba göster

Yararlanabileceğin kaynakları belirle

Ana odaklan

Her şey yolunda iken minnet duy

Sahip olduğun güzellikleri fark et

Yukarıdakiler dışında iyi oluşunu destekleyen duyguları daha sık yaşamak için neler yaparsınız?

1. .....
2. .....
3. .....

KAYNAK:

Buss, D. M. (2000). The evolution of happiness. American Psychologist, 55(1), 15–23. https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.15

Diener, E. & Ryan, K. (2009). Subjective well-being: A general overview. South African Journal of Psychology, 39(4), 391–406. https://doi.org/10.1177/008124630903900402

Myers, D. G. & Diener, E. (1995). Who is happy? Psychological Science, 6(1), 10–19. https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x

Seligman, M. E. P. (2002). Positive Psychology, positive prevention and positive therapy. In. C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.). Handbook of positive psychology (pp.3-13). New York: Oxford.

24. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKLERİ KAYNAĞINDAN ÖĞREN

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır. / 24. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Öğrenci sayısı kadar küçük kâğıt 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere seçmeyi düşündükleri mesleklerin ne olduğu sorulur ve gelen cevaplardan sonra aşağıdaki sorular sorulur. • Seçmeyi düşündüğünüz meslekler hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz? • Meslekler hakkında sahip olduğunuz bilgileri nereden öğrendiniz? 2. Gelen cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *"Sağlıklı bir meslek kararı verebilmenin yollarından biri meslek seçenekleri konusunda bilgi sahibi olma ve meslekleri öğrenebileceğimiz kaynakların neler olduğunu bilmek."* 3. Sonrasında öğrencilere mesleki bilgi kaynaklarının neler olabileceği sorulur. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 4. Sonrasında öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları istenir. 5. Gönüllü birkaç öğrencinin paylaşımları alınır ve sonrasında öğrencilere küçük kâğıtlar dağıtılarak aşağıdaki yönerge paylaşılır: *"Evet, arkadaşlar kıllandığımız mesleki bilgi kaynakları ve bu kaynaklardan edindiğimiz bilgileri paylaştık. Şimdi de sizlere dağıttığım kâğıtlara meslekle ilgili merak ettiğiniz bir konuyu yazarak, katlayıp öğretmen masasına bırakınız."* 6. Tüm öğrenciler kâğıtlarını tamamlayıp masaya bıraktıktan sonra uygulayıcı tarafından bir kâğıt seçilir ve tüm sınıfa okunur ve aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir: • Arkadaşınızın merak ettiği bu konu ile ilgili cevabı hangi mesleki bilgi kaynağından öğrenebiliriz? • Siz bu kaynaktan daha önce yararlandınız mı? Hangi konularda ya-

Süreç (Uygulama Basamakları)	rarlandınız? 7. Zaman planlaması göz önünde bulundurularak 6-7 kâğıt seçilir ve etkinlik devam ettirilir. 8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *«Meslekler hakkında merak ettiklerimizi doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarından ulaşarak elde etmek önemlidir. Bu kapsamda yararlanabileceğimiz birçok bilgi kaynağı bulunmaktadır ancak bir bilgi kaynağı meslekle ilgili her türlü bilgiyi içermeyebilir. Bu nedenle ihtiyaç duyduğumuz bilgiye göre farklı meslek kaynaklarından yararlanırsak daha doğru bilgiler edinebiliriz.»*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu kaynaklardan hiç denemedikleri ya da yeni öğrendikleri en az 2 mesleki bilgi kaynağını kullanarak kendi istedikleri meslek ya da işe yönelik bilgileri araştırmaları ve bu kapsamda daha önce bilmedikleri yeni edindikleri bilgileri not almaları istenebilir. 2. Öğrencilerden çevrelerinde şu an bir meslek ya da iş icra eden insanlara hangi mesleki bilgi kaynaklarını ne amaçla kullandıklarını sormaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirimler vererek öğrencileri destekleyebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Ercan DEMİR - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

MESLEKİ BİLGİ KAYNAKLARI	Bu Bilgi Kaynağından Yararlandım	Bu Mesleki Bilgi Kaynağından Edindiğim Bilgiler
• İŞKUR		
• ÖSYM Meslekler Rehberi		
• Hayat Boyu Öğrenme Portalı http://www.hbo.gov.tr/		
• YÖK ATLAS http://www.yokatlas.yok.gov.tr/		
• Çeşitli üniversitelerin meslekleri tanıtan kitap, broşür ve CD'leri		
• Meslek odaları, dernekler http://www.tmmob.org.tr/		
• Meslek kişileri		
• Mesleğim hayatım portalı http://meslegimhayatim.meb.gov.tr/		
• Akademisyen ve üniversite öğrencileri		
• Üniversitelerin kariyer merkezleri		
• Okul rehberlik servisi		
• Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi http://mbs.meb.gov.tr		

25. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKLER VE ÖZELLİKLERİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Seçmeyi düşündüğü meslekler ile ilgili kariyer planlaması yapar. / 25. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının seçmeyi düşündüğü meslekler ile ilgili kariyer planlaması yapmak olduğu açıklanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Arkadaşlar sizlere Çalışma Yaprağı-1 dağıtıldı. Çalışma yaprağını incelediğinizde göreceğiniz üzere üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kariyer planlamanız kapsamında seçmeyi düşündüğünüz meslekleri düşünmenizi ve bunları yazmanızı istiyorum. Meslekleri sol sütuna yazdıktan sonra sağ taraftaki sütunlarda mesleklerle ilgili başlıklar bulunmaktadır. Bu başlıklar altında mesleğe hazırlık, meslek özellikleri, çalışma koşulları, meslekte ilerleme gibi konular yer almaktadır. Seçmeyi düşündüğünüz her bir meslek için ilgili başlıkların altını doldurunuz. Çalışma yaprağının ikinci bölümde kendi özelliklerinizle ilgili başlıklar bulunmaktadır. Bu özellikler kapsamında ilgi, yetenek, değerleriniz, güçlü yönleriniz gibi kendinizle alakalı başlıklar bulunmaktadır. Bu başlıkların altını da kendi özelliklerinizi düşünerek doldurun. Üçüncü bölüm ise, etkinliğin başında belirttiğim bugünkü amacımızı ele alacağımız bölüm olacaktır. Yani seçmeyi düşündüğünüz meslekler ile kendi özelliklerinizi birlikte değerlendirerek hangi mesleklerin size uygun olabileceğini belirtiniz. Sizden istenen uygun olan mesleği belirlerken dikkate aldığınız noktaları yazmanızdır."* 3. Çalışma Yaprağı-1'i tamamlamaları için öğrencilere 10-15 dakikalık yeterli bir süre verilir. Öğrenciler çalışma yapraklarını tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. • Mesleğin özellikleri ile kendi özellikleriniz uyumlu değilse neler yapabilirsiniz? • Kariyer planlama sürecinde mesleğin gerektirdiği özellikler ve kendi özelliklerimizi dikkate almak neden önemlidir?

Süreç (Uygulama Basamakları)	5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: "Arkadaşlar bugün seçmeyi düşündüğünüz meslekleri düşünerek kariyer planlamanıza yoğunlaştık. Bu kapsamda seçmeyi düşündüğünüz meslek/mesleklerin özelliklerini değerlendirerek kendi özelliklerinizle ilişkisini kurmaya çalıştınız. Böylece kariyer planlama sürecinizde birtakım önemli adımlar atmış oldunuz."
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de dolduramadıkları ya da eksik doldurdukları bölümlerle ilgili gerekli araştırmaları yapmaları ve bu bölümleri tamamlamaları istenir. Bölümleri tamamladıktan sonra kariyer kararına yönelik adımlarını gözden geçirerek düzenlemeleri istenir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 3 bölümün hepsinin bir seferde doldurulmasının istenmesinin yerine, her bölümün sırayla doldurulması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Ülkü KAHRAMAN - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

MESLEĞİN ÖZELLİKLERİ/BENİM ÖZELLİKLERİM MESLEĞİN ÖZELLİKLERİ/BENİM ÖZELLİKLERİM									
I. BÖLÜM	MESLEKLER	Meslek istihdam alanı (kamu, özel sektör, kendi işini kurma)	Meslek geliri	Mesleğin çalışma koşulları (açık alan, ofis, atölye, laboratuvar, vb.)	Meslek yapılırken kullanılan araç/ gereç/ malzemeler	Meslekte ilerleme (ilerleme imkânı var mı?	Meslek koşulları (mesai, seyahat durumu, yurtdışı bağlantısı, vb.)	Meslekte güçlü kılacak özellikler (yetenek, ilgi, kişisel özellik, beceriler vb.)	Mesleğe hazırlık (üniversite, puan, bölüm bilgileri)
II. BÖLÜM	Yeteneklerim	İlgilerim	Değerlerim	Güçlü yanlarım	Geliştirilmesi gereken yönlerim	III. BÖLÜM Değerlendirme ve Sonuç:			

26. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ŞİMDİ KARAR ZAMANI

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Meslek seçiminde karar verme becerisini kullanır. / 26. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 1. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır ve etkinlik öncesi gözden geçirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının meslek seçiminde karar verme becerilerinizi kullanmak olduğu belirtilir ve aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: *"Evet arkadaşlar, daha önceki haftalarda ve geçen yıl meslek seçimi ve karar verme üzerine etkinlikler gerçekleştirdik. Önceki yılda meslek seçiminde karar verme becerilerinizi kullanmaya yönelik etkinlikler yapmıştık, bugün de benzer bir konuda etkinlik yapacağız."* 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilerin çalışma yaprağını doldururken dikkat edilmesi gereken noktalar öğrencilerle paylaşılır. 3. Öğrenciler çalışma yapraklarını tamamladıktan sonra ikişerli gruplara ayrılır. 4. Öğrencilerden eşleştikleri arkadaşlarıyla Çalışma Yaprağı-1'deki karar verme aşamalarını ve bu aşamalar kapsamındaki cevaplarını paylaşmaları istenir. 5. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. 6. Öğrencilere sorular yöneltilir • Arkadaşınızın karar verme sürecine ilişkin paylaşımlarından kendi karar vermenize ilişkin ne gibi çıkarımlarda bulunabilirsiniz? • Kendi kariyer verme sürecinizde hangi aşamalar sizin için daha kolay iken hangi aşamalarda zorlandınız? • Bu aşamalardaki zorluklarla baş etmek için neler yapabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Evet, arkadaşlar bu etkinliğimizde karar verme adımlarını meslek seçiminizde kullandınız. Dolayısıyla karar verme sürecinin aşamalı olduğunu, her bir adımı fark edip, adım adım ilerlemenin karar verme sürecini kolaylaştırdığını öğrenmiş oldunuz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu dağıtılır ve öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i evlerine götürerek doldurmakta zorlandıkları veya eksik doldurdukları aşamaları etkinlik bilgi notundan yararlanarak gözden geçirmeleri ve eksikleri tamamlamaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm bölümlerin bir seferde doldurulmasının istenmesinin yerine, her bölümün sırayla doldurulması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir. 2. Hem Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması hem de grupların cevaplarını paylaşmaları sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

1- Bir seçim yapmam gerektiğini fark etme (İletişim)

.....

.....

.....

2- Kendi özelliklerimi ve seçeneklerimi anlama (Analiz)

.....

.....

.....

3- Seçenek listeme ekleme ve çıkarma yapma (Sentez)

.....

.....

.....

4- Meslek, alan ya da iş seçme (Değerlendirme)

.....

.....

.....

5- Seçimimi uygulamaya koyma (Uygulama)

.....

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Kariyer karar verme sürecinde karar verme adımlarınızı somut hale getirmek için beş adım sizlerle paylaşılmıştır. Aşağıda yer alan beş aşamayı düşünmeniz, bu aşamalarda kendinizi değerlendirmeniz ve çalışma yaprağınızı bu kapsamda doldurmanız gerekmektedir. Her bir aşamayı değerlendirirken sizlere yardımcı olması için bu başlıklar altında odaklanmanız gereken noktaları paylaşacağım.

Birinci Aşama: Bir seçim yapmanız gerektiğini fark etme (İletişim) aşamasıdır. Bu aşama aslında karar vermeniz, seçim yapmanız gerektiğinin farkına varma aşamasıdır. Bu aşamada başınıza gelen olayları, yaşadığınız durumları, arkadaş ve akrabalarınızın yorumlarını, hissettiklerinizi, karar alma durumunu geciktirme, kaçınma davranışlarınızı düşünerek değerlendirebilirsiniz.

İkinci Aşama: Kendi özelliklerinizi ve seçeneklerinizi anlama (Analiz) aşamasıdır. Bu aşama kendinizi, seçenekleri, karar vermeyi ve düşünceleri anlama aşamasıdır. Bu aşamada kendini anlama kapsamında değerlerinizi, ilgilerinizi, becerilerinizi, iş tercihlerinizi düşünebilirsiniz. Seçenekleri anlama kapsamında belirli meslekleri, öğretim programları, işleri anlamayı ve bunların nasıl organize edildiğini ve bunlarla ilgili bildiklerinizi düşünebilirsiniz. Karar verme ve düşünce kapsamında önemli kararları nasıl aldığınızı, içsel konuşmalarınızı ve öz farkındalıklarınızı düşünebilirsiniz.

Üçüncü Aşama: Seçenek listenize ekleme ve çıkarma yapma (Sentez) aşamasıdır. Bu aşama seçeneklerinizi genişletme ve daraltma aşamasıdır ve bu kapsamda değerlerinize, ilgilerinize ve becerilerinize uygun meslekleri, öğretim programlarını veya işleri tanımlamaya odaklanabilirsiniz.

Dördüncü Aşama: Meslek, alan ya da iş seçme (Değerlendirme) aşamasıdır. Seçeneklerinize öncelik verme aşamasıdır ve bu kapsamda seçmeyi düşündüğünüz meslek, öğretim programı ya da işin kendinize, ailenize, toplumunuza katkılarını ve maliyetlerini düşünerek önceliklerinizi belirlemeye odaklandığınız aşamadır.

Beşinci Aşama: Seçiminizi uygulamaya koyma (Uygulama) aşamasıdır. Bu aşama harekete geçme ve eyleme geçme aşamasıdır. Seçmeyi düşündüğünüz meslek, öğretim programı veya iş için eğitime başlama, deneme, iş plan yapma, iş başvurusunda bulunma gibi uygulamaya yönelik davranışları içeren aşamadır.

KAYNAK:
Öztemel, K. (2020). Kariyer Planlama ve Geliştirme (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

27. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

VERDİĞİM KARAR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Üst öğretim kurumuna ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararını verir. / 27. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Çalışma Yaprağı-5 6. Öğrenci sayısı kadar post-it (yapışan not kâğıdı) 7. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, 2, 3, 4, 5 birer adet çoğaltılarak, Çalışma Yaprağı-5 tahtanın önüne gelecek şekilde yere yapıştırılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Bu haftaki etkinliğimizin amacının üst öğrenim kurumlarına ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararını vermek olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilere birer post-it dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: *"Evet, arkadaşlar birkaç haftadır kariyer karar verme süreci ile ilgili etkinlikler yapıyoruz. Sizlerden daha önceki yaptığımız etkinlikleri düşünerek üst öğrenim kurumlarına ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararınızı önünüzdeki post-itlere yazmanızı istiyorum. Böylece bu etkinlikte, aldığınız kariyer kararınızdan ne kadar emin olduğunuzu ele alacağız."* 3. Öğrenciler kariyer kararlarını yazdıktan sonra gönüllü bir öğrenci seçilir ve sırayla yere yapıştırılan çalışma yapraklarından birincisinin başına geçmesi istenir ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Evet gençler, haftalardır kariyer planlamanızı yapmaya çalışıyorsunuz bu haftada verdiğiniz kariyer kararından ne kadar emin olduğunuzu anlamak için bazı soruların yer aldığı kâğıtları yere yapıştırdım. Sizlerden yerdeki kâğıtları 1'den başlayıp 5'e kadar adımlamanızı, her adımda kâğıdın üzerinde yazan soruyu okumanızı ve o kâğıtta yazan soruyu cevaplayıp bir sonraki kâğıdın yanına yani soruya adım atmanızı istiyorum. Son kâğıda gelip son soruyu cevapladıktan sonra elinizdeki kararınızın yazılı olduğu post-it'i tahtaya yapıştırmanızı istiyorum."* 4. Bu süreç gönüllü 5-6 öğrenci ile devam ettirilir ve sonra aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Kariyer karar verme aşamalarında cevaplandıramadığınız ya da cevaplandırmakta zorluk yaşadığınız adımlar oldu mu? • Daha önceki etkinliklerde detaylı olarak ele aldığımız kariyer karar verme süreçlerini düşündüğünüzde bu aşamalarda yaşadığınız zorluğun nedeni ne olabilir? • Aldığınız üst öğretim kurumuna ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararınızla ilgili neler düşünüyorsunuz? 5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Evet arkadaşlar, bugünkü etkinliğimizde üst öğrenim kurumlarına ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararınızdan ne kadar emin olduğunuz üzerinde durduk. "*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden etkinlik sırasında cevaplamakta zorlandıkları sorular hakkında ve bu sorulara cevap vermelerini zorlaştıran faktörleri düşünmelerini istenir. Daha önceki haftalarda kariyer karar verme süreçlerini gözden geçirerek bu zorlukları aşmak için neler yapabilecekleri araştırmaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. Uygulayıcı öğrencilerin çalışma yapraklarının yanına adım atarak tamamlamaları sırasında çalışma yapraklarında yer alan soruları diğer öğrencilerin duyması için sesli olarak paylaşır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma yapraklarında yer alan sorular etkinlik sırasında daha sade bir dille yeniden ifade edilerek etkinlik basitleştirilebilir. 2. Çalışma yaprakları daha büyük boyutlarda ve puntolarda basılarak materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Etkinliğin tahtada yapılması yerine öğrencilerin oturdukları yerden soruları sırayla cevaplamalarına izin verilerek etkinlik çeşitlendirilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Filiz Kılıç SAĞLAM-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

1. ADIM

ALDIĞIM KARAR İLE İLGİLİ KENDİMİ NASIL HİSSEDİYORUM?

Çalışma Yaprağı 2

2. ADIM

ÇEVRENDEKİLERİN ALDIĞIN KARARA TEPKİLERİ NE OLDU?

Çalışma Yaprağı 3

3.ADIM

ALDIĞIN KARARLA İLGİLİ YAPILMASI GEREKENLERİ YAPIYOR MUSUN YA DA KAÇINIYOR MUSUN?

Çalışma Yaprağı 4

4. ADIM

VERDİĞİN KARARDAN MEMNUN MUSUN?

Çalışma Yaprağı 5

5.ADIM

VERDİĞİN KARARDAN EMİN MİSİN?

28. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞİŞİM VE BELİRSİZLİKLE BAŞ EDEBİLİRİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Değişim ve belirsizlikle baş eder. / 28. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır ve öncesinden okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır. *"Arkadaşlar aslında bu dünyaya ilk geldiğimiz andan itibaren değişim ve belirsizlik hayatımızda vardır. Doğum anınızı düşünün bildiğiniz, bir süredir içinde olduğunuz, alışık olduğunuz bir yerden hiç bilmediğimiz ve birçok belirsizliği barındıran değişimle dolu bir dünyaya adım attınız. Yani doğdunuz ilk andan itibaren değişim ve belirsizlikle baş etmeye başladınız. İçinde bulunduğunuz gelişim döneminde de birçok değişim ve belirsizlikle karşılaşıyorsunuz bugünkü etkinliğimizde de değişim ve belirsizlikle baş etme üzerinde duracağız."* 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları istenir. 3. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır ve sonrasında aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. • Arkadaşlarınızla benzer değişim ve belirsizlikler yaşadınız mı? Bu durumlarla baş etme süreçlerinizde benzerlikler ve farklılıklar nelerdir? • Belirsizlik ve değişim durumlarında neler hisseder/neler düşünürsünüz? • Belirsizlik ve değişimle baş etmek neden önemlidir? 4. Öğrencilerin baş etme yöntemlerine Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak eklemeler yapılır. 5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır. *"Hayatın içinde sürekli bir gelişim ve değişim söz konusudur. İnsanın uyum sağlama yeteneği belirsizlik durumunda da kendisini gösterir. Bu durumlarla baş etmede belirsizlik ve değişimin doğal olduğunu kabul etme, stresle başa çıkma becerilerini kullanma, sosyal destek ağlarımızı kullanma gibi birçok sağlıklı yöntem bulunmaktadır."*

Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden "Belirsizlik yaşadığınız durumlara yönelik neyi farklı yaparsanız belirsizlik sizin için daha iyi yönetebileceğiniz bir şey olur?" sorusu üzerine düşünüp bu belirsizlik durumuna ilişkin etkinlik kapsamında ele alınan baş etme yöntemlerinden yararlanmaları ve deneyimlerini not almaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında öğretmen geribildirim sunarak destek verebilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Okul değiştirme (Yeni okul/mezuniyet)

Ev değiştirme

Ergenlik döneminin getirdiği değişimler

Bir hastalık/afet durumu ve onun getirdiği belirsizlikler

Ani gelişen beklenmedik olaylar (kayıp, kaza, beklenmedik güzel bir gelişme)

Eğitim sürecindeki değişim ve belirsizlikler (Okul/sınav/not sisteminin değişmesi, ders işleniş ve sınav sürecine ilişkin belirsizlikler)

Üniversite ya da iş yaşamına başlama

Yukarıda bazı değişim ve belirsizlik örnekleri verilmiştir. Sizlerden beklenen örnek olarak verilen durumlardan da yararlanarak bunlara ek sizin yaşamınızdaki değişim ve belirsizlik durumlarını da ekleyerek bu süreçlerle nasıl baş ettiğinizi anlatmanız.

Değişim ve Belirsizlik Durumum.....

Değişim ve Belirsizlikle Baş Etme Sürecim

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Değişim ve belirsizlik yaşamın her anında karşımıza çıkabilen durumlardır. Ergenlik dönemi birçok değişim ve belirsizliğin bir arada yaşandığı bir dönemdir. Belirsizlik ve değişim durumlarını olumsuz ve kontrolü kaybettiğimiz durumlar olarak düşünürsek kaygı, endişe, stres yaşayabiliriz. Bu durumlarda bilişsel ve duygusal iki yönlü başa çıkma yöntemleri kullanabiliriz. Bilişsel başa çıkma kapsamında, durumu/problemi tanımlama, çözüm yolları düşünme, yeniden yapılandırma /yorumlama, planlama becerilerinden yararlanabiliriz. Duygusal başa çıkma kapsamında duygularımızın farkında olma, bunları ifade etme, duygu düzenleme becerilerinden yararlanma ve sosyal destek alama baş etme süreçlerimizi kolaylaştırabilir.

KAYNAK:
Doruk, A., Düğenci, M., Ersöz, F., ve Öznur, T. (2015). Genç Sağlıklı Bireylerde Belirsizliği Tolere Edememe ve Baş Etme Mekanizmaları. Nöropsikiyatri Arşivi, 52(4), 400-405.

29. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

SINAVA DAİR DUYGULARIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınava ilişkin yoğun duygularını yönetir. / 29. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Tahta Kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinliğin giriş kısmı önceden okunmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Sınıfa panik olmuş bir şekilde girilir ve öğrencilere aşağıdaki durum aktarılır: *"Şimdi masanızın üzerindeki ve sıranızın altındaki tüm kitap ve defterlerinizi acil olarak topluyorsunuz. İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılacak olan bir deneme sınavı varmış, bizler de yeni öğrendik. Acele edelim ve sadece kalem ve silgilerimiz kalsın."* 2. Yukarıdaki açıklama ile beraber uygulayıcı tarafından sınıfta kısa bir süreliğine panik havasının oluşması için katkıda bulunulur. 3. Sınıf hazır hale geldikten sonra uygulayıcı tarafından "şimdi derin bir oh çekebilirsiniz. Bugünkü etkinliğimiz sınava ilişkin yoğun duyguları yönetmek." denilir ve sürece aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Sınav olduğunu öğrendiğinizde düşünceleriniz ne oldu? • Sınav olduğunu öğrendiğinizde duygularınız ne oldu? • Sınav olduğunu öğrendiğinizde davranışlarınız nelerdi? • Sınav olduğunu öğrendiğinizde bedensel tepkiler gösterdiniz mi? Nelerdir? • Sınav olduğunu öğrendiğinizde duygularınızı kontrol edebildiniz mi? Nasıl? 4. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır: *"Duyguların yaşamımızda davranışlarımıza yön vermek gibi çok önemli rolleri vardır. Her duygunun vermek istediği bir mesaj olduğu gibi bize ihtiyaçlarımız ve önceliklerimiz hakkında da bilgi verir. Örneğin, kaygının bizi motive etmek*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*ve zamanı etkin kullanmayı sağlamak gibi işlevleri vardır ancak çok yoğun yaşandığı zaman odaklanmada güçlük ve problemi sürekli düşünme gibi etkileri olabilir. Yaşamımızda birçok durumla ilgili yoğun duygular yaşarız. Sınavlar ise bu durumlardan biridir. Biraz önce de gördüğümüz gibi sınav olacağız dediğimde hepiniz bazı duygular yaşadınız. Önemli olan bu duyguları fark etmek ve onları kontrol edebilmektir."* 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden sınavlara ilişkin yoğun duygularını düşünmelerini ve bu duygularla başa çıktıkları yöntemler varsa neler olduğunu yazmaları istenir. Doldurmaları için verilen süre tamamlandığında gönüllü öğrencilerden yazdıklarını paylaşmaları istenir. 6. Süreç aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir. • Sınavlara ilişkin duygularınız sınav performansınızı etkiler mi? • Sınava ilişkin duygularınızı nasıl kontrol edersiniz? • Bu duyguları kontrol ederken hangi yöntemleri kullanırsınız? • Bu yöntemlerden hangileri daha çok başarılı olur? • Kullandığınız yöntemler her zaman işe yarar mı? • Bu duyguları yönetebildiğiniz zaman kendinizi nasıl hissedersiniz? 7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır: *"Duygular genellikle karmaşıktır ve bazı insanlar için onları tanımlamak zor olabilir. Bu yüzden önce ne hissettiğinizi belirlemeyi öğrenmek gerekir. Sınavlara ilişkinde yaşanılan duyguları bilmek sınavlarla baş edebilmemiz için öncelikli adımken yaşadığımız duyguları kontrol edebilmek ise en önemli adımdır. Duygularınızı yönetmek onları bastırmakla aynı şey değildir. Üzüntünüzü görmezden gelmek ya da acı hissetmiyormuş gibi davranmak, o duyguları ortadan kaldırmaz. Sınava ilişkin yaşadığımız duygu kaygı, korku, öfke gibi duygularsa eğer o duyguyu kabul etmek onu yönetmek için gerekli ilk koşuldur. Sonrasında ise kaygılandığımızda nefes egzersizleri yapmak gibi, öfkelendiğimizde 10'a kadar saymak gibi yöntemlerle duygularımızı kontrol edebilmeyi öğrenmek bizim elimizdedir."* 8. Etkinliğin özeti yapıldıktan sonra uygulayıcı tarafından gönüllü öğrencilerden bugüne dair öğrendikleri bir kelimeyi söylemeleri istenir ve gelen cevaplar taftaya yazılır. Öğrencilerden yanındaki arkadaşı ile birlikte sadece tahtadaki kelimeleri kullanarak bir slogan oluşturmaları istenir. Gönüllü gruplar paylaştıktan sonra etkinlik sonlandırılır.
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden bu hafta içerisindeki ya okulda olacak ya da evde kendi yapacakları bir deneme sınavının başlangıcından bitimine kadar en çok hangi duyguları yaşadıklarını fark etmeleri ve haftaya gelirken bunları yazıp getirmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. Etkinlik sonlandırılırken yapılan slogan çalışmasında tek oturan öğrenci varsa uygulayıcı tarafından gruplandırılır. 2. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden destek alabilir. 3. Sınavlara ilişkin yoğun duygular geliştiren öğrenciler varsa okul rehberlik servisine yönlendirilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için;

Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-1'in daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal uyarlaması yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevler yerine sınırlı bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğretmen geribildirim sunarak ve ek süre vererek destek olabilir. 4. Etkinliğin sonunda birbirini destekleyebilecek akranlar eşleştirilerek sosyal çevre düzenlenebilir. 5. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması için koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

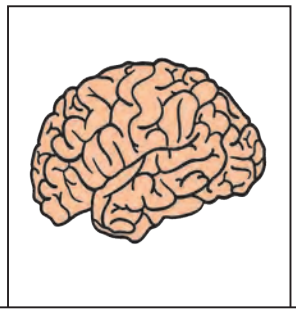
Nasıl Başa Çıkarım?

Duygum:

Nasıl Başa Çıkarım:

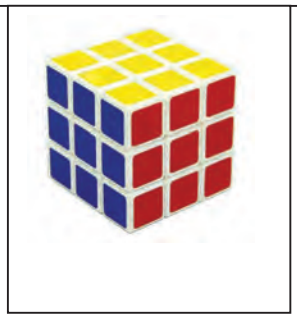
Duygum:

Nasıl Başa Çıkarım:

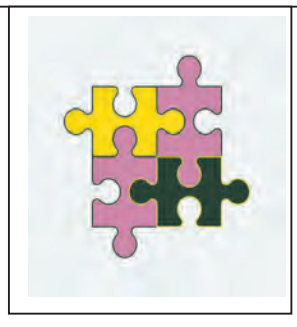
SINAV VAR!!

Duygum:

Nasıl Başa Çıkarım:

Duygum:

Nasıl Başa Çıkarım:

Eklemek istediğiniz başka duygular var mı?

.....

30. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KAYGIM KONTROL ALTINDA

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara ilişkin yoğun duygularını yönetir. / 30. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan her örnek olay bitiminde kesilerek etkinlik için hazır hale getirilir. 2. Uygulayıcı Etkinlik Bilgi Notunu önceden okumalıdır. 3. Öğrencilere geçen hafta boyunca sınav öncesi, sınav esnası ve sınav sonrası neler hissettiklerini yazdıkları notlarını bu haftaki etkinlikte kullanacakları hatırlatılır bu nedenle yanlarında getirmeleri istenir. 4. Etkinlik Bilgi Notu grup sayısı kadar çoğaltılır. 5. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere geçen hafta sınava ilişkin yoğun duygular üzerine bir etkinlik yapıldığı hatırlatılır ve bu hafta da sınava ilişkin yoğun duyguları yönetmek üzerine etkinlikler gerçekleştirileceği belirtilir ve aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir: • Sınava ilişkin yaşadığınız en yoğun duygu nedir? 2. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: *"Arkadaşlar geçen hafta sınavlara ilişkin yoğun duyguları ve bu duyguları yönetmekle ilgili konuşmuştuk. Sınavlara yönelik birçok yoğun duygu yaşayabiliriz. Bu hafta da bu yoğun duygulardan kaygı ve kaygıyla baş etme üzerine yoğunlaşacağız."* 3. Aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: • Sınav kaygısı nedir? • Hangi zamanlarda kendinizi daha çok kaygılı ve endişeli hissedersiniz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Kendinizi çok kaygılı hissettiğinizde neler yaparsınız? 4. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra sınıf beş gruba ayrılır, her gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylardan biri ve Etkinlik Bilgi Notu verilerek aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Evet arkadaşlar her gruba sınava yönelik kaygı yaşayan bir örnek olay ve Etkinlik Bilgi Notu verilmiştir. Sizlerden istenen grupça örnek olayı ve Etkinlik Bilgi Notunu okumanızdır. Örnek olayı okuduktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan da yararlanarak aşağıdaki soruların cevaplarını grupça tartışarak yazmanız.* • *Örnek olaydaki öğrencinin sınav kaygısı yaşadığını gösteren fiziksel, psikolojik ve davranışsal belirtiler nelerdir?* • *Örnek olaydaki öğrencinin sınav kaygısı ile baş etmede kullandığı yöntem ya da yollar var mı? Bu yöntem ve yollar sağlıklı mı?* • *Örnek olaydaki öğrenciye sınav kaygısı ile baş etmesi için fiziksel, psikolojik ve akademik kapsamda neler önerebilirsiniz?* 5. Gruplar çalışmaları tamamladıktan sonra, her grup tarafından seçilen bir grup sözcüsü gruplarına gelen örnek olayı ve sorulara verdikleri cevapları tüm sınıfla paylaşır. 6. Sonrasında öğrencilerden geçen hafta sınava yönelik duygularını yazdıkları notlarını çıkarmaları istenir ve aşağıdaki açıklama yapılır: *"Evet arkadaşlar bugün öncelikle sınav kaygısı yaşayan bir öğrenciye kaygısıyla baş etmede önerilerde bulundunuz. Bu kapsamda sınav kaygısı ile baş etme yolarından bazılarını öğrendiniz. Şimdi de öğrendiklerinizi kendi yoğun duygularınızın yönetiminde kullanma zamanı. Sizlerden istediğim sınavlara yönelik yaşadığınız duyguları not aldığınız kâğıdın altına ya da arkasına az önceki örnek olaydaki kişiye verdiğiniz gibi bu sefer kendinize sınav kaygınızla ya da yaşadığınız yoğun duyguyla baş etme önerileri yazmanız."* 7. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra gönüllü bir iki öğrencinin paylaşımı alınır ve aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir: • Etkinlik Bilgi Notu'nda yer almayan ama sizlerin sınav kaygısı ile baş etmede kullandığınız başka yöntemler var mı? Varsa paylaşır mısınız? 8. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Sınav anları pek çok insanın yoğun duygular yaşadığı bir süreç olabilir. Bu yoğun duygulardan kaygı da en sık yaşanan duygulardan biridir. Araştırmalar insanların yaşamlarında başarıya ulaşabilmeleri için orta düzeyde kaygı yaşamalarının önemini ortaya koyarken, kaygı yaşamamanın insanlardaki azim ve kararlılık duygularını azalttığını, yüksek düzeyde kaygının da başarıyı olumsuz etkilediği sonucunu ortaya koymaktadır. Sınav kaygısı yaşamak doğal bir durumdur, bu kaygıyı yönetmek sınava hazırlanma sürecimizi kolaylaştırıp, sınav başarımızı arttırabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve öğrencilerden sınav kaygısı yaşadıkları durumlarda çalışma yaprağında yer alan nefes egzersizini uygulamaları ve deneyimlerini arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:	1. Grup çalışmasında bir grupta 5-6 öğrenciden fazla kişi olması durumunda grup sayısı arttırılarak Çalışma Yaprağı-1'de yer örnek olaylar birden fazla gruba verilebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Çalışma yaprağı ve etkinlik bilgi notlarının büyük puntolarda basılmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 3. Sınav kaygılarını yazmak yerine isteyen öğrencilerin sözel olarak ifade etmesine de izin verilerek farklılaşan düzeylerde tepki vermeleri sağlanabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Gülizar YILDIZ- Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

"Eyvah sınava 1 ay kaldı. Düşündükçe nefesim daralıyor, ellerim titriyor. Ya başarısız olursam! Çalışmaya çalışıyorum, bir türlü dikkatimi toplayamıyorum, başaramayacağım."

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Son konulardan çıkarsa hayatta yapamam. Benden başka herkes bu sınav için kolay diyor. Bu gidişle kesin kazanamayacağım. Ya başaramazsam, bunu düşünmek bile istemiyorum. Mahvolurum, mutlaka başarmalıyım, başarmam şart!"

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Bu sınavdan en yüksek puanı ben almalıyım. Üstelik aileme de söz verdim. Onlara layık olmalıyım. Benim için o kadar para harcıyorlar. Sinirlerim gerildi. Gidip bir şeyler yesem iyi olacak."

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Midem bulanıyor, 10 gündür bu sınav için ter döküyorum ve günlerdir kendimi eve kapadım, uyuyamıyorum. Daha yarısını bile çalışamadım. Diğerleri şimdiye kadar çoktan bitirmişlerdir. Sabaha kadar çalışsam bitirebilir miyim acaba?"

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Anlamıyorum işte saatlerce çalışsam da olmuyor. Herkes nasıl öğreniyor. Ailem artık aptal olduğumu düşünecek ve yine beni arkadaşlarımla kıyaslamaya başlayacaklar. Öf midem nasıl bulanıyor, hiç çalışacak halde değilim, çalışsam da konuları yetiştiremem zaten hoşa uğraşmanın anlamı yok."

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sınav Kaygısı: Sınav kaygısı, bireyin sahip olduğu bilgiyi ortaya koymasına engel olan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal özellikleri olan sınavdan önce, sınav sırasında veya sonrasında duyulan huzursuzluk veya endişe olarak ifade edilmektedir. Sınav kaygısının kişiden kişiye değişmekle birlikte genel olarak belirtileri şu şekildedir:

Fizyolojik Belirtiler:	Davranışsal Belirtiler:
Nefes alıp vermede artış olması,	Ders çalışmayı bırakma ya da erteleme,
Kalp atışlarının normalden fazla olması,	Deneme sınavına hiç girmeme ya da sınavı yarıda bırakma,
İştahın azalması,	Beslenme alışkanlıklarının değişmesi,
Uyku problemleri,	Davranış problemlerinin ortaya çıkması (örn., tırnak yeme, çok uyuma ya da uyuyamama vb.)
Karın ağrısı,	Psikolojik Belirtiler:
Yorgunluk,	Sinirli ve gergin olmak,
Halsizlik,	Dikkati bir konuya odaklama ve öğrendiklerini hatırlamada güçlük yaşamak,
Baş ağrısı,	Umutsuz bir ruh hâli içinde olmak vb.
Terleme, titreme ve	
Dilin damağın kuruması vb.	

Sınav kaygısının her öğrenciye göre değişen nedenleri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Zamanı etkin kullanamama
- Plansız çalışmak
- Yanlış ders çalışma alışkanlıkları
- İşlevsel olmayan düşünce biçimleri
- Mükemmeliyetçilik
- Sınava çok fazla anlam yüklenmesi
- Aile baskısı
- Aile ve çevrenin beklentileri
- Geçmiş deneyimler

Sınavla İlgili Duygularınızı Kontrol Etmenize Yönelik Bazı Öneriler:

Fiziksel: Sınav kaygısını nedeniyle fizyolojik tepkileriniz ve davranışlarınız fark edip, bunları değiştirmek kaygınızla baş etmenizi kolaylaştıracaktır.

- ✓ Yeterli ve dengeli beslenmek, bol su içmek, kafein ve şeker tüketimini azaltmak suretiyle sağlıklı beslenmeye dikkat edebilirsiniz. Her zaman olduğu gibi sınavın olduğu gün de kahvaltı yapmayı ihmal etmeyin.
- ✓ Yapmaktan hoşlandığınız egzersiz hareketlerini yapmak kendinizi iyi hissetmenize yardımcı olabilir.
- ✓ Sınavda başarıyı artırmak için uyku ve dinlemenin gerekli olduğunu unutmayın, uyku düzeninizi bozmayıp yeterli uyumaya özen gösterin.
- ✓ Sınav günü kendinizi rahat hissettiğiniz kıyafetler giymeniz fiziksel olarak kendinizi iyi hissetmenize yardımcı olabilir.

Psikolojik: Sınava yönelik duygu ve düşüncelerini fark etmek ve bu duygu, düşüncelerden sizi olumsuz etkileyenleri değiştirmek kaygınızla baş etmenizi kolaylaşacaktır.

- ✓ Duygularınızı konuşarak, yazarak ya da resmederek ifade etmek kaygınızın azalmasına yardımcı olur.
- ✓ Kaygınızı denizdeki bir gemi ya da karanlık bir tünel gibi bir metaforla tanımlayıp resmini çizebilirsiniz.
- ✓ Sınav sürecine ilişkin günlük tutabilirsiniz.
- ✓ Sınava ilişkin duygularınızı güvendiğiniz biriyle paylaşabilirsiniz.
- ✓ Olumlu bir şey düşünmek veya hayal etmek kaygınızı azaltmaya yardımcı olacaktır. Örneğin: Şimdi kendinizi mutlu ve huzurlu hissettirecek üç olumlu figür düşünün. Bu tanıdığınız bir kişi olabileceği gibi sizi etkileyen ve model aldığınız bir lider, düşünür ya da sanatçı olabilir. Sizi bu karakterlerden birinin desteklediğini hayal edin. Şu anki kaygınızı azaltmak için size ne gibi tavsiyelerde bulunuyor. Şimdi, bu kişinin size söylediği olumlu cümleyi bir kaç kez içinizden tekrarlayın. Yaşamınızdaki başarılarınızı ve zor durumlarla nasıl başa çıktığınızı hatırlayın. Neleri başardığınızı, bu başarıyı nasıl elde ettiğinizi, hangi güçlü yönlerinizi kullandığınızı listeleyin ve bu listeyi görebileceğiniz bir yere asın. Ara ara bu listeye bakarak güçlü olduğunuzu kendinize hatırlatın.
- ✓ Sınav sırasında, sınav öncesi yaşadıklarınızı veya sınavdan sonra olacakları düşünmek yerine bedenen ve ruhen sınavda olmanız daha iyi performans göstermenize yardımcı olacaktır.
- ✓ Başarılarımızı değerlendirme kriterimiz başkalarının başarıları ya da sınav sonuçları olmamalı, kendi başarı çizelgemize odaklanmalıyız.
- ✓ Sizlerin motivasyonunuzu olumsuz etkileyen düşüncelerinizi değiştirebileceğinize inanın ve motivasyonu arttıracak şekilde değiştirmeye çalışın.
- ✓ Zorluklarla baş etmede mizah işe yarayabilir. Size keyif veren, güldüren etkinliklere zaman ayırmak kaygınızla baş etmede yardımcı olur.
- ✓ Sosyal destek de bu süreçte kesinlikle önemlidir. Duygu ve düşüncelerinizi, güvendiğiniz ve sevdiğiniz birileriyle paylaşmak, sınavla ilgili aklınıza takılan noktaları bu konuda bilgisine güvendiğiniz birilerine sormak da size destek sağlayabilir.
- ✓ Bu arada unutmayın: "Kaygı bulaşıcıdır." İşte bu sebeple kaygınızı artıran kişilerden mümkün olduğunca uzak durmanız, sınav öncesi sizin için çok faydalı olur.

Akademik: Sınava ilişkin yetkinliğiniz arttıkça kaygınızla baş etmeniz de kolaylaşacaktır.

- ✓ Amaç belirleyerek, sınava planlı, programlı ve verimli çalışmak,
- ✓ Zamanı doğru kullanmayı öğrenmek,
- ✓ Geçmiş yıllara ait soruları, cevapları ve çözüm yollarını dikkatlice incelemek,
- ✓ Sınavla ilgili yönergelerin tümünü öğrenmek akademik olarak kendinizi daha iyi hissetmenize yardımcı olabilir.

Çalışma Yaprağı 2

Nefes Egzersizi

- ✓ Nefes almaya başlamadan önce, sağ avucunuzu göbeğinizin hemen altına, sol elinizi göğsünüzün üzerine koyun ve gözlerinizi kapatın.
- ✓ Nefes almadan önce ciğerinizi iyice boşaltın. Nefes alırken; içinize rahatlığın, huzurun, mutluluğun dolduğunu ve bu durumun kan gibi vücudunuzun her köşesine ulaştığını hayal edin.
- ✓ Ciğerinizi hayali olarak ikiye bölün. Dörde kadar sayarak burundan nefes alın. Sağ avucunuzun yukarı doğru itildiğini hissedin. Bir- iki saniye nefesinizi tutun. Sekize kadar sayarak içinizdeki tüm nefesi yavaş yavaş ağızdan verin. Nefes verirken ise; kaygının ve onu oluşturan etkenlerin soluğunuzla birlikte vücudunuzdan dışarı atıldığını düşleyin.
- ✓ Aynı işlemi bir kez daha tekrar edin. İki derin nefesten sonra mutlaka 4-5 normal nefes alın. Bu şekilde en az 20 kere nefes alın-verin.

Bedendeki oksijen miktarının bu şekilde artması ve bu oksijenin en uç ve derin dokulara kadar ulaşması, stres sırasında ortaya çıkan maddelerin (adrenalin, noradrenalin) azalmasına ve kaybolmasına sebep olduğu için kişiyi sakinleştirir ve duygusal açıdan daha dengeli kılar.

KAYNAK:
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_05/22142205_kaygYkitapcYk.pdf adresinden erişilmiştir.

31. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖMÜR BOYU

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenmenin hayat boyu devam ettiğine inanır. / 31. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	-
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	-
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak ve gönüllü öğrencilerden cevapları alınarak etkinlik başlatılır. • Hatırlayabildiğiniz kadarıyla ilk öğrenme anınız neydi? Kimden, nereden, nasıl öğrendiniz anlatır mısınız? • Okuldaki dersler haricinde en son ne öğrendiniz? Kimden, nereden, nasıl öğrendiniz? • İnsan yaşı ilerledikçe öğrenmeye hâlâ ihtiyaç duyar mı? • Sizce yaşa göre öğrenme ihtiyacı farklılık gösterir mi? • Öğrenmenin yaşı var mıdır? 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "Lütfen gözlerinizi kapatıp söylediklerimi gözünüzde canlandırmaya çalışın" yönergesi verilerek aşağıdaki sorular yöneltilir. Bir sorudan diğerine geçilirken 2-3 dakika zaman geçmesine ve öğrencilere düşünmeleri, hatırlamaları veya hayal etmeleri için gerekli sürenin verilmesine dikkat edilir. • Şimdi 5 yaşınızdasınız muhtemelen etrafınızda neler olup bittiğinin tam olarak hatırlamıyorsunuz. Hatırladığınız kadarıyla o yaşlarda neler öğrenmiştiniz? Ya da neler öğrenmiş olabilirsiniz? Bir öğrenim deneyiminizi gözünüzde canlandırmaya çalışın. • Şimdi ilkokuldasınız o yılları hatırlamaya çalışın. Hatırladığınız kadarıyla o yaşlarda neler öğrenmiştiniz? Ya da neler öğrenmiş olabilirsiniz? Bir öğrenim deneyiminizi gözünüzde canlandırmaya çalışın. • Şimdi ortaokuldasınız o yılları hatırlamaya çalışın. Hatırladığınız kadarıyla o yaşlarda neler öğrenmiştiniz? Ya da neler öğrenmiş olabilirsiniz? Bir öğrenim deneyiminizi gözünüzde canlandırmaya çalışın.

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Şimdi lisenin ilk yıllarındasınız. Hatırladığınız kadarıyla geçtiğiniz bu yıllarda neler öğrenmiştiniz? Hatırladığınız bir öğrenim deneyiminizi gözünüzde canlandırmaya çalışın. • Şimdi ise ileriye dönük hayal kurmanız gerekiyor, 20li 30lu yaşlarda olduğunuz hayal edin. O yıllarda neler öğrenmek istersiniz, neler öğrenmeye ihtiyaç duyarsınız? Sizce o yıllarda neler öğreniyor olacaksınız? • Şimdi biraz daha yaş aldığınızı düşünün ve 40'lı 50'li yaşlarda olduğunuzu hayal edin. O yıllarda neler öğrenmek istersiniz, neler öğrenmeye ihtiyaç duyarsınız? Sizce o yıllarda neler öğreniyor olacaksınız? • Şimdi 60'lı ve sonrası yaşlarda olduğunuzu hayal edin. O yıllarda neler öğrenmek istersiniz, neler öğrenmeye ihtiyaç duyarsınız? Sizce o yıllarda neler öğreniyor olacaksınız? 3. Tüm sorular bittiğinde uygulayıcı tarafından öğrencilerden gözlerini açmaları istenir ve öğrenciler düşündükleri, hatırladıkları veya hayal ettikleri öğrenim deneyimlerinden sınıf ile paylaşmak istediklerini ifade etmeleri için teşvik edilir. Özellikle gelecek öğrenim deneyimlerine ilişkin hayallerin paylaşılması için öğrenciler cesaretlendirilir. 4. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. • Yaşam dönemlerinizdeki geçmiş öğrenim deneyimlerinizi düşünürken, hatırlarken veya gelecek öğrenim deneyimlerinizi hayal ederken neler hissettiniz, neler düşündünüz? • Sizce yaşamımız boyunca öğrenim deneyimlerimizi devam ettirir miyiz? Neden? • Öğrenmenin yaşam boyu devam etmesi neden önemlidir? • Öğrenme deneyimlerimizi yaşam boyu devam ettirmek için neler yapabiliriz? 5. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır: *"İnsan doğumundan ölene kadar her gün yeni şeyler öğrenir. Öğrenmek sadece okulda yapılan bir eylemmiş gibi algılandığından bunu fark etmek zor olabilir. Ancak aslında insan doğası gereği sürekli öğrenmeye ve öğrendikleriyle kendini geliştirmeye her zaman yönelebilir. Önemli olan bu öğrenme süreçlerinin yaşam boyu devam edeceğine inanmak ve bu deneyimleri kaliteli hale getirmek, planlamak ve bunun üzerine çalışmaktır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	-

Uygulayıcıya Not:	Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Öğrencilerin öğretmenin verdiği tüm yönergeleri düşünmeleri, hatırlamaları veya hayal etmeleri ile bu düşünce ve hayallerin hepsinin bir kerede paylaşılması yerine, her yönergeden sonra öğrencilerin düşünce ve hayallerini paylaşması istenerek ve bunun arkasından sıradaki yönerge verilerek etkinlik aşamalandırılabilir. 2. Öğrencilerin düşünce ve hayallerini paylaşmaları sırasında öğretmen rehberlik ederek destek sunabilir. 3. Öğrencilerin düşünce ve hayallerini paylaşmaları sırasında gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ

32. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR SONRAKİ ADIM İÇİN BİLGİLENDİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Üst öğretim kurumlarına geçiş sınavlarıyla ilgili bilgi edinir. / 32. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Renkli karton ve kalemler 3. Yükseköğretim Kurumları Sınavı Kılavuzu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından rehberlik servisinden Yükseköğretim Kurumları Sınavı Kılavuzu kendisi için birer adet olmak üzere temin edilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Grup sayısı kadar renkli karton ve kalemler temin edilir. 4. Öğrenciler bir hafta önce altı gruba ayrılır ve gruplara kura ile "Sınava girmeden önce bilinmesi gerekenler, sınava yönelik bilgiler, özel sınav türleri, sınav sonrası yerleştirme, sınav sonrası değerlendirme, özel durumu olan adaylar" bu başlıklar atanır. Öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu dağıtılır ve bu notta kendi grupları kapsamında araştırmaları gereken başlıkları bu hafta boyunca araştırarak gelmeleri istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının üst öğrenim kurumlarına geçiş sınavları ile ilgili bilgi edinmek olduğu açıklanır. 2. Öğrenciler etkinlik öncesinde belirlenen gruplara ayrılırlar ve her gruba renkli karton ve kalemler, Yükseköğretim Kurumları Sınavı Kılavuzu dağıtılır. Her grup kendi grup başlıkları kapsamında topladıkları bilgileri kılavuzdan da yararlanarak grupça tartışır, yorumlar ve kartona o başlık kapsamında adayların sahip olması gerektiği bilgileri anlatan bir afiş tasarlar. Gruplara 15 dakika süre verilir. 3. Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra grup tarafından seçilen sözcüler aracılığıyla her grubun afişi sınıfa sunulur. 4. Aşağıdaki tartışma soruları ile süreç devam ettirilir: • Üst öğretim kurumlarına geçiş sınavlarıyla ilgili daha önce bilmediğiniz ne tür bilgiler edindiniz? • Bu bilgileri edinmeniz size ne gibi katkılar sağladı? 5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)	*"İçinde bulunduğunuz bu sınıfın sonunda bir üst öğretim kurumuna geçiş yapmak isteyenler için birçok sınav bulunmaktadır. Bu sınavlar hakkında bilgiler edinmek sınava hazırlık, başvuru ve tercih süreçlerini doğru ve eksiksiz yürütmemizi sağlar."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Gruplar tarafından hazırlanan afişler okul veya sınıf panosuna asılarak diğer öğrencilerinde sınav süreçleri hakkında bilgilenmeleri sağlanır.
Uygulayıcıya Not:	1. Yükseköğretim Kurumları Sınavı Kılavuzu grup sayısı kadar çoğaltılamadığı durumlarda gruplar kılavuzu sıra ile kullanabilir, kılavuz etkileşimli tahtanın olduğu sınıflarda kılavuz tahtaya yansıtılabilir. Bu imkânların hiç olmadığı durumlarda ise öğrenciler kendi getirdikleri bilgiler kapsamında afişleri tasarlarlar. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Gruplar afişleri hazırlarken öğretmen öğrencilerin etkinliğine katılıp onları destekleyerek sosyal çevre düzenlenebilir. 3. Etkinlik Bilgi Notunun puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Gruplardan araştırmalarını aşağıdaki başlıklar kapsamında yapabilir.

Sınava Girmeden Yapılması Gerekenler: Sınav başvuru süreci hakkında bilgiler (sınav tarihleri, başvuru yerleri, başvurma süreci ve bilgileri, kimler başvurabilir, sınav ücretleri).

Sınava girerken yanında bulundurulması gerekenler (Getirilmesi yasak olanlar, sınava getirilmesi şart olan evraklar)

Sınava Yönelik Bilgiler: Sınav konularına, soru sayılarına (hangi testler, hangi konular var, hangi dersten kaç soru bulunmakta) ve sınav işleyişine yönelik bilgiler (soru kitapçığı ve cevap kâğıdına yönelik bilgiler)

Sınav Sonrası Değerlendirme: Puanlama süreci bilgiler (Puanlar nasıl hesaplanacak, hangi sorular, konular hangi alan türünde hesaplanacak, ortaöğretim başarı puanı nasıl hesaplanıp, kullanılacak)

Sınav Sonrası Yerleştirme: Sınav sonrası yerleştirme sürecine yönelik bilgiler (yükseköğretim programlarını puanları, sıralamaları ve tercih süreci hakkında bilgiler)

Özel Sınav Türleri: Özel yetenek, polis okulu, askeri okul, yurt dışı sınavlarının süreçlerine yönelik bilgiler (bu sınavlar neler, bu sınavların başvuru süreci, koşulları, değerlendirme ve yerleştirme süreçleri hakkında bilgiler)

Özel Durumu Bulunan Adaylar: Sınava girecek olan özel durumu olan adayların sınav süreçlerine ilişkin bilgiler (okul birincileri, spor sanat dallarında ödülleri olanlar, engelli ve sağlık sorunu olanlar, kimlik ve iletişim bilgilerinde değişiklik olanlar, TÜBİTAK ödülü olanlar vb. gruplar)

33. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR ADIM SONRASI

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Bir üst öğrenim kurumuna ilişkin ön bilgiler edinir. / 33. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Üniversite tanıtım katalogları, CD'leri, üniversitelerin web site adresleri 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkileşimli tahta, internet, projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Farklı üniversitelerin tanıtım katalogları, CD'leri temin edilir. 2. Bazı kamu üniversitelerinin web site adresleri hazırlanır. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Aşağıdaki açıklamayla etkinliğin hedefi ifade edilir: *"Bir üst öğretime devam etmek isteyenler için bir sonraki adımınızda üniversite var. Hedeflediğiniz program ve üniversite hakkında gerekli bilgilere sahip olmanız o okula uyum sağlamanız ve geleceğe yönelik doğru adımlar atmanız açısından önemlidir. Bu hafta üst öğrenim kurumları ile ilgili ön bilgiler edinme konusunda bir etkinlik yapacağız."* 2. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak etkileşim başlatılır. • Üniversitelerin şu an içinde bulunduğunuz ortaöğretim kurumlarından farklılıkları nedir? • Bir üst öğretim kurumundan neler bekliyorsunuz? Bu beklentilere yönelik herhangi bir araştırma yaptınız mı? 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama öğrencilere yapılır: *"***Üniversite**: *Bir yükseköğretim kurumudur. Bir alanda en üst seviyede eğitim veren, araştırma yapılan ve bilim üretilen kurumlardır.* **Eğitim alanları ve kademeleri**: *Fen bilimleri, sosyal bilimler, eğitim bilimleri, yabancı diller, teknik eğitim gibi çeşitli disiplinlere ayrılan üniversiteler genellikle ön lisans, lisans eğitimi ve lisansüstü kademelerinde yüksekokullarda, fakültelerde ve enstitülerde eğitim verilir.* **Kimler Çalışır**: *Akademisyenler (araştırma görevlileri, öğretim görevlileri ve öğretim üyeleri) görev yaparlar. Araştırma görevlisi, okutman, doktor öğretim üye-*

Süreç (Uygulama Basamakları)	*si, doçent, profesör gibi unvanlarda akademisyenler eğitim verirler."* 4. Uygulayıcı Çalışma Yaprağı-1'i öğrencilere dağıtarak üzerindeki açıklama doğrultusunda tamamlamaları istenir. 5. Öğrenciler çalışma yaprağını tamamladıktan sonra gönüllü olanlardan grupla paylaşmaları istenir. 6. Uygulayıcı tarafından etkileşimli tahta üzerinden internet bağlantısı kurarak öğrencilerin merak ettikleri üniversitelerin web sitelerine girerek o üniversite hakkındaki bilgileri öğrencilerle birlikte incelenir. 7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Bu haftaki etkinliğimizde üst öğrenim kurumu hakkında hangi ön bilgileri edinmemiz gerektiğini, bu bilgileri nasıl edineceğimizi, öğrendik. Sizden isteğim sizlere verdiğim çalışma yaprağındaki eksik bilgilerinizi hafta içerisinde araştırarak tamamlayın. Hedeflediğiniz üniversite ile ilgili ön bilgileri mutlaka edinin. Bu kariyer yolculuğunuzda başarılı olmanız adına çok önemli bir çalışmadır."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Çalışma Yaprağı-1'i eve götürmeleri ve cevaplandıramadıkları veya eksik cevap verdikleri veya merak ettikleri soruları detaylı olarak araştırmaları, bu konular hakkında bilgi sahibi olmaları ve formlarını bu bilgiler doğrultusunda paylaşmaları istenir. 2. Tüm üniversitelerin bilgilerinin yer aldığı https://yokatlas.yok.gov.tr/universite.php web adresini inceleyerek üniversitelere ilişkin bilgi edinmeleri istenir. 3. YÖK Program Atlası web sitesinden (https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php) merak ettikleri programlara yönelik detaylı bilgiler edinmeleri belirtilir. 4. Öğrencilerden merak ettikleri, ilgi duydukları üniversitelerin, bölümlerin web sitelerine girmeleri, incelemeleri, varsa sosyal medya, topluluk sayfalarını incelemeleri bu sayfalardan merak ettikleri soruları iletmeleri istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. İnternet bağlantısı sorunu olan okul ve sınıflarda daha önceden temin edilen üniversite tanıtım katalogları, CD'ler üzerinden örnek incelemeler yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Çalışma Yaprağı-1'in büyük puntolarda basılmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir. 3. Çalışma Yaprağı-1'deki soruların tamamı yerine belirli bir kısmının cevaplanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Bekir EROL-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

BİR ÜST ÖĞRENİM KURUMU HAKKINDA BİLMENİZ GEREKEN 10 ŞEY

Açıklama: Aşağıda bir üst öğrenim kurumuna ilişkin bilmeniz gereken bazı temel bilgilere ilişkin sorular verilmektedir. Bu sizin hedeflediğiniz bir üniversite programı da olabilir. Hayali bir program da belirleyebilirsiniz. Belirlediğiniz hedef doğrultusunda aşağıdaki soruları cevaplamaya çalışınız.

Hedefim: .....
.....

1. Girmek istediğiniz programının amacı nedir? Hangi üniversitelerde bu program bulunmaktadır?

2. Girmek istediğiniz programının eğitim süresi kaç yıldır? Üniversitelere göre farklılıklar var mı?

3. Girmek istediğiniz program hangi nitelikleri ve ön koşulları gerektiriyor? Üniversitelere göre farklılıklar var mı?

4. Eğitim programının içeriğinde hangi dersler var? Üniversitelere göre farklılıklar var mı?

5. Hedeflediğiniz üniversitelerin burs ve barınma imkânları nelerdir?

6. Hedeflediğiniz üniversitelerin sosyal-kültürel imkânları nelerdir?

7. Hedeflediğiniz üniversitelerde kulüp faaliyetleri var mı? Varsa neler?

8. Hedeflediğiniz üniversitelerin not sistemi, ders işleyiş süreçleri, ders saatler, derslikler, kampüs hayatı hakkında neler biliyorsunuz?

9. Üniversite öğrencisinin hak ve sorumlulukları neler? Öğrenci yönetmelikleri hakkında bilginiz nedir?

10. Üniversitenin öğrenci değişim programı bulunmakta mı? Varsa hangi programlar var? Bu programların özellikleri neler?

34. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

YAŞAMIMDA YENİ DÖNEM, DUYGU VE DÜŞÜNCELER

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Bir üst öğretim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder. / 34. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'in üç adet çıktısı alınarak, ilgili yerlerden kesilerek her grup için hazır hale getirilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Etkinliğin amacının bir üst öğretim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade etmek olduğu açıklanır. 2. Gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak öğrencilere 6 gruba ayrılır. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1'deki iki örnek olaydan biri dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. *"Çalışma Yaprağı-1'de bulunan durumlara uygun şekilde konuşma metni hazırlamanızı istiyorum. Bu metni hazırlarken öncelikle grup içerisinde görüşlerinizi paylaşın ve paylaşımlarınızdan sonra konuşma metnini hazırlayın. Gruplardan seçeceğiniz bir kişi bu metinlere ilişkin sınıfta kısa bir söyleşi yapacak."* 4. Gruplardan seçilen bir öğrenci grup sözcüsü olarak tahtaya çıkarılır. Grup sözcüsü grup çalışmaları sonucunda oluşturdukları konuşma metnini sınıfla paylaşır. Konuşması bittikten sonra sınıftan kendisine yöneltilen soruları grup tartışmalarını düşünerek cevaplandırır. 5. Dinleyici rolünde olan öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Bu öğrencilerden sunumunu tamamlayan öğrenciye özellikle sunumunda yer vermediği konularla ilgili Çalışma Yaprağından yararlanarak sorular yöneltilir. 6. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir: • 3 ay sonra sizce neler yapıyor olacaksınız? • Üniversiteye geçiş sürecine yönelik siz neler hissediyorsunuz, neler düşünüyorsunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Lise eğitiminiz bittikten sonra iş yaşamına geçmekle ilgili siz neler hissediyorsunuz, neler düşünüyorsunuz? 7. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır: *"Kısa bir süre sonra artık mezun oluyorsunuz ve yeni yaşantılar sizleri bekliyor. Bu yaşantılar bazılarınız için öğretim kurumu bazılarınız için iş yaşamı olarak devam edecek. Yaşamınızın yeni dönemine yönelik hepiniz farklı duygular hissedip, birçok şey düşünüyor olabilirsiniz. Bu duygu ve düşünceleri fark etmek, sizi rahatsız ediyorsa düzenlemek yaşamınızın bu yeni döneminize uyum sağlamınızı kolaylaştırabilir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2'yi eve götürmeleri ve geleceğe yönelik kendi seçimlerini (üniversite ve iş yaşamı seçimi) düşünerek formda yer alan soruları kendilerine yöneltmeleri, bu sorular üzerine düşünmeleri ve cevapları not almaları istenir.
Uygulayıcıya Not:	1. Çalışma Yaprağı-1'in çıktısı alınamazsa örnek durumlar okunarak öğrencilerin boş sayfaya duygu ve düşüncelerini yazmaları istenir. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir. 2. Her iki çalışma yaprağının da büyük puntolarda basılmasına dikkat edilerek ve Çalışma Yaprağı-2'ye Braille yazı da eklenerek materyallerde uyarlama yapılabilir.
Etkinliği Geliştiren:	Seda Sevgili KOÇAK-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Mezun olduktan kısa zaman sonra iş yaşamına başladınız. Bir gün mezun olduğunuz okulunuz tarafından arandınız. İş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerinizi öğrencilerle paylaşmanız ve bir söyleşi yapmanız istendi. Buna yönelik bir konuşma metni hazırladığınızı düşünün.

İş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

Duygular

.....

.....

Düşünceler

.....

.....

Mezun olduğunuz yıl eylül ayında üniversiteye başladınız. Mezun olduğunuz okulunuz mayıs ayında öğrencilerini okula davet ederek diğer öğrencilere bilgi vermenizi istiyor. Üniversiteye geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerinizi öğrencilerle paylaşmanız ve bir söyleşi yapmanız istendi. Buna yönelik bir konuşma metni hazırladığınızı düşünün.

Üniversiteye geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

Duygular

.....

.....

Düşünceler

.....

.....

Çalışma Yaprağı 2

Üniversiteye gidecek olmak sana ne ifade ediyor?
Yaşamında meydana gelecek bu değişimle edineceğin yeni roller ve sorumluluklar hakkında ne hissediyorsun?
İş yaşamına başlayacak olmak sana ne ifade ediyor?
Hayatının bu yeni dönemine yönelik kaygıların var mı? Varsa neler?
Evden ayrılma süreci ile ilgili ne düşünüyorsun?
İşe başlamanın getirdiği ekonomik özgürlük ile ilgili ne düşünüyorsun?
Arkadaşlarından ayrılma süreci ile ilgili ne hissediyorsun?
Yeni bir ortama girme konusunda ne hissediyorsun?
İşe başlamanın getirdiği ekonomik özgürlük ile ilgili ne hissediyorsun?
Yeni bir ortama girme konusunda ne düşünüyorsun?
Yaşamında meydana gelecek bu değişimle edineceğin yeni roller ve sorumluluklar hakkında ne düşünüyorsun?
Evden ayrılma süreci ile ilgili ne hissediyorsun?
Hayatının bu yeni dönemiyle ilgili seni mutlu eden şeyler neler ?

35. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

OKUL YOLCULUĞUM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitim öğretim hayatının kendisine kattıklarını değerlendirir. / 35. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. A4 kâğıt 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdı hazırlanır. 2. Etkinlik Bilgi Notunun bir adet çoğaltılır ve etkinlik öncesi okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerle bugünkü etkinliğin amacının eğitim öğretim hayatının kendisine kattıklarını değerlendirmek olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: *"Evet arkadaşlar bugünkü çalışmamızda bir hayal kurma etkinliği gerçekleştireceğiz. Bu etkinlik için gözlerinizi kapatmanızı ve geçmişe doğru bir yolculuğa çıkmanızı isteyeceğim. Gözlerini kapatmakta zorlanan arkadaşlar bir noktaya odaklanarak etkinliği yürütebilir. Evet şimdi başlıyoruz, lütfen gözlerinizi kapatın.."* 3. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanarak hayal kurma etkinliğini yürütülür. 4. Etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilere kâğıtlar dağıtılır ve bu kâğıtlara az önce gerçekleştirilen hayal kurma etkinliğinde ilkokul, ortaokul ve lise yıllarına yönelik kendilerine kattıklarına yönelik düşüncelerini, duygularını aktarmaları istenir. Öğrencilere bu kâğıtlara eğitim öğretim hayatının kendilerine katkılarını anlatmak için isterlerse resim çizebilecekleri isterlerse şiir, hikâye, kısa metin yazabilecekleri isterlerse slogan, şekiller ile anlatabilecekleri söylenir. 5. Öğrencilere çalışmalarını tamamlamaları için 10 dakika süre verilir, süre tamamlandıktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. 6. Süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir. • Eğitim öğretim hayatınızı size katkısını tek cümle ile anlatmanız gerekse nasıl anlatırdınız?

Süreç (Uygulama Basamakları)	• Eğitim öğretim hayatınızın size en çok hangi alanda katkı sağladığını düşünüyorsunuz? 7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır: *"Bugünkü etkinliğimizde eğitim öğretim hayatınız boyunca birçok deneyim biriktirdiğinizi fark ettik. Bu yolculuğa ilk başladığınız zamanla bugün geldiğiniz noktayı düşündüğünüzde eğitim öğretim hayatınızın adım attığınız her bir kademede yeni bilgilerle yola devam ettiniz. Bu zamana kadar çantanıza koydunuz bu bilgiler bundan sonraki yolculuğunuzda size yardımcı olmaya devam edecektir."*
Kazanımın Değerlendirilmesi	1. Öğrencilerden eğitim öğretim hayatlarını baştan itibaren düşünmeleri ve bu süreçte onlara en çok katkı sağlayan kişi veya kuruma bir teşekkür mektubu, notu, maili yazmaları istenebilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Uygulayıcı etkinlik öncesinde Etkinlik Bilgi Notu'nu birkaç kez okuyarak ses tonunu hayal kurma etkinliği için uygun şekilde ayarlamalıdır. Özel gereksinimli öğrenciler için; 1. Etkinliği tamamlamaları için öğrencilere ek süre verilebilir. 2. Etkinlik sırasında öğretmen öğrencilere katılarak onları destekleyebilir. 3. Hayal kurma etkinliğinde söylenenlerin iyi duyulması için uygun oturma düzeni sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hifa Nazile YILDIZ-Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

12 yıldır yani hayatınızın büyük çoğunluğunda okuldaydınız, bu yıl zorunlu eğitimin son yılındasınız. Eğitim hayatınız boyunca derslerden, arkadaşlarınızdan, öğretmenlerinizden birçok şey öğrendiniz. Lütfen gözlerinizi kapatıp okula başladığınız ilk günden bu güne kadar neler kazandığınızı hatırlamaya çalışın.

Okul yolculuğu başlıyor ve bu yolcuğu boş bir çanta başladınız..

Şimdi ilkokula gittiğiniz ilk günü düşünün… İlk kez ailenizden bu kadar uzun süreli ayrılıyorsunuz… Okula geldiniz ve kapıdan içeri girdiniz ve farklı bir yolculuğa başladınız. Bu yolculukta size eşlik edecek öğretmenle tanıştınız. Yolculuğunuzun onun rehberliğinde devam edeceğini öğrendiniz. Bu rehberi hatırladığınızda aklınıza ne geliyor.. Yeni arkadaşlar edindiniz hatta bazıları ile hâlâ görüşüyor olabilirsiniz. Bu ilk okul arkadaşlarınız kimlerdi, varsa sıra arkadaşını hatırlayabilir musunuz? Teneffüste en çok hangi oyunları oynardınız? İlkokul yolculuğuna bitirmeden buradan nelerle ayrılıyorsunuz bir düşünün… Çantanıza neler koydunuz bu ilk duraktan.. Hangi anılar, ne tür bilgiler..

Sonra ortaokula geçtiniz. Burada bir rehberle değil birçok rehberle karşılaştınız. İlkokuldan sonra bir anda birçok farklı ders ve her dersin kendi öğretmeni olduğunu gördünüz.. Her sınıfı farklı dersler farklı öğretmenler farklı anılarla geçtiniz.. Burada yeni arkadaşlıklar kurdunuz, teneffüslerde yeni oyunlar oynayıp yeni etkinliklere katıldınız..

Ortaokuldan liseye geçmeden önce bu durakta çantanıza neler koydunuz.. Bu yılların sizlere kattıkları neler? Neler öğrendiniz bu okul yaşantılarınızdan?

Şimdi geldik son zamanlarınızı geçirdiğiniz lise durağına.. Ortaokuldaki derslerden daha fazla ders, daha uzun okul saatleri ve daha birçok öğretmenle karşılaştınız. Tabiki yine yeni arkadaşlar edindiniz, yeni ilişkiler kurdunuz ve tabi yeni faaliyetler hayatınızda yer edindi..

Sonlarına yaklaştığınız lise yıllarını düşününce bu okul yıllarından çantanıza neler koymayı planlıyorsunuz? Ne tür yeni bilgiler edindiniz? Sizi geliştiren, değiştiren, büyüten ne yaşantılar, ne öğretiler, ne anılarla gidiyorsunuz?..

Hazır olduğunuzda gözlerinizi açabilirsiniz..

36. HAFTA

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELERİ HATIRLIYORUM?

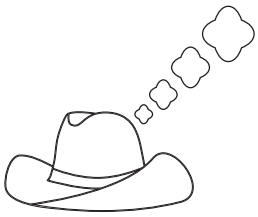
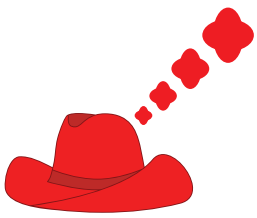
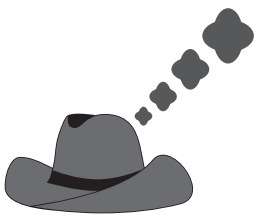
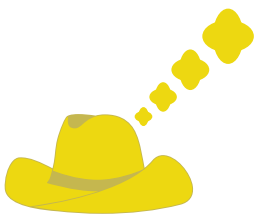
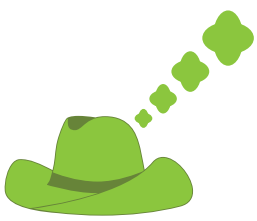
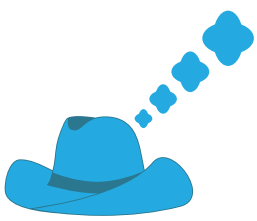
Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır. / 36. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Altı şapka düşünce tekniği gözden geçirilir 3. Çalışma Yaprağı 1 grup sayısı kadar çoğaltılır
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Sınıftaki öğrenciler 6 gruba ayrılırlar. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerden her şapkanın yanında yer alan soruları kendi aralarında tartışmaları ve ortak ya da farklı duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve not etmeleri istenir. 4. Grupların 15 dakika içerisinde çalışmalarını tamamlaması beklenir. 5. Ardından sırası ile grup üyeleri sene boyunca yapılan sınıf rehberlik etkinliklerine ilişkin yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini sırası ile paylaşır. Paylaşımlar çalışma yaprağındaki şapka sırasına göre gerçekleştirilir. 6. Öğrencilere *"Önce beyaz şapkayı takıyoruz. Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?"* sorusu yöneltilir. Tüm gruplar düşüncelerini paylaşır. Ardından kırmızı şapka takılır. Benzer yönerge ile devam edilir. 7. Tüm gruplar paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan bir anıyı paylaşır mısınız? • Katılmaktan en keyif aldığınız etkinlikler ve katılmaktan çok hoşlanmadığınız etkinlikler hangileridir? 8. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

Süreç (Uygulama Basamakları):	*"Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri ile akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınız planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik etkinliklere katıldınız. Kendinizi tanırken, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirip, kişiler arası becerileri geliştirmek için çalıştınız. Meslekleri tanırken çalışma ve üretmenin anlamını önemini değerlendirdiniz. Bütün bu bilgi ve beceriler sizlerin yaşamda daha sağlıklı olmanız, iyi olmanız ve güçlü yanlarınızı geliştirmeniz için önemlidir. Bu dönemin sonuna geldik. Bundan sonra da öğrendiğiniz bilgi ve becerileri gözden geçirip uygulamaya devam edebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."*
Kazanımın Değerlendirilmesi:	1. Öğrencilerden sınıf rehberlik etkinliklerine yönelik duygularını ve düşüncelerini anlatan bir resim yapmaları istenir. Resim EBA üzerinden paylaşılabilir.
Uygulayıcıya Not:	1. Bu etkinliğin EBA üzerinden canlı derslerde gerçekleştirilmesi hâlinde öğrencilere bireysel olarak belirli bir süre verilip duygu ve düşünceleri üzerine konuşmaları için fırsat tanınabilir. 2. Çalışma Yaprağı EBA'ya yüklenebilir.
Etkinliği Geliştiren:	Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 1

NELERİ HATIRLIYORUM?

Bu sene rehberlik etkinliklerinde pek çok çalışma yaptınız. Bu etkinliklere ve yaşantılarınıza ilişkin duygu ve düşüncelerinizi birlikte tartışıp paylaşır mısınız?

	Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik duygularınız neler? Sizi heyecanlandıran etkinlikler neler?
	Rehberlik etkinliklerinde yaşadığınız olumsuz düşünce ve duygular var mı? Varsa neler?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik iyimser düşünceleriniz neler? Avantajlı yanları neler?
	Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için düşünceleriniz neler?
	Rehberlik etkinliklerinde öğrendiklerinizi yaşamınıza aktarabilme ve uygulayabilme konusunda düşünceleriniz nelerdir?